KONINKRIJK BELGIË

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ZAKEN

ALGEMENE DIRECTIE VOOR STUDIËN EN DOCUMENTATIE

DE BELGISCHE ECONOMIE IN 1978

BRUSSEL

DRUKKERIJ ANC. ÉTABL. AUG. PUVREZ N.V.
FONSNYLAAN 59

1979

ALGEMEEN OVERZICHT

Internationale conjunctuur

In de jaren 1976 tot 1978 liep de economische conjunctuur in de Europese Gemeenschap en in de Verenigde Staten lang niet parallel. Terwijl in dit laatste land een conjunctuuropleving optrad die met een aanzienlijke toeneming van de werkgelegenheid gepaard ging, bleef de groei in de landen van de Gemeenschap na de zomer van 1976 gering en nam de werkgelegenheid veeleer af dan toe. In de loop van 1978 kwam in de Europese conjunctuur verbetering : tot de eerste impulsen hiertoe behoorde de opleving van de binnenlandse vraag in de Duitse Bondsrepubliek en onder meer van de woningvraag. De opleving won geleidelijk aan kracht : zij greep verder om zich heen en leidde, samen met enkele andere factoren, tot een algemene voorraadaanvulling. In dit stadium, in het derde kwartaal van het jaar, drong zij door in de overige industrielanden. Typisch voor dit stadium was de forse opleving van de produktie van halffabrikaten : de producenten voerden niet alleen de ontvangen bestellingen uit maar vulden bovendien hun eigen voorraden afgewerkt produkt aan.

In de Duitse Bondsrepubliek werden nagenoeg alle bedrijfstakken bij de conjunctuurverbetering betrokken, ook de investeringsgoederenindustrie; in de overige industrielanden was dit zo goed als nergens het geval. Bovendien was de Bondsrepubliek het enige land waar de werkgelegenheid conjunctureel toenam.

De vertraging van de groei trof echter nagenoeg gelijktijdig alle Europese landen in de laatste maanden van 1978. Toen de Bondsrepubliek in december, wegens de versnelling van het inflatietempo, op een licht restrictief monetair beleid overstapte, was de vertraging reeds ingetreden. Een algemene inzinking trad nog niet op, maar in de bedrijfstakken die het eerst in de opleving betrokken raakten nam de produktie na nieuwjaar 1979 reeds af.

In vele landen, waaronder in Europa, Groot-Brittannië en Frankrijk en daarbuiten de Verenigde Staten, liep het inflatietempo opnieuw op aan het eind van het jaar. In dit laatste land bleef de reeds bij herhaling voorspelde recessie desondanks uit.

De problemen waarvoor het economisch beleid in de industrielanden stond, bleven ondanks de conjunctuuropleving dezelfde. De

vergadering van de Europese Raad op 6 en 7 juli in Bremen was vooral in monetaire zaken belangrijk. Op initiatief van de Franse president en de Duitse kanselier werd de oprichting van een gemeenschappelijk Europees muntstelsel per 1 januari 1979 aanvaard. Verwacht werd dat dit systeem zou bijdragen tot de stabilisering van de dollarkoers. Wegens onverwachte moeilijkheden trad het nieuwe stelsel met twee maand vertraging in werking; ondertussen bleef de beperkte Europese muntslang.

Op 16 en 17 juli vergaderden de staatshoofden of regeringshoofden van de zeven belangrijkste Westerse industrielanden in Bonn. Hier werden afspraken gemaakt betreffende een gemeenschappelijke strategie ten aanzien van de economische groei en de werkgelegenheid, de bestrijding van de inflatie, het internationaal monetair beleid, de energieproblemen en de problemen van de ontwikkelingslanden. De klemtoon lag op de noodzaak ruimere werkgelegenheid te verschaffen, de inflatie af te remmen, de vrijheid van de internationale handel te vrijwaren, de tekorten of overschotten op de handelsbalansen te beperken en de muntkoersschommelingen binnen bepaalde perken te houden.

Het op 19 oktober door de Raad van de Europese Economische Gemeenschappen goedgekeurde jaarverslag benadrukt de noodzaak een gezamenlijk overlegd en gecoördineerd economisch beleid te voeren, waarvan de oprichting van het in Bremen overeengekomen nieuw muntstelsel een onderdeel zou zijn. De Raad was van mening dat de afbouw van de hoge werkloosheid en de herstrukturering van de produktie niet mogelijk zijn zonder een bevredigende economische groei. Als groeitempo voor de gehele Gemeenschap voor 1979 werd 3,3 % vooropgezet, een tempo dat mits een aangepast beleid haalbaar werd geacht. Als gemiddelde prijsstijging werd 7,2 % geraamd.

Onzekerheid

Aan het eind van het jaar doemde een nieuwe bedreiging voor een bevredigende groei in 1979 op : de lidstaten van het O.P.E.C.-kartel kondigden nieuwe aanzienlijke prijsverhogingen aan, weliswaar minder groot dan die in 1973 maar voldoende om het conjunctuurverloop ernstig te verstoren.

Op de vraag in welke mate vooruitgang werd gemaakt in de richting van de oplossing van de economische moeilijkheden, die zich sedert 1973 opstapelen, kan moeilijk een antwoord worden gegeven. In verschillende landen vertraagde het inflatietempo verder gedurende een groot deel van het jaar, maar naar het jaareind toe werd het duidelijk dat een nieuwe versnelling voor de deur stond, een correcte verwachting, zoals spoedig daarna bleek. De inflatie onderhoudt een klimaat van onzekerheid waarbij elke bedrijfsplanning onvermijdelijk spoedig in de war geraakt.

Een tweede onzekerheid die voor internationaal gerichte bedrijven (en in feite zijn in landen met een open economie bijna alle bedrijven of door hun leveranciers of door hun afnemers enigszins internationaal gericht) niet te onderschatten problemen meebrengt is de voortdurende wisselkoersonzekerheid. Vandaar dat zelfs geruchten in bepaalde omstandigheden een vlucht uit of in een bepaalde munt kunnen veroorzaken en de calculatie van vele bedrijven verstoren.

Een zwaar probleem is de onvoldoende rendabiliteit van vele bedrijven, vooral dan van de industriële. Voor de beschermde sector van het bedrijfsleven schijnen de rendabiliteitsproblemen, sedert de ergste kosteninflatie tot het verleden behoort, nagenoeg voorbij, maar voor de open sector, waar de concurrentie uit de zogenaamde lage loonlanden toeneemt, duren de moeilijkheden voort, omdat zij de kostenstijgingen in het binnenland doorgaans niet zo gemakkelijk aan hun afnemers kunnen doorgeven. Deze concurrentie is het grootst voor technologisch vrij eenvoudige produkten waarvoor de markt in de oude industrielanden veeleer krimpt. Zij zal ongetwijfeld verder toenemen naarmate de economische ontwikkeling in de nieuwe industrielanden voortschrijdt en door steeds meer landen industriële produkten worden uitgevoerd om de zeer hoge invoerbehoeften te kunnen dekken.

Willen de oude industrielanden hun hoge levensstandaard behouden, dan moeten zij de produktie van eenvoudig te vervaardigen goederen voor een goed deel afbouwen en die van technologisch gevorderde ontwikkelen. Om de sociale gevolgen van deze herstrukturering, waartegen de getroffen bevolking zich doorgaans met klem verzet, op te vangen, worden in de meeste landen protectiemaatregelen gevoerd, soms op zeer subtiele wijze, en worden door de overheid vaak enorme toelagen uitbetaald aan bedrijven die de scherpe concurrentie niet meer aankunnen. Het pad tussen het economisch en financieel mogelijke (althans op een iets langere termijn) en het sociaal wenselijke is zeer smal.

Nagenoeg zeker zal een aanzienlijke werkloosheid gedurende jaren op de levensstandaard in Europa drukken. Als gevolg van het relatief optrekken van de lage lonen in Europa en van de concurrentie uit de ontwikkelingslanden worden ongeschoolde werknemers sedert de recessie massaal uit het produktieproces gestoten. Dit is een structuurverschijnsel en geen conjunctuuropleving kan de vraag naar ongeschoolde arbeid in Europa weer doen toenemen. Dit houdt tevens in dat de arbeidsreserve voor een nieuwe groei geringer is dan algemeen wordt aangenomen. Evenmin kan op de theoretisch nog aanwezige capaciteitsreserves in de industrie worden gerekend : de ongebruikte machines zijn meestal economisch waardeloos geworden, omdat de ontwikkeling

van de technologie, die als een zelfstandig organisme een eigen leven leidt, ook in de recessieperiode niet stilstaat.

Produktie

Na een vrij vlug herstel in het najaar van 1975 en de eerste helft van 1976 verliep de conjunctuur in België zoals in de meeste Europese landen van medio 1976 tot medio 1978 aarzelend. Het voor het seizoen verbeterde indexcijfer van de industriële produktie lag in het eerste halfjaar van 1978 gemiddeld iets lager dan een jaar voordien en tevens lager dan het tweede halfjaar van 1976. Toch is het duidelijk dat de industriële conjunctuur vanaf het begin van 1978 globaal niet meer verslechterde. Na de zomer trad een vrij forse opleving op, het eerst in de produktie van halffabrikaten (met name staal, non-ferrometalen, chemische halffabrikaten), met meer of minder vertraging gevolgd door de meeste andere bedrijfstakken, met uitzondering van de investeringsgoederenindustrie. In het tweede halfjaar lag de industriële produktie (exclusief bouwnijverheid) 4,7 % hoger dan een jaar voordien, toen het indexcijfer ten opzichte van de overeenkomstige periode in het voorafgaande jaar een daling met 1,6 % te zien gaf. Ten opzichte van het eerste halfjaar van 1974, de periode van de laatste conjunctuurtop, bedraagt de toename 1,2 %. Het jaargemiddelde over 1978 lag 2,2 % hoger dan een jaar voordien, toen het indexcijfer een achteruitgang met 0,8 % vertoonde.

Als gevolg van de opleving na de zomer lag het indexcijfer van de produktie van grondstoffen en halffabrikaten in het kalenderjaar 1978 3 % hoger dan een jaar voordien, toen het met 0,7 % daalde. De produktie van consumptiegoederen, die nauwelijks opleefde aan het eind van het jaar, steeg niet boven het niveau van 1977 : zowel de produktie van niet duurzame verbruiksgoederen als die van duurzame goederen lag onbeduidend lager dan een jaar voordien. De toeneming van de investeringen in enkele bedrijfstakken en de uitvoering van grote projecten in het buitenland verklaart de stijging met 1 % van het indexcijfer van de kapitaalgoederenindustrie.

Regionaal waren er grote verschillen in het verloop van de indexcijfers in de verschillende gewesten. In Vlaanderen, met een vrij gediversifieerde struktuur, lag het indexcijfer van de industriële produktie in 1978 gemiddeld slechts 0,1 % hoger dan in 1977 en in het laatste kwartaal slechts 3,7 % hoger dan een jaar voordien. In Wallonië en in Brussel, waar de exportgebonden bedrijfstakken in de regionale industriële struktuur een belangrijke plaats innemen, bedroeg de groei van de produktie in 1978 respectievelijk 4,0 % en 4,4 %. Op langere termijn, in casu ten

Conjunctuurindicator

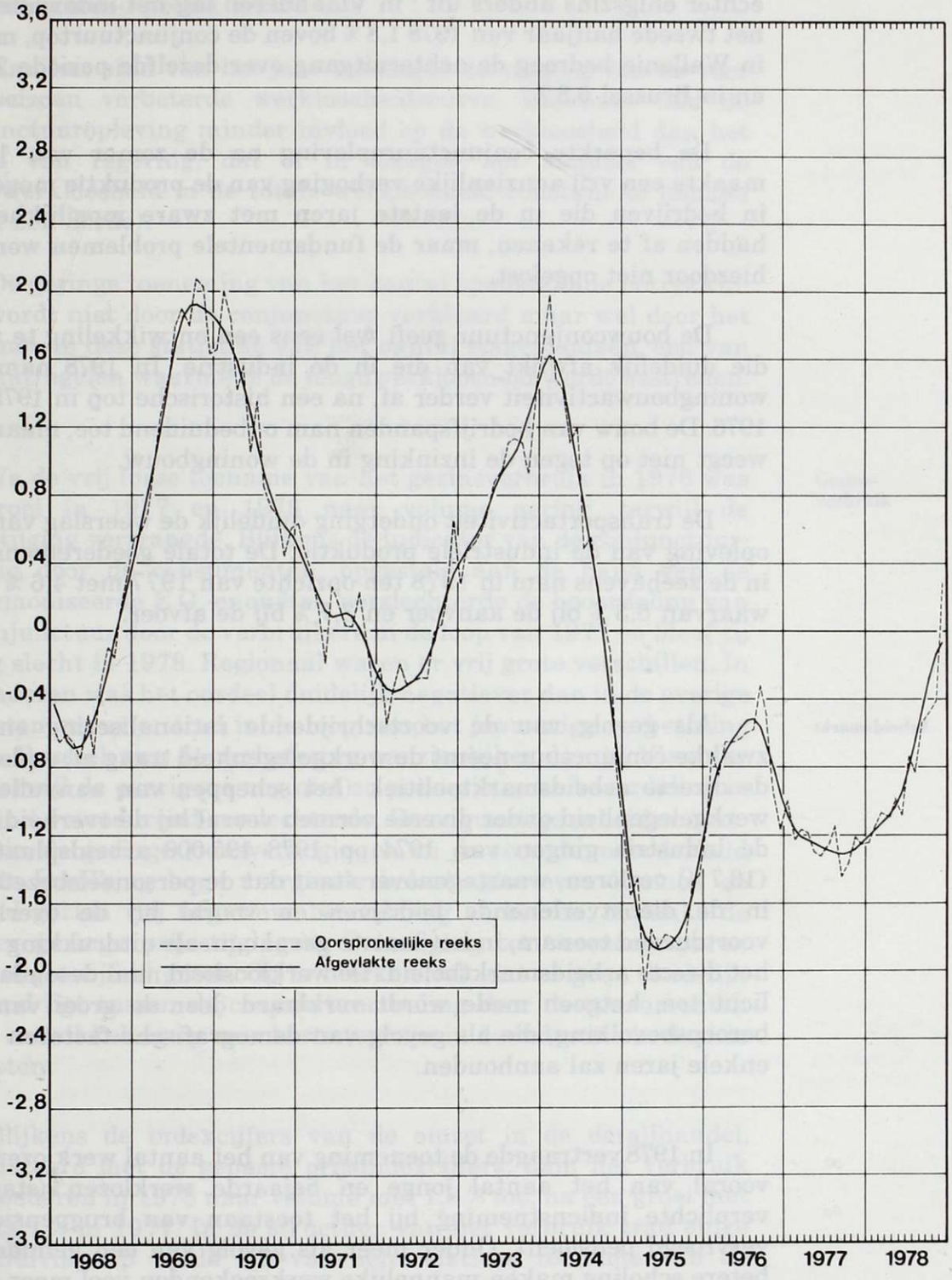

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

opzichte van het eerste halfjaar van 1974, ziet de ontwikkeling er echter enigszins anders uit : in Vlaanderen lag het indexcijfer in het tweede halfjaar van 1978 1,8 % boven de conjunctuurtop, maar in Wallonië bedroeg de achteruitgang over dezelfde periode 2,4 % en in Brussel 0,8 %.

De beperkte conjunctuuropleving na de zomer van 1978 maakte een vrij aanzienlijke verhoging van de produktie mogelijk in bedrijven die in de laatste jaren met zware moeilijkheden hadden af te rekenen, maar de fundamentele problemen worden hierdoor niet opgelost.

De bouwconjunctuur geeft wel eens een ontwikkeling te zien die duidelijk afwijkt van die in de industrie. In 1978 nam de woningbouwactiviteit verder af, na een historische top in 1975 en 1976. De bouw van bedrijfspanden nam onbeduidend toe, maar dit weegt niet op tegen de inzinking in de woningbouw.

De transportactiviteit onderging duidelijk de weerslag van de opleving van de industriële produktie. De totale goederenomslag in de zeehavens nam in 1978 ten opzichte van 1977 met 4,6 % toe, waarvan 5,3 % bij de aanvoer en 3,7 % bij de afvoer.

Arbeidsmarkt

Als gevolg van de voortschrijdende rationalisering en de zwakke conjunctuur neemt de werkgelegenheid traag af, ondanks de directe arbeidsmarktpolitiek (het scheppen van aanvullende werkgelegenheid onder diverse vormen vooral bij de overheid). In de industrie gingen van 1974 op 1978 195 000 arbeidsplaatsen (16,7 %) verloren, waartegenover staat dat de personeelsbezetting in de dienstverlenende bedrijven en vooral bij de overheid voortdurend toenam, in het laatste geval o.m. als uitdrukking van het directe arbeidsmarktbeleid. De werkloosheid nam desondanks licht toe, hetgeen mede wordt verklaard door de groei van de beroepsbevolking, die als gevolg van demografische factoren nog enkele jaren zal aanhouden.

In 1978 vertraagde de toeneming van het aantal werklozen en vooral van het aantal jonge en bejaarde werklozen (stages, verplichte indienstneming bij het toestaan van brugpensioen, vervroegd pensioen). Onder meer als gevolg van een gemiddeld betere scholing maken mannelijke werkzoekenden veel meer dan vrouwelijke gebruik van de geboden aanvullende werkgelegenheid, hetgeen verklaart waarom het aantal mannelijke werklozen in de loop van het jaar weinig toenam terwijl de stijging van het aantal vrouwelijke werklozen gewoon doorging. Eind december 1978 werden 301 000 uitkeringtrekkende volledig werklozen geteld, dit is 4 600 meer dan een jaar voordien; op dat tijdstip waren

er 35 800 werklozen meer dan eind 1976. De gemiddelde duur van de werkloosheid neemt verder toe.

Aan het eind van het jaar versnelde de stijging van de voor het seizoen verbeterde werkloosheidscurve. Blijkbaar had de conjunctuuropleving minder invloed op de werkloosheid dan het beleid van regering, dat er in slaagde het aandeel van de jeugdwerkloosheid in de totale werkloosheid constant te houden (ruim een derde).

De geringe toeneming van het aantal openstaande betrekkingen wordt niet door de conjunctuur verklaard maar wel door het opnemen in deze statistiek van het aantal stageplaatsen, een van de maatregelen waarmede de jeugdwerkloosheid wordt bestreden.

Gezinsverbruik

Na de vrij forse toename van het gezinsverbruik in 1976 was de groei in 1977 en 1978 naar volume gering, terwijl de prijsstijging vertraagde. Blijkens de indicator van de conjunctuurvoeling door de consumenten, opgesteld aan de hand van de geharmoniseerde E.G.-enquêtes, verslechterde de beoordeling van de conjunctuur door de verbruikers in de loop van 1977 en bleef zij matig slecht in 1978. Regionaal waren er vrij grote verschillen. In Vlaanderen was het oordeel duidelijk negatiever dan in de overige gewesten, maar er trad in de loop van het jaar enige verbetering op. In Brussel was de verbetering aanzienlijker dan in Vlaanderen, terwijl de overigens nog niet zo pessimistische beoordeling in Wallonië voortdurend verslechterde. De ongunstige arbeidsmarktsituatie, de geringe loonsverhogingen en de voor de meerderheid van de bevolking hoge marginale belastingtarieven kunnen de globaal gezien vrij negatieve beoordeling verklaren, ondanks de veeleer geringe prijsstijgingen. De neiging tot voorzorgssparen bleef ongetwijfeld groot. Op te merken valt dat er geen duidelijk verband ligt tussen de conjunctuurvoeling door de consumenten en de ontwikkeling op zeer korte termijn in de industrie in de drie gewesten.

Blijkens de indexcijfers van de omzet in de detailhandel, gedeflateerd met de gepaste prijsindexcijfers, nam het verbruik van goederen in 1978 naar volume met 1,8 % toe, na een groei met slechts 1 % in 1977. In de structuur van het verbruik trad enige verschuiving op in de zin van een relatieve toename van de levensmiddelenconsumptie. De aparte statistiek van de autoverkoop laat zien dat deze verkoop in 1978 licht daalde.

Overheidsconsumptie

Ondanks bezuinigingen op de kredieten voor goederen en diensten nam de totale overheidsconsumptie naar volume sneller toe dan in 1977 als gevolg van het in dienst nemen door de

overheid van een groot aantal werkzoekenden, overwegend jongeren.

Overheids-investeringen

Niettegenstaande de bedoeling het te financieren saldo van de overheid niet verder te vergroten, was het toch gewenst de zwakke economische conjunctuur te ondersteunen via een verhoging van de overheidsinvesteringen : daarom werden de investeringskredieten ten opzichte van die in 1977 met bijna een kwart verhoogd.

De uitvoering van het programma verliep aanvankelijk nogal traag, maar in de laatste maanden van het jaar en vooral in december werd de achterstand grotendeels ingelopen, zodat de vastleggingen van kredieten voor overheidsinvesteringen met 18,9 % toenamen ten opzichte van het voorafgaande jaar. Als onderdeel van het conjunctuurbeleid werden bovendien de investeringstoelagen aan overheidsbedrijven nominaal met 21,1 % verhoogd.

Woningbouw

Na een top met 77 000 in 1975 en 76 000 in 1976 daalde het aantal begonnen nieuwe woningen tot 66 000 in 1978, wat toch nog een zeer hoog peil is, vergeleken met het niveau in de jaren voor de grote recessie. Bovendien was het hoge niveau van de woningbouw in 1975 en 1976 een uitzonderlijk feit in Europa, aangezien de bouwactiviteit zich na de recessie in de meeste landen slechts moeizaam herstelde en er in België sedert jaren nauwelijks woningnood heerst.

Produktieve investeringen

Aangezien voor elke produktieve investering van om het even welk bedrijf, met inbegrip van de overheidsbedrijven, aangifte dient gedaan, is de B.T.W.-statistiek, die een nominale ontwikkeling weergeeft, nagenoeg volledig.

Blijkens deze bron lagen de produktieve investeringen nominaal 14,7 % hoger dan in 1977, toen de toeneming 1,5 % beliep. De toeneming van de produktieve investeringen bleef in feite beperkt tot de energiesector (levering van apparatuur voor een kerncentrale) en de bedrijfstak vervoer en verkeer (investeringen door enkele overheidsbedrijven). Overigens lagen de investeringen door de industrie slechts 1,0 % hoger dan een jaar voordien en die in de dienstverlenende bedrijven buiten vervoer en verkeer 2 % lager.

Dit neemt niet weg dat bepaalde industriële bedrijven aanzienlijk meer investeerden dan in het voorafgaande jaar, vooral in enkele takken van de metaalverwerkende industrie als de precisie-industrie en de elektrotechnische nijverheid, in de sectoren voeding en drank, in de papierproduktie en -verwerking en in de verwerking van rubber en plastiek.

De investeringen in bedrijfspanden namen in 1978 naar volume met 6,4 % toe, na een achteruitgang in de voorgaande twee jaren. De opleving bleef echter beperkt tot een vrij groot aantal kleine bouwprojecten, overwegend in commerciële bedrijfjes.

De investeringen door de bedrijven waren blijkbaar overwegend vervangingsinvesteringen en droegen dus terzelfdertijd bij tot een verdere rationalisatie. Hoewel nog geen enigszins betrouwbare ramingen terzake beschikbaar zijn is het duidelijk dat de trend van de investeringen in de fabrieksnijverheid sedert de recessie blijft dalen.

De in 1977 ingezette daling van de producenten- en importprijzen van industriële goederen ebde geleidelijk uit en reeds voor de zomer sloeg de tendens om. De sterkste prijsschommelingen waren, zoals normaal te verwachten, die van de grondstoffen en de halffabrikaten. In de ontwikkeling van de prijzen van de afgewerkte produkten trad nauwelijks enige stijging op. Gemiddeld lag het deelindexcijfer van de grondstoffenprijzen in 1978 1,5 % lager dan een jaar voordien, na een onbeduidende stijging (0,6 %) in dat jaar. Voor de halffabrikaten bedroegen deze cijfers —1,8 % na +1,2 %. Het deelindexcijfer van de afgewerkte produkten steeg in 1978 nog met 0,9 % na 3,2 % in 1977.

Prijzen en lonen

Over iets langere termijn bekeken, blijkt dat het indexcijfer van de grondstoffen voor de industrie in het beschouwde jaar 3 % hoger lag dan in 1974; voor de halffabrikaten bedraagt de toeneming minder dan 1 % maar voor de afgewerkte produkten ruim 15 %. Voor de verklaring voor dit verloop kan onder meer worden verwezen naar de relatieve overcapaciteit in de verschillende industrietakken, die vooral groot is in de voortbrenging van halffabrikaten.

De landbouwprijzen schommelden uiteenlopend. De prijzen van de akkerbouwprodukten lagen na de vrij goede oogst in 1977 overwegend lager dan voordien, ofschoon een stijgende tendens optrad in de loop van 1978. De prijzen van de veehouderijprodukten stegen tot eind 1977, maar daalden nadien. Gemiddeld lag het prijsindexcijfer van de landbouwprodukten 7 % beneden het niveau van 1977.

Het stijgingstempo van de consumptieprijzen vertraagde opnieuw van 7,1 % in 1977 tot 4,5 % in 1978. Aan de hand van een berekening per kwartaal wordt de vertraging nog duidelijker : van 7,7 % (ten opzichte van de overeenkomstige periode in het voorafgaande jaar) in het eerste kwartaal van 1977 vertraagde het tempo tot 5,6 % een jaar nadien en tot slechts 3,8 % in het vierde kwartaal van 1978. De prijsstijging was vrij onbeduidend in de levensmiddelenbranche (1,5 % in 1978 tegen 6,7 % in 1977); de prijsstijging van de diensten en de toeneming van de huishuur vertraagden duidelijk.

Het prijsverloop in de detailhandel werd ongetwijfeld beïnvloed door bepaalde gunstige factoren als de geringe kostenstijgingen maar ook door de ontwikkeling van het beschikbaar inkomen.

De loonstijging vertraagde eveneens : gemiddeld lagen de bruto-uurlonen per arbeidsuur ongeveer 7 % hoger dan in 1977. Dit stijgingstempo is het laagste in de laatste tien jaren.

Buitenlandse handel

Blijkens de douanestatistiek nam de uitvoer uit de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie in 1978 ten opzichte van het voorgaande jaar met 4,6 % toe. Deze nominale toeneming vloeit voort uit een reële groei met 3,6 % bij 1,1 % prijsstijging. De invoer gaf een nominaal iets grotere toeneming te zien, met name met 4,9 %, waarvan 3,4 % reëel bij 1,5 % prijsstijging.

Na een veeleer vlak verloop in de eerste maanden van het jaar, gaf de voor het seizoen gecorrigeerde exportcurve reeds voor de zomervakantie een forse opgang te zien, die echter in de laatste maanden van het jaar helemaal stilviel. De invoer vertoont een goeddeels paralleel verloop op een hoger niveau, maar hier was de toeneming relatief minder groot, waardoor het tekort op de handelsbalans in het tweede halfjaar kleiner was dan in het eerste. Over het gehele jaar 1978 bedraagt het deficit 111 miljard frank tegen 103 miljard in 1977.

Het verloop van de uitvoer en van de industriële produktie doet vermoeden dat in de zomermaanden en kort daarna door vele bedrijven uit voorraad naar het buitenland werd geleverd en dat daarna meer voor herstel van de eigen voorraden werd geproduceerd. Dit vermoeden wordt bevestigd door de nagenoeg parallelle ontwikkeling van de invoer, zonder verschuiving in de tijd.

Op langere termijn is de verslechtering van de marktpositie van de Belgische en Luxemburgse exporteurs duidelijk. Sedert de recessie valt het saldo op de handelsbalans (op transactiebasis)

zelfs zeer negatief uit en er is slechts een lichte verbetering opgetreden in de loop van 1978. De zeer grote handelsoverschotten uit de jaren 1970-1973 waren weliswaar grotendeels structureel en hingen samen met het groeiend aantal buitenlandse industrievestigingen in de B.L.E.U.

Sindsdien werd het saldo op de handelsbalans beïnvloed door de verslechtering van de ruilvoet in 1974-1975, o.m. als gevolg van de verviervoudiging van de ruwe aardolieprijzen en de aanhoudende zwakte van de wereldprijzen van sommige produkten (staal en non-ferro). Er moet eveneens worden rekening gehouden met de gevolgen van de nieuwe internationale arbeidsverdeling die de Unie in bijzondere mate treft. De ontwikkelingslanden voeren meer produkten uit (staal, textiel) die een groter deel van de B.L.E.U.-uitvoer uitmaken dan die van de omliggende landen; de vraag van de ontwikkelingslanden stijgt het meest voor produkten (machines, transportmaterieel) waarvan het aandeel in de B.L.E.U.-uitvoer minder groot is dan in de genoemde industrielanden.

Er is sedert 1973 in de exportstruktuur wel enige verschuiving te merken, maar deze verloopt veeleer langzaam, zoals overigens te verwachten was. In 1973 bestond de goederenexport uit de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie voor 47,2 % uit grondstoffen en halffabrikaten, maar in 1978 was deze verhouding teruggelopen tot 42,6 %. Het aandeel van de ijzer- en staalnijverheid daalde van 15,6 % tot 11,1 %, dat van de produktie van nonferrometalen van 6,0 % tot 3,6 % en dat van de textielindustrie van 11,4 % tot 8,7 %. Hiertegenover staat een toename van 24,0 % tot 26,9 % van de metaalverwerkende industrie en van de chemische industrie van 10,3 % tot 12,9 %. Een verschijnsel dat niet uit de statistiek van de goederenuitvoer blijkt maar wel in de betalingsbalans voorkomt is de export van know how bij de bouw van fabrieken, ziekenhuizen en hele woonwijken of de uitvoering van andere grote projecten in het buitenland, meestal ontwikkelingslanden, door Belgische bedrijven of tijdelijke verenigingen van bedrijven, een activiteit die in de laatste jaren aanzienlijk toenam.

De geografische spreiding van de uitvoer gaf ook verschuivingen te zien, waaronder de belangrijkste zijn de toename van het aandeel van de ontwikkelingslanden (12,4 % in 1978 tegen 8,6 % in 1973) en de vrij aanzienlijke relatieve achteruitgang van de uitvoer naar de Verenigde Staten, Canada en Japan, landen waar de kostenstijgingen aanmerkelijk kleiner waren dan in de B.L.E.U., in het geval van beide eerste landen vooral als gevolg van de depreciatie van hun munt. Het aandeel van de Euromarktlanden en van de industrielanden als groep liep licht terug.

Bij de invoer traden eveneens struktuurverschuivingen op, soms in dezelfde zin als bij de uitvoer (dalend aandeel van staal, non-ferrometalen en textielprodukten, stijgend aandeel van de chemische produkten), soms in tegengestelde zin (dalend aandeel van de metaalwaren). Dit wekt de indruk dat, behalve in het geval van de metaalverwerkende nijverheid, veeleer de marktomstandigheden dan een bewuste herstrukturering van de produktie de verschuivingen veroorzaakten.

De verschuivingen bij de geografische spreiding van de invoer gaan in dezelfde zin als bij de uitvoer, behalve dat het aandeel van de Verenigde Staten en Canada gelijk bleef.

Financiële aspecten

Als gevolg van de matige economische groei, de geringe inflatie (die een meer dan evenredige toeneming van de opbrengst van de inkomensbelasting teweegbrengt), een aantal belastingverhogingen (waartegenover een gedeeltelijke indexering van de belastingschalen staat) en de eenmalige dubbele heffing van de opcentimes ten behoeve van de gemeenten nam de opbrengst van de belastingen in 1978 ten opzichte van 1977 met 13,5 % toe tot 874 miljard frank, waarin begrepen 12 miljard frank aan de Europese Gemeenschap afgedragen invoerrechten. Het aandeel van de directe belastingen in de totale opbrengst steeg van 58,3 % in 1977 tot 58,8 % in 1978.

De eigenlijke rijksschuld (de schatkistcertificaten in handen van het Internationaal Monetair Fonds niet inbegrepen) steeg in 1978 met 183 miljard frank, dit is 17,1 % van de kasuitgaven. Dit percentage ligt iets lager dan in 1977 maar aanmerkelijk hoger dan in 1974 (9,9 %). De ontwikkeling in 1978 was in zoverre minder slecht dan een jaar voordien dat de toeneming van de bestedingen iets minder groot was dan die van de ontvangsten. Op middellange termijn blijven de omvang van het jaarlijks weerkerend deficit en het bedrag van de huidige en toekomstige rentelast een van de moeilijkste problemen, niet alleen voor de overheid maar ook voor de economische ontwikkeling in haar geheel.

De omvangrijke leningbehoeften van de overheid wegen onvermijdelijk op de rentestand. Dit is een van de redenen waarom in de laatste maanden van 1978 door het Rijk reeds een gering bedrag in het buitenland werd ontleend, een handelswijze die trouwens in 1979 op ruimere schaal wordt voortgezet.

Andere factoren die het renteverloop mede bepalen zijn het beleid bij een eventuele speculatie tegen de eigen munt en de

renteontwikkeling in het buitenland. Een van de gebruikelijke wapens tegen de muntspeculatie is de verhoging van de discontovoet door de centrale bank, hetgeen met geringe vertraging tot een algemene hausse van de rente op korte termijn leidt. Na het wegebben van de speculatiegolf werd de discontovoet telkens verlaagd, na de speculatie van eind 1977 zelfs tot onder het niveau van ervoor.

De rente op lange termijn en de intrest op spaarboekjes en bankdeposito's ontsnappen grotendeels aan dergelijke invloeden. De rente op spaarboekjes en bankdeposito's, die als gevolg van de vertraging van het inflatietempo sedert enkele tijd weer positief was geworden, werden in de eerste helft van het jaar verlaagd, maar de rente op obligaties gaf sedert medio 1978 een neiging tot stijging te zien.

De groei van het totaal der financiële activa, door bedrijven en particulieren bij financiële tussenpersonen in het binnenland aangehouden, vertraagde enigszins t.o.v. het voorgaande jaar. Deze beweging kwam sterker tot uiting t.o.v. de activa met een looptijd van meer dan een jaar, dan bij op ten hoogste een jaar. Het verloop van de activa op lange en middellange termijn werd duidelijk beïnvloed door de daling van de lange termijnrente evenals door de onzekerheid aangaande haar toekomstig verloop.

Economisch beleid

Belangrijk, vooral dan voor het beleid op korte termijn in 1978, is de wet betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 (1). Deze wet bevat een pakket diverse maatregelen die veelal een wijziging van de reeds bestaande wetgeving inhouden, waarmede bij het opstellen van de rijksbegroting werd rekening gehouden, ofwel sociale maatregelen die de begroting bezwaren.

De omvang van het deficit dwong de regering ertoe de belastingdruk globaal te verhogen, waarbij tevens de verdeling van de druk wordt gewijzigd ten voordele van de laagste inkomens, in die zin dat de druk voor de laagste inkomens relatief wordt verlicht. Bovendien wordt de aanvullende gemeentebelasting op het inkomen van personen in de voorheffing (of voorafbetaling) verrekend, hetgeen in feite inhoudt dat deze belasting in het kalenderjaar 1978 tweemaal dient te worden betaald. De B.T.W.-tarieven van 14 % en 18 % worden vervangen door een enkel tarief van 16 %, hetgeen per saldo een lichte verhoging van de belastingdruk inhoudt, maar die zoals achteraf bleek, nauwelijks invloed had op de prijsstijging.

(1) Wet van 22 december 1977, *Belgisch Staatsblad* van 24 december 1977.

Voorts werden enkele minder belangrijke belastingen verhoogd of de belastbare materie uitgebreid en werden de erfenisrechten gewijzigd in dezelfde zin als de inkomensbelasting.

Tot de fiskale maatregelen behoort ook de belasting op de waardestijging van onroerende goederen als gevolg van het indelen ervan in een bouwzone.

Een tweede reeks maatregelen, waarvan een zekere beperking van de bestedingen wordt verwacht, betreft de uitvoering van de begroting. De uitgaven van de verschillende ministeriële departementen zullen permanent worden gecontroleerd, het ministerieel begrotingscomité zal de bestedingen van de instellingen van openbaar nut van nabij controleren en de parlementaire controle op de bijkredieten wordt verscherpt.

Ter bevordering van de werkgelegenheid is er de vrijstelling van de B.T.W. voor arbeidsscheppende investeringen. Om de bedrijfsinvesteringen en dus indirekt de werkgelegenheid te stimuleren wordt een niet terugvorderbare eenmalige kapitaalpremie ingevoerd.

Tenslotte wordt, als onderdeel van het sociale beleid, voorzien in het scheppen van werkgelegenheid, grotendeels ten laste van de Schatkist. De meeste uitvoeringsbesluiten volgden nagenoeg onmiddellijk op de publicatie van de wet, zodanig dat deze maatregelen reeds van bij het begin van 1978 werden uitgevoerd.

Tot het direkte arbeidsmarktbeleid, gericht op het bezorgen van een arbeidsplaats vooral aan jonge werklozen, behoren de verhoging van het aantal werklozen op aanvullende werkgelegenheid in overheidsdienst, de verdubbeling van het aantal door de bedrijven in dient te nemen stagiairs en de uitbreiding van deze verplichting tot kleinere bedrijven, een uitbreiding van het wettelijk stelsel van brugpensioen en het tijdelijk in dienst nemen door overheidsdiensten en verenigingen zonder winstoogmerk, steeds ten koste van de Schatkist, van 24 000 werklozen, ter voldoening van collectieve behoeften.

Bovendien bevat de wet andere sociale maatregelen zonder effect op de werkgelegenheid, onder meer een uitbreiding van de mogelijkheid tot vervroegd pensioen voor oudere werklozen en bepaalde langdurig zieken en de uitkering van welvaartpremies aan bepaalde gezinnen.

In februari werd door de Eerste Minister en de Minister van Economische Zaken een beleidsnota inzake industrieel beleid in de vorm van een parlementair stuk aan de Kamers van Volksvertegenwoordigers overgemaakt (1). Hierin wordt vastgesteld dat de industrie de kern blijft waarrond zich alle overige economische activiteiten ontwikkelen. Een industriële politiek onderstelt een complex en coherent geheel van maatregelen waarin een lange termijnvisie centraal staat. Zij strekt zich uit tot alle aspecten van de produktie, de financiering en organisatie van de bedrijven en de verkoop van het afgewerkte produkt.

Onontbeerlijk zijn onder meer een verdere rationalisering van het produktieproces, een intensivering van het wetenschappelijk en toegepast wetenschappelijk onderzoek, beheersing van de kostenontwikkeling en loonmatiging en verbetering van de financiële structuur van de bedrijven. De traditionele bedrijfstakken dienen niet te worden opgegeven, op voorwaarde dat ze nog concurrentieel kunnen produceren, maar dienen technisch hoogwaardiger produkten voort te brengen.

Speciale aandacht krijgt de financiering van de bedrijven door risicodragend kapitaal en de directe participatie van de overheid in het kapitaal van de ondernemingen via overheidsholdings. Tot de middelen van het beleid behoort ondermeer de contractuele planning, die de bedrijven bindt die overheidssteun ontvangen.

Verschillende in deze beleidsnota aangekondigde initiatieven worden verwerkelijkt door de beide zogenaamde anti-crisiswetten van augustus 1978 ofwel wordt, waar nodig, de onontbeerlijke juridische basis voor hun uitvoering gelegd, waarna de vereiste uitvoeringsbesluiten volgen.

Een tweede belangrijke fase in het economisch beleid is dus de goedkeuring van een pakket vrij uiteenlopende maatregelen met economische, financiële of veeleer sociale inslag die werden samengevat in twee wetten, genaamd anti-crisiswetten, afgekondigd in augustus 1978 (2).

De eerste wet, de wet tot economische heroriëntering van 4 augustus 1978, bevat maatregelen ter bevordering van de

---

(1) *Kamer van Volksvertegenwoordigers*, zitting 1977-1978, 22 februari 1978, nr. 301.

(2) Wet tot economische heroriëntering (wet van 4 augustus 1978, *Belgisch Staatsblad* van 17 augustus 1978) en wet houdende economische en budgettaire hervormingen (wet van 5 augustus 1978, *Belgisch Staatsblad* van 17 augustus 1978).

oprichting of uitbreiding van kleine ondernemingen en fiskale maatregelen ter bevordering van de investeringen in bedrijven; de bevoegdheid van de overheidsholdings wordt uitgebreid. Bovendien worden bepaalde in de jongste jaren gegroeide misbruiken bestreden (de koppelbazen) en wordt de gelijkheid van kansen voor mannen en vrouwen in het economisch leven aanzienlijk vergroot.

De gehanteerde middelen tot bevordering van de oprichting of uitbreiding van zelfstandige kleine bedrijven zijn rentetoelagen voor investeringen en eventueel een éénmalige kapitaaltoelage, de mogelijkheden tot versnelde afschrijving, tijdelijke vrijstelling van de onroerende voorheffing en arbeidsplaatspremies. Deze maatregelen bestonden grotendeels voordien op grond van verschillende wetten, maar werden nieuw samengevat en uitgebreid. Bovendien wordt de vestiging als zelfstandige in een gereglementeerd beroep vergemakkelijkt.

Een tweede stel maatregelen mikt op een aantrekkelijker maken van investeringen in bedrijven, via een verlenging van de bestaande maatregel tot gedeeltelijke vrijstelling van de vennootschapsbelasting en via belastingsverlagingen in de jaren 1979 en 1980 voor bedrijven die investeren in wetenschappelijk onderzoek of in het algemeen hogere bedragen investeren dan gemiddeld in de periode 1974-1976.

Teneinde de overheid inzake kapitaalparticipaties meer armslag te geven wil de regering de Nationale Investeringsmaatschappij (N.I.M.) en haar dochtervennootschappen enerzijds ruimer initiatief toestaan inzake participaties maar anderzijds de inspraak van de regering in hun beslissingen vergroten.

De tweede anti-crisiswet, de wet houdende economische en budgettaire hervormingen van 5 augustus 1978, bevat een aantal institutionele maatregelen, maatregelen tot verhoging of beperking van sommige transfer-inkomens, toezicht op en verruiming van de mogelijkheden tot verstrekking van financiële steun aan ondernemingen in moeilijkheden en de mogelijkheid tot bezuinigen op de overheidsbestedingen.

De institutionele hervormingen hebben tot doel de controlemacht en het initiatiefrecht van de overheid uit te breiden, inzonderheid ten aanzien van de energiebedrijven. Zij hebben onder meer betrekking op de werking van het Nationaal Comité voor de Energie, het Controlecomité voor Gas en Elektriciteit en Distrigaz. Bovendien wordt de juridische basis gelegd voor

overheidsparticipaties in de elektriciteit producerende bedrijven, inzonderheid die met kernenergie, in de Kempense steenkoolmijnen en in een nog op te richten vennootschap voor aankoop en opslaan van aardolie en in een pijpleidingbedrijf, voor een coördinatieorgaan voor de elektriciteitsproduktie en voor een programmatie van de investeringen in de produktie en het transport van elektriciteit. Bovendien wordt de mogelijkheid gecreëerd de overheidsbanken alle door de particuliere banken gedane verrichtingen te laten uitvoeren.

Op de hierdoor geschapen juridische grond werd besloten dat de Staat kapitaalaandelen zal verwerven in de staalbedrijven en werd een Nationaal Comité voor Planning en Controle van de Staalnijverheid opgericht dat de investeringen in de staalindustrie zal plannen. Bovendien werd een Fonds voor Industriële Vernieuwing opgericht, dat onder meer de herstrukturering van de in grote moeilijkheden verkerende staal- en scheepsbouwbedrijven en textiel- en confectie-ondernemingen zal financieren.

Van direct economisch belang is het beleid ten aanzien van de ondernemingen in betalingsmoeilijkheden. Wanneer de achterstand bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid of de belastingen van ondernemingen met minstens 50 werknemers tot meer dan zes maand oploopt, moet dit de Minister van Economische Zaken en de Staatssecretaris voor Streekeconomie worden medegedeeld. Zij kunnen deze ondernemingen, mits bepaalde voorwaarden te voldoen, terugvorderbare voorschotten, gewone leningen of converteerbare obligatieleningen verstrekken boven die bepaald bij de geldende expansiewetten.

Ten aanzien van de overheidsbestedingen wordt bepaald dat de Koning alle nuttige maatregelen kan treffen om de aangroei van de staatsuitgaven te beperken, doch deze mogelijkheid wordt beperkt tot de begrotingen voor 1978 en voor 1979.

Bovendien bevat deze wet maatregelen betreffende de ondernemingsraden en de Arbeidsinspectie en wordt een nieuw overheidsorgaan, het Instituut voor de Verbetering van de Arbeidsvoorwaarden, opgericht. Ten aanzien van de inkomenstransferten bevat de wet zowel beperkingen (pensioenen in overheidsdienst en 14^{e} maand kinderbijslag) als verhogingen (wisselkoersvergoeding voor grensarbeiders, gewaarborgd inkomen voor bejaarden, vergoeding voor beroepsziekten).

Van de mogelijkheid tot beperking van de bestedingen door het Rijk werd als gevolg van de Kakinetscrisis geen gebruik

gemaakt, maar verschillende maatregelen dienden te worden getroffen wegens de moeilijke positie van de Schatkist, waaronder de tijdelijke verhoging van de directe en indirecte voorschottenplafonds bij de Nationale Bank.

Voorts werd het traditioneel geworden beleid van de Nationale Bank in verband met de wisselkoers van de Belgische frank voortgezet, hetgeen meebracht dat ze op bepaalde tijdstippen de discontovoet tijdelijk diende te verhogen wanneer de frank beneden de slangkoers dreigde te dalen.

Besluit

Uit de summiere schets hierboven zijn voorzeker twee lichtpunten te onthouden : de conjunctuuropleving in het tweede halfjaar van 1978 en de nieuwe vertraging van het inflatietempo.

Gemiddeld lag het indexcijfer van de consumptieprijzen in 1978 slechts 4,5 % hoger dan in 1977; in alle voorafgaande jaren na 1971 lag het stijgingstempo hoger, maar in de twee decennia daarvoor was het nooit zo hoog. Het terugdringen van de inflatie is een politiek succes waaraan de geringe economische groei weinig afdoet, aangezien in vele andere landen bij een ongeveer gelijke groei het inflatietempo meer dan dubbel zo hoog blijft. Dat het inflatietempo in de « gouden zestiger jaren » nooit zo hoog was, maakt het duidelijk dat 4,5 % toch nog vrij hoog is, te hoog voor een gezonde economie.

De opleving van de conjunctuur was algemeen in West-Europa, maar vrij beperkt. Vele tekenen, onder meer de beperktheid tot slechts enkele bedrijfstakken, zonder brede spreiding over de gehele economie, laten vrezen dat het geen aanloop wordt tot een nieuwe hoogconjunctuur. In welke mate de Belgische bedrijven in de toch vrij matige opleving betrokken raken, hangt af van hun concurrentiecapaciteit en van de mate waarin zij zich aanpassen aan de ontwikkeling van de vraag.

Tot de overige struktuurproblemen behoren, zoals in de voorgaande jaren, de energietoelevering, de precaire financiële toestand van vele ondernemingen en, daarmee nauw verbonden, de geringe investeringsneiging, de in de grond nog steeds toenemende werkloosheid en het zware deficit van de overheidsfinanciën. Deze problemen zijn helemaal niet nieuw; zo waren reeds

vóór de recessie van 1974 herkenbaar, zij het dat de ernst ervan werd verdoezeld door de forse economische groei. Het zijn structuurmoeilijkheden die niet binnen korte tijd kunnen worden opgelost.

*
* *

EERSTE DEEL

BEVOLKING EN WERKGELEGENHEID

HOOFDSTUK EEN

BEVOLKING

Op 1 januari 1979 telde België 9 841 654 inwoners, dit is 4 241 meer dan een jaar voordien. De totale aangroei bedroeg in 1978 nauwelijks 0,43 ‰ of 4 241 personen. In 1976 bereikte die aangroei 9 701 of 0,99 ‰ en in 1977 zelfs 14 111 of 1,44 ‰.

Belangrijk in de demografische ontwikkeling is dat voor de jongste bevolkingsaangroei alleen het natuurlijk accres verantwoordelijk was. De invloed van deze bevolkingscomponent is inderdaad de laatste drie jaren in aanzienlijke mate toegenomen. Na de nulgroei van 1975 — het aantal geboorten was identiek aan het aantal sterfgevallen — werd in 1976, 1977 en ook in 1978 de natuurlijke aangroei opnieuw positief. In 1977 en 1978 werden bovendien meer geboorten geregistreerd dan het jaar tevoren : 121 983 of 12,40 ‰ in 1978, tegen 121 523 of 12,35 ‰ in 1977. Het sterftecijfer lag in 1978 iets hoger dan het jaar voordien : 115 060 of 11,69 ‰, tegen 112 208 of 11,41 ‰.

De lichte stijging tijdens de jongste jaren belet echter niet dat het geboortenaantal op een laag peil blijft. In 1978 werd zelfs niet eens het geboortenaantal van 1975 bereikt (123 155), laat staan dat van 1970, toen er 141 119 babies ter wereld kwamen. Zoveel geboorten zijn er ongeveer nodig opdat de netto-reproductiecoëfficiënt (1) gelijk zou zijn aan één, d.w.z. dat de ene generatie de andere zou vervangen en de ontvolking op lange termijn zou worden voorkomen. De recente beperkte heropleving van het aantal geboorten ten spijt zal wellicht binnen enkele jaren de Belgische bevolking dalen.

Het belang van de natuurlijke aangroei nam de jongste jaren bovendien nog toe door het verminderd migratiesaldo. Per 1 januari 1979 was dit laatste zelfs negatief : er vertrokken meer mensen dan er zich kwamen vestigen.

De natuurlijke aangroei bedroeg in 1959 nog 6,0 ‰, maar verschrompelde tot 0,7 ‰ twintig jaar later. De daling van het geboortencijfer en het natuurlijk accres in

(1) Het bruto-vervangingscijfer van Kuczynski geeft het aantal vrouwelijke geboorten per 1 000 vrouwen weer, indien deze vrouwen gedurende hun hele vruchtbare periode onderworpen zijn aan de vruchtbaarheidsintensiteit zoals ze naar de leeftijd is gedifferentieerd overeenkomstig de vruchtbaarheid in het beschouwde jaar. Het bruto-vervangingscijfer houdt geen rekening met de eventuele mortaliteit van de pasgeborenen tot hun 15e levensjaar en evenmin met de mortaliteit van de vrouwen tussen 15 en 49 jaar.
De netto-vervangingscoëfficiënt is het totale aantal geboorten van meisjes binnen een fictieve generatie van vrouwen die alle vruchtbaarheidsjaren doorlopen (15 tot 49 jaar) en die gedurende die hele periode onderworpen zijn aan de mortaliteit. Zie ook *Statistisch Tijdschrift*, Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek, Brussel, nr. 10, oktober 1975.

de laatste twee decennia deed zich niet alleen in België voor, maar ook in de Duitse Bondsrepubliek en Oostenrijk. Frankrijk en Nederland volgen eveneens dezelfde trend van denataliteit. De demografische ontwikkeling stelt meteen het probleem van de verouderde bevolking centraal en doet heel wat vragen rijzen in verband met de toekomstige samenleving.

Een oudere bevolking doet inderdaad een geringere toevloeiing op de arbeidsmarkt ontstaan en de terugloop van het aantal kinderen tast de werkgelegenheid aan in het onderwijs en de woningbouwsector. Vanuit Europees oogpunt beschouwd, kan het wegvallen van miljoenen verbruikers tijdens de eerstvolgende decennia een drastische inkrimping van de vraag veroorzaken en de concurrentie tussen de ontwikkelingslanden en de geïndustrialiseerde landen.

Het minder gunstig verloop van de recente bevolkingsontwikkeling en de invloed van de respectieve bevolkingscomponenten verschilt enigszins van het ene taalgebied tot het andere.

Op 1 januari 1979 had aldus het Vlaamse gewest, in vergelijking met 1 januari 1978, opnieuw het grootste bevolkingsaccres, zowel in absolute als in relatieve cijfers. Door een verhoging van het sterftecijfer en een daling van het migratiesaldo was echter de aangroei minder groot dan het jaar voordien en bedroeg 16 056 of 2,87 ‰, tegen 18 856 of 3,39 ‰ in 1977.

In Vlaanderen steeg het geboortencijfer in lichte mate : het bereikte 12,79 ‰, d.i. 71 654 kinderen in 1978, tegen 12,65 ‰ of 70 627 kinderen in 1977. Het overtreft niet alleen het geboortencijfer van de twee andere landstreken, maar komt ook boven dat van het landsgemiddelde (12,40 ‰). Hoewel de ontwikkeling tijdens de laatste jaren niet zo gunstig is, blijft inderdaad de bevolkingsstructuur in Vlaanderen jonger dan in de andere regio's.

Het hoogste nataliteitscijfer in het Vlaamse landsgedeelte werd opnieuw genoteerd in de vier arrondissementen in het Noord-Oosten van het land, met name in Maaseik (16,21 ‰), Hasselt (15,34 ‰), Turnhout (14,36 ‰) en Tongeren (13,87 ‰). Alleen in Maaseik lag echter het geboortencijfer hoger dan het jaar voordien.

Het sterftecijfer nam in het Vlaamse land, zoals trouwens in het gehele land, in lichte mate toe, van 10,24 ‰ tot 10,54 ‰, maar bleef toch het laagste promillage van het land. Het natuurlijk accres (verschil tussen het geboorten- en sterftecijfer) bereikte 12 606, wat 846 minder was dan het jaar voordien. Het Vlaamse landsgedeelte was bovendien het enige gewest met een natuurlijke aangroei. In bepaalde arrondissementen overtrof nochtans het sterftecijfer in ruime mate het geboortencijfer; dit was het geval in Mechelen, Dendermonde, Oudenaarde en Veurne.

Inzake de migratiebeweging wordt de tendens, die reeds enkele jaren wordt vastgesteld, verder doorgezet. Het migratiesaldo bereikte 3 450 op 1 januari 1979 (tegen 5 404 op 1 januari 1978 en 8 243 eind december 1976). Door het verminderd natuurlijk accres en het teruggelopen migratiesaldo werd een kleinere bevolkings-

aangroei genoteerd dan het jaar voordien : 16 056 of 2,87‰, tegen 18 856 of 3,39‰ op 1 januari 1978.

Zoals in de laatste berekende loop van de bevolking bleef het resultaat van het natuurlijk verloop in alle Vlaamse provincies positief. In elke provincie was nochtans het geboortenoverschot kleiner dan het jaar voordien. In Oost-Vlaanderen was dit 0,69‰, tegen 0,70‰; in Vlaams-Brabant 0,93‰, tegen 1,79‰; in Antwerpen 1,52‰, tegen 1,74‰; in West-Vlaanderen 2,03‰, tegen 2,28‰ en in Limburg 7,90‰, tegen 8,15‰.

Drie arrondissementen noteerden meer sterfgevallen dan geboorten, met name Mechelen (—65), Oudenaarde (—133) en Veurne (—14). De arrondissementen Gent en Antwerpen, die in 1976 een negatief verloop hadden, vertoonden de twee volgende jaren een licht geboortenoverschot.

Globaal genomen waren de migratie-overschotten veel geringer dan het jaar voordien, ook in Vlaanderen. De stagnerende economische toestand houdt zeker met deze ontwikkeling verband. De arrondissementen Halle-Vilvoorde en Leuven hadden toch nog migratie-overschotten van 3 342 en 1 084 eenheden, tegen 3 927 en 1 427 het jaar voordien. In bepaalde arrondissementen, zoals Aalst, Ieper en Kortrijk, waar sinds verscheidene jaren een negatief migratiesaldo wordt genoteerd, vertrokken opnieuw meer personen dan er zich kwamen vestigen. Opvallend is nu ook dat er geen migratie-overschot meer werd genoteerd in Antwerpen, Gent, Brugge, Diksmuide, Oostende en Roeselare.

Naast de arrondissementen Aalst, Oudenaarde, Diksmuide, Ieper en Oostende, waar de bevolking stelselmatig vermindert of stagneert werden begin 1979 ook minder inwoners geteld in de arrondissementen Gent en Antwerpen. In de twee laatste arrondissementen is de daling enkel toe te schrijven aan het negatief migratiesaldo. De uitstoting van inwoners uit de grote agglomeraties en hun onmiddellijke periferie naar de aangrenzende gemeenten blijkt zich, zoals in het arrondissement Brussel, nu ook in de arrondissementen Gent en Antwerpen voor te doen.

De totale bevolkingsaangroei in 1978 bedroeg in de provincie Limburg 6 222 of 8,91‰, in Vlaams-Brabant 5 984 of 6,50‰, in de provincie Antwerpen 2 074 of 1,32‰, in West-Vlaanderen 429 of 0,40‰ en in Oost-Vlaanderen 1 347 of 1,02‰.

Door de negatieve balans van het verloop geboorten-sterften kan Wallonië sinds enkele jaren slechts steunen op de inwijking om zijn bevolking te zien aangroeien. Ook op 1 januari 1979 was de geringe bevolkingstoename van 1 447 uitsluitend te danken aan het migratie-overschot. Dit laatste bedroeg 5 738, wat, zoals elders in het land, minder was dan het jaar voordien (11 510) en minder dan in 1976 (6 416). Deze ontwikkeling, samen met het sterk negatief natuurlijk verloop, leidde tot de beperkte bevolkingsaangroei in het Zuiden van het land.

In tegenstelling tot wat in Vlaanderen werd waargenomen, liep in Wallonië het geboortencijfer nog verder terug en bedroeg bij de laatste berekening 38 350 of 11,89‰, tegen 38 553 of 11,96‰ in 1977.

Zoals dit ook in het Noorden van het land het geval is, zijn zekere sub-regio's bepalend voor het drukken van de nataliteit. In de arrondissementen Borgworm en Luik werden zelfs op 1 000 inwoners nog geen 11 kinderen geboren (respectievelijk 10,28‰ en 10,81‰). In Aat, Hoei en Thuin werd dit getal nauwelijks bereikt (11,23‰, 11,19‰ en 11,45‰). Daarentegen werd in de provincie Namen (12,83‰) een gunstiger geboortencijfer genoteerd dan in de provincies Antwerpen (12,30‰) en Oost- en West-Vlaanderen (12,73‰ en 12,81‰). Het hoogste geboortencijfer van Wallonië werd opgetekend in Doornik (13,62‰) en Bastenaken (13,54‰).

Het sterftecijfer lag in Wallonië, net zoals in Vlaanderen en Brussel, hoger dan het voorgaande jaar (13,22‰, tegen 12,94‰). In 1976 werd een nog hoger sterftecijfer genoteerd (13,75‰). De oudere leeftijdsstructuur van de bevolking in het Zuiden van het land beïnvloedt er uiteraard het sterftecijfer in negatieve zin. Slechts in twee Waalse arrondissementen bleef het mortaliteitscijfer, net zoals het jaar voordien trouwens, beneden het landsgemiddelde van 11,69‰, met name in Nijvel en Aarlen, waar de verhouding respectievelijk 10,74‰ en 11,46‰ bedroeg.

Zoals op 1 januari 1978 werd per 1 januari 1979 in Wallonië een negatief saldo van de natuurlijke bevolkingsbeweging genoteerd : 4 291 meer sterfgevallen dan geboorten, wat meer is dan de 3 175 bij de voorgaande berekening, maar minder dan de 5 004 twee jaar geleden. Sinds 1972 werd in het zuidelijk landsgedeelte aldus geen natuurlijke aangroei meer waargenomen. Op 1 januari 1979 werd enkel een natuurlijke aangroei genoteerd in Waals-Brabant en in Luxemburg. Benevens Nijvel (+260) werd een minieme natuurlijke aangroei genoteerd in de arrondissementen Aarlen (+76), Bastenaken (+9) en Virton (+26). Het meest negatieve cijfer werd waargenomen in de arrondissementen Luik, Charleroi, Hoei en Doornik, waar de resultante van de geboorten/sterftebeweging een daling van de bevolking met respectievelijk 1 851, 719, 363 en 345 betekende.

De bestendige achteruitgang van het natuurlijk bevolkingsverloop vergroot uiteraard de aandacht voor en het belang van de migratiebeweging. Sinds 1972 werd echter in Wallonië ook steeds een verdere achteruitgang van het migratiesaldo waargenomen. In 1973 en 1974 bereikte het vestingsoverschot nog 13 190 en 16 416, maar nadien verminderde dit gestadig; per 1 januari 1979 bedroeg dit nog 5 738.

De arrondissementen Aarlen, Moeskroen en Charleroi vertoonden, zoals het jaar voordien, een negatief migratiesaldo. Tijdens het besproken jaar waren er ook meer emigraties dan immigraties in de arrondissementen Bergen, Doornik, Luik en Virton. Vooral de arrondissementen Charleroi en Luik werden getroffen door een bevolkingsvlucht van respectievelijk 2 862 en 1 099 personen. Daartegenover stond het grootste migratiesaldo op naam van het arrondissement Nijvel met 5 307 personen.

Hoewel het eveneens minder bedroeg dan het jaar voordien werd het hoogste totaal accres (geboorten + migratieoverschot) van Wallonië en eveneens van het ganse land, zoals de voorgaande jaren, te Nijvel genoteerd (20,26‰ of 5 567); dit promillage werd voornamelijk bereikt door het migratie-overschot, daar de natuurlijke ontwikkeling slechts voor een aangroei zorgde van 260 personen.

Dank zij een inwijkingsoverschot vermeerderde in bepaalde Waalse arrondissementen de bevolking. Dit was het geval voor Zinnik, Thuin, Hoei, Verviers, Borgworm, Bastenaken, Marche-en-Famenne en Neufchâteau. In de andere arrondissementen, Nijvel uitgezonderd, liep het bevolkingsaantal verder terug. Vooral in Charleroi en Luik was de achteruitgang groot : —3 581 en —2 950 inwoners.

Het ontvolkingsproces dat al jaren aan de gang is in de Belgische hoofdstad werd in 1978 verder gezet. Per 1 januari 1979 bedroeg het verlies aan inwoners 13 262 of 12,89‰, hetgeen zowel resulteert uit een negatief natuurlijk accres als uit een negatief migratiesaldo. Per 1 januari 1979 bereikte het aantal geboorten in Brussel-hoofdstad 11 979 of 11,79‰ (tegen 12 343 of 12,0‰ twaalf maanden voordien) en lag hiermede lager dan in Vlaanderen en Wallonië. Het uitwijkingsoverschot, dat in 1977 ook reeds meer dan 12 000 personen betrof, bedroeg in 1978 opnieuw 11 870.

De stadsvlucht, die zich in gans Europa en in Brussel in het bijzonder op een duidelijke wijze manifesteert, begon in de jaren 60 en wordt in de jaren 70 verder gezet. Voorlopig laat niets voorzien dat dit fenomeen in de jaren 80 zal verdwijnen.

De vlucht uit de stad is niet alleen te wijten aan het ondraaglijk geworden verkeer, maar ook aan de aanhoudende vervuiling van het stedelijk leefmilieu en het tekort aan humane ontmoetingsplaatsen. Dit brengt mede dat niet enkel jonge volwassenen zich in de randgebieden vestigen, maar ook dat bejaarden terugkeren naar hun streek van herkomst wanneer zij met pensioen gaan (1). Bovendien heeft de Belgische hoofdstad af te rekenen met een hoge kriminaliteit en werden er de jongste jaren veel woongelegenheden afgebroken en vervangen door kantoorgebouwen.

De sterke concentratie van vreemdelingen in Brussel-hoofdstad zorgt er daarentegen voor dat de bevolkingsdaling er nog enigszins wordt afgeremd. Een groot gedeelte van deze vreemdelingen zijn immers jonge mensen in actieve leeftijd die een lager sterftecijfer en tevens een hoger geboortencijfer hebben dan de autochtonen. De invloed van de vreemdelingen op de globale bevolkingsontwikkeling van Brussel is van zeer groot belang, aangezien het eerder de niet-vreemdelingen zijn die naar de randgebieden uitwijken. In dit verband wijzen de prognoses nog op een verdere aangroei van het aandeel der vreemdelingen in de totale Brusselse bevolking. In de jaren 70 bedraagt het aandeel van de vreemdelingen ongeveer 1 op 5 en er wordt verwacht dat in het begin van de 21e eeuw dit aandeel 1 op 3 zou bereiken (2).

*
* *

(1) Beleidsnota Demografie, Luc D'HOORE, Minister van Volksgezondheid en Leefmilieu, maart 1979.
(2) Eco-Brabant, Driemaandelijks tijdschrift, Gewestelijke Economische Raad voor Brabant, nr. 17, maart 1978.

Loop van de bevolking in 1978

LANDSGEDEELTE	Geboorten (a)		Sterfgevallen (a)		Toe- of afneming				Stand per 1 januari 1978
					Natuurlijk accres	Saldo der migratiebeweging.	Totale aangroei		
	Absolute cijfers	‰ (b)	Absolute cijfers	‰ (b)	Absolute cijfers	Absolute cijfers	Absolute cijfers	‰ (c)	Absolute cijfers
Antwerpen	*10 904*	*11,78*	*10 625*	*11,48*	+ *279*	— *1 670*	— *1 391*	— *1,50*	*925 786*
Mechelen	*3 343*	*11,46*	*3 408*	*11,68*	— *65*	+ *368*	+ *303*	+ *1,04*	*291 762*
Turnhout	*5 075*	*14,36*	*2 904*	*8,22*	+ *2 171*	+ *991*	+ *3 162*	+ *9,03*	*353 475*
Antwerpen ...	19 322	12,30	16 937	10,78	+ 2 385	— 311	+ 2 074	+ 1,32	1 571 023
Brussel-Hoofdstad	*11 979*	*11,79*	*13 371*	*13,16*	— *1 392*	—*11 870*	—*13 262*	—*12,89*	*1 015 710*
Halle-Vilvoorde	*5 721*	*11,20*	*5 136*	*10,05*	+ *585*	+ *3 342*	+ *3 927*	+ *7,75*	*510 931*
Leuven	*5 209*	*12,70*	*4 236*	*10,33*	+ *973*	+ *1 084*	+ *2 057*	+ *5,04*	*409 902*
Nijvel	*3 272*	*11,67*	*3 012*	*10,74*	+ *260*	+ *5 307*	+ *5 567*	+ *20,26*	*280 395*
Brabant ...	26 181	11,81	25 755	11,62	+ 426	— 2 137	— 1 711	— 0,77	2 216 938
Aat	*876*	*11,23*	*1 146*	*14,70*	— *270*	+ *151*	— *119*	— *1,52*	*77 988*
Charleroi	*5 353*	*11,99*	*6 072*	*13,60*	— *719*	— *2 862*	— *3 581*	— *7,96*	*446 539*
Bergen	*3 145*	*12,03*	*3 271*	*12,51*	— *126*	— *757*	— *883*	— *3,37*	*261 505*
Moeskroen	*904*	*12,43*	*972*	*13,36*	— *68*	— *200*	— *268*	— *3,67*	*72 738*
Zinnik	*1 983*	*11,83*	*2 201*	*13,13*	— *218*	+ *443*	+ *225*	+ *1,34*	*167 628*
Thuin	*1 620*	*11,45*	*1 698*	*12,00*	— *78*	+ *442*	+ *344*	+ *2,44*	*141 483*
Doornik	*1 981*	*13,62*	*2 326*	*16,00*	— *345*	— *94*	— *439*	— *3,01*	*145 413*
Henegouwen ...	15 862	12,08	17 686	13,47	— 1 824	— 2 897	— 4 721	— 3,58	1 313 294
Hoei	*985*	*11,19*	*1 348*	*15,31*	— *363*	+ *512*	+ *149*	+ *1,70*	*88 029*
Luik	*6 643*	*10,81*	*8 494*	*13,82*	— *1 851*	— *1 099*	— *2 950*	— *4,78*	*614 640*
Verviers	*3 021*	*12,35*	*3 064*	*12,53*	— *43*	+ *356*	+ *313*	+ *1,28*	*244 536*
Borgworm	*620*	*10,28*	*920*	*15,26*	— *300*	+ *597*	+ *297*	+ *4,95*	*60 285*
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

	5 999	15,24	2 496	7,18	+ 2 837	+ 122	+ 2 959	+ 8,59	347 553
Maaseik	2 961	16,21	1 214	6,65	+ 1 747	+ 457	+ 2 204	+ 12,21	182 682
Tongeren	2 421	13,87	1 443	8,27	+ 978	+ 81	+ 1 059	+ 6,11	174 506
Limburg	10 715	15,20	5 153	7,31	+ 5 562	+ 660	+ 6 222	+ 8,91	704 741
Aarlen	633	13,03	557	11,46	+ 76	— 176	— 100	— 2,05	48 600
Bastenaken	485	13,54	476	13,29	+ 9	+ 106	+ 115	+ 3,22	35 824
Marche-en-Famenne	446	10,70	535	12,83	— 89	+ 625	+ 536	+ 13,22	41 088
Neufchâteau	658	12,72	683	13,21	— 25	+ 141	+ 116	+ 2,25	51 712
Virton	560	12,68	524	11,87	+ 36	— 88	— 52	— 1,18	44 150
Luxemburg	2 782	12,57	2 775	12,54	+ 7	+ 608	+ 615	+ 2,79	221 374
Dinant	1 148	13,00	1 154	13,07	— 6	+ 622	+ 616	+ 7,02	88 303
Namen	3 361	13,07	3 417	13,28	— 116	+ 1 330	+ 1 214	+ 4,74	257 230
Philippeville	716	12,57	771	13,54	— 55	+ 402	+ 347	+ 6,13	56 955
Namen	5 165	12,83	5 342	13,27	— 177	+ 2 354	+ 2 177	+ 5,44	402 488
Aalst	3 181	12,09	3 044	11,57	+ 137	— 548	— 411	— 1,56	263 160
Dendermonde	2 284	12,75	2 027	11,31	— 257	+ 400	+ 657	+ 3,68	179 153
Eeklo	1 014	12,72	969	12,16	+ 45	+ 237	+ 282	+ 3,55	79 698
Gent	6 281	12,94	6 200	12,77	+ 81	— 451	— 370	— 0,76	485 584
Oudenaarde	1 340	11,91	1 473	13,09	— 133	+ 115	— 18	— 0,16	112 505
Sint-Niklaas	2 803	13,48	2 279	10,96	+ 524	+ 683	+ 1 207	+ 5,84	207 970
Oost-Vlaanderen	16 903	12,73	15 992	12,04	+ 911	+ 436	+ 1 347	+ 1,02	1 328 070
Brugge	3 127	12,38	2 547	10,08	+ 580	— 349	+ 231	+ 0,92	252 661
Diksmuide	572	12,02	536	11,27	+ 36	— 119	— 83	— 1,74	47 579
Ieper	1 366	13,14	1 210	11,62	+ 156	— 249	— 93	— 0,89	104 137
Kortrijk	3 681	13,58	2 959	10,91	+ 722	— 460	+ 262	+ 0,97	271 150
Oostende	1 521	11,45	1 410	10,62	+ 111	— 489	— 378	— 2,84	132 811
Roeselare	1 825	13,44	1 438	10,59	+ 387	— 213	+ 174	+ 1,28	135 824
Tielt	1 143	13,50	931	11,00	+ 212	+ 7	+ 219	+ 2,59	84 643
Veurne	549	11,58	563	11,87	— 14	+ 111	+ 97	+ 2,05	47 431
West-Vlaanderen	13 784	12,81	11 594	10,77	+ 2 190	— 1 761	+ 429	+ 0,40	1 076 236
Brussel-Hoofdstad	11 979	11,79	13 371	13,16	— 1 392	—11 870	—13 262	—12,89	1 015 710
Vlaamse streek	71 654	12,79	59 048	10,54	+12 606	+ 3 450	+16 056	+ 2,87	5 600 903
Waalse streek	38 350	11,89	42 641	13,22	— 4 291	+ 5 738	+ 1 447	+ 0,45	3 225 041
w.o. : Duitse taalstreek	(713)	(11,04)	(763)	(11,82)	(— 50)	(+ 15)	(— 35)	(— 0,54)	(64 578)
Het Rijk	**121 983**	**12,40**	**115 060**	**11,69**	**+ 6 923**	**— 2 682**	**+ 4 241**	**+ 0,43**	**9 841 654**

(a) Exclusief de doodgeboren en andere levenloos aangegeven kinderen.
(b) Verhouding tot de totale bevolking per 1 januari 1978 per streek.
(c) Verhouding tot de totale bevolking van elke streek geteld op 1 januari 1978.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Geboorten, sterfgevallen, bevolkingsaangroei en totale bevolking

TIJDVAK	Geboorten	Sterfgevallen	Bevolkingsaccres			Totaal bevolkings-cijfer (a)
			Natuurlijke aangroei	Door migratie	Totaal	
1969	140 834	119 375	21 459	6 785	28 244	9 660 154 (b)
1970	141 119	118 888	22 231	8 606	30 837	9 690 991 (b) 9 650 944 (c)
1971	139 104	118 853	20 251	24 184	44 435	9 695 379 (d)
1972	134 437	116 743	17 694	13 777	31 471	9 726 850 (d)
1973	129 425	118 313	11 112	18 628	29 740	9 756 590 (d)
1974	123 155	116 039	7 116	24 542	31 658	9 788 248 (d)
1975	119 273	119 273	—	24 904	24 904	9 813 152 (d)
1976	120 472	118 765	1 707	8 443	10 150	9 823 302 (d)
1977	121 523	112 208	9 315	4 796	14 111	9 837 413 (d)(e)
1978	121 983	115 060	6 923	— 2 682	4 241	9 841 654(d)(f)

(a) Op 31 december tot 1976; op 1 januari vanaf 1977.
(b) Berekende bevolking op basis van de telling van 1961.
(c) Getelde bevolking op 31 december 1970.
(d) Berekende bevolking op basis van de telling van 1970.
(e) Op 1 januari 1978.
(f) Op 1 januari 1979.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

HOOFDSTUK II

WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID

AFDELING I. — WERKGELEGENHEID

§ 1. — ALGEMEEN

Uit de cijfergegevens over de werkgelegenheid per bedrijfstak (1) kan worden afgeleid dat het aantal werknemers in de periode midden 1976 tot midden 1977 verder is afgenomen met ongeveer 5 000 eenheden. De uitstoting van arbeidskrachten duurde voort maar in een trager tempo dan tijdens de twee voorafgaande periodes. Midden 1976 was de werkgelegenheid teruggelopen met 11 000 eenheden en midden 1975 met ruim 36 000 eenheden.

Dat de tewerkstelling tijdens de recentst besproken periode niet nog sterker terugliep is mede te danken aan de sectoren bouw, handel en hotelbedrijf, vervoer en verkeer alsmede aan het bank-, krediet- en verzekeringswezen. In deze vier sectoren samen groeide immers het personeelsbestand aan met 11 065 eenheden. Vooral in de handel, het hotelwezen en de reparatiebedrijven werd de werkgelegenheid opgedreven : ze groeide er aan met 7 806 personen.

Globaal genomen is het aantal werkgevers, eind juni 1977 in vergelijking met eind juni 1976, in Vlaanderen met 1828 en in Wallonië met 6 170 toegenomen. In Brussel verminderde het aantal werkgevers met 245.

De afneming van de werkgelegenheid in de periode medio 1976 - medio 1977 deed zich, zoals reeds verscheidene jaren kan worden vastgesteld, uitsluitend voor bij de handarbeiders : het aantal daalde immers met ruim 46 000 of 3,1 %, wat nog meer is dan het jaar voordien toen een daling van 33 000 eenheden of 2,5 % werd opgetekend. In 1975 bedroeg de vermindering zelfs 71 000 eenheden of 4,4 %. Bij de bedienden daarentegen nam de werkgelegenheid toe met 41 401 eenheden of 2,8 % in de periode midden 1976 - midden 1977.

Bij vergelijking van het aantal onder de sociale zekerheid ressorterende werknemers in de periode medio 1974 - medio 1977 kan worden vastgesteld dat in

(1) Rijksdienst voor Sociale Zekerheid. Jaarverslag dienstjaar 1977. De jaargegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

drie jaar het werknemerspotentieel met 51 633 is afgenomen. Vooral in Brussel-hoofdstad en Wallonië werd de werkgelegenheid vrij hard getroffen. Het aantal werknemers daalde er met respectievelijk 26 134 en 21 435. In Vlaanderen verminderde het aantal met 4 064 eenheden.

Dat in Vlaanderen in deze drie crisisjaren de achteruitgang van de tewerkstelling niet meer bedroeg is voornamelijk toe te schrijven aan het relatief gunstig verloop in Limburg : er werden zelfs 7 601 meer werknemers geteld dan in 1974. De provincies met het grootste verlies aan arbeidsplaatsen waren Brabant en Henegouwen, met respectievelijk 22 963 en 16 485.

In de werkgelegenheidsontwikkeling dient bovendien rekening te worden gehouden met de stelselmatige verschuiving van handenarbeid naar intellectuele arbeid waardoor steeds meer arbeiders in een bestaand bedrijf een bediendenstatuut verkrijgen. In de tijdsspanne van drie jaren nam immers het aantal bedienden met 98 149 toe, terwijl het aantal arbeiders met 149 782 daalde. De verhouding van het aantal bedienden in het totaal aantal werknemers is, uitgaande van deze R.S.Z.-gegevens, van 1974 tot 1977 opgelopen van 47,0 % tot 51,1 %. Voornamelijk bij de vrouwen wijzigde de verhouding op een zeer snelle wijze : van 57,0 % in 1974 tot 62,1 % in 1977. Bij de mannen beliep dit percentage 42,3 % in 1974 en 45,8 % in 1977.

De beschikbare driemaandelijkse gegevens van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid over het aantal bij de sociale zekerheid ingeschreven werknemers laten de ontwikkeling van de werkgelegenheid in 1977 en tot het einde van het eerste kwartaal van 1978 zien als volgt : in deze periode (midden 1977 - 31 maart 1978) liep de werkgelegenheid nog terug met 10 862 eenheden. De teruggang deed zich uitsluitend voor in de primaire en secundaire sector; in de tertiaire sector groeide de tewerkstelling immers verder aan, vooral bij de overheidsdiensten en bij het bank-, krediet- en verzekeringswezen.

Benevens de statistieken van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid wordt voor de beoordeling van de numerieke ontwikkeling van de totale actieve bevolking (werknemers + zelfstandigen + helpers) een beroep gedaan op de gegevens gepubliceerd door het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

Uit deze gegevens blijkt dat de totale actieve bevolking tussen 30 juni 1976 en 30 juni 1977 aangroeide met 24 000, tegen 28 000 in 1976 en 18 000 in 1975.

De beroepsbevolking in de landbouw slonk verder en maakte nog 3,0 % van de totale actieve bevolking uit, tegen 3,2 % het voorgaande jaar, 3,4 % in 1975, 3,5 % in 1974 en 3,7 % in 1973.

Net zoals reeds uit de gegevens van de R.S.Z. kon worden afgeleid, werd in de periode medio 1976 - medio 1977, in tegenstelling tot de primaire sector en de be- en verwerkende nijverheid, nog een toeneming van de beroepsbevolking waargenomen in de bouw, de handel, de horeca, de reparatiebedrijven, het bank- en verzekeringswezen, het vervoer en het verkeer en in de andere diensten. De uitbreiding van het personeelsbestand in deze sectoren bracht bovendien mede dat midden 1977 reeds 25,4 % van het totaal der werknemers, zelfstandigen en helpers werkzaam was in de dienstensector, tegen 24,8 % in 1976 en 24,3 % in 1975.

Bij de evaluatie van de tewerkstellingsgegevens van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid mag zeker niet uit het oog worden verloren dat in het totaal van de actieve bevolking twee categorieën werklozen, met name de uitkeringtrekkende volledig werklozen en de vrij ingeschreven niet werkende werkzoekenden, zijn opgenomen. In 1977 verhoogde dit aantal werklozen met 33 000 en beïnvloedt in niet geringe mate de statistiek.

Naast de gegevens afkomstig van de R.S.Z. en van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid, die spijtig genoeg geen volledig overzicht geven van de werkgelegenheidsontwikkeling in 1978, kan de statistiek over de sluiting van ondernemingen als randinformatie worden vermeld. Deze geeft een beeld van het aantal gesloten ondernemingen en het aantal daardoor getroffen werknemers.

Sluiting van ondernemingen
Uitsplitsing per gewest

GEWEST	Aantal sluitingen			Aantal getroffen werknemers		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978
Vlaanderen	409	568	507	15 880	15 975	14 298
Wallonië	229	299	333	10 682	11 263	13 114
Brussel	242	260	329	5 732	5 660	6 126
Het Rijk...	**880**	**1 127**	**1 169**	**32 294**	**32 898**	**33 538**

Bron : Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers.

Uit deze gegevens kan worden afgeleid dat in 1978 het aantal sluitingen verder toenam, maar niet in dezelfde mate als het voorgaande jaar : +42 of 3,7 %, tegen 247 of 28 % in 1977. Het aantal getroffen werknemers bedroeg 33 538, wat 640 meer was dan het jaar voordien.

In Wallonië en Brussel nam zowel het aantal sluitingen als het aantal getroffen werknemers verder toe. In Vlaanderen lag daarentegen zowel de hoeveelheid gesloten ondernemingen als het aantal hierdoor met werkloosheid bedreigde werknemers lager dan het jaar voordien.

§ 2. — SOCIAAL-ECONOMISCH ONDERZOEK

In april 1977 ondernam het Nationaal Instituut voor de Statistiek een steekproefonderzoek bij 7,5 % van de bevolking, of 248 366 op toevallige wijze gekozen gezinnen. De bedoeling hiervan was de structuurgegevens uit vorige volkstellingen te actualiseren. De resultaten van dit onderzoek zijn begin 1979

beschikbaar gekomen en hebben betrekking op de volgende onderwerpen : leeftijdsindeling en gegevens over de vreemdelingen, de beroepsbevolking, de geografische mobiliteit van de arbeidskrachten en onderwijsniveau evenals gegevens over de woningen.

In verband met de beroepsbevolking verschaft deze enquête enkele karakteristieke ontwikkelingen.

Waar de totale mannelijke beroepsbevolking tijdens de jongste decennia, grosso modo dezelfde omvang bleef behouden, verliepen de tewerkstellingscijfers van vrouwen als volgt : van 1947 tot 1977 daalde het aantal werkende ongehuwde vrouwen van 405 000 tot 295 000 maar het aantal werkende gehuwde vrouwen vermeerderde van 326 000 tot 895 000. Het aantal werkende weduwen en uit de echt gescheiden vrouwen liep daarentegen iets terug : van 90 204 tot 64 066 (1).

Het totaal aantal vrouwelijke beroepspersonen nam dus enkel toe dank zij het groeiend aantal gehuwde vrouwen die een beroepsfunctie uitoefenen : in de tijdsspanne 1947-1977 werd een quasi-verdrievoudiging van het aantal gehuwde werkende vrouwen vastgesteld. De activiteitsgraad verhoogde aldus van 15,4 % tot 33,4 %.

In tegenstelling tot de gehuwde vrouwen liep de activiteitsgraad van de ongehuwde werkende vrouwen evenals de werkende weduwen en uit de echt gescheidenen terug van respectievelijk 23,4 % tot 16,6 % en van 19,1 % tot 11,7 %.

Bij deze tegengestelde ontwikkeling moet rekening worden gehouden, enerzijds met de gevolgen van een verhoogde scolariteit bij de meisjes waardoor zij op latere leeftijd het beroepsleven intreden (eventueel als gehuwde vrouw) en, anderzijds, met de jongere leeftijd bij huwelijkssluiting die eveneens een factor is om het aantal gehuwde werkende vrouwen te vermeerderen. De voornaamste oorzaken van deze stijgende tendens zijn nochtans de meer intensieve beroepsvorming van de vrouwelijke bevolking naast een gewijzigde mentaliteit inzake de rol van de vrouw in de huidige maatschappij.

AFDELING II. — WERKLOOSHEID

Net zoals het jaar voordien bleef de conjunctuur in 1978 beneden de verwachtingen. Na een nauwelijks waarneembaar herstel rond de jaarwisseling, verloor de economische activiteit in het tweede en derde kwartaal opnieuw aan expansiekracht. Vanaf het laatste kwartaal schenen echter bepaalde indicatoren op een conjunctuurherstel te wijzen wat voornamelijk tot uiting kwam in de industriële activiteit en in de buitenlandse handel. De hogere groei die sinds medio 1978 in de Duitse Bondsrepubliek, de belangrijkste handelspartner van de BLEU, werd

(1) Zie tabel : Totale bevolking en beroepsbevolking naar burgerlijke staat.

waargenomen, beïnvloedde ongetwijfeld naar het jaareinde toe de export in gunstige zin. Maar niettegenstaande deze fragmentaire verbetering bleef, globaal genomen, in 1978 de conjunctuur ter plaatse trappelen en werd de crisisperiode, begonnen in 1974, met een jaar verlengd.

In deze omstandigheden groeide de werkloosheid, die de voorgaande jaren al geweldige afmetingen had aangenomen, in 1978 verder aan. Het gemiddeld aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen lag immers nagenoeg 18 000 eenheden of 6,8 % hoger dan in 1977. Op 31 december van het beschouwde jaar bereikte het totaal aantal volledig werklozen die een uitkering genoten 300 932, wat 4 573 meer is dan op hetzelfde tijdstip het jaar voordien. Wanneer echter bij deze categorie nog de volledig werklozen worden gevoegd, die niet uitkeringtrekkend zijn (1), dan bereikte dit aantal 347 588, tegen 334 190 eind 1977.

Belangrijk in de werkloosheidsontwikkeling is dat in 1978 het stijgingstempo duidelijk werd afgezwakt, hetgeen ook blijkt uit de seizoengezuiverde en afgevlakte gegevens.

Deze ontwikkeling dient zeker in grote mate in verband te worden gebracht met de regeringsmaatregelen tot opslorping van de werkloosheid, ook nog « plan Spitaels » genoemd (2). Drie van de zes actieterreinen van dit plan omvatten een uitbreiding van reeds voordien genomen maatregelen (3), met name de door de overheid tewerkgestelde werklozen, de stagiairs en de brugpensioenen. De drie nieuwe maatregelen bestonden in de instelling van een brugpensioen voor oudere werknemers, een bijzonder tijdelijk kader (B.T.K.) en in een stelsel van humanisering van de arbeid. Op 31 december 1978 werden door deze regeringsmaatregelen in totaal nagenoeg 147 000 personen uit de werkloosheidssfeer gehouden, wat ongeveer het dubbele is van het verwezenlijkte resultaat twaalf maanden voordien (4). De activiteiten van deze mensen blijven echter in belangrijke mate ten laste van de uitbetalingsinstellingen van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, zodat zij geen eigenlijke verlichting voor de actieve bevolking betekenen.

Niettegenstaande deze maatregelen een vrij grote opvang van de werkloosheid mogelijk maakten, werd, zoals reeds aangestipt, een verdere aangroei genoteerd. Niet alleen de economische crisis is bepalend voor deze ontwikkeling. Diverse andere factoren liggen eveneens aan de basis van het huidig zorgwekkend hoog werkloosheidspeil.

Er is de niet te verwaarlozen demografische factor : de actieve bevolking neemt toe in een tijd van dalende nataliteit. Dit tijdelijk, maar dramatisch verschijnsel verklaart in grote mate de jeugdwerkloosheid. Sociologische gedragspatronen zijn bovendien verantwoordelijk voor de doorstroming van zeer vele vrouwen naar de arbeidsmarkt, die momenteel voor hen nagenoeg geen werk biedt.

---

(1) Andere verplicht ingeschreven werklozen + vrij ingeschreven niet werkende werkzoekenden. De door de overheid tewerkgestelde werklozen zijn volledig werklozen die een verhoogde werkloosheidsuitkering genieten.

(2) Wet betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 van 22 december 1977 (*Belgisch Staatsblad* van 24 december 1977).

(3) Herstelwet van 30 maart 1976 (*Belgisch Staatsblad* van 1 april 1976).

(4) Zie tabel : Plan tot opslorping van de werkloosheid.

Er is vervolgens de institutionele werkloosheid, die voortspruit uit het feit dat bepaalde vervangingsinkomens, zoals de werkloosheidsvergoeding, competitief worden met het inkomen uit bepaalde arbeidsprestaties, waardoor de motivering tot het herwinnen van de beroepsactiviteit wordt afgezwakt.

Er is ook de opeenvolging van technologische innovaties, die niet alleen de verwerkende nijverheid maar ook de dienstensector tot grote arbeidsbesparingen in staat stellen en de zogenaamde technologische werkloosheid creëren.

Bovendien moet ook nog worden gewezen op een gebrekkige geografische en professionele mobiliteit. Voor sommige beroepen wordt zelfs een gebrek aan arbeidskrachten waargenomen en voor bepaalde taken bestaat een zekere afkeer.

Het schrijnend gebrek aan een voldoend arbeidsaanbod komt sinds enkele jaren duidelijk tot uiting. Het aantal openstaande werkaanbiedingen raakt zelfs niet boven de 5 000. In 1977 en 1976 bedroeg dit aantal gemiddeld 3 416 en 4 071 en in 1978 bereikte het 4 237 eenheden (1). Hierbij dient bovendien opgemerkt dat sinds mei 1978 het totaal aantal werkaanbiedingen ook de betrekkingen van « stages voor jongeren » en het « bijzonder tijdelijk kader » omvatten, hetgeen het prangend tekort aan arbeidsplaatsen nog onderstreept.

De vermeerdering van de volledige werkloosheid in 1978, waarvan reeds sprake, had enkel betrekking op de normaal arbeidsgeschikte volledig werklozen. De jongste jaren was het ook steeds deze categorie die de hoogste aangroei vertoonde. In 1978 moet echter gewezen worden op het tot stand komen van een bijzonder brugpensioen voor oudere werklozen (2), waardoor het aantal volledig werklozen met beperkte en zeer beperkte arbeidsgeschiktheid daalde, zodat enkel het aantal normaal arbeidsgeschikten toenam.

De toeneming van de volledige werkloosheid, zowel bij de normaal arbeidsgeschikten als bij de andere categorieën, manifesteerde zich vooral bij de vrouwen : ten opzichte van 1977 werden 15 322 of 11,6 % meer arbeidsgeschikte werkloze vrouwen en 10 526 of 14,1 % meer werkloze mannen opgetekend. Uit het voor seizoenschommelingen gecorrigeerd werkloosheidscijfer werd voor dezelfde categorie een aangroei genoteerd van 12 928 vrouwen en 4 952 mannen.

Uitgesplitst naar landstreek nam het aantal normaal arbeidsgeschikte volledig werklozen toe in de drie onderscheiden regio's. De stijging was echter sterker in Vlaanderen dan in Wallonië en Brussel, maar toch blijft de werkloosheidsgraad (3) het hoogst in het zuiden van het land, waar een gemiddelde van 10,8 % werd genoteerd, tegen 9,4 % in Brussel-hoofdstad en 8,6 % in Vlaanderen.

---

(1) Vanaf september 1978 worden de openstaande werkaanbiedingen niet meer naar geslacht ingedeeld (Anticrisiswet van 4 augustus 1978, titel V, Hoofdstukken I en II, *Belgisch Staatsblad* van 17 augustus 1978).

(2) Door de wet van 22 december 1977 werd het voor de oudere werklozen van minstens 60 jaar (mannen) of minstens 55 jaar (vrouwen), die 1 jaar of meer volledig werkloos zijn, mogelijk, op hun verzoek, vervroegd pensioen aan te vragen.

(3) Verhouding tussen het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen met normale arbeidsgeschiktheid en het aantal tegen werkloosheid verzekerden, dit zijn de verzekerden bij R.I.Z.I.V. + de volledig werklozen van meer dan drie maanden + de grensarbeiders (stand op 30 juni 1977).

Bij een onderscheid naar geslacht valt het op dat in Brussel-hoofdstad de vrouwenwerkloosheid het laagst lag : de werkloosheidsgraad bedroeg er in 1978 gemiddeld 11,4 % (zoals in 1977), tegen 17,1 % in Vlaanderen en 19,4 % in Wallonië. Daarentegen was de mannenwerkloosheid er het hoogst, met 8,0 %, tegen 6,4 % in Wallonië en 4,2 % in Vlaanderen.

De werkloosheidsgraad (1) in de arrondissementen Bergen, Turnhout, Oostende, Hoei-Luik, Hasselt-Tongeren en Charleroi-La Louvière waren eind december 1978 de hoogste van het land met respectievelijk 16,8 %, 14,2 %, 13,6 %, 12,9 %, 12,9 % en 12,7 %. Deze hoge werkloosheidspercentages werden vooral beïnvloed door de hoge vrouwenwerkloosheid, aangezien de werkloosheidsgraad voor de vrouwen in de zes gegroepeerde gewestelijke kantoren respectievelijk 29,5 %, 31,8 %, 23,3 %, 23,2 %, 30,2 % en 23,9 % bedroeg.

Hoewel een verdere aangroei werd opgetekend vertoonde de jeugdwerkloosheid (—25 jarigen) in 1978 een vertraging in het stijgingstempo ten opzichte van de twee voorgaande jaren. Gemiddeld nam het aantal uitkeringtrekkende volledig werkloze jongeren toe met 6 458 of 7,2 %, tegen 13,4 % het jaar voordien en 29,3 % in 1976. Zoals voorheen waren in het besproken jaar 1 op 3 uitkeringtrekkende volledig werklozen jonger dan 25 jaar. De iets gunstiger ontwikkeling van de jongerenwerkloosheid in vergelijking met de twee voorgaande jaren dient, zoals reeds is aangestipt voor het gehele werkloosheidsverloop, in verband te worden gebracht met de intense toepassing van de regeringsmaatregelen tot opslorping van de werkloosheid.

Uit de tabel « Plan tot opslorping van de werkloosheid » kan worden afgeleid dat van december 1977 tot december 1978 een groot aantal jongeren door de diverse maatregelen buiten de werkloosheidsstatistieken werden gehouden. Het aantal stagiairs (1) verdubbelde nagenoeg en bereikte ongeveer 32 000. Het aantal werklozen tewerkgesteld door de Overheid verhoogde van 24 000 tot 31 000 en in het bijzonder tijdelijk kader (B.T.K.) (2) waren per eind december 1978 ongeveer 22 000 personen tewerkgesteld.

Naast deze maatregelen dient ook nog het wettelijk brugpensioen of pensioen op aanvraag (3) vermeld; in dit geval is immers de werkgever verplicht de bruggepensioneerde te vervangen door een werkzoekende van minder dan 30 jaar, die aangeworven wordt buiten de onderneming.

De nieuwe werknemer mag bovendien niet worden tewerkgesteld als stagiair. Het aantal wettelijk bruggepensioneerden steeg in 1978 van 18 000 tot 26 000.

---

(1) Bij wet van 22 december 1977 werd de tussenkomst van de Staat inzake de tewerkstelling van werklozen door de Overheid verhoogd, werd de verplichting tot het opnemen van stagiairs uitgebreid tot de werkgevers die minstens 50 werknemers tewerkstellen en werd het aanwervingspercentage van 1 % op 2 % gebracht.

(2) Het bijzonder tijdelijk kader is voorbehouden aan uitkeringtrekkende volledig werklozen, is in beginsel slechts van tijdelijke aard en heeft tot doel werkzaamheden van openbaar of sociaal nut of van cultureel belang te realiseren (wet van 22 december 1977).

(3) Door de wet van 22 december 1977 werd het brugpensioen uitgebreid tot de werknemers vanaf 60 jaar en tot de werkneemsters vanaf 55 jaar. Vanaf 1 januari 1978 kunnen ook de werknemers, tewerkgesteld in de bedrijven met minder dan 20 werknemers, van deze regeling genieten en is de voorafgaandelijke toestemming van de werkgever niet meer vereist.

Door het « brugpensioen voor oudere werknemers » (1) werd het vanaf 1 januari 1978 voor de volledig werklozen van minstens 60 jaar (mannen) of 55 jaar (vrouwen), die 1 jaar of meer werkloos zijn, mogelijk, op hun verzoek, vervroegd pensioen aan te vragen. Per eind december 1978 hadden reeds 13 000 personen hiervan gebruik gemaakt.

Wat de ontwikkeling van de werkloosheid per nijverheidstak betreft, dient vermeld dat tijdens het afgelopen jaar de volledige werkloosheid is toegenomen in de meeste nijverheidstakken. De sterkste stijgingen werden echter vastgesteld in de textiel- en kledingnijverheid, de bouwnijverheid, de handel en de diensten. De stijging in deze nijverheidstakken vertegenwoordigde 69,3 % van de totale stijging.

In vijf sectoren, waar reeds in 1977 de hoogste werkloosheidsgraad (2) werd opgetekend, groeide de werkloosheid verder aan en bereikte een uitzonderlijk hoog peil. Het is opvallend dat in deze nijverheidstakken, wier imago van « probleemsectoren » sinds het begin van de economische teruggang nog is versterkt, een aanzienlijk aantal werkneemsters is tewerkgesteld. In 1978 was de werkloosheidsgraad opgelopen tot 29,9 % in de schoennijverheid, tot 28,4 % in de kledingnijverheid, tot 23,0 % in de leder- en vellennijverheid, tot 22,4 % in de tabaknijverheid en tot 15,6 % in de horecasector.

Uit de gegevens die de werkloosheid per leeftijdsgroep, duur en taalstreek weergeven, blijkt dat op 30 juni 1978 bij de mannen in de drie gewesten het aantal werkzoekenden die meer dan twee jaar zonder werk waren verder is toegenomen. In de leeftijdsgroep van 50 tot 65 jaar werd evenwel een daling waargenomen ingevolge de overgang tot het brugpensioen van oudere werklozen. Merkwaardig is dat dit verschijnsel bij de vrouwen niet wordt vastgesteld, wat er op wijst dat enerzijds de vrouwen minder gebruik maken van de mogelijkheid van brugpensioen en dat anderzijds de verhouding van werkloze vrouwen, die reeds meer dan twee jaar zonder werk zijn, zeer groot is t.o.v. het totaal. Het gevolg van deze ontwikkeling is dat het aandeel van de meer dan twee jaar werkloze mannen opklom tot 25,3 % van het totaal, wat minder is dan het jaar voordien toen de verhouding 26,7 % bedroeg. Bij de vrouwen groeide dit percentage aan van 24,3 tot 39,6 %. In de categorie die 1 tot 2 jaar werkloos zijn is er zowel bij de mannen als bij de vrouwen een daling ten opzichte van het voorgaande jaar. Het aandeel van de werkloze mannen die 1 tot 2 jaar werkloos zijn daalde van 17,6 % in 1977 tot 16,3 % in 1978, terwijl bij de vrouwen het aandeel terugliep van 26,3 % tot 22,7 %.

De werkloosheid bij de vreemdelingen onderging in 1978, zoals de jongste jaren, nagenoeg dezelfde ontwikkeling als die bij de Belgen. In het totaal vertegenwoordigden de werklozen van vreemde nationaliteit gemiddeld 15,1 %, wat proportioneel iets meer is dan het jaar voordien. Het zijn vooral de mannelijke werklozen van vreemde nationaliteit die het afgelopen jaar in aantal zijn toegenomen. Hun verhouding tot het totaal aantal volledig werklozen is 20,7 %, tegen 19 % het jaar voordien, terwijl bij de vrouwen deze verhouding gehandhaafd bleef op 11,4 %.

---

(1) Wet van 22 december 1977 (*Belgisch Staatsblad* van 24 december 1977).

(2) Verhouding tussen het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen en het aantal tegen werkloosheid verzekerden per nijverheidstak, dit zijn de verzekerden bij R.S.Z. + de volledig werklozen + de grensarbeiders (stand op 30 juni 1977).

De gedeeltelijke werkloosheid ten slotte, die sterk beïnvloed wordt door de conjunctuurschommelingen, nam vanaf juli 1978 geleidelijk af. Dit kan wijzen op een lichte verbetering in het economisch klimaat. Een fundamentele aanwijzing is het echter niet, aangezien de gedeeltelijke werkloosheid bovendien nog ten zeerste de invloed van de weersomstandigheden ondergaat : in december 1978 was zelfs het daggemiddelde opnieuw gestegen.

*
* *

Aantal arbeiders en uren-arbeiders in sommige bedrijfstakken (a)

(duizenden)

BEDRIJFSTAK	Tewerkgestelde arbeiders (maandgemiddelden)				Uren-arbeiders			
	1975	1976	1977	1978	1975	1976	1977	1978
Steenkolenmijnen (b)	20,0	18,3	17,4	16,0	39 229	36 407	33 300	31 333
Cokesfabrieken	3,2	3,0	2,8	2,6	5 296	5 091	4 840	4 403
IJzer- en staalnijverheid (c)	47,3	44,9	41,8	37,1	73 851	73 776	65 105	52 256
Industrie der non-ferrometalen	15,2	14,4	13,3	12,4	24 299	23 504	21 443	18 859
Metaalverwerkende nijverheid	253,6	245,4	237,0	229,2	397 332	390 879	373 777	356 415
Rubbernijverheid	6,0	5,5	5,3	5,0	9 228	8 917	8 711	7 966
Papiernijverheid (producerende inrichtingen)	7,8	6,5	6,2	6,0	12 161	11 034	10 218	10 244
Papiernijverheid (verwerkende inrichtingen)	11,0	10,7	10,1	9,6	17 288	17 501	16 372	15 476
Steengroeven	3,7	3,5	3,3	3,2	6 173	5 567	5 348	4 945
Kalk, kalksteen en kalkderivaten	3,7	3,5	3,4	3,2	6 294	5 797	5 551	5 229
Aardewerkindustrie	4,7	4,3	4,3	4,0	8 127	7 423	7 386	6 914
Cementnijverheid	2,5	2,5	2,5	2,5	4 147	4 097	4 151	3 903
Glasnijverheid	16,9	16,1	15,7	14,1	25 889	26 156	23 302	22 424
Houtnijverheid	33,9	33,0	32,2	29,8	55 386	55 394	52 248	47 791
Keramieknijverheid	5,6	4,9	4,7	4,4	8 829	7 691	7 266	7 013
Bouwbedrijf	121,2	120,7	118,5	113,3	213 986	210 130	205 328	186 237
Spinnerijen : katoen, vlas en hennep (d)	7,9	7,2	6,4	5,3	..	..	..	..
wol, jute, harde vezels	11,8	11,1	10,3	8,9	11 597	17 053	14 883	12 672
Weverijen	28,1	26,5	24,8	23,2	40 864	41 392	36 697	36 384
Andere textielbedrijven	2,6	2,5	2,5	2,2	3 487	3 826	3 411	2 996
Tricotagenijverheid	12,6	11,5	10,4	9,9	17 609	16 790	14 760	13 587
Dierlijke en plantaardige oliën	0,9	0,9	0,9	0,8	1 637	1 727	1 519	1 379
Tabaksnijverheid	6,5	6,1	5,9	5,8	9 977	9 256	8 735	8 635
Ledernijverheid	1,4	1,4	1,4	1,1	2 215	2 366	2 073	1 554
Schoennijverheid	4,0	3,2	2,7	2,3	5 711	4 476	3 681	3 224
Pantoffelindustrie	0,5	0,5	0,4	0,4	798	708	619	516
Watervoorziening	4,8	4,7	4,7	4,7	9 240	8 643	8 476	8 543
Haven van Antwerpen	12,5	12,0	11,5	10,9	..	..	..	..

(a) In het algemeen maken de in deze tabel voorkomende industrieën het voorwerp uit van een produktiestatistiek en hebben de gegevens, in principe, betrekking op alle nijverheidsinrichtingen zonder onderscheid van het aantal tewerkgestelde arbeiders.
(b) Gemiddeld aantal aanwezige ondergrondse arbeiders per dag waarop werd gewerkt.
(c) Exclusief de bedrijven die uitsluitend vormstaal voortbrengen.
(d) Voor deze bedrijfstakken, aantal spillen-uren van 1975 tot 1978 : 2 649, 3 243, 2 491 en 2 061 miljoen.

Bronnen : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Administratie van het Mijnwezen. Bedrijfsfederaties.

Totale bevolking en beroepsbevolking naar burgerlijke staat

BURGERLIJKE STAAT	Mannen		Vrouwen		Totaal	
	1947 (a)	1977 (b)	1947 (a)	1977 (b)	1947 (a)	1977 (b)
Ongehuwd						
Totale bevolking	1 866 266	2 021 143	1 726 321	1 777 986	3 592 587	3 799 129
Beroepsbevolking	752 253	511 273	404 615	295 279	1 156 868	806 552
Activiteitsgraad	40,3	25,3	23,4	16,6	32,2	21,2
Gehuwd						
Totale bevolking	2 123 803	2 611 405	2 114 690	2 678 572	4 238 493	5 289 977
Beroepsbevolking	1 812 456	1 990 994	326 097	895 241	2 138 553	2 886 235
Activiteitsgraad	85,3	76,2	15,4	33,4	50,5	54,6
Weduwstaat en uit de echt gescheiden						
Totale bevolking	209 659	183 667	471 456	549 093	681 115	732 760
Beroepsbevolking	95 402	60 459	90 204	64 066	185 606	124 525
Activiteitsgraad	45,6	32,9	19,1	11,7	27,3	17,0
Totaal :						
Totale bevolking	**4 199 728**	**4 816 215**	**4 312 467**	**5 005 651**	**8 512 195**	**9 821 866**
Beroepsbevolking	**2 660 111**	**2 562 726**	**820 916**	**1 254 586**	**3 481 027**	**3 817 312**
Activiteitsgraad	**63,3**	**53,2**	**19,0**	**25,1**	**40,9**	**38,9**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Volkstelling van 1947.
(b) Sociaal-economisch onderzoek van april 1977.

Actieve bevolking (a)

Indeling per bedrijfstak

BEDRIJFSTAK	30 juni 1975		30 juni 1976		30 juni 1977	
	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%
	MANNEN					
Werkzaam in België	**2 595 463**	**98,8**	**2 592 700**	**98,8**	**2 583 233**	**98,9**
Landbouw, bosbouw en visserij	106 009	4,0	100 600	3,8	97 591	3,7
Winning en verwerking van niet-energetische delfstoffen en derivaten; chemische nijverheid	229 275	8,7	220 482	8,4	215 265	8,2
Metaalverwerkende industrie; fijn mechanische industrie en andere be- en verwerkende industrieën	584 121	22,2	566 838	21,6	548 744	21,0
Bouwnijverheid	282 738	10,8	286 459	10,9	287 978	11,0
Energie- en waterhuishouding	66 385	2,5	64 285	2,4	62 699	2,4
Handel, hotels, restaurants en café's, reparatiebedrijven, bank- en verzekeringswezen, enz.	523 710	19,9	527 337	20,1	530 683	20,3
Vervoer en verkeer	236 131	9,0	232 547	8,9	232 275	8,9
Andere diensten (beroepsmilitairen inbegrepen)	450 607	17,2	464 536	17,7	476 549	18,2
Werkzoekenden (b)	81 113	3,1	96 053	3,7	101 824	3,9
Miliciens	32 973	1,3	31 110	1,2	27 034	1,0
Stagiairs in beroepsopleiding	2 401	0,1	2 453	0,1	2 591	0,1
Werkzaam in het buitenland (c)	**32 329**	**1,2**	**30 221**	**1,2**	**29 048**	**1,1**
Totaal	**2 627 792**	**100,0**	**2 622 921**	**100,0**	**2 612 281**	**100,0**
	VROUWEN					
Werkzaam in België	**1 360 575**	**98,9**	**1 394 739**	**99,0**	**1 430 697**	**99,1**
Landbouw, bosbouw en visserij	29 688	2,2	27 023	1,9	24 785	1,7
Winning en verwerking van niet-energetische delfstoffen en derivaten; chemische nijverheid	28 476	2,1	26 722	1,9	25 853	1,8
Metaalverwerkende industrie; fijn mechanische industrie en andere be- en verwerkende industrieën	254 430	18,5	238 401	16,9	222 636	15,4
Bouwnijverheid	9 785	0,7	9 985	0,7	10 331	0,7
Energie- en waterhuishouding	2 584	0,2	2 613	0,2	2 717	0,2
Handel, hotels, restaurants en café's, reparatiebedrijven, bank- en verzekeringswezen, enz.	391 297	28,4	393 448	27,9	399 830	27,7
Vervoer en verkeer	32 073	2,3	31 993	2,3	32 840	2,3
Andere diensten (beroepsmilitairen inbegrepen)	523 689	38,1	535 191	38,0	554 946	38,4
Werkzoekenden (b)	87 254	6,3	128 224	9,1	155 348	10,8
Stagiaires in beroepsopleiding	1 299	0,1	1 139	0,1	1 411	0,1
Werkzaam in het buitenland (c)	**14 767**	**1,1**	**13 823**	**1,0**	**12 971**	**0,9**
Totaal	**1 375 342**	**100,0**	**1 408 562**	**100,0**	**1 443 668**	**100,0**

Bronnen : Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Loontrekkenden en gelijkgestelden, zelfstandigen en helpers inbegrepen.
De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Volledige vergoede werklozen en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden.
(c) Grensarbeiders en het Belgisch personeel van de internationale organismen.

Actieve bevolking (a)

Indeling per bedrijfstak

(mannen en vrouwen)

BEDRIJFSTAK	30 juni 1975		30 juni 1976		30 juni 1977	
	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%	Absolute cijfers	%
Werkzaam in België	**3 956 038**	**98,8**	**3 987 439**	**98,9**	**4 013 930**	**99,0**
Landbouw, bosbouw en visserij	135 697	3,4	127 623	3,2	122 376	3,0
Winning en verwerking van niet-energetische delfstoffen en derivaten; chemische nijverheid	257 751	6,4	247 204	6,1	241 118	5,9
Metaalverwerkende industrie; fijn mechanische industrie en andere be- en verwerkende industrieën	838 551	21,0	805 239	20,0	771 380	19,0
Bouwnijverheid	292 523	7,3	296 444	7,3	298 309	7,4
Energie- en waterhuishouding	68 969	1,7	66 898	1,6	65 416	1,6
Handel, hotels, restaurants en café's, reparatiebedrijven, bank- en verzekeringswezen, enz.	915 007	22,9	920 785	22,8	930 513	22,9
Vervoer en verkeer	268 204	6,7	264 540	6,6	265 115	6,5
Andere diensten (beroepsmilitairen inbegrepen)	974 296	24,3	999 727	24,8	1 031 495	25,4
Werkzoekenden (b)	168 367	4,2	224 277	5,6	257 172	6,3
Miliciens	32 973	0,8	31 110	0,8	27 034	0,7
Stagiairs in beroepsopleiding	3 700	0,1	3 592	0,1	4 002	0,1
Werkzaam in het buitenland (c)	**47 096**	**1,2**	**44 044**	**1,1**	**42 019**	**1,0**
Totaal	**4 003 134**	**100,0**	**4 031 483**	**100,0**	**4 055 949**	**100,0**

Bronnen : Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Loontrekkenden en gelijkgestelden, zelfstandigen en helpers inbegrepen.
De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Volledige vergoede werklozen en vrijwillig ingeschreven werkzoekenden.
(c) Grensarbeiders en het Belgisch personeel van de internationale organismen.

Werknemers opgenomen in de sociale zekerheid

OMSCHRIJVING	Handarbeiders			Hoofdarbeiders			Algemeen totaal
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	
31 maart 1977	1 087 824	366 538	1 454 362	911 033	598 101	1 509 134	2 963 496
30 juni 1977	1 085 599	367 601	1 453 200	912 728	600 660	1 513 388	2 966 588
30 september 1977	1 083 540	368 154	1 451 694	911 310	605 697	1 517 007	2 968 701
31 december 1977	1 064 698	363 704	1 428 402	917 321	614 490	1 531 811	2 960 213
31 maart 1978	1 052 781	361 578	1 414 359	921 735	619 632	1 541 367	2 955 726

Bron : Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Indeling (N.A.C.E.) naar activiteitsklasse van de op 30 juni in de maatschappelijke zekerheid opgenomen werknemers (a)

(arbeiders en bedienden)

BEDRIJFSTAK	1974	1975	1976	1977
Land- en bosbouw, visserij	12 158	12 234	12 381	12 379
Energie en waterhuishouding (b)	69 403	68 747	66 674	65 195
Niet-energetische delfstoffen en derivaten, chemische nijverheid	264 225	253 359	242 844	236 784
Metaalverwerkende-, fijnmechanische en optische nijverheid	357 535	340 323	330 162	321 594
Andere be- en verwerkende industrieën :	479 373	440 392	418 565	393 634
— voeding	*82 013*	*78 699*	*77 102*	*75 325*
— drank	*21 733*	*20 591*	*19 901*	*19 356*
— tabak	*8 758*	*8 147*	*7 596*	*7 270*
— textiel	*104 497*	*94 685*	*89 994*	*81 601*
— leder	*5.820*	*5 347*	*4 986*	*4 592*
— schoenen en kleding	*90 713*	*81 549*	*74 334*	*65 495*
— hout en houten meubelen	*54 317*	*49 289*	*48 476*	*46 639*
— papier en artikelen in papier	*27 076*	*24 789*	*23 055*	*21 215*
— drukkerij en uitgeverij	*41 092*	*38 151*	*34 758*	*34 095*
— rubber en plastiek	*25 158*	*22 961*	*22 950*	*22 402*
— diversen	*18 196*	*16 184*	*15 413*	*15 644*
Bouwnijverheid	245 856	246 589	250 340	251 533
Handel, hotel- en reparatiebedrijven	414 421	416 246	418 131	425 937
Vervoer en verkeer (c)	191 950	193 805	191 620	192 345
Bank-, krediet- en verzekeringswezen, verhuur	188 636	187 880	191 229	192 570
Overheid, onderwijs en overige dienstverlening	795 330	823 163	849 439	874 617
Algemeen totaal ...	**3 018 887**	**2 982 738**	**2 971 385**	**2 966 588**

Bron : Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Met inbegrip der onder het N.P.M. ressorterende mijnwerkers en gelijkgestelden.
(c) Met inbegrip der onder de D.M.V.Z.K. ressorterende zeelieden ter koopvaardij, de tijdelijke beambten van de N.M.B.S. en de beambten van de N.M.V.B.

Indeling naar de grootte van de inrichtingen der op 30 juni 1977 in de sociale zekerheid opgenomen werkgevers en werknemers (a)

OMSCHRIJVING	Inrichtingen		Handarbeiders			Hoofdarbeiders			Totaal der werknemers	
	Aantal	%	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Aantal	%
Inrichtingen met :										
min dan 5 werknemers	131 798	66,55	96 910	47 628	144 538	37 540	49 454	86 994	231 532	7,81
van 5 tot 9 werknemers	27 911	14,09	84 179	25 008	109 187	39 746	33 994	73 740	182 927	6,17
van 10 tot 19 werknemers	16 882	8,53	101 852	31 331	133 183	55 497	40 031	95 528	228 711	7,72
van 20 tot 49 werknemers	12 412	6,27	157 346	53 549	210 895	98 585	69 919	168 504	379 399	12,80
van 50 tot 99 werknemers	4 501	2,27	109 351	41 228	150 579	94 067	68 625	162 692	313 271	10,57
van 100 tot 199 werknemers	2 458	1,24	106 716	48 019	154 735	106 374	79 759	186 133	340 868	11,50
van 200 tot 499 werknemers	1 409	0,71	124 972	52 377	177 349	145 342	104 134	249 476	426 825	14,41
van 500 tot 999 werknemers	434	0,22	89 244	31 452	120 696	114 543	59 177	173 720	294 416	9,94
1 000 en meer werknemers	230	0,12	211 861	36 788	248 649	221 034	95 567	316 601	565 250	19,08
Totaal ...	**198 035**	**100,00**	**1 082 431**	**367 380**	**1 449 811**	**912 728**	**600 660**	**1 513 388**	**2 963 199**	**100,00**

(a) De leerlingen, de dienstboden, de ambtenaren en de binnenschippers inbegrepen; de zeelieden ter koopvaardij niet inbegrepen. De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Indeling per provincie en taalstreek van de onder de sociale zekerheid ressorterende werkgevers en arbeiders op 30 juni 1977 (a)

PROVINCIE OF STREEK	Inrichtingen	Werklieden			Bedienden			Totaal der arbeiders
		Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	
Antwerpen	31 128	205 110	57 614	262 724	153 329	90 356	243 685	506 409
Brabant	51 546	222 999	85 746	308 745	338 888	218 899	557 787	866 532
West-Vlaanderen	25 101	126 470	51 432	177 902	73 714	47 662	121 376	299 278
Oost-Vlaanderen	24 167	132 584	58 860	191 444	83 097	58 049	141 146	332 590
Henegouwen	20 720	140 169	41 110	181 279	87 222	67 141	154 363	335 642
Luik	20 748	117 160	33 650	150 810	85 783	61 615	147 398	298 208
Limburg	11 524	85 343	24 321	109 664	46 560	26 526	73 086	182 750
Luxemburg	4 680	15 487	4 745	20 232	14 607	9 494	24 101	44 333
Namen	8 119	35 105	9 672	44 777	29 528	20 918	50 446	95 223
Vlaamse streek	*105 935*	*627 745*	*217 602*	*845 347*	*427 106*	*262 834*	*689 940*	*1 535 287*
Waalse streek	*59 380*	*334 197*	*95 159*	*429 356*	*234 952*	*172 886*	*407 838*	*837 194*
Brussel-Hoofdstad	*32 418*	*118 485*	*54 389*	*172 874*	*250 670*	*164 940*	*415 610*	*588 484*
Het Rijk ...	**197 733**	**1 080 427**	**367 150**	**1 447 577**	**912 728**	**600 660**	**1 513 388**	**2 960 965**

(a) De leerlingen, de dienstboden en de ambtenaren inbegrepen; de zeelieden ter koopvaardij en de binnenschippers niet inbegrepen. De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.

Verloop van de werkloosheid

JAARTAL	Volledige werkloosheid (a)			Gedeeltelijke werkloosheid (b) (c)		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
1967	58 354	26 964	85 318	32 507	13 363	45 870
1968	68 664	34 066	102 730	31 854	9 478	41 332
1969	53 115	32 228	85 343	30 645	7 072	37 717
1970	42 387	28 874	71 261	24 997	8 715	33 712
1971	42 368	28 508	70 876	31 830	7 792	39 622
1972	51 855	34 967	86 822	27 405	9 175	36 580
1973	48 608	43 094	91 702	25 511	8 774	34 285
1974	49 841	54 879	104 720	28 790	13 160	41 950
1975	85 158	92 209	177 367	59 499	23 036	82 541
1976	98 304	130 233	228 537	42 934	15 554	58 488
1977	106 286	157 998	264 284	47 875	21 183	69 058
1978	111 239	170 925	282 164	48 447	21 389	69 836

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

(a) Statistiek van de vergoede volledig werkloze werkzoekenden, met uitsluiting van de door de openbare besturen tewerkgestelde werklozen. Toestand op het einde van de maand en maandgemiddelde van het jaar.
(b) Daggemiddelden.
(c) Het ministerieel besluit van 14 februari 1975 (*Belgisch Staatsblad* van 8 april 1975) stelt de gedeeltelijke werklozen vrij (vanaf 1 maart 1975) van de gemeentelijke controle.

Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen, per provincie en taalstreek (a)

Mannen en vrouwen

PROVINCIE OF STREEK	1974	1975	1976	1977	1978
Antwerpen	13 858	26 918	34 711	39 670	41 622
Brabant	18 462	33 983	47 130	53 363	56 716
West-Vlaanderen	7 338	14 387	18 481	22 258	24 845
Oost-Vlaanderen	12 270	22 685	28 108	33 052	36 298
Henegouwen	15 628	25 997	34 123	39 237	42 638
Luik	21 467	28 864	34 327	38 784	39 577
Limburg	10 675	17 075	21 881	26 390	27 391
Luxemburg	1 248	1 945	2 352	2 904	3 543
Namen	3 774	5 513	7 424	8 626	9 534
Vlaamse streek	*51 494*	*94 168*	*120 898*	*141 837*	*152 311*
Waalse streek	*43 909*	*65 334*	*82 450*	*94 206*	*100 250*
Brussel (b)	*9 317*	*17 865*	*25 189*	*28 241*	*29 603*
Het Rijk ...	**104 720**	**177 367**	**228 537**	**264 284**	**282 164**

(a) Gemiddelde op basis van eindemaandgegevens.
(b) Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen, per provincie en taalstreek (a)

PROVINCIE OF STREEK	1974	1975	1976	1977	1978
	MANNEN				
Antwerpen	7 151	13 251	14 027	14 563	14 981
Brabant	8 383	16 494	21 333	22 715	24 250
West-Vlaanderen	4 317	7 880	8 743	9 351	9 942
Oost-Vlaanderen	6 171	11 186	12 157	13 502	14 655
Henegouwen	6 346	11 622	14 794	16 341	17 630
Luik	10 571	14 269	15 596	16 761	16 511
Limburg	4 701	6 994	7 118	7 718	7 307
Luxemburg	572	898	1 006	1 371	1 896
Namen	1 629	2 564	3 530	3 965	4 067
Vlaamse streek	*25 626*	*45 060*	*48 974*	*52 423*	*54 602*
Waalse streek	*19 908*	*30 726*	*36 705*	*40 280*	*42 016*
Brussel (b)	*4 307*	*9 372*	*12 625*	*13 584*	*14 621*
Het Rijk ...	**49 841**	**85 158**	**98 304**	**106 287**	**111 239**
	VROUWEN				
Antwerpen	6 707	13 667	20 684	25 107	26 641
Brabant	10 079	17 489	25 797	30 648	32 466
West-Vlaanderen	3 021	6 507	9 738	12 907	14 903
Oost-Vlaanderen	6 099	11 499	15 951	19 550	21 643
Henegouwen	9 282	14 375	19 329	22 896	25 008
Luik	10 896	14 596	18 731	22 023	23 066
Limburg	5 974	10 081	14 763	18 672	20 084
Luxemburg	676	1 046	1 346	1 533	1 647
Namen	2 145	2 949	3 894	4 661	5 467
Vlaamse streek	*25 868*	*49 108*	*71 924*	*89 414*	*97 709*
Waalse streek	*24 001*	*34 608*	*45 746*	*53 926*	*58 234*
Brussel (b)	*5 010*	*8 493*	*12 563*	*14 657*	*14 982*
Het Rijk ...	**54 879**	**92 209**	**130 233**	**157 997**	**170 925**

(a) Gemiddelde op basis van eindemaandgegevens.
(b) Het betreft Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen, normale geschiktheid, per provincie en taalstreek (a)

PROVINCIE OF STREEK	1974	1975	1976	1977	1978
	MANNEN				
Antwerpen	2 345	7 706	8 635	9 558	11 156
Brabant	4 283	12 036	16 947	18 569	21 069
West-Vlaanderen	1 530	4 486	5 224	5 908	7 031
Oost-Vlaanderen	1 676	5 816	6 885	8 247	10 281
Henegouwen	2 812	7 936	11 278	13 013	14 772
Luik	2 648	6 391	8 757	10 319	10 915
Limburg	1 701	3 900	4 071	4 786	4 963
Luxemburg	283	602	720	1 076	1 599
Namen	652	1 514	2 518	2 949	3 165
Vlaamse streek	*8 565*	*25 556*	*29 753*	*33 907*	*39 694*
Waalse streek	*2 551*	*17 402*	*24 628*	*28 807*	*32 101*
Brussel (b)	*6 814*	*7 429*	*10 654*	*11 711*	*13 156*
Het Rijk	**17 930**	**50 387**	**65 035**	**74 425**	**84 951**
	VROUWEN				
Antwerpen	4 211	10 622	17 206	21 470	23 544
Brabant	7 116	14 061	21 912	26 630	29 073
West-Vlaanderen	2 120	5 181	7 974	10 780	12 624
Oost-Vlaanderen	3 550	8 393	12 125	15 175	17 686
Henegouwen	7 088	11 880	16 512	19 883	22 251
Luik	6 713	10 022	13 778	16 737	18 306
Limburg	4 356	8 213	12 665	16 529	18 057
Luxemburg	572	920	1 173	1 341	1 473
Namen	1 535	2 213	3 092	3 832	4 685
Vlaamse streek	*15 127*	*38 351*	*59 141*	*75 461*	*84 887*
Waalse streek	*16 612*	*26 332*	*36 607*	*44 195*	*49 403*
Brussel (b)	*3 522*	*6 822*	*10 689*	*12 721*	*13 409*
Het Rijk	**37 261**	**71 505**	**105 437**	**132 377**	**147 699**

(a) Gemiddelde op basis van eindemaandgegevens.
(b) Het betreft Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen, normale geschiktheid, per provincie en taalstreek (a)

Mannen en vrouwen

PROVINCIE OF STREEK	1974	1975	1976	1977	1978
Antwerpen	6 556	18 328	25 841	31 028	34 700
Brabant	11 399	26 097	38 859	45 199	50 142
West-Vlaanderen	3 650	4 667	13 198	16 688	19 655
Oost-Vlaanderen	5 226	14 200	19 010	23 422	27 967
Henegouwen	9 900	19 816	27 790	32 896	37 023
Luik	9 361	16 413	22 535	27 056	29 221
Limburg	6 057	12 113	16 736	21 315	23 020
Luxemburg	855	1 522	1 893	2 417	3 072
Namen	2 187	3 727	5 610	6 781	7 850
Vlaamse streek	*25 692*	*63 907*	*88 894*	*109 368*	*124 581*
Waalse streek	*23 426*	*43 734*	*61 235*	*73 002*	*81 504*
Brussel (b)	*6 073*	*14 251*	*21 343*	*24 432*	*26 565*
Het Rijk	**55 191**	**121 892**	**171 472**	**206 802**	**232 650**

(a) Gemiddelde op basis van eindemaandgegevens.
(b) Het betreft Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Indeling van de volledig werklozen per bedrijfstak en taalstreek in 1978 (a)

BEDRIJFSTAK	MANNEN				VROUWEN				TOTAAL			
	Vlaamse streek	Waalse streek	Brussel (b)	Totaal	Vlaamse streek	Waalse streek	Brussel (b)	Totaal	Vlaamse streek	Waalse streek	Brussel (b)	Totaal
Landbouw	550	310	44	904	262	83	6	351	812	393	50	1 255
Bosbouw - Jacht	32	74	6	112	8	10	3	21	40	84	9	133
Visserij	168	2	—	170	3	3	—	6	171	5	—	176
Mijnen	1 310	1 747	46	3 103	23	68	8	99	1 333	1 815	54	3 202
Steen	95	378	7	480	31	54	1	86	126	432	8	566
Voeding	3 253	1 617	792	5 662	6 846	2 736	750	10 332	10 099	4 353	1 542	15 994
Tabak	60	19	17	96	2 017	202	49	2 268	2 077	221	66	2 364
Textiel	2 921	1 113	127	4 161	7 898	2 944	314	11 156	10 819	4 057	441	15 317
Kleding	479	261	208	948	16 412	5 804	1 098	23 314	16 891	6 065	1 306	24 262
Schoenen	176	32	14	222	1 537	103	29	1 669	1 713	135	43	1 891
Hout	2 152	443	244	2 839	2 115	233	64	2 412	4 267	676	308	5 251
Papier	462	394	156	1 012	1 196	823	278	2 297	1 658	1 217	434	3 309
Boek	819	362	423	1 604	1 047	764	392	2 203	1 866	1 126	815	3 807
Leder, vellen	239	74	111	424	636	191	238	1 065	875	265	349	1 489
Rubber	202	196	43	441	340	215	22	577	542	411	65	1 018
Scheikunde	1 552	893	418	2 863	2 615	1 393	858	4 866	4 167	2 286	1 276	7 729
Aardewerk, steenbakkerijen, cement	722	593	87	1 402	628	591	47	1 266	1 350	1 184	134	2 668
Glas	221	568	12	801	259	1 074	15	1 348	480	1 642	27	2 149
Basismetaalnijverheid	541	2 714	87	3 342	227	375	26	628	768	3 089	113	3 970
Metaalbewerkende nijverheid	3 915	4 685	1 088	9 688	2 364	2 803	462	5 629	6 279	7 488	1 550	15 317
Fabrikatie van machines	530	400	145	1 075	389	256	30	675	919	656	175	1 750
Constructie van elektrische machines	982	741	237	1 960	6 089	2 242	378	8 709	7 071	2 983	615	10 669
Constructie van transportmaterieel	2 553	1 043	510	4 106	1 328	276	55	1 659	3 881	1 319	565	5 765
Diamant	420	4	6	430	352	11	3	366	772	15	9	796
Andere fabrieksnijverheden	290	308	145	743	796	616	244	1 656	1 086	924	389	2 399
Bouw	12 877	10 976	3 517	27 370	839	617	193	1 649	13 716	11 593	3 710	29 019
Elektriciteit, water, gas	92	141	28	261	34	40	8	82	126	181	36	343
Handel	3 142	2 915	1 788	7 845	11 001	12 055	3 049	26 105	14 143	14 970	4 837	33 950
Banken, verzekeringen	352	215	198	765	943	608	292	1 843	1 295	823	490	2 608
Vervoer en verkeer	2 222	1 486	722	4 430	1 166	554	175	1 895	3 388	2 040	897	6 325
Hotels, spijshuizen	1 267	703	714	2 684	3 185	1 848	800	5 833	4 452	2 551	1 514	8 517
Diensten	4 858	3 468	2.157	10 483	16 654	12 327	4 475	33 456	21 512	15 795	6 632	43 939
Onnauwk. bepaalde en ongeken. activiteit. (c)	5 148	3 141	524	8 813	8 469	6 315	620	15 404	13 617	9 456	1 144	24 217
Algemeen totaal ...	**54 602**	**42 016**	**14 621**	**111 239**	**97 709**	**58 234**	**14 982**	**170 925**	**152 311**	**100 250**	**29 603**	**282 164**

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

(a) Werkzoekenden, vergoede volledig werklozen. Gemiddelde op basis van eindemaandgegevens.
De op deze tabel vermelde werklozen zijn verdeeld volgens de nijverheidstak waarin zij laatst tewerkgesteld waren, welke ook hun beroep is.
(b) Het betreft Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).
(c) Hierin zijn voornamelijk begrepen de jonge werklozen die nog niet gewerkt hebben.

Indeling van de volledig werklozen volgen

LEEFTIJDSGROEP	WERKLOOS									
	Minder dan 3 maanden	Van 3 tot 6 maanden	Van 6 tot 12 maanden	Van 1 tot 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	Minder dan 3 maanden	Van 3 tot 6 maanden	Van 6 tot 12 maanden	Van 1 tot 2 jaar
	VLAAMSE STREEK						WAALSE			
	MA									
Minder dan 25 jaar :										
1975	4 925	2 510	2 233	214	46	9 928	3 421	1 821	1 542	218
1976	4 078	1 901	3 300	1 089	92	10 460	3 199	1 856	2 959	1 265
1977	5 134	1 965	2 667	862	279	10 907	3 529	2 035	2 741	1 357
1978	5 094	2 499	3 299	1 262	338	12 492	3 585	2 094	3 126	1 578
Van 25 tot —40 jaar :										
1975	3 376	1 821	1 353	452	492	7 494	2 387	1 289	1 143	430
1976	3 209	1 549	2 043	1 656	673	9 130	2 756	1 485	2 008	1 600
1977	3 712	1 759	2 059	1 571	1 281	10 382	2 830	1 640	1 948	1 921
1978	3 919	2 023	2 689	1 979	1 551	12 161	3 142	1 759	2 526	2 101
Van 40 tot —50 jaar :										
1975	1 465	897	789	426	1 341	4 918	1 089	711	733	471
1976	1 534	852	1 219	1 318	1 456	6 379	1 474	652	1 114	1 234
1977	1 570	845	1 221	1 430	2 099	7 165	1 135	644	972	1 324
1978	1 864	988	1 399	1 501	2 541	8 293	1 142	680	1 302	1 187
Van 50 tot 65 jaar :										
1975	2 541	1 974	2 543	2 504	8 392	17 954	1 175	1 097	1 338	1 833
1976	1 816	1 494	2 709	4 087	8 197	18 303	1 275	740	1 349	2 287
1977	1 652	1 227	2 053	3 710	9 616	18 258	962	691	1 248	2 289
1978	1 751	1 173	1 959	2 648	7 584	15 115	913	711	1 477	1 834
Totaal in 1975 ...	**12 307**	**7 202**	**6 918**	**3 596**	**10 271**	**40 294**	**8 072**	**4 918**	**4 756**	**2 953**
Totaal in 1976 ...	**10 637**	**5 796**	**9 271**	**8 150**	**10 418**	**44 272**	**8 704**	**4 733**	**7 430**	**6 381**
Totaal in 1977 ...	**12 608**	**5 796**	**8 000**	**7 573**	**13 275**	**46 712**	**8 456**	**5 010**	**6 909**	**6 891**
Totaal in 1978 ...	**12 628**	**6 683**	**9 346**	**7 390**	**12 014**	**48 061**	**8 782**	**5 244**	**8 431**	**6 706**
	VROU									
Minder dan 25 jaar :										
1975	6 340	4 057	5 648	1 961	486	18 492	2 921	2 189	3 419	2 163
1976	5 886	4 324	9 102	6 576	1 405	27 293	3 029	2 324	4 820	4 179
1977	4 246	4 469	8 907	8 202	4 467	32 291	2 949	2 399	4 900	4 844
1978	5 821	4 090	8 310	8 377	7 026	33 624	3 026	2 262	5 155	4 933
Van 25 tot —40 jaar :										
1975	3 582	2 661	3 246	2 249	1 932	13 570	1 766	1 405	1 922	2 011
1976	3 821	3 661	6 102	6 597	3 720	23 901	2 181	1 523	2 660	3 603
1977	3 929	3 265	5 973	10 441	8 834	32 442	1 975	1 580	2 655	4 501
1978	3 758	3 130	5 523	10 021	16 361	38 793	2 092	1 573	2 645	4 311
Van 40 tot 60 jaar :										
1975	1 679	1 626	2 045	2 041	4 429	11 820	995	892	1 329	1 707
1976	1 622	1 479	2 687	4 115	5 821	15 724	1 250	887	1 579	2 511
1977	1 420	1 284	2 497	4 772	9 123	19 096	935	738	1 469	2 877
1978	1 477	1 284	2 264	3 902	10 584	19 511	882	706	1 414	2 301
Totaal in 1975 ...	**11 501**	**8 344**	**10 939**	**6 251**	**6 847**	**43 882**	**5 682**	**4 486**	**6 670**	**5 888**
Totaal in 1976 ...	**11 329**	**9 464**	**17 891**	**17 288**	**10 946**	**66 918**	**6 460**	**4 734**	**9 059**	**10 301**
Totaal in 1977 ...	**11 595**	**9 018**	**17 377**	**23 415**	**22 424**	**83 829**	**5 859**	**4 717**	**9 024**	**12 229**
Totaal in 1978 ...	**11 056**	**8 504**	**16 097**	**22 300**	**33 971**	**91 928**	**6 000**	**4 541**	**9 214**	**11 557**

(a) Telling van 30 juni.
(b) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

tijdsgroep, duur en taalstreek (a)

IDSDUUR													
aar n eer	Totaal	Minder dan 3 maanden	Van 3 tot 6 maanden	Van 6 tot 12 maanden	Van 1 tot 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal	Minder dan 3 maanden	Van 3 tot 6 maanden	Van 6 tot 12 maanden	Van 1 tot 2 jaar	2 jaar en meer	Totaal
REEK		BRUSSEL (b)						HET RIJK					
I													
61	7 063	1 009	530	317	46	3	1 905	9 355	4 861	4 092	478	110	18 896
132	9 411	1 041	622	702	339	24	2 728	8 318	4 379	6 961	2 693	248	22 599
500	10 162	1 041	571	581	296	92	2 581	9 704	4 571	5 989	2 515	871	23 650
672	11 055	1 079	636	736	373	139	2 963	9 758	5 229	7 161	3 213	1 149	26 510
429	5 678	1 162	746	558	193	82	2 741	6 925	3 856	3 054	1 075	1 003	15 913
674	8 523	1 247	765	971	771	195	3 949	7 212	3 799	5 022	4 027	1 542	21 602
377	9 716	1 243	833	913	809	466	4 264	7 785	4 232	4 920	4 301	3 124	24 362
016	11 544	1 307	891	1 100	943	695	4 936	8 368	4 673	6 315	5 023	4 262	28 641
405	4 409	576	390	356	160	166	1 648	3 130	1 998	1 878	1 057	2 912	10 975
473	5 947	561	364	540	562	258	2 285	3 569	1 868	2 873	3 114	3 187	14 611
208	6 103	546	367	462	568	571	2 514	3 251	1 856	2 655	3 322	4 698	15 782
413	6 724	576	402	525	594	816	2 913	3 582	2 070	3 226	3 282	5 770	17 930
162	11 605	500	415	419	409	875	2 618	4 216	3 486	4 300	4 746	15 429	32 177
631	11 277	506	413	659	839	1 007	3 424	3 597	2 647	4 717	7 208	14 835	33 004
300	11 490	415	380	557	949	1 414	3 715	3 029	2 298	3 858	6 948	17 330	33 463
732	10 667	391	324	516	715	1 418	3 364	3 055	2 208	3 952	5 197	14 734	29 146
057	**28 755**	**3 247**	**2 081**	**1 650**	**808**	**1 126**	**8 912**	**23 626**	**14 201**	**13 324**	**7 356**	**19 454**	**77 961**
910	**35 158**	**3 355**	**2 164**	**2 872**	**2 511**	**1 484**	**12 386**	**22 696**	**12 693**	**19 573**	**17 042**	**19 812**	**91 816**
205	**37 471**	**3 245**	**2 151**	**2 513**	**2 622**	**2 543**	**13 074**	**23 769**	**12 957**	**17 422**	**17 086**	**26 023**	**97 257**
833	**39 990**	**3 353**	**2 253**	**2 877**	**2 625**	**3 068**	**14 176**	**24 763**	**14 180**	**20 654**	**16 715**	**25 915**	**102 227**
N													
026	11 718	707	489	462	-183	40	1 881	9 968	6 735	9 529	4 307	1 552	32 091
102	16 454	872	646	894	668	143	3 223	9 787	7 294	14 816	11 423	3 650	46 970
908	19 000	823	518	798	816	380	3 335	10 018	7 386	14 605	13 862	8 755	54 626
394	20 772	733	529	768	785	605	3 420	9 580	6 881	14 233	14 097	13 025	57 816
088	10 196	719	539	624	414	285	2 581	5 967	4 605	5 792	4 678	5 305	26 347
846	14 818	801	681	1 032	1 175	595	4 344	6 863	5 865	9 794	11 380	9 161	43 063
522	18 236	817	619	945	1 475	1 340	5 196	6 721	5 464	9 573	16 420	17 696	55 874
713	21 337	754	579	935	1 300	2 133	5 701	6 604	5 282	9 103	15 635	29 207	65 831
392	10 315	553	424	617	666	1 206	3 466	3 227	2 942	3 991	4 414	11 027	25 601
611	12 844	599	530	803	1 112	1 688	4 732	3 471	2 896	5 069	7 744	14 120	32 300
262	14 279	514	421	748	1 367	2 478	5 528	2 869	2 443	4 714	9 014	19 863	38 903
854	14 157	416	357	627	1 038	2 699	5 137	2 775	2 347	4 305	7 241	22 137	38 805
506	**32 229**	**1 979**	**1 452**	**1 703**	**1 263**	**1 531**	**7 928**	**19 162**	**14 282**	**19 312**	**13 399**	**17 884**	**84 039**
559	**44 116**	**2 332**	**1 857**	**2 729**	**2 955**	**2 426**	**12 299**	**20 121**	**16 055**	**29 679**	**30 547**	**26 931**	**123 333**
692	**51 515**	**2 154**	**1 558**	**2 491**	**3 658**	**4 198**	**14 059**	**19 608**	**15 293**	**28 892**	**39 296**	**36 314**	**149 403**
961	**56 266**	**1 903**	**1 465**	**2 330**	**3 123**	**5 437**	**14 258**	**18 959**	**14 510**	**27 641**	**36 973**	**64 369**	**162 452**

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Volledig werklozen (alle categorieën) op 31 december 1978 (a)

Per leeftijdsgroep, geslacht en taalstreek

OMSCHRIJVING	Vlaamse streek				Waalse streek				Brussel (b)				Het Rijk			
	Absolute cijfers	Belang rijkheid in %	Evolutie t.o.v. 31 dec. 1977	Werkloosheidsgraad (c)	Absolute cijfers	Belang rijkheid in %	Evolutie t.o.v. 31 dec. 1977	Werkloosheidsgraad (c)	Absolute cijfers	Belang rijkheid in %	Evolutie t.o.v. 31 dec. 1977	Werkloosheidsgraad (c)	Absolute cijfers	Belang rijkheid in %	Evolutie t.o.v. 31 dec. 1977	Werkloosheidsgraad (c)
Minder dan 25 j.																
Mannen	28 913	36,2	+ 7,9	..	20 739	36,2	+ 2,8	..	5 394	27,0	+17,8	..	55 046	35,1	+ 6,8	..
Vrouwen	53 883	43,4	+ 4,8	..	34 070	43,4	+ 9,5	..	5 816	30,6	+ 2,9	..	93 769	42,3	+ 6,3	..
Totaal ...	*82 796*	*40,6*	*+ 5,8*	..	*54 809*	*40,4*	*+ 6,9*	..	*11 210*	*28,8*	*+ 9,6*	..	*148 815*	*39,3*	*+ 6,5*	..
Van 25 tot 50 j.																
Mannen	30 339	38,0	+ 7,1	..	24 146	42,1	+ 5,3	..	10 290	51,6	+16,9	..	64 775	41,2	+ 7,9	..
Vrouwen	61 665	49,7	+15,3	..	37 790	48,2	+15,2	..	10 389	54,8	+ 8,6	..	109 844	49,6	+14,6	..
Totaal ...	*92 004*	*45,1*	*+ 12,5*	..	*61 936*	*45,6*	*+ 11,1*	..	*20 679*	*53,1*	*+ 12,6*	..	*174 619*	*46,1*	*+ 12,0*	..
Meer dan 50 jaar																
Mannen	20 594	25,8	—11,6	..	12 406	21,7	—11,0	..	4 276	21,4	— 5,9	..	37 276	23,7	—10,8	..
Vrouwen	8 521	6,9	—14,8	..	6 592	8,4	—13,4	..	2 770	14,6	—16,3	..	17 883	8,1	—14,5	..
Totaal ...	*29 115*	*14,3*	*—12,6*	..	*18 998*	*14,0*	*—11,8*	..	*7 046*	*18,1*	*—10,3*	..	*55 159*	*14,6*	*—12,0*	..
Totaal (mannen)	79 846	39,2	+ 1,8	8,4	57 291	42,2	+ 0,4	11,5	19 960	51,3	+11,4	12,1	157 097	41,5	+ 2,4	9,7
Totaal (vrouwen)	124 069	60,8	+ 7,9	25,0	78 452	57,8	+ 9,7	30,9	18 975	48,7	+ 2,4	16,1	221 496	58,5	+ 8,0	25,5
Algem. totaal ...	203 915	100,0	+ 5,5	14,1	135 743	100,0	+ 5,6	18,1	38 935	100,0	+ 6,8	13,8	378 593	100,0	+ 5,6	15,3

(a) Uitkeringtrekkende volledig werklozen, die door de openbare besturen tewerkgesteld zijn, andere verplicht ingeschreven werklozen en vrij ingeschreven niet werkende werkzoekenden.
(b) Brussel-hoofdstad (19 gemeenten).
(c) Op basis van het aantal verzekerden tegen werkloosheid (R.Z.I.) op 30 juni 1977.

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Uitkeringtrekkende volledig werklozen, door de openbare besturen tewerkgesteld in 1977 en 1978

Per provincie en taalstreek

(mannen en vrouwen)

PROVINCIE OF STREEK	1977		1978		Evolutie van 1977 op 1978 in %	Uitkeringtrekkende volledig werklozen op 31 dec. 1978	
	Toestand op 31 dec. 1977	In % van het totaal	Toestand op 31 dec. 1978	In % van het totaal		Totaal	Door de openbare besturen tewerk-gesteld (in % totaal)
Antwerpen	3 351	13,8	4 071	13,1	21,5	45 614	8,9
Brabant	5 630	23,3	7 396	23,9	31,4	60 170	12,3
West-Vlaanderen	1 882	7,8	2 302	7,4	22,3	28 359	8,1
Oost-Vlaanderen	3 626	15,0	4 583	14,8	26,4	39 256	11,7
Henegouwen (a)	3 763	15,5	5 123	16,5	36,1	46 484	11,0
Luik	2 714	11,2	3 430	11,1	26,4	40 829	8,4
Limburg	1 929	8,0	2 246	7,2	16,4	28 163	8,0
Luxemburg	404	1,7	542	1,8	34,2	3 530	15,4
Namen (a)	902	3,7	1 312	4,2	45,5	8 527	15,4
Vlaamse streek	*13 035*	*53,8*	*16 080*	*51,9*	*23,4*	*165 350*	*9,7*
Waalse streek	*8 513*	*35,2*	*11 366*	*36,6*	*33,5*	*104 714*	*10,9*
Brussel (b)	*2 653*	*11,0*	*3 559*	*11,5*	*34,2*	*30 868*	*11,5*
Het Rijk ...	**24 201**	**100,0**	**31 005**	**100,0**	**28,8**	**300 932**	**10,3**

(a) Stemt overeen met alle gewestelijke bureaus van de R.V.A. samen en niet met de provincie.
(b) Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Plan tot opslorping van de werkloosheid
(wetten van 30 maart 1976 en 22 december 1977)

OMSCHRIJVING	31 december 1976			31 december 1977			31 december 1978		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
Stagiairs	6 037	3 549	9 586	9 557	7 275	16 832	18 101	13 370	31 471
Werklozen tewerkgesteld door de overheid	11 959	4 936	16 895	16 148	8 053	24 201	19 770	11 235	31 005
Brugpensioenen	12 057	1 463	13 520	27 945	5 818	33 763	38 443	10 023	48 466
— Wettelijk brugpensioen	*4 339*	*859*	*5 198*	*13 566*	*4 631*	*18 197*	*18 121*	*7 879*	*26 000*
— Brugpensioen - Conventie n[r] 17 (a)	*7 718*	*604*	*8 322*	*14 379*	*1 187*	*15 566*	*20 322*	*2 144*	*22 466*
Bijzonder brugpensioen voor oudere werknemers	..	..	..	..	..	..	6 594	6 781	13 375
Bijzonder tijdelijk kader	..	..	..	..	..	..	13 835	8 284	22 119
Humanisering van de arbeid (b)	..	..	..	..	..	..	350	350	700
Totaal ...	**30 053**	**9 948**	**40 001**	**53 650**	**21 146**	**74 796**	**97 093**	**50 043**	**147 136**

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

(a) Collectieve arbeidsovereenkomst n° 17 van 19 december 1974; koninklijk besluit van 16 januari 1975 (*Belgisch Staatsblad* van 31 januari 1975). Dit is het brugpension « na ontslag »; het wettelijk brugpensioen wordt verkregen « op aanvraag ».
(b) Raming.

Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand

Alle categorieën

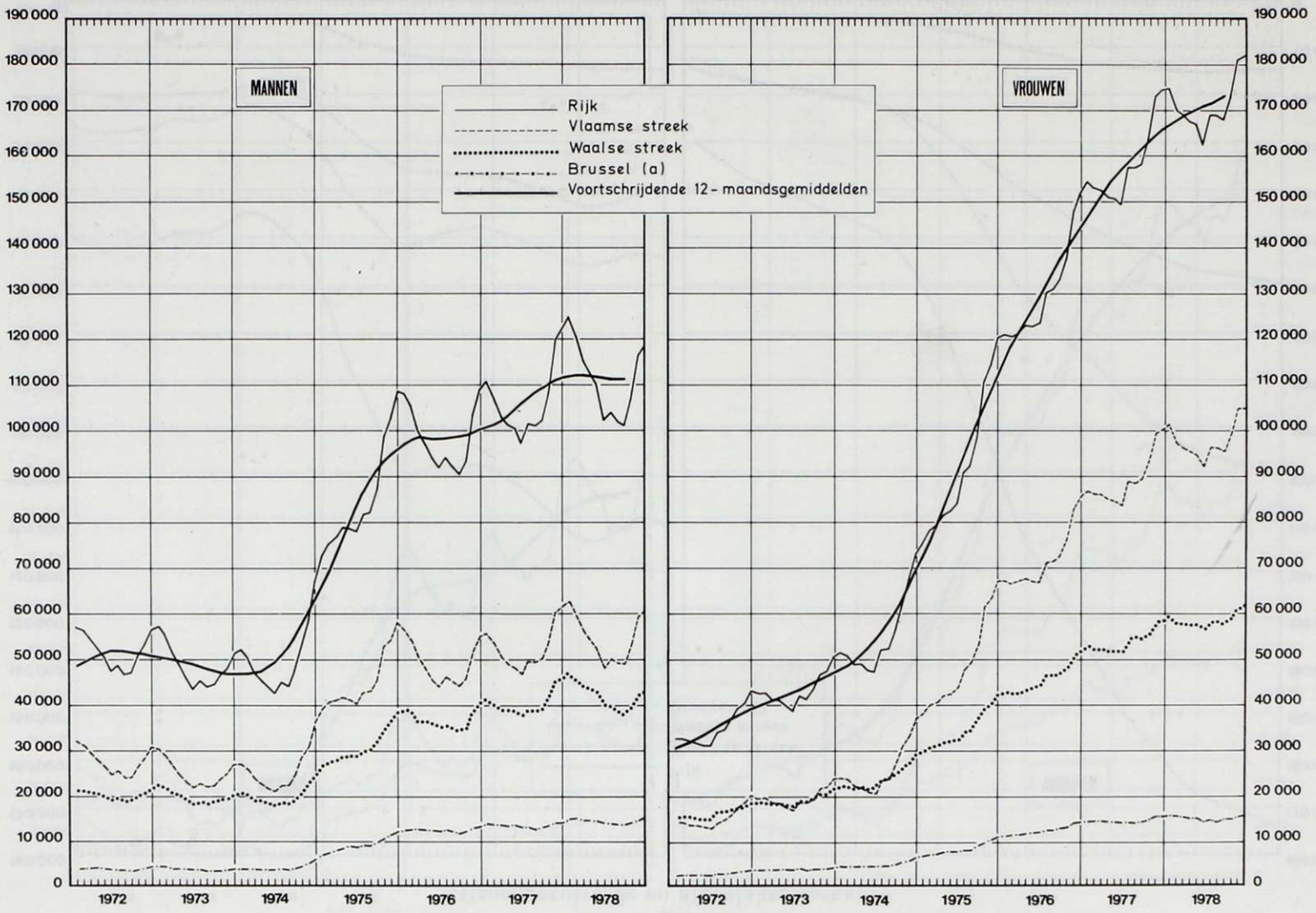

(a) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand

Alle categorieën

(seizoengezuiverde en afgevlakte reeks)

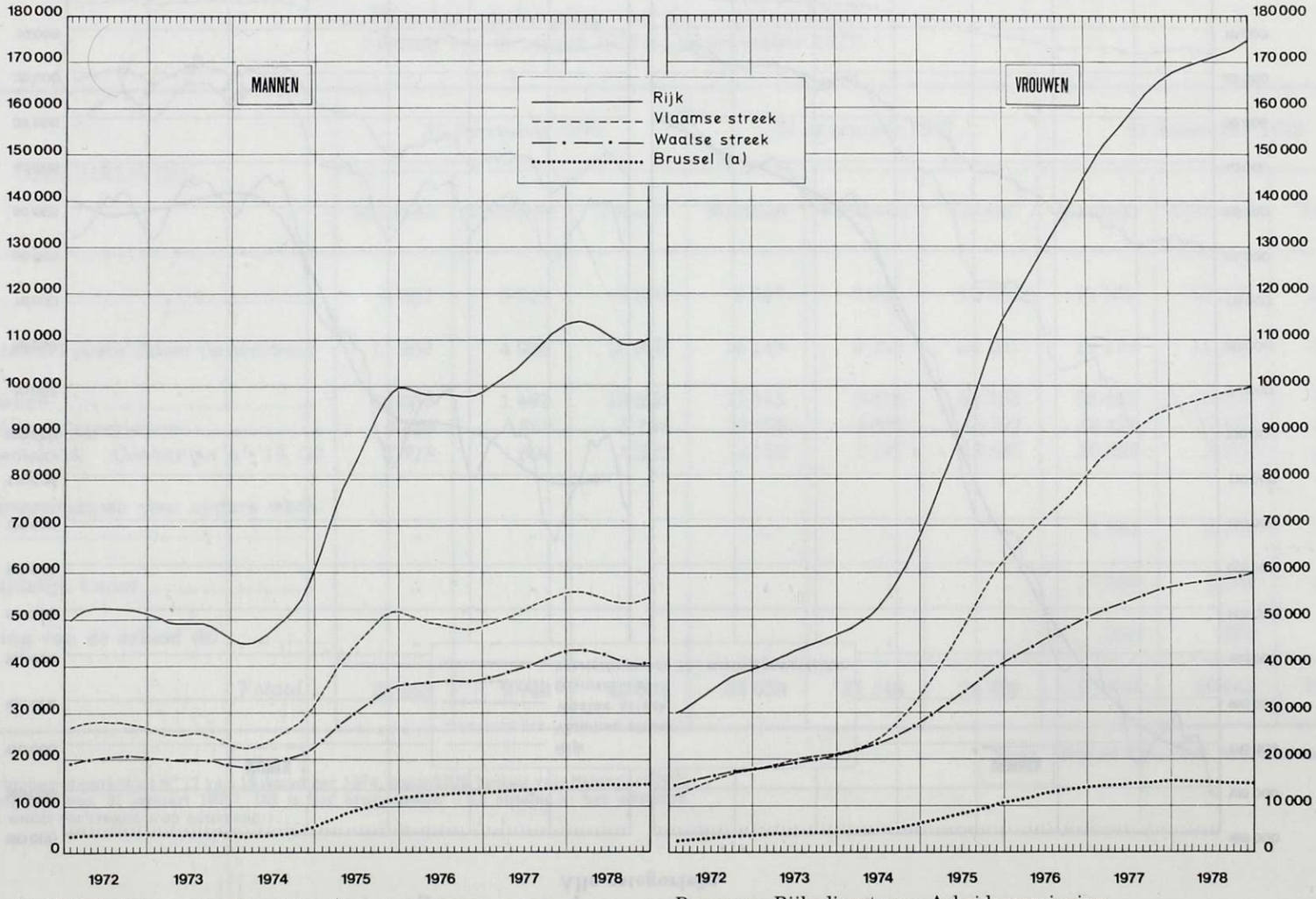

(a) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand

Normale geschiktheid

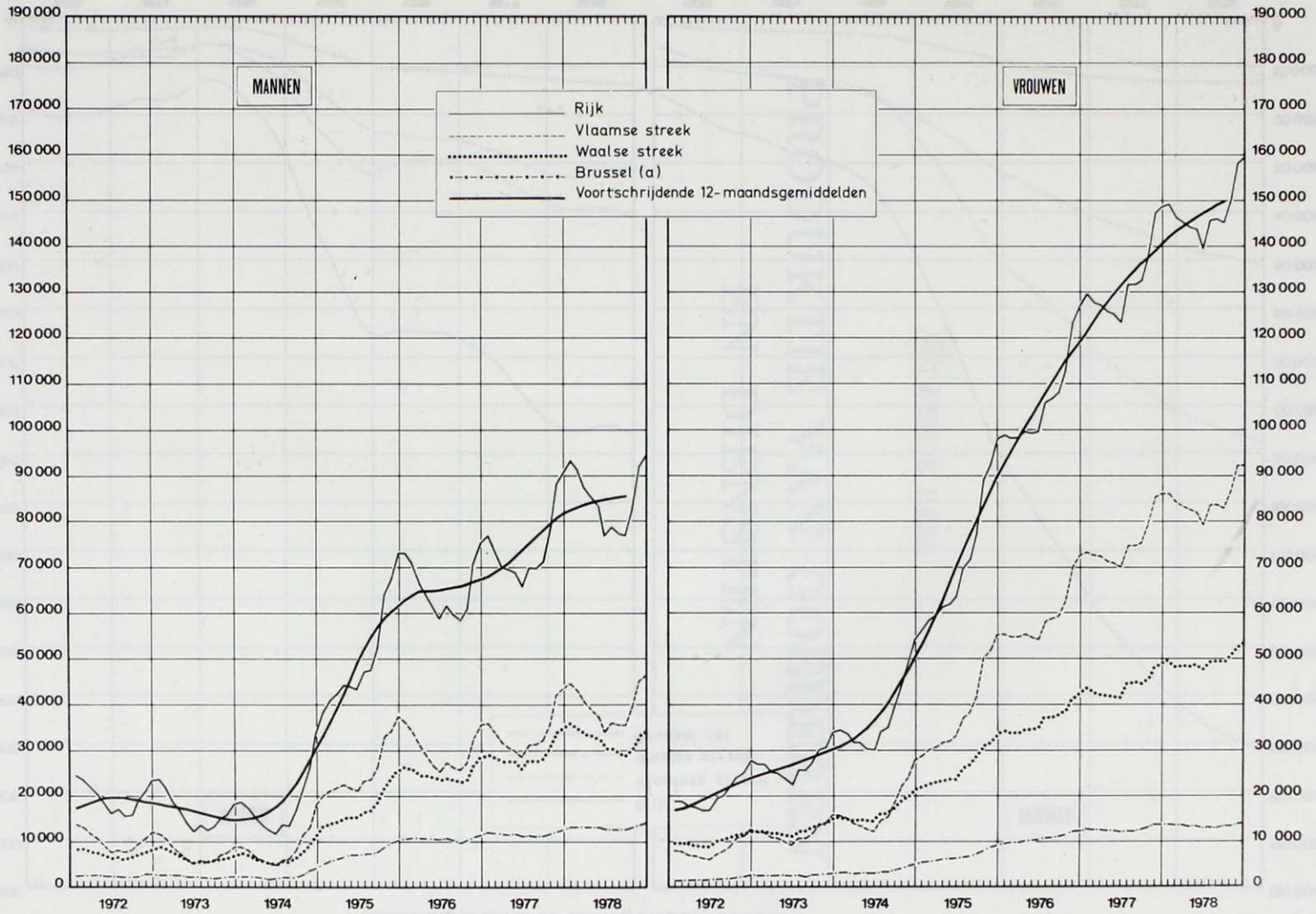

(a) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand

Normale geschiktheid

(seizoengezuiverde en afgevlakte reeks)

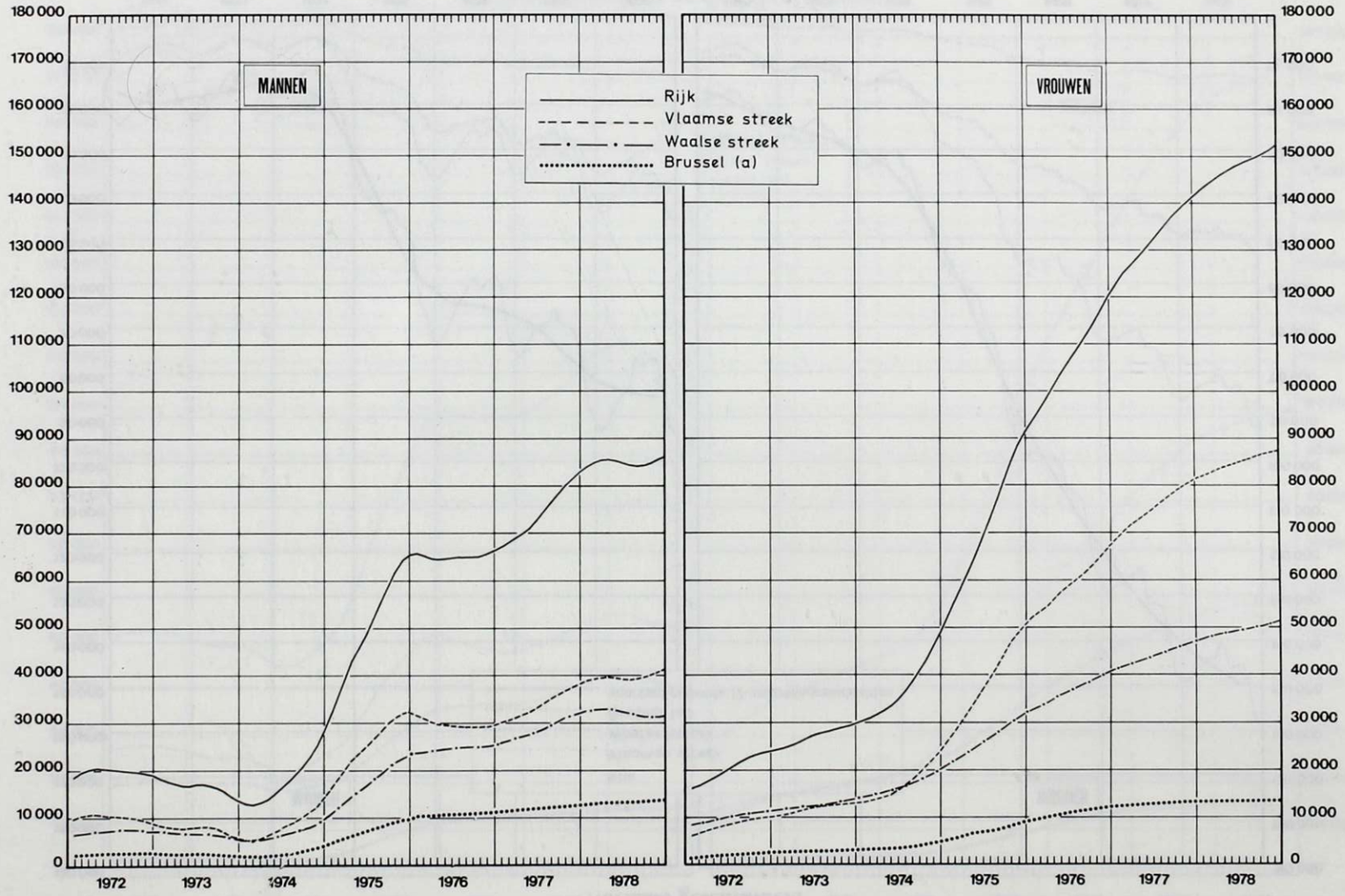

(a) Het betreft Brussel hoofdstad (19 gemeenten).

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

TWEEDE DEEL

PRODUKTIE VAN GOEDEREN EN DIENSTEN

HOOFDSTUK EEN

LANDBOUW EN VISVANGST

AFDELING I. — LANDBOUW

§ 1. — TEELTOMSTANDIGHEDEN

1. — *Weersomstandigheden.*

In tegenstelling met de twee abnormale jaren 1975 (met een abnormaal natte winter en een droge voorzomer) en 1976 (met een uiterst droge zomer) bezorgde het weer in 1978 zoals ook in 1977 geen belangrijke problemen aan de landbouw. Wel lag de gemiddelde temperatuur tijdens de zomermaanden lager dan normaal, en bleef het aantal uren zonneschijn ver onder het normale, maar dit heeft weinig weerslag gehad op het rendement van de teelten dat globaal genomen heel wat hoger lag dan tijdens het voorgaande jaar.

2. — *Landbouwoppervlakte.*

Het verlies aan kultuurgrond liep in 1978 op tot bijna 12 000 ha en was beduidend hoger dan tijdens de twee voorafgaande jaren. Met uitzondering van de nijverheidsgewassen verminderde de oppervlakte van alle belangrijke culturen, soms zelfs in belangrijke mate.

§ 2. — TOESTAND PER SECTOR

1. — *Akkerbouw.*

a) *Graangewassen.*

Voor het eerst sinds 1974 konden de opbrengsten per hectare in 1978 over de ganse lijn terug normaal genoemd worden. Tijdens de drie voorgaande jaren waren deze ongunstig beïnvloed door abnormaal weder gedurende minstens een deel van de groeiperiode.

De opbrengstvermeerdering in vergelijking met 1977 van de teelten die gevoelig zijn voor klimaatomstandigheden (vooral tarwe en maïs) was dan ook zeer opvallend, maar ook bij de teelten waarvan de opbrengst minder varieert (wintergerst, rogge) was ze niet onbeduidend.

De oppervlakte bezaaid met graangewassen liep in 1978 minder sterk terug dan tijdens het voorgaande jaar. Vooral zomergerst, haver en mengsels verminderde; de uitzaai van tarwe en van wintergerst daarentegen nam nog enigszins toe.

Deze beperkte daling van de bezaaide oppervlakte werd meer dan gecompenseerd door de toename van de opbrengst per hectare, zodat de totale opbrengst voor alle teelten, met uitzondering van de rogge, beduidend hoger was dan in 1977. De produktievermeerdering bedroeg ongeveer 15 % bij de gerst en de haver, bijna 30 % bij de maïs en de wintertarwe en zelfs 45 % bij de zomertarwe.

b) *Droog geoogste peulvruchten, nijverheidsgewassen, wortel- en knolgewassen.*

De oppervlakte bezaaid met peulvruchten om droog te oogsten verminderde in 1978 voor de derde opeenvolgende maal, maar niet in dezelfde mate als tijdens het voorgaande jaar. Daar ook de opbrengst per hectare lager was, verminderde de totale opbrengst met ongeveer een vierde.

Het areaal van de nijverheidsteelten nam in 1978 belangrijk toe, vooral doordat de uitzaai van de belangrijkste teelt, de suikerbieten terug aangroeide tot het peil van 1973-1974. Het vlasareaal kromp relatief sterk in evenals de chicorei en de hopkultuur.

De opbrengsten per hectare van de belangrijkste nijverheidsteelten verschilden niet noemenswaardig van die van 1977, zodat de totale opbrengst ongeveer gelijklopend evolueerde met de bezaaide oppervlakte.

De oppervlakte bezaaid met wortel- en knolgewassen bestemd voor de veevoeding, dit zijn bijna uitsluitend voederbieten, daalde met 10,5 %. De opbrengst per hectare was eveneens nagenoeg gelijk aan die van het voorgaande jaar en de totale opbrengst verminderde met 11,6 %.

De aardappelteelt was in 1977 toegenomen met 8,8 % in oppervlakte onder invloed van de zeer hoge prijzen van het voorgaande jaar; dit prijsniveau was het gevolg van de zeer grote produktievermindering veroorzaakt door de droogte in 1976. Dit had bijna geleid tot verdubbeling van de totale produktie zodat de door de landbouwers ontvangen prijzen katastrofaal daalden. Als reactie hierop verminderde de aanplant in 1978 met 13,8 %; maar doordat de opbrengst per hectare met ongeveer 7 % toenam, bleef de produktiedaling beperkt tot minder dan 10 %, zodat zich geen bevoorradingsproblemen voordeden.

c) *Grasland en groenvoeder.*

De oppervlakte grasland daalde in 1978 met 0,9 % ongeveer in dezelfde mate als in 1978. Voor het eerst sinds verschillende jaren verminderde de oppervlakte bezaaid met groenvoeders, evenwel slechts met een paar procent. De uitbreiding van de teelt van kuilmaïs, die op enkele jaren tijd uitgegroeid was van een secundaire teelt tot een van de voornaamste ruwvoederbronnen van de veeteelt, werd in 1978 nl. niet verdergezet, terwijl de andere groenvoederteelten verder verminderden.

2. — *Veeteelt.*

a) *Omvang van de veestapel.*

De definitieve gegevens van de telling op 1 december 1977 waren nog niet beschikbaar bij het opstellen van dit overzicht. Uit voorlopige gegevens blijkt evenwel dat het aantal runderen zou zijn toegenomen met 1,8 %. Ook de varkensstapel zou ongeveer in dezelfde verhouding aangegroeid zijn.

b) *Vleesproduktie.*

De totale slachtingen namen in 1978 toe met 3,5 % in geslacht gewicht, terwijl de vleesproduktie aangroeide met 4,3 %. Dit was voornamelijk het gevolg van de toename met 7,5 % bij de varkens en de verdubbeling van de slachting van de schapen, die zwaarder woog dan een vermindering met 3,5 % van de slachtingen bij de runderen.

c) *Zuivelproduktie.*

De leveringen van melk aan de zuivelfabrieken namen veel sterker toe dan tijdens de voorgaande jaren, nl. met 5,8 % tot 2 818 miljoen liter. In tegenstelling met de andere jaren was de aangroei ook voor de gewone melk relatief groot, maar toch blijven de leveringen van kwaliteitsmelk (AA-melk en A-melk samen) trendmatig zeer sterk toenemen : met 16,7 % in 1978. Het aandeel van deze groep in de totale leveringen is hiermede gestegen tot 18,7 %. De leveringen van room blijven verder teruglopen, en hebben nog slechts een zeer beperkte betekenis.

3. — *Tuinbouw.*

De oppervlakte bestemd voor tuinbouwteelten nam volgens de telling van 15 mei 1978 gevoelig af in vergelijking met het voorgaande jaar.

De groenteteelt in openlucht vertoonde een belangrijke vermindering (14,3 %). Vooral de teelten bestemd voor de inmaak liepen duidelijk terug. De groenteteelt onder glas daarentegen bleef nagenoeg gelijk aan die van het voorgaande jaar. Zoals ook tijdens de drie voorgaande jaren werd de tomatenteelt verder uitgebreid ten koste van de andere glasgroenten, zodat deze teelt 81 % van het totale areaal uitmaakte.

In de fruitteelt was de vermindering van het areaal veel beperkter dan tijdens de voorgaande jaren, o.m. omdat het rooien van hoogstamboomgaarden veel minder belangrijk was. De laagstamaanplantingen waren slechts 1 % kleiner dan in 1977, terwijl de vermindering bij het kleinfruit minder invloed had op het geheel. De fruitteelt onder glas brokkelde verder af, omdat de systematische afbouw van de druiventeelt gepaard ging met een belangrijke vermindering van de teelt van aardbeien onder glas.

§ 3. — GLOBALE LANDBOUWECONOMISCHE ASPECTEN

1. — *Werkgelegenheid.*

Het aantal arbeidskrachten in de landbouw neemt verder af, maar sinds een paar jaar gebeurt dit tegen een trager tempo : ongeveer 3 %, t.o.v. zowat 5 % tijdens de eerste helft van de decade. Het aantal bestendige bedrijfshoofden daalde in 1978 met 3,8 % tot 84 005, het totaal aantal bestendige arbeidskrachten met 2,8 %. Bij de niet-bestendige bedrijfshoofden, de gelegenheidslandbouwers, blijft de teruggang veel groter en bedroeg 6,3 % in 1978.

2. — *Buitenlandse handel.*

In 1978 nam de invoer van landbouwprodukten naar waarde toe met 7,8 % en de uitvoer met slechts 4,5 %, zodat het negatief invoersaldo terug fors opliep tot 26,4 miljard frank. Vooral bij de akkerbouwprodukten vergrootte het verschil tussen uitvoer en invoer aanzienlijk, maar ook bij de produkten van de veeteelt nam de invoer sneller toe dan de uitvoer. Slechts bij de tuinbouwprodukten verbeterde de balans enigszins.

3. — *Prijsverloop.*

Op prijsgebied was 1978 niet bijzonder gunstig voor de landbouw. Weliswaar nam het voorlopig indexcijfer van de kostprijs slechts met een paar procent toe, o.m. door de lagere veevoederprijzen, maar daartegenover staat dat de door de landbouwers ontvangen prijzen met ongeveer 5 % daalden. De hoofdoorzaak hiervan was de sterkte teruggang van het prijsindexcijfer van de akkerbouwprodukten, waarin de zeer lage aardappelprijzen in het voorjaar, veroorzaakt door de overproduktie in 1977, doorslaggevend waren. Toch lagen ook de graanprijzen duidelijk lager dan tijdens het voorgaande jaar. Dit was eveneens het geval voor de meeste veeteeltprodukten met uitzondering van melk, boter en runderen bestemd voor de fokkerij; het prijsindexcijfer van de veeteeltprodukten was hierdoor ongeveer 2 % lager dan in 1977.

AFDELING II. — ZEEVISSERIJ

In 1978 kwam alvast voorlopig een einde aan de dalende trend in de visaanvoer. Deze laatste nam immers toe met 11,5 % in hoeveelheid en 12,6 % in waarde. Slechts de grotere aanvoer van bodemvis bracht deze verhoging teweeg; de aanvoer van pelagische vis was onbeduidend door het nagenoeg volledig verdwijnen van de haring. Ook de vangst van schaal- en weekdieren verminderde met ruim 7 % ten gevolge van de mindere vangst van garnaal. De verkoopprijzen stegen slechts in zeer beperkte mate, globaal met 1,4 %.

De visinvoer daalde met 5,1 % in hoeveelheid en was naar waarde niet veel hoger dan in 1977 (+0,6 %). De uitvoer daarentegen nam duidelijk toe, zowel naar hoeveelheid (+9,6 %) als naar waarde (+11,8 %).

Bebouwde oppervlakte

Totale getelde oppervlakte

(duizenden hectaren)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	Verschil van 1977 op 1978 in %
Graangewassen	435,8	401,5	420,6	406,6	399,8	— 1,7
Droog geoogste peulvruchten	3,9	4,5	3,5	2,3	2,1	— 8,7
Nijverheidsgewassen	117,2	132,5	108,6	106,9	121,3	+13,5
Wortelplanten en knolgewassen	67,1	63,2	62,3	64,1	56,0	—12,6
Groenvoeder	63,1	78,0	84,4	96,7	94,7	— 2,1
Grasland	752,2	742,0	734,8	727,6	720,9	— 0,9
Groenteteelt	30,2	30,7	28,5	30,6	26,2	—14,4
Fruitteelt	16,9	16,4	15,7	13,7	13,5	— 1,5
Andere teelten	10,3	11,0	10,6	10,3	12,5	+21,4
Algemeen totaal	**1 496,7**	**1 479,7**	**1 469,0**	**1 458,8**	**1 447,0**	**— 0,8**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Graangewassen

Totale getelde oppervlakte

(duizenden hectaren)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	Verschil van 1977 op 1978 in %
Broodgranen	**211,7**	**190,7**	**218,5**	**203,0**	**202,6**	**— 0,2**
Tarwe	190,4	176,4	195,4	176,9	178,4	+ 0,8
w.o. : Winter- en wisseltarwe	*166,6*	*98,6*	*175,4*	*163,9*	*163,7*	*— 0,1*
Zomertarwe	*23,8*	*77,8*	*20,0*	*13,0*	*14,7*	*+ 13,1*
Rogge	13,2	9,0	15,5	17,5	15,1	— 13,7
Spelt	8,1	5,3	7,6	8,6	9,1	+ 5,8
Andere graangewassen	**224,1**	**210,8**	**202,2**	**203,6**	**197,2**	**— 3,1**
Gerst	149,3	122,6	139,4	151,7	153,2	+ 1,0
w.o. : Wintergerst	*101,4*	*36,0*	*100,7*	*116,7*	*120,8*	*+ 3,5*
Zomergerst	*48,0*	*86,6*	*38,7*	*35,0*	*32,5*	*— 7,1*
Haver	59,7	70,5	48,4	38,9	32,3	— 17,0
Korrelmaïs	4,8	6,4	5,8	5,7	6,0	+ 5,3
Andere	10,3	11,3	8,6	7,3	5,7	— 21,9
Totaal graangewassen	**435,8**	**401,5**	**420,6**	**406,6**	**399,8**	**— 1,7**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Nijverheidsgewassen
Totale getelde oppervlakte

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	Verschil van 1977 op 1978 in %
Grote teelten :	Duizenden hectaren					
Suikerbieten	105,0	119,7	96,2	93,6	109,8	+17,3
Vlas	9,2	9,3	9,0	10,0	8,5	—15,0
Kleinere teelten :	Hectaren					
Cichorei voor koffie	818	1 518	1 569	1 607	1 265	—21,3
Tabak	495	489	462	472	475	+ 0,6
Hop	1 158	1 061	1 012	955	829	—13,2
Koolzaad	458	331	281	242	270	+11,6
Andere industriële gewassen	83	100	93	81	158	+95,1

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Wortelplanten en knolgewassen
Totale getelde oppervlakte
(duizenden hectaren)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	Verschil van 1977 op 1978 in %
Vroege aardappelen	4,0	3,6	3,6	4,1	3,9	— 4,9
Halfvroege aardappelen	23,2	21,3	20,7	22,2	18,6	—16,2
Late aardappelen	13,0	11,2	13,3	14,7	12,8	—12,9
Voeder- en halfsuikerbieten	26,6	26,8	24,3	22,8	20,4	—10,5
Andere	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	—
Totaal ...	**67,1**	**63,2**	**62,3**	**64,1**	**56,0**	**—12,6**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Fruitteelt

Totale getelde oppervlakte
(hectaren)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977 (a)	1978	Verschil van 1977 op 1978 in %
Fruitteelt in open lucht	**16 891**	**16 435**	**15 710**	**13 677**	**13 481**	**— 1,4**
Voor de verkoop	*16 207*	*15 848*	*15 211*	*13 247*	*13 121*	*— 1,0*
Hoogstammige boomgaarden	5 666	5 233	4 536	3 092	2 961	— 4,2
Laagstammige boomgaarden	9 620	9 691	9 785	9 403	9 443	+ 0,4
Aardbeien	787	788	763	623	597	— 4,2
Besvruchten en frambozen	134	136	127	129	120	— 7,0
Fruitteelt voor eigen verbruik	*684*	*587*	*499*	*430*	*360*	*— 16,3*
Fruitteelt onder glas voor verkoop	**499**	**389**	**370**	**355**	**316**	**— 11,0**
Perziken	2	1	2	1	1	—
Aardbeien	202	139	138	144	128	— 11,1
Druiven	284	249	230	210	187	— 11,0

(a) Verbeterde gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Groenteteelt

Totale getelde oppervlakte
(hectaren)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977 (a)	1978	Verschil van 1977 op 1978 in %
Groenteteelt in open lucht	**30 173**	**30 700**	**28 525**	**30 596**	**26 208**	**— 14,3**
Voor de verkoop	*29 014*	*29 591*	*27 440*	*29 620*	*25 298*	*— 14,6*
Groen geoogste erwten	13 194	12 824	11 389	11 949	9 082	— 24,0
Groen geoogste bonen	2 871	4 167	2 362	2 941	3 048	+ 3,6
Tomaten	118	110	89	73	80	+ 9,6
Witloof (wortelen)	3 609	3 439	3 506	3 573	3 405	— 4,7
Asperges	180	171	148	134	122	— 9,0
Bloemkolen	673	697	702	677	671	— 0,9
Schorseneer	2 773	2 613	2 928	3 331	3 342	+ 0,3
Andere groenten	5 596	5 570	6 316	6 942	5 548	— 20,1
Moestuinen (huishoudelijk verbruik)	*1 159*	*1 109*	*1 085*	*976*	*910*	*— 6,8*
Groenteteelt onder glas voor verkoop	**961**	**931**	**923**	**913**	**917**	**+ 0,4**
Tomaten	707	705	729	730	743	+ 1,8
Andere groenten	254	226	194	183	174	— 4,9

(a) Verbeterde gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Verloop van de opbrengst van sommige teelten

Gemiddelde produktie per hectare

(centenaren)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978	Verschil van 1977 op 1978 in %
Wintertarwe	54,5	41,7	47,3	42,6	54,6	+28,2
Zomertarwe	40,4	34,1	30,8	33,3	42,8	+28,5
Rogge	35,0	31,3	30,5	34,8	37,8	+ 8,6
Wintergerst	51,8	40,2	48,8	48,1	52,5	+ 9,1
Zomergerst	36,3	32,4	30,6	32,7	40,3	+23,2
Haver	37,4	32,4	26,6	29,7	42,1	+41,8
Korrelmaïs	50,1	58,8	52,3	51,4	62,6	+21,8
Droge erwten	35,7	36,8	27,5	35,2	37,6	+ 6,8
Suikerbieten	424,9	410,7	520,8	513,1	514,9	+ 0,4
Vlas (stro)	69,0	58,1	52,8	65,1	65,4	+ 0,5
Cichorei voor koffie	387,5	407,5	358,2	379,0	361,9	— 4,5
Late aardappelen	367,8	317,4	214,8	367,5	393,0	+ 6,9
Halfvroege aardappelen	390,2	298,7	185,7	345,8	366,8	+ 6,1
Vroege aardappelen	200,0	161,8	118,8	152,5	191,3	+25,4
Voederbieten	873,6	929,8	903,3	969,7	959,6	— 1,0
Gewone klaver (hooi)	47,1	41,8	36,5	53,0	48,4	— 8,7
Luzerne (hooi)	56,3	48,3	47,8	55,5	55,5	—
Hooi (blijvend hooiland)	49,4	45,6	35,8	55,5	54,0	— 2,7

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Landbouwopbrengst

(duizenden centenaren)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978
Wintertarwe	9 090,2	4 125,4	8 295,7	6 983,7	8 936,0
Zomertarwe	951,0	2 641,1	616,4	432,6	628,8
Rogge	463,0	285,5	472,3	607,2	571,2
Wintergerst	5 246,1	1 456,6	4 911,7	5 610,9	6 340,0
Zomergerst	1 744,2	2 804,7	1 183,5	1 145,4	1 308,9
Haver	2 223,7	2 277,6	1 288,0	1 154,6	1 361,1
Korrelmaïs	244,5	374,5	301,6	293,9	373,8
Droge erwten	67,1	90,9	46,8	38,2	33,7
Suikerbieten	44 653,2	49 131,9	50 100,0	48 006,2	56 535,5
Vlas (stro)	625,5	539,9	475,2	650,2	559,0
Cichorei voor koffie	317,9	615,3	562,0	609,1	457,8
Late aardappelen	4 727,2	3 548,7	2 863,5	5 402,6	5 039,4
Halfvroege aardappelen	9 029,7	6 356,2	3 849,9	7 674,7	6 829,5
Vroege aardappelen	841,4	587,1	428,8	627,8	749,5
Voederbieten	23 252,3	24 934,6	21 952,9	22 100,4	19 536,5

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet (a)

Gewone verrichtingen

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977
Aankoop van gronden en hofsteden	674,3	481,6	424,9	759,7	936,2
Aankoop van materiaal	394,2	202,3	258,6	296,3	342,5
Overneming van landbouwbedrijven	500,7	447,0	388,3	604,6	533,3
Bouw van hoevegebouwen	775,2	640,7	440,4	644,7	243,5
Verbeterings- en uitrustingswerken	104,9	60,9	31,6	36,6	26,2
Draineringskosten	14,7	24,7	14,0	6,1	2,0
Diversen	1 711,7	1 742,8	4 480,3	7 146,6	3 554,3
Totaal ...	**4 175,7**	**3 600,0**	**6 038,1**	**9 494,6**	**6 238,0**

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet.

Veestapel

(duizenden eenheden)

OMSCHRIJVING	1 december 1975	1 december 1976	1 december 1977	1 december 1978 (a)
Paarden	**52,0**	**49,5**	**44,3**	**43,0**
Runderen :				
Melkkoeien	1 052,4	1 063,4	1 061,9	1 086,3
Andere runderen	1 752,7	1 759,3	1 761,3	1 787,7
Totaal aantal runderen ...	**2 805,1**	**2 822,8**	**2 823,2**	**2 874,0**
Varkens	**4 678,5**	**4 813,3**	**4 934,6**	**5 032,0**

(a) Raming.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Brutoproduktie van inlands vlees (a)

(duizenden tonnen)

JAARTAL	Produktie van vlees							Eetbaar slachtafval (b)	Algemeen totaal
	Rundvlees	Kalfvlees	Varkensvlees (b)	Paardevlees	Schape- en geitevlees (b)	Andervlees (c)	Totaal		
1972	199,1	28,1	614,6	3,1	2,2	123,6	970,7	61,6	1 032,3
1973	204,1	26,0	652,6	2,9	2,5	124,6	1 012,7	62,8	1 075,5
1974	263,9	29,1	685,7	2,8	2,9	121,6	1 106,0	71,3	1 177,3
1975	255,8	27,7	632,2	3,2	2,8	119,0	1 040,7	67,9	1 108,6
1976	239,3	28,6	636,0	4,0	3,2	120,2	1 031,3	66,7	1 098,0
1977	233,1	29,2	654,9	4,4	3,3	117,7	1 042,6	66,6	1 109,2
1978	225,9	30,1	676,1	4,1	3,8	112,6	1 052,6	66,7	1 119,3

Bron : Ministerie van Landbouw, Landbouw Economisch Instituut.

(a) Rekening gehouden met de statistische aanpassingen aangebracht door het Ministerie van Landbouw waardoor de gegevens van de voorgaande jaren worden gewijzigd.
(b) Inclusief de hoeveslacht.
(c) Ander vlees : gevogelte, konijnen, wild, duiven.

Vleesverbruik (a)
(duizenden tonnen)

JAARTAL	Vleesverbruik						Eetbaar slacht-afval (c)	Algemeen totaal	
	Rund-vlees (b)	Varkens-vlees (b) (c)	Paarde-vlees	Schape- en geite-vlees (c)	Ander vlees (d)	Totaal		Verbruik vlees en afval	Zelf-voor-ziening (%)
1972 .	261,9	350,0	34,3	10,2	109,5	765,9	68,1	834,0	123,8
1973 .	266,3	377,8	35,3	10,7	116,1	806,2	63,3	869,5	123,7
1974 .	301,9	384,9	34,1	11,5	116,4	848,8	71,4	920,2	127,9
1975 .	295,1	365,9	35,4	13,3	122,3	832,0	68,1	900,1	123,2
1976 .	292,9	370,0	39,9	15,4	128,9	847,1	68,8	915,9	119,9
1977 .	284,5	369,8	40,1	17,7	128,3	840,4	73,1	913,5	121,4
1978 .	283,1	391,3	41,0	19,7	124,8	859,9	82,1	942,0	118,8

Bron : Ministerie van Landbouw, Landbouw Economisch Instituut.

(a) Rekening gehouden met de statistische aanpassingen aangebracht door het Ministerie van Landbouw, waardoor de gegevens van de voorgaande jaren werden gewijzigd.
(b) Van 1975 af werd er rekening gehouden met de voorraadbeweging.
(c) Inclusief de hoeveslacht.
(d) Ander vlees : gevogelte, konijnen, wild, duiven.

In- en uitvoersaldi van vlees (a)
(duizenden tonnen)

JAARTAL	Vlees						Eetbaar slacht-afval	Alge-meen totaal	Voor-raadbe-weging
	Rund-vlees	Varkens-vlees	Paarde-vlees	Schape- en geite-vlees	Ander vlees (b)	Totaal			
1972 .	—34,7	+264,6	—31,2	— 8,0	+14,1	+204,8	— 6,5	+198,3	..
1973 .	—36,2	+274,8	—32,4	— 8,2	+ 8,5	+206,5	— 0,5	+206,0	..
1974 .	— 8,9	+300,8	—31,3	— 8,6	+ 5,2	+257,2	— 0,1	+257,1	..
1975 .	—16,6	+268,9	—32,2	—10,5	— 3,3	+206,3	— 0,2	+206,1	+2,4
1976 .	—18,2	+266,3	—35,9	—12,2	— 8,7	+191,3	— 2,1	+189,2	—7,1
1977 .	—17,7	+279,4	—35,7	—14,4	—10,6	+201,0	— 6,5	+194,5	+1,2
1978 .	—26,5	+280,7	—36,9	—15,9	—12,2	+189,2	—15,4	+173,8	+3,5

Bron : Ministerie van Landbouw, Landbouw Economisch Institut.

(a) Inclusief de levende dieren, die in geslacht gewicht werden omgerekend.
invoer (—); uitvoer (+).
(b) Ander vlees : gevogelte, konijnen, wild, duiven.

Boter
(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Produktie	91,6	88,2	91,6	93,0	90,5	83,6	97,8
Melkerijboter	72,2	67,2	70,2	72,2	70,1	64,3	78,6
Hoeveboter	19,4	21,0	21,4	20,8	20,4	19,3	19,2
In- of uitvoersaldo (B.L.E.U.) (a)	+ 2,1	+ 2,7	—3,0	—5,9	—20,1	—12,8	—16,9

(a) Invoer (—); Uitvoer (+).

Bronnen : Ministerie van Landbouw, Landbouw Economisch Instituut.
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

In- en uitvoer van landbouwprodukten (a)

JAARTAL	Veehouderij-produkten		Akkerbouw-produkten		Tuinbouw-produkten		Totaal	
	Gewicht (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)	Gewicht (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)	Gewicht (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)	Gewicht (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)
	INVOER							
1972	456,5	17 586,3	4 548,6	21 228,5	1 115,9	9 011,3	6 120,5	47 826,1
1973	559,6	22 281,5	4 847,8	25 685,2	1 106,9	10 288,2	6 514,3	58 254,9
1974	465,5	21 471,2	5 083,2	31 066,7	1 219,8	11 671,8	6 768,5	64 209,7
1975	491,9	25 662,4	5 596,0	35 374,6	1 286,1	13 923,4	7 374,0	74 960,4
1976	551,2	32 304,5	6 047,2	39 579,7	1 548,6	16 637,2	8 147,0	88 521,4
1977	588,7	36 871,4	5 909,6	34 627,0	1 784,5	20 488,0	8 282,8	91 986,4
1978	667,2	42 879,2	5 659,0	36 156,5	2 057,3	20 092,9	8 383,5	99 128,6
	UITVOER							
1972	695,9	26 908,1	1 354,4	6 562,9	444,1	6 627,7	2 494,4	40 098,7
1973	859,5	34 655,8	1 104,1	5 928,4	491,8	8 032,7	2 455,4	48 616,9
1974	831,3	35 066,9	1 063,6	7 019,0	491,7	8 837,9	2 386,6	50 923,8
1975	782,1	35 268,6	2 267,3	14 553,0	510,7	9 680,5	3 560,1	59 502,1
1976	823,0	39 275,6	2 097,1	15 027,0	585,0	11 157,7	3 505,1	65 460,3
1977	893,0	42 742,0	1 936,5	14 695,7	723,2	12 132,6	3 552,7	69 570,3
1978	943,4	47 197,9	1 896,9	13 283,4	821,7	12 205,0	3 662,0	72 686,3

(a) Deze tabel omvat de hoofdstukken 1, 2 en 4 van de afdeling I en de hoofdstukken 6, 7, 8, 10 alsmede een gedeelte van het hoofdstuk 12 van de afdeling II van de Beneluxdouanelijst. Ze omvat bovendien het n^{r} 5401.102+5401.109 (ruw vlas). In deze tabel is de vis dus niet opgenomen, evenmin als de exotische produkten welke niet in mededinging staan met een gelijkaardige Belgische produktie.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

In- en uitvoer van tuinbouwprodukten

JAARTAL	Groenten (a)		Fruit		Levende planten en produkten van de bloementeelt	
	Gewicht (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)	Gewicht (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)	Gewicht (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)
	INVOER					
1971	444,6	2 376,5	475,1	5 221,4	15,0	505,3
1972	541,5	2 569,5	555,7	5 823,9	18,7	617,9
1973	498,3	2 797,3	586,9	6 744,5	21,6	746,4
1974	673,4	3 962,5	524,1	6 789,1	22,3	920,2
1975	713,2	4 654,4	546,7	8 166,8	26,2	1 102,2
1976	938,2	6 604,4	577,7	8 583,6	32,7	1 449,1
1977	1 136,2	7 775,6	608,9	10 868,1	39,4	1 844,3
1978	1 376,6	6 708,3	638,9	11 316,5	41,9	2 068,1
	UITVOER					
1971	244,5	3 063,7	106,7	1 566,3	40,5	1 485,0
1972	267,3	3 054,7	131,2	1 812,3	45,6	1 760,7
1973	314,5	4 058,1	128,3	2 010,5	49,0	1 964,1
1974	307,4	4 578,8	134,5	2 174,9	49,8	2 084,2
1975	340,5	4 997,9	117,0	2 267,1	53,2	2 415,5
1976	402,0	6 029,3	129,1	2 419,2	54,0	2 709,2
1977	553,7	6 597,1	118,0	2 722,1	51,5	2 813,4
1978	628,6	6 203,1	137,2	2 954,0	55,9	3 047,8

(a) Exclusief droge peulvruchten.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Visaanvoer
Hoeveelheid
(duizenden tonnen)

JAARTAL	Bodem-vissen	Pelagische vissen	Schaal- en weekdieren	Totaal
1972	43,6	1,5	2,1	47,2
1973	37,0	2,3	2,9	42,2
1974	34,5	0,8	2,9	38,2
1975	30,4	2,3	3,4	36,1
1976	29,3	1,5	3,6	34,5
1977	31,2	—	2,7	34,0
1978	35,3	—	2,5	37,9

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Visaanvoer
Waarde
(miljoenen franken)

JAARTAL	Bodem-vissen	Pelagische vissen	Schaal- en weekdieren	Totaal
1972	926,9	11,9	77,7	1 016,4
1973	1 043,0	22,7	116,5	1 182,2
1974	1 066,2	10,6	123,2	1 200,0
1975	1 013,4	22,8	152,1	1 188,3
1976	1 209,8	16,2	147,7	1 373,7
1977	1 356,7	1,0	157,8	1 415,5
1978	1 445,7	0,3	148,0	1 593,9

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

In- en uitvoer van vis, schelp- en weekdieren (a)

JAARTAL	Invoer		Uitvoer	
	Gewicht (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)	Gewicht (duizenden tonnen)	Waarde (miljoenen franken)
1972	85,9	2 611	27,8	987
1973	79,0	2 880	24,5	1 091
1974	85,0	3 535	20,5	1 072
1975	78,3	3 545	18,4	985
1976	85,1	4 948	19,1	1 235
1977	85,1	5 369	18,7	1 192
1978	80,8	5 401	20,5	1 333

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) In deze tabel is hoofdstuk 3 van afdeling I van de Beneluxdouanelijst opgenomen.

HOOFDSTUK II

NIJVERHEID

AFDELING I. — ALGEMEEN OVERZICHT VAN DE INDUSTRIELE BEDRIJVIGHEID

Na een krachtige opleving tijdens de eerste maanden van 1976 werd de industriële conjunctuur tijdens de tweede helft van 1976 gekenmerkt door een duidelijke stagnatie die zich doorzette tot in augustus 1978; vanaf september trad een plotse en duidelijke verbetering in.

De definitieve indexcijfers laten zien dat de totale produktie zonder bouwnijverheid in 1977 nagenoeg gelijk was aan deze van het voorgaande jaar. In 1978 werd daarentegen een vooruitgang geboekt van 2,2 %, maar deze werd uitsluitend gerealiseerd tijdens de laatste vier maanden van het jaar, waarvan de indexcijfers echter nog in grote mate berusten op onvolledige gegevens. De ervaring leert evenwel dat de afwijking tussen de voorlopige en de definitieve algemene indexcijfers niet veel meer bedraagt dan 0,5 %.

De te beperkte produktiegroei van 1978 bracht geen fundamentele verbetering teweeg in de crisistoestand. Immers, tussen 1958 en 1974 bleef de economie slechts gezond doordat er zich jaarlijks een belangrijke produktiegroei voordeed; perioden van laagconjunctuur werden er gekenmerkt door een verzwakking van die groei en niet door een achteruitgang van de produktie. In tegenstelling met die voorgaande periode lag de produktie gedurende drie opeenvolgende jaren onder het peil van 1974; slechts in 1978 werd het jaargemiddelde van dat jaar opnieuw benaderd.

Het verloop van de algemene conjunctuurindicator van de Nationale Bank van België onderlijnt het verschil tussen de subjectieve evaluatie van de bedrijfsleiders en de reële industriële conjunctuur.

Het begin van de crisis, tijdens de tweede helft van 1974, gaf aanleiding tot een nooit geziene daling van dit gegeven, maar een nochtans bescheiden opleving in 1976 resulteerde in een sterke verbetering. In de tweede helft van dat jaar werd het duidelijk dat het slechts een beperkt voorraadherstel betrof dat niet gevolgd werd door een herneming van de investeringen; de indicator zakte terug naar het crisispeil. De verbetering van de produktie tijdens de laatste maanden van 1978 leidde ditmaal slechts tot een beperkte verbetering van de indicator in de tweede helft van het jaar.

Het is vrij moeilijk die deelindicatoren aan te wijzen die de beweging van de algemene conjunctuurcurve in 1978 vooral beïnvloedden; immers, de meeste deelindicatoren verliepen vrij onregelmatig. Gunstiger vooruitzichten naar het jaareinde hadden pas een belangrijke invloed in 1979.

Tijdens het ganse jaar behield de verzekerde activiteitsduur een zeer laag peil. In twee van de door de crisis meest getroffen sectoren werd een zekere verbetering ervan vastgesteld, met name in de ijzer- en staalnijverheid en in de textielnijverheid, maar in de metaalverwerkende nijverheid en meer nog bij de bouwmaterialen brokkelde dit gegeven verder af.

Bij het schrijven van dit overzicht kon nog niet worden uitgemaakt of de conjunctuurverbetering van eind 1978 het begin was van een reële heropleving, dan wel een kortstondige reconstitutie van de voorraden, die evenwel niet gevolgd werd door een herneming van de investeringen, wat nochtans een fundamenteel element blijft in een normaal conjunctuurherstel.

Wel moet onderlijnd worden dat de produktiegroei nagenoeg uitsluitend geconcentreerd was bij de grondstoffen en halffabrikaten waarvan het jaargemiddelde toenam met 3,2 %. Vooral de stijging met 7,4 % in de basismetaalnijverheid speelde hierin een belangrijke rol; ook een verbetering in de papiernijverheid en in de scheikundige nijverheid droeg tot dit resultaat bij.

Het verloop in de onderscheiden regio's was in 1978 erg verschillend van deze van de voorgaande jaren. Immers tot in 1977 was de crisis het duidelijkst merkbaar in Wallonië en Brussel terwijl in Vlaanderen de produktie verder geleidelijk opliep. In tegenstelling met deze trend stagneerde in Vlaanderen de produktie (zonder bouwnijverheid) op het peil van het voorgaande jaar (+0,1 %), terwijl in Wallonië en Brussel een aangroei met respectievelijk 4,1 % en 4,4 % werd geregistreerd. De verbetering in Wallonië is waarschijnlijk het gevolg van een grotere concentratie van de basisindustrie, die het meest genoten heeft van de herleving; die liet zich veel minder gevoelen in de andere sectoren van de verwerkende nijverheid, gevestigd in Vlaanderen.

In de energiesector liep de steenkoolontginning verder terug. De daling (ongeveer 10 %) was iets groter dan tijdens het voorgaande jaar, maar veel minder belangrijk dan in 1974 en 1975. Wegens toevallige factoren lag de petroleumverwerking circa 8 % lager dan in 1977, terwijl de elektriciteitsproduktie toenam met ongeveer hetzelfde percentage en het verbruik met 4,9 %. Dit laatste percentage is vrij laag, gezien de trendmatige stijging van het huishoudelijk gebruik en de forse vraagstijging tijdens de laatste vier maanden van 1978 van de bedrijfstakken die veel elektriciteit verbruiken, t.w. de basismetaalnijverheid en de scheikundige industrie.

In de bouwnijverheid lag volgens het N.I.S. het activiteitsindexcijfer, dat slechts het aantal gepresteerde arbeidsuren registreert in de grotere bedrijven (met iets meer dan de helft van de totale tewerkstelling), een paar procent lager dan in 1977. Rekening gehouden met de produktiviteitsstijging zou dit in volume een geringe teruggang betekenen t.o.v. het voorgaande jaar. De activiteit liep vooral terug bij de openbare werken en in de woningbouw. Alleen in de niet-woningbouw was een zekere

verbetering merkbaar : het volume van het aantal begonnen gebouwen nam er immers, voor het eerst sinds 1974, toe. Het aantal begonnen woningen daalde daarentegen aanzienlijk, alhoewel het, in vergelijking met de periode van vóór 1974, nog op een bevredigend peil bleef.

De produktie van de groeven (met inbegrip van kalksteen) lag ongeveer 6 % lager dan in 1977; vooral de slechte resultaten van het eerste kwartaal gaven de doorslag. Toch was er, in tegenstelling met het voorgaande jaar, een duidelijke verbetering in sommige subsectoren die vooral bouwsteen leveren (marmer, leisteen). De produktie van hardsteen en porfier stagneerde en in de andere takken die grotendeels afgestemd zijn op de wegenbouw, liep de produktie duidelijk terug.

In de nijverheid van de niet-metaalhoudende mineralen bleef de produktie iets onder het peil van het voorgaande jaar. Ook hier was een zwakke eerste trimester, die aansloot op een inzinking op het einde van 1977, de hoofdoorzaak. Slechts in één subsector werd een beduidende produktiegroei genoteerd, nl. in de vlakglasnijverheid. De enige belangrijke produktiedaling (ongeveer 10 %) deed zich voor in de holglasnijverheid. De andere takken van deze sector vertoonden allen een teruggang van de activiteit van circa 2 %.

De basismetaalnijverheid werd het meest begunstigd door de opleving van de vraag naar grondstoffen en halffabrikaten. Globaal nam het indexcijfer aldus toe met ruim 8 %. Deze verbetering was uitsluitend te danken aan een belangrijke produktiestijging in de ijzer- en staalnijverheid; in de eerste verwerking werd nl. een stagnatie geregistreerd en bij de non-ferrometalen een zekere achteruitgang.

De belgische ijzer- en staalnijverheid, die een belangrijk deel van haar produktie in het buitenland moet afzetten, werd door de wereldcrisis van 1977, evenals door die van 1975 veel zwaarder getroffen dan die van de meeste andere landen. Bij de heropleving van de vraag is het herstel zo dat in de tweede helft van 1978 de produktiestijging ongeveer 12 % bedroeg. Dit betekent evenwel niet het einde van de crisis, vermits de totale produktie slechts het peil van 1970 evenaarde, doch dan 1/4 onder dat van 1974 bleef.

In de eerste verwerking bleef de produktie hangen op het peil van het voorgaande jaar doordat de vooruitgang ruim 6 % in de draadtrekkerij en koudwalserij verloren ging door een verzwakking zowel in de ijzer- als in de staalgieterij met meer dan 10 %.

De produktie van de non-ferrometalen lag, vooral onder invloed van een zeer zwak tweede kwartaal, ruim 5 % lager dan in 1977. De produktiedaling was beperkt bij de halffabrikaten, maar liep op tot ruim 8 % bij de ruwe metalen tengevolge van een sterke vermindering van de koper- en zinkproduktie.

In de metaalverwerkende nijverheid stagneerde de produktie op het peil van het voorgaande jaar. De niet-mechanische constructie evenals de machinebouw vertoonden een lichte teruggang wegens een stagnatie of een produktievermindering in nagenoeg alle subsectoren (met uitzondering van werktuigmachines, heftoestellen en fijnmechaniek). De elektrische constructie daarentegen en nog iets meer de bouw

van vervoermaterieel compenseerden evenwel dit verlies. In deze laatste groep waren vooral de weliswaar nog erg voorlopige resultaten in de scheepsbouw en de vliegtuigbouw hiervoor verantwoordelijk.

De gegevens betreffende de globale leveringen in de metaalverwerkende nijverheid bevestigen dit beeld. In volume waren ze nagenoeg gelijk aan die van het voorgaande jaar met een beperkte verbetering van de uitvoer en een lichte verzwakking inzake de binnenlandse afzet. De prijsstijging was beperkt, zodat de leveringen naar waarde slechts met een vijftal procent opliepen. De bestellingen namen toe met circa 3 %, wat een lichte teruggang in volume impliceert. Ook hier was de vermindering uitsluitend te wijten aan een geringere binnenlandse vraag, de buitenlandse bestellingen bleven ongeveer gelijk.

In de voedingsmiddelen- en dranknijverheid deed zich voor het derde opeenvolgende jaar een zeer zwakke groei voor, ditmaal met iets meer dan 1 %. Zoals in 1977 nam de produktie van voedingswaren verder toe, zij het iets minder snel, terwijl de drankenfabricage verder terugliep.

De sector die het ergst getroffen blijft door de crisis is ongetwijfeld de textielnijverheid, waarvan de produktie in 1978 opnieuw daalde onder het nochtans al zeer lage peil van het voorgaande jaar.

De meest getroffen subsectoren zijn deze welke moeten afrekenen met een sterke concurrentie uit landen met lager loonpeil zoals de katoenspinnerij en -weverij, de jutenijverheid en de breigoednijverheid; doch ook subsectoren die tot nog toe relatief goed stand hielden, zoals de wolspinnerij en -weverij geraakten in moeilijkheden. Zelfs het weven van synthetische stoffen leek, evenwel volgens erg onvolledige gegevens, terug te lopen.

Voor het eerst sinds 1975, verminderde de produktie van de confectie- en schoeiselnijverheid bijna niet. De confectie vertoonde zelfs een lichte vooruitgang maar in de schoeiselnijverheid zette de systematische afbraak van de produktie zich door, zij het in een iets trager tempo dan tijdens de voorgaande jaren.

In de scheikundige en rubbernijverheid zette de stagnatie van de tweede helft van 1977 zich tijdens het eerste halfjaar van 1978 door. Het tweede semester viel heel wat gunstiger uit, zodat het jaar werd afgesloten met een produktieverhoging van circa 3 %. In de rubbernijverheid bleef het indexcijfer stagneren op het peil van 1977; in de scheikundige nijverheid vertoonden alle belangrijke subsectoren groeicijfers tussen 3 en 6 %, met uitzondering van de stikstofproduktie die met ruim 6 % verminderde.

Wat de andere sectoren betreft, was 1978 relatief gunstig voor de papiernijverheid (+ circa 4 %). Deze was uitsluitend het gevolg van een verhoogde produktie van niet-afgewerkte produkten; de papierverwerking kwam niet boven het peil van het vorig jaar uit. De produktie in de ledernijverheid, die sinds 1970 nagenoeg constant terugliep, verminderde nu met bijna 20 %. Ook in de tabaksnijverheid en de houtnijverheid, twee sectoren die tot nog toe relatief goed stand hielden, verminderde de produktie met nagenoeg 4 %.

Kwartaalgemiddelden van het seizoenverbeterd maandelijks indexcijfer van de industriële produktie

(1970 = 100)

BEDRIJFSTAK	1977 (a)				1978 (a)							
	Indexcijfer				Indexcijfer				Procentuele wijziging in vergelijking met voorgaand kwartaal			
	1e kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.	1e kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.	1e kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.
Algemeen indexcijfer *(exclusief bouwnijverheid)*	**118,4**	**117,5**	**118,2**	**117,5**	**117,3**	**117,9**	**120,0**	**126,0**	**— 0,1**	**+ 0,5**	**+ 1,8**	**+ 5,0**
Algemeen indexcijfer *(inclusief bouwnijverheid)*	**114,6**	**113,0**	**113,7**	**111,8**	**110,8**	**112,2**	**113,2**	**117,8**	**— 0,9**	**+ 1,2**	**+ 1,0**	**+ 4,1**
Indexcijfers naar bestemming der goederen :												
Grondstoffen en intermediaire goederen	115,3	114,5	114,9	114,7	115,0	115,6	118,0	125,4	+ 0,2	+ 0,5	+ 2,1	+ 6,3
Niet-duurzame consumptiegoederen	121,4	121,7	121,2	121,8	120,0	120,3	121,0	127,3	— 1,5	+ 0,3	+ 0,5	+ 5,3
Duurzame consumptiegoederen	122,8	119,0	120,4	116,8	115,7	118,2	118,9	122,9	— 1,0	+ 2,2	+ 0,5	+ 3,4
Investeringsgoederen (exclusief bouwnijverheid)	126,1	124,3	124,4	125,1	125,1	127,0	123,3	124,1	0,0	+ 1,5	— 2,9	+ 0,7
Bouwnijverheid	**97,2**	**93,0**	**95,8**	**89,1**	**83,7**	**88,8**	**84,5**	**84,6**	**— 6,0**	**+ 6,0**	**— 4,9**	**+ 0,2**
Extractieve nijverheid	**66,9**	**63,8**	**64,1**	**60,2**	**58,4**	**57,6**	**55,0**	**60,2**	**— 2,9**	**— 1,4**	**— 4,6**	**+ 9,5**
Steenkoolmijnen	52,4	50,6	50,5	47,2	46,2	44,6	41,5	47,1	— 2,2	— 3,4	— 6,9	+13,3
Groeven en graverijen (incl. kalksteen)	127,1	116,1	118,0	111,7	104,3	111,4	111,5	111,8	— 6,6	+ 6,7	+ 0,1	+ 0,3
Fabrieksnijverheid (algemeen indexcijfer)	**121,7**	**121,0**	**121,6**	**121,1**	**121,0**	**121,7**	**124,1**	**130,1**	**— 0,1**	**+ 0,6**	**+ 1,9**	**+ 4,8**
Voedingsnijverheid en bereiding van dranken	125,6	121,8	124,3	126,7	122,5	126,9	126,1	130,1	— 3,3	+ 3,6	— 0,6	+ 3,2
Tabaksnijverheid	122,4	119,6	124,3	122,7	113,2	123,0	113,5	121,9	— 7,8	+ 8,7	— 7,7	+ 7,3
Textielnijverheid	89,6	84,0	81,3	82,7	78,6	79,4	83,0	84,9	— 4,9	+ 1,0	+ 4,4	+ 2,4
Konfektie- en schoeiselnijverheid	97,4	98,4	99,2	93,3	96,1	94,2	101,1	97,8	+ 3,0	— 2,0	+ 7,4	— 3,3
Houtnijverheid	178,9	170,3	184,4	167,9	168,4	168,4	163,6	179,8	+ 0,3	0,0	— 2,9	+ 4,4
Papier- en kartonnijverheid	112,0	109,8	111,4	111,4	110,9	114,5	114,4	123,5	— 0,4	+ 3,2	0,0	+ 8,8
Scheikundige- en rubbernijverheid	145,4	147,5	144,8	145,5	145,2	145,8	153,0	160,9	— 0,2	+ 0,4	+ 4,9	+ 5,2
Petroleumraffinaderijen	136,3	113,6	122,4	112,9	111,0	114,5	102,7	115,6	— 1,7	+ 3,2	—10,3	+12,6
Nijverheid van niet-metaalhoudende mineralen	113,6	112,0	113,6	111,3	107,2	109,7	113,0	116,0	— 3,7	+ 2,3	+ 3,0	+ 2,7
Basis-metaalnijverheid	96,5	98,4	98,9	96,2	102,7	96,5	103,5	117,6	+ 6,7	— 6,0	+ 7,3	+13,5
Metaalverwerkende nijverheid	125,1	123,8	123,7	125,4	123,5	127,0	124,7	126,9	— 1,5	+ 2,8	— 1,8	+ 1,8
Niet-mechanische werken uit metaal	*123,9*	*121,2*	*120,4*	*118,9*	*114,2*	*118,1*	*119,3*	*122,1*	*— 4,0*	*+ 3,4*	*+ 1,0*	*+ 2,4*
Niet-elektrische machines en fijnmechaniek	*118,5*	*118,7*	*118,2*	*121,5*	*120,5*	*118,7*	*116,6*	*114,7*	*— 0,9*	*— 1,5*	*— 1,8*	*— 1,6*
Elektrische machines en toestellen	*131,2*	*123,0*	*119,6*	*121,8*	*122,2*	*132,5*	*125,3*	*130,1*	*+ 0,3*	*— 8,5*	*— 5,5*	*+ 3,8*
Transportmaterieel	*144,2*	*148,6*	*154,5*	*162,7*	*156,7*	*159,5*	*161,7*	*162,5*	*— 3,6*	*+ 1,8*	*+ 1,4*	*+ 0,5*
Elektriciteit	151,5	156,3	152,3	158,7	160,4	161,5	168,4	180,3	+ 1,1	+ 0,7	+ 4,3	+ 7,1
Waterdistributie	128,8	127,6	129,3	132,7	131,6	130,9	132,2	142,7	— 0,9	— 0,5	+ 1,0	+ 7,9

(a) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Synthetische curve van de voornaamste gegevens van de maandelijkse conjunctuurtest van de Nationale Bank en de gemiddelde verzekerde activiteitsduur in de fabrieksnijverheid

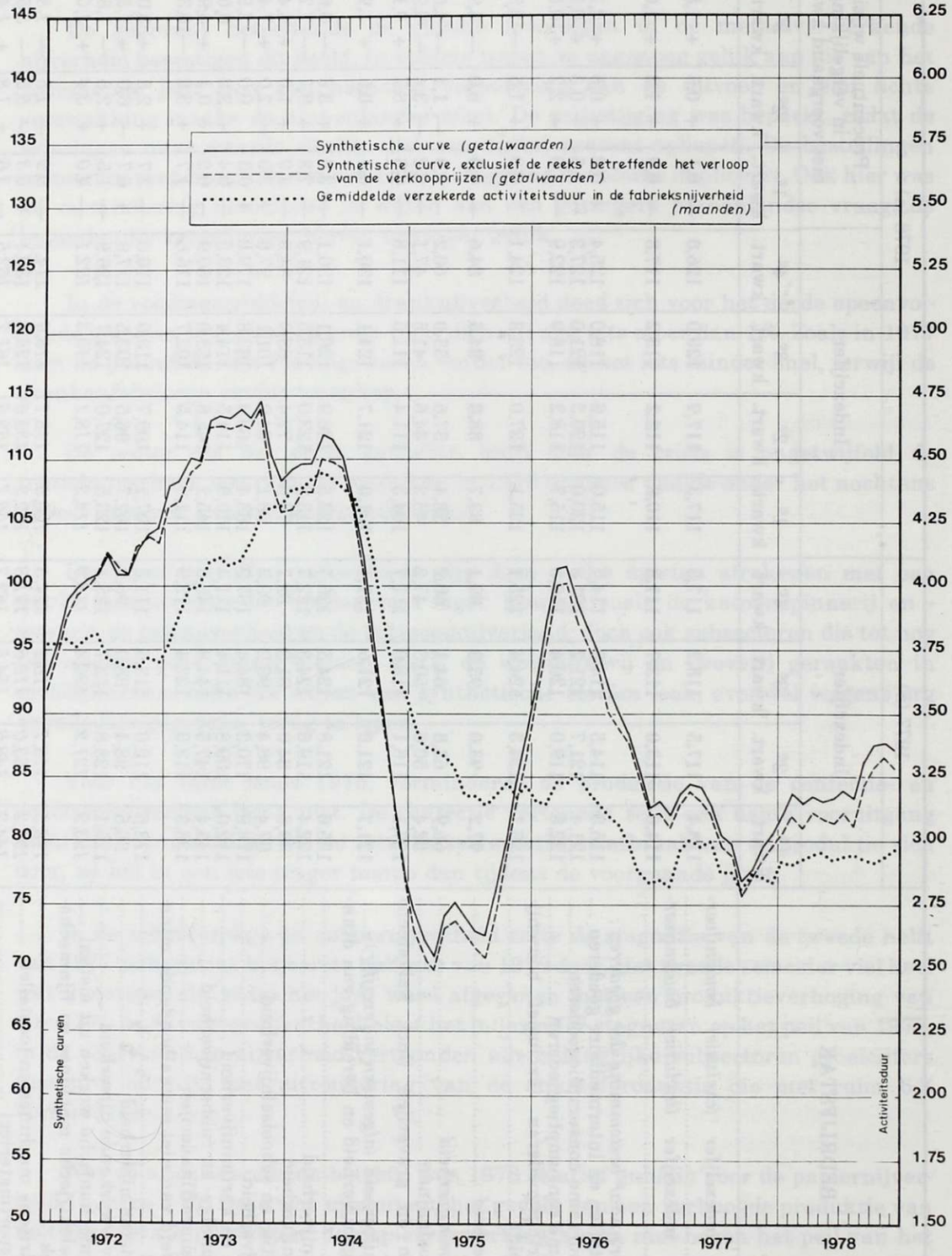

Bron : Nationale Bank van België.

Internationale vergelijking van het verloop der industriële produktie

(1975 = 100)

JAARTAL	België	Duitsland	Frankrijk (b)	Italië	Luxemburg	Nederland	Verenigd Koninkrijk	E.E.G.	Verenigde Staten	O.E.S.O. (totaal)
	INDEXCIJFERS									
1976	108	107	110	112	106	106	103	108	110	109
1977	108	111	112	111	107	107	108	111	116	113
1978	..	..	..	..	112	..	..	..	..	..
1977 (a) 1e kwartaal	111	111	111	119	108	107	108	112	113	112
2e kwartaal	109	110	111	113	111	108	107	110	116	113
3e kwartaal	107	110	111	113	102	105	108	111	118	113
4e kwartaal	109	111	109	111	106	107	107	110	118	114
1978 (a) 1e kwartaal	109	111	112	114	114	107	109	112	119	115
2e kwartaal	109	111	114	113	113	106	112	112	122	117
3e kwartaal	108	114	113	114	107	107	113	114	125	..
4e kwartaal	..	..	116	..	..	..	..	..	127	..
	PROCENTUELE WIJZIGING (c)									
1976	+8,0	+7,0	10,0	12,0	+6,0	+6,0	+3,0	+8,0	10,0	+9,0
1977	—	+3,7	+1,8	—0,9	+0,9	+0,9	+4,9	+2,8	+5,5	+3,7
1978	..	..	..	..	+4,7	..	..	..	..	..
1977 (a) 1e kwartaal	+0,8	+1,7	+3,2	+2,3	+2,0	—1,6	+0,9	+1,7	+1,6	+1,6
2e kwartaal	—1,8	—0,9	—	—5,0	+2,8	+0,9	—0,9	—1,8	+2,7	+0,9
3e kwartaal	—1,8	—	—	—	—8,1	—2,8	+0,9	+0,9	+1,7	—
4e kwartaal	+1,9	+0,9	—1,8	—1,8	+3,9	+1,9	—0,9	—0,9	—	+0,9
1978 (a) 1e kwartaal	—	—	+2,8	+2,7	+7,5	—	+1,9	+1,8	+0,8	+0,9
2e kwartaal	—	—	+1,8	—0,9	—0,9	—0,9	+2,8	—	+2,5	+1,7
3e kwartaal	—0,9	+2,7	—0,9	+0,9	—5,3	+0,9	+0,9	+1,8	+2,5	..
4e kwartaal	..	..	+2,7	..	..	..	..	..	+1,6	..

Bron : Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.

(a) Voor seizoenverbeterde gegevens.
(b) De gegevens vertegenwoordigen 53 % van de totale nijverheid.
(c) Voor de jaren : in vergelijking met het voorgaande jaar.
voor de kwartalen : in vergelijking met het voorgaande kwartaal.

Bruto-indexcijfers van de industriële produktie

(1970 = 100)

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978 (a)	1978 (a)			
								1er kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.
Algemeen indexcijfer van de industriële produktie (exclusief bouwnijverheid)	**108,9**	**115,7**	**120,0**	**108,5**	**118,0**	**117,9**	**120,0**	**121,0**	**120,7**	**108,8**	**129,3**
Algemeen indexcijfer van de industriële produktie (inclusief bouwnijverheid)	**107,2** (a)	**111,3** (a)	**115,9** (a)	**106,5** (a)	**113,7** (a)	**113,2** (a)	**113,3**	**111,7**	**117,4**	**103,5**	**120,8**
Indexcijfers naar bestemming der goederen :											
Grondstoffen en intermediaire goederen	108,4	114,7	118,8	103,5	114,5	114,8	118,2	118,7	118,6	106,0	129,5
Niet duurzame consumptiegoederen	108,3	116,5	119,4	112,4	118,4	121,6	121,8	118,5	123,0	114,2	131,4
Duurzame consumptiegoederen	115,3	120,4	122,7	116,4	124,7	119,8	118,6	123,0	120,4	107,8	123,0
Investeringsgoederen (exclusief bouwnijverheid)	104,0	113,3	122,5	118,5	124,9	124,9	124,3	129,3	125,3	113,5	129,1
Investeringsgoederen (inclusief bouwnijverheid)	100,5 (a)	98,7 (a)	105,6 (a)	102,9 (a)	103,1 (a)	101,8 (a)	97,0	90,3	108,3	90,3	99,0
Bouwnijverheid	**98,9** (a)	**93,2** (a)	**98,6** (a)	**97,0** (a)	**94,9** (a)	**93,3** (a)	**86,8**	**75,9**	**102,1**	**81,6**	**87,7**

(a) Voorlopige gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bruto kwartaal- en jaarindexcijfers der industriële bedrijvigheid (1970 = 100)

BEDRIJFSTAK	1977						1978					
	Wegingscoëff.	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Jaargemiddelde	Wegingscoëff.	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Jaargemiddelde
Alg. indexcijfer (bouwnijverheid inbegrepen) (a)	**100,0**	**115,8**	**117,6**	**104,7**	**114,9**	**113,2**	**100,0**	**111,7**	**117,4**	**103,5**	**120,8**	**113,3**
Alg. indexcijfer (bouwnijverheid niet inbegr.) (b) ...	**82,2**	**122,4**	**119,9**	**108,3**	**120,9**	**117,9**	**81,3**	**121,0**	**120,7**	**108,8**	**129,3**	**120,0**
Delfstoffennijverheid	**3,0**	**68,9**	**68,2**	**54,3**	**63,7**	**63,5**	**2,7**	**60,3**	**61,8**	**46,1**	**61,9**	**57,6**
Steenkolenmijnen	*2,1*	*57,4*	*53,1*	*39,6*	*50,6*	*49,9*	*1,9*	*50,6*	*47,2*	*32,2*	*48,4*	*44,6*
Andere extractieve industrieën	*0,9*	*112,6*	*128,6*	*114,9*	*115,2*	*117,8*	*0,8*	*92,9*	*123,1*	*108,9*	*116,3*	*110,4*
Groeven		104,5	124,6	119,6	118,3	116,8		91,2	124,3	109,7	116,8	110,6
Porfiergroeven		45,2	80,9	85,9	94,2	76,5		65,4	88,0	68,6	65,1	71,8
Hardsteengroeven		170,8	144,0	155,2	144,9	153,7		127,9	160,0	144,4	180,6	153,2
Marmergroeven		57,9	53,3	38,6	55,4	51,4		50,2	51,9	81,6	65,3	62,2
Zandsteengroeven		84,3	174,2	152,3	146,1	139,1		73,3	171,6	133,3	133,9	128,1
Zandgroeven		108,4	131,7	130,5	102,5	118,3		86,1	126,7	102,5	107,9	105,9
Kalksteen en natuurlijk calciumcarbonaat		128,9	136,8	106,0	109,3	120,3		96,7	121,1	107,7	115,7	110,3
Fabrieksnijverheid (b)	**79,2**	**125,8**	**123,2**	**111,8**	**124,6**	**121,3**	**78,6**	**124,8**	**124,5**	**112,8**	**133,2**	**123,8**
Voedingsnijverheid en bereiding van dranken	*7,5*	*117,4*	*122,1*	*122,3*	*136,8*	*124,7*	*8,4*	*114,1*	*126,8*	*121,8*	*142,3*	*126,3*
Voedingsnijverheid	5,1	121,6	120,6	127,9	152,1	130,5	4,5	120,3	127,3	129,4	..	..
Jam en dergelijke		115,4	97,2	139,3	117,1	117,2		130,7	97,1	148,8	..	..
Maalderijen		109,5	98,0	103,8	119,7	107,7		104,5	102,2	98,4	108,4	103,4
Suiker		35,8	28,9	20,6	388,7	118,5		22,9	43,6	22,9	417,6	126,8
Plantaardige en dierlijke oliën		211,2	184,7	147,8	209,3	188,2		245,1	214,2	178,8	236,6	218,7
Margarine		106,5	104,4	94,1	113,0	104,4		107,6	104,5	102,4	111,8	106,6
Bereiding van dranken	2,4	108,2	124,3	110,3	105,5	112,2	1,8	100,7	125,7	105,5	101,3	108,3
Brouwerijen		105,4	122,6	111,0	102,1	110,3		98,8	124,1	104,7	98,4	106,4
Alcoholstokerijen		139,0	143,4	102,0	144,2	132,2		123,8	129,6	95,9	155,7	126,3
Tabaksnijverheid	*0,6*	*128,9*	*126,9*	*112,5*	*124,0*	*123,1*	*0,6*	*118,1*	*131,0*	*99,4*	*120,1*	*117,2*
Textielnijverheid	*6,0*	*96,4*	*87,7*	*68,4*	*85,9*	*84,6*	*5,4*	*84,8*	*82,3*	*68,4*	*87,7*	*80,9*
Spinnerijen en weverijen		100,9	91,6	70,5	91,1	88,5		89,5	85,5	71,4	93,6	85,0
Bereiding van textielvezels		102,3	98,8	68,3	84,6	88,6		95,7	92,2	76,3	82,3	86,7
Spinnerijen		81,1	71,9	54,8	70,8	69,6		69,9	66,7	54,7	72,0	65,8
Fijnspinnerijen (c)		67,6	53,2	43,5	55,0	54,9		} 56,6	53,4	50,3	64,9	56,3
Kaardspinnerijen		113,8	85,9	51,5	82,7	83,4						
Coconspinnerijen		52,4	30,4	35,2	34,9	38,2		23,8	26,7	13,8	27,8	23,0
Kaardwolspinnerijen		132,4	131,3	97,6	130,1	122,8		143,7	134,6	105,3	153,9	134,3
Kamwolspinnerijen		94,5	87,7	64,7	85,5	83,1		79,6	78,5	57,7	75,8	73,0
Vlas- en hennepspinnerijen		85,3	84,3	58,8	71,6	75,0		81,2	73,0	63,6	82,8	75,2
Jutespinnerijen		44,8	40,0	30,9	38,3	38,5		35,3	33,3	22,8	28,6	30,0
Weverijen		119,2	109,2	85,6	111,1	106,3		108,9	103,8	87,9	116,4	104,3
Weefsels van katoen		83,4	69,1	54,4	69,9	69,2		64,2	65,4	55,2	73,0	64,5
Weefsels van vlas		62,4	62,4	41,3	56,3	55,6		79,7	78,7	53,9	74,3	71,6
Weefsels van wol		74,8	72,3	55,3	77,5	70,0		75,7	72,3	57,3	77,1	70,6
Weefsels van rayonnegaren en -vezel		326,7	302,7	247,4	312,3	297,3		314,9	282,2	251,4	321,4	292,5
Weefsels van jute		17,4	16,1	12,0	15,1	15,1		12,0	13,9	11,1	15,4	13,1
Breigoednijverheid		81,8	72,8	62,0	70,5	71,8		68,8	69,3	58,2	69,0	66,4
Harde vezelspinnerijen en touwslagerijen		57,7	72,4	33,6	32,9	49,2		49,7	65,5	40,2	36,8	48,2
Fabricatie van artikelen n.e.g.		107,5	103,3	73,2	94,4	94,7		98,9	106,3	85,9	113,9	101,2

(vervolg op blz. 66)

Bruto kwartaal- en jaarindexcijfers der industriële bedrijvigheid (1970 = 100) *(vervolg)*

BEDRIJFSTAK	1977						1978					
	Wegingscoëff.	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Jaargemiddelde	Wegingscoëff.	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Jaargemiddelde
Vervaardigen van kledingstukken; konfectie van diverse artikelen in weefsel; fabricatie van schoenen	*4,0*	*108,2*	*97,8*	*04,9*	*88,5*	*97,6*	*3,1*	*106,5*	*93,7*	*96,2*	*103,1*	*99,8*
Kledingstukken		128,6	117,5	115,9	106,7	117,5		129,5	113,4	119,0	126,1	122,1
Andere artikelen in weefsel		36,1	35,8	29,1	32,7	33,5		35,1	33,8	26,3	30,0	31,3
Schoenen en pantoffels		39,4	31,0	27,1	26,8	31,1		30,4	27,4	22,4	27,8	27,0
Houtnijverheid en aanverwante bedrijven	*4,4*	*187,5*	*181,3*	*155,6*	*172,2*	*174,1*	*3,9*	*176,6*	*179,5*	*140,3*	*175,9*	*168,1*
Papier- en kartonnijverheid	*2,0*	*116,3*	*114,5*	*100,9*	*113,8*	*111,6*		*114,8*	*119,7*	*100,9*	*125,4*	*115,2*
Produktie		101,8	95,0	92,1	98,5	96,8		101,3	106,0	96,3	113,1	104,2
Verwerking		128,2	130,5	108,0	126,2	123,5		125,0	129,9	108,4	133,8	124,4
Lederindustrie	*0,2*	*68,3*	*72,8*	*57,6*	*66,4*	*66,2*	*0,2*	*57,4*	*57,2*	*47,4*	*49,7*	*52,9*
Zwaar leder		105,9	101,9	95,8	96,7	100,0		106,5	90,9	47,4	76,3	80,3
Licht leder		65,0	70,1	54,3	63,7	63,3		53,8	54,4	46,8	47,4	50,6
Scheikundige- en rubbernijverheid	*10,7*	*152,3*	*152,5*	*131,8*	*146,1*	*145,6*	*10,3*	*152,3*	*150,7*	*138,4*	*161,5*	*150,7*
Scheikundige nijverheid	10,0	149,8	150,6	131,4	144,1	143,9	9,7	150,5	155,3	133,0	160,2	149,8
Basischemie		136,1	139,9	122,8	133,5	133,1		138,0	139,1	126,7	148,9	138,2
Plastiekverwerking		243,6	235,3	200,0	216,4	223,8		233,9	253,9	210,6	247,9	236,6
Zeep		163,8	172,2	147,5	162,7	161,6		172,7	180,7	147,5	170,3	167,8
Stikstof		117,3	111,8	103,9	107,5	110,1		95,5	98,2	113,1	114,1	105,2
Rubbernijverheid	0,7	181,9	170,7	127,1	165,3	161,6	0,6	168,6	178,7	130,8	160,7	159,7
Afgeleide bedrijven van de steenkool- en petroleumnijverheid	*0,6*	*80,5*	*71,4*	*78,9*	*77,5*	*77,1*	*0,9*	*67,9*	*72,2*	*66,4*	*79,0*	*71,6*
Petroleumraffinaderijen		124,6	111,0	125,3	120,4	120,3		103,2	111,1	102,2	121,5	109,5
Steenkoolagglomeraten		22,0	16,1	10,2	19,8	17,0		20,0	15,5	12,2	19,9	16,9
Nijverheid van niet-metaalhoudende mineralen	*4,7*	*107,8*	*121,0*	*109,7*	*111,7*	*112,3*	*4,2*	*101,3*	*119,1*	*108,4*	*112,7*	*110,4*
Kleinijverheid		99,3	110,1	101,0	116,6	106,7		107,4	111,1	93,4	100,4	103,1
Glasnijverheid		120,5	123,8	118,0	118,0	120,1		109,6	131,8	116,7	126,4	121,1
Vlakglas		113,6	110,2	109,4	114,6	111,9		103,9	126,8	116,4	124,9	118,1
Holglas		122,6	141,9	124,5	111,5	125,1		111,2	130,5	109,1	119,9	117,5
Cement		102,6	131,9	116,6	109,9	115,3		93,9	120,6	117,5	119,1	112,8
Keramische produkten		83,8	86,5	69,0	80,1	79,9		82,5	82,6	70,3	82,0	79,4
Kalk, dolomiet, pleister, enz.		121,5	128,3	111,2	134,3	123,8		121,3	122,9	107,0	128,0	119,8
Basis-metaalnijverheid (d)	*10,5*	*100,7*	*103,2*	*89,2*	*96,5*	*97,4*	*13,9*	*107,5*	*101,4*	*96,0*	*116,8*	*105,4*
IJzernijverheid		91,1	94,4	83,2	88,1	89,2		100,0	96,8	91,5	113,3	100,4
Gietijzer		87,3	84,1	77,3	80,4	82,3		93,5	91,4	83,5	105,8	93,6
Ruw staal		95,3	92,8	84,2	86,6	89,7		100,6	96,9	89,4	113,9	100,2
Afgewerkte produkten		91,3	103,4	87,3	94,9	94,4		104,7	101,2	99,5	117,8	105,8

(vervolg op blz. 67)

Bruto kwartaal- en jaarindexcijfers der industriële bedrijvigheid (1970 = 100) *(vervolg)*

BEDRIJFSTAK	1977						1978					
	Wegingscoëff.	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Jaargemiddelde	Wegingscoëff.	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Jaargemiddelde
Vormstaalgieterijen, ijzergieterijen, draad- en metaaltrekkerijen, koudwalserijen (d)		95,5	91,2	81,4	90,5	89,6		96,0	87,7	80,0	92,0	88,9
Vormstaalgieterijen (d)		87,1	89,3	78,4	79,8	83,5		81,4	71,1	68,1	74,7	73,8
Ijzergieterijen (d)		83,0	82,2	75,1	83,1	80,9		79,7	70,5	57,0	65,5	68,2
Draad- en metaaltrekker., koudwalser. (d)		98,5	91,0	80,5	91,8	90,4		101,8	94,8	88,6	101,2	96,6
Nijverheid van non-ferrometalen		155,0	166,3	128,5	146,2	148,9		158,6	127,9	127,7	150,7	141,2
Ruwe produkten		160,4	156,6	131,5	134,5	145,7		156,9	120,0	124,3	140,5	135,4
Koper		185,8	176,7	142,2	147,4	163,0		139,0	135,6	139,9	169,8	146,0
Zink		102,8	111,2	111,8	104,2	107,5		119,2	84,6	94,3	102,4	100,1
Lood		126,4	118,4	88,7	125,6	114,8		145,6	116,6	94,9	110,5	116,9
Tin		95,1	102,6	86,2	69,3	88,3		111,1	76,3	81,7	97,6	91,7
Halfprodukten		153,6	179,8	128,8	161,1	155,7		162,9	143,2	134,8	170,1	152,7
Cokesfabrieken afhankelijk van de metaalindustrie		99,9	102,4	93,0	94,7	97,5		96,8	102,2	99,6	104,5	100,8
Metaalverwerkende nijverheid (b)	*22,0*	*129,6*	*122,4*	*115,1*	*130,7*	*124,5*	*22,1*	*127,7*	*125,9*	*114,1*	*132,4*	*125,0*
Fabricatie van werken uit metaal, met uitzondering van machines en transportmaterieel	5,1	127,6	120,6	113,5	122,8	121,1	5,3	117,4	117,7	115,5	126,3	119,2
Smederijen, perswerk, zwaar drijfwerk		140,2	129,0	107,4	120,0	124,2		118,8	110,8	105,8	120,3	113,9
Plaatbewerking		119,2	117,6	108,4	111,7	114,3		119,0	112,6	105,9	115,7	113,3
Metalen toebehoren voor het bouwbedrijf		113,8	102,7	99,7	107,8	105,9		100,6	101,3	99,7	107,6	102,3
Bruggen, vakwerk, enz.		105,3	105,5	101,1	113,0	106,2		102,0	99,8	103,8	114,1	104,9
Wapens en munitie		192,4	172,5	164,4	180,4	177,4		129,5	192,6	186,2	206,3	178,6
Constructie van machines, met uitzondering van elektrische machines	5,3	123,5	118,4	112,9	128,3	120,8	5,6	125,0	121,5	109,7	120,6	119,2
Drijfkrachtmachines, enz.		148,4	141,7	126,6	142,1	139,7		140,8	137,3	116,2	145,2	134,9
Werktuigmachines, enz.		104,2	99,3	94,2	103,8	100,4		106,3	101,6	98,4	105,1	102,9
Verscheidene mekaniekbouwwerken		127,6	124,8	110,1	131,6	123,6		130,7	123,9	117,6	125,8	124,5
Hijs-, vervoer- en weegapparaten		121,3	119,3	117,0	129,1	121,7		132,8	139,3	114,8	134,4	130,3
Toestellen voor verscheidene industrieën		119,4	116,2	120,0	127,5	120,8		123,3	117,6	100,8	114,7	114,1
Textielmachines en bijhorigheden		115,4	99,5	91,2	96,5	100,6		95,0	87,8	88,3	90,9	90,5
Constructie van elektrische machines, toestellen en toebehoren	6,3	135,4	121,9	113,5	127,4	124,4	6,3	126,2	132,2	124,5	136,0	129,7
Roterende en statische machines		79,1	88,4	84,9	92,1	86,0		81,1	79,1	..	..	..
Apparaten voor de nijverheid en het huishoudelijk gebruik		61,0	55,1	55,8	64,3	59,0		65,3	55,2	..	..	..
Andere produkten		159,3	140,3	128,5	144,4	143,1		145,1	154,5	..	..	..
Constructie van transportmaterieel	5,1	150,2	146,8	140,8	170,8	152,1	4,8	162,8	163,9	145,8	172,0	161,1
Scheepsbouw		103,7	108,4	116,5	119,2	111,9		141,0	140,7	114,0	115,0	127,7
Auto's, rijwielen, enz.		159,6	144,8	131,4	154,2	147,5		151,4	146,9	130,7	149,5	144,6
Spoorweg- en trammaterieel		105,2	106,2	114,7	116,2	110,6		105,0	82,9	79,3	87,9	88,8
Vliegtuigbouw		189,5	307,9	442,6	627,9	392,1		432,9	487,7	457,6	693,6	518,0
Meet-, laboratoriumapparaten, enz.	0,2	90,5	92,2	89,6	102,7	93,8	0,2	101,1	102,8	99,1	110,4	103,4
Elektriciteit	*5,0*	*161,6*	*151,9*	*135,0*	*170,1*	*154,6*	*4,2*	*170,9*	*157,4*	*146,9*	*193,0*	*167,0*
Waterdistributie	*1,0*	*129,3*	*130,6*	*129,6*	*128,1*	*129,4*	*1,1*	*132,4*	*133,8*	*131,1*	*136,4*	*131,9*
Bouwnijverheid (a)	**17,8**	**88,3**	**106,1**	**88,9**	**89,8**	**93,3**	**18,7**	**75,9**	**102,1**	**81,6**	**87,7**	**86,8**

(a) De gegevens voor 1977 en 1978 zijn voorlopig.
(b) Vanaf het tweede kwartaal van 1978 zijn de gegevens voorlopig.
(c) Vanaf 1978 zijn de kaardspinnerijen inbegrepen.
(d) De gegevens van het vierde kwartaal van 1978 zijn voorlopig.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Evolutie van de industriële produktie volgens goederengroepen

Voortschrijdende twaalfmaandsgemiddelden gecentreerd op het midden van de periode
(bruto-indexcijfers 1970 = 100)

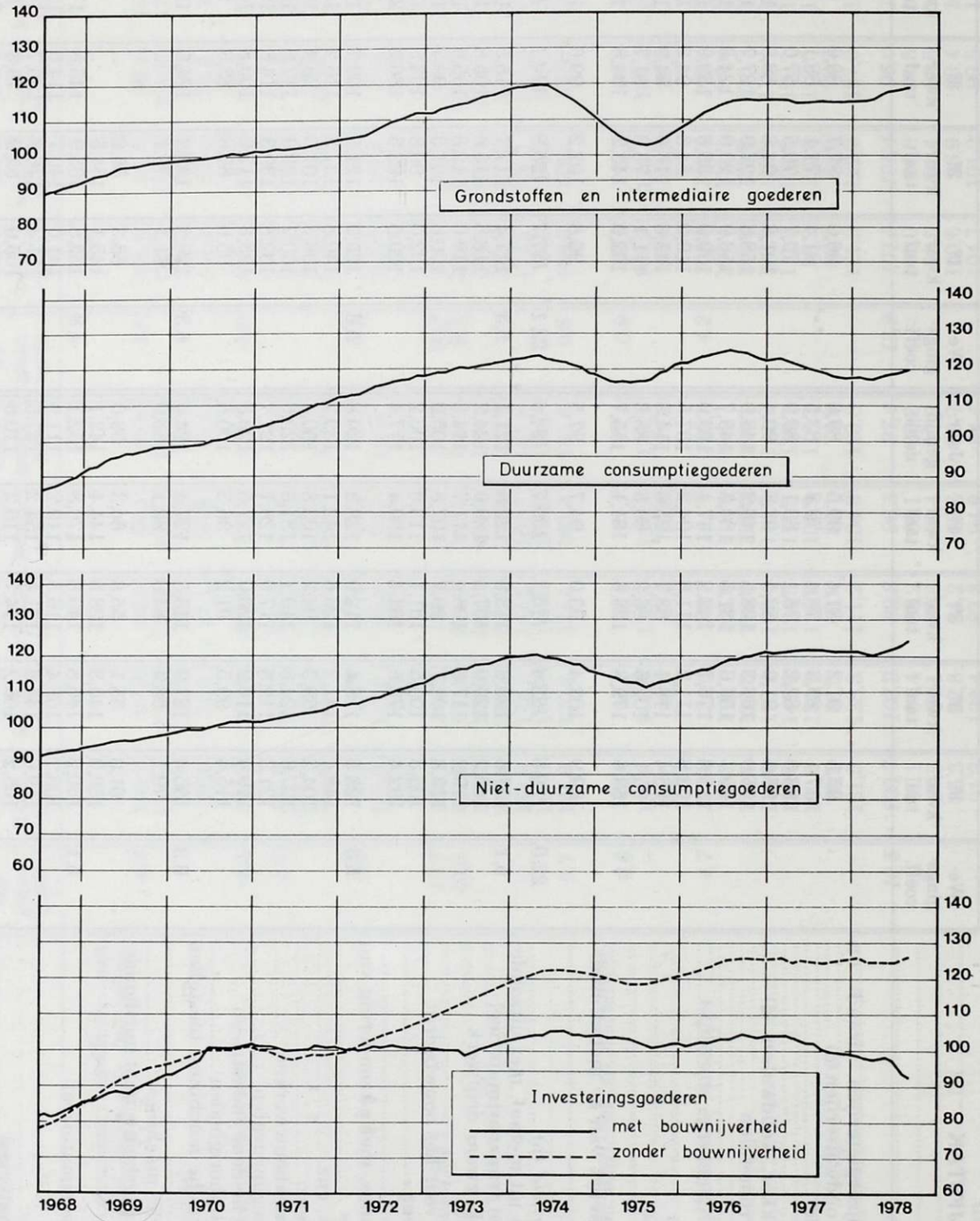

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Evolutie van de industriële produktie van 1967 tot 1978

Voortschrijdende twaalfmaandsgemiddelden gecentreerd in het midden van de periode
(bruto-indexcijfers 1970 = 100)

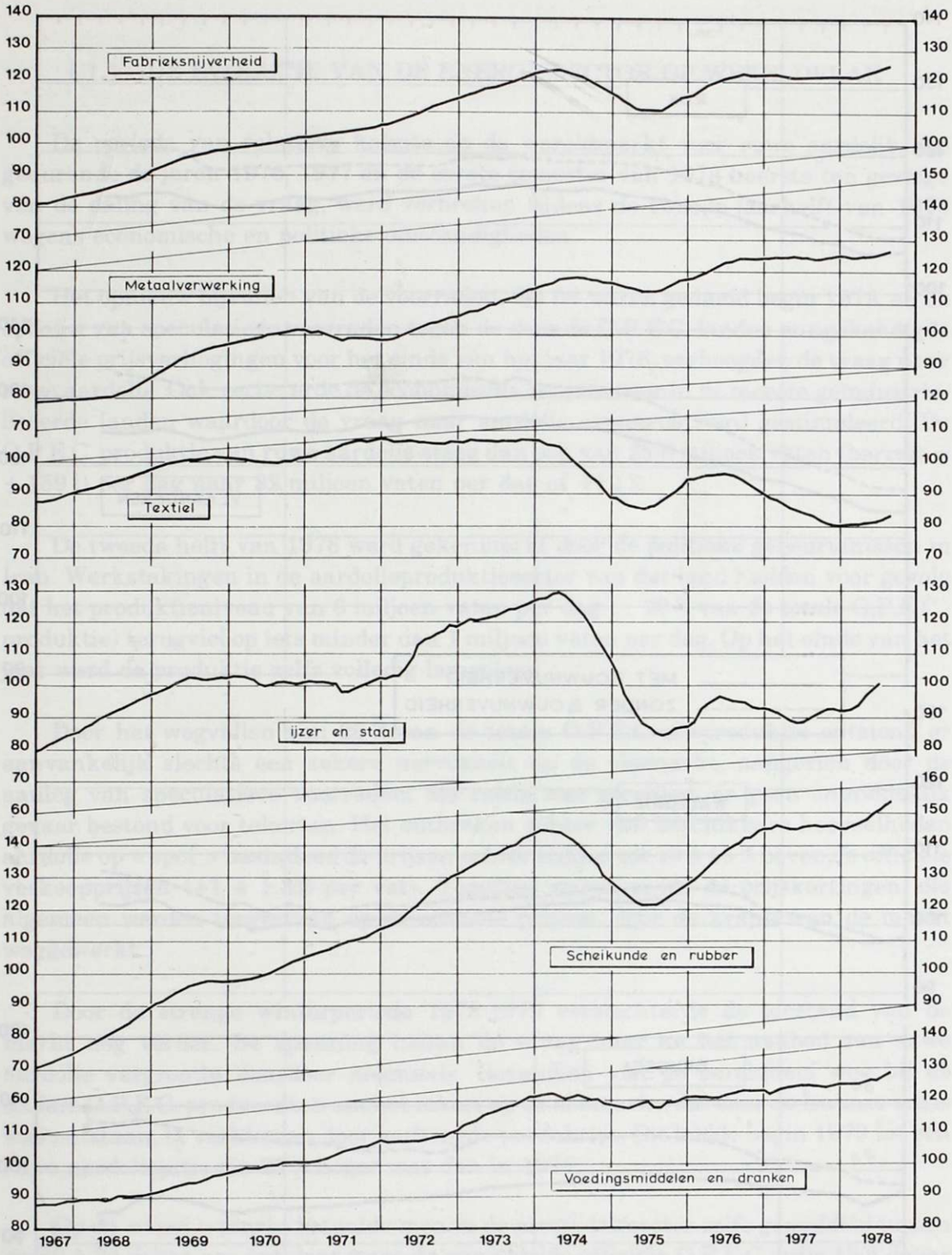

: Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Evolutie van de industriële produktie per taalstreek

Voortschrijdende twaalfmaandsgemiddelden gecentreerd op het midden van de periode
(bruto-indexcijfers 1970 = 100)

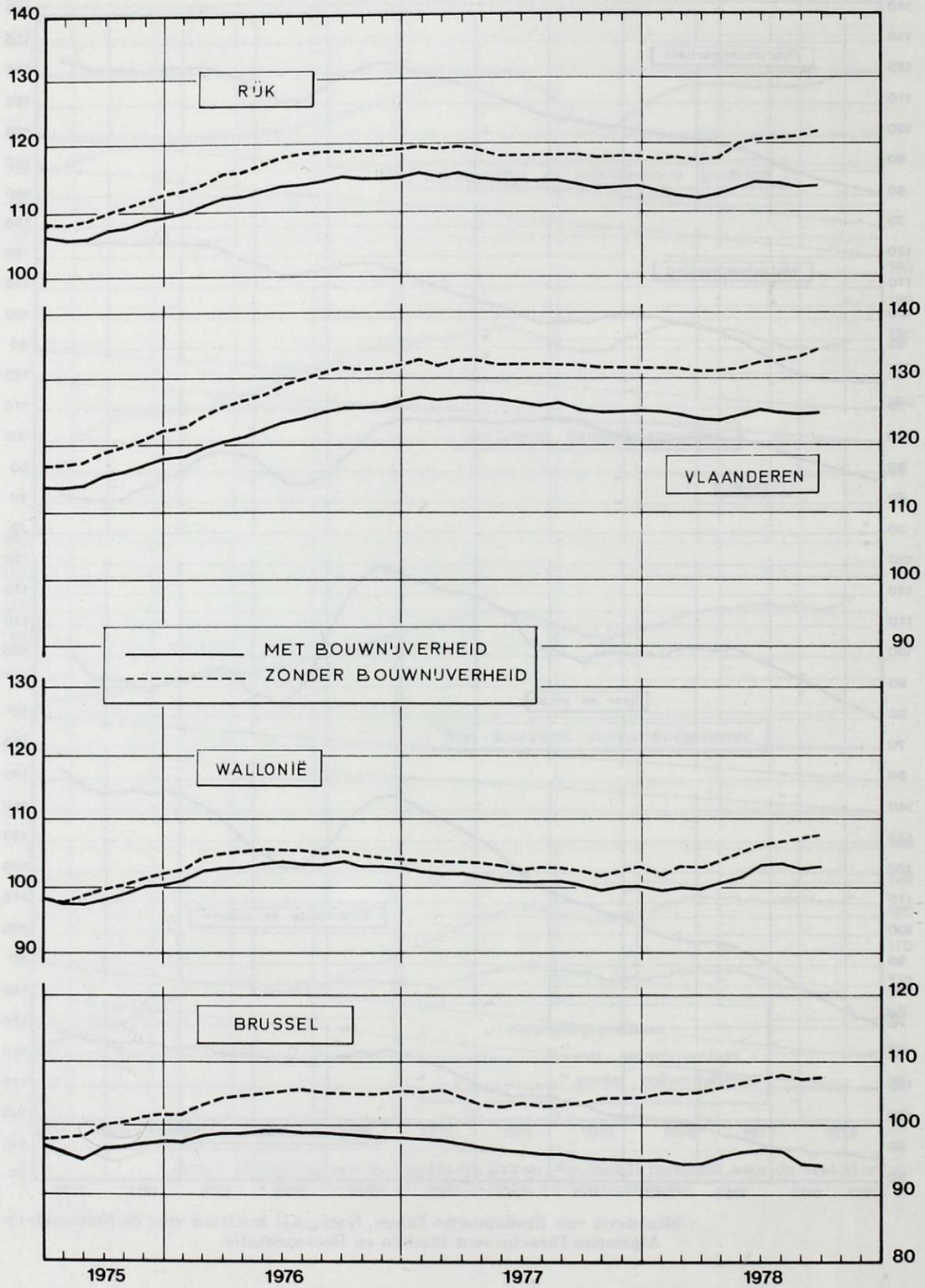

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

AFDELING II. — ONTWIKKELING IN DE SECTOR ENERGIE

§ 1. — DE EVOLUTIE VAN DE ENERGIESECTOR OP WERELDVLAK

De periode van relatieve kalmte op de wereldmarkt voor ruwe aardolie, die gedurende de jaren 1976, 1977 en de eerste semester van 1978 heerste ten gevolge van de daling van de vraag, werd verbroken tijdens de tweede jaarhelft van 1978 wegens economische en politieke omstandigheden.

Het opnieuw bijvullen van de voorraden, die fel waren gedaald begin 1978, en de opbouw van speculatieve voorraden tegen de door de O.P.E.C.-landen aangekondigde officiële prijsverhogingen voor het einde van het jaar 1978, verhoogden de vraag naar ruwe aardolie. Ook verbeterde de economische conjunctuur in de meeste geïndustrialiseerde landen waardoor de vraag naar aardolie eveneens werd gestimuleerd. De O.P.E.C. produktie van ruwe aardolie steeg dan ook van 28,6 miljoen vaten (barrels = ± 159 l) per dag naar 32 miljoen vaten per dag of +12 %.

De tweede helft van 1978 werd gekenmerkt door de politieke gebeurtenissen in Iran. Werkstakingen in de aardolieproduktiesector van dat land hadden voor gevolg dat het produktieniveau van 6 miljoen vaten per dag (± 20 % van de totale O.P.E.C.-produktie) terugviel op iets minder dan 1 miljoen vaten per dag. Op het einde van het jaar werd de produktie zelfs volledig lamgelegd.

Door het wegvallen van 20 % van de totale O.P.E.C.-olieproduktie ontstond er aanvankelijk slechts een zekere nervositeit op de oliemarkt, aangezien door de aanleg van speculatieve voorraden, die reeds was geschied, er geen onmiddellijk gevaar bestond voor tekorten. Het ontbreken echter van beschikbare hoeveelheden aardolie op « spot » basis deed de prijzen echter stijgen tot 10 à 15 % boven de officiële verkoopprijzen (+1 à 1,3 $ per vat). Voordien waren reeds de prijskortingen, die algemeen werden toegestaan op de officiële prijzen, door de krapte van de markt weggewerkt.

Door de strenge winterperiode 1978-1979 verslechterde de toestand van de markt nog verder. De spanning tussen de vraag naar en het aanbod van ruwe aardolie vergrootte daardoor nogmaals. Bovendien viel de bereidheid weg bij de andere O.P.E.C.-producenten om het tekort op de oliemarkt, dat door de Iraanse crisis was ontstaan, te verkleinen door verhoogde produkties. Dit leidde begin 1979 tot een ruwe aardolieprijs die 25 % hoger was dan in 1978.

Op de « spot » markt betaalde men in de eerste trimester zelfs gemiddeld tussen de 20 à 24 dollar per vat daar waar de gemiddelde officiële O.P.E.C.-prijs 13,6 dollar bedroeg. In februari betaalden sommigen zelfs tot 30 dollar per vat voor zeer lichte Noord-Afrikaanse aardolie.

Bovendien leidde het aanbodtekort tot een intering van de strategische voorraden in de meeste geïndustrialiseerde landen.

Met verbruiksbeperkingen à rato van 2 miljoen vaten per dag (of 5 %) trachten de landen aangesloten bij het Internationaal Energie-agentschap te Parijs het evenwicht op de aardoliemarkt te herstellen en hun voorraden terug op te vullen zodat de volgende winter aan de verwarmingsbehoeften kan voldaan worden.

De verslechtering van de oliemarkt heeft in 1978 nog geen invloed gehad op de andere vervangbare energiedragers. Indien echter de druk op de oliemarkt blijft bestaan en de prijzen van de aardolieprodukten blijven toenemen, dan moet dit binnen afzienbare tijd leiden tot prijsstijgingen op de kolenmarkt en op de markt van het aardgas.

Na de oliecrisis van 1973 is men voor elektriciteitsopwekking terug meer aandacht gaan besteden aan stoomkolen. De omschakeling in klassiek thermische centrales van branders die alleenlijk zware aardoliedistillaten konden verbranden naar polyvalente branders met mogelijkheid tot het gebruik van steenkool en het vooruitzicht van de bouw van uitsluitend steenkoolcentrales stimuleren de exploratie, de exploitatie en de handel in stoomkolen. Die verhoogde vraag naar stoomkolen voor elektriciteitsopwekking heeft nog geen grote invloed gehad op de prijzen. Deze stegen over de periode 1977-1978 van een gemiddelde van circa 30 dollar per ton tot ongeveer 34 dollar per ton. Buiten de directe gevolgen die drastische verhogingen van de prijzen der aardolieprodukten kunnen hebben op de prijs van de stoomkolen, vooral wat betreft « spot » aankopen, zijn er, normaliter enkele gematigde stijgingen niet te nagesproken, geen belangrijke prijsbewegingen te verwachten.

De markt van de cokeskolen blijft, sinds in 1975 in de staalindustrie de ernstigste wereldomvattende recessie in 30 jaar is begonnen, vrij ruim. Dit resulteert zich in vrij stabiele prijzen. Gezien de inflatie en de waardedaling van de dollar ten opzichte van de munten van de meeste geïndustrialiseerde landen, is de wereldmarktprijs van cokeskolen in werkelijkheid bestendig gedaald.

De wereldvraag naar aardgas blijft toenemen (+4 % in 1978). Dit betekent voor de meeste geïndustrialiseerde landen dat de ontwikkeling van het gebruik van aardgas, die in 't verleden steunde op regionaal evenwicht tussen produktie en verbruik, voortaan dient te worden ondersteund door aanvoer uit produktiegebieden die verder zijn afgelegen. Dit vervoer bevat echter heel wat moeilijkheden, zowel op technisch als op economisch vlak, vooral wanneer het gaat om aardgas vloeibaar te maken, het als dusdanig per tanker te vervoeren en het te hervergassen. De enorme investeringen daaraan verbonden zullen de kost van het aardgas zeer snel doen stijgen. In 1978 bedroeg het aandeel van die gassen nauwelijks 10 % van het totale aardgasverbruik zodat de druk uitgaande van de relatief duurdere gassen op de verkoopprijs eerder gematigd bleef.

De spectaculaire verhoging van de produktie van nucleaire energie in 1977 (+23 %) heeft zich niet herhaald in 1978. De meeste landen zijn hun programma's dienaangaande aan het herzien doordat het groeiritme van de elektriciteitsvraag is afgenomen en problemen zijn ontstaan inzake vestigingsplaatsen en veiligheid, door de onzekerheid die zich voordoet omtrent het beheer van de nucleaire afval en de niet proliferatie van kernwapens, de stijging van de reactorkost en de verhoogde financieringskost ten gevolge van vertragingen in de bouw van de centrales. Ook de

publieke opinie is opnieuw zeer allergisch geworden aan kernenergie na de gebeurtenissen in Harrisburg begin 1979.

De wereldenergiesituatie is in 1978 snel verslechterd en de problemen hebben zich opgestapeld. Het proces dat was ingezet na de oliecrisis van 1973 om de energiesector in de geïndustrialiseerde landen om te vormen op middellange en lange termijn is onvoldoende uitgebouwd om aan de nieuwe gegevens van de energiemarkt, in bijzonder de bevoorradingsbeperkingen en de prijsstijgingen n.a.v. de Iraanse crisis, het hoofd te bieden.

De vrees dat die energiesituatie opnieuw ernstige moeilijkheden zal opwerpen voor de wereldeconomie — vertraging van de economische groei, aanwakkering van de inflatie, verhoging van de werkloosheid en betalingsbalansproblemen — is verre van denkbeeldig. Daarom moet er nu, sneller dan ooit tevoren, een onmiddellijke en enorme inspanning geleverd worden om de vraag door besparingen terug in evenwicht te brengen met het aanbod, maar dan nog zullen er alleszins op korte en eventueel ook op middellange termijn marktspanningen blijven bestaan, gezien de nu genomen maatregelen slechts op lange termijn een reële ombuiging van het energieverbruik mogelijk maken.

*
* *

§ 2. — DE EVOLUTIE VAN DE ENERGIESECTOR IN BELGIE

1. — *Energiebeleid.*

In 1978 waren twee voornaamste feiten inzake energiebeleid : het opstellen van « Elementen voor een nieuw energiebeleid » (het energie-witboek van de Minister van Economische Zaken) en de wet van 5 augustus 1978 inzake de economische en financiële hervormingen waarin structuurhervormingen in de energiesector werden opgesomd.

De val van de Regering heeft de uitvoering van beide documenten in de tijd verschoven.

De nieuwe Regering heeft begin 1979 in haar regeringsverklaring duidelijk gesteld dat de voorstellen tot structuurhervormingen zoals ze in de wet van 5 augustus 1978 werden opgenomen, zullen uitgevoerd worden : te weten als voornaamste de rechtspersoonlijkheid van het Nationaal Comité voor de Energie, de versterking van de openbare bedrijven in de elektriciteitssector, de participatie en de vertegenwoordiging van de overheid in de 3 grote privé elektriciteitsmaatschappijen, de goedkeuring door de Minister van Economische Zaken van het uitrustingsprogramma van de elektriciteitssector, de deelneming van de overheid in Distrigaz van ten minste 50 %, vergroten van de invloed der gemeenten in de distributie van gas en

elektriciteit, oprichting van een gemengde maatschappij voor de nucleaire brandstofcyclus, oprichting van een zuivere overheidsinstelling voor het beheer van de radioactieve afval, de geleidelijke inbreng in het maatschappelijk kapitaal van de N.V. Kempense Steenkoolmijnen van de Staatssubsidies die de exploitatieverliezen dekken, de oprichting van een aankoop en stockeringsmaatschappij voor ruwe aardolie en aardolieprodukten en van een Nationale Pijpleidingen Maatschappij.

Bovendien zullen de respectievelijke gewesten een grotere inspraak krijgen in het globale energiebeleid en in de organen die werkzaam zijn op energievlak.

De grotere greep van de overheid op de energiesector is gewettigd om hoe langer hoe meer het algemeen belang te blijven dienen. Overheidscontrole op een sector die van een zo vitaal belang is voor de economie in al haar aspecten en voor het sociaal welzijn van iedere burger in het bijzonder, is meer dan ooit een noodzakelijkheid.

In « Elementen voor een nieuw Energiebeleid » belicht de Minister van Economische Zaken in een eerste deel de precaire energiesituatie van ons land, uitgaande van de wereld- en de E.E.G.-problematiek. Gezien België over geen wezenlijke energieproduktie beschikt en voor 90 % afhankelijk is van energie-invoer dient er zoveel mogelijk te worden bespaard op energie. Voor de nog benodigde energie zal er gestreefd worden naar een zo ruim mogelijke spreiding tussen de verschillende ingevoerde energiedragers en hun herkomst. Bovendien moet de steenkoolproduktie in de Kempen zeker worden behouden en moet er verder worden gezocht naar mogelijke alternatieve technologiën voor het ontginnen van bestaande energiedragers en alternatieve energiebronnen. In het tweede deel worden de middelen aangegeven om tot een energiebesparing te komen van ± 6 Mtoe of 10 % van het energieverbruik in 1985. Deze besparingsmaatregelen moeten, op langere termijn en gekoppeld aan de geleidelijke uitbouw van warmtenetten, waarbij de warmte van elektriciteitscentrales beter zou worden benut, leiden tot een stabilisering van de groei van het energieverbruik. In een derde deel wordt er een sectoriële analyse gemaakt van alle energiedragers.

Voor steenkool betekent dit alleszins de gewaarborgde afname van de in de Kempen geproduceerde cokeskolen en stoomkolen door respectievelijk de Belgische ijzer- en staalindustrie en de elektriciteitsproducenten. Om de Kempense produktie beter te valoriseren wordt eraan gedacht een elektriciteitscentrale werkend met steenkool van 600 MW en een cokesoven met een capaciteit van 1,2 miljoen ton per jaar in het steenkoolbekken in te planten. Ook dient overgegaan te worden tot een optimale valorisatie van de steenkoolreserves die zich in de steenbergen bevinden.

In de aardoliesector wil men de bevoorrading blijven verzekeren door het behoud van de 90 dagen strategische stocks en door de oprichting van een openbare maatschappij voor de aankoop en de stockering van ruwe aardolie en aardolieprodukten. Om de rendabiliteit van de sector te waarborgen moet de uitbouw van raffinagecapaciteit worden geweerd, de distributiesector gerationaliseerd, een gecoördineerde vervoerpolitiek voor aardolieprodukten worden gevoerd en is het noodzakelijk dat de bestaande raffinagecapaciteit wordt omgevormd naar eenheden welke aan de stijgende vraag naar lichtere produkten kunnen blijven voldoen.

Voor het aardgas moet er een aktief beleid gevoerd inzake stabiliteit van aanvoer, diversifiëring van herkomst van het gas en leveringskost. Daarvoor dient de deelneming van de overheid in de N.V. Distrigaz op ten minste 50 % te worden gebracht. Ook moeten de stockagemogelijkheden van gas worden uitgebreid om de piekverbruiken ervan te kunnen opvangen. Nieuwe mogelijke kontrakten worden onderzocht om de bevoorrading na 1990 te waarborgen. Ten slotte zal de distributiesector worden gereorganiseerd in funktie van de nieuwe gemeenten.

In de elektriciteitssector zal het bestaande investeringsprogramma inzake centrales worden uitgevoerd maar daarna zal er voor iedere nieuwe vestiging een kosten-baten analyse moeten geschieden door een Vestigingscommissie, die een onderzoek zal verrichten naar alle economische, sociale, technische en ecologische aspecten verbonden aan de inplanting van centrales. Het parlement zal zich moeten uitspreken over de energiebron waarop de elektriciteitssector in ons land zal beroep doen voor de centrales die na 1985 zullen gebouw worden. De keuze blijft echter beperkt en zowel steenkool als kernenergie vertonen grote bezwaren. In elk geval is het wenselijk, in het Kempens bekken een elektriciteitscentrale van 600 MW op te bouwen om tot een optimale valorisatie te komen van de daar geproduceerde steenkolen.

Gezien elektriciteitsdistributie ongetwijfeld een openbaar dienstverlenend aspect vertoont, moet de controle en de actie van de overheid in deze sector worden vergroot door overheidsdeelneming in de privémaatschappijen en door versterking van het aandeel van de openbare sector. Verder moet de Minister van Economische Zaken zijn goedkeuring hechten aan het plannen en de coördinatie van de uitrusting zowel voor wat centrales als voor wat transportnet betreft.

Voor de kernenergiesector zal het beleid gericht worden op meer overheidscontrole en -medezeggingsschap in het circuit van de nucleaire brandstof, zowel bij de fabricage, als bij het verbruik, als bij de verwerking en opslag van de gebruikte brandstof.

De alternatieve energiebronnen (zon, wind, geothermie e.a.) bieden weinig hoop om een wezenlijk aandeel te verwerven in de energiebalans. Nochtans zal het onderzoeksbeleid dienaangaande worden behouden en zelfs versterkt. Op het gebied van alternatieve technologiën voor het gebruik van klassieke energiedragers bestaat er evenwel meer optimisme. Zo wordt er momenteel een proef verricht om de gunstige laboratoriumresultaten in verband met ondergrondse vergassing van diepe steenkoollagen in de werkelijkheid te onderzoeken.

« Elementen voor een nieuw energiebeleid » werd aangevuld met een « Nota over het energiebeleid » in dewelke de Minister van Economische Zaken zijn beleid verdedigt. Deze beide documenten zullen na goedkeuring door de Ministerraad worden overgemaakt aan het Parlement en het Nationaal Comité voor de Energie. Hierna zal het Belgisch energiebeleid worden vastgelegd voor de komende decennia.

2. — *De energiesector in 1978.*

Het bruto zichtbaar primair energieverbruik steeg in 1978 met 3,5 % t.o.v. 1977, maar bedroeg nog altijd 0,8 miljoen ton olie-equivalent minder dan in 1973. Toch is

die groei sterker dan de jaarlijkse gemiddelde groei van 2,9 % die in « Elementen van een nieuw energiebeleid » wordt vooropgezet om in 1985 globaal tot 10 % besparing te komen. Dan moet er tevens nog de bedenking aan vastgeknoopt worden dat de gemiddelde temperatuur in 1978 niet uitzonderlijk laag was en dat er slechts voor een gedeelte van het jaar van een matig economisch herstel sprake was.

De binnenlandse produktie van steenkool daalde opnieuw met bijna 0,5 miljoen ton (—0,3 miljoen ton in de Kempen en —0,2 ton in 't zuiden). In de Kempen daalde het rendement gemiddeld met 2,8 % per dagtaak en per arbeider en daalde het gemiddeld aantal aanwezige ondergronders per arbeidsdag van 10 900 in 1977 naar 10 600 in 1978. De afname van de produktie in het Zuiden kadert in het plan van de mijnsluitingen dat voor dat bekken werd opgesteld en welk voorziet dat de produktie in 1982 volledig zal worden stopgezet.

Het totale bedrag aan subsidies, dat door de Staat werd ter beschikking gesteld aan de mijnen om de exploitatieverliezen te dekken, bedroeg in 1978, 9,5 miljard franken of ongeveer 1 miljard meer dan in 1977 en 2,5 miljard meer dan in 1976. Per ton geproduceerde steenkool wordt er in het Zuiden 3 022 F en in de Kempen 1 272 F aan direkte subsidies door de Staat uitbetaald.

De invoer van steenkool is ruim met 0,4 miljoen ton toegenomen en de uitvoer daalde met 0,1 miljoen ton, zodat de produktiedaling hierdoor werd opgevangen.

De voorraden bij de mijnen en de invoerders van steenkolen nam af tot 261 000 ton op het einde van 1978. Begin 1977 lagen ze nog bijna 1 miljoen ton hoger.

De binnenlandse leveringen aan de twee voornaamste verbruikssectoren van steenkool, te weten de ijzer- en staalnijverheid en de elektriciteitscentrales, daalden met respectievelijk 0,5 % en 8 %. De steenkool die in 1978 werd geleverd aan de elektriciteitscentrales zou evenwel een hogere verbrandingswaarde hebben gehad.

Voor het eerst sinds vele jaren daalt het huishoudelijk verbruik van steenkool niet meer en stabiliseert zich rond de 1,6 miljoen ton.

Het steenkoolverbruik in de industrie neemt voor het tweede opeenvolgende jaar terug toe met ongeveer 0,4 miljoen ton en bereikt opnieuw bijna 1 miljoen ton.

De vraag naar aardgas is in 1978 hoofdzakelijk gedekt gebleven door uit Nederland ingevoerd aardgas. Distrigaz heeft 358 995 terajoule Slochteren-gas ingevoerd op basis van haar contract met de Gasunie, maar ook 26 terajoule rijk gas dat geleverd werd door de Gasunie. Bovendien werd er in 1978 voortgegaan met het importeren van rijk gas uit de Noordzee voor een equivalent van 54 891 terajoule. De totale import bereikte dus 413 913 terajoule, wat echter een lichte vermindering (— 0,5 %) betekent t.o.v. 1977 met 415 992. Het aandeel van het Noordzee gas in de totale dekking van de aardgasvraag steeg van 2,5 % in 1977 tot 13,3 % in 1978.

De stijging van de leveringen van aardgas aan de distributiebedrijven bedroeg bijna 19 % t.o.v. 1977. Ze bedragen nu ongeveer 144 333 terajoule. De direkte leveringen van aardgas door Distrigaz aan de industrie en de elektrische centrales

kenden evenwel een fikse teruggang, 245 753 terajoule in 1978 t.o.v. 271 117 in 1977 of —9,4 %.

De produktie van secondaire gassen nam toe wegens een grotere produktie van gietijzer en staal. De produktie van cokesovengas bleef weliswaar praktisch stabiel (+0,8 %), maar deze van hoogovengas nam toe met 9,1 %.

De in verwerking gebrachte ruwe aardolie en intermediaire produkten daalde in 1978 met 3 miljoen ton t.o.v. 1977.

De daling van de binnenlandse produktie van aardolieprodukten werd gecompenseerd door een verhoogde invoer (+0,5 miljoen ton) en een fel gedaalde uitvoer (— 2,8 miljoen ton) van aardolieprodukten.

De binnenlandse leveringen van motorbrandstoffen blijven stijgen. De stijging wordt in hoofdzaak geprovoceerd door de autobenzines (+3 %), daar waar het verbruiksniveau van vliegtuigmotorbrandstoffen en van diesel-oil zich stabiliseerde t.o.v. 1977. De gestegen vraag naar zware fuel resulteert grotendeels uit een meerverbruik door de elektriciteitscentrales (+15 % of ruim 0,5 miljoen ton). Ook de vraag naar gasolie voor verwarming is duidelijk gestegen met 200 000 ton of 3 %. Het totaal binnenlands verbruik van aardolie, dus met inbegrip van transformatieverliezen en eigen gebruik in de raffinaderijen, zou ongeveer 24,4 miljoen ton bedragen of 4,6 % hoger dan in 1977.

Het verbruik van elektrische energie steeg in 1978 met 5,0 %. Deze groei overtreft de stijging van 1977 (4,2 %) en de gemiddelde stijging van de laatste vijf jaar (3,6 %).

De nijverheid is de belangrijkste verbruikssector van elektrische energie (3/5 van het totale verbruik). Het aandeel van het industrieel verbruik in het totale verbruik daalt evenwel. In 1973 bedroeg dat aandeel nog 2/3 en 10 jaar vroeger nog 3/4. Dit heeft duidelijk te maken met de economische recessie sinds 1973. Het huishoudelijk verbruik en het verbruik van de tertiaire sector wordt door de economische crisis veel minder beïnvloed zodat in de stijging van het totale verbruik (5 %) de groei van het verbruik in die twee sectoren voor nagenoeg 3,5 % tussenkomt. Hieruit kan worden geconcludeerd dat door een sterkere opleving van de industriële bedrijvigheid het jaarlijks groeipercentage van elektriciteit opnieuw meer dan 5 % zou kunnen bedragen.

De netto Belgische elektriciteitsproduktie steeg in 1978 met 8 % tot een totaal van 48 357 GWh. Ten belope van 88,3 % diende deze produktie ter dekking van de elektriciteitsbehoeften van het land, 5,2 % ging verloren in de netten en 0,8 % diende voor de werking van de pompcentrale van Coo. Het exportsaldo vertegenwoordigt 5,7 % daarin zijn de energieuitwisselingen van de kerncentrales in mede-eigendom met Electricité de France begrepen.

Van de totale elektriciteitsproduktie wordt ongeveer 1/4 voortgebracht op basis van kernenergie (24,5 %). De andere 3/4 wordt voortgebracht door klassiek thermische centrales. Hierin wordt de produktie op basis van steenkool opnieuw vrij

belangrijk en daalt de produktie op basis van aardgas gestadig. Het aandeel van de vloeibare brandstoffen ondergaat de meeste op- en weergaande schommelingen al naargelang er meer of minder elektriciteit wordt geproduceer of er meer of minder andere energiedragers voor elektriciteitsproduktie beschikbaar zijn. De hydraulische energie blijft in ons land van weinig betekenis (1 %).

*

* *

Personeelsbezetting in de steenkoolmijnen

JAARTAL	Aantal ingeschreven mijnwerkers (duizenden) (a)			Gemiddeld aantal aanwezige arbeiders per gepresteerde arbeidsdag (maandgemiddelde, duizenden)					
				Zuiden		Kempen		Het Rijk	
	Zuiden	Kempen	Het Rijk	Ondergrond	Onder- en bovengrond	Ondergrond	Onder- en bovengrond	Ondergrond	Onder- en bovengrond
1968	25,5	23,6	49,2	14,9	20,7	15,2	20,1	30,1	40,8
1969	19,5	21,5	41,0	11,9	17,1	13,4	18,0	25,3	35,1
1970	17,4	20,0	37,4	9,4	13,7	12,1	16,5	21,5	30,2
1971	14,9	20,1	35,0	8,0	11,8	11,6	16,0	19,6	27,8.
1972	13,6	19,1	32,8	7,2	10,5	11,5	15,7	18,7	26,2
1973	10,9	17,5	28,5	6,1	8,8	10,2	14,2	16,3	23,0
1974	9,0	18,8	27,9	4,6	6,8	9,9	13,7	14,6	20,5
1975	7,7	19,0	26,7	3,6	5,3	11,0	14,6	14,6	19,9
1976	5,8	18,9	24,7	2,7	4,1	10,7	14,2	13,4	18,3
1977	4,1	18,6	22,7	2,0	3,1	10,9	14,3	12,4	17,4
1978 (b)	3,4	18,7	22,0	1,5	2,3	10,6	13,8	12,1	16,1

(a) Einde van het tijdvak.
(b) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van het Mijnwezen.

Rendement in de steenkoolmijnen

JAARTAL	Gemiddelde produktie per dagtaak en per arbeider (maandgemiddelde, kilogrammen) (a)					
	Zuiden		Kempen		Het Rijk	
	Ondergrond	Onder- en bovengrond	Ondergrond	Onder- en bovengrond	Ondergrond	Onder- en bovengrond
1969	1 743	1 188	2 447	1 822	2 112	1 506
1970	1 811	1 220	2 710	1 966	2 284	1 599
1971	1 820	1 214	2 612	1 883	2 282	1 591
1972	1 767	1 187	2 643	1 917	2 298	1 616
1973	1 715	1 162	2 522	1 806	2 219	1 555
1974	1 736	1 168	2 505	1 809	2 254	1 590
1975	1 696	1 122	2 254	1 677	2 114	1 525
1976	1 641	1 069	2 335	1 747	2 191	1 590
1977	1 582	1 008	2 465	1 859	2 319	1 698
1978 (b) ..	1 680	1 069	2 397	1 818	2 304	1 704

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van het Mijnwezen.

(a) Kader- en bewakingspersoneel inbegrepen.
(b) Voorlopige gegevens.

Steenkoolbalans

(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978 (f)
Nettoproduktie	10 500	8 842	8 111	7 479	7 238	7 068	6 590
Kempen	*7 323*	*6 272*	*6 073*	*5 972*	*6 112*	*6 272*	*5 963*
Zuiden	*3 176*	*2 570*	*2 038*	*1 507*	*1 126*	*796*	*627*
Invoer (a)	6 204	7 179	9 486	6 229	7 274	6 475	6 905
Voorraden bij de mijnen en bij de importeurs op 1 januari	410	508	189	261	806	1 120	719
Beschikbare hoeveelheid steenkool	**17 114**	**16 529**	**17 786**	**13 969**	**15 318**	**14 663**	**14 214**
Eigen verbruik der mijnen (b)	126	103	75	32	16	12	12
Agglomeraatfabrieken	417	383	346	240	153	118	117
Cokes- en gasfabrieken	9 363	9 875	10 468	7 401	8 468	7 257	7 220
Elektriciteitscentrales (c)	2 772	2 431	3 049	2 714	3 037	4 014	3 698
IJzer- en staalnijverheid (d)	213	208	195	152	194	147	169
Andere industrietakken	301	241	226	147	289	555	988
Huisbrandsector en gelijkgestelden	3 042	2 756	2 785	2 027	1 703	1 621	1 637
Binnenlandse afzet	**16 233**	**15 997**	**17 144**	**12 713**	**13 860**	**13 724**	**13 841**
Uitvoer (e)	372	359	450	398	351	324	226
Totale afzet	**16 605**	**16 356**	**17 594**	**13 111**	**14 211**	**14 048**	**14 067**
Voorraden bij de mijnen en bij de importeurs op 31 december	508	189	244	830	1 120	719	261
Vergissingen en weglatingen	+ 1	— 16	— 52	+ 28	— 13	—104	—114

(a) De invoer uit het Groothertogdom Luxemburg niet inbegrepen.
(b) Uitsluitend het eigen verbruik der mijnen. Het verbruik van hun elektriciteitscentrales is overgebracht in de post « Elektriciteitscentrales ». Verbeterde gegevens.
(c) De individuele zelfvoortbrengers niet inbegrepen. De mijncentrales inbegrepen.
(d) Voor andere doeleinden dan om tot cokes te worden verwerkt.
(e) De uitvoer naar het Groothertogdom Luxemburg inbegrepen.
(f) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Steenkoolbalans
(duizenden tonnen)

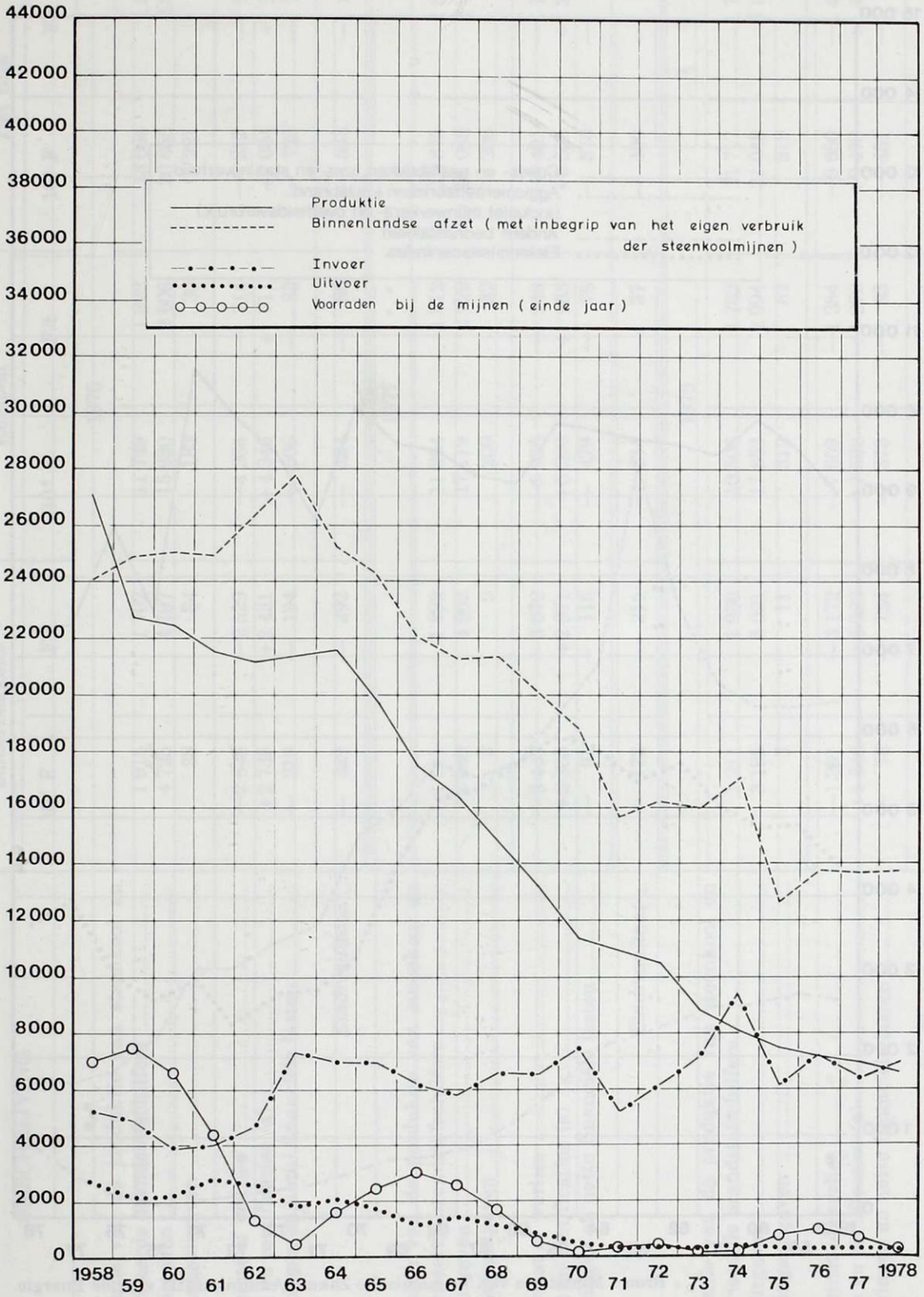

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Steenkoolleveringen aan de grote binnenlandse verbruikssectoren

(duizenden tonnen)

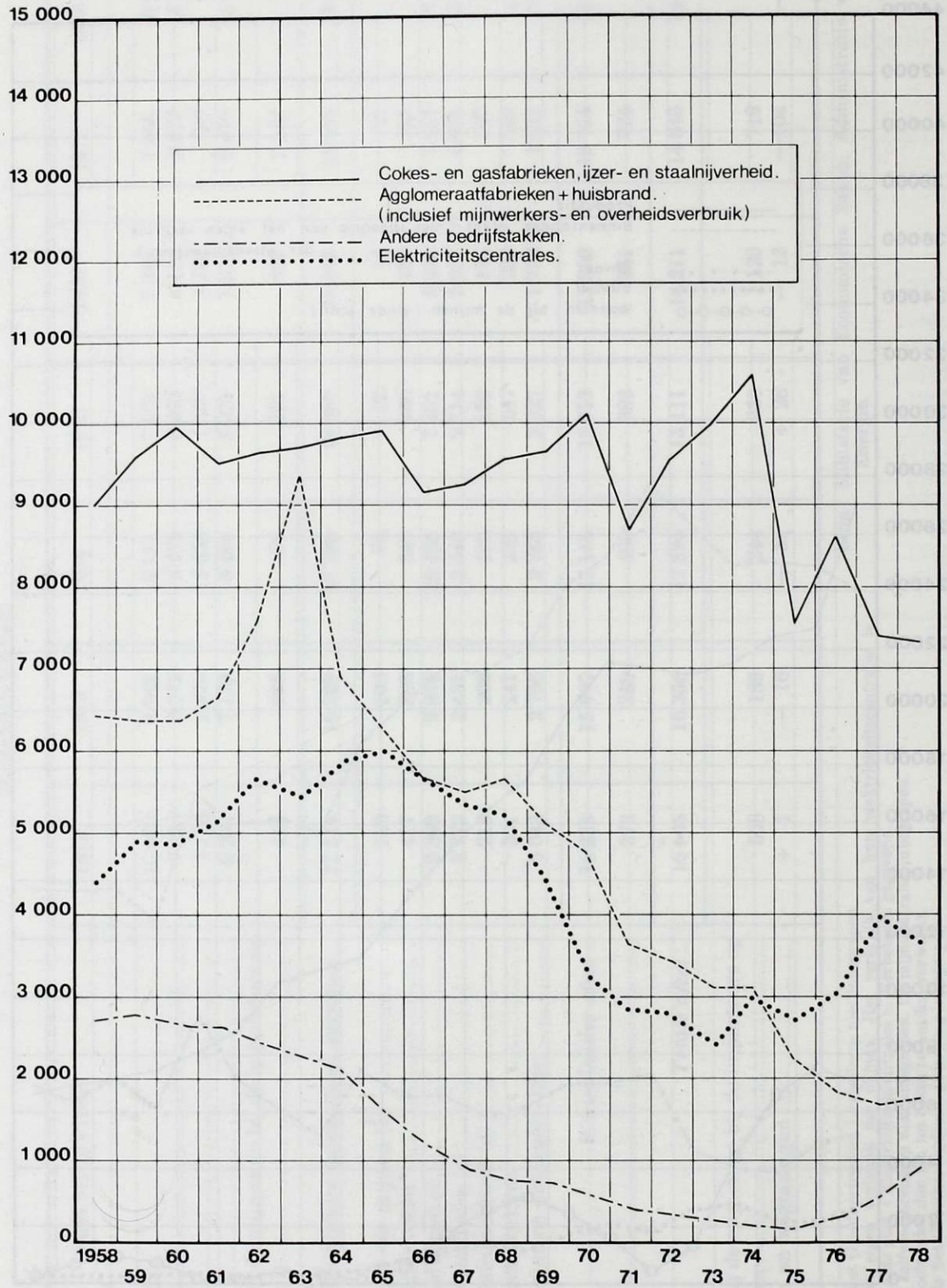

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Op de boekhouding gesteunde exploitatieresultaten der steenkoolmijnen van 1976 tot 1978

OMSCHRIJVING	Zuiderbekkens		Kempen		Het Rijk	
	10^6 F	F/t	10^6 F	F/t	10^6 F	F/t
	1976					
Nettowaarde van de produktie van steenkool en gevaloriseerde brandstofschilfers	1 915	1 702	11 749	1 922	13 664	1 888
Bedrijfsuitgaven	4 725	4 197	15 930	2 606	20 655	2 854
Vastleggingsuitgaven	38	34	183	30	221	31
Bedrijfswinst of -verlies	—2 848	—2 529	—4 364	— 714	—7 212	— 997
Subsidies en rectificaties (a)	+2 738	+2 431	+4 346	+ 711	+7 084	+ 978
Afschrijvingen en netto financiële lasten	— 219	— 194	— 506	— 83	— 725	— 100
Eindresultaat ...	**— 329**	**— 292**	**— 524**	**— 86**	**— 853**	**— 119**
	1977					
Nettowaarde van de produktie van steenkool en gevaloriseerde brandstofschilfers	1 511	1 899	11 364	1 812	12 875	1 822
Bedrijfsuitgaven	3 949	4 962	17 119	2 729	21 068	2 981
Vastleggingsuitgaven	8	9	200	32	208	29
Bedrijfswinst of -verlies	—2 446	—3 072	—5 955	— 949	—8 401	—1 188
Subsidies en rectificaties (a)	+2 365	+2 971	+6 200	+ 988	+8 565	+1 211
Afschrijvingen en netto financiële lasten	— 91	— 115	— 479	— 76	— 570	— 81
Eindresultaat ...	**— 172**	**— 216**	**— 234**	**— 37**	**— 406**	**— 58**
	1978					
Nettowaarde van de produktie van steenkool en gevaloriseerde brandstofschilfers	1 211	1 930	10 506	1 762	11 717	1 778
Bedrijfsuitgaven	3 195	5 091	17 853	2 994	21 048	3 144
Vastleggingsuitgaven	7	11	312	52	319	48
Bedrijfswinst of -verlies	—1 991	—3 172	—7 659	—1 284	—9 650	—1 414
Subsidies en rectificaties (a)	+1 846	+3 022	+7 582	+1 272	+9 478	+1 438
Afschrijvingen en netto financiële lasten	— 78	— 124	— 373	— 63	— 451	— 68
Eindresultaat ...	**— 173**	**— 274**	**— 450**	**— 75**	**— 623**	**— 44**

(a) Het gebeurlijk saldo van het voormalig Solidariteitsfonds, de verschillen voortspruitend uit de raming van verbruikte waren en de andere toelagen van de Staat en van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van het Mijnwezen.

Hoogovencokes
(duizenden tonnen)

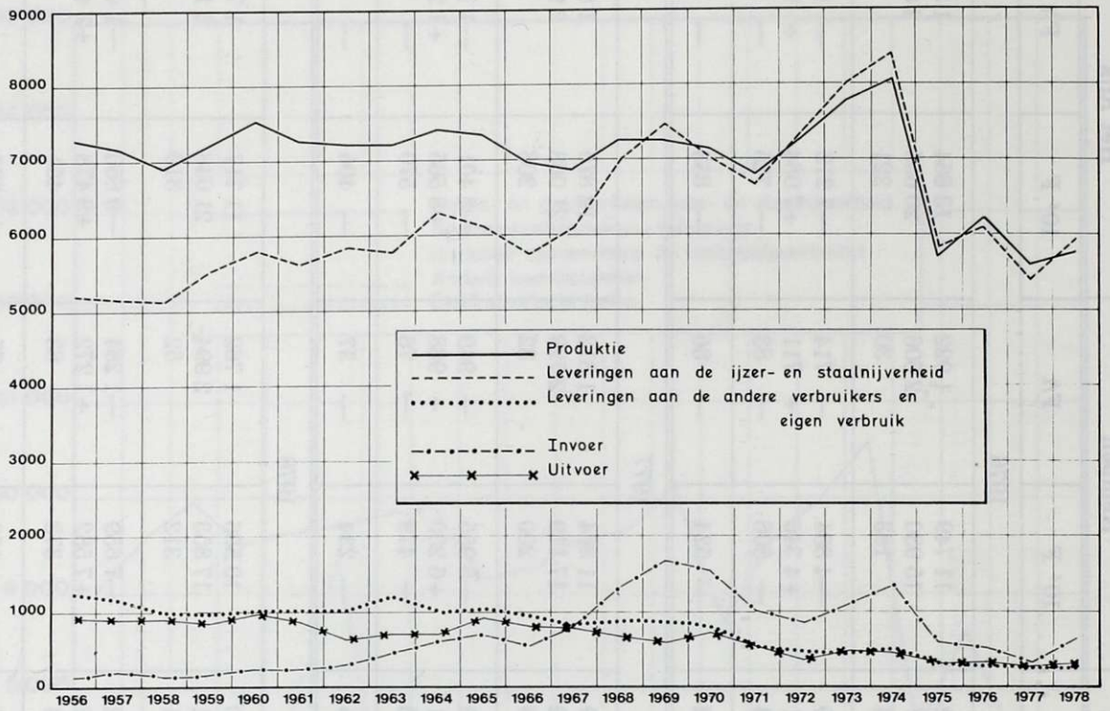

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Cokesbalans (a)
(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978 (c)
Produktie	7 239	7 774	8 050	5 728	6 216	5 569	5 747
Invoer	864	1 111	1 354	601	521	312	625
Totale aanvoer ...	**8 103**	**8 885**	**9 404**	**6 329**	**6 737**	**5 881**	**6 372**
Afzet ijzer- en staalnijverheid	7 294	7 993	8 405	5 820	6 108	5 360	5 900
Andere binnenlandse afzet (b)	478	470	507	331	306	254	273
Binnenlandse afzet ...	**7 772**	**8 478**	**8 912**	**6 151**	**6 414**	**5 614**	**6 173**
Uitvoer	375	484	464	320	344	245	230
Totale afzet ...	**8 147**	**8 962**	**9 376**	**6 471**	**6 758**	**5 859**	**6 403**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Hoogovencokes, steenkoolhalfcokes.
(b) Eigen verbruik inbegrepen.
(c) Voorlopige gegevens.

Beschikbare elektrische energie

(miljoenen kWh)

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978 (f)
Nettoproduktie	**35 663,6**	**39 121,0**	**40 764,3**	**39 019,9**	**45 000,6**	**44 773,8**	**48 356,5**
Conventionele thermische produktie	35 080,0	38 438,2	39 948,1	32 185,8	35 184,8	33 012,2	35 988,5
op basis van : Vaste brandstoffen (a)	*5 726,5*	*5 083,9*	*7 142,3*	*6 268,9*	*7 732,6*	*9 206,7*	*10 322,7*
Vloeibare brandstoffen (b)	*18 298,6*	*20 345,4*	*18 754,0*	*14 946,1*	*16 096,7*	*14 139,1*	*16 376,8*
Gasvormige brandstoffen (c)	*11 054,9*	*13 008,9*	*14 051,8*	*10 970,8*	*11 355,5*	*9 666,4*	*9 289,0*
Kernenergie (d)	8,7	68,1	136,8	6 408,4	9 485,1	11 313,5	11 871,5
Waterkracht	177,4	167,2	236,8	180,1	107,7	221,8	219,3
Spaarbekkencentrales	397,5	447,5	442,6	245,6	223,0	226,3	277,2
Invoer (e)	1 360,2	1 649,8	2 557,5	4 215,4	3 240,2	5 202,9	5 282,9
Uitvoer	—2 095,8	—2 404,5	—2 882,2	—5 067,5	—6 602,5	—6 587,0	—8 060,3
Energieverbruik voor het pompen in de spaarbekkencentrales	— 562,3	— 639,5	— 631,4	— 355,3	— 317,4	— 305,5	— 367,8
Gevraagde energie in België	**34 565,7**	**37 726,8**	**39 808,2**	**37 812,5**	**41 320,9**	**43 084,2**	**45 211,3**
Verliezen op het net	—1 829,3	—1 914,7	—2 035,3	—2 199,9	—2 284,5	—2 410,7	—2 529,3
Nettoverbruik	**32 736,4**	**35 812,1**	**37 772,9**	**35 612,6**	**39 036,4**	**40 668,9**	**42 682,0**
w.v. : Hoogspanning	25 428,5	27 752,7	28 976,9	25 832,2	28 339,9	29 061,0	30 046,6
Laagspanning	7 307,9	8 059,4	8 796,0	9 780,4	10 696,5	11 607,9	12 635,4

Bronnen : Bedrijfsfederatie der Voortbrengers en Verdelers van Elektriciteit in België.
Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Elektriciteit voortgebracht door gekochte stoom en warmterecuperaties inbegrepen.
(b) Produktie uit raffinaderijgas inbegrepen.
(c) Produktie uit raffinaderijgas niet inbegrepen.
(d) Niet inbegrepen het Belgisch aandeel van de produktie van de Frans-Belgische kernenergiecentrale te Chooz (Frankrijk).
(e) Het Belgisch aandeel in de nettoproduktie van de centrale te Chooz inbegrepen.
(f) Voorlopige gegevens.

Netto produktie van elektriciteit per energiedrager

(miljoenen kWh)

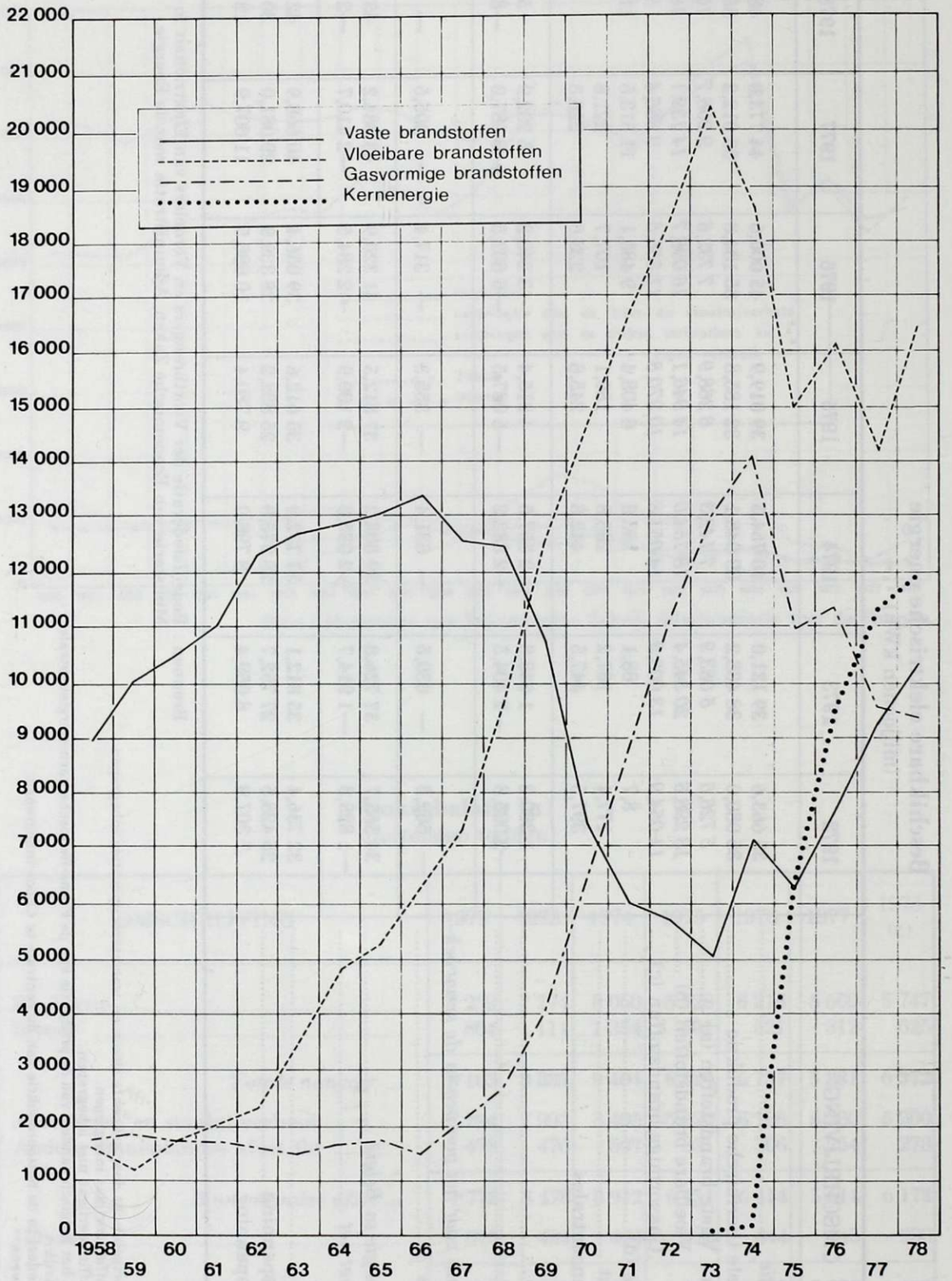

Bron : Bedrijfsfederatie der Voortbrengers en Verdelers van Elektriciteit van België.

Elektriciteitsverbruik

(miljoenen kWh)

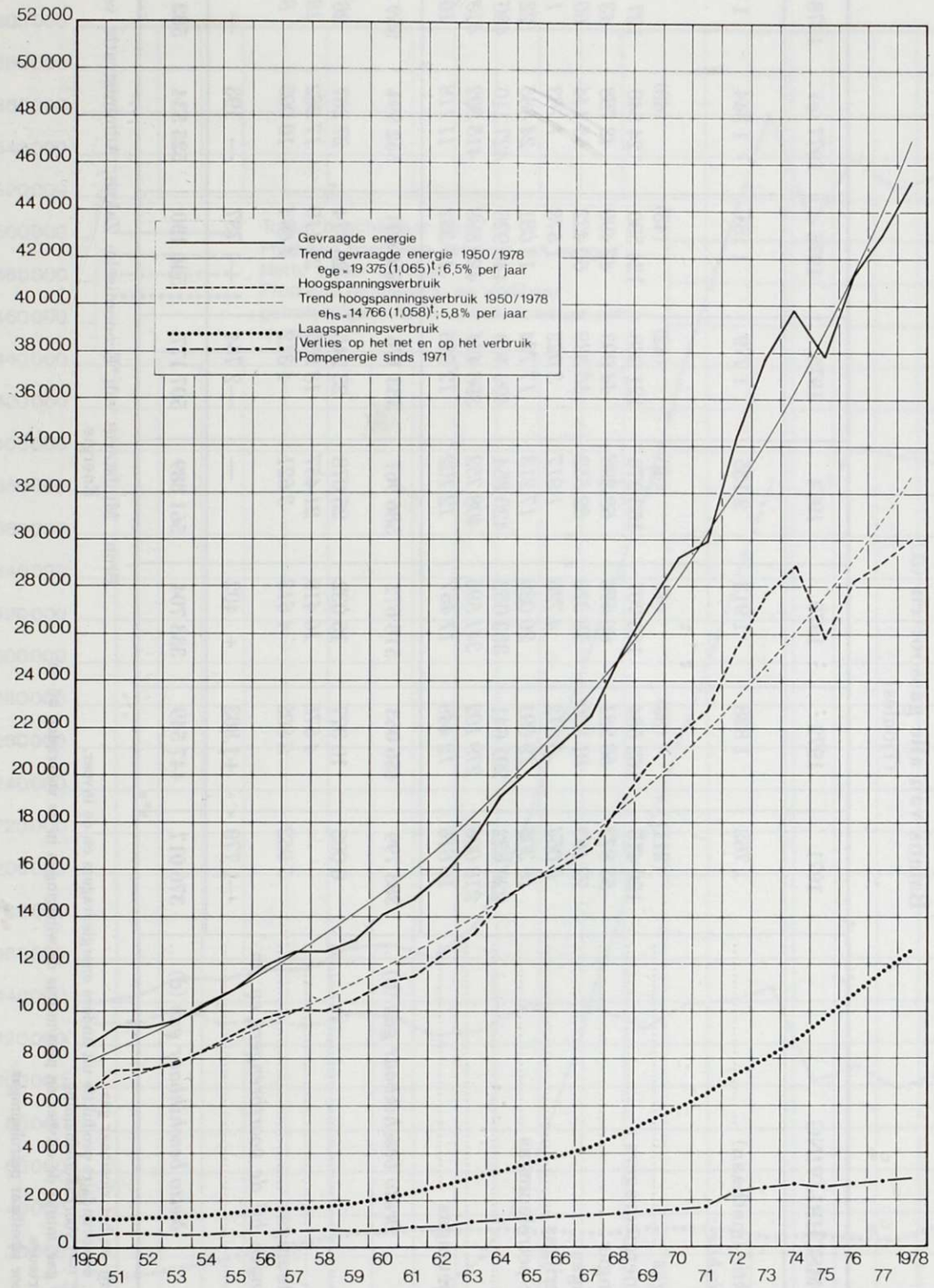

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Balans van alle gassoorten (a)

(Tjoules)

OMSCHRIJVING	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977 (e)	1978 (f)
1. *Primaire produktie* (methaan)	1 762	1 838	1 913	2 135	1 779	1 181	1 344	1 345
2. *Secundaire produktie :*								
a) Uit gas :								
— Fabrieksgas	(211)	(39)	(41)	(40)	(42)	(45)	(49)	(54)
b) Uit andere energiedragers :	153 415	162 584	163 707	163 978	121 988	124 590	124 540	127 844
— Cokesovengas	*53 873*	*56 281*	*60 576*	*62 296*	*44 903*	*47 499*	*42 768*	*43 121*
— Hoogovengas	*72 183*	*81 300*	*78 316*	*82 552*	*56 339*	*60 432*	*55 144*	*60 161*
— Raffinaderijgas	*9 054*	*5 312*	*4 726*	*1 917*	*3 022*	*1 578*	*1 763*	*1 594*
— Vloeibaar petroleumgas	*18 305*	*19 691*	*20 089*	*17 213*	*17 724*	*15 081*	*24 865*	*22 968*
3. *Invoer*	228 622	291 641	353 052	420 854	409 409	440 920	427 110	430 293
Aardgas	*218 006*	*279 192*	*341 595*	*408 752*	*396 424*	*425 588*	*415 992*	*413 913*
Vloeibaar petroleumgas	*10 616*	*12 449*	*11 457*	*12 102*	*12 985*	*15 332*	*11 118*	*16 380*
Bruto beschikbaar gas (b)	**383 799**	**456 063**	**518 672**	**586 967**	**533 176**	**566 691**	**552 994**	**559 482**
4. *Uitvoer*	6 003	10 377	15 032	25 078	23 245	25 774	27 267	26 064
Aardgas	—	*4 575*	*10 419*	*21 457*	*18 933*	*21 110*	*17 262*	*18 038*
Vloeibaar petroleumgas	*5 952*	*5 802*	*4 613*	*3 621*	*4 312*	*4 664*	*10 005*	*8 026*
5. *Voorraadwijzigingen bij de voortbrengers en importeurs* (c)	—1 779	+1 863	+ 402	—	—2 754	— 787	— 193	— 743
Netto beschikbaar gas (d)	**376 017**	**447 549**	**533 704**	**561 889**	**507 177**	**540 130**	**525 534**	**532 675**

(a) Inclusief het raffinaderij- en het vloeibaar gas.
(b) De primaire produktie, de secundaire produktie uit andere energiedragers en de invoer.
(c) (+) Voorraadafneming; (—) voorraadtoeneming.
(d) Het bruto beschikbaar gas, minus de uitvoer en plus/minus de wijzigingen in de voorraden bij de voortbrengers en importeurs.
(e) Voorlopige gegevens voor vloeibaar petroleumgas.
(f) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Beschikbaar gas

(Tjoules)

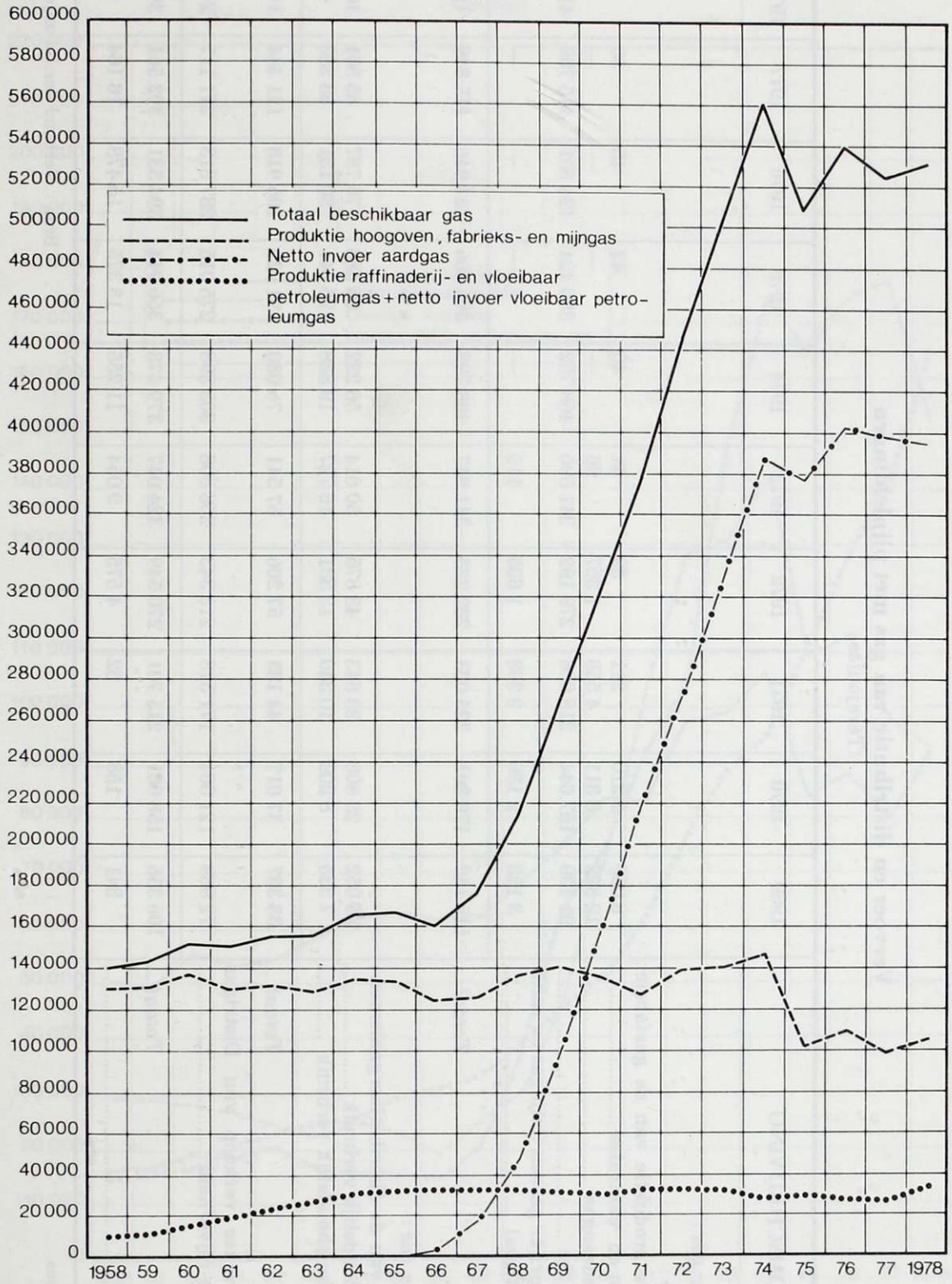

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Vervoer en distributie van gas met pijpleidingen

(Térajoules)

OMSCHRIJVING	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978 (a)
A. *Beschikbaar gas :*										
1. Stadsgas :										
— Totale produktie van de gasfabrieken en -centrales	8 058	2 210	211	39	41	40	42	45	50	56
— Cokesovengas	12 822	8 311	4 558	1 357	96	—	—	—	—	—
2. Aardgas (b)	91 139	157 644	218 006	279 192	341 595	408 752	396 424	424 801	415 799	413 170
3. Calorieënrijke gassen (mijngas en raffinaderijgas)	3 123	2 136	2 308	1 635	115	—	—	—	—	—
Totaal ...	**115 142**	**170 301**	**225 083**	**282 223**	**341 847**	**408 792**	**396 466**	**424 846**	**415 849**	**413 226**
B. *Verkoop van gas :*										
1. Verkoop van de distributieorganismen :										
— Huishoudelijk verbruik	26 052	28 808	33 843	43 875	50 814	56 222	66 588	76 787	85 861	101 498
— Niet-huishoudelijk verbruik	7 335	8 209	10 340	13 331	16 727	19 858	25 341	30 131	35 583	43 328
Totaal ...	**33 387**	**37 017**	**44 183**	**57 206**	**67 541**	**76 080**	**91 929**	**106 918**	**121 444**	**144 826**
2. Rechtstreekse verkoop van Distrigas aan de nijverheid	72 969	121 064	171 518	213 343	256 506	303 398	275 015	287 613	271 117	245 752
Totaal ...	**106 356**	**158 081**	**215 701**	**270 549**	**324 047**	**379 478**	**366 944**	**394 531**	**392 561**	**390 578**
3. Uitvoer	341	158	52	4 575	9 054	11 255	13 375	15 478	16 164	18 038

(a) Voorlopige gegevens.

Bron : Verbond der Gasnijverheid.

Netto gasverbruik

Alle gas, inclusief vloeibaar en raffinaderijgas

(Tjoules)

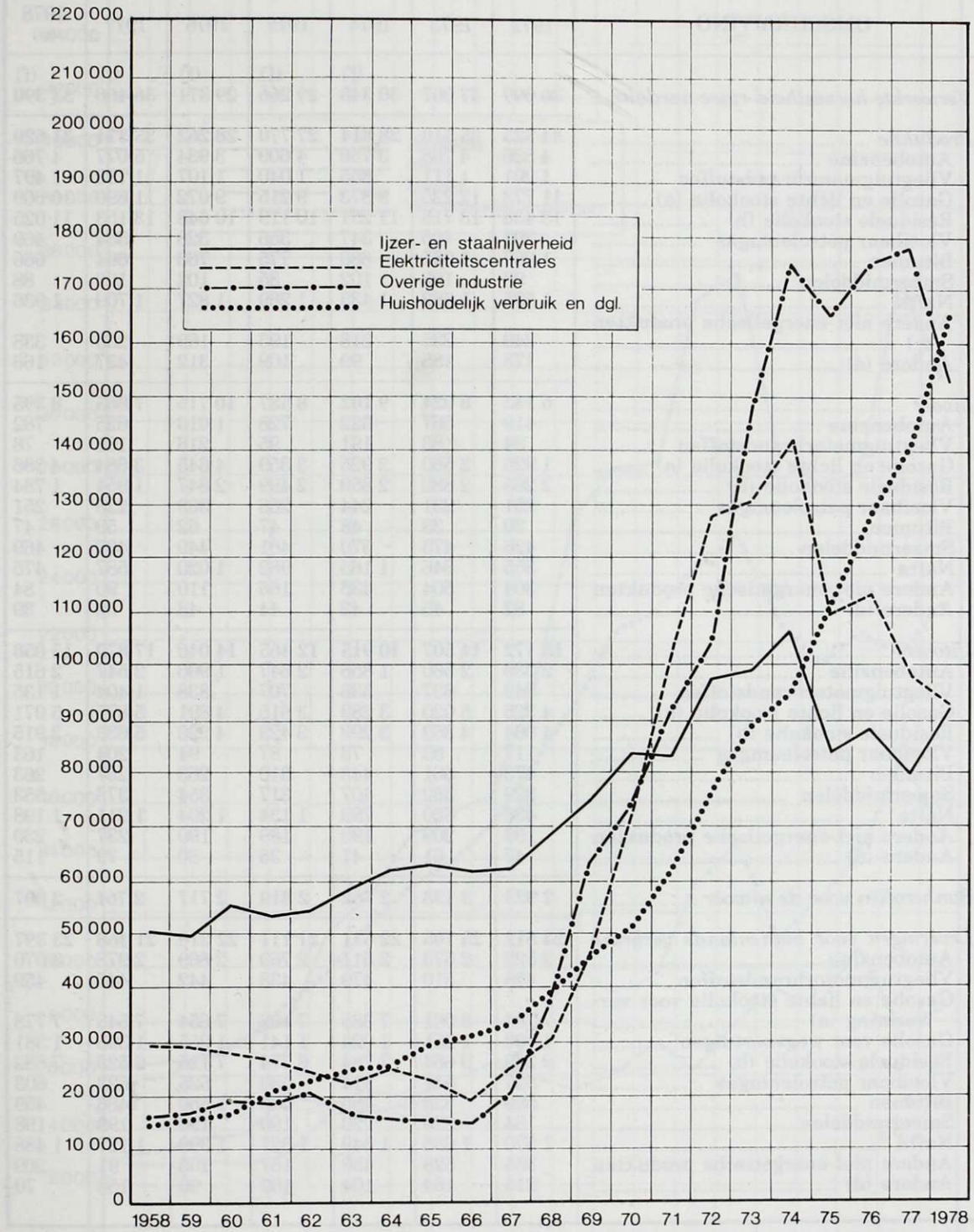

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Produktie en verbruik van aardolieprodukten

(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978 (e)
Verwerkte hoeveelheid ruwe aardolie ..	36 099	37 007	(f) 30 348	(f) 29 266	(f) 29 371	(f) 36 466	(f) 33 390
Produktie	34 525	35 510	28 814	27 770	28 262	35 374	31 620
Autobenzine	4 536	4 768	3 756	4 609	3 934	5 077	4 766
Vliegtuigmotorbrandstoffen	1 201	1 111	855	1 040	1 107	1 753	1 497
Gasolie en lichte stookolie (a)	11 773	12 225	9 873	9 215	9 072	11 690	10 669
Residuele stookolie (b)	13 436	13 715	11 251	10 119	10 648	13 153	11 025
Vloeibaar petroleumgas	397	405	347	356	328	534	469
Bitumen	1 067	1 081	880	775	763	664	666
Smeermiddelen	98	103	102	85	102	102	88
Nafta	1 595	1 682	1 433	1 269	1 827	1 709	1 936
Andere niet-energetische produkten (c)	249	235	218	193	169	255	338
Andere (d)	173	185	99	109	312	437	166
Invoer	6 142	8 024	9 102	8 587	10 716	7 865	8 395
Autobenzine	419	567	622	728	1 010	625	782
Vliegtuigmotorbrandstoffen	84	83	191	95	216	101	78
Gasolie en lichte stookolie (a)	1 926	2 560	2 925	3 359	4 645	3 684	4 386
Residuele stookolie (b)	2 265	2 882	2 859	2 499	2 847	1 954	1 784
Vloeibaar petroleumgas	251	231	244	266	309	226	251
Bitumen	30	33	48	47	62	59	47
Smeermiddelen	426	473	570	401	449	437	469
Nafta	355	646	1 165	982	1 020	587	475
Andere niet-energetische produkten	304	504	435	166	110	90	84
Andere (d)	82	45	43	44	48	52	39
Uitvoer	13 172	14 507	10 915	12 465	14 046	17 870	15 058
Autobenzine	2 339	2 560	1 856	2 647	1 906	2 547	2 615
Vliegtuigmotorbrandstoffen	849	637	536	707	838	1 404	1 135
Gasolie en lichte stookolie (a)	4 325	5 020	3 283	3 615	4 891	5 875	5 071
Residuele stookolie (b)	4 064	4 352	3 293	3 423	4 226	5 633	3 915
Vloeibaar petroleumgas	117	93	73	87	94	204	163
Bitumen	473	561	443	310	263	257	263
Smeermiddelen	329	362	407	317	354	373	353
Nafta	436	650	793	1 134	1 204	1 211	1 198
Andere niet-energetische produkten	193	209	190	189	190	237	230
Andere (d)	47	61	41	36	80	79	115
Bunkeroliën voor de uitvoer	2 923	3 138	2 762	2 819	2 717	2 761	2 807
Leveringen voor binnenlands verbruik	24 612	25 705	22 611	21 111	22 210	21 468	23 397
Autobenzine	2 522	2 573	2 511	2 769	2 869	2 978	3 070
Vliegtuigmotorbrandstoffen	428	510	479	438	442	447	459
Gasolie en lichte stookolie voor verwarming (a)	7 784	8 061	7 385	7 168	7 654	7 543	7 778
Gasolie voor wegvoertuigen	1 163	1 251	1 024	1 141	1 255	1 393	1 381
Residuele stookolie (b)	9 269	9 664	7 784	6 774	7 125	6 525	7 682
Vloeibaar petroleumgas	527	541	514	530	525	523	603
Bitumen	596	538	485	508	550	486	459
Smeermiddelen	184	220	220	190	196	199	198
Nafta	1 570	1 655	1 649	1 327	1 399	1 127	1 488
Andere niet-energetische produkten	355	528	456	157	105	91	209
Andere (d)	214	164	104	109	90	156	70

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Met inbegrip van lampolie en tractorpetroleum.
(b) Het pek van residuele aardolie inbegrepen.
(c) Hoofdzakelijk white-spirit en speciale benzines.
(d) Het onverdichtbaar gas inbegrepen.
(e) Voorlopige gegevens.
(f) De verwerkte hoeveelheid tussenprodukten inbegrepen.

Produktie, invoer, uitvoer en binnenlandse leveringen voor aardolieprodukten
(duizenden tonnen)

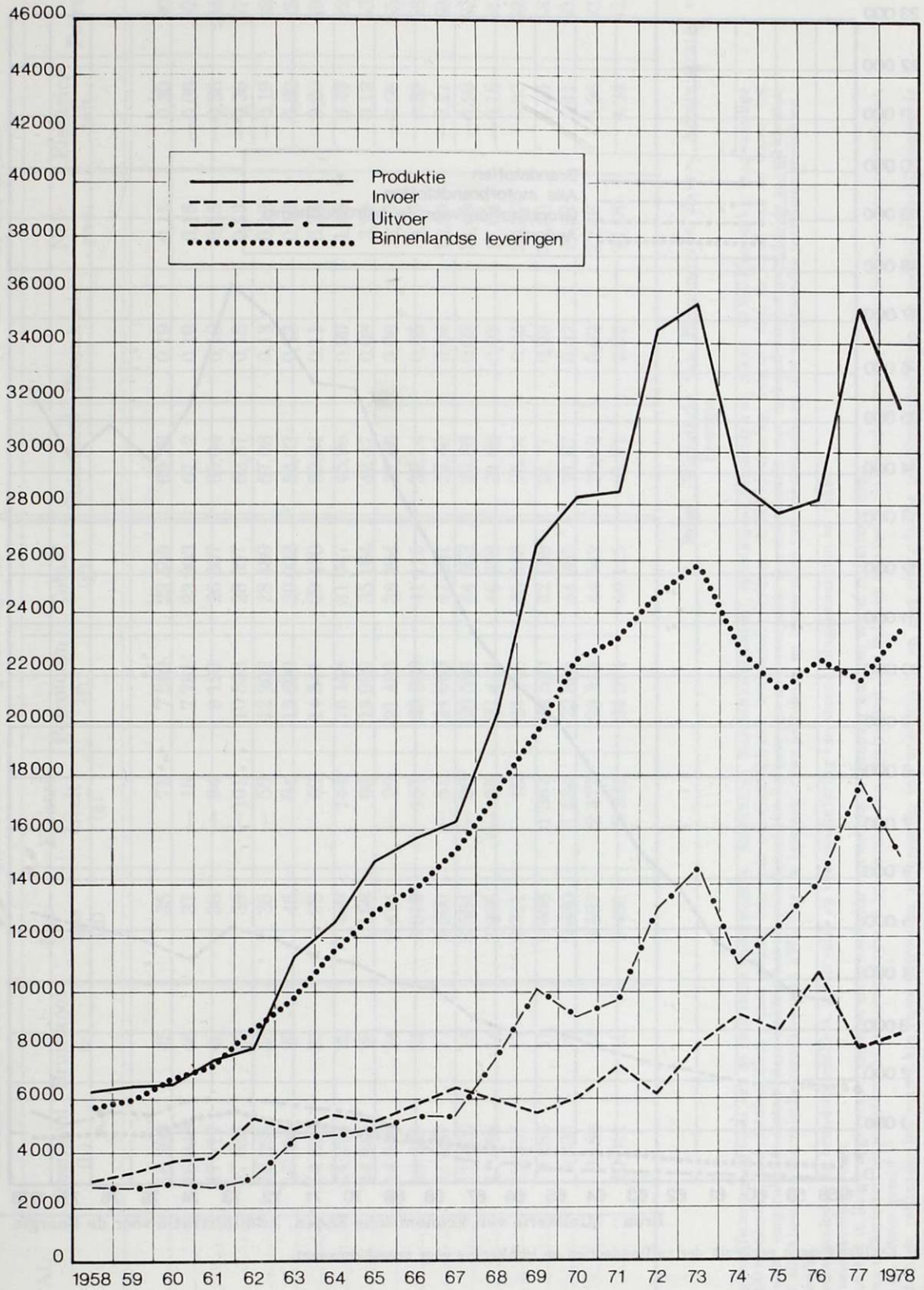

Bron : Ministerie van Economische Zaken,
Administratie voor de Energie.

Op de binnenlandse markt geleverde petroleumprodukten (a)

(duizenden tonnen)

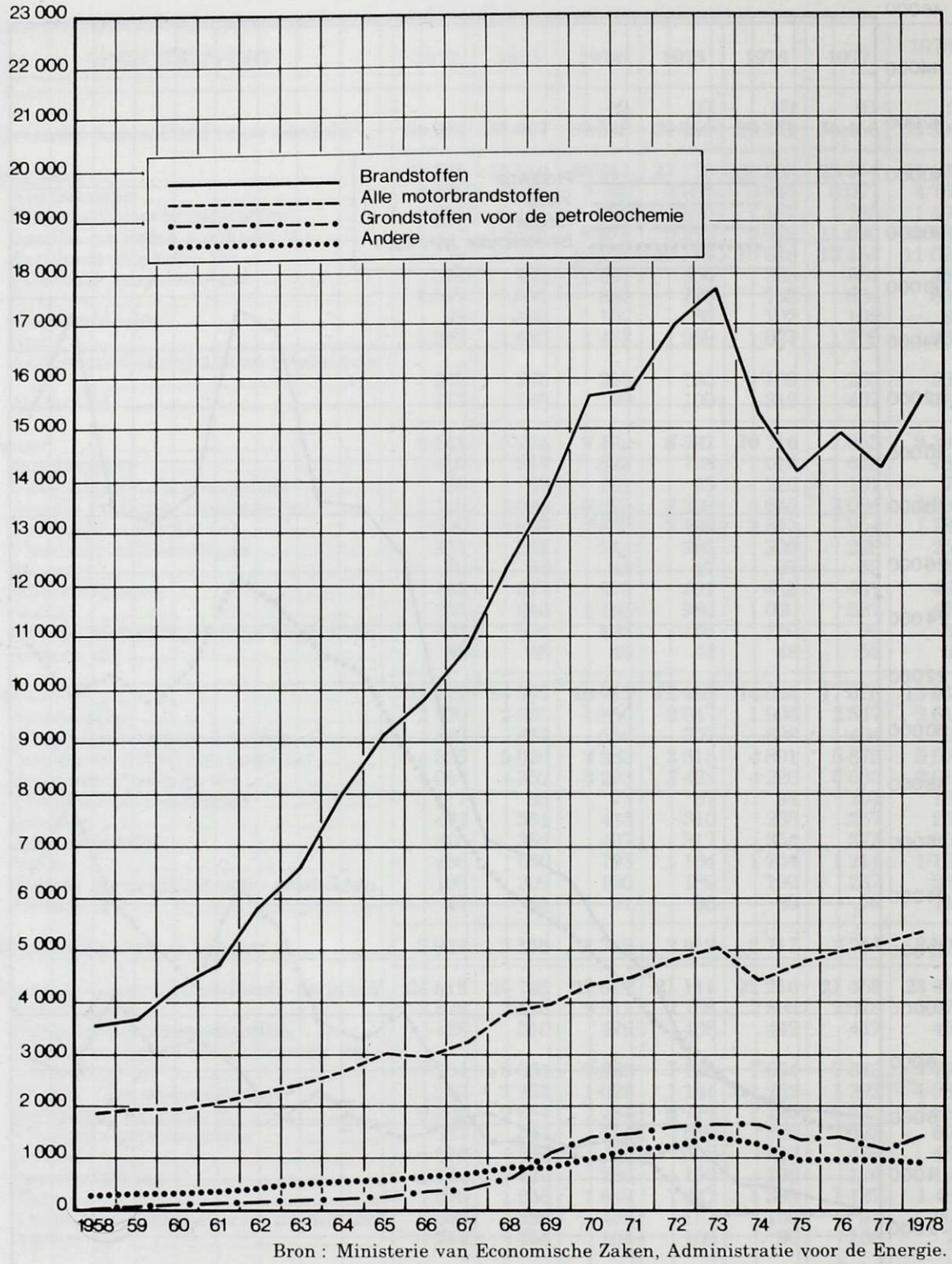

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Exclusief eigen verbruik der raffinaderijen en bunkering voor zeescheepvaart.

Zichtbaar brutoverbruik van primaire energie

JAARTAL	In duizenden tonnen aardolieëquivalent (41 860 kjoules/kg) (a)						In % van het totaal				
	Steenkool (b)	Bruinkool (c)	Netgas (d)	Elektriciteit (e)	Petroleum (f)	Totaal (g)	Steenkool	Bruinkool	Netgas	Elektriciteit	Petroleum
1960	16 309	45	35	71	7 089	23 549	69,23	0,19	0,15	0,30	30,12
1961	16 048	46	37	— 15	7 781	23 903	67,12	0,19	0,16	—0,06	32,60
1962	17 117	48	38	— 94	9 193	26 307	65,04	0,18	0,15	—0,36	34,99
1963	17 835	52	38	—101	10 533	28 357	62,87	0,18	0,13	—0,36	37,17
1964	16 268	38	36	— 55	12 202	28 489	57,08	0,13	0,12	—0,19	42,86
1965	16 184	39	46	64	13 690	30 023	54,23	0,13	0,16	0,22	45,25
1966	14 698	33	99	59	14 541	29 430	50,04	0,11	0,34	0,20	49,31
1967	14 276	29	450	144	16 148	31 047	45,96	0,09	1,45	0,46	52,04
1968	14 943	28	1 158	66	18 969	35 164	42,47	0,08	3,29	0,19	53,97
1969	14 599	24	2 414	— 25	21 482	38 494	37,95	0,06	6,27	—0,06	55,78
1970	13 249	21	3 819	157	23 869	41 115	32,14	0,05	9,29	0,38	58,14
1971	11 287	17	5 300	— 81	24 663	41 181	27,40	0,04	12,86	—0,21	59,91
1972	11 476	15	6 564	— 90	26 586	44 553	25,69	0,03	14,69	—0,20	59,79
1973	11 588	14	7 996	— 83	27 443	46 958	24,66	0,03	17,02	—0,18	58,47
1974	12 357	17	9 311	15	24 145	45 845	26,94	0,04	20,30	0,03	52,69
1975	9 183	11	9 068	1 367	22 530	42 159	21,77	0,03	21,50	3,24	53,46
1976	9 835	10	9 680	1 534	23 896	44 955	21,87	0,02	21,52	3,41	53,18
1977	9 184	11	9 557	2 477	23 313	44 542	20,62	0,02	21,46	5,56	52,34
1978 (h)	10 011	10	9 481	2 231	24 374	46 115	21,71	0,02	20,58	4,84	52,85

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Omrekeningscoëfficienten op basis van de calorische onderwaarde : steenkolen (handelskwaliteiten), steenkoolagglomeraten en cokes : 29.930 kjoules/kg; laagwaardige kolen : 20.930 kjoules/kg; brandstofschilfers : naar gelang van hun calorieëninhoud; bruinkoolbriketten : 20.930 kjoules/kg; netgas : aan de hand van de vooraf tot 35.169 kjoules/m³ omgerekende statistieken; elektriciteit uit waterkracht en kernenergie en invoersaldo van elektriciteit : aan de hand van het gemiddelde aantal kjoules, ingezet door alle klassieke thermische centrales om 1 kWh voort te brengen; ruwe petroleum en invoersaldo van energetische en niet energetische petroleumprodukten : 41.860 kjoules/kg.

(b) Verbruik van steenkolen en brandstofschilfers, invoersaldo en voorraadintering van steenkoolagglomeraten en cokes.

(c) Invoer van bruinkoolbriketten.

(d) Verbruik van het in België opgevangen mijngas en invoersaldo van netgas, waaronder aardgas vanaf 10 oktober 1966.

(e) Produktie van elektriciteit uit waterkracht en kernenergie en invoersaldo van elektriciteit; het Belgisch aandeel in de produktie van de Frans-Belgische kerncentrale van Chooz is bij de invoer geteld.

(f) Hoeveelheid in de raffinaderijen verwerkte ruwe petroleum, invoersaldo van energetische en niet energetische petroleumprodukten en positief verschil tussen de binnenlandse leveringen van geraffineerde produkten, enerzijds, de som van de voortgebrachte hoeveelheid en het invoersaldo van die produkten, anderzijds.

(g) Het totaal moet overeenkomen met de som van de posten « Verbruik der producenten primaire energie, verlies, omvorming en distributie » en « Levering eindverbruikers » (rekening gehouden met de schommelingen der gekende voorraden) in de tabel « **Balans van de totale Energie** ».

(h) Voorlopige gegevens.

Zichtbaar verbruik van primaire energie

(duizenden tonnen aardolieëquivalent)

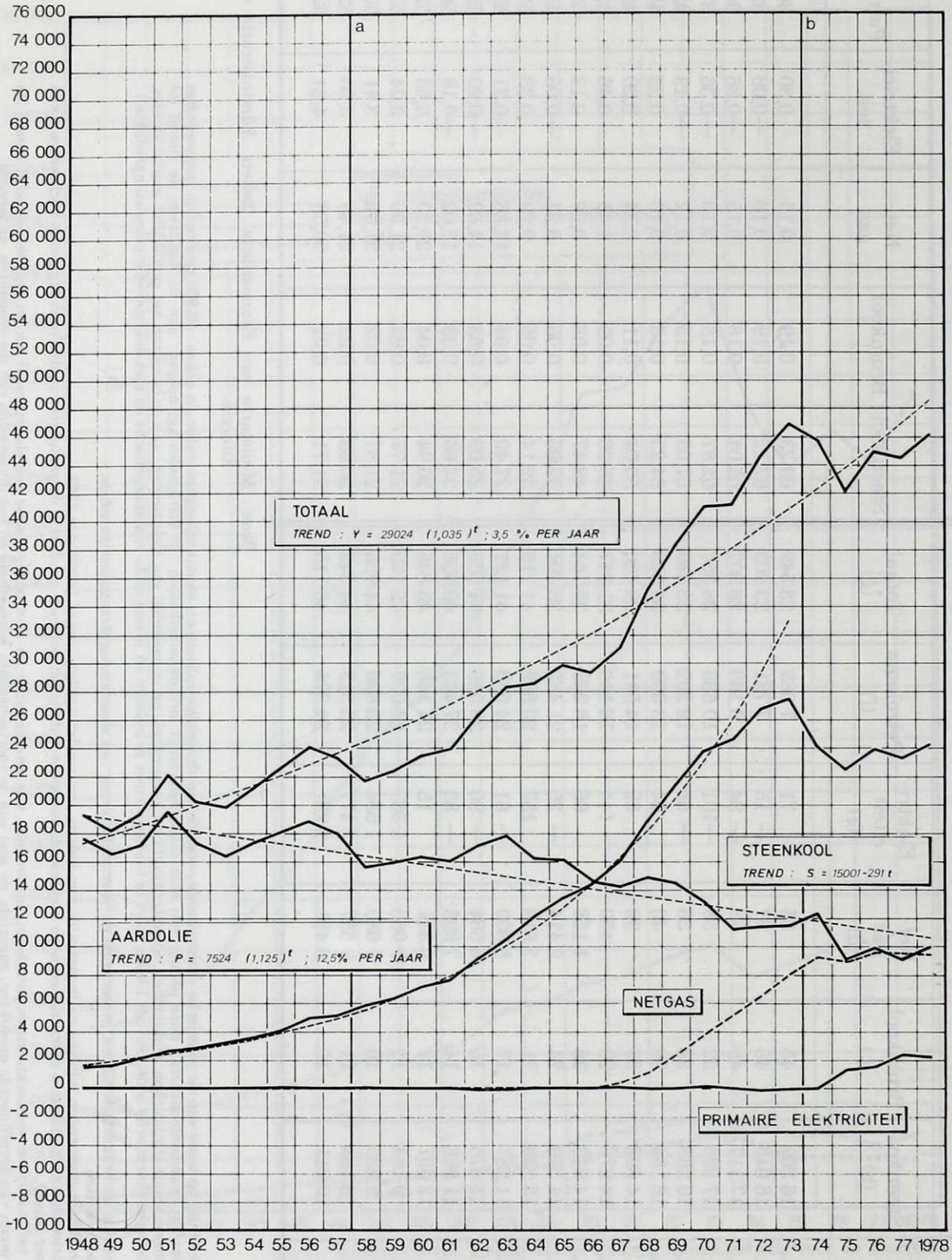

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) 1956-1957 : eerste sluiting Suez-kanaal.
1958 : Europese Economische Gemeenschap.
(b) Einde 1973 : petroleumcrisis — nieuw energiebeleid.

Vergelijking tussen het verloop van de indexcijfers der industriële produktie en dat van de indexcijfers van het brutoverbruik van primaire energie

(1963 = 100)

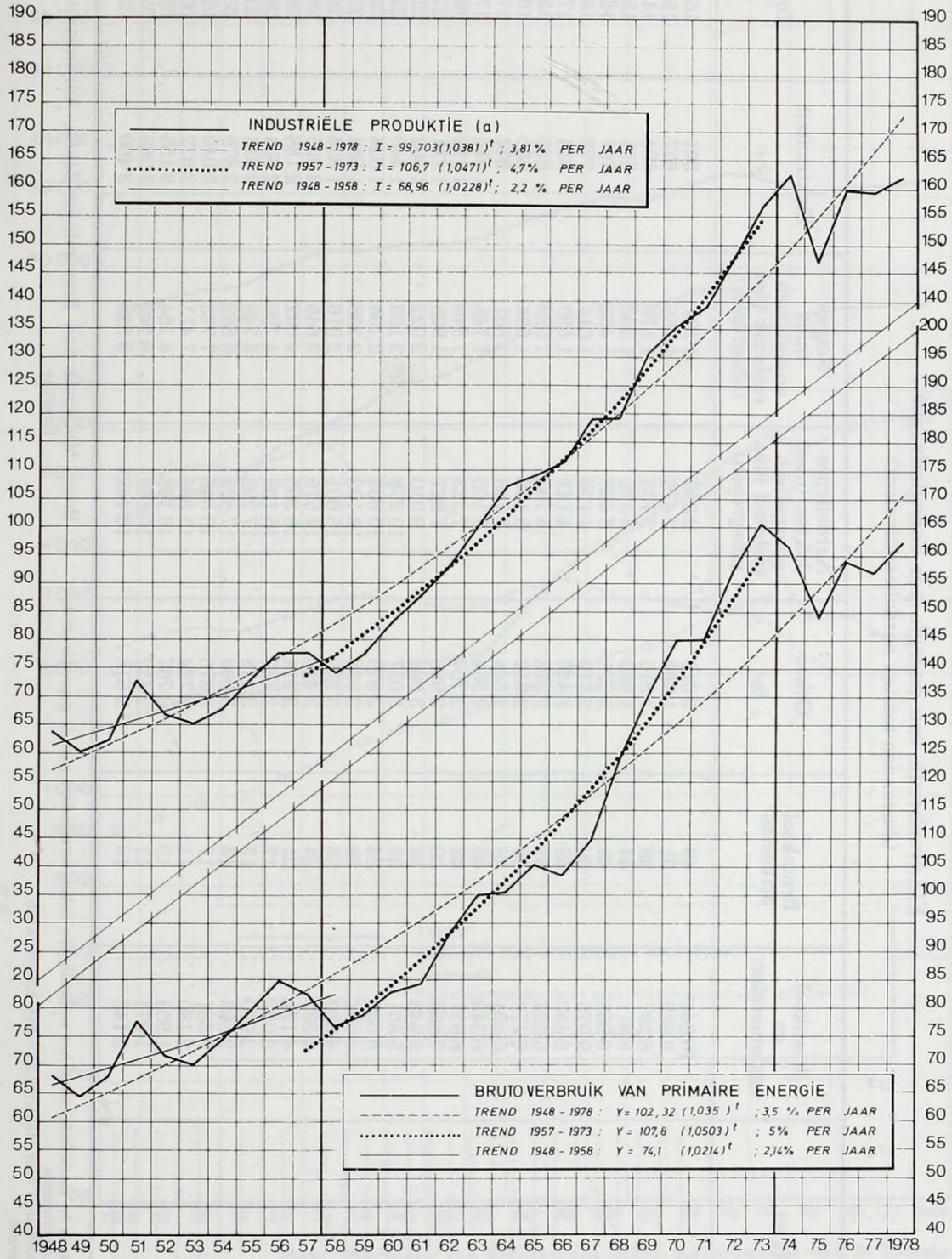

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Van 1949 tot 1953, op basis van het indexcijfer I.E.S.P.O., Leuven, 1936-1938 = 100; vanaf 1953, indexcijfer N.I.S., 1963 = 100, zonder de bouwnijverheid.

Eindverbruik van energie per energiedrager

(duizenden tonnen aardolieëquivalent)

JAARTAL	Steenkool en -agglomeraten	Bruinkool-briketten	Cokes (a)	Aardolieprodukten (niet energetisch verbruik niet inbegrepen)	Netgas (niet energetisch verbruik niet inbegrepen)	Elektriciteit (b)	Totaal
1951	10 644	49	2 012	2 355	1 197	591	16 848
1952	8 652	31	1 987	2 476	1 455	577	15 178
1953	8 197	38	1 816	2 733	1 179	594	14 557
1954	8 811	44	1 989	3 121	1 280	651	15 896
1955	8 963	49	2 321	3 468	1 469	707	16 977
1956	9 025	50	2 519	4 175	1 614	773	18 156
1957	8 440	53	2 446	4 142	1 590	814	17 485
1958	6 424	51	2 313	4 796	1 583	825	15 992
1959	6 172	45	2 512	5 156	1 634	885	16 404
1960	6 494	48	2 584	5 748	1 801	974	17 649
1961	6 343	45	2 564	6 105	1 746	1 016	17 819
1962	6 917	48	2 704	7 323	1 849	1 112	19 953
1963	7 465	50	2 985	7 927	1 928	1 211	21 566
1964	5 943	38	3 096	9 010	2 022	1 362	21 471
1965	5 801	39	3 037	10 278	2 103	1 443	22 701
1966	5 009	34	2 879	10 803	2 134	1 534	22 393
1967	4 602	29	2 935	12 103	2 238	1 634	23 541
1968	4 539	28	3 239	13 601	2 916	1 833	26 156
1969	4 337	24	3 416	14 575	3 645	2 025	28 022
1970	4 171	21	3 214	16 305	4 092	2 188	29 991
1971	3 027	17	2 787	16 139	4 796	2 334	29 100
1972	2 920	15	3 118	17 292	5 749	2 614	31 708
1973	2 868	14	3 699	17 802	6 682	2 879	33 944
1974	2 681	17	3 876	15 346	7 733	3 049	32 702
1975	2 180	11	2 724	15 368	7 411	2 872	30 566
1976	1 953	10	2 767	16 198	8 184	3 155	32 267
1977	1 974	11	2 422	16 162	8 242	3 286	32 097
1978 (c)	2 143	10	2 618	16 442	8 528	3 459	33 200

(a) Om dubbel gebruik te voorkomen werd het verbruik van cokes verminderd met de geproduceerde hoeveelheden hoogovengas.
(b) Omrekeningscoëfficient voor elektriciteit : 3600 kjoules/kWh.
(c) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Eindverbruik van energie (a) per energiedrager

(duizenden tonnen aardolieëquivalent)

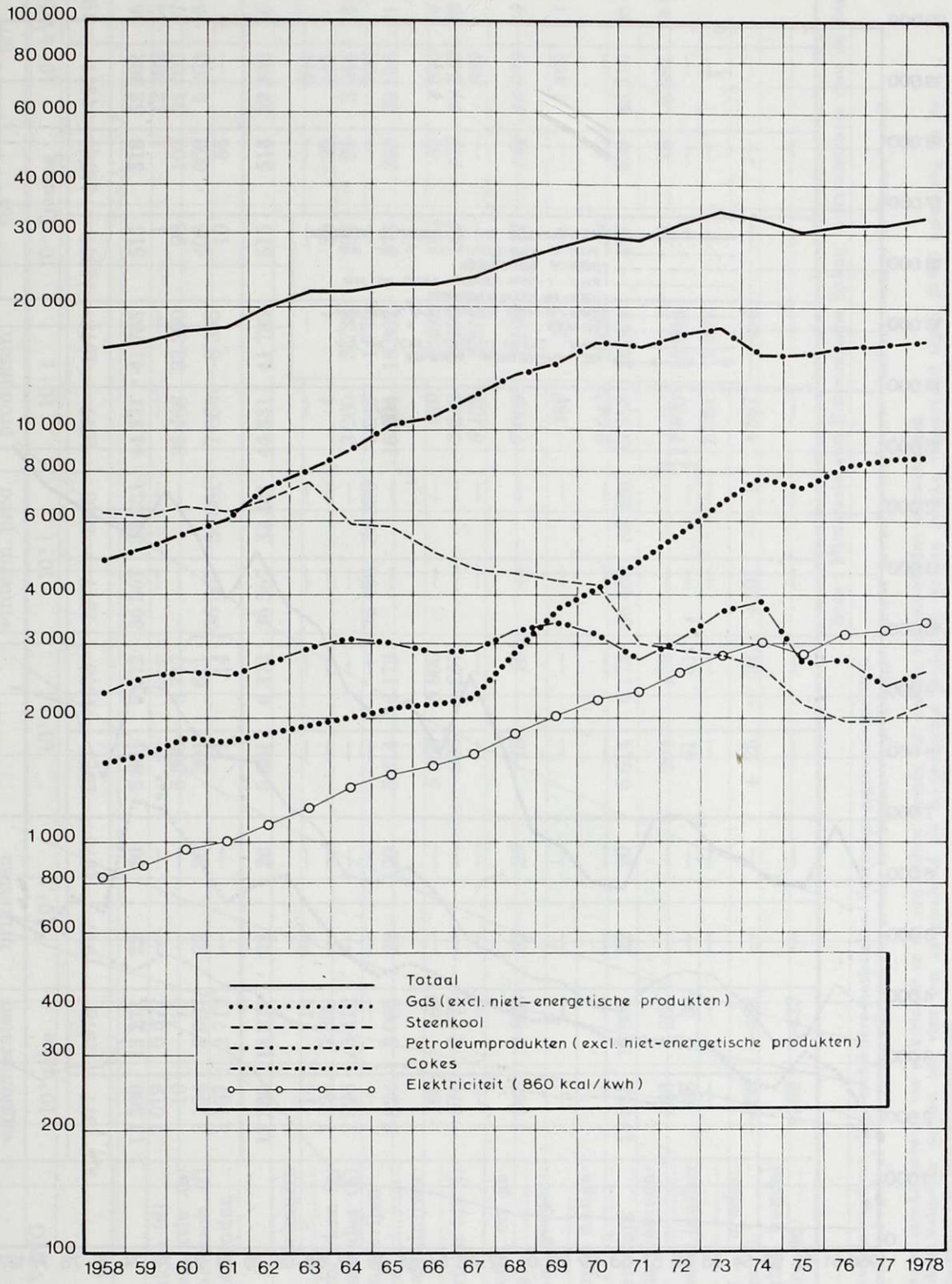

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Energie die niet aangewend werd voor de voortbrenging van een andere vorm van energie; exclusief de aanwending voor niet energetische doeleinden en het verlies bij verdeling.
Voor 1978 : voorlopige gegevens.

Eindverbruik van energie per sector

(duizenden tonnen aardolieëquivalent)

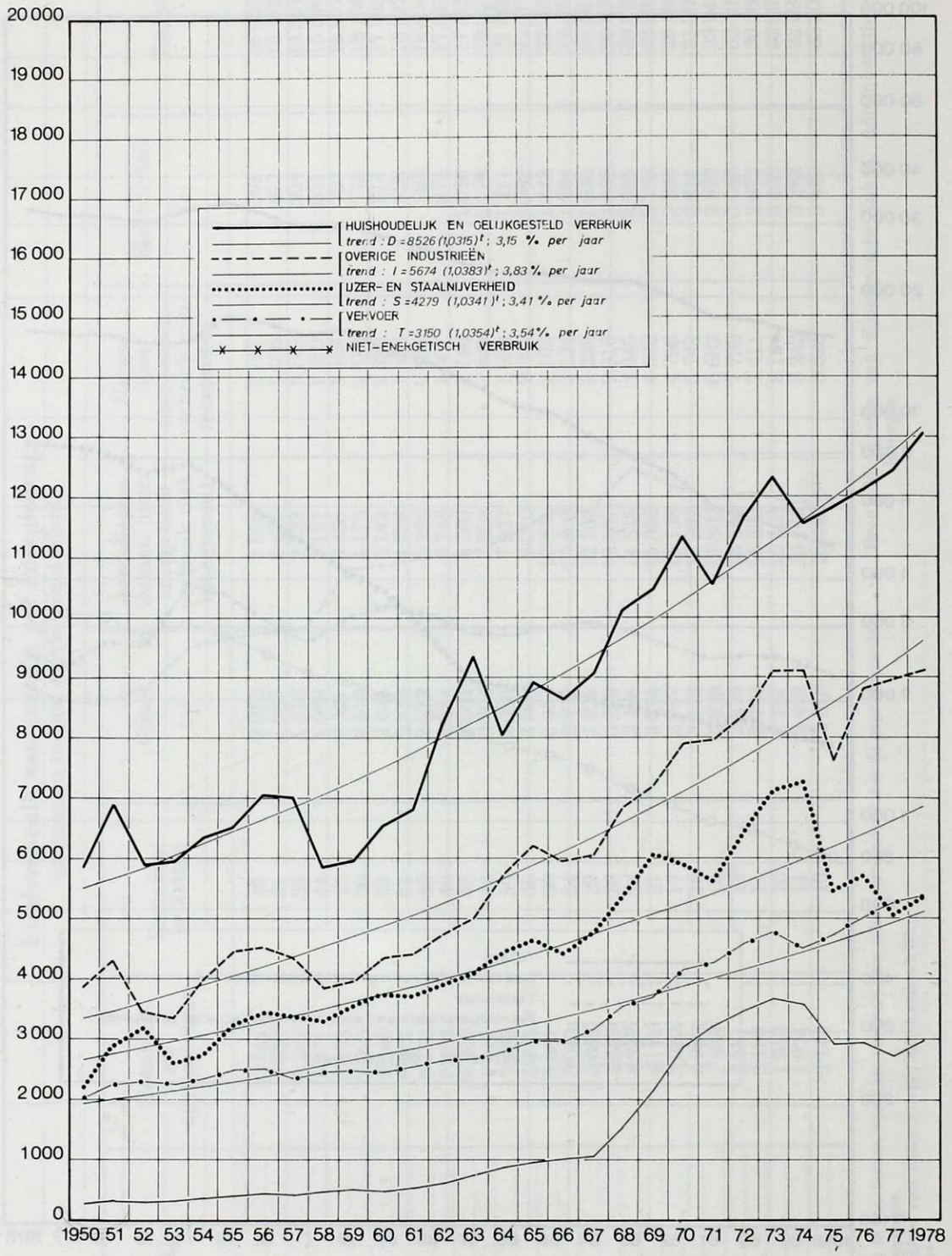

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Samengevatte energiebalans naar vorm van energie (a)

OMSCHRIJVING	Steenkool en -agglomeraten		Bruinkool-briketten		Cokes		Ruwe petroleum +interm. prod.		Petroleum-produkten		Netgas (b)		Elektriciteit (c)	
	10^3 tske		10^3 t		10^3 t		10^3 t		10^3 t		10^3 Tjoules		10^6 kWh	
	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978
Middelen	**13 380**	**13 271**	**22**	**20**	**5 881**	**6 372**	**36 567**	**33 381**	**44 331**	**41 785**	**515**	**518**	**52 302**	**56 121**
Primaire produktie (d)	7 019	6 577	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	12 392	13 016
Secundaire produktie (e)	10	10	—	—	5 569	5 747	—	—	36 466	33 390	98	103	34 707	37 822
Inv. uit de Gemeensch. (f)	3 194	3 967	22	20	301	611	} 36 567	33 381	7 865	8 395	406	359	5 203	5 283
Invoer uit derde landen	3 157	2 717	—	—	11	14					10	55	—	—
Aanwending	**13 380**	**13 271**	**22**	**20**	**5 881**	**6 372**	**36 567**	**33 381**	**44 331**	**41 785**	**515**	**518**	**52 302**	**56 121**
Producenten primaire energie	14	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	664	639
Cokes- en gasfabrieken (g)	7 324	7 399	—	—	—	—	—	—	4	4	28	29	145	145
Elektriciteitscentrales (h)	2 926	3 412	—	—	—	—	—	—	3 260	3 738	96	91	5 044	5 379
Petroleumraffinaderijen	—	—	—	—	—	—	36 466	33 390	1 845	1 770	—	—	706	681
Eindverbruikers	2 824	3 065	22	20	5 614	6 173	—	—	18 204	18 862	373	380	39 156	41 217
IJzer- en staalnijverheid (i)	*169*	*169*	—	—	*5 360*	*5 900*	—	—	*439*	*485*	*80*	*81*	*4 500*	*4 864*
Over. industrieën (d) (j)	*810*	*1 070*	—	—	*236*	*257*	—	—	*3 249*	*3 400*	*144*	*132*	*18 249*	*19 534*
Vervoer	—	—	—	—	—	—	—	—	*5 109*	*5 310*	—	—	*869*	*907*
Huisbrandsector en gelijkgestelde	*1 845*	*1 826*	*22*	*20*	*18*	*16*	—	—	*7 009*	*7 100*	*121*	*144*	*14 076*	*14 297*
Overige en niet-gespecifieerd	—	—	—	—	—	—	—	—	*356*	*147*	—	—	*1 462*	*1 615*
Niet als energie aangewend	—	—	—	—	—	—	—	—	*2 042*	*2 420*	*28*	*23*	—	—
Binnenlands verbruik	13 088	13 890	22	20	5 614	6 173	36 466	33 390	23 313	24 374	497	500	45 715	48 061
Uitvoer naar de Gemeenschap (f) (k)	328	233	—	—	204	179	—	—	} 17 870	15 058	18	18	6 587	8 060
Uitvoer naar derde landen	36	39	—	—	41	51	—	—			—	—	—	—
Bunker	—	—	—	—	—	—	—	—	2 761	2 807	—	—	—	—
Voorraadwijzig., produc. en importeurs (l)	—456	—468	—	—	+ 25	— 31	+101	— 9	+387	—454	—	—	—	—
Voorraadwijziging, handel en verbruikers (m)	+362	—433	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

(a) Balans opgemaakt aan de hand van vlug beschikbare statistieken. Voorlopige gegevens voor 1978.
(b) Alle gas dat in gastoestand wordt of moet worden geleverd, dus zonder het butaan- en propaangas, dat aan de eindverbruikers in vloeibare toestand (in flessen) wordt bezorgd.
(c) Niet alle dubbeltellingen inzake verbruik van elektriciteit en dit van andere vormen van energie konden worden uitgeschakeld.
(d) Steenkool : de handelskwaliteiten worden ton voor ton aangerekend; de laagwaardige produkten worden in ske omgerekend tegen 20.930 kjoules/kg en de brandstofschiefers op grond van hun caloriëninhoud.
Elektriciteit : inclusief kernenergie. Het Belgisch aandeel in de Frans-Belgische kerncentrale van Chooz is bij de invoer geteld.
(e) Steenkool en -agglomeraten : pekverbruik van de agglomeratenfabrieken. Netgas : produktie van de gas- en cokesfabrieken, aankopen van gas bij de petroleumnijverheid en totaal verbruik van hoogovengas.
(f) Exclusief de doorvoer van aardgas naar Frankrijk.
(g) Netgas : eigen verbruik van de cokes- en gasfabrieken en verlies bij de distributie.
(h) Inclusief het verbruik van de zelfvoortbrengers. Elektriciteit : inclusief het verschil tussen de bruto- en nettoproduktie, alsook het verlies bij vervoer en distributie en energie gebruikt voor oppompen van water in de pompcentrales.
(i) Netgas : inclusief het hoogovengas.
(j) Niet inbegrepen het verbruik voor de produktie van elektriciteit.
(k) Inclusief de brandstofschiefers omgerekend tegen 15.110 kjoules/kg.
(l) Ruwe petroleum : verschil tussen invoer en de hoeveelheid verwerkte petroleum in de raffinaderijen; petroleumprodukten : verschil tussen de produktie en de invoer, enerzijds, de leveringen anderzijds.
(m) Handel, cokesfabrieken, spoorwegen, elektriciteitscentrales der voortbrengers-verdelers en gemeenschappelijke centrales.

Balans van de totale energie
(in duizenden tonnen aardolieëquivalent)

OMSCHRIJVING	Omrekeningscoëfficient	1972	1973	1974	1975	1976	1977 (a)	1978 (b)
Middelen		**61 531**	**66 028**	**63 245**	**60 362**	**63 886**	**67 978**	**65 376**
Primaire produktie		*7 168*	*6 137*	*5 690*	*6 965*	*7 543*	*7 742*	*7 432*
— Steenkool	*0,70*	7 082	6 035	5 549	5 364	5 223	4 915	4 606
— Mijngas		43	45	51	43	28	32	32
— Hydro-elektriciteit	(i)	40	40	56	41	24	51	49
— Kernenergie (c)	(i)	3	17	34	1 517	2 268	2 744	2 745
Invoer		*54 363*	*59 891*	*57 555*	*53 397*	*56 343*	*60 236*	*57 944*
— Steenkool en agglomeraten	*0,70*	4 469	5 139	6 609	4 388	5 079	4 441	4 674
— Cokes	*0,70*	605	777	946	421	365	218	437
— Bruinkoolbriketten	*0,495*	15	14	17	15	10	11	10
— Ruwe petroleum	*1,00*	36 124	37 387	30 502	29 492	29 255	36 567	33 381
— Petroleumprodukten	*1,00*	6 148	8 032	9 111	8 595	10 727	7 865	8 395
— Netgas (d)		6 630	8 157	9 773	9 544	10 175	9 938	9 888
— Elektriciteit (c)	(i)	372	385	597	942	732	1 196	1 159
Aanwending binnenland (e)		**44 561**	**47 051**	**47 456**	**42 274**	**44 441**	**45 184**	**45 301**
Verbruik der producenten primaire energie, verlies omvorming en distributie (f)		*9 409*	*9 363*	*9 526*	*8 793*	*9 782*	*9 728*	*9 889*
Voorraadwijziging in omvormingsbe-		+ *15*	+ *202*	+ *1 639*	+ *41*	— *489*	+ *650*	— *765*
Levering eindverbruikers		35 149	37 606	36 291	33 473	30 180	31 510	30 100
[illegible]		6 436	7 090	7 285	5 440	5 694	5 084	5 373
[illegible]		[illegible]	[illegible]	9 112	7 635	8 811	8 948	9 120

Levering eindverbruikers		35 149	37 606	36 291	33 475	35 183	34 816	36 169
— IJzer- en staalnijverheid		[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
— Overige industrieën		8 378	9 098	9 112	7 635	8 811	8 948	9 120
— Vervoer		4 586	4 770	4 495	4 765	5 031	5 263	5 386
— Huishoudsectoren en gelijkgest.		11 643	12 315	11 577	11 820	12 097	12 406	13 038
— Niet als energie aangewend		3 442	3 662	3 588	2 908	2 917	2 717	2 969
— Niet gespecifieerd		664	671	234	907	633	398	283
Voorraadwijziging verbruikers (h)		*— 10*	*— 119*	*+ 100*	*— 36*	*— 35*	*— 10*	*+ 8*
Verkoop buitenland		**17 352**	**19 132**	**15 579**	**17 524**	**19 311**	**22 990**	**20 415**
Uitvoer		*14 426*	*15 971*	*12 814*	*14 703*	*16 591*	*20 229*	*17 608*
— Steenkool en agglomeraten	*0,70*	370	365	367	350	293	255	190
— Cokes	*0,70*	262	328	336	230	241	171	161
— Petroleumprodukten	*1,01*	13 185	17 521	10 925	12 536	14 060	17 870	15 058
— Netgas		109	216	513	453	505	419	431
— Elektriciteit	(i)	500	561	673	1 133	1 492	1 514	1 768
Bunker		*2 926*	*3 141*	*2 765*	*2 822*	*2 719*	*2 761*	*2 807*
— Steenkool	*0,70*	—	—	—	—	—	—	—
— Petroleumprodukten	*1,00*	2 926	3 141	2 765	2 822	2 719	2 761	2 807
Voorraadwijziging producenten en importeurs		**— 382**	**— 155**	**+ 210**	**+ 564**	**+ 134**	**— 196**	**— 340**
— Steenkool en cokes	*0,70*	*+ 30*	*— 227*	*— 86*	*+ 361*	*+ 260*	*— 302*	*— 349*
— Ruwe petroleum	*1,00*	*— 412*	*+ 72*	*+ 124*	*+ 137*	*— 145*	*+ 101*	*— 9*
— Netgas		—	—	—	*+ 66*	*+ 19*	*+ 5*	*+ 18*

(a) Verbeterde gegevens.
(b) Voorlopige gegevens.
(c) De elektrische energie, aan België geleverd door de Frans-Belgische kerncentrale van Chooz is bij de invoer van elektriciteit geteld.
(d) Inclusief het aardgas vanaf 10 oktober 1966.
(e) Omrekeningscoëfficiënt voor elektriciteit : 0,086. Niet alle dubbeltellingen konden worden vermeden.
(f) Verschilberekening.
(g) Elektriciteitscentrales (kolen), cokesfabrieken (kolen), petroleumraffinaderijen (verschil tussen, enerzijds, de voortbrenging en de invoer en, anderzijds de leveringen).
(h) IJzer- en staalnijverheid, spoorwegen, handel.
(i) Raming op basis van het specifiek verbruik van alle centrales van thermische energie samen.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie voor de Energie.

Buitenlandse handel van de B.L.E.U. betre
(voor de waarde, in

OMSCHRIJVING (a)	Eenheid van de hoeveelheid	1975							1976
		Invoer		Uitvoer		Saldo	Invoer		
		Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde	Waarde	Gewicht	Waarde	G wi
Vaste brandstoffen	10^3t	**10 014**	**25 674**	**880**	**2 082**	**—23 592**	**10 720**	**26 61**	
— steenkool en bruinkool	10^3t	6 792	15 701	542	959	—14 742	7 850	17 19	
— cokes	10^3t	3 000	9 463	318	1 067	— 8 396	2 713	9 05	
— agglomeraten van steenkool en bruinkool	10^3t	222	510	20	56	— 454	157	37	
Petroleum en petroleumprodukten	10^3t	**34 881**	**113 837**	**13 045**	**43 104**	**—70 733**	**38 534**	**141 93**	1
— ruwe en half-geraffineerde petroleum	10^3t	*26 168*	*83 600*	*82*	*229*	*—83 371*	*28 811*	*102 6(*	
— petroleumderivaten	10^3t	*8 713*	*30 237*	*12 963*	*42 875*	*+ 12 638*	*9 723*	*39 3:*	1
— lichte oliën	10^3t	2 151	9 234	3 921	17 090	+ 7 856	2 256	12 5:	
	10^6l	3 000		5 457			3 059		
— halfzware oliën	10^3t	60	256	651	2 571	+ 2 315	101	4:	
	10^6l	76		816			122		
— zware gas-oil oliën	10^3t	2 564	9 206	3 064	10 800	+ 1 594	3 529	14 9	
	10^6l	3 752		3 689			4 075		
— zware fuel-oil oliën	10^3t	3 691	10 458	5 252	12 098	+ 1 640	3 520	9 7:	
— vloeibare petroleumgas	10^3t	247	1 083	75	316	— 767	317	1 6	
Netgas, ander dan aardgas	10^6m^3	**12**	**12**	—	—	— 12	**7**		
Aardgas	10^6m^3	**17 813**	**13 373**	**12**	**8**	**—13 365**	**12 034**	**18 8**	
Totaal ...			**152 896**	..	**45 194**	**—107 702**	..	**187 4**	

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* —Steenkool en bruinkool : D.T. 2701.110 + D.T. 2701.140 + D.T. 2701.160 + D.T. 2701.180; cokes : D.T. 2704.110 + D.T. 2704.190; agglomeraten van steenkool en bruinkool : D.T. 2701.900 + D.T. 2702.300; ruwe en halfgeraffineerde petroleum : D.T. 2709.000; lichte oliën : D.T. 2710.110 + D.T. 2710.130 + D.T. 2710.150 + D.T. 2710.170 + D.T. 2710.210 + D.T. 2710.250 + D.T. 2710.290; halfzware oliën : D.T. 2710.310 + D.T. 2710.330 + D.T. 2710.340 + D.T. 2710.380 + D.T. 2710.390; zware gas-oil oliën : D.T. 2710.510 + D.T. 2710.530 + D.T. 2710.590; zware fuel-oil oliën : D.T. 2710.610 + D.T. 2710.630 + D.T. 2710.690; vloeibaar petroleumgas : D.T. 2711.030 + D.T. 2711.050 + D.T. 2711.170 + D.T. 2711.130 + D.T. 2711.190; net-gas (exclusief aardgas) : D.T. 2718.000; aardgas : D.T. 2711.910. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

f nde de voornaamste vormen van energie
n ljoenen franken)

176			1977					1978				
Uitvoer		Saldo	Invoer		Uitvoer		Saldo	Invoer		Uitvoer		Saldo
Ge-vicht	Waar-de	Waar-de	Ge-wicht	Waar-de	Ge-wicht	Waar-de	Waar-de	Ge-wicht	Waar-de	Ge-wicht	Waar-de	Waar-de
702	**1 753**	**— 24 866**	**9 213**	**22 093**	**512**	**1 309**	**— 20 784**	**10 471**	**24 561**	**467**	**1 341**	**— 23 220**
378	826	— 16 368	6 913	14 272	357	753	— 13 519	7 650	15 291	246	531	— 14 760
311	881	— 8 169	2 102	7 352	145	530	— 6 822	2 640	8 824	195	734	— 8 090
13	46	— 329	198	469	10	26	— 443	181	446	26	76	— 370
3 037	**51 553**	**— 90 380**	**41 533**	**150 998**	**16 326**	**63 374**	**— 87 624**	**39 662**	**131 435**	**13 724**	**51 134**	**— 80 301**
—	*1*	*—102 601*	*35 036*	*125 583*	*1*	—	*—125 583*	*30 796*	*99 593*	*81*	*221*	*— 99 372*
3 037	*51 552*	*+ 12 221*	*6 497*	*25 415*	*16 325*	*63 374*	*+ 37 959*	*8 866*	*31 842*	*13 643*	*50 913*	*+ 19 071*
3 307	17 881	+ 5 345	1 717	8 607	4 154	20 399	+ 11 792	1 601	7 814	3 993	18 856	+ 11 042
4 557			2 485		5 730			2 187		5 487		
752	3 405	+ 2 911	98	471	1 451	6 770	+ 6 299	43	229	1 131	5 062	+ 4 833
954			123		1 830			52		1 422		
3 499	14 783	— 127	1 720	7 320	3 455	14 728	+ 7 408	2 362	9 470	2 866	11 489	+ 2 019
4 195			2 060		4 134			3 285		3 414		
5 394	15 083	+ 5 333	2 718	7 800	7 075	20 560	+ 12 760	4 628	13 178	5 498	14 821	+ 1 643
85	400	— 1 241	244	1 217	190	917	— 300	232	1 151	155	685	— 466
—	—	— 16	18	57	—	—	— 57	18	78	—	—	— 78
10	**42**	**— 18 834**	**9 790**	**22 456**	**42**	**191**	**— 22 265**	**9 670**	**24 653**	**28**	**114**	**— 24 539**
..	**53 348**	**—134 096**	..	**195 604**	..	**64 874**	**—130 730**	..	**180 727**	..	**52 589**	**—128 138**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Administratie voor de Energie.

AFDELING III. — PRODUKTIEVERLOOP IN DE FABRIEKSNIJVERHEID

§ 1. — METAALNIJVERHEID

1. — *IJzer- en Staalnijverheid.*

Onder de sectoren van de industriële bedrijvigheid werd in 1975 de ijzer- en staalnijverheid het meest getroffen door de economische recessie : het produktie-indexcijfer liep met ongeveer 1/3 terug. Deze diepe inzinking, die zich in alle Westerse industrielanden voordeed, zij het niet overal in dezelfde mate, was vooral het gevolg van de zeer grote conjunctuurgevoeligheid van deze sector omdat deze aan het begin staat van de produktieketen, waardoor de vraag er beïnvloed wordt door het gecumuleerd effect van de voorraadwijzigingen in de verschillende volgende produktiefasen.

De heropleving in België van 1976 was zeer zwak en werd in 1977 gevolgd door een nieuwe produktievermindering. Dit kan verklaard worden door de blijvende crisissituatie op de wereldmarkt, die in België sterker gevoeld werd dan in de meeste andere landen omdat een zeer groot gedeelte van de produktie moet afgezet worden in het buitenland. Daarenboven staat de belgische ijzer- en staalnijverheid voor structurele problemen gezien de veroudering van heelwat belangrijke installaties.

Opnieuw was 1978 gunstiger dan het voorgaande jaar, vermits het produktie-indexcijfer toenam met nagenoeg 12 % in vergelijking met 1977. De groei was vrijwel gelijk verdeeld over de verschillende produkten (gietijzer, ruwstaal, afgewerkte produkten). Zoals in de meeste andere sectoren was de heropleding volledig geconcentreerd in de laatste vijf maanden van het jaar en kan verklaard worden door een hogere vraag naar staal op wereldvlak.

Deze verbeting is evenwel nog geen teken dat de problemen in de sector aan een oplossing toe zijn. De structurele moeilijkheden in de Belgische bedrijven zoals ook de structurele overcapaciteit op de wereldmarkt blijven bestaan. Het beperkt karakter van de verbetering in 1978 wordt duidelijk geïllustreerd door de vaststelling dat de produktie in 1978 nog altijd 21 % lager bleef dan in 1974 en met moeite het peil van 1970 bereikte.

Wegens de grote afhankelijkheid van de uitvoer varieert de Belgische ijzer- en staalnijverheid veel sterker dan die van de grotere landen. Niet alleen zijn de inzinkingen dieper, maar ook de verbeteringen meer uitgesproken. Dit blijkt ook in 1978 duidelijk uit de internationale vergelijking van de staalproduktie. De Belgische produktie nam immers toe met 12 %, waar de grotere E.E.G.-landen een groei van slechts 3 tot 6 % vertoonden en het Verenigd Koninkrijk zelfs een lichte teruggang tengevolge van structurele problemen. Het E.E.G.-gemiddelde nam toe met 5 %. Hierbij kan ook worden aangestipt dat de Japanse staalproduktie in 1978 stagneerde maar deze van de Verenigde Staten aangroeide met meer dan 9 %.

Dat de verbetering van de conjunctuur in de staalnijverheid het gevolg is van een grotere vraag op de buitenlandse markt blijkt uit de gegevens van de buitenlandse handel. Daar verbeterde het handelssaldo duidelijk, vermits de uitvoer naar waarde toenam met 11,4 % en de invoer met slechts 6,3 %. De groei van de invoer kwam nagenoeg uitsluitend voor bij de grondstoffen (ertsen en schroot) en ingots; de aankopen in het buitenland van walsprodukten bleef nagenoeg onveranderd naar waarde en daalde licht in volume. Bij de uitvoer had de zeer sterke toename bij de ingots (45 %) een belangrijke invloed op het eindresultaat, alhoewel ook de uitvoer van meer bewerkte produkten aangroeide, zij het in mindere mate.

2. — *Nijverheid van de non-ferrometalen.*

Deze bedrijfstak kende een belangrijke produktiegroei tijdens de tweede helft van 1976 en de eerste helft van 1977. Vanaf de tweede helft van dat jaar verzwakte de groei echter, en tijdens de eerste helft van 1978 viel de produktie zelfs terug met 10 % in vergelijking met dezelfde periode van het voorgaande jaar. Tijdens het tweede semester handhaafde het produktie-indexcijfer zich op het peil van het voorgaande jaar, zodat het jaar afgesloten werd met een teruggang van ruim 5 %.

Uit de produktie in absolute cijfers blijkt dat de verzwakking zich vooral uitte bij de ruwe metalen, met een produktieteruggang van 8,8 %. Doorslaggevend hierbij was vooral de vermindering van de koperproduktie, die meer dan de helft van de totale produktie omvat, met ruim 10 %, alhoewel op lood en tin na ook bij alle andere metalen een teruggang werd genoteerd die zelfs zeer groot was bij het minder belangrijke aluminium (50 %) en zinkstof (25 %). Toch dient hierbij te worden aangestipt dat met deze vermindering in 1978 slechts een deel van de produktiewinst van het voorgaande jaar verloren ging en de realisaties van de voorgaande jaren nog altijd ruimschoots overtroffen worden.

Bij de halffabrikaten bleef de globale achteruitgang beperkt tot 1,5 %. De verwerking van aluminium en lood nam enigszins toe, terwijl bij de andere metalen een beperkte vermindering werd genoteerd.

De buitenlandse handel liep over de gehele lijn terug. Naar waarde verminderde de uitvoer sterker dan de invoer zodat het negatief handelssaldo opliep van ruim 6 miljard in 1977 tot ongeveer 7,2 miljard in 1978.

3. — *Metaalverwerkende nijverheid.*

Reeds in 1975 was de metaalverwerkende nijverheid met minder moeilijkheden door de crisis gekomen dan de meeste andere nijverheidstakken, vermits de vermindering van de produktie (zonder de eerste verwerking) beperkt was gebleven tot 4,0 %. Ook in 1976 waren de resultaten er gunstiger dan in de andere sectoren, zoals blijkt uit de stijging van het produktie-indexcijfer met 8,3 %. Vanaf 1977 werd er evenwel geen belangrijke toeneming meer genoteerd; in dat jaar nam het produktie-indexcijfer nog slechts toe met 1,3 % en in 1978 bleef de groei — volgens een evenwel nog zeer voorlopig indexcijfer — beperkt tot 0,4 %.

De beste resultaten werden bereikt bij het transportmaterieel, waar het indexcijfer toenam met 4,8 %. Dit gegeven is evenwel weinig betrouwbaar, doordat het definitief indexcijfer in drie van de vier subsectoren met een decalage van bijna een jaar gepubliceerd wordt en de verschillen tussen de voorlopige en definitieve gegevens systematisch zeer groot zijn. Slechts het indexcijfer van de autonijverheid, dat voor 1978 een daling van 1,5 % aangeeft, kan bij benadering als juist beschouwd worden. De stijging met 8,1 % in de scheepsbouw en 26,4 % in de vliegtuigbouw evenals de daling met bijna 20 % bij het spoorwegmaterieel is nog erg hypothetisch.

Ook het indexcijfer van de elektrische constructie, waar evenwel geen recente details per subsector beschikbaar zijn, nam toe met ruim 2 %. In de niet-mechanische constructie daarentegen zoals ook de niet-elektrische machinebouw daalde de activiteit met respectievelijk 2,6 % en 1,8 %. In de eerste groep stagneerden de plaatbewerking en de wapens en munitie, terwijl de andere subsectoren ruim 4 % minder produceerden dan in 1977. In de machinebouw waren de resultaten per subsector meer uiteenlopend. De produktie nam duidelijk toe voor de fijnmechaniek en de hef- en weegtoestellen; ook bij de werktuigmachines kwam er een zekere verbetering na de zeer slechte resultaten van het voorgaande jaar. De bouw van weeftoestellen, motoren en toestellen voor diverse nijverheden daarentegen nam vrij scherp af.

Het indexcijfer van de eerste verwerking, dat niet inbegrepen is in dat van de metaalverwerkende nijverheid, volgde de opleving van de ijzer- en staalnijverheid niet maar stagneerde nagenoeg op het peil van het voorgaande jaar. De draadtrekkerij en koudwalserij maakte weliswaar met een vooruitgang van 6,7 % het verlies goed van 5,7 % in 1977, maar zowel de ijzer- als de staalgieterij verminderde met meer dan 10 %.

De totale bestellingen van de sector, met inbegrip van de eerste verwerking, groeiden volgens de voorlopige gegevens in waarde aan met 4,0 % tot ongeveer 579 miljard frank. Daar de prijsstijging ongeveer 3,5 % bereikte, houdt dit in dat ze in volume iets hoger waren dan in 1977. De binnenlandse bestellingen bleven zwak met een stijging naar waarde van slechts 1,7 %. De buitenlandse bestellingen daarentegen namen in waarde toe met 5,3 %, wat een beperkte verbetering naar volume impliceert.

De totale leveringen namen sterker toe dan de bestellingen met 5,2 % naar waarde, d.i. 1,8 % in volume. Deze toename was vrijwel gelijk gespreid over de binnenlandse en buitenlandse leveringen.

Deze toeneming van de leveringen met 1,8 % en van de produktie met ongeveer 0,5 % ging samen met een vermindering van het aantal gepresteerde arbeidersuren met 4,1 %. Dit impliceert een produktiviteitsstijging van ongeveer 5 %.

Wat de buitenlandse handel betreft, groeide de invoer ook in 1978 iets vlugger aan dan de uitvoer, zodat het deficiet op de handelsbalans verder toenam. Dit was vooral het geval bij de niet-electrische machines en ook bij het transportmaterieel, waar de relatieve positie van enkele belangrijke uitvoerartikelen verzwakte (o.m. autovoertuigen en landbouwmachines). De uitvoer van niet-mechanische produkten

daarentegen nam iets sneller toe dan de invoer door de gunstige invloed van de metaalconstructies en buizen. Dit was nog meer uitgesproken het geval bij de electrische machines en toestellen, waar vooral bij sommige electrische uitrustingsgoederen en radio- en T.V.-toestellen de balans verbeterde.

*

* *

Ruwstaalproduktie in de Gemeenschap en in de wereld

LAND	Ruwstaalproduktie (duizenden tonnen)								Aandeel van de wereldproduktie (%)							
	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978 (a)	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978 (a)
Duitse Bondsrep. ...	40 313	43 705	49 521	53 232	40 415	42 415	38 985	41 250	7,2	7,2	7,4	7,8	6,5	6,5	6,0	6,0
Frankrijk	22 843	24 054	25 270	27 020	21 530	23 221	22 089	22 844	4,1	4,0	3,8	4,0	3,5	3,5	3,4	3,4
Italië	17 452	19 813	20 995	23 798	21 837	23 446	23 333	24 271	3,1	3,3	3,1	3,5	3,5	3,6	3,6	3,6
Nederland	5 083	5 585	5 623	5 840	4 826	5 186	4 923	5 582	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
België	12 445	14 532	15 522	16 225	11 584	12 145	11 256	12 602	2,2	2,4	2,3	2,4	1,9	1,9	1,7	1,8
Luxemburg	5 241	5 457	5 924	6 448	4 624	4 566	4 329	4 790	0,9	0,9	0,9	0,9	0,7	0,6	0,7	0,7
Europa-6	**103 376**	**113 147**	**122 855**	**132 563**	**104 816**	**110 980**	**104 915**	**111 339**	**18,4**	**18,7**	**18,3**	**19,4**	**16,9**	**16,9**	**16,2**	**16,3**
Veren. Koninkrijk .	24 209	25 387	26 649	22 379	19 780	22 396	20 474	20 362	4,3	4,2	4,0	3,3	3,2	3,4	3,1	3,0
Ierland	80	77	116	110	81	58	47	69	—	—	—	—	—	—	—	—
Denemarken	471	498	453	535	558	722	685	863	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Europa-9	**128 136**	**139 109**	**150 073**	**155 587**	**125 235**	**134 156**	**126 121**	**132 633**	**22,8**	**23,0**	**22,4**	**22,8**	**20,1**	**20,4**	**19,4**	**19,4**
U.S.A.	111 780	123 770	139 870	135 290	109 120	118 960	115 997	126 586	19,9	20,4	20,9	19,8	17,6	18,1	17,8	18,5
U.S.S.R.	120 637	125 589	131 459	136 206	141 325	145 200	146 700	151 500	21,5	20,7	19,6	20,0	22,7	22,1	22,6	22,2
Japan	88 558	96 900	119 322	117 131	102 210	107 383	102 401	102 100	15,8	16,0	17,8	17,1	16,4	16,4	15,8	15,0
Andere landen (b) .	112 889	123 232	131 076	139 486	143 710	150 101	158 281	169 981	20,0	19,9	19,4	20,3	23,2	23,0	24,4	24,9
WERELD (b)	**562 000**	**608 600**	**671 800**	**683 700**	**621 600**	**655 800**	**649 500**	**682 800**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

(a) Voorlopige gegevens.
(b) Raming; de Volksrepubliek China niet inbegrepen.

Bron : Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen : IJzer en Staal.

Vergelijking van het verloop van de hoogst mogelijke jaarproduktie van ruwijzer en ruwstaal met de werkelijke produktie per land

JAARTAL	Ruwijzer (a)							Ruwstaal (b)						
	Duitsland	Frankrijk	Italië	Nederland	B.L.E.U. België	B.L.E.U. Luxemburg	E.G.K.S.	Duitsland	Frankrijk	Italië	Nederland	B.L.E.U. België	B.L.E.U. Luxemburg	E.G.K.S.
	A. — Hoogst mogelijke produktie in de loop van het jaar (in 1 000 t)													
1974	46 095	25 160	13 755	5 000	14 390	5 730	110 130	60 415	30 525	28 860	6 105	17 795	6 720	150 420
1975	47 313	27 484	16 793	5 000	15 530	6 280	118 400	62 859	33 632	32 780	6 339	19 024	7 520	162 154
1976	49 472	27 525	17 190	6 250	15 930	6 860	123 227	65 806	33 264	33 656	7 714	18 514	8 220	167 174
1977 (c)	50 900	27 300	17 200	7 000	15 800	6 400	124 600	67 700	33 300	34 000	8 200	19 200	7 400	169 800
1978	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
	B. — Werkelijke jaarlijkse produktie (in 1 000 t)													
1974	40 221	22 517	11 761	4 804	13 152	5 468	97 924	53 232	27 020	23 798	5 840	16 225	6 448	132 563
1975	30 074	17 921	11 412	3 970	9 180	3 889	76 444	40 415	21 530	21 837	4 826	11 584	4 624	104 816
1976	31 849	19 024	11 696	4 265	9 961	3 756	80 551	42 415	23 221	23 447	5 186	12 145	4 566	110 980
1977	28 965	18 257	11 474	3 922	8 979	3 568	75 165	38 985	22 089	23 333	4 923	11 256	4 329	104 915
1978 (d)	30 148	18 497	11 405	4 613	10 343	3 721	78 727	41 253	22 837	24 271	5 583	12 601	4 790	111 335
	C. — Verhouding van de werkelijke produktie tot hoogst mogelijke produktie													
1974	87,3	89,5	85,5	96,1	91,4	95,4	88,9	88,1	88,5	82,5	95,7	91,2	96,0	88,1
1975	63,6	65,2	68,0	79,4	59,1	61,9	64,6	64,3	64,0	66,6	76,1	60,9	61,5	64,6
1976	64,4	69,1	68,0	68,2	62,5	54,8	65,4	64,5	69,8	69,7	67,2	65,6	55,5	66,4
1977 (d)	56,9	66,9	66,7	56,0	56,8	55,8	60,3	57,6	66,3	68,6	60,0	58,6	58,5	61,8
1978	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

(a) Met inbegrip van spiegelijzer en hoogoven-ferromangaan.
(b) Blokken en vloeibaar staal voor staalgietwerk, met inbegrip van de produktie van de onafhankelijke staalgieterijen.
(c) Ramingen, aangegeven in het begin van het jaar. Voor de overige jaren werden de cijfers herzien op basis van de jaarlijkse investeringsenquête, teneinde met het juiste tijdstip van de inbedrijfstelling van nieuwe installaties of het stilleggen van oude installaties rekening te houden.
(d) Voorlopige gegevens.

Bron : Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen : IJzer en Staal.

Produktie van ruwijzer in de landen van de E.E.G. (a)
(duizenden tonnen)

JAARTAL	België	Luxemburg	Duitse Bondsrepubl.	Frankrijk	Italië	Nederland	EUR.-6	EUR.—9 (b)
1968	10 448	4 308	30 305	16 414	7 842	2 821	72 139	..
1969	11 313	4 865	33 764	18 128	7 795	3 461	79 326	..
1970	10 955	4 810	33 627	19 128	8 354	3 594	80 467	..
1971	10 525	4 588	29 990	18 323	8 554	3 759	75 740	91 388
1972	11 895	4 670	32 003	18 988	9 446	4 289	81 293	96 861
1973	12 767	5 089	36 828	20 302	10 098	4 707	89 792	106 858
1974	13 152	5 468	40 221	22 517	11 761	4 804	97 924	112 079
1975	9 180	3 889	30 074	17 921	11 412	3 970	76 444	88 582
1976	9 961	3 756	31 849	19 024	11 696	4 265	80 551	94 650
1977	8 979	3 568	28 965	18 257	11 474	3 922	75 165	87 598
1978 (c)	10 343	3 721	30 141	18 501	11 405	4 612	78 723	90 351

Bron : Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen : IJzer en Staal.

(a) Nettoproduktie. Inclusief spiegelijzer en koolstofrijk ferromangaan, ook uit elektrische ruwijzerovens, en voor de Duitse Bondsrepubliek inclusief hoogovens-ferrosilicium; exclusief omgesmolten ruwijzer.
(b) Verbeterde gegevens per maand en per kalenderjaar voor het Verenigd Koninkrijk.
(c) Voorlopige gegevens.

Enkele elementen van de ijzer- en staaleconomie
(duizenden tonnen)

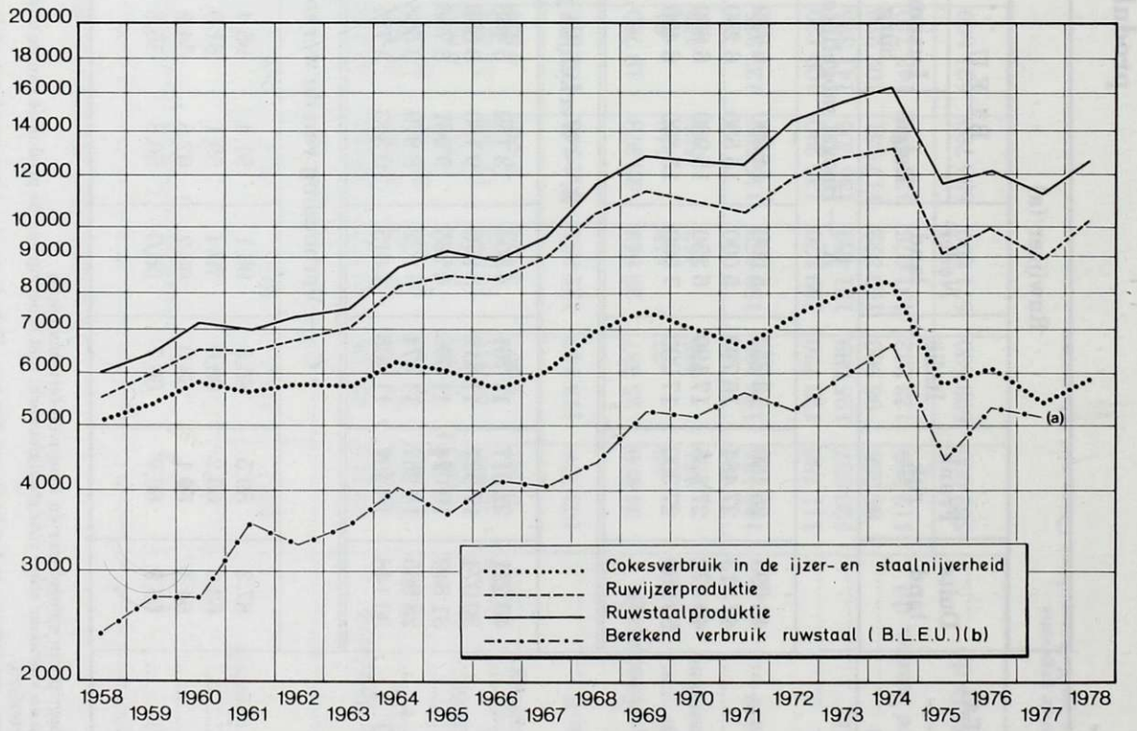

Bron : Bureau voor de Statistiek der Europese Gemeenschappen : IJzer en Staal.

(a) Niet beschikbaar voor 1978.
(b) Alleen rekening houdend met de produkten die vallen onder het Verdrag van Parijs, waarbij de E.G.K.S. werd opgericht.

Buitenlandse handel in ijzer- en staalprodukten

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
	WAARDE (miljoenen franken)									
IJzererts	13 065	10 549	13 208	9 042	10 087	36	71	16	36	21
Schroot	4 325	2 702	2 817	1 952	3 180	3 527	1 934	1 815	1 356	1 603
Ruwijzer	1 390	1 098	1 198	863	668	78	85	205	302	217
IJzerlegeringen	3 433	3 473	3 747	2 600	2 587	3 270	2 277	3 438	3 268	3 508
Ingots en andere halffabrikaten	10 035	6 664	9 221	7 688	8 897	19 656	19 297	18 440	16 728	24 274
Staven en profielen van ijzer of staal	10 863	8 685	10 529	10 249	10 243	69 110	44 420	45 186	37 300	40 582
w.o. : walsdraad	(4 246)	(1 568)	(3 219)	(2 587)	(2 921)	(5 919)	(4 536)	(4 766)	(4 184)	(4 804)
staven	(3 406)	(3 347)	(3 002)	(3 237)	(2 662)	(25 725)	(12 645)	(12 460)	(8 515)	(7 756)
Universaalplaten en ander plaatijzer en plaatstaal	9 734	7 578	11 447	10 321	9 743	74 574	52 894	56 861	56 554	58 914
Bandijzer en bandstaal	1 920	1 479	1 853	2 272	2 356	10 648	7 664	9 268	9 069	10 046
IJzer- en staaldraad, excl. walsdraad	1 231	911	1 132	1 151	1 142	10 321	8 574	9 933	9 183	9 838
Rails en andere bestanddelen van spoorbanen	357	225	440	514	706	1 313	1 459	928	845	949
	GEWICHT (tonnen)									
IJzererts	33 427 241	25 520 025	26 981 243	21 714 608	24 242 567	69 154	70 731	26 710	117 935	83 851
Schroot	871 331	708 232	587 583	493 413	979 683	747 264	531 826	528 761	503 713	531 558
Ruwijzer	233 091	161 584	203 482	167 291	119 632	11 640	12 816	33 036	56 483	37 110
IJzerlegeringen	223 670	153 907	198 836	155 261	163 694	75 921	58 753	94 975	86 961	72 112
Ingots en andere halffabrikaten	1 271 404	825 511	1 151 755	1 033 665	1 084 781	2 569 437	2 407 338	2 259 034	2 074 992	2 677 963
Staven en profielen van ijzer of staal	858 434	738 789	926 154	923 235	874 898	6 519 816	4 532 335	4 407 569	3 936 008	4 172 171
w.o. : walsdraad	(383 399)	(148 207)	(321 771)	(264 701)	(289 636)	(542 973)	(500 484)	(474 101)	(481 049)	(510 013)
staven	(267 901)	(325 067)	(276 562)	(314 095)	(230 906)	(2 375 632)	(1 313 821)	(1 262 662)	(932 606)	(831 511)
Universaalplaten en ander plaatijzer en plaatstaal	709 764	605 930	911 505	757 297	666 020	5 906 852	4 375 188	4 601 226	4 766 229	4 935 652
Bandijzer en bandstaal	116 978	100 770	114 819	151 017	151 040	849 156	597 638	672 534	675 051	769 909
IJzer- en staaldraad, excl. walsdraad	60 043	41 320	55 636	58 078	55 821	449 750	343 635	436 909	422 304	465 263
Rails en andere bestanddelen van spoorbanen	32 547	12 042	30 642	31 523	37 717	119 188	95 467	63 688	67 130	80 638

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — IJzererts : T.C.I.H. 281.5 + 281.6; schroot : T.C.I.H. 282; ruwijzer : T.C.I.H. 671.2; ijzerlegeringen : T.C.I.H. 671.6; ingots en...; — T.C.I.H. 671.3 + 672 + D.T. 7318.010 + 7318.050 + 7318.130; staven en profielen... : T.C.I.H. 673; walsdraad : T.C.I.H. 673.11 + 673.14 + 673.15; staven : T.C.I.H. 673.22 + 673.26 + 673.27; universaalplaten... : T.C.I.H. 674; bandijzer en bandstaal : T.C.I.H. 675; ijzer- en staaldraad... : T.C.I.H. 677; rails... : T.C.I.H. 676. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in non-ferrometalen

Waarde

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Ertsen en schroot :										
Ertsen :										
— kopererts	766	613	416	268	85	50	49	32	53	57
— looderts	1 197	1 155	2 102	790	1 339	25	—	—	—	—
— zinkerts	4 889	5 393	5 131	3 827	2 993	683	235	247	232	60
— mangaanerts	742	663	780	467	516	36	62	71	40	35
— tinerts	930	1 175	1 134	1 519	1 367	169	103	2	—	12
— andere ertsen	2 432	1 229	1 192	851	620	204	330	576	881	920
Schroot	13 025	7 625	8 483	7 513	7 188	3 808	2 085	2 962	2 988	2 692
Ruwe en geraffineerde metalen :										
— aluminium	7 569	5 546	8 920	9 850	10 082	659	287	456	469	372
— koper	32 758	19 797	28 054	26 708	22 841	25 718	12 051	17 296	16 369	13 549
— tin	934	444	733	804	848	557	484	973	987	955
— lood	618	358	726	1 384	1 315	1 413	1 059	1 332	1 853	2 141
— zink	2 352	680	807	661	453	6 622	5 477	5 669	4 775	3 671
— andere	6 404	1 309	1 445	1 092	897	5 559	505	586	737	420
Halffabrikaten :										
— in aluminium	3 928	3 179	4 612	5 037	5 164	8 988	7 656	10 682	12 958	12 870
— in koper	2 921	2 066	2 825	2 946	3 399	14 711	8 598	13 257	16 056	15 097
— in tin	66	69	62	88	88	30	21	24	9	19
— in lood	130	122	107	130	174	171	130	146	189	177
— in zink	409	346	382	359	530	330	232	284	264	359
— andere	980	978	1 281	1 055	1 154	260	504	363	404	446

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Kopererts : T.C.I.H. 287.11; looderts : T.C.I.H. 287.4; zinkerts : T.C.I.H. 287.5; mangaanerts : T.C.I.H. 287.7; tinerts : T.C.I.H. 287.6; andere ertsen : T.C.I.H. 286.0 + 287.22 + 287.31 + 287.91 + 287.92 + 287.99 + 289.02; schroot : T.C.I.H. 288 + 689.14 + D.T. 7903.210. Ruwe metalen : aluminium : T.C.I.H. 684.1; koper : T.C.I.H. 682 — 682.2; tin : T.C.I.H. 687.1; lood : T.C.I.H. 685.1; zink : T.C.I.H. 686.1; andere : T.C.I.H. 683.1 + 688 + 689.15 + 689.99. Halffabrikaten : in aluminium : T.C.I.H. 684.2; in koper · T.C.I.H. 682.2; in tin : T.C.I.H. 687.2; in lood : T.C.I.H. 685.2; in zink : T.C.I.H. 686.3 + D.T. 7906.100 – 7903.210; andere : T.C.I.H. 683.2 + 689.11 + 689.12 + 689.91 + 699.91 + 699.92 + 699.94 + 699.95. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in non-ferrometalen

Gewicht
(tonnen)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Ertsen en schroot :										
Ertsen :										
— koperertS	32 406	46 651	24 053	21 303	5 485	1 004	4 399	772	1 539	3 443
— looderts	88 030	90 268	131 149	52 912	74 541	4 866	2	7	16	25
— zinkerts	644 850	610 984	594 982	544 917	532 471	68 950	22 669	28 200	27 036	11 676
— mangaanerts	400 246	313 263	328 969	206 726	252 842	7 634	8 886	9 507	9 888	11 324
— tinerts	5 281	7 210	5 173	5 299	4 718	749	632	11	—	56
— andere ertsen (b)	45 343	30 354	34 735	28 969	44 865	1 440	907	1 022	1 730	1 799
Schroot	387 070	310 578	311 238	292 586	297 348	176 091	154 517	177 837	188 125	190 754
Ruwe en geraffineerde metalen :										
— aluminium	253 005	188 175	258 378	242 611	266 834	20 297	9 972	14 247	13 076	10 185
— koper	393 191	405 126	537 720	584 085	560 151	301 230	255 891	317 443	328 810	313 376
— tin	2 960	1 755	2 507	2 145	2 233	1 849	1 906	3 355	2 615	2 417
— lood	24 786	20 336	33 382	54 700	56 394	52 868	60 488	73 197	78 510	85 987
— zink	69 592	23 885	29 177	28 854	24 928	193 632	180 211	188 138	188 834	187 102
— andere	29 145	8 464	8 845	5 944	8 742	18 860	1 951	1 825	1 687	1 688
Halffabrikaten :										
— in aluminium	70 110	52 139	76 458	73 263	75 662	195 969	164 884	206 556	216 343	227 256
— in koper	25 468	25 767	36 649	38 603	50 214	151 188	146 003	202 878	270 863	281 979
— in tin	259	299	243	343	343	511	118	137	39	71
— in lood	2 936	2 074	1 548	1 679	2 584	4 406	4 368	4 971	5 893	5 716
— in zink	10 903	9 755	10 754	11 049	19 405	7 879	5 973	6 793	6 661	10 981
— andere	3 912	3 775	5 359	3 241	3 196	245	301	193	346	403

(a) *Samenstelling van de tabel :* zie (a) blz. 114.
(b) Exclusief schuim, resten en afvallen van zilver, platina en platinametalen.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Produktie van non-ferrometalen

(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Metalen (1e en 2e fusie) :								
Zink	212,7	259,7	281,1	293,6	225,0	241,2	258,2	240,5
Koper	328,1	325,8	378,0	388,3	357,0	481,8	563,3	504,9
Lood	93,9	106,6	113,7	109,6	114,9	121,5	122,8	125,0
Tin	6,2	5,8	5,4	4,2	5,5	6,1	5,0	5,2
Cadmium	0,9	1,2	1,1	1,0	1,0	1,2	1,4	1,2
Aluminium en diversen	4,9	5,9	11,8	11,1	8,2	8,6	7,0	3,6
Zinkstof	46,3	44,6	44,8	54,0	46,3	42,4	43,6	32,9
Totaal...	**693,0**	**749,6**	**835,9**	**861,9**	**757,9**	**902,8**	**1001,4**	**913,3**
Halffabrikaten :								
Koper	191,4	200,7	212,0	226,4	217,7	274,2	338,5	327,6
Lood	20,2	20,7	19,7	17,9	15,7	15,8	18,1	19,2
Aluminium	202,5	222,8	267,4	255,8	208,1	262,5	261,8	264,1
Zink	37,9	41,1	47,6	50,4	29,6	36,7	34,1	32,3
Diversen	1,1	1,2	1,3	1,2	1,1	1,5	0,7	0,4
Totaal ...	**453,0**	**486,6**	**548,0**	**551,7**	**472,3**	**590,7**	**653,2**	**643,6**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Nijverheid der non-ferrometalen

Produktie en tewerkstelling

(1970 = 100)

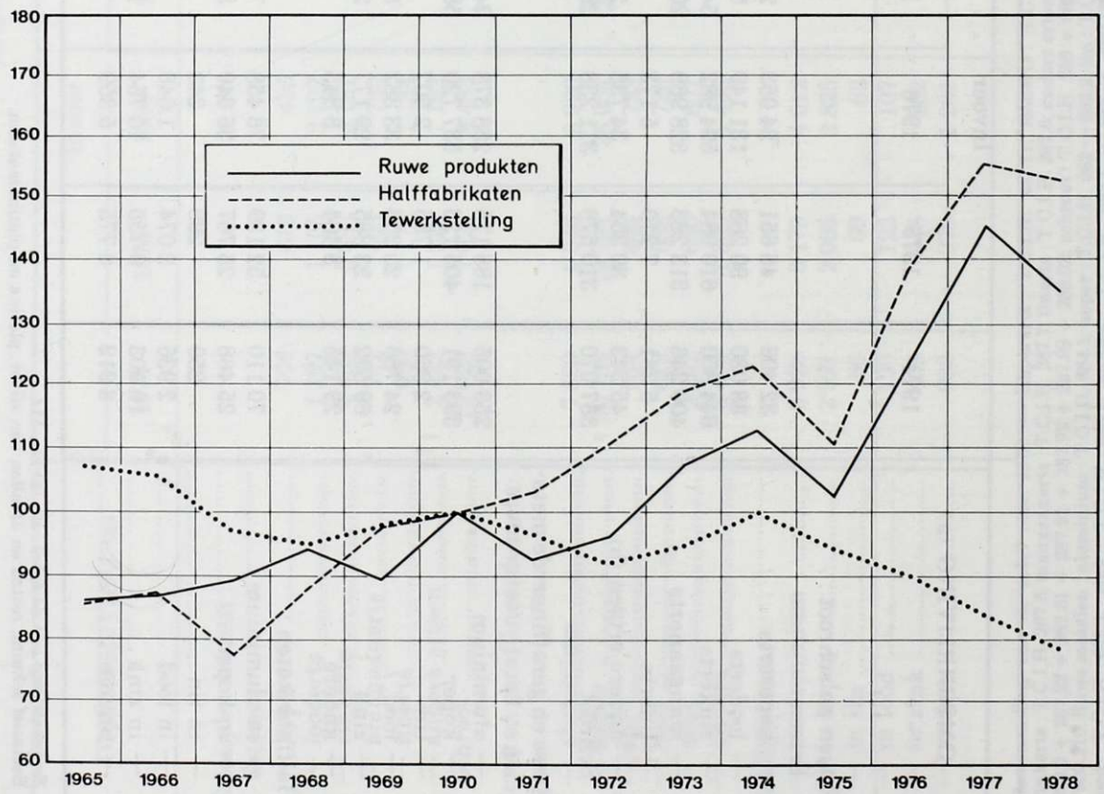

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Nijverheid der non-ferrometalen

Ruwe produkten

Voortschrijdende driemaandsgemiddelden

(1970 = 100)

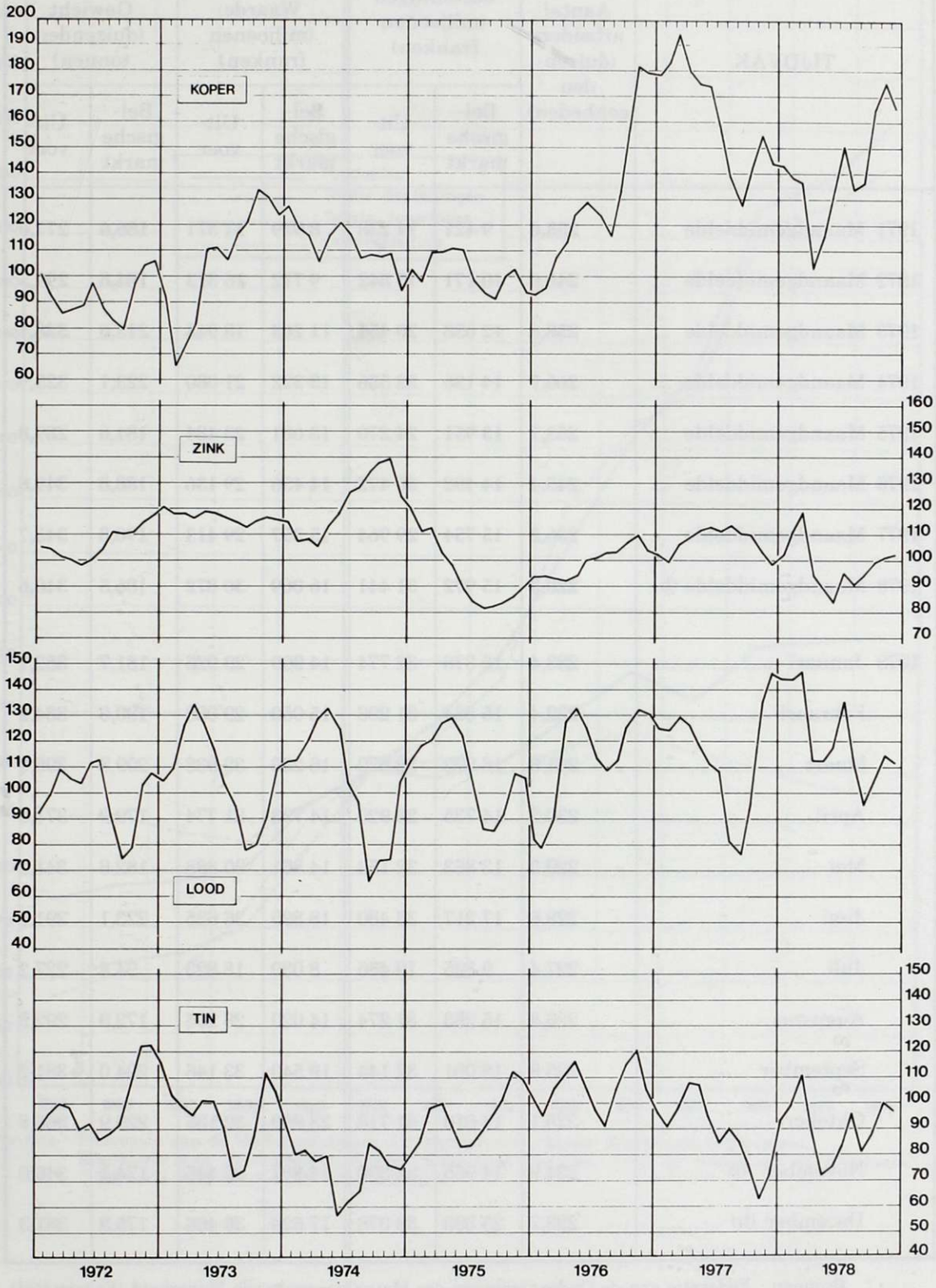

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Metaalverwerkende nijverheid (a)

Bestellingen en leveringen

TIJDVAK	Aantal arbeiders (duizenden eenheden)	Geboekte bestellingen (miljoenen franken)		Leveringen			
				Waarde (miljoenen franken)		Gewicht (duizenden tonnen)	
		Belgische markt	Uitvoer	Belgische markt	Uitvoer	Belgische markt	Uitvoer
1971 Maandgemiddelde	**253,6**	**9 421**	**14 238**	**8 929**	**14 371**	**186,6**	**277,0**
1972 Maandgemiddelde	**246,6**	**10 171**	**15 842**	**9 712**	**16 313**	**184,8**	**299,5**
1973 Maandgemiddelde	**258,6**	**12 658**	**20 454**	**11 263**	**18 943**	**213,0**	**328,4**
1974 Maandgemiddelde	**266,7**	**14 136**	**22 536**	**13 322**	**21 080**	**223,1**	**325,9**
1975 Maandgemiddelde	**253,7**	**13 951**	**24 270**	**13 681**	**23 484**	**184,6**	**289,8**
1976 Maandgemiddelde	**245,4**	**14 492**	**30 472**	**14 456**	**29 136**	**188,8**	**349,8**
1977 Maandgemiddelde	**236,2**	**15 754**	**29 964**	**15 357**	**29 413**	**190,8**	**343,7**
1978 Maandgemiddelde (b)	**228,3**	**15 972**	**31 441**	**16 069**	**30 872**	**186,5**	**348,6**
1978 Januari	233,4	15 376	32 774	14 909	29 926	181,7	352,1
Februari	232,4	15 564	31 206	15 050	29 088	190,6	334,2
Maart	231,6	16 272	32 670	16 230	32 938	209,8	396,6
April	230,2	14 735	29 920	14 793	31 774	179,9	371,6
Mei	229,5	13 863	32 153	14 861	30 888	182,6	341,2
Juni	228,6	17 217	33 480	18 895	36 635	223,1	391,2
Juli	227,4	9 325	19 486	8 039	18 823	94,4	227,2
Augustus	226,8	15 283	31 274	14 020	26 205	172,9	292,9
September	225,9	18 061	32 144	19 540	33 146	224,0	381,2
Oktober	225,1	14 610	31 718	23 990	32 135	229,9	366,8
November (b)	224,9	14 965	32 390	14 887	32 445	174,1	346,0
December (b)	223,7	25 393	38 078	17 620	36 466	175,3	381,3

Bronnen : Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid (Fabrimétal).
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Ondernemingen met ten minste 5 arbeiders.
(b) Voorlopige gegevens.

Metaalverwerkende nijverheid

Produktie, bestellingen, totale leveringen en tewerkstelling

(1970 = 100)

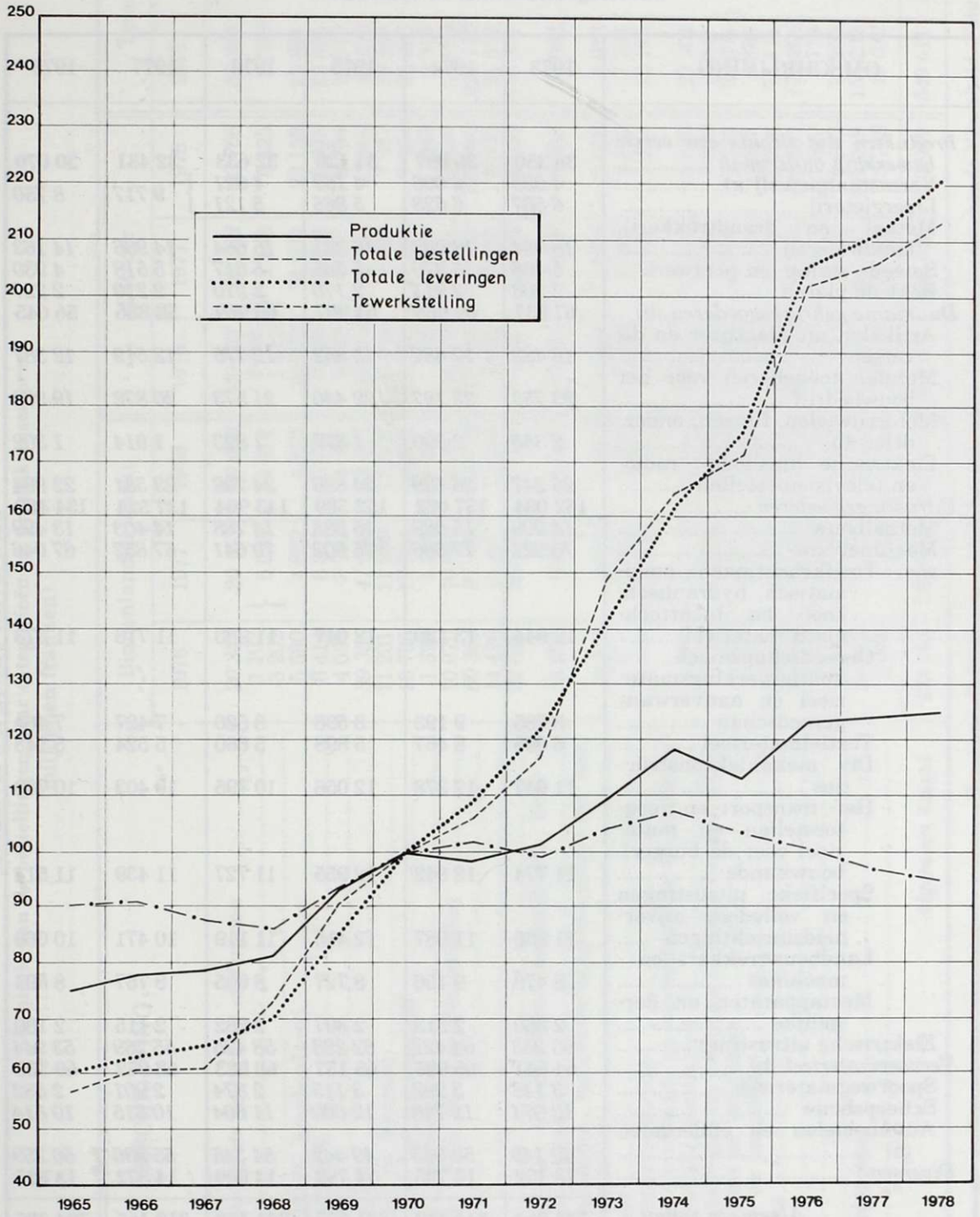

Bronnen : Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid (Fabrimétal).
Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Metaalverwerkende nijverheid

Evolutie van de totale tewerkstelling naar categorieën en produktensectoren
(maandgemiddelden in eenheden)

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Produkten die slechts een eerste bewerking ondergaan	**36 350**	**36 897**	**34 120**	**32 633**	**32 431**	**30 070**
Vormstaalgieterij (a)	*4 025*	*4 006*	*4 169*	*4 021*	*9 717*	*8 750*
IJzergieterij	*6 567*	*6 528*	*5 865*	*5 121*		
Metaal- en draadtrekkerij, koudwalserij	*18 084*	*18 282*	*16 351*	*15 664*	*14 986*	*14 163*
Smeed-, stamp- en perswerk	*5 466*	*5 870*	*5 565*	*5 617*	*5 518*	*4 930*
Beklede platen	*2 208*	*2 211*	*2 170*	*2 210*	*2 210*	*2 227*
Duurzame gebruiksgoederen (b)	**67 837**	**69 663**	**64 997**	**60 969**	**58 886**	**56 645**
Artikelen uit plaatijzer en diversen	*16 482*	*17 487*	*15 852*	*12 775*	*12 519*	*12 387*
Metalen toebehoren voor het bouwbedrijf	*23 753*	*23 197*	*22 440*	*21 573*	*20 872*	*19 962*
Motorrijwielen, fietsen, onderdelen (b)	*2 355*	*2 390*	*1 879*	*1 823*	*1 914*	*1 302*
Elektrische huishoud-, radio- en televisietoestellen	*25 247*	*26 589*	*24 826*	*24 798*	*23 581*	*22 994*
Uitrustingsgoederen	**152 084**	**157 082**	**152 589**	**143 904**	**137 524**	**134 489**
Metaalbouw	*14 909*	*15 089*	*15 288*	*14 788*	*14 403*	*13 499*
Machinebouw	*73 922*	*77 566*	*75 003*	*70 641*	*67 852*	*67 046*
w.o. : Drijfkrachtmach., pneumatisch, hydraulisch, koel- en luchttechnisch materieel	12 944	13 130	12 047	11 933	11 716	11 373
Gereedschapsmach., houtbewerkingsmaterieel en aanverwant gereedschap	8 785	9 193	8 598	8 520	7 427	7 464
Textielmaterieel	6 098	6 467	5 898	5 660	5 524	5 143
Div. mekaniekconstructies	11 647	12 378	12 056	10 795	10 403	10 709
Hef-, transport- en weegtoestellen en materieel voor de burgerl. bouwkunde	11 774	12 942	12 955	11 727	11 439	11 514
Specifieke uitrustingen en volledige nijverheidsinrichtingen	11 835	11 987	12 415	11 119	10 471	10 069
Landbouwtrekkers en -machines	8 479	9 156	8 727	8 605	8 757	8 594
Meetapparaten en dergelijke	2 360	2 313	2 307	2 282	2 115	2 180
Elektrische uitrusting	*63 253*	*64 427*	*62 298*	*58 475*	*55 269*	*53 944*
Vervoermaterieel (b)	**64 641**	**66 985**	**65 157**	**68 823**	**68 952**	**69 355**
Spoorwegmaterieel	*3 148*	*3 292*	*3 115*	*2 874*	*2 901*	*2 582*
Scheepsbouw	*12 074*	*12 748*	*12 600*	*11 604*	*10 815*	*10 514*
Automobielen en onderdelen (b)	*49 149*	*50 945*	*49 442*	*54 345*	*55 236*	*56 259*
Diversen	**13 152**	**13 785**	**14 792**	**14 809**	**14 372**	**13 825**
Algemeen totaal	**334 064**	**344 412**	**331 655**	**321 138**	**312 165**	**304 385**
w.o. : *Arbeiders*	**258 639**	**266 698**	**253 703**	**245 428**	**237 013**	**229 242**
Bedienden	**75 425**	**77 714**	**77 952**	**75 710**	**75 152**	**75 143**

Bronnen : Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid (Fabrimétal).
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Vanaf 1977 zijn de gieterijen van non-ferrometalen inbegrepen.
(b) Wegens herziening van de definitie in de subsectoren motorfietsen, fietsen en onderdelen en auto's en onderdelen zijn de gegevens van deze reeksen tot en met 1972 niet vergelijkbaar met deze van 1973, 1974 en 1975.

Metaalverwerkende nijverheid

Evolutie van de bestellingen naar categorieën en produktensectoren

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Binnenlandse markt			Uitvoer			Totaal	
	1976	1977	1978	1976	1977	1978	1977	1978
Produkten die slechts een eerste bewerking ondergaan	*20 342*	*20 153*	*20 659*	*40 651*	*39 702*	*43 766*	*59 855*	*64 425*
Vormstaalgieterij (a)	1 102	5 228	4 914	2 596	4 162	5 425	9 390	10 339
IJzergieterij	3 202			1 512				
Metaal- en draadtrekkerij, koudwalserij	5 590	4 832	4 873	20 922	21 029	23 159	25 861	28 032
Smeed-, stamp- en perswerk	6 414	6 301	6 781	6 268	5 724	5 478	12 025	12 259
Beklede platen	4 034	3 792	4 091	9 353	8 787	9 704	12 579	13 795
Duurzame gebruiksgoederen	*39 356*	*41 095*	*42 553*	*39 315*	*42 323*	*43 864*	*83 418*	*86 415*
Artikelen uit plaatijzer en diversen	11 231	11 959	12 572	6 464	7 290	7 387	19 249	19 959
Metalen toebehoren voor het bouwbedrijf	16 735	17 884	18 669	7 726	8 404	7 804	26 288	26 472
Motorrijwielen, fietsen, onderdelen	1 320	1 210	1 215	753	1 105	983	2 315	2 198
Elektrische huishoud-, radio- en televisietoestellen	10 070	10 042	10 097	24 372	25 524	27 690	35 566	37 786
Uitrustingsgoederen	*80 354*	*87 108*	*92 873*	*127 841*	*125 012*	*128 946*	*212 120*	*221 818*
Metaalbouw	14 426	14 497	17 039	7 906	7 135	5 670	21 632	22 709
Machinebouw	32 622	36 278	37 080	75 149	80 099	81 030	116 377	118 109
w.o. : Drijfkrachtmachines, pneumatisch-, hydraulisch-, koel- en luchttechnisch materieel	8 275	9 456	8 991	17 421	17 606	16 983	27 062	25 974
Gereedschapsmachines, houtbewerkingsmaterieel en aanverwant gereedschap	2 242	2 379	2 876	6 089	5 694	7 076	8 073	9 952
Textielmaterieel	1 070	1 333	1 065	7 433	6 401	8 132	7 734	9 197
Diverse mekaniekconstructies	6 629	7 585	7 203	4 400	5 540	5 115	13 125	12 318
Hef-, bewerking-, transport- en weegtoestellen en materieel voor de burgerlijke bouwkunde	6 555	6 759	7 682	12 537	13 545	16 696	20 304	24 378
Specifieke uitrustingen en volledige nijverheidsinrichtingen	5 115	5 885	5 946	6 912	8 956	7 830	14 841	13 775
Landbouwtrekkers en -machines	1 825	1 867	2 296	18 488	20 509	17 575	22 376	19 871
Meetapparaten en dergelijke	911	1 014	1 021	1 869	1 848	1 623	2 862	2 644
Elektrische uitrusting	33 306	36 333	38 754	44 786	37 778	42 246	74 111	81 000
Vervoermaterieel	*30 708*	*38 986*	*33 803*	*133 176*	*137 220*	*145 631*	*176 206*	*179 433*
Spoorwegmaterieel	2 336	5 842	7 876	925	877	1 920	6 719	9 795
Scheepsbouw	6 409	11 399	6 508	3 194	1 856	2 692	13 255	9 200
Automobielen en onderdelen	21 963	21 745	19 419	129 057	134 487	141 019	156 232	160 438
Diversen	*2 405*	*2 243*	*2 426*	*24 686*	*15 769*	*15 742*	*18 012*	*18 168*
Algemeen totaal ...	**173 165**	**189 585**	**192 314**	**365 669**	**360 026**	**377 949**	**549 611**	**570 261**

(a) Vanaf 1977 zijn de gieterijen van non-ferrometalen inbegrepen.

Bronnen : Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid (Fabrimétal).
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Metaalverwerkende nijverheid

Evolutie van de leveringen naar categorieën en produktensectoren

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Binnenlandse markt			Uitvoer			Totaal	
	1976	1977	1978	1976	1977	1978	1977	1978
Produkten die slechts een eerste bewerking ondergaan	*19 811*	*20 681*	*19 349*	*39 758*	*39 641*	*41 500*	*60 322*	*60 850*
Vormstaalgieterij (a)	1 381	5 054	4 470	3 405	4 792	4 552	9 846	9 023
IJzergieterij	2 770			1 221				
Metaal- en draadtrekkerij, koudwalserij	5 357	4 793	4 617	20 057	20 403	22 041	25 196	26 658
Smeed-, stamp- en perswerk	6 121	6 364	5 737	5 942	5 659	5 678	12 023	11 415
Beklede platen	4 182	4 470	4 525	9 133	8 787	9 229	13 257	13 754
Duurzame gebruiksgoederen	*39 832*	*42 849*	*43 168*	*38 644*	*41 413*	*43 392*	*84 262*	*86 561*
Artikelen uit plaatijzer en diversen	11 102	12 197	12 469	5 853	6 936	6 941	19 133	19 410
Metalen toebehoren voor het bouwbedrijf	16 948	19 090	19 169	7 988	8 407	8 654	27 497	27 823
Motorrijwielen, fietsen, onderdelen	1 549	1 341	1 383	820	1 107	949	2 448	2 333
Elektrische huishoud-, radio- en televisietoestellen	10 233	10 221	10 147	23 983	24 963	26 848	35 184	36 995
Uitrustingsgoederen	*78 256*	*85 094*	*87 231*	*123 398*	*122 085*	*126 319*	*207 179*	*213 550*
Metaalbouw	13 747	14 284	15 419	6 636	6 012	6 347	20 296	21 766
Machinebouw	32 244	35 434	36 814	77 062	78 075	79 707	113 509	116 521
w.o. : Drijfkrachtmachines, pneumatisch-, hydraulisch-, koel- en luchttechnisch materieel	7 878	9 598	9 410	18 426	17 463	17 460	27 061	26 870
Gereedschapsmachines, houtbewerkingsmaterieel en aanverwant gereedschap	2 366	2 293	2 725	7 022	6 564	6 837	8 857	9 562
Textielmaterieel	928	1 009	1 036	5 910	6 093	5 454	7 102	6 490
Diverse mekaniekconstructies	6 888	7 429	7 422	5 201	5 232	5 526	12 661	12 948
Hef-, bewerking-, transport- en weegtoestellen en materieel voor de burgerlijke bouwkunde	6 604	7 026	7 375	13 101	13 070	16 385	20 096	23 760
Specifieke uitrustingen en volledige nijverheidsinrichtingen	4 835	5 138	5 446	6 801	7 769	8 732	12 907	14 178
Landbouwtrekkers en -machines	1 890	1 989	2 387	19 239	20 440	17 839	22 429	20 226
Meetapparaten en dergelijke	855	952	1 013	1 326	1 444	1 474	2 396	2 487
Elektrische uitrusting	32 265	35 376	34 998	39 700	37 998	40 265	73 374	75 263
Vervoermaterieel	*33 542*	*33 331*	*41 156*	*136 095*	*137 725*	*145 580*	*171 056*	*186 735*
Spoorwegmaterieel	4 387	3 946	2 968	696	1 220	1 352	5 166	4 320
Scheepsbouw	7 046	7 472	18 688	5 793	2 501	3 354	9 973	22 042
Automobielen en onderdelen	22 109	21 913	19 500	129 606	134 004	140 874	155 917	160 373
Diversen	*2 035*	*2 880*	*2 576*	*11 738*	*12 538*	*14 313*	*15 418*	*16 889*
Algemeen totaal ...	**173 476**	**184 835**	**193 480**	**349 633**	**353 402**	**371 104**	**538 237**	**564 585**

(a) Vanaf 1977 zijn de gieterijen van non-ferrometalen inbegrepen.

Bronnen : Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid (Fabrimétal).
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Buitenlandse handel van nieuwe auto's en rijwielen met of zonder motor

(eenheden)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Auto's voor personenvervoer :										
— voor gemeenschappelijk vervoer	174	137	213	396	586	1 789	1 910	2 535	5 021	3 570
— overige	276 870	311 826	385 109	376 578	385 465	689 802	740 636	954 472	969 500	1 023 340
Auto's voor goederenvervoer	24 719	23 869	27 646	32 675	37 157	79 400	62 219	88 990	89 074	44 143
Motorrijwielen	30 332	20 176	25 024	21 854	13 839	2 874	473	568	565	993
Rijwielen met hulpmotor	72 744	56 971	46 523	47 555	70 890	48 544	49 989	52 677	72 264	61 749
Motorscooters	244	229	334	237	210	7	148	2	3	52
Rijwielen zonder motor	137 834	126 414	158 852	187 442	211 320	97 940	42 293	31 541	31 110	16 900

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Gemeenschappelijk vervoer : D.T. 8702.030 + 8702.120; overige : D.T. 8702.210 + 8702.230 + 8702.250; auto's voor goederenvervoer : D.T. 8702.600 + 8702.720 + 8702.760 + 8702.810 + 8702.850 + 8702.860; motorrijwielen : D.T. 8709.590; rijwielen met hulpmotor : D.T. 8709.100; motorscooters : D.T. 8709.510; rijwielen zonder motor : D.T. 8710.000. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in de voornaamste metaalwaren

Waarde

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Niet-mechanische produkten	**37 219**	**36 082**	**38 499**	**42 902**	**46 818**	**38 172**	**37 913**	**43 960**	**44 064**	**48 776**
Werken van metaaldraad	3 635	3 288	3 653	4 320	5 037	11 406	9 464	10 981	7 531	8 544
Metaalwaren hoofdzakelijk voor huishoudelijk gebruik	4 080	4 366	5 237	5 465	5 560	1 773	1 557	1 557	1 698	1 694
Metalen constructiewerken	4 671	5 503	5 014	5 061	5 776	4 281	4 952	6 848	7 835	9 342
Buizen en recipiënten	7 955	8 741	7 632	8 458	8 926	8 819	8 992	9 222	9 902	12 013
Gereedschap	3 647	3 597	3 768	4 512	4 952	2 256	2 430	2 710	3 202	3 224
Andere metaalwaren	13 231	10 587	13 195	15 086	16 567	9 637	10 518	12 642	13 896	13 959
Elektrische machines en apparaten	**56 750**	**60 799**	**69 496**	**71 467**	**73 900**	**45 889**	**51 999**	**62 920**	**64 580**	**69 097**
Geïsoleerde kabels, draad, band, enz. voor het geleiden van elektriciteit	3 142	2 362	2 645	2 849	2 753	2 514	2 858	3 394	3 204	3 286
Isolatoren, isolerende werkstukken en isolatiebuizen	597	140	600	716	649	189	196	156	147	145
Generatoren, elektromotoren, transformatoren en omvormers	5 338	5 828	5 795	5 966	5 867	4 841	5 794	6 743	5 904	6 636
Elektrische elementen, batterijen en accumulatoren	1 166	1 094	1 671	1 801	1 842	1 755	1 739	2 374	2 498	2 329
Lampen en buizen voor verlichting	1 330	1 417	2 028	1 934	1 943	1 643	1 738	1 884	2 492	3 016
Elektronenbuizen, kathodestraalbuizen, transistors, enz.	5 678	7 102	6 652	6 800	7 306	3 126	2 474	3 026	3 550	3 864
Elektrische apparaten voor voertuigen	1 664	1 836	2 349	2 771	2 961	824	1 313	2 131	2 362	2 686
Elektrische huishoudapparaten	9 902	10 085	11 645	11 430	10 868	1 272	1 426	1 850	2 143	2 143
Ontvangtoestellen voor radio en televisie	4 355	5 060	6 553	7 159	6 954	8 978	10 119	10 401	11 624	13 175
Toestellen voor telegrafie, telefonie, radar	7 714	8 771	9 842	9 618	9 991	10 537	13 067	17 837	16 040	15 543
Elektrische meet-, controletoestellen, enz.	3 131	3 396	4 171	4 045	4 736	960	1 234	1 837	1 823	2 114
Elektrische toestellen voor medisch gebruik, röntgentoestellen	1 091	1 146	2 013	2 469	2 781	1 030	1 397	1 823	2 295	2 418
Toestellen voor het in- of uitschakelen, enz... van elektrische stroom	7 796	7 744	8 235	8 290	9 099	5 291	5 178	5 837	6 690	7 721
Andere machines	84 051	86 335	89 297	94 350	[illegible]	64 568	77 321	85 627	91 255	94 253
	1 286	1 138	1 313	1 384	1 672	630	1 067	1 211	1 228	1 388

Andere machines	84 851	86 325	89 227	94 350	103 036	64 568	77 321	85 627	91 255	94 253
Apparaten voor verwarming	1 280	1 138	1 313	1 384	1 672	630	1 067	1 211	1 228	1 388
Gereedschapswerktuigen voor het bewerken van metalen	3 591	3 549	2 668	2 749	3 555	2 796	3 465	3 827	3 346	3 109
Landbouwmachines en -tractoren	3 572	4 133	5 129	6 328	7 963	9 473	11 194	14 244	15 186	12 997
Kantoormachines	8 684	9 711	10 186	12 400	13 656	4 898	5 426	5 403	5 387	6 226
Machines voor metaalbewerking	3 261	3 864	3 477	2 216	2 407	1 429	1 943	1 776	1 597	1 786
Machines voor textiel- en ledernijverheid	4 947	3 836	4 324	4 021	4 227	5 636	6 367	6 660	7 093	6 124
Naaimachines	829	799	856	928	982	217	248	271	336	388
Machines voor de vervaardiging van papier en machines en toestellen voor het drukken, innaaien of inbinden	2 921	2 481	3 027	3 123	3 712	1 236	1 153	1 454	1 307	1 668
Delf- en graafmachines voor grondwerken	6 720	7 130	5 691	6 193	6 097	7 666	12 240	12 341	13 786	16 082
Machines voor andere industrieën	2 858	2 784	2 675	3 147	3 288	2 466	2 840	4 031	3 856	3 779
Machines en toestellen voor temperatuurwijziging en regeling	6 517	7 449	8 046	7 234	6 531	4 543	6 002	6 442	7 851	7 572
Pompen en centrifuges, exclusief ontromers	7 023	7 448	7 921	8 783	9 118	4 468	4 735	6 071	6 747	7 481
Machines, toestellen en motorvoertuigen voor het hanteren van goederen	8 555	8 860	8 908	9 164	9 887	4 991	5 098	4 555	4 984	4 856
Andere gereedschapswerktuigen	3 069	2 833	2 690	3 205	3 311	2 077	2 292	2 325	2 484	2 550
Kranen en dergelijke artikelen voor leidingen, reservoirs, enz.	4 556	4 433	4 585	4 857	5 008	1 606	1 768	1 925	2 208	1 982
Lagers	1 524	1 560	1 581	2 042	1 851	190	170	165	356	493
Andere delen en toebehoren van machines	4 341	4 694	5 279	5 138	5 262	4 402	5 025	4 788	4 983	5 158
Andere niet-elektrische machines en toestellen	10 597	9 623	10 871	11 438	14 509	5 844	6 288	8 138	8 520	10 614

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Werken van metaaldraad : T.C.I.H. 693 + 694 + 699.3 + D.T. 7616.990; metaalwaren... : T.C.I.H. 696 + 697.3 — 697.35 + 697.4 + 697.5 — D.T. 7338.110; metalen constructiewerken : T.C.I.H. 691.1 + 691.2; buizen... : T.C.I.H. 678 + 692; gereedschap : T.C.I.H. 695; andere metaalwaren : T.C.I.H. 679 + 697.82 + 699 — 699.3 + 812.1 + 812.2 + D.T. 7338.110; geïsoleerde kabels... : T.C.I.H. 773.1; isolatoren... : T.C.I.H. 773.2; generatoren... : T.C.I.H. 716 + 771; elektrische elementen... : T.C.I.H. 778.1; lampen... : T.C.I.H. 778.2 — 778.23 + D.T. 9007.302 + 9007.309; elektronenbuizen... : T.C.I.H. 776; elektrische apparaten... : T.C.I.H. 778.3; elektrische huishoudapparaten... : T.C.I.H. 775 — 775.3 — 775.85 + D.T. 8440.450 + 8440.480; ontvangtoestellen : T.C.I.H. 761 + 762; toestellen voor telegrafie... : T.C.I.H. 764 — 764.99; elektrische meet... : T.C.I.H. 874.8 + D.T. 9026.510 + 9026.550 + 9026.590; elektrische toestellen voor medisch... : T.C.I.H. 774; toestellen voor het in- of uitschakelen... : T.C.I.H. 772 + 778.8; andere elektrische... : T.C.I.H. 737.32 + 741.31 + 778.4 + 778.8; apparaten voor verwarming : T.C.I.H. 711 + 712; gereedschapswerktuigen... : T.C.I.H. 736 — 736.8 — 736.9; landbouwmachines : T.C.I.H. 721 + 722 + 743.5 + 743.9; kantoormachines : T.C.I.H. 751 — 751.82 + 752 + 759 — 759.19; machines voor metaalbewerking : T.C.I.H. 737 — 737.32; machines voor textiel... : T.C.I.H. 724 - 724.31 — 724.39 + 775.12 — D.T. 8440.450 — 8440.480; naaimachines : T.C.I.H. 724.31 + 724.39; machines voor de vervaardiging... : T.C.I.H. 725 + 726; delf- en graafmachines... : T.C.I.H. 723 — 723.48; machines voor andere industrieën : T.C.I.H. 727 — 727.21 + 728.3 + 728.41; machines en toestellen voor... : T.C.I.H. 741 — 741.31; pompen en... : T.C.I.H. 742 + 743; machines, toestellen en motorvoertuigen... : T.C.I.H. 744; andere gereedschapswerktuigen : T.C.I.H. 728.1 + 736.8 + 736.9 + 745.1; kranen... : T.C.I.H. 749.2; lagers : T.C.I.H. 749.1; andere delen... : T.C.I.H. 749.3 + 749.9; andere niet-elektrische... : T.C.I.H. 697.35 + 697.81 + 714.99 + 718.7 + 718.8 + 723.48 + 727.21 + 728.4 — 728.41 + 745 — 745.1 + 775.3 + 791.91. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

(vervolg op blz. 128)

Buitenlandse handel in de voornaamste metaalwaren

Gewicht
(tonnen)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Niet-mechanische produkten	**707 404**	**659 669**	**676 820**	**766 533**	**789 850**	**1 161 245**	**976 797**	**1 079 085**	**1 082 682**	**1 230 770**
Werken van metaaldraad	67 819	60 147	73 540	96 199	98 219	354 378	256 181	278 618	225 798	267 810
Metaalwaren hoofdzakelijk voor huishoudelijk gebruik	42 263	37 986	42 768	44 593	43 003	27 329	17 586	15 694	15 633	14 925
Metalen constructiewerken	146 168	146 523	121 520	126 673	139 020	120 504	113 651	140 075	176 826	220 052
Buizen en recipiënten	263 860	249 432	231 758	264 861	269 853	416 676	356 937	378 507	390 241	465 996
Gereedschap	16 263	14 756	15 405	17 915	19 440	5 163	6 114	6 566	6 952	6 999
Andere metaalwaren	171 031	150 825	191 829	216 292	220 315	237 195	226 328	259 625	267 232	254 988
Elektrische machines en apparaten	**276 343**	**251 983**	**269 236**	**270 035**	**273 666**	**179 291**	**187 950**	**216 652**	**207 067**	**222 459**
Geïsoleerde kabels, draad, band, enz. voor het geleiden van elektriciteit	32 248	26 097	27 508	31 603	30 887	24 035	33 836	40 310	33 622	33 345
Isolatoren, isolerende werkstukken en isolatiebuizen	4 584	1 337	4 097	4 874	4 528	1 790	1 645	1 197	1 141	1 214
Generatoren, elektromotoren, transformatoren en omvormers	34 434	31 631	29 163	28 991	29 925	36 281	33 812	39 112	35 018	41 380
Elektrische elementen, batterijen en accumulatoren	17 450	15 262	21 321	21 658	20 471	24 148	23 056	29 752	27 245	25 021
Lampen en buizen voor verlichting	5 946	9 453	8 805	6 987	7 108	4 381	4 337	3 833	4 469	5 810
Elektronenbuizen, kathodestraalbuizen, transistors, enz.	14 008	16 142	15 891	15 414	16 697	7 672	6 657	8 288	8 867	10 223
Elektrische apparaten voor voertuigen	6 950	7 136	9 469	11 023	11 588	4 808	6 151	9 460	10 317	10 898
Elektrische huishoudapparaten	88 797	79 500	85 686	82 031	77 750	9 980	10 316	12 702	12 749	11 939
Ontvangtoestellen voor radio en televisie	8 935	10 740	12 805	13 797	13 409	23 033	21 554	21 065	22 527	26 089
Toestellen voor telegrafie, telefonie, radar	19 964	19 043	18 596	18 327	21 571	21 703	21 401	23 678	23 270	25 537
Elektrische meet-, controletoestellen, enz.	2 187	1 936	2 000	2 083	2 296	760	820	1 128	865	745
Elektrische toestellen voor medisch gebruik, röntgentoestellen	961	975	1 562	1 620	1 904	1 124	1 448	1 936	2 062	1 960
Toestellen voor het in- of uitschakelen, enz... van elektrische stroom	18 220	16 102	16 297	16 512	17 121	7 347	7 849	6 503	7 462	8 404
Andere machines	**753 542**	**638 618**	**558 239**	**545 738**	**611 137**	**524 913**	**492 923**	**546 675**	**565 323**	**543 085**
[illegible]	[illegible]	6 619	7 070	6 558	8 647	5 422	7 428	8 264	7 858	9 483

Andere machines	753 542	638 618	558 239	545 738	611 137	524 913	492 923	546 675	565 323	543 085
Apparaten voor verwarming	7 019	6 619	7 070	6 558	8 647	5 422	7 428	8 264	7 858	9 483
Gereedschapswerktuigen voor het bewerken van metalen	20 412	17 084	12 732	12 787	15 262	16 618	17 351	19 598	15 481	16 074
Landbouwmachines en -tractoren	41 916	43 928	49 937	59 490	64 133	111 094	111 866	129 699	132 447	103 896
Kantoormachines	6 426	6 165	6 453	7 540	8 389	3 960	4 273	3 778	3 490	3 615
Machines voor metaalbewerking	199 204	137 850	102 439	59 118	110 467	38 076	37 169	37 093	28 849	30 408
Machines voor textiel- en ledernijverheid	23 790	17 405	19 690	17 012	18 142	43 193	39 778	38 305	35 201	33 292
Naaimachines	2 153	1 751	2 002	2 037	1 976	457	562	604	665	593
Machines voor de vervaardiging van papier en machines en toestellen voor het drukken, innaaien of inbinden	13 719	8 834	10 873	10 898	10 350	7 826	5 695	8 772	6 931	7 896
Delf- en graafmachines voor grondwerken	97 824	88 895	58 828	64 387	66 574	92 419	104 604	99 509	110 383	126 581
Machines voor andere industrieën	22 312	18 216	15 931	19 576	17 214	20 464	22 055	30 919	27 685	21 618
Machines en toestellen voor temperatuurwijziging en regeling	51 065	50 136	40 278	40 562	36 375	30 906	38 157	36 279	48 166	45 389
Pompen en centrifuges, exclusief ontromers	42 834	37 362	39 387	43 284	42 995	25 213	20 741	24 079	26 161	24 733
Machines, toestellen en motorvoertuigen voor het hanteren van goederen	98 021	90 286	81 400	85 906	87 593	49 640	47 722	41 147	45 492	43 924
Andere gereedschapswerktuigen	16 118	13 330	11 860	13 819	13 512	13 478	13 149	12 258	10 931	11 417
Kranen en dergelijke artikelen voor leidingen, reservoirs, enz.	20 795	18 205	16 834	17 084	17 179	8 277	8 227	8 109	8 475	7 652
Lagers	7 724	6 659	6 474	8 839	7 668	3 509	1 547	946	2 468	2 292
Andere delen en toebehoren van machines	34 700	34 712	32 297	31 205	35 276	30 189	28 700	24 818	24 245	25 509
Andere niet-elektrische machines en toestellen	47 510	41 181	43 754	45 636	49 385	24 172	23 677	22 498	30 395	28 713

(a) *Samenstelling van de tabel :* zie (a) blz. 125.

(vervolg op blz. 129)

Buitenlandse handel in de voornaamste metaalwaren *(vervolg van blz. 125)*

Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Vervoermaterieel	**116 767**	**140 187**	**185 557**	**200 863**	**217 218**	**95 124**	**116 519**	**162 506**	**170 244**	**177 701**
Niet-elektrische motoren	13 997	17 051	21 285	22 578	22 354	2 916	3 520	3 250	2 908	2 985
Auto's, autobussen, vrachtwagens en tractoren (exclusief landbouwtractoren)	34 463	39 125	55 442	60 777	67 608	70 144	85 423	124 562	135 258	144 395
Delen van auto's, autobussen, vrachtwagens en tractoren (exclusief landbouwtractoren)	53 875	65 381	94 905	99 291	107 022	12 652	15 565	18 818	21 124	20 639
Motorfietsen en rijwielen met motor	1 034	1 044	1 393	1 595	1 469	372	391	460	679	702
Rijwielen zonder motor	845	753	1 060	1 286	1 198	533	330	389	455	369
Andere wegvoertuigen en aanhangwagens	3 237	3 119	4 126	4 040	3 932	2 333	3 013	3 924	3 813	3 672
Luchtvaartuigen	6 711	10 228	5 030	7 347	10 127	2 191	3 362	3 779	2 834	1 640
Schepen en boten	783	1 493	1 013	2 775	2 448	2 754	3 288	6 003	2 175	1 863
Rollend materieel voor spoorwegen	1 822	1 993	1 303	1 204	1 060	1 229	1 623	1 321	998	1 436
Wetenschappelijke toestellen en uurwerken	**8 339**	**10 848**	**13 135**	**14 678**	**15 525**	**3 765**	**5 035**	**6 043**	**6 929**	**7 514**
Wetenschappelijke toestellen	6 599	8 944	10 907	12 376	13 017	3 523	4 778	5 677	6 531	6 993
w.o. : wetenschappelijke toestellen voor meting, controle, regeling, enz.	(3 155)	(3 239)	(3 503)	(3 698)	(3 831)	(1 024)	(1 656)	(1 626)	(1 913)	(1 956)
apparaten en materieel voor de foto- en cinematografie	(2 667)	(2 820)	(3 758)	(4 203)	(4 498)	(790)	(1 089)	(1 547)	(1 637)	(1 657)
optische instrumenten	(1 126)	(1 245)	(1 485)	(1 813)	(1 635)	(354)	(445)	(489)	(781)	(574)
Uurwerken	1 740	1 904	2 228	2 302	2 508	242	257	366	398	521
Totaal ...	**303 926**	**334 241**	**395 914**	**424 260**	**456 497**	**247 518**	**288 787**	**361 056**	**377 072**	**397 341**

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Niet-elektrische motoren : T.C.I.H. 713 + 714 — D.T. 8408.710; auto's... : T.C.I.H. 781 + 782 + 783; delen van auto's... : T.C.I.H. 784; motorfietsen... : T.C.I.H. 785.1 + D.T. 8712.110 + 8712.150 + 8712.190; rijwielen... : T.C.I.H. 785.2 + 785.39 — D.T. 8712.110 — 8712.150 — 8712.190; andere wegvoertuigen... : T.C.I.H. 785.31 + 786 — 786.13; luchtvaartuigen : T.C.I.H. 792 — 792.83; schepen en boten : T.C.I.H. 793; rollend materiaal... : T.C.I.H. 786.13 + 791 — 791.91; wetenschappelijke toestellen : T.C.I.H. 751.82 + 759.19 + 871 + 872 + 873 + 874 — 874.8 + 881 + 884; wetenschappelijke toestellen voor meting... : T.C.I.H. 874 — 874.8; apparaten en materiaal... : T.C.I.H. 751.82 + 759.19 + 881; optische instrumenten : T.C.I.H. 871 + 884; uurwerken : T.C.I.H. 885. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in de voornaamste metaalwaren *(vervolg van blz. 127)*

Gewicht
(tonnen)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Vervoermaterieel	**1 479 997**	**1 582 077**	**1 926 223**	**1 992 862**	**1 896 314**	**1 023 022**	**1 105 903**	**1 391 816**	**1 398 656**	**1 443 463**
Niet-elektrische motoren	106 742	108 693	135 444	140 949	123 958	15 936	18 345	15 967	13 105	12 727
Auto's, autobussen, vrachtwagens en tractoren (exclusief landbouwtractoren)	368 270	377 755	467 942	485 362	502 233	713 099	780 382	1 018 875	1 048 565	1 057 362
Delen van auto's, autobussen, vrachtwagens en tractoren (exclusief landbouwtractoren)	822 110	896 673	1 155 709	1 193 155	1 113 346	171 184	173 731	200 523	230 367	231 579
Motorfietsen en rijwielen met motor	6 470	5 598	6 911	7 198	6 311	2 738	2 568	2 757	4 098	3 579
Rijwielen zonder motor	7 410	5 614	7 070	7 749	6 927	4 834	2 784	3 030	3 091	2 515
Andere wegvoertuigen en aanhangwagens	57 131	48 395	60 203	56 658	50 896	33 856	36 347	43 440	40 098	35 921
Luchtvaartuigen	1 662	2 474	1 491	1 735	1 695	992	1 171	1 321	1 280	978
Schepen en boten	63 383	99 679	68 175	78 481	73 988	57 790	64 069	85 076	44 281	79 999
Rollend materieel voor spoorwegen	46 819	37 196	23 278	21 575	16 960	22 593	26 506	20 827	13 771	18 803
Wetenschappelijke toestellen en uurwerken	**15 415**	**13 678**	**15 208**	**16 151**	**16 866**	**10 438**	**10 371**	**12 376**	**13 291**	**14 936**
Wetenschappelijke toestellen	13 840	12 224	13 635	14 554	15 171	10 144	10 101	12 000	12 928	14 504
w.o. : wetenschappelijke toestellen voor meting, controle, regeling, enz.	(5 037)	(4 233)	(4 393)	(4 348)	(4 401)	(4 151)	(3 838)	(4 086)	(4 200)	(4 714)
apparaten en materieel voor de foto- en cinematografie	(4 587)	(4 144)	(5 088)	(5 508)	(5 717)	(2 280)	(2 702)	(3 028)	(3 160)	(3 506)
optische instrumenten	(792)	(1 038)	(755)	(831)	(737)	(522)	(458)	(556)	(557)	(606)
Uurwerken	1 575	1 454	1 573	1 597	1 695	294	270	376	363	432
Totaal ...	**3 232 701**	**3 146 025**	**3 445 726**	**3 591 319**	**3 587 833**	**2 898 909**	**2 773 944**	**3 246 604**	**3 267 019**	**3 454 713**

(a) *Samenstelling van de tabel* : zie (a) blz. 128.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

§ 2. — SCHEIKUNDIGE NIJVERHEID

De inzinking van de activiteit in de scheikundige- en rubbernijverheid tijdens het algemene crisisjaar 1975 was relatief groot (—14,6 %), maar het herstel in 1976 (+14,2 %) en 1977 (+5,3 %) bracht het produktiepeil terug tot boven dat van 1974. De eerste drie kwartalen van 1978 werden gekenmerkt door een stagnatie op het relatief hoge peil van het voorgaande jaar, maar tengevolge van een krachtige opleving in het najaar werd de jaarproduktie opgetrokken tot 3,5 % boven deze van 1977.

De verhoging van het indexcijfer was het gevolg van een produktiestijging in drie belangrijke subsectoren : basisscheikunde (+3,8 %), plastiekverwerking (+5,7 %) en zeepfabricage (+3,8 %). De stikstofproduktie daarentegen liep terug met 4,5 %, terwijl in de rubbernijverheid de achteruitgang beperkt bleef tot 1,2 %. Ook in de snel verzwakkende lucifersnijverheid daalde de produktie sterk, terwijl de fabricage van rayonne zich duidelijk herstelde van de inzinking van het voorgaande jaar.

De produktiestijging was niet zozeer het gevolg van een betere conjunctuur, naar wel van een belangrijke aangroei in de voorraadvorming die zich op wereldvlak afspeelde. Deze was op haar beurt geconditioneerd door de vrees voor verdere prijsstijgingen in de organische sector, die leidde tot het aanleggen van grotere voorraden dan normaal; wat op zijn beurt de prijzen verder de hoogte injoeg.

Wat de buitenlandse handel betreft, groeide de uitvoer globaal genomen sneller aan dan de invoer, zodat het positief uitvoer-saldo steeg met 18 % tot 54,9 miljard frank. De veel snellere toeneming bij de uitvoer dan bij de invoer bij enkele van de belangrijkste goederengroepen (organische produkten, inorganische elementen en verbindingen, plastische stoffen) volstond ruimschoots om de verslechtering van de balans van een aantal andere produkten te compenseren. In volume was de uitbreiding van de handel veel beperkter, daar vooral bij de produkten van organische oorsprong de prijsstijging zeer groot was, tengevolge van 'n zekere schaarste en van speculatie op de grondstoffen die uit aardolie gewonnen worden.

*
* *

Produktie in sommige takken der scheikundige nijverheid

(duizenden tonnen)

TIJDVAK	Stikstofnijverheid		Zwavelzuur en oleum (c)	Ruwe teer	Rubber (d)
	Primaire stikstof (a)	Samengestelde meststoff. (b)			
1971 Maandgemiddelde	**46,0**	**136,7**	**161,0**	**20,1**	**6,9**
1972 Maandgemiddelde	**48,0**	**133,1**	**205,0**	**21,3**	**7,5**
1973 Maandgemiddelde	**45,5**	**137,5**	**216,3**	**22,7**	**7,9**
1974 Maandgemiddelde	**48,5**	**140,8**	**215,8**	**23,7**	**8,4**
1975 Maandgemiddelde	**43,9**	**120,3**	**153,7**	**18,1**	**12,8**
1976 Maandgemiddelde	**44,9**	**105,0**	**157,6**	**19,2**	**10,9**
1977 Maandgemiddelde	**48,6**	**117,0**	**167,5**	**17,4**	**10,0**
1978 Maandgemiddelde	**45,5** (e)	**129,9** (e)	**173,5** (e)	**13,7**	**10,3**
1978 Januari	47,5	144,6	185,6	13,5	9,8
Februari	44,7	133,6	183,0	11,7	10,4
Maart	29,9	143,5	198,7	14,6	12,0
April	32,3	113,4	141,1	14,9	11,4
Mei	55,1	119,1	158,1	15,0	10,3
Juni	44,2	133,7	171,0	12,4	12,6
Juli	51,3	89,6	160,1	12,1	3,7
Augustus	51,5	129,9	167,4	13,7	10,1
September	49,3	136,6	184,0	14,1	12,0
Oktober	49,1	143,7	188,8	16,2	12,1
November	35,9	134,6	171,8	11,1	10,3
December	..	..	..	15,0	9,0

(a) In 1 000 t N.
(b) In 1 000 t goederen.
(c) Teruggebracht op 100 % monogehydrateerd.
(d) Exclusief de produktie van schoenen, inclusief de produktie van fietsbanden.
(e) Raming.

Bronnen : Nationaal Instituut voor de Statistiek.
Distigoudron.

Scheikundige nijverheid en rubbernijverheid

Produktie en tewerkstelling

(1970 = 100)

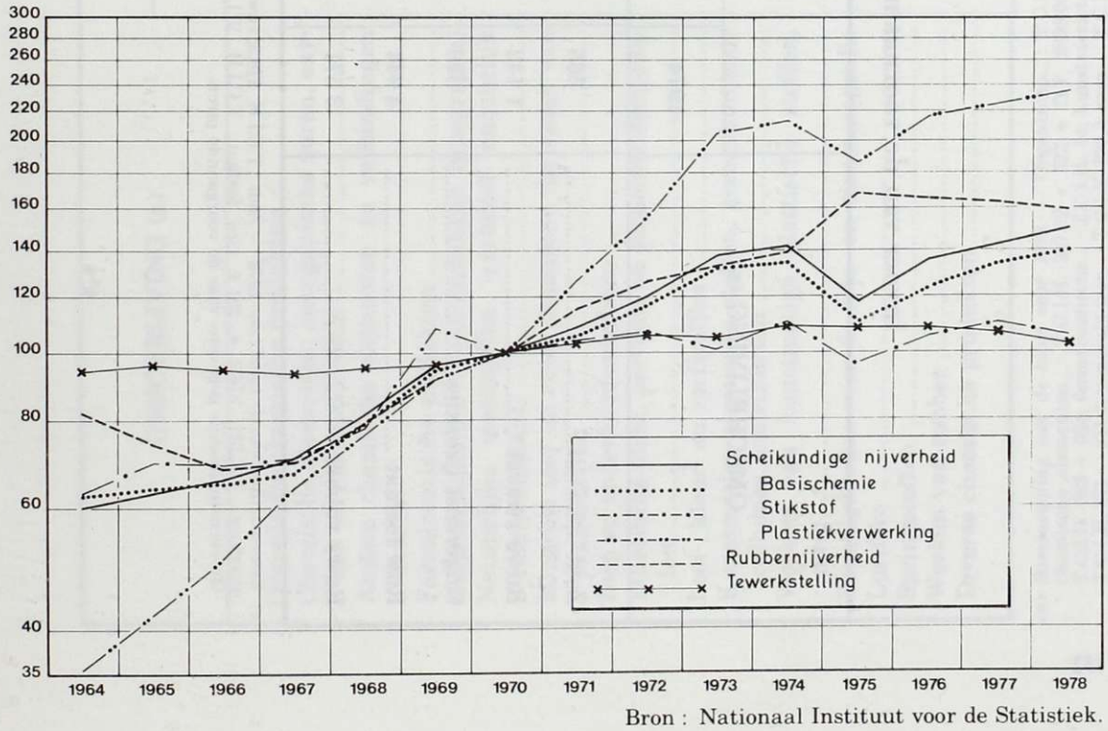

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Invoer van de voornaamste voor de chemische nijverheid bestemde grondstoffen

OMSCHRIJVING (a)	Waarde (miljoenen franken)					Gewicht (tonnen)				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Zout	565	568	727	816	745	1 144 021	796 035	992 366	947 176	805 395
Ruwe zwavel	1 142	1 188	1 209	1 010	908	936 170	440 100	458 776	453 912	482 733
Ongeroost ijzerkies	379	265	282	273	214	754 655	421 444	453 899	475 349	417 970
Ruw fosfaat	4 944	4 597	3 137	3 015	2 539	2 406 599	1 771 440	1 583 148	1 952 884	1 941 348
Ruwe rubber	3 571	2 861	3 360	3 468	3 613	143 932	120 287	145 348	150 802	155 483

(a) *Samenstelling van de tabel voor* ***1978*** — Zout : T.C.I.H. **278.3**; ruwe zwavel : T.C.I.H. 274.1; ongeroost ijzerkies : T.C.I.H. 274.2 + 281.4; ruw fosfaat : T.C.I.H. 271.3; ruwe rubber : T.C.I.H. 23. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in scheikundige produkten

Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Organische chemische produkten	37 320	27 181	35 529	35 368	36 665	38 045	31 407	32 750	33 445	43 169
Chemische elementen; anorganische zuren, oxyden en halogeenzouten	3 961	3 367	4 061	4 019	} 18 270	13 011	11 107	12 900	13 298	} 20 518
Andere chemische elementen en verbindingen daarvan	5 031	4 637	6 206	7 104		3 212	2 618	2 792	2 831	
Farmaceutische produkten	12 835	12 798	14 688	14 244	16 158	11 000	11 493	12 711	14 525	15 900
Kunstmeststoffen (Thomasslakken inbegrepen)	4 357	4 758	5 106	6 386	6 973	16 812	16 784	15 181	16 808	18 609
Natuurlijke meststoffen (exclusief natuurlijk calciumfosfaat)	172	193	213	244	251	18	22	48	114	108
Minerale teer en ruwe chemische derivaten van brandstoffen	477	364	420	488	643	889	880	1 211	1 121	1 240
Zeep en onderhoudsmiddelen	3 354	3 032	3 711	3 720	4 061	3 384	3 463	4 377	4 816	5 171
Etherische oliën, parfums en schoonheidsmiddelen	2 576	2 512	3 226	3 530	3 693	1 851	2 035	2 345	2 533	2 796
Looi-, kleur- en verfstoffen	5 863	4 924	6 733	6 669	6 542	5 264	4 352	6 238	7 193	7 551
Kunstmatige plastische stoffen, geregenereerde cellulose, kunstharsen	21 731	18 508	25 892	25 990	26 798	35 623	30 534	41 809	45 131	49 098
Werken van kunstmatige plastische stoffen, n.e.g.	8 191	7 579	9 860	11 115	11 325	6 620	6 319	7 639	8 345	8 324
Benodigdheden voor de foto- en cinematografie	2 559	2 621	2 972	3 298	3 628	11 030	10 502	13 203	14 317	15 033
Lucifers	18	14	16	18	12	151	145	162	176	151
Springstoffen	314	332	369	432	430	444	702	722	862	1 067
Werken van rubber	9 270	10 098	10 950	11 266	11 447	9 277	10 199	10 799	12 130	12 708
Diverse chemische produkten	10 419	9 914	11 765	12 460	15 478	12 796	11 579	14 437	15 261	15 873

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Organische... : T.C.I.H. 51 + D.T. 2996.000 (uitvoer); chemische elementen... : T.C.I.H. 287.32 + 522 + D.T. 2896.000 (uitvoer) + 2519.010; andere... : T.C.I.H. 523 + 524; farmaceutische... : T.C.I.H. 54; kunstmeststoffen... : T.C.I.H. 56; natuurlijke... : T.C.I.H. 271 — 271.3; minerale teer... : T.C.I.H. 335.2; zeep... : T.C.I.H. 554; etherische oliën... : T.C.I.H. 551 + 553; looi... : T.C.I.H. 53; kunstmatige plastische... : T.C.I.H. 58 + 893.91 + 893.92; werken van... : T.C.I.H. 893 — 893.91 — 893.92 + D.T. 4202.120 + 4202.140 + 4202.160 + 4202.170 + 4202.180; benodigdheden... : T.C.I.H. 882; lucifers : T.C.I.H. 899.32; springstoffen : T.C.I.H. 572 + 894.63 + D.T. 9307.550 + 9307.592 + 9307.599; werken van rubber : T.C.I.H. 621 + 625 + 628 + 848.22; diverse... : T.C.I.H. 591 + 592 + 598 + D.T. 3608.010. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in scheikundige produkten

Gewicht
(tonnen)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Organische chemische produkten	2 340 686	1 710 448	2 100 224	2 219 395	2 554 129	1 925 912	1 646 574	1 517 038	1 440 895	2 138 288
Chemische elementen; anorganische zuren, oxyden en halogeenzouten	683 693	591 022	571 125	689 156	1 147 249	2 235 174	1 615 017	1 695 352	1 772 735	2 320 878
Andere chemische elementen en verbindingen daarvan	319 306	231 520	286 690	267 786		521 107	467 267	466 445	422 856	
Farmaceutische produkten	16 554	14 396	16 748	17 132	17 821	11 662	10 807	11 914	12 843	13 877
Kunstmeststoffen (Thomasslakken inbegrepen)	1 608 092	1 443 563	1 657 668	2 030 513	2 231 596	5 548 825	4 588 438	4 756 710	5 079 175	5 561 291
Natuurlijke meststoffen (exclusief calciumfosfaat)	102 374	114 569	145 939	151 890	141 883	8 625	14 835	22 814	35 760	36 685
Minerale teer en ruwe chemische derivaten van brandstoffen	125 165	112 800	96 744	114 083	153 155	229 724	211 204	253 820	228 133	275 665
Zeep en onderhoudsmiddelen	121 327	106 542	125 656	128 424	144 550	130 542	125 650	169 483	184 135	198 337
Etherische oliën, parfums en schoonheidsmiddelen	19 741	19 650	22 113	23 341	23 187	22 276	19 510	22 567	23 356	26 637
Looi-, kleur- en verfstoffen	99 213	80 766	97 990	135 491	115 510	113 968	89 589	120 996	143 079	151 378
Kunstmatige plastische stoffen, geregenereerde cellulose, kunstharsen	718 254	664 933	872 118	856 628	915 171	1 033 357	948 041	1 178 369	1 410 600	1 673 506
Werken van kunstmatige plastische stoffen, n.e.g.	86 405	75 001	96 049	110 168	113 788	73 229	65 109	79 723	87 144	88 009
Benodigdheden voor de foto- en cinematografie	12 594	10 680	12 635	13 927	15 750	46 618	41 423	49 968	52 422	58 790
Lucifers	216	78	111	186	108	3 279	2 640	2 896	2 912	2 291
Springstoffen	3 415	3 317	3 472	4 245	4 083	3 647	4 237	4 407	5 434	6 241
Werken van rubber	142 014	146 768	148 144	160 422	155 520	126 076	137 993	135 754	146 989	156 656
Diverse chemische produkten	476 110	444 995	514 581	506 768	589 808	1 160 854	1 185 958	1 569 228	1 371 172	1 315 457

(a) *Samenstelling van de tabel :* zie (a) blz. 133.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

§ 3. — TEXTIELINDUSTRIE

De verzwakking van de bedrijvigheid in de Belgische textielindustrie zette zich in 1978 verder door. Na een produktievermindering van 13 % in 1977, werd in 1978 een daling van ongeveer 4 % genoteerd. Vanaf de zomer 1978 kon evenwel een verbetering van het psychologisch klimaat bij de bedrijfsleiders worden waargenomen. De verzekerde activiteitsduur vertoonde terug een opwaartse tendens en de bezettingsgraad van het produktievermogen gaf een gunstiger ontwikkeling te zien. De confectienijverheid kon in 1978 het produktieniveau van 1977 behouden.

De binnenlandse vraag naar textielprodukten verzwakte in 1978. De totale verkoop van textiel en kleding in de detailhandel nam in waarde nauwelijks toe. Indien rekening wordt gehouden met een stijging van de kleinhandelsprijzen voor textiel en kleding van ongeveer 4,5 %, dan moet tot een verkoopsdaling in volume worden besloten. Hoewel de kleinhandelsprijzen nog toenamen, daalden in 1978 de groothandelsprijzen voor textielwaren vooral als gevolg van de lagere textielgrondstoffenprijzen.

Hoewel de buitenlandse handel in textielprodukten gedurende het eerste halfjaar van 1978 nogal zwak bleef, kon vanaf het derde kwartaal van 1978 een merkbare verbetering worden waargenomen; het jaarresultaat lag nochtans nauwelijks hoger dan in 1977. De uitvoer nam in waarde met 1 % af t.o.v. 1977, terwijl in volume nog een lichte toename kon worden gerealiseerd. De totale waarde van de ingevoerde textielprodukten steeg slechts in geringe mate, terwijl o.m. ingevolge een dalende tendens van de invoerprijzen, de ingevoerde hoeveelheid nog merkbaar toenam. Deze enigszins tegengestelde ontwikkeling van in- en uitvoer had een gevoelige vermindering van het batig saldo van de textielhandelsbalans tot gevolg, nl. van 13 miljard frank in 1977 tot 8 miljard frank in 1978. Deze vermindering van het positief saldo werd hoofdzakelijk veroorzaakt door de sterk toegenomen invoer van niet-gebreide bovenkleding en kledingtoebehoren. Het aandeel « textiel » beliep in 1978 nog 8,5 % van de totale exportwaarde en 7,3 % van de totale importwaarde.

De dalende tendens van de tewerkstelling in de textielnijverheid, die reeds vele jaren aanhoudt, zette zich in 1978 nog verder door. De tewerkstelling is in deze sector van september 1977 tot september 1978 met 8 % teruggelopen. De vermindering was het grootst in de spinnerijen (—14 %). In de weverijen daalde het aantal tewerkgestelde arbeiders en bedienden met 5 % en in de breigoednijverheid met 3,5 %. Ook in de sector kleding en confectie blijft dat aantal tewerkgestelden gevoelig verminderen, nl. —5 % van september 1977 tot september 1978 en zag deze bedrijfstak sedert 1973 één derde van haar personeel afvloeien.

*

* *

Produktie van gebreide goederen

Stand op 31 december
(tonnen)

AARD DER WEEFSELS	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Katoen	13 321	12 052	13 111	13 676	13 885	15 208	14 007
Vlas	1 201	1 137	1 163	1 031	880	813	835
Wol	7 401	8 302	6 630	6 187	6 498	6 113	5 440
Rayonne en rayonnevezels	4 032	4 342	4 505	4 863	4 610	4 732	4 316
Synthetische vezels	10 381	15 051	16 664	17 624	19 493	22 546	20 277
Jute	2 711	2 260	1 638	1 068	637	567	384
Tapijten van harde vezels	677	616	552	585	580	812	811

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Voorraden weefsels

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Gebreide stoffen (tonnen) :							
Ondergoed	4 858	4 840	4 690	4 211	3 800	3 414	3 407
Bovengoed en andere	8 598	9 355	8 286	7 891	8 563	5 916	5 028
Afgewerkte produkten :							
Ondergoed (1.000 doz.)	2 881	3 050	2 939	2 349	2 312	2 165	2 425
Dameskousen in synthetische garens (1.000 doz. par.)	533	471	506	293	296	243	192
Broekkousen (panty-kousen) (1.000 doz. stuks)	2 275	2 495	1 977	1 628	1 184	1 141	971
Sokken, 3/4 kousen, sokjes (1.000 doz. paren)	2 306	2 179	2 234	1 837	1 964	1 666	1 753
Bovengoed produkten (1.000 st.)	22 735	21 040	20 158	18 119	18 510	16 237	14 765

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Textielproduktie

Spinnerijen, weverijen, wolbereiding

(tonnen)

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Wolbereiding :							
Wassen en verkolen van de wol	15 066	13 226	10 493	9 840	12 852	10 248	9 499
Kammen van de wol (a)	27 638	30 258	28 495	24 586	37 639	35 913	35 056
Spinnerijen :							
Katoen	90 760	90 703	86 671	54 947	68 810	52 980	51 923
w.o. : fijn katoen en mixte garens	(58 285)	(57 127)	(56 632)	(38 476)	(47 142)	(35 080)	(39 463)
rayonnevezels	(23 944)	(25 323)	(21 946)	(10 642)	(15 263)	(12 277)	(11 212)
Kaardwol	30 471	30 480	27 728	25 474	30 850	29 599	32 385
Kamwol	58 640	53 472	50 959	45 682	50 278	47 319	41 596
Vlas	10 338	10 334	11 033	8 980	10 560	8 964	9 004
Jute	64 074	58 011	51 130	37 068	37 188	29 692	23 133
Harde vezels	60 221	55 512	54 564	41 539	38 561	27 215	27 668
w.o. : enkel garens	(51 438)	(47 545)	(48 747)	(36 981)	(33 697)	(22 535)	(21 988)
touwwerk	(8 783)	(7 967)	(5 818)	(4 558)	(4 864)	(4 680)	(5 680)
Kunstmatige garens en vezels	..	..	..	..	..	..	..
w.o. : viscose garens	4 673	4 614	(4 923)	(3 055)	(4 043)	(3 210)	(3 929)
acetaatgarens	..	..	..	..	..	..	..
vezels	28 282	27 650	(24 114)	(10 308)	(21 402)	(23 025)	(24 579)
Weverijen :							
Katoen (b)	73 836	72 473	67 685	55 050	63 076	48 676	45 339
Vlas	7 562	7 019	6 855	4 631	5 033	4 346	5 588
Wol (b)	43 887	37 302	30 518	30 140	33 972	27 365	27 609
Rayonne en rayonnevezels (b)	32 923	34 321	32 622	27 640	30 823	32 030	33 218
Synthetische vezels (b)	67 048	101 126	117 174	125 301	160 720	169 411	164 938
Jute (c)	26 753	19 324	14 991	8 343	5 826	5 171	4 485
Tapijten :							
Katoen	4 776	4 265	2 873	2 384	2 678	1 922	1 505
Wol	32 544	28 382	22 086	23 044	26 894	22 840	23 109
Jute	5 727	3 914	2 947	2 263	1 536	2 392	2 030
Dekens (katoen en wol) (d)	5 345	4 805	5 052	3 616	4 020	3 233	2 652
Weefsels voor stoffering (e)	42 096	42 864	40 870	35 550	43 107	40 287	39 889
w.o. : katoen	(17 589)	(16 890)	(15 881)	(13 292)	(15 284)	(9 327)	(7 036)

(a) Nieuwe reeks : wol en haar, synthetische en kunstmatige vezels en wolkammeling inbegrepen.
(b) Tapijten en dekens inbegrepen.
(c) Tapijten inbegrepen.
(d) Dekens in rayonnevezels en synthetische vezels inbegrepen.
(e) Weefsels voor stoffering in rayonnevezels en synthetische vezels inbegrepen.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Buitenlandse handel in textielstoffen

Waarde

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Wol en haar van dieren	**7 174**	**5 321**	**8 549**	**7 581**	**6 918**	**3 615**	**3 030**	**4 551**	**4 204**	**4 193**
Zweetwol of ruggewassen wol	3 027	1 791	3 794	2 927	2 976	198	63	117	124	124
Gewassen wol	840	844	1 289	1 331	1 256	829	625	1 014	847	783
Haar van andere dieren	186	183	353	509	447	308	498	411	537	742
Wol of fijn haar, gekaard of gekamd	2 650	2 212	2 645	2 421	1 852	1 418	1 255	2 168	1 928	1 757
Rafelwol, afval	471	291	468	393	387	862	589	841	768	787
Katoen	**2 660**	**1 740**	**2 674**	**1 989**	**1 914**	**223**	**189**	**226**	**196**	**207**
Jute	**691**	**342**	**492**	**369**	**201**	**85**	**80**	**64**	**77**	**105**
Vlas	**1 476**	**1 306**	**1 919**	**1 621**	**1 608**	**2 313**	**1 859**	**2 512**	**2 796**	**2 177**
Ruw vlas	390	377	348	346	403	10	17	59	64	6
Gezwingeld en gehekeld	977	825	1 395	678	599	2 002	1 538	2 160	1 802	1 361
Werk en afval	109	104	176	597	606	301	304	293	930	810
Zijde en andere vezels van plantaardige oorsprong	**1 712**	**788**	**459**	**334**	**217**	**75**	**98**	**84**	**74**	**58**
Synthetische en kunstmatige vezels	**6 332**	**4 769**	**5 768**	**5 305**	**5 173**	**4 001**	**2 685**	**3 649**	**3 533**	**3 942**
Synthetische vezels en afval	5 458	4 280	5 093	4 805	4 764	3 248	1 996	3 134	2 809	3 087
Kunstmatige vezels en afval	874	489	675	499	409	753	689	515	724	855
Oude kleren, lompen en vodden	**496**	**469**	**467**	**487**	**556**	**874**	**912**	**1 028**	**1 048**	**1 083**
Totaal textielstoffen ...	**20 541**	**14 735**	**20 328**	**17 686**	**16 587**	**11 186**	**8 853**	**12 114**	**11 928**	**11 765**

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Wol en haar... : T.C.I.H. 268 + 651.21; zweetwol... : T.C.I.H. 268.1; gewassen wol... : T.C.I.H. 268.2; haar... : T.C.I.H. 268.3 + 268.5; wol of fijn... : T.C.I.H. 268.7 + 651.21; rafelwol... : T.C.I.H. 268.6; katoen : T.C.I.H. 263; jute : T.C.I.H. 264; vlas : T.C.I.H. 265.1 — 265.14; ruw vlas : T.C.I.H. 265.11; gezwingeld... : T.C.I.H. 265.12; werk... : T.C.I.H. 265.13; zijde en andere... : T.C.I.H. 261 + 265 — 265.1 + 265.14; synthetische en kunstmatige vezels : T.C.I.H. 266 + 267; synthetische vezels... : T.C.I.H. 266 + 267.21 + D.T. 5696.000 (uitvoer); kunstmatige... : T.C.I.H. 267 — 267.21; oude kleren... : T.C.I.H. 269. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in textielstoffen

Gewicht
(tonnen)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Wol en haar van dieren	**72 382**	**72 763**	**93 215**	**74 250**	**76 334**	**30 876**	**28 904**	**37 207**	**33 027**	**32 264**
Zweetwol of ruggewassen wol	35 260	33 493	49 995	34 842	39 450	2 178	1 073	1 598	1 605	1 616
Gewassen wol	7 860	11 797	12 954	11 828	12 099	6 652	6 620	8 858	6 577	6 577
Haar van andere dieren	4 021	1 845	2 163	2 756	3 218	1 906	1 985	1 229	1 575	1 773
Wol of fijn haar, gekaard of gekamd	16 531	18 619	18 656	16 053	13 196	7 129	8 360	12 771	11 013	10 975
Rafelwol, afval	8 710	7 009	9 447	8 771	8 371	13 011	10 866	12 751	12 257	11 323
Katoen	**58 206**	**49 731**	**60 302**	**43 431**	**53 742**	**13 711**	**12 324**	**14 325**	**15 066**	**14 622**
Jute	**63 155**	**31 811**	**47 217**	**35 134**	**19 092**	**9 126**	**7 911**	**7 051**	**8 602**	**10 743**
Vlas	**145 157**	**124 665**	**123 266**	**107 954**	**131 196**	**84 638**	**72 931**	**76 707**	**66 594**	**57 312**
Ruw vlas	75 736	65 028	51 843	54 765	72 415	1 024	1 048	2 099	1 954	600
Gezwingeld en gehekeld	50 116	45 179	53 311	13 777	15 797	51 429	42 573	50 666	28 293	26 345
Werk en afval	19 305	14 458	18 112	39 412	42 984	32 185	29 310	23 942	36 347	30 367
Zijde en andere vezels van plantaardige oorsprong	**54 035**	**30 724**	**28 535**	**19 120**	**12 730**	**3 629**	**4 117**	**4 413**	**3 950**	**2 173**
Synthetische en kunstmatige vezels	**106 830**	**89 685**	**105 548**	**101 382**	**99 977**	**69 496**	**50 767**	**69 443**	**68 349**	**78 645**
Synthetische vezels en afval	88 103	76 918	87 997	86 521	88 928	53 410	37 177	57 396	50 693	58 076
Kunstmatige vezels en afval	18 727	12 767	17 551	14 861	11 049	16 086	13 590	12 047	17 656	20 569
Oude kleren, lompen en vodden	**49 677**	**47 085**	**46 738**	**44 862**	**48 246**	**49 298**	**51 893**	**54 158**	**54 096**	**59 038**
Totaal textielstoffen ...	**549 442**	**446 464**	**504 821**	**426 133**	**441 317**	**260 774**	**228 847**	**263 305**	**249 684**	**254 797**

(a) *Samenstelling van de tabel :* zie (a) blz. 138.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in textielwaren

Waarde

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Garens	**18 358**	**16 811**	**21 485**	**20 143**	**19 205**	**17 086**	**14 930**	**18 525**	**18 492**	**16 512**
— van wol en haar	1 430	1 538	2 334	2 836	2 662	3 937	3 482	4 395	4 927	3 922
— van katoen	3 849	3 021	4 207	3 739	3 298	2 425	1 636	2 460	2 456	1 975
— van vlas	214	150	205	183	183	504	419	492	511	436
— van zijde	27	27	17	18	13	12	11	16	19	18
— van jute	114	122	233	383	568	516	484	481	492	413
— van synthetische vezels	9 843	9 582	11 341	10 338	9 907	8 144	7 597	9 216	8 727	8 295
— van kunstmatige vezels	2 805	2 297	3 100	2 591	2 528	1 500	1 242	1 370	1 277	1 401
— van andere garens n.e.g.	76	74	48	56	46	48	59	95	84	52
Weefsels van het standaardtype	**15 925**	**15 033**	**16 993**	**17 922**	**18 848**	**24 660**	**22 548**	**24 614**	**24 509**	**25 058**
— van wol en haar	1 495	1 591	1 707	1 412	1 520	1 171	1 035	1 045	895	854
— van katoen	5 914	5 146	6 898	7 926	8 038	5 692	4 671	6 483	6 944	7 440
w.o. : ongebleekt en ongeglansd	(780)	(504)	(676)	(803)	(514)	(840)	(581)	(750)	(685)	(579)
geglansd, gebleekt, geverfd, bedrukt, enz.	(5 134)	(4 641)	(6 222)	(7 122)	(7 524)	(4 852)	(4 095)	(5 733)	(6 259)	(6 861)
— van vlas, hennep en ramee	76	89	120	106	111	765	686	830	841	880
— van zijde	110	101	93	103	130	68	16	30	16	22
— van jute	196	207	257	322	285	340	253	244	329	428
— van synthetische vezels	6 371	6 324	6 374	6 512	6 950	8 158	8 308	7 545	7 581	8 020
— van kunstmatige vezels	1 697	1 517	1 496	1 473	1 747	7 911	7 114	7 860	7 444	7 138
— andere weefsels n.e.g.	66	58	48	68	67	555	465	577	459	276
Andere textielwaren	**38 636**	**40 804**	**49 292**	**53 891**	**56 848**	**56 756**	**56 407**	**62 848**	**65 647**	**66 262**
Niet-elastisch en niet-gegummeerd breiwerk, aan het stuk	3 093	2 857	3 225	2 912	3 210	2 631	2 235	2 268	1 815	1 850
Niet-gebreide bovenkleding voor mannen en jongens	6 626	7 541	9 693	11 115	10 256	10 359	9 789	11 342	13 481	12 745
Niet-gebreide bovenkleding voor										

	1 225	1 491	1 836	2 031	2 132	787	783	935	1 019	880
Kledingtoebehoren (excl., brei of haakwerk)	1 339	1 458	1 725	1 711	1 754	1 196	1 039	983	770	683
Kleding en -toebehoren in brei- of haakwerk	9 086	10 416	12 113	13 042	13 417	4 869	4 462	4 422	4 103	3 818
Hoedenvormen en hoofddeksels	282	255	385	327	331	189	158	162	130	148
Dekens	239	301	284	286	296	411	311	341	323	264
— van wol	(32)	(32)	(39)	(37)	(37)	(225)	(138)	(144)	(131)	(127)
— van katoen	(14)	(14)	(13)	(7)	(10)	(14)	(26)	(66)	(73)	(22)
— andere	(193)	(255)	(232)	(242)	(249)	(172)	(147)	(131)	(119)	(115)
Vloerbedekking, tapijten en tapisserieën	3 243	2 261	3 261	3 655	4 495	17 227	17 262	20 386	22 654	24 917
w.o. : tapijten van wol of van fijn haar	(1 152)	(635)	(1 487)	(1 703)	(1 874)	(5 288)	(5 341)	(6 319)	(6 389)	(6 771)
tapijten in andere textielwaren	(67)	(39)	(93)	(91)	(127)	(560)	(512)	(464)	(350)	(262)
andere	(2 024)	(1 586)	(1 681)	(1 862)	(2 494)	(11 379)	(11 410)	(13 603)	(15 915)	(17 884)
Linoleum en dergelijke vloerbedekking	468	403	425	579	506	385	329	403	374	333
Tafel-, bedde- en huishoudlinnen, gordijnen, stofferingsartikelen	1 035	1 124	1 459	1 653	1 909	2 363	2 557	3 075	3 022	3 050
Tule, kant, borduurwerk, lint en passementwerk	770	615	629	664	699	621	593	752	759	662
Touwwerk en bindgaren	247	209	254	297	381	1 782	1 595	953	830	762
Zakken voor verpakkingsdoeleinden, zeilen, tenten en kampeerartikelen	524	524	697	962	1 180	746	670	677	901	1 217
Watten, pitten en textielartikelen voor technisch gebruik	833	694	782	801	883	763	724	701	831	831
Weefsels en vilt, gegummeerd of geïmpregneerd	2 081	1 916	2 072	2 388	2 289	4 046	4 428	6 003	6 390	6 239
Andere textielwaren	914	968	757	907	972	1 642	2 225	2 029	2 144	1 750
Totaal textielwaren ...	**72 919**	**72 648**	**87 770**	**91 956**	**94 901**	**98 502**	**93 885**	**105 987**	**108 648**	**107 832**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Garens : T.C.I.H. 651 — 651.21 — 651.95; van wol... : T.C.I.H. 651.2 — 651.21; van katoen : T.C.I.H. 651.3; van vlas : T.C.I.H. 651.96 + 651.97; van zijde : T.C.I.H. 651.1; van jute : T.C.I.H. 651.98; van synthetische... : T.C.I.H. 651.4 + 651.5 + 651.6; van kunstmatige : T.C.I.H. 651.7 + 651.8; van andere... : T.C.I.H. 651.91 + 651.99; weefsels van het standaardtype : T.C.I.H. 652 + 653 + 654 — 654.6; van wol : T.C.I.H. 654.2 + 654.3; van katoen : T.C.I.H. 652; ongebleekt... : T.C.I.H. 652.1 + D.T. 5509.040; geglansd... : T.C.I.H. 652.2 — D.T. 5509.040; van vlas : T.C.I.H. 654.4 + 654.98; van zijde : T.C.I.H. 654.1 + D.T. 5804.050; van jute : T.C.I.H. 654.5; van synthetische vezels : T.C.I.H. 653.1 + 653.2 + 653.4 + 653.97; van kunstmatige vezels : T.C.I.H. 653.5 + 653.6 + 653.8 + 653.98; andere... : T.C.I.H. 654.9 — D.T. 5804.050; niet elastisch... : T.C.I.H. 655.1 + 655.2; niet-gebreide bovenkleding voor mannen... : T.C.I.H. 842; niet-gebreide bovenkleding voor dames... : T.C.I.H. 843; niet-gebreide onderkleding : T.C.I.H. 844; kledingtoebehoren... : T.C.I.H. 846.5 + 847.1; kleding... : T.C.I.H. 655.3 + 658.98 + 845 + 846 — 846.5 + 847.2; hoedenvormen... : T.C.I.H. 657.6 + 848.4; dekens : T.C.I.H. 658.3 + 775.85; van wol : T.C.I.H. 658.31; van katoen : T.C.I.H. 658.32; andere : T.C.I.H. 658.33 + 658.39 + 775.85; vloerbedekking... : T.C.I.H. 658.91 + 659.2 + 659.3 + 659.4 + 659.5 + 659.61 + 659.62; tapijten van wol... : T.C.I.H. 659.21 + 659.4; tapijten in andere... : T.C.I.H. 659.29 + D.T. 5802.200 + 5802.300 + 5802.500; andere : T.C.I.H. 658.91 + 659.3 + 659.5 + 659.61 + 659.62 — D.T. 5802.200 — 5802.300 — 5802.500; linoleum... : T.C.I.H. 659.1; tafel... : T.C.I.H. 658.4; tule, kant... : T.C.I.H. 656; touwwerk... : T.C.I.H. 657.5; zakken... : T.C.I.H. 658.1 + 658.2; watten... : T.C.I.H. 657.7 + 657.9; weefsels... : T.C.I.H. 657.2 + 657.3; andere... : T.C.I.H. 657.1 + 657.4 + 659.63 + D.T. 4202.250 + 4202.510 + 4202.590 + 4202.890. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Buitenlandse handel in textielwaren

Gewicht

(tonnen)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Garens	**165 670**	**168 254**	**205 675**	**187 819**	**190 203**	**121 095**	**110 045**	**129 157**	**122 645**	**114 959**
— van wol en haar	7 102	8 402	11 190	12 908	12 683	16 171	17 166	19 395	19 674	16 079
— van katoen	36 045	37 564	46 714	35 613	34 952	17 598	13 380	18 772	15 624	13 757
— van vlas	1 293	1 079	1 382	1 216	995	6 140	4 394	5 003	4 558	3 888
— van zijde	45	41	25	36	15	28	19	39	76	70
— van jute	4 209	4 085	8 542	12 629	18 687	16 269	13 696	13 127	12 765	10 198
— van synthetische vezels	82 926	88 200	101 834	96 611	93 223	51 299	51 152	61 397	59 722	59 336
— van kunstmatige vezels	32 346	27 099	35 025	27 903	28 537	13 052	9 870	10 843	9 735	11 348
— van andere garens n.e.g.	1 704	1 784	963	903	1 111	538	368	581	491	283
Weefsels van het standaardtype	**78 811**	**75 673**	**86 562**	**88 163**	**89 830**	**121 742**	**102 452**	**104 753**	**99 634**	**103 437**
— van wol en haar	4 381	4 413	4 557	3 481	3 796	3 002	2 398	2 404	1 932	1 838
— van katoen	29 956	27 305	34 701	35 639	35 627	28 222	22 850	30 891	29 877	32 675
w.o.: ongebleekt en ongeglansd	(5 611)	(4 089)	(5 183)	(5 711)	(3 471)	(5 564)	(3 895)	(5 034)	(4 034)	(3 293)
geglansd, gebleekt, geverfd, bedrukt, enz.	(24 345)	(23 216)	(29 518)	(29 928)	(32 156)	(22 658)	(18 954)	(25 857)	(25 844)	(29 382)
— van vlas, hennep en ramee	587	607	782	632	588	4 297	3 465	4 037	3 593	3 636
— van zijde	59	46	40	39	65	282	55	95	38	35
— van jute	6 983	6 141	8 816	9 890	9 308	7 296	4 859	4 679	5 171	5 843
— van synthetische vezels	27 892	29 809	29 900	30 599	31 674	36 093	34 652	26 113	25 551	28 258
— van kunstmatige vezels	8 753	7 169	7 607	7 690	8 602	40 493	32 968	34 961	31 960	30 442
— andere weefsels n.e.g.	200	183	159	193	170	2 057	1 205	1 573	1 512	710
Andere textielwaren	**143 725**	**128 894**	**151 647**	**170 295**	**185 913**	**365 242**	**356 168**	**409 928**	**420 777**	**431 819**
Niet-elastisch en niet-gegummeerd breiwerk, aan het stuk	13 141	10 852	14 356	12 755	14 987	11 348	9 336	9 743	7 737	7 655
Niet-gebreide bovenkleding voor mannen en jongens	13 026	13 035	17 632	20 503	19 087	21 241	19 648	22 709	25 952	24 286
Niet-gebreide bovenkleding voor dames, meisjes en kinderen	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

Niet-gebreide bovenkleding voor						1 914	1 052	1 268	1 279	973
Kledingtoebehoren (excl., brei of haakwerk)	1 789	1 561	1 745	1 650	1 697	1 450	1 172	1 037	770	641
Kleding en -toebehoren in brei- of haakwerk	15 042	15 670	18 002	17 331	18 472	8 427	6 711	6 402	5 581	5 023
Hoedenvormen en hoofddeksels	578	465	796	564	578	353	217	194	145	160
Dekens	1 418	1 721	1 610	1 544	1 626	2 368	1 598	2 025	1 999	1 392
— van wol	(103)	(101)	(120)	(101)	(98)	(1 122)	(484)	(438)	(417)	(435)
— van katoen	(97)	(81)	(73)	(40)	(57)	(186)	(250)	(817)	(863)	(206)
— andere	(1 218)	(1 539)	(1 417)	(1 404)	(1 471)	(1 060)	(864)	(770)	(719)	(751)
Vloerbedekking, tapijten en tapisserieën	24 482	18 562	21 745	25 779	31 755	164 616	171 702	207 439	222 516	244 100
w.o. : tapijten van wol of van fijn haar	(2 433)	(2 694)	(4 135)	(4 061)	(3 863)	(25 012)	(26 863)	(29 914)	(27 373)	(30 539)
tapijten in andere textielwaren	(182)	(102)	(151)	(130)	(319)	(5 363)	(4 622)	(3 867)	(2 770)	(2 043)
andere	(21 867)	(15 767)	(17 459)	(21 588)	(27 573)	(134 241)	(140 217)	(173 658)	(192 373)	(211 518)
Linoleum en dergelijke vloerbedekking	12 097	8 983	8 642	10 560	8 786	13 763	11 457	14 199	10 832	8 919
Tafel-, bedde- en huishoudlinnen, gordijnen, stofferingsartikelen	3 471	3 765	4 673	5 268	6 210	8 734	9 054	10 812	10 068	9 992
Tule, kant, borduurwerk, lint en passementwerk	2 134	1 450	1 364	1 325	1 325	2 208	2 028	2 444	2 404	2 154
Touwwerk en bindgaren	3 811	3 765	6 530	8 648	11 115	43 944	35 142	29 656	23 430	18 052
Zakken voor verpakkingsdoeleinden, zeilen, tenten en kampeerartikelen	11 252	10 385	14 687	21 616	26 484	17 889	14 143	16 252	21 231	26 856
Watten, pitten en textielartikelen voor technisch gebruik	3 964	3 025	3 311	3 491	3 885	3 128	2 982	2 637	3 347	3 233
Weefsels en vilt, gegummeerd of geïmpregneerd	17 489	15 604	16 388	18 587	17 522	27 326	30 188	44 130	47 712	47 289
Andere textielwaren	9 280	8 606	6 851	7 693	8 616	26 766	29 461	29 191	28 591	24 274
Totaal textielwaren ...	**388 206**	**372 821**	**443 884**	**446 277**	**465 946**	**608 079**	**568 665**	**643 838**	**643 056**	**650 215**

(a) *Samenstelling van de tabel :* zie (a) blz. 141.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Textielnijverheid

Produktie en tewerkstelling

(1970 = 100)

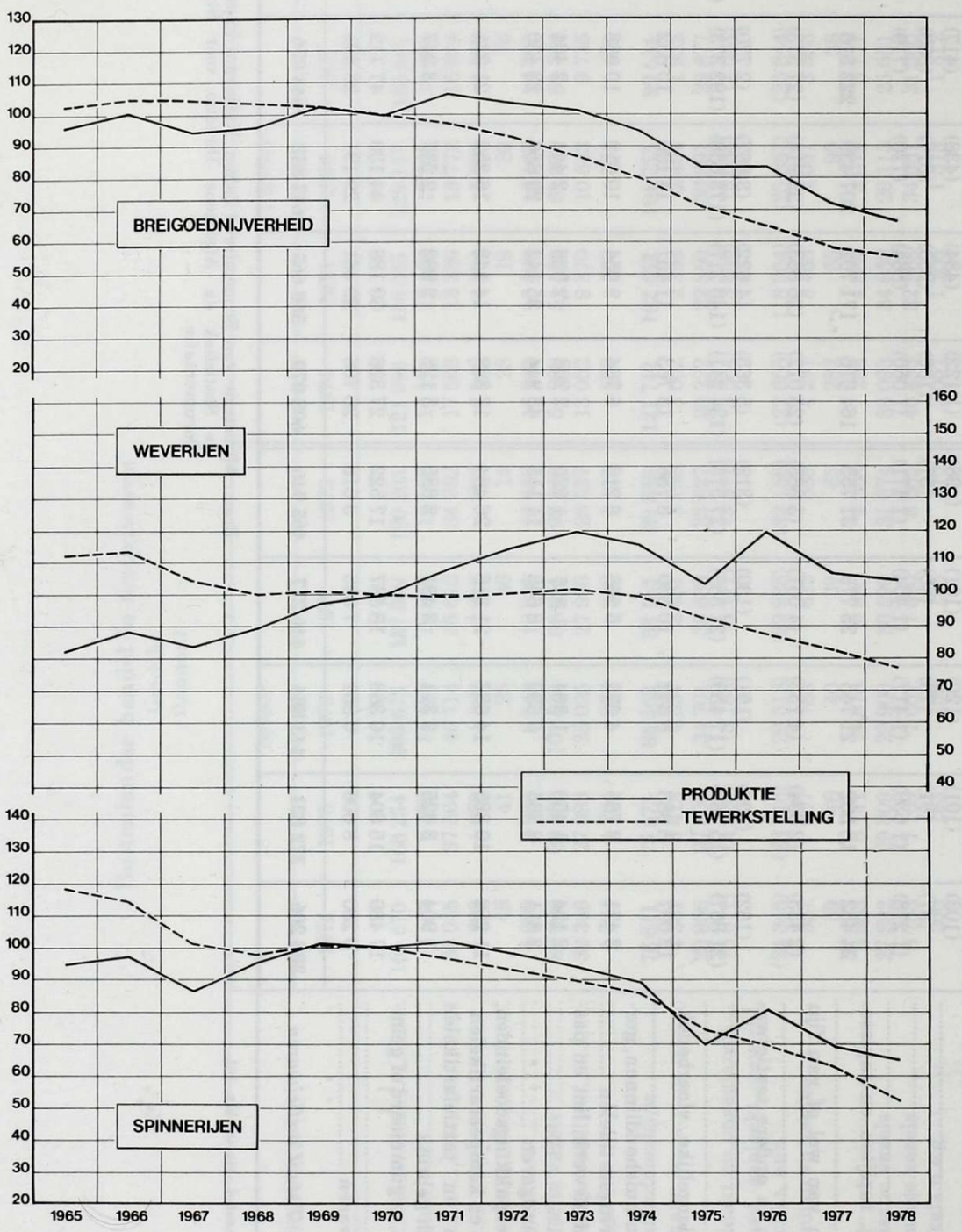

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

§ 4. — VOEDINGSMIDDELENNIJVERHEID EN AANVERWANTE BEDRIJFSTAKKEN

De produktie van de voedingsmiddelen- en dranknijverheid vertoont sedert het begin van de crisis van jaar tot jaar slechts beperkte variaties. Ook in 1978 was de stijging tegenover het vorige jaar erg beperkt, nl. 1,1 %. Tot in het derde trimester stagneerde de produktie ongeveer op het peil van het voorgaande jaar, maar verbeterde enigszins parallel met de heropleving die zich ook in de andere nijverheidstakken voordeed, tijdens het laatste kwartaal. Dit was het gevolg van een uiteenlopende ontwikkeling in, enerzijds, de dranknijverheid waar de produktie terugliep en, anderzijds, de voedingsmiddelennijverheid die een beperkte verbetering vertoonde.

In de dranknijverheid liep de produktie immers terug met 3,4 %. Tijdens het eerste semester werd de eerder beperkte achteruitgang van de brouwerijen immers geaccentueerd door een sterke daling in de alcoholproduktie, terwijl tijdens het tweede halfjaar de lichte verbetering in deze laatste bedrijfstak niet kon beletten dat de drankproduktie verder verslechterde onder invloed van de minder gunstige resultaten van de brouwerijen.

Bij de voedingsmiddelen nam de produktie toe met iets meer dan twee procent; deze toename was vrijwel gelijk verdeeld over het gehele jaar.

Duidelijk minder gunstige resultaten dan in 1977 werden opgetekend bij de groentenconserven, chocoladeprodukten en azijn, waarbij de negatieve jaarcijfers vooral werden bepaald door de slechte resultaten van het eerste semester. Daarentegen deed zich in het tweede halfjaar een inzinking voor bij de maalderijen. De produktie van veevoeders en deze van beschuiten, koekjes en peperkoek bleef tijdens het gehele jaar zwak. De andere subsectoren realiseerden allen een min of meer belangrijke produktiestijging; hierbij kan vooral de aandacht getrokken worden op het suikergoed waar een einde kwam aan een jarenlange achteruitgang en op de gebrande koffie, die tijdens het tweede halfjaar zeer sterk herstelde van de inzinking die veroorzaakt was door de zeer grote bevoorradings- en prijsmoeilijkheden in 1977 en de eerste helft van 1978.

Wat de zuivelnijverheid betreft namen de leveringen van melk in 1978 t.o.v. 1977 opvallend sterk toe (+5,8 %). De bereiding van consumptiemelk vertoonde daarentegen een zeer kleine daling (—0,4 %). Hierbij werd een grote toeneming geregistreerd voor de kwaliteitsmelk (+14,5 %) en de room (+6 %); de bereiding van de andere melksoorten liep terug met ongeveer 4 %. De grotere melkleveringen werden vooral opgevangen in een zeer sterk toegenomen boterproduktie (+21,0 %) en, in mindere mate, in de fabricage van melkpoeder en yoghurt (beide met ruim 5 %). De kaasproduktie, vooral die van halfzachte en harde kaas, lag duidelijk lager dan in 1977.

De buitenlandse handel in bereide voedingsmiddelen verliep in 1978 relatief gunstig. Bij de meeste produkten steeg de uitvoer sneller dan de invoer of, waar de uitvoer daalde, verminderde de invoer in nog sterkere mate, zowel naar waarde als naar hoeveelheid. Minder gunstige resultaten werden geboekt o.m. voor fruitsap en produkten op basis van graan en meel.

Bedrijvigheid in sommige takken van de voedingsmiddelenindustrie

OMSCHRIJVING	Eenheid	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Meelproduktie	10^3 t	688,1	777,0	795,2	701,2	748,9	776,4	744,2
Grondstoffenaangifte door de brouwerijen (a)	10^6 hl.	59,2	63,9	63,4	62,8	66,4	63,7	61,8
Alcoholproduktie (alcohol van 50°, temp. 15 °C)	10^6 lit.	43,3	47,7	49,5	45,3	48,8	53,7	51,2
Suikerproduktie :								
a) in de fabrieken	10^3 t	628,8	733,9	501,2	752,8	674,0	707,3	788,3
b) na verwerking in de raffinaderijen	10^3 t	245,8	238,9	234,0	204,3	214,9	226,5	230,5
Produktie van margarine (geschikt voor verbruik)	10^3 t	150,3	146,7	154,3	147,8	145,3	141,9	144,8
Produktie van plantaardige en dierlijke oliën :								
a) ruwe lijnolie	10^3 t	15,7	9,6	7,5	6,0	4,1	3,5	3,5
b) andere ruwe olie	10^3 t	85,7	94,8	140,8	133,9	181,3	154,7	186,3
c) geraffineerde oliën en oliën die andere bewerkingen ondergaan hebben	10^3 t	282,5	296,5	276,7	280,4	312,4	307,9	308,8
d) veekoeken en schroot	10^3 t	302,6	383,0	603,3	562,4	754,0	703,0	858,7
Produktie van jam, geconfijte vruchten, enz.	10^3 t	50,7	66,7	62,9	53,9	54,3	50,0	..
Groentenconserven	10^3 t	144,5	174,4	210,3	206,4	145,6	182,6	155,6
Vleesconserven	10^3 t	18,6	20,5	19,6	19,2	19,1	19,5	21,6
Produktie van koekjes, beschuiten en peperkoek	10^3 t	113,4	123,7	128,1	120,5	113,2	127,3	125,1
Produktie van chocolade en andere produkten op basis van chocolade	10^3 t	87,1	88,6	96,3	93,0	103,5	99,9	93,7
Produktie van suikergoedprodukten, zonder chocolade	10^3 t	46,1	44,2	50,1	39,6	39,2	33,4	35,3
Produktie van deegwaren	10^3 t	17,6	18,1	19,4	19,4	20,9	19,5	20,7
Produktie van cichorei	10^3 t	11,0	10,5	11,2	9,7	9,2	9,0	9,0
Produktie van gebrande koffie	10^3 t	40,8	43,0	58,8	59,6	61,1	45,2	51,8
Azijnproduktie (teruggebracht op 8°)	10^6 lit.	13,7	15,0	14,8	15,0	14,6	13,6	12,4

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens hebben betrekking op het totaal aantal aangegeven hectolitergraden.

Bedrijvigheid in de zuivelnijverheid

OMSCHRIJVING	Eenheid (a)	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Ontvangst :								
Melk	10^3 lit.	2 509 911	2 479 715	2 580 621	2 579 364	2 610 873	2 663 267	2 818 465
Room	ton	20 504	17 174	16 177	12 499	10 649	9 783	8 917
Bereiding voor de consumptie :								
Melk :								
a) Melkerijmelk met controlemerk (b)	10^3 lit.	39 676	41 454	45 510	52 949	63 770	73 447	84 066
b) Gewone melk	10^3 lit.	448 253	470 155	454 088	449 132	460 370	434 480	414 093
c) Gedeeltelijk afgeroomde melk	10^3 lit.	34 344	66 433	53 080	52 416	61 896	74 255	78 868
d) Afgeroomde melk	10^3 lit.	34 995	52 091	51 210	59 395	71 606	76 645	73 542
e) Karnemelk	10^3 lit	29 552	30 338	27 811	28 199	30 989	25 810	25 689
Room	10^3 lit.	8 689	8 460	9 181	10 019	9 888	11 114	11 780
Fabricage :								
Boter	ton	72 213	67 183	70 163	72 158	70 129	63 990	77 439
Kaas :								
a) Verse	ton	17 982	17 733	18 337	18 443	19 908	22 880	22 233
b) Andere (c)	ton	21 229	18 933	22 603	19 923	19 423	21 060	19 737
Melkpoeder	ton	140 355	135 082	141 712	137 866	136 292	146 142	154 692
Roomijs	10^3 lit.	24 495	29 336	34 392	34 659	34 097	33 213	33 122
Yoghurt	10^3 lit.	39 344	36 276	34 550	35 606	34 944	33 303	35 025

(a) Zonder rekening te houden met het verschillend water- of vetgehalte.
(b) Melk met 32 g/l vetstofgehalte.
(c) Exclusief Hervekaas en gesmolten kaas.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Buitenlandse handel in voedingswaren en aanverwante produkten

Waarde

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Alcoholvrije dranken	1 415	1 712	2 288	2 344	2 620	981	1 377	1 621	1 776	1 901
w.o. : vruchten- en groentensappen	(600)	(712)	(950)	(1 072)	(1 179)	(593)	(713)	(836)	(997)	(998)
Alcoholhoudende dranken	7 622	9 337	9 614	11 245	12 378	2 048	2 208	2 408	2 509	2 975
w.o. : bier	(935)	(1 105)	(1 335)	(1 204)	(1 268)	(1 439)	(1 630)	(1 791)	(1 677)	(1 750)
wijn	(4 795)	(6 083)	(6 094)	(7 474)	(8 193)	(414)	(386)	(410)	(607)	(904)
Vleesbereidingen en vleesconserven	1 213	1 326	1 649	1 871	2 076	4 578	5 216	5 358	5 227	5 815
Bereidingen en conserven van vis, schaal-, schelp- of weekdieren	2 483	2 236	2 864	3 076	3 355	267	269	288	428	449
Bereidingen en conserven van fruit en groenten	4 299	4 449	5 912	5 754	5 708	3 774	4 268	4 669	4 405	4 358
Suiker en honig	670	1 384	2 379	2 541	2 286	4 362	4 139	5 833	7 461	6 507
Suikerwerk en -preparaten	861	1 091	1 302	1 281	1 227	949	1 033	991	966	1 002
Cacao (inclusief cacaodoppen, -schillen en -vliezen)	2 894	2 606	2 808	4 552	4 520	20	115	133	115	91
Chocolade en andere voedingsmiddelen welke cacao bevatten	1 404	1 737	2 209	2 574	3 173	2 557	2 854	3 289	4 283	4 236
Margarine en andere spijsvetten	875	879	673	986	632	1 744	1 855	1 496	2 260	1 947
Veevoeder	10 560	10 029	13 889	15 212	13 177	4 416	3 806	6 010	7 193	7 610
Zuivelprodukten	11 357	12 262	16 561	19 505	22 594	10 256	9 354	9 890	13 343	18 122
Bereidingen van granen, meel en zetmeel	3 260	3 806	3 995	4 406	5 112	8 086	3 268	9 925	10 313	10 402
Oliën en vetten van dierlijke oorsprong	1 849	1 372	1 506	1 697	1 672	834	843	847	656	606
Oliën van plantaardige oorsprong	4 989	4 071	4 023	4 509	4 275	4 336	4 049	3 611	3 902	4 573
Koffie-extracten en andere bereide voedingswaren n.e.g.	3 292	3 623	4 227	4 737	4 736	2 166	2 240	2 570	2 775	3 254

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Alcoholvrije dranken : T.C.I.H. 058.5 + 111; vruchten... : T.C.I.H. 058.5; alcoholhoudende... : T.C.I.H. 112; bier : T.C.I.H. 112.3; wijn : T.C.I.H. 112.1; vleesbereidingen... : T.C.I.H. 014; bereidingen en conserven... : T.C.I.H. 037; bereidingen en conserven van fruit... : T.C.I.H. 056 + 058 — 058.5; suiker en honig : T.C.I.H. 061; suikerwerk : T.C.I.H. 062; cacao : T.C.I.H. 072; chocolade... : T.C.I.H. 073; margarine... : T.C.I.H. 091; veevoeder : T.C.I.H. 08 — 081.1; zuivelprodukten : T.C.I.H. 02 — 025; bereidingen van granen... : T.C.I.H. 046 + 047 + 048; oliën en vetten... : T.C.I.H. 411 — 411.31 + D.T. 1517.100; oliën van... : T.C.I.H. 42; koffie-extracten... : T.C.I.H. 071.2 + 098 — 098.08. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in voedingswaren en aanverwante produkten

Gewicht
(tonnen)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Alcoholvrije dranken	790 787	343 763	376 655	320 730	305 613	96 454	142 088	238 897	234 613	184 251
w.o. : vruchten- en groentensappen	(31 444)	(39 035)	(50 545)	(52 749)	(51 336)	(47 138)	(59 608)	(71 767)	(78 164)	(65 690)
Alcoholhoudende dranken	296 410	322 468	313 004	323 807	340 896	228 894	235 733	243 635	230 729	255 994
w.o. : bier	(111 785)	(120 089)	(128 015)	(104 449)	(105 131)	(212 743)	(221 014)	(229 748)	(207 277)	(223 660)
wijn	(154 285)	(170 743)	(153 805)	(184 302)	(197 348)	(11 070)	(10 444)	(9 701)	(19 053)	(27 097)
Vleesbereidingen en vleesconserven	18 324	18 406	22 170	23 278	26 016	58 756	62 124	59 153	59 850	66 612
Bereidingen en conserven van vis, schaal-, schelp- of weekdieren	27 889	23 275	29 423	28 244	29 725	3 136	3 078	2 932	3 633	3 996
Bereidingen en conserven van fruit en groenten	159 513	160 494	209 653	184 439	186 224	221 749	237 723	247 707	201 848	212 706
Suiker en honig	132 098	246 480	427 913	438 281	393 842	336 986	229 680	487 631	687 451	729 698
Suikerwerk en -preparaten	19 062	19 534	22 712	21 704	17 439	23 757	22 467	18 744	16 672	16 114
Cacao (inclusief cacaodoppen, -schillen en -vliezen)	33 037	33 615	34 971	32 461	32 437	351	2 415	1 847	934	690
Chocolade en andere voedingsmiddelen welke cacao bevatten	23 632	25 685	33 097	33 896	39 373	44 095	42 866	47 948	49 251	48 265
Margarine en andere spijsvetten	42 382	48 739	34 704	48 851	29 712	69 180	83 125	73 048	99 842	84 229
Veevoeder	1 674 827	1 179 410	2 237 874	2 345 941	2 247 407	538 450	530 834	757 478	858 527	996 509
Zuivelprodukten	252 917	226 300	270 627	304 200	332 657	315 348	282 274	314 314	386 948	420 239
Bereidingen van granen, meel en zetmeel	190 607	229 320	196 260	221 265	242 214	591 084	518 542	684 278	674 044	737 542
Oliën en vetten van dierlijke oorsprong	107 043	104 948	105 148	110 954	113 960	45 398	55 746	53 783	39 213	38 094
Oliën van plantaardige oorsprong	157 905	158 638	192 420	188 659	184 839	128 391	133 301	161 053	154 133	195 831
Koffie-extracten en andere bereide voedingswaren n.e.g.	102 936	106 986	120 809	128 585	129 164	63 432	53 554	61 069	65 461	74 651

(a) *Samenstelling van de tabel :* zie (a) blz. 148.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

§ 5. — BOUWBEDRIJF, BOUWSTOFFENNIJVERHEID EN AANVERWANTE SECTOREN

1. — *Bouwbedrijf.*

In tegenstelling met de meeste andere industrielanden, waar de recessie in de bouwnijverheid vroeger begon en sterker was dan in de andere sectoren van de nijverheid, kende België tussen 1974 en 1976 geen belangrijke teruggang van de hoogconjunctuur in de bouwnijverheid. Pas vanaf 1977 werd er een zekere, zij het dan nog heel beperkte, teruggang geregistreerd in de bouwconjunctuur, terwijl in de meeste andere landen deze nijverheidstak al een zekere heropleving vertoonde. Deze verzwakking zette zich verder in 1978.

Dit blijkt vooral uit het N.I.S.-indexcijfer van de activiteit in de bouwnijverheid die met bijna 7 % daalt. Dit gegeven onderschat evenwel het reële verloop daar het om een indexcijfer gaat van de gepresteerde arbeidsuren en het dus geen rekening houdt met de produktiviteitsgroei. Daarenboven zijn slechts de grotere bedrijven erin opgenomen, zodat een belangrijk deel van de activiteit, vooral dan in de woningbouw, er niet door geregistreerd wordt.

De vermindering van het aantal gepresteerde arbeidsuren was vrijwel gelijk verdeeld over de openbare en private werken. Bij de openbare werken liep slechts de ruwbouw duidelijk terug, terwijl de activiteit in de voltooiingswerken ongeveer even hoog was als in 1977. Bij de private werken daarentegen verminderden ruwbouw en voltooiingswerken ongeveer in dezelfde mate.

Uit de statistieken betreffende de begonnen bouwwerken blijkt dat het aantal begonnen woningen 8,9 % lager was dan in 1977. In volume was de achteruitgang veel beperkter (—4,7 %) daar deze vooral in de appartementsgebouwen geconcentreerd was; het aantal nieuwe eengezinswoningen daalde slechts weinig.

Voor de tweede opeenvolgende maal was de vermindering in het aantal begonnen woningen het grootst te Brussel (—23,3 %). In tegenstelling met het voorgaande jaar werd ook in Vlaanderen een forse daling geregistreerd (—11,7 %), maar in Wallonië verbeterde de activiteit enigszins (+1,4 %). In absolute cijfers komt dit neer op 41 976 woningen in Vlaanderen, 19 607 in Wallonië en 4 247 in Brussel, wat een totaal geeft van 65 910 voor het Rijk.

De prijsstijging in de woningbouwsector nam in 1978, volgens de raming van ABEX (Association Belge des Experts), verder af, en bedroeg nog 8,7 %, tegen 10,5 % in 1977. Ze blijft duidelijk onder het gemiddelde van de laatste 10 jaar en ver onder de explosieve toeneming met 27,0 % in 1974.

In de niet-woningbouw deed zich in 1978 voor het eerst sinds het begin van de crisis in 1974 een beperkte verbetering voor. Het aantal begonnen gebouwen nam immers toe met 7,2 % tot 5 977, terwijl ook het bouwvolume (in m^3) met 6,4 % aangroeide. Daar dit volume in onderhavige sector een veel beter criterium is dan het aantal gebouwen zal, wat de volgende regionale spreiding betreft, uitsluitend dit laatste gegeven gebruikt worden. Het laat zien dat de bijna katastrofale verminde-

ring in Brussel nog verder gaat : de omvang van de begonnen niet-woongebouwen verminderde er opnieuw met 48,2 % in 1978, dit na een achteruitgang met 57,2 % in 1977, waardoor de begonnen niet-woongebouwen nog slechts een tiende bereikten van het bouwvolume van 1974. Dit is het gevolg van de zeer beperkte investeringen in kantoorgebouwen, na de overdreven optimistische speculatieve boom tussen 1970 en 1975. In Vlaanderen daarentegen werd een lichte winst geboekt in vergelijking met het voorgaande jaar (+3,3 %) en in Wallonië deed zich een duidelijke verbetering voor (+18,1 %), mogelijk onder invloed van de gunstiger conjunctuur tijdens de tweede helft van het jaar.

2. — *Bouwmaterialen.*

In de twee sectoren die voornamelijk bouwmaterialen leveren, met name de groeven en graverijen en de nijverheid der niet-metaalhoudende mineralen, was de activiteit in 1977 globaal genomen beter dan in de andere sectoren, terwijl ze in 1978 duidelijk achter bleef op het gemiddelde.

Zo daalde de produktie van de groeven met ruim 6 %. Weliswaar vertoonden twee kleine subsectoren, die in het verleden bijna voortdurend in teruggang waren, een belangrijke groei (marmer +21,0 %, leisteen +42,6 %); bij het porfier bleef de produktie licht achter op die van het voorgaande jaar, maar in de andere subsectoren daalde ze met 6 tot 10 %. Ook de balans van de buitenlandse handel was er ongustig, daar voor nagenoeg alle produkten de uitvoer minder goed evolueerde dan de invoer.

Bij de niet-metaalhoudende mineralen bleef de verzwakking beperkt tot ongeveer 2 %. Een achteruitgang tussen 1 en 6 % in alle subsectoren met uitzondering van de vlakglasnijverheid was hiervan de oorzaak.

In de kleinijverheid daalde het indexcijfer met 3,4 %. Dit werd veroorzaakt door een verzwakking bij de produkten die onder zware druk staan van goedkopere of gemakkelijker te verwerken substitutiegoederen. Het betreft baksteen voor gewoon metselwerk (—9,6 %) en holle steen voor gewelven (—15,9 %), die vervangen worden door betonprodukten en daarnaast ook draineerbuizen en kabeldeksels (—74,2) die nu nagenoeg volledig verdrongen zijn door gemakkelijker te plaatsen vervangingsprodukten uit plastiek. De toekomst van deze sector zit in belangrijke mate in de gevelsteen, waarvan de produktie in 1978 opnieuw toenam met 21,5 %, zodat de systematische groei, die leidde tot een produktieverdubbeling op 6 jaar tijd, zich duidelijk doorzet.

De activiteit in de glasnijverheid nam globaal genomen nagenoeg niet meer toe in 1978, maar stagneerde op het peil dat bereikt werd na het krachtig herstel van 1976 en 1977. In de vlakglasnijverheid deed zich nog wel een verbetering voor van 5,5 % in vergelijking met het voorgaande jaar, maar in de holglasnijverheid, waar zich in 1977 een stagnatie aftekende, liep de produktie in 1978 terug met ruim 6 %.

De cementproduktie daalde in 1978 met 2,4 % en de totale leveringen met 4,2 %. Hoofdoorzaak is de zwakkere bouwconjunctuur in het binnenland; de binnenlandse leveringen daalden immers met 6,8 %, wat niet kon worden goedgemaakt door de stijging met 6,7 % van de in omvang veel minder belangrijke buitenlandse leveringen.

De keramiek bleef in 1978 nagenoeg stagneren op het lage peil dat bereikt werd na belangrijke produktiedalingen in 1975 en 1976. Een verbetering bij een aantal artikelen bestemd voor de bouwnijverheid (tegels, dakpannen, bouwkeramiek) werd er ongedaan gemaakt door een achteruitgang bij de meeste andere produkten.

In de kalknijverheid daalde het indexcijfer met ruim 3 %. Slechts de produktie van pleister (+9,6 %) en ruw dolomiet (+38,3 %) nam toe; deze van kalk veranderde weinig in vergelijking met 1977, maar alle andere produkten vertoonden een achteruitgang waarbij vooral deze van kalksteen (—7,0 %) en pleisteragglomeraten (—18,7 %) zwaar hebben doorgewogen.

De buitenlandse handel verliep in 1978 relatief gunstig voor het glas, waar de invoer daalde en de uitvoer duidelijk toenam, en de baksteen en dakpannen, waar de invoer veel minder snel aangroeide dan de uitvoer. Bij de andere produkten werd de balans ongunstiger. Hier kan de aandacht vooral gevestigd worden op de blijvend zwakke positie van de belgische keramieknijverheid en de onverwachte verdubbeling van de invoer van cement.

*
* *

Cementproduktie
(duizenden tonnen)

JAARTAL	Produktie
1966	5 794,4
1967	5 820,3
1968	5 740,3
1969	6 269,4
1970	6 729,5
1971	6 931,2
1972	7 093,1
1973	7 042,7
1974	7 466,7
1975	6 883,7
1976	7 503,7
1977	7 764,5
1978	7 575,6

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bouwnijverheid en nijverheid der niet metaalhoudende mineralen
Produktie en tewerkstelling
(1970=100)

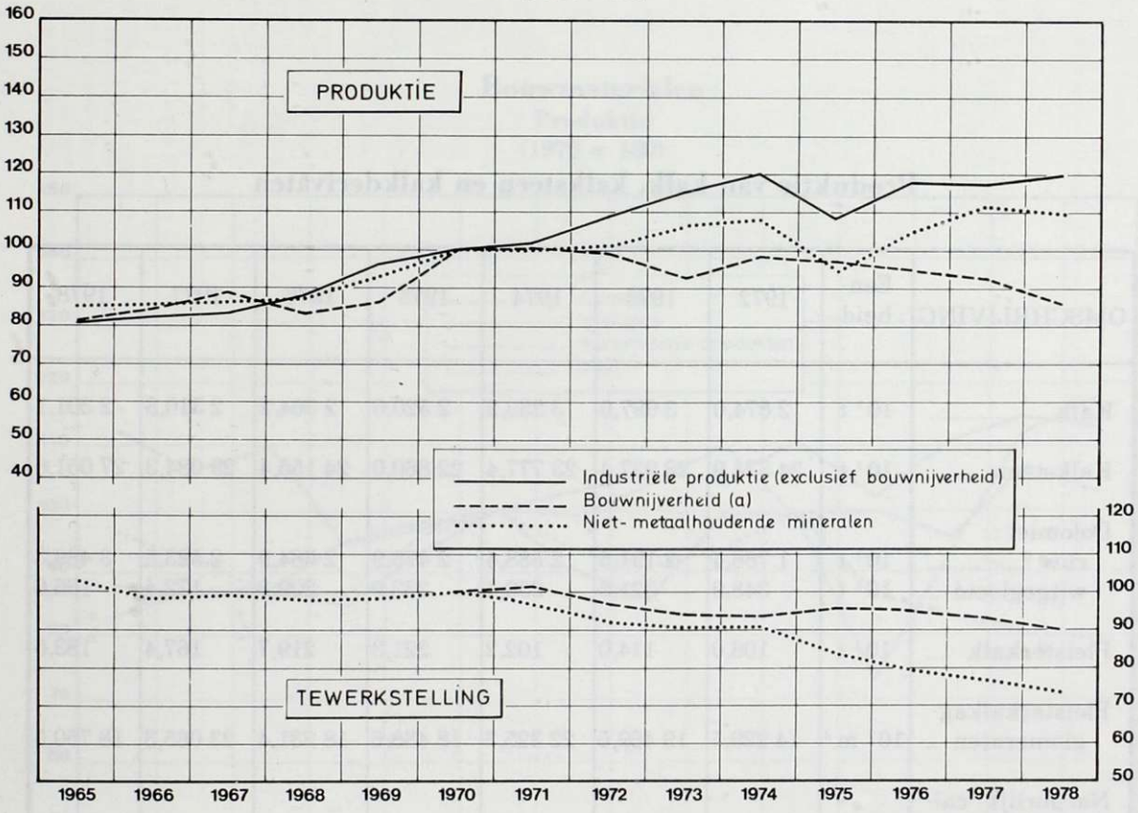

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Voor de werken van burgerlijke bouwkunde, wegenbouw en gebouwen (ruwbouw) gaat het over de ondernemingen welke 20 of meer werklieden tewerkstellen. Voor de voltooiingswerken betreft het ondernemingen die 10 of meer werklieden tewerkstellen.
Het indexcijfer van de tewerkstelling is beschikbaar vanaf 1970.

Produktie van de kleinijverheid

OMSCHRIJVING	Eenheid	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Baksteen voor gewoon metselwerk	m^3	2 332 307	2 342 006	2 187 250	2 057 667	2 239 135	2 022 522
Gevelsteen	m^3	393 847	414 933	458 591	500 245	568 756	691 108
Draineerbuizen en kabelbeschermer	t	28 673	30 271	24 394	13 782	9 081	2 345
Holle steen voor vloeren	m^2	1 221 210	1 442 930	1 684 517	1 527 851	1 838 160	1 545 555
Andere kleiprodukten (a)	t	12 401	12 194	12 109	7 771	8 470	17 450

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Andere dan pannen, bouwkeramiek, bloempotten, duivenkwekers, huishoudelijk- en kunstaardewerk.

Produktie van kalk, kalksteen en kalkderivaten

OMSCHRIJVING	Eenheid	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Kalk	10^3 t	2 874,0	3 097,0	3 232,2	2 520,0	2 304,2	2 310,8	2 301,1
Kalksteen	10^3 t	24 374,9	23 937,4	23 777,4	22 860,0	24 155,4	29 084,3	27 051,6
Dolomiet :								
ruw	10^3 t	1 788,4	2 191,5	2 588,4	2 476,9	2 684,9	2 523,5	3 489,3
witgegloeid ..	10^3 t	348,9	321,6	330,4	233,9	209,3	172,4	166,6
Pleisterkalk	10^3 t	106,0	114,0	102,2	221,3	219,7	167,4	183,5
Pleisterkalkagglomeraten ..	10^3 m^2	14 229,5	19 469,5	22 325,3	18 488,6	18 331,4	23 065,3	18 750,5
Natuurlijk calciumcarbonaat	10^3 t	432,9	398,7	359,1	367,0	351,5	441,4	427,4

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Produktie van de keramieknijverheid

OMSCHRIJVING	Eenheid	1976	1977	1978
Plateel- en porceleinen vaatwerk, elektrotechnisch porcelein, kunstzandsteen en diverse	t	9 412	10 058	9 567
Bekledingstegels in plateelaarde en in zandsteen, bevloeringstegels in halve zandsteen	m2	1 431 617	1 702 807	1 753 176
Kiezelaluinachtige produkten, kiezelachtige produkten en andere	t	167 692	149 841	146 697
Fabriekstegels	t	3 456	3 811	4 889
Pannen en bijbehoren	t	72 318	69 377	80 107
Slijpstenen	t	1 391	1 248	546
Bouwkeramiek	t	18 993	20 771	24 306
Potten	t	30 593	30 378	28 163
Klei	t	105 745	108 758	153 715
Kwarts en kwartsiet	t	312 442	283 744	315 179
Vuursteen (gestampt en straatsteen)	t	1 891	2 237	1 748

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bouwmaterialen

Produktie

(1970 = 100)

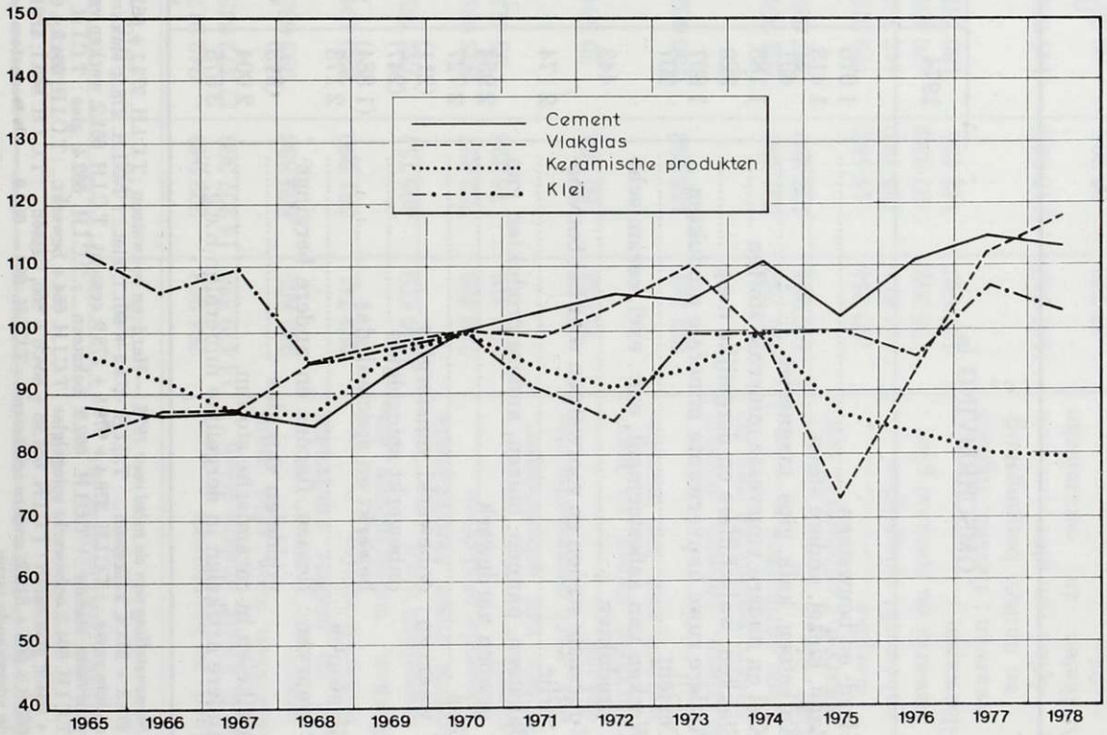

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Buitenlandse handel in bouwstoffen en andere aanverwante fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen

Waarde
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Hard- en bouwsteen	1 075	1 046	1 141	1 385	1 507	479	437	449	521	507
Zand, kiezel, andere steen	1 413	1 467	1 818	1 817	1 847	1 980	1 994	2 298	2 353	2 185
Kalksteen, kalk, gips, magnesiet	491	409	585	453	523	714	846	851	882	965
Klei en andere vuurvaste minerale stoffen	1 183	1 059	1 103	1 139	1 208	621	591	656	585	602
Slakken, walschilfers en dergelijke n.e.g.	320	213	259	216	241	517	570	414	370	429
Andere ruwe aanverwante minerale produkten	1 897	1 840	2 455	2 226	1 869	444	386	488	468	478
Cement	207	160	190	282	600	1 656	1 329	1 716	2 582	2 995
Werken van asbestcement, enz., excl. ceramische produkten	443	458	528	621	674	2 551	2 514	3 020	3 107	3 347
Vuurvaste stenen en voorwerpen voor het bouwbedrijf	2 174	1 801	1 677	1 642	1 686	626	622	764	741	864
Baksteen, pannen, buizen, andere produkten van gewoon aardewerk	2 954	2 786	3 554	4 198	4 441	894	933	1 188	1 439	1 679
Glas	2 727	2 702	3 350	4 079	3 918	11 342	8 960	11 771	12 703	13 888
waarvan : onbewerkt vensterglas	(211)	(186)	(238)	(219)	(180)	(2 838)	(1 542)	(1 800)	(1 575)	(1 512)
onbewerkt spiegelglas	(247)	(227)	(326)	(448)	(442)	(1 865)	(1 615)	(2 931)	(3 741)	(4 574)
bewerkt en speciaal glas	(1 884)	(1 968)	(2 430)	(3 057)	(2 898)	(6 443)	(5 593)	(6 816)	(7 122)	(7 310)
Glaswaren	2 173	2 595	3 349	3 782	3 653	3 190	4 069	5 353	5 645	5 453
waarvan : flessen, flacons en andere bergingsmiddelen van glas	(913)	(1 085)	(1 403)	(1 619)	(1 402)	(2 140)	(2 093)	(2 610)	(2 578)	(2 515)
Artikelen in ceramische stoffen	2 004	2 048	2 347	2 759	3 120	955	992	1 079	1 655	1 659
Andere artikelen in dergelijke mineralen n.e.g.	3 575	3 489	3 864	4 251	4 725	3 524	3 472	3 894	4 156	4 394

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* —Hard- en bouwsteen : T.C.I.H. 273.1 + 661.3; zand... : T.C.I.H. 273.3 + 273.4; kalksteen... : T.C.I.H. 273.2 + 661.1; klei... : T.C.I.H. 278.2; slakken... : T.C.I.H. 278.6; andere ruwe... : T.C.I.H. 278.4 + 278.5 + 278.9; cement : T.C.I.H. 661.2; werken van... : T.C.I.H. 661.8; vuurvaste stenen... : T.C.I.H. 662.3; baksteen... : T.C.I.H. 662.4; glas : T.C.I.H. 664; onbewerkt... : T.C.I.H. 664.3; onbewerkt spiegelglas : T.C.I.H. 664.4; bewerkt... : T.C.I.H. 664.5 + 664.6 + 664.7 + 664.8 + 664.9; glaswaren : T.C.I.H. 651.95 + 654.6 + 665; flessen... : T.C.I.H. 665.1; artikelen in... : T.C.I.H. 663.9 + 666 + 812.2; andere artikelen... : T.C.I.H. 663 — 663.9. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in bouwstoffen en andere aanverwante fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen

Gewicht
(tonnen)

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Hard- en bouwsteen	264 262	222 949	242 917	233 585	216 399	1 142 742	934 530	893 747	778 006	630 694
Zand, kiezel, andere steen	14 479 325	14 207 309	17 372 843	16 788 764	17 002 863	12 976 529	12 655 902	13 869 409	14 210 045	11 356 183
Kalksteen, kalk, gips, magnesiet	955 862	859 836	993 685	870 269	983 202	1 344 898	1 403 086	1 305 964	1 305 619	1 180 813
Klei en andere vuurvaste minerale stoffen	692 741	561 560	630 404	601 784	627 850	1 852 476	1 664 731	1 602 979	1 491 107	1 620 639
Slakken, walsschilfers en dergelijke n.e.g.	346 879	468 751	732 752	1 100 475	1 236 517	2 846 649	2 903 266	2 547 521	2 071 030	2 184 571
Andere ruwe aanverwante minerale produkten	736 428	752 827	845 982	1 151 509	2 003 287	910 751	448 555	269 253	370 682	277 397
Cement	150 319	76 328	95 413	167 959	357 398	1 593 111	1 232 106	1 585 078	2 398 601	2 761 828
Werken van asbestcement, enz., excl. ceramische produkten	72 838	60 764	70 534	76 120	76 854	339 800	276 401	292 833	272 953	292 488
Vuurvaste stenen en voorwerpen voor het bouwbedrijf	227 361	153 796	140 002	138 233	145 084	99 458	82 084	100 628	86 370	96 215
Baksteen, pannen, buizen, andere produkten van gewoon aardewerk	497 785	501 496	581 201	612 400	601 542	178 411	160 676	186 356	269 853	324 198
Glas	147 994	123 289	167 693	180 071	169 247	653 626	481 370	653 645	693 413	771 310
waarvan : onbewerkt vensterglas	(20 394)	(15 448)	(19 218)	(17 274)	(14 679)	(252 280)	(132 185)	(138 344)	(109 952)	(111 923)
onbewerkt spiegelglas	(24 614)	(25 738)	(42 262)	(56 285)	(54 296)	(148 276)	(133 511)	(263 418)	(346 781)	(422 414)
bewerkt en speciaal glas	(55 252)	(57 338)	(70 484)	(80 690)	(68 706)	(235 704)	(181 327)	(209 038)	(201 300)	(204 934)
Glaswaren	127 640	142 496	183 781	197 640	177 060	194 465	189 642	259 295	250 473	251 938
waarvan : flessen, flacons en andere bergingsmiddelen van glas	(101 310)	(115 932)	(147 062)	(166 664)	(138 449)	(176 525)	(155 855)	(213 374)	(200 399)	(204 152)
Artikelen in ceramische stoffen	37 778	36 206	39 635	42 192	48 224	28 728	29 678	29 764	32 787	30 786
Andere artikelen in dergelijke mineralen n.e.g.	819 003	822 088	899 281	940 673	930 616	800 522	684 671	734 250	831 303	855 644

(a) *Samenstelling van de tabel :* zie (a) blz. 156.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

§ 6. — DIVERSE INDUSTRIEEEN

1. — *Papier- en kartonnijverheid.*

Na drie moeilijke crisisjaren deed zich in de papier- en kartonnijverheid in 1978 een zeker herstel voor. In 1975 behoorde deze bedrijfstak immers tot de door de recessie meest getroffene : het produktie-indexcijfer ervan daalde immers met ruim 15 %. Het herstel in 1976 was onvoldoende om terug het peil van 1974 te bereiken, daar het indexcijfer slechts met 10,5 % toenam. Daarenboven werd deze bedrijfstak in 1977 opnieuw geconfronteerd met een produktievermindering die evenwel beperkt bleef tot 2,5 %; in 1978 verbeterde de activiteit er met ruim 3 %.

Uit de seizoenverbeterde gegevens blijkt dat de opleving er, zoals ook in de meeste andere sectoren, bijna uitsluitend geconcentreerd was in de laatste maanden van het jaar, vermits slechts de resultaten van het laatste kwartaal beduidend hoger lagen dan deze van eind 1977.

De produktieverbetering is daarenboven nagenoeg uitsluitend het gevolg van de algemene heropleving van de activiteit bij de grondstoffen en halffabrikaten die zich aftekende op het einde van het jaar. Slechts de produktie van niet-verwerkt papier en karton vermeerderde met 6,5 %. De verwerking bij de gespecialiseerde verwerkingsbedrijven bleef daarentegen stagneren op het peil van het voorgaande jaar; een zwakke verbetering werd evenwel gerealiseerd door de verwerking in de produktiebedrijven, die met iets meer dan 2 % toenam.

Wat de buitenlandse handel betreft, nam de uitvoer van verwerkte produkten zowel naar waarde als naar volume sneller toe dan de invoer. De invoer van niet-verwerkt papier en karton groeide daarentegen sneller aan dan de belgische uitvoer.

2. — *Ledernijverheid.*

De ledernijverheid is een van de weinige sectoren die geen deel gehad heeft aan de verbetering van de industriële conjunctuur tijdens de laatste maanden van 1978. De systematische afbouw die zich, met een enkele onderbreking in 1976, al sinds 1972 doorzet, ging ook verder in 1978, tengevolge van de grootste produktiedaling sinds 1972 (—20,1 %). Het indexcijfer is hiermede gedaald tot de helft van dat van 1972. De achteruitgang deed zich voor zowel bij het zwaar en technisch leder, dat tot nog toe relatief goed had stand gehouden, als bij het licht leder.

In de schoen- en pantoffelnijverheid is de afbrokkeling sinds 1970 nog dramatischer; de produktie in deze sector is immers tijdens de voorbije negen jaar met bijna drie vierden verminderd. Ook in 1979 zette deze trend zich door. De produktie van deze bijna uitgestorven bedrijfstak daalde in vergelijking met 1977 met 13,2 %, tengevolge van de achteruitgang met 12,5 % in de schoenproduktie en met 16,3 % in de produktie van pantoffels.

De buitenlandse handel wordt dan ook gekenmerkt door een vermindering van de invoer van grondstoffen zowel voor de ledernijverheid als voor de verdere

verwerking in de schoennijverheid. Opvallend is wel dat ook de invoer van lederen schoenen verzwakt, terwijl deze van rubberen en plastiek schoeisel toeneemt; een en ander is waarschijnlijk het gevolg van de aftakeling van de koopkracht van de gezinnen tengevolge van de langdurige crisis. Bij de uitvoer is er slechts één post die sinds 1975 duidelijk stijgt, nl. de ongelooide huiden. België is een netto-uitvoerder geworden van deze grondstof voor de ledernijverheid.

3. — *Houtverwerkende nijverheid.*

In de houtverwerkende nijverheid bleef de produktiedaling in 1975 beperkt tot 5,1 %, terwijl het herstel in 1976 er veel krachtiger was dan in de meeste andere sectoren (+13,7 %). In 1977 bleef de produktie er nagenoeg stagneren (—0,6 %) en in 1978 verzwakte ze enigszins (—1,7 %) niettegenstaande een te beperkte verbetering tijdens de laatste maanden van het jaar.

Uit de statistische gegevens betreffende de gefactureerde verkopen blijkt dat, met uitzondering van een paar weinig belangrijke produkten (kaders, parket) er zich over de gehele lijn een achteruitgang voordeed. Bij de meubels, die bijna de helft van de totale leveringen uitmaken, bleef deze beperkt tot 0,6 %. Wat de drie andere belangrijke produkten betreft, daalde de verkoop van zetels en van geperste panelen met ongeveer 3 %, terwijl de achteruitgang met 7,1 % in de schrijnwerkerij een deel teniet deed van de zeer grote stijging die er in 1977 werd geboekt.

Wat de buitenlandse handel betreft, vertoonde de invoer van grondstoffen voor de houtnijverheid in volume slechts weinig verandering in vergelijking met het voorgaande jaar. Voor de handelsbalans zijn vooral twee posten van belang, met name meubels en geplakte of geperste platen. Voor beide groepen nam de invoer toe met ruim 13 %, terwijl de stijging van de uitvoer veel kleiner was en beperkt bleef tot respectievelijk 5,1 % en 1,8 %.

4. — *Tabaksnijverheid.*

Het produktie-indexcijfer van de tabaksnijverheid vertoonde sinds het begin van de crisis minder grote veranderingen dan dat van de meeste andere bedrijfstakken. In 1975 bleef het nagenoeg onveranderd (+0,2 %), in 1976 was er een lichte daling van 2,1 % en in 1977 een minieme toeneming van 0,9 %. Pas in 1978 deed zich een duidelijke afwijking voor van dit patroon, vermits de produktie terugliep met 4,8 %. Dit is mogelijk gedeeltelijk te wijten aan voorraadbewegingen, maar naar alle waarschijnlijkheid vooral aan een vermindering van het roken onder invloed van gezondheidsoverwegingen.

Uit de gegevens van de buitenlandse handel blijkt dat de produktieverzwakking in elk geval niet het gevolg is van de buitenlandse concurrentie, vermits de invoer van bewerkte tabak, met uitzondering van rooktabak, over de gehele lijn duidelijk verminderde zowel naar waarde als in volume, terwijl de uitvoer krachtig toenam.

De produktievermindering concentreerde zich in de sigaretten en in de rooktabak, die eveneens voor een belangrijk gedeelte voor sigaretten gebruikt wordt

(respectievelijk —6,7 % en —10,1 %). De produktie van de als minder gevaarlijk voor de gezondheid bekend staande sigaren en cigarillos nam toe met respectievelijk 0,3 % en 8,5 %.

5. — *Diamantnijverheid.*

De stijging van de invoer van diamant met 29,2 % en van de uitvoer met 26,8 % geeft een onjuist beeld van de activiteit in deze sector, daar ze vooral voortkomt uit de sterke prijsstijgingen die veroorzaakt werden door een speculatiegolf die vanaf 1977 vooral de prijs van de onbewerkte diamant geweldig de hoogte indreef. Immers in volume nam de buitenlandse handel slechts weinig toe. Toch tekent zich een hernieuwde belangstelling voor deze sector af zowel bij ondernemers als werknemers, zodat de toestand ervan op het einde van 1978 veel beter was dan tijdens de voorgaande jaren.

*
* *

Papier- en kartonnijverheid

Produktie en verwerking

(duizenden tonnen)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978
Produktie :					
Dagbladpapier	91,1	77,1	84,8	82,6	83,8
Schrijf- en drukpapier (a)	411,5	309,3	375,4	(c)	(c)
Kraft-, verpakkings-, perkament- en imitatieperkamentpapier (a)	154,5	124,9	124,6	(c)	(c)
Andere papiersoorten (a, b)	105,9	76,4	87,4	(c)	(c)
Karton	91,7	67,9	79,0	(c)	(c)
Totaal ...	**854,8**	**655,7**	**751,1**	**762,0**	**811,8**
Verwerking :					
Door de voortbrengers	168,4	144,1	130,0	109,9	112,2
Door de verwerkende nijverheid	707,3	604,4	664,9	617,6	617,3
w.o. : Verpakkingsmiddelen	(453,7)	(385,4)	(401,1)	(378,5)	(391,0)
Geïmpregneerd papier en karton	(252,7)	(214,7)	(242,8)	(183,4)	(176,5)
Totaal ...	**875,6**	**748,5**	**795,0**	**727,5**	**739,5**

(a) Inclusief karton vanaf januari 1973.
(b) De rubriek « andere papiersoorten » bevat het wit papier (exclusief schrijf- en drukpapier), het cellulose- en speciaal papier.
(c) Volgens wijziging van de definities zijn de takken van de produktie niet meer vergelijkbaar met deze van de voorgaande jaren.

Produktie, verwerking en tewerkstelling

(1970 = 100)

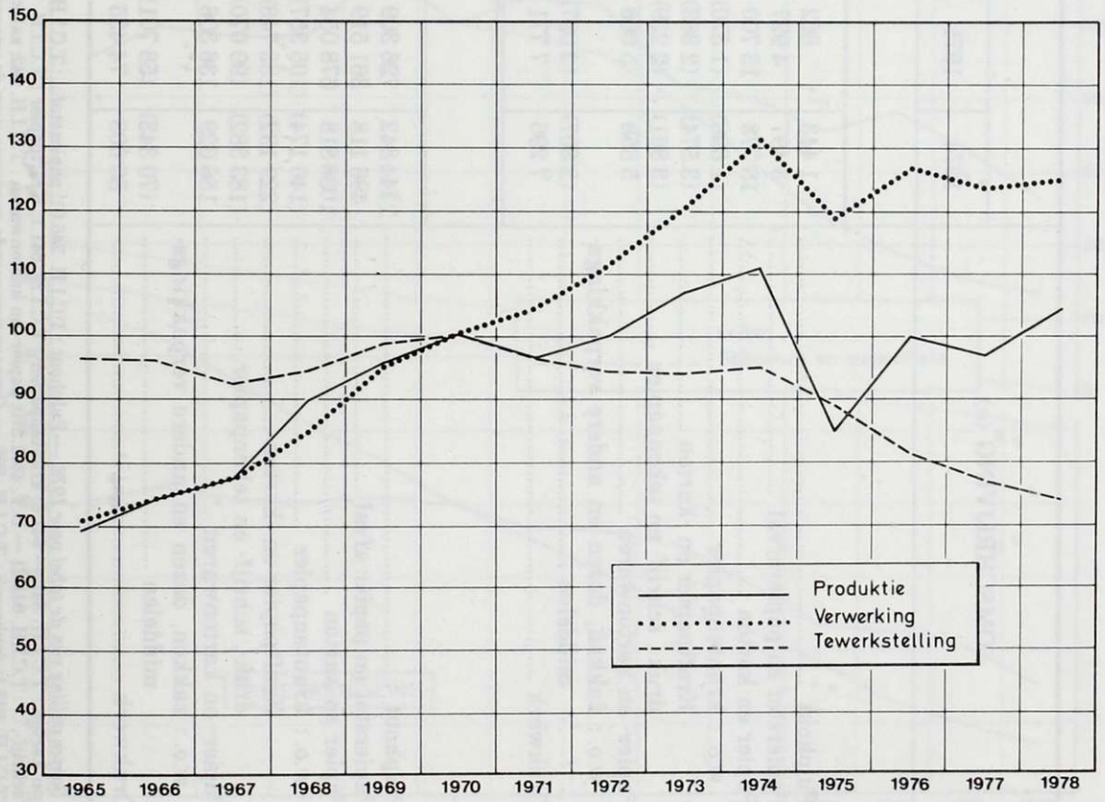

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Buitenlandse handel van de papiernijverheid

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
	WAARDE (miljoenen franken)									
Pulphout	1 443	862	1 048	1 037	808	17	37	26	12	33
Papierstof en papierafval	5 497	4 927	5 924	5 109	4 401	3 232	1 714	2 803	2 474	2 151
Papier en karton	18 778	13 700	17 637	17 904	18 790	12 371	10 437	11 963	12 132	12 294
w.o. : krantenpapier	(1 698)	(1 570)	(1 652)	(2 000)	(1 971)	(269)	(315)	(391)	(345)	(304)
Kraftpapier en -karton	(3 574)	(2 363)	(2 872)	(2 554)	(2 767)	(708)	(418)	(408)	(404)	(427)
druk-, schrijf- en tekenpapier	(3 861)	(2 239)	(2 998)	(3 039)	(3 388)	(2 204)	(1 675)	(2 063)	(2 251)	(2 158)
Papier- en kartonwaren	5 858	5 666	7 145	7 691	7 898	4 857	5 009	6 337	6 777	7 144
w.o. : zakken, dozen en andere verpakkingsmiddelen	(2 307)	(2 087)	(2 721)	(2 747)	(2 773)	(1 356)	(1 283)	(1 610)	(1 777)	(1 860)
Drukwerk	7 296	7 771	9 014	10 204	11 517	6 709	7 278	8 166	8 442	8 864
	GEWICHT (tonnen)									
Pulphout	1 144 842	726 309	728 486	808 503	718 423	9 907	18 527	12 290	6 493	14 531
Papierstof en papier afval	496 118	361 519	426 955	417 369	467 406	432 464	281 760	424 632	420 143	413 251
Papier en karton	1 036 818	678 054	910 654	925 451	1 008 599	478 437	381 823	465 894	467 541	494 713
w.o. : krantenpapier	(146 174)	(105 357)	(110 785)	(128 860)	(128 140)	(21 445)	(20 502)	(26 591)	(22 891)	(20 210)
Kraftpapier en -karton	(229 132)	(133 748)	(181 482)	(174 078)	(211 538)	(35 458)	(20 767)	(22 367)	(26 055)	(37 983)
druk-, schrijf- en tekenpapier	(183 382)	(99 070)	(141 489)	(150 351)	(173 053)	(123 368)	(91 605)	(117 803)	(123 771)	(121 388)
Papier- en kartonwaren	156 629	136 306	177 611	193 616	196 412	126 373	116 392	149 122	157 774	172 717
w.o. : zakken, dozen en andere verpakkingsmiddelen	(70 343)	(58 701)	(80 845)	(85 481)	(85 331)	(49 651)	(43 706)	(57 952)	(62 058)	(69 016)
Drukwerk	80 608	74 435	83 424	92 013	96 363	93 859	86 578	93 024	91 865	94 755

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Pulphout : T.C.I.H. 246.01; papierstof... : T.C.I.H. 251; papier en karton : T.C.I.H. 641 — 641.6; krantenpapier : T.C.I.H. 641.1; Kraftpapier : T.C.I.H. 641.3; druk-, schrijf-, ... : T.C.I.H. 641.21 — D.T. 4801.370; papier- en kartonwaren : T.C.I.H. 642; zakken, dozen... : T.C.I.H. 642.1; drukwerk : T.C.I.H. 892. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Produktie van leder, schoenen en pantoffels

JAARTAL	Zwaar leder van runderen (tonnen)	Licht leder (duizenden vierkante voet)	Schoenen (duizenden paren)	Pantoffels (duizenden paren)
1969	2 472	64 750	12 664	7 527
1970	2 172	56 101	11 035	6 003
1971	2 086	60 515	10 556	6 483
1972	1 857	59 736	9 914	6 707
1973	1 862	46 758	8 686	5 294
1974	1 788	44 820	8 324	5 036
1975	1 807	39 158	6 300	4 065
1976	2 014	41 716	5 064	3 485
1977	1 956	35 687	4 129	3 094
1978	1 570	28 527	3 611	2 591

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Leder-, schoen- en pantoffelnijverheid

Produktie en tewerkstelling

(1970 = 100)

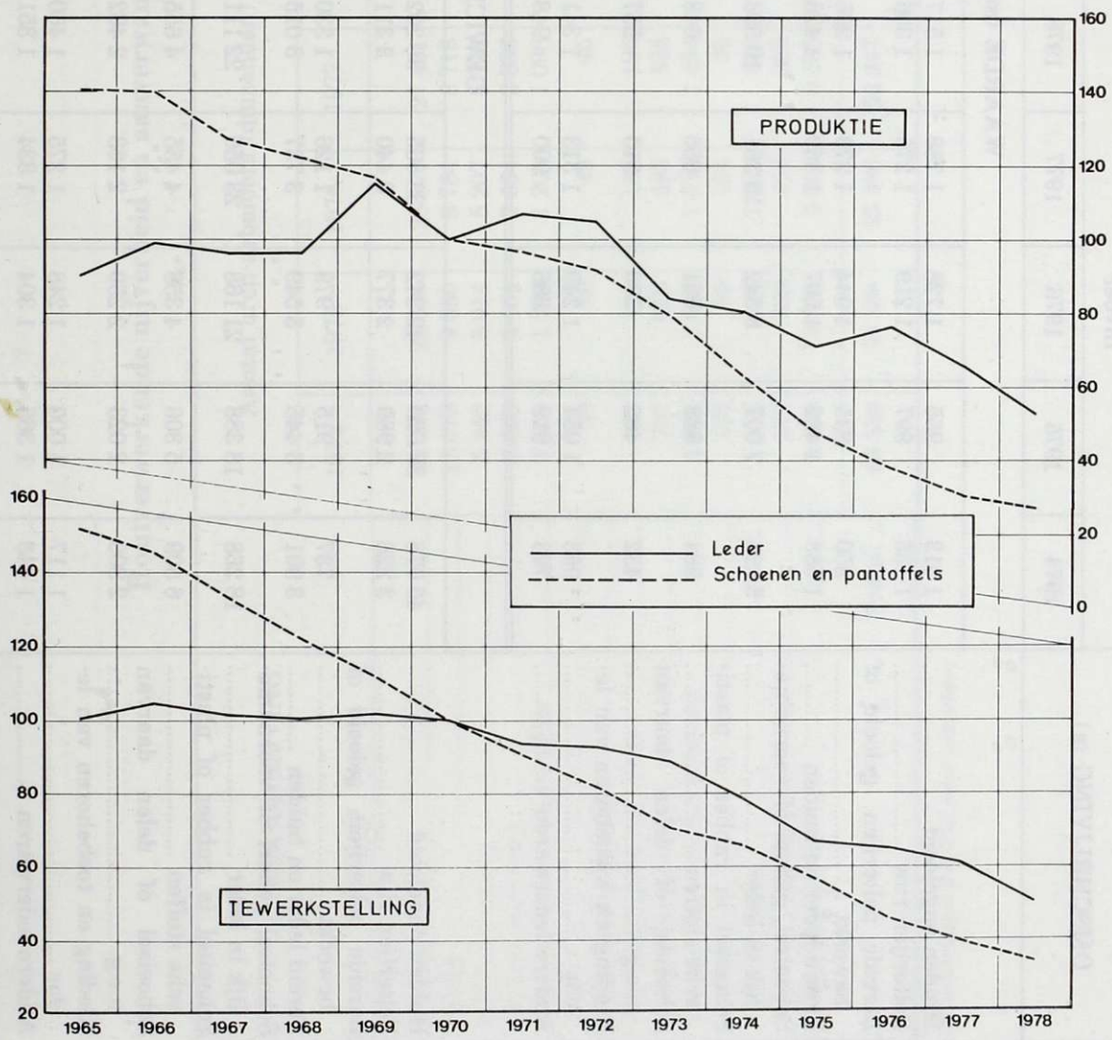

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Buitenlandse handel in huiden, leder en lederwaren

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
	WAARDE (miljoenen franken)									
Huiden ongelooid	1 313	955	1 728	1 788	1 517	1 010	896	1 669	1 746	1 831
Pelterijen ruw	1 135	997	1 219	1 275	1 306	191	147	301	329	451
Bereide pelterijen, gelooid of bewerkt	850	835	1 044	1 279	1 295	1 232	1 199	1 420	1 373	1 307
Bereid leder en huiden	1 588	1 422	1 607	1 569	1 426	1 649	1 587	1 996	1 966	1 664
Schoeisel, geheel of voornamelijk in leder	5 895	7 007	8 542	10 361	10 598	1 509	1 022	1 000	1 192	1 026
Schoeisel in rubber of plastische stoffen	984	883	661	666	648	100	104	52	81	95
Schoeisel of delen daarvan n.e.g.	432	402	500	510	557	418	416	388	358	442
Kleding en toebehoren van leder	963	1 054	1 249	1 313	1 341	1 238	957	769	600	446
Andere lederwaren	793	919	886	990	948	252	192	194	172	142
	GEWICHT (tonnen)									
Huiden ongelooid	40 078	38 620	42 242	38 865	36 202	37 002	42 484	44 850	42 527	45 377
Pelterijen ruw	3 228	2 989	2 377	3 440	3 311	1 222	862	1 384	1 602	1 837
Bereide pelterijen, gelooid of bewerkt	737	915	979	1 126	1 330	901	1 038	1 124	996	1 066
Bereid leder en huiden	3 901	3 445	3 549	3 737	3 015	6 718	5 756	5 052	4 476	3 998
Schoeisel geheel of voornamelijk in leder	18 268	18 388	21 168	23 056	22 111	4 670	2 834	2 865	3 077	2 665
Schoeisel in rubber of plastische stoffen	6 509	5 306	4 358	4 455	4 655	696	722	383	681	882
Schoeisel of delen daarvan n.e.g.	2 800	2 023	2 250	2 163	2 462	2 977	2 711	2 367	2 353	2 791
Kleding en toebehoren van leder	1 117	1 000	1 248	1 275	1 460	871	479	455	340	373
Andere lederwaren	1 443	1 366	1 304	1 334	1 351	547	419	290	237	188

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Huiden ongelooid : T.C.I.H. 211; pelterijen ruw : T.C.I.H. 212; bereide pelterijen... : T.C.I.H. 613 + 848.3; bereid leder... : T.C.I.H. 611 — D.T. 4102.310; schoeisel geheel... : T.C.I.H. 851.02; schoeisel in... : T.C.I.H. 851.01; schoeisel of... : T.C.I.H. 851 + 612.3 — 851.01 — 851.02; kleding : T.C.I.H. 848.1 + D.T. 6506.100 + 6506.900; andere... : T.C.I.H. 612.1 + 612.2 + 612.9 + D.T. 4202.210 + 4202.310 + 4202.410. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Houtverwerkende nijverheid en aanverwante produkten (a)

OMSCHRIJVING	Aantal uren-arbeiders (duizenden)					Waarde van de gefactureerde verkopen (miljoenen franken)				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
Meubels	33 268	28 666	28 877	27 401	25 004	20 754	19 532	23 578	24 536	24 395
Zetels	12 019	9 580	9 784	8 718	7 895	7 735	7 128	8 862	8 507	8 303
Schrijnwerkerij	5 440	5 014	5 207	5 774	5 473	3 925	4 017	5 142	6 058	5 626
Houten vaatwerk	3 865	3 161	2 664	2 336	2 092	1 901	1 786	1 728	1 714	1 568
Kaders, lijsten, schaverijen	1 618	1 263	1 204	1 098	1 046	861	770	863	905	941
Kurk	59	49	49	45	38	68	55	58	63	57
Klompennijverheid										
Mandenmakerij en rotan	160	141	134	195	183	128	126	203	271	241
Borstelnijverheid	737	619	585	538	471	504	468	489	536	530
Kisten- en tonnennijverheid	1 862	1 645	1 675	1 494	1 311	1 347	1 182	1 584	1 766	1 609
Parket	125	98	104	96	110	85	87	93	110	135
Geplakt hout	1 158	923	1 022	562	510	832	761	914	706	677
Blok- of lamellenplaten	572	328	404	395	317	512	324	439	428	408
Geperste panelen	4 668	3 899	3 681	3 596	3 343	6 994	6 690	8 009	8 204	7 932
Totaal ...	**65 550**	**55 386**	**55 390**	**52 247**	**47 791**	**45 646**	**42 927**	**51 961**	**53 803**	**52 423**

(a) Inrichtingen met 5 of meer arbeiders.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Buitenlandse handel in hout, kurk en andere stoffen gebruikt in de borstel- en mandenmakerij en dgl., evenals de afgewerkte produkten hiervan

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
	WAARDE (miljoenen franken)									
Rondhout, onbewerkt of enkel vierkant behakt of gezaagd (exclusief : pulphout)	2 446	1 918	2 484	2 716	2 836	787	837	884	1 152	1 386
Gezaagd, gesneden, geschild of eenvoudig bewerkt hout	7 530	5 988	9 091	10 030	11 025	678	906	1 198	1 307	1 552
Fineer-, kunsthout en ander bewerkt hout n.e.g.	3 091	2 604	3 544	3 629	4 131	6 083	5 231	6 503	6 785	6 904
Werken van hout n.e.g.	2 378	2 596	3 415	4 383	5 177	1 283	1 123	1 429	1 452	1 430
Ruwe kurk en afval	10	9	11	13	9	—	—	1	1	1
Werken van kurk	167	128	139	158	165	8	7	8	10	10
Dierlijke en plantaardige stoffen voor de borstel- en mandenmakerij	161	100	134	143	123	133	86	82	99	113
Artikelen van de borstel- en mandenmakerij	788	800	986	1 131	1 222	288	292	291	333	328
Meubelen in hout, bamboeriet en dergelijke	6 053	6 871	8 980	11 125	12 623	12 057	11 484	13 668	13 446	14 153
	GEWICHT (tonnen)									
Rondhout, onbewerkt of enkel vierkant behakt of gezaagd (exclusief : pulphout)	845 976	671 806	802 365	819 995	810 959	288 806	308 516	301 788	366 691	419 523
Gezaagd, gesneden, geschild, of eenvoudig bewerkt hout	814 303	665 937	973 822	1 018 623	1 112 394	70 660	99 692	109 145	105 967	125 747
Fineer-, kunsthout en ander bewerkt hout n.e.g.	301 680	283 890	338 288	347 029	358 918	709 386	709 106	786 125	760 639	793 800
Werken van hout n.e.g.	84 126	79 111	99 942	125 195	141 585	39 504	28 571	37 696	37 563	35 239
Ruwe kurk en afval	418	462	518	581	497	3	2	2	26	5
Werken van kurk	2 454	1 720	1 798	1 751	2 068	93	55	51	45	37
Dierlijke en plantaardige stoffen voor de borstel- en mandenmakerij	5 845	3 627	3 830	3 857	3 840	4 970	3 073	3 644	3 954	4 229
Artikelen van de borstel- en mandenmakerij	6 852	7 648	8 990	8 823	9 650	10 465	2 899	2 887	3 023	3 383
Meubelen in hout, bamboeriet en dergelijke	86 121	95 982	118 970	131 096	141 556	130 114	112 205	133 312	110 302	119 372

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* — Rondhout... : T.C.I.H. 247; gezaagd... : T.C.I.H. 248; fineer... : T.C.I.H. 246.02 + 634 + 641.61 + D.T. 4422.200 + 4428.400; werken van hout : T.C.I.H. 635 + D.T. 4413.100 — 4422.200 — 4428.400 + 6403.002 + 6403.009; ruwe kurk... : T.C.I.H. 244; werken van kurk : T.C.I.H. 633; dierlijke... : T.C.I.H. 291.92 + 292.3 + 292.93; artikelen van de borstel... : T.C.I.H. 659.7 + 899.7 + 899.81 + D.T. 4202.810; meubelen in hout... : T.C.I.H. 821.92 + D.T. 9401.419 + 9401.450 + 9401.509 + 9401.600 + 9401.700 + 9401.930 + 9403.700. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Buitenlandse handel in tabak en tabakswaren

OMSCHRIJVING (a)	Invoer					Uitvoer				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
	WAARDE (miljoenen franken)									
Ruwe tabak	3 042	3 270	3 907	3 792	3 634	195	221	726	579	223
Sigaren	377	422	530	649	579	1 419	1 330	1 240	1 128	1 359
Cigarillo's	332	326	415	505	372	941	1 053	965	985	1 200
Sigaretten	499	540	655	785	685	1 562	1 845	1 707	2 207	2 414
Rooktabak	194	141	200	344	384	150	81	68	97	88
Andere tabaksprodukten (inclusief tabaksextracten en tabakspoeder)	76	85	90	96	90	3	6	3	11	3
	GEWICHT (tonnen)									
Ruwe tabak	39 720	39 426	41 670	39 521	35 997	2 864	3 640	6 863	5 763	3 028
Sigaren	1 543	1 497	1 544	1 818	1 639	3 064	5 957	2 774	2 397	2 633
Cigarillo's	1 291	1 425	1 744	1 613	1 332	1 702	1 727	1 851	1 765	1 909
Sigaretten	2 709	2 565	2 892	3 088	2 823	8 550	9 340	8 458	10 163	10 950
Rooktabak	2 111	1 257	1 584	2 560	2 600	1 381	637	494	714	651
Andere tabaksprodukten (inclusief tabaksextracten en tabakspoeder)	1 219	1 371	1 409	1 579	1 540	106	41	31	109	47

(a) *Samenstelling van de tabel voor 1978.* —Ruwe tabak : T.C.I.H. 121; sigaren : D.T. 2402.202; cigarillo's : D.T. 2402.209; sigaretten : T.C.I.H. 122.2; rooktabak : D.T. 2402.302 + 2402.309; andere tabaksprodukten... : D.T. 2402.400 + 2402.910 + 2402.990. — Overeenstemmende gegevens voor de voorgaande jaren.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Tabaksindustrie

Verwerkte hoeveelheid
(tonnen)

OMSCHRIJVING	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Sigaren	3 377	4 647	4 519	4 637	3 550	3 840	3 852
Cigarillo's	3 458	3 784	4 199	4 659	5 189	4 450	4 829
Sigaretten	22 525	24 680	26 514	25 636	25 184	25 102	23 429
Rooktabak	5 289	5 102	4 831	5 055	5 225	6 097	5 482
Andere tabakssoorten	40	37	26	29	22	16	16
Totaal	**34 690**	**38 249**	**40 090**	**40 017**	**39 170**	**39 506**	**37 609**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Invoer en uitvoer van diamant (a)

(miljoenen franken)

JAARTAL	Invoer		Uitvoer	
	Ruwe diamant	Geslepen sier-diamant	Ruwe diamant	Geslepen sier-diamant
1971	12 484	7 696	5 475	15 163
1972	16 873	8 664	8 526	18 227
1973	23 837	12 956	10 189	22 964
1974	22 711	15 409	9 974	23 713
1975	20 324	13 905	13 511	21 016
1976	31 883	17 881	19 680	28 018
1977	42 848	27 142	28 582	39 377
1978	51 654	39 156	34 336	52 018

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Centrale Dienst voor Contingenten en Vergunningen (Antwerpen).

(a) Inclusief de gevallen van consignatie; zonder industriediamant.

HOOFDSTUK III

VERKEER EN VERVOER

§ 1. — SPOORWEGVERKEER

Het ongunstig economisch klimaat waarin de N.M.B.S. in 1978 haar activiteiten diende uit te oefenen, heeft ertoe geleid dat er voor het reizigersvervoer een daling en voor het goederenvervoer slechts een lichte toename genoteerd kon worden.

De dalende tendens betreffende het vervoerde *aantal reizigers* (—14,6 % t.o.v. 1977), die zich vooral uit bij de sociale (—10 %) en andere abonnementen (—12 %), zal in de toekomst nog versterkt worden doordat vanaf 1 januari 1979 aan het personeel een vrijkaart zal worden gegeven zodat het vervoer van de abonnees zal worden verminderd met het aantal reizigers en reizigers/km voortkomend van het pendelend personeel van de spoorwegen. Nochtans wordt er door het spoor niets aan het toeval overgelaten om deze trend te laten omslaan. Door de voortdurende elektrificatie van het net, de afschaffing van meerdere overwegen, de verbetering van de verbindingen met de grote agglomeraties, de modernisering van stations, het verhogen van de snelheid, confort en veiligheid tracht de N.M.B.S. de reiziger zoveel mogelijk voldoening te schenken.

Tariefwijzigingen voor het reizigersvervoer werden doorgevoerd in juli en in augustus van 1978. Een kleine tariefverhoging deed zich ook voor bij het goederenvervoer (juli 1978), doch deze kende slechts een beperkte weerslag.

Voor het *goederenvervoer* « wagenladingen » (t/km) werd dank zij de lichte toename in de industriële produktie, voor 1978 een geringe stijging geboekt. Na het hoogtepunt in 1974 met 9 146 miljoen t/km ging het de volgende jaren steeds in dalende lijn. In 1978 noteren we echter opnieuw een stijging van ± 10 % (7 119 miljoen t/km) t.o.v. 1977.

Deze gunstige ontwikkeling spruit voornamelijk voort uit de stijgende trafiek in de sectoren vaste brandstoffen, ertsen en groefprodukten.

De betrekkelijke achteruitgang van het spoor ten opzichte van zijn verschillende mededingers (vooral weg en waterweg) is het onafwendbaar gevolg van de teloorgang van zijn quasi-monopolie. Andere vervoersmodaliteiten bieden voor sommige transporten soepeler oplossingen. (De huidige politiek van het spoor bestaat er trouwens in aan weg en waterweg het vervoer over te dragen dat deze laatste beter en tegen lagere prijzen kunnen verzekeren).

De *N.M.V.B.* vervoerde 267 miljoen reizigers in 1977. Deze verhoging is toe te schrijven aan de overname van de autobusdiensten van de N.M.B.S. door de N.M.V.B. op 1 juli 1977.

In 1978 wordt een totaal van 312 miljoen vervoerde reizigers vooropgesteld.

De overeenkomstige gegevens voor 1978 in reizigers/km uitgedrukt zouden ongeveer 2,853 miljard bedragen.

De prijzen van het *stedelijk gemeenschappelijk vervoer* werden gemiddeld met 12,1 % verhoogd op 1 augustus 1978.

§ 2. — WEGVERVOER

Ondanks de moeilijke economische periode steeg het aantal *personenwagens* in 1978 met circa 100 000 eenheden. Het totale aantal van 2 973 000 komt nagenoeg overeen met 1 wagen per gezin (sommige klassen van de bevolking buiten beschouwing gelaten).

Het *beroepsgoederenvervoer* (nationaal) over de weg ondervond nog steeds hinder van de structurele wijzigingen in de Belgische basismetaalnijverheid. De verscherpte concurrentie tussen de vervoerders en de daaruitvloeiende stijging van de vervoerprijzen maakten dat de vervoerde tonnage duidelijk lager lag dan vorig jaar (althans tijdens het 1e en 3e kwartaal). In het tweede en vierde kwartaal van 1978 werd weliswaar een aanzienlijke toename van de transportbedrijvigheid op de weg genoteerd, maar toch bleven de resultaten onder deze van 1977.

De *internationale transportbedrijvigheid* kwam gedurende 1978 ook niet boven de resultaten van 1977 uit : moeilijkheden met rendabiliteit, ledige « retours » en de harde concurrentiestrijd tussen de verschillende vervoermodaliteiten onderling, verklaren waarom de enigszins gunstige vooruitzichten in de sector van de verwerkende industrie (een van de belangrijkste opdrachtgevers van het wegvervoer) weinig optimisme bij de wegvervoerders verwekken.

§ 3. — SCHEEPVAART

1. — *Binnenscheepvaart.*

Op 31 december 1978 telde de Belgische binnenvaartvloot 3 189 schepen met een totale transportcapaciteit van 1 801 480 t, tegen 3 292 schepen met 1 818 139 t laadvermogen op 31 december 1977. Bij de schepen in exploitatie dienen nog 390 tankschepen gevoegd met een laadvermogen van 260 970 t.

Kenmerken van deze vloot zijn het verouderd materieel en het teveel aan schepen met een klein laadvermogen waardoor de rendabiliteit nadelig beïnvloed wordt. Het waterwegennet wordt steeds verder gemoderniseerd om het gebruik van

grotere schepen te bevorderen, doch de helft van onze binnenvaartvloot dateert reeds van voor 1940, terwijl 60 % een laadvermogen van minder dan 400 t heeft.

Het sloopprogramma, dat bij wijze van sanering het teveel aan beschikbaar klein laadvermogen uit de vaart tracht te nemen bewerkte dat eind 1978, 258 schepen met een totale tonnemaat van 121 539 ton werden gesloopt, de sloopremies hieraan verbonden bedroegen 103 824 000 F.

In 1977 bedroeg het totaal vervoer te water in België 100 924 000 t en 5 761 miljoen tkm. Bovengenoemde tonnemaat ligt weliswaar iets hoger dan in 1976 (100 276 000 t en 6 072 miljoen tkm) maar de vervoerde tkm liggen lager. Dit betekent dat het volume vervoerde goederen wel is toegenomen, maar dat tevens de afstand verkleind. Tegenover 1976 kende de totaaltrafiek (in ton) een aangroei van 0,6 % terwijl het totale vervoerde volume uitgedrukt in tonkilometer 9 % daalde. De stijging bij het totaalvolume doet zich enkel voor bij de uitvoer; zowel binnenlands-, binnenkomend- als transitverkeer gaan achteruit.

Het vervoer voor 1977 bedroeg 4 746 000 t binnenlandse transporten met laad- en losplaats in België (vervoer langs D.R.B., eigen vervoer en tankvaart) en 79 178 000 t internationale transporten (invoer, uitvoer en doorvoer).

Dat de sector « problemen » ondervindt wordt nogmaals bewezen door de daling van het aantal varenden : van 1965 tot 1978 nam het « schippersbestand » af met 45,8 %. Als redenen voor deze enorme vermindering worden aangestipt : het ontbreken van een toekomst in deze sector, het gebrek aan kapitaal en het lage rendement.

2. — *Zeehavens.*

In het afgelopen jaar deden 17 382 zeeschepen met 97,8 miljoen BRT de haven van *Antwerpen* aan. Tijdens hetzelfde jaar werden 72,1 miljoen ton goederen behandeld, wat een stijging met 4,4 % betekent t.o.v. 1977. De groei van het zeegoederenverkeer uitte zich zowel bij de aanvoer (ca. 39 miljoen ton of +4 %), als bij de afvoer (ca. 33,1 miljoen ton of +4,5 %).

De stijging liet zich zowel gevoelen bij het massagoed (+2,4 %), als bij het stukgoed (+7,9 %). Tot de stijging van het massagoedverkeer hebben vnl. het inkomend erts (ca. 11 miljoen ton), alsmede het inkomend graanverkeer (ca. 4 miljoen ton) bijgedragen. Zoals verwacht steeg het totale graanverkeer boven de 7 miljoen ton uit, wat neerkomt op een groei van 36,3 % t.o.v. 1977. De gestegen export werd in de hand gewerkt door de forse groei van het uitgaand stukgoed (ca. 19 miljoen of ca. 14 %). Het totale stukgoedverkeer bedroeg 27,4 miljoen ton. Stijgende sectoren zijn verder : het ijzer- en staalverkeer : +7,6 % (11,4 miljoen ton) — tweede hoogste cijfer, na 1974, in de geschiedenis van de haven van Antwerpen — en het Ro/Ro verkeer : +36,4 %.

Wat het containerverkeer betreft behandelde men in Antwerpen in 1978, 5 738 000 t. containergoederen (+18 % t.o.v. 1977).

In verband met de infra- en suprastructuren, moet vermeld worden dat meer dan 75 000 m² nieuwe overdekte opslagruimte werd in gebruik genomen. Ook werden de werken aan het nieuwe havendok aanbesteed en werden contracten afgesloten voor de baggerwerken in de verbindingsgeul tussen het vijfde havendok en het Amerikadok, alsmede voor het nieuwe havendok. Vermelden we ten slotte nog de aankoop van 12 nieuwe stadskranen met groot hefvermogen.

Het zeegoederenverkeer in de haven van *Zeebrugge* is vorig jaar gestegen tot 13 465 699 t; dat is 555 204 t, of 4,3 % meer dan in 1977. Dat goederenverkeer bestaat voor 75 % uit invoer en voor 25 % uit ladingen. Bij de invoer weegt de aardolie (ruim 4,6 miljoen t) het zwaarst door; gevolgd door bouwmaterialen en ferrygoederen. Uitgaand blijven de ferrygoederen veruit het belangrijkste.

Een vrij belangrijke vooruitgang vertoonden andermaal de containergoederen. Inkomend stegen zij van 950 056 t. in 1977 tot 1 104 097 t (+16,2 %) in 1978. Uitgaand was de vooruitgang van het ene jaar tot het andere bijna 20 % of 172 255 t groot.

In Zeebrugge werd vorig jaar minder ruwe olie ingevoerd dan in 1977. De daling bedroeg 2,65 %. De aanvoer van steenkool steeg met bijna 20,8 % tot 5 666 t. Wel werden meer olieprodukten ingevoerd : 668 082 t tegenover 543 174 t (+23 %).

Zeebrugge voerde geen ruwe olie, noch steenkolen uit. De uitvoer van cokes daalde van 25 240 t naar 24 254 t. Alleen de ladingen van olieprodukten namen iets toe : 237 574 t tegenover 222 284 t (+6,9 %).

In de kusthaven wordt praktisch geen stukgoed meer aangevoerd. In volume is de aanvoer (zeevaart plus binnenvaart) gedaald van 41 430 t naar amper nog 11 681 t. Uitgaande was de daling hier bijna 10 % : van 31 165 t in 1977 naar 28 077 t in 1978.

Zeebrugge kreeg vorig jaar 8 700 zeeschepen binnen, samen 2 272 240 BNT (gemiddeld 261 BNT) groot. Meer dan de helft (4 476) van die vloot bestaat uit voertuigenferry's. Er kwamen 5 olietankers, groter dan 15 000 BNT, minder binnen dan in 1977.

De globale tonnemaat van die tankers is van het ene jaar tot het andere gedaald van 4 428 860 naar 3 888 364 t (—20,9 %).

Wel arriveerden er 82 containerschepen meer dan in 1977. De 824 gespecialiseerde schepen waren samen 6 603 210 BNT groot, dat is ruim 58 % meer dan een jaar voordien. Zeebrugge specialiseert zich dus meer en meer in de richting van containers en Ro/Ro.

Het zeegoederenverkeer is vorig jaar in de haven van *Gent* met circa 5,9 % gestegen. Volgens de havendiensten werd 15 488 043 t overgeslagen, hetzij 861 065 t of 5,88 % meer dan in 1977. De cijfers voor 1978 werden nauwelijks beïnvloed door het bijkomend verkeer dat recente industrievestigingen, zoals Ghent Grain Terminal en

Honda, normaal in de toekomst moeten opleveren. Ondanks die vooruitgang, blijft Gent toch nog altijd bijna 2,3 % beneden de cijfers van het piekjaar 1974.

De afvoer van olieprodukten daalde met ongeveer 500 000 t naar 1,1 miljoen ton. Het ertsvervoer daarentegen steeg op één jaar tijd met 1,6 miljoen ton. De achteruitgang met 170 000 t van de overslag van ijzer en staal wordt toegeschreven aan het ontbreken van voldoende lijndiensten ten behoeve van deze specifieke vracht.

Gent ontwikkelt zich steeds meer als een specifieke graanhaven. De aanvoer daalde weliswaar van 2 508 000 naar 1 981 000 t maar dit is toe te schrijven aan de evolutie op de wereldgraanmarkten. De uitstekende oogsten in Europa leverden de Gentse haven uitgaand een forse verhoging op; vooral de lading van Frans graan deed het pakket toenemen van 182 809 naar 412 527 t. Stijgend was ook de aanvoer van derivaten, vooral maniokprodukten : 726 826 t tegenover 540 764 t in 1977.

Het stukgoederenverkeer vertoont een stijgende tendens (van 321 152 t in 1977 naar 375 131 t in 1978), niettegenstaande om redenen van verkeersorganisatorische aard deze trafieken minder gemakkelijk in de Gentse haven kunnen aangetrokken worden.

Zoals ook de vorige jaren al kon worden vastgesteld is de gemiddelde tonnemaat van de aanlopende schepen gestegen. Vorig jaar liepen 2 920 zeeschepen de haven binnen met een gezamenlijke tonnemaat van 13 002 358 BRT. Daardoor steeg de gemiddelde tonnemaat van 4 105 naar 4 452 BRT.

Gent zal blijven ijveren voor een optimale benuttiging van de beschikbare infrastructuur, en met name de zeesluizen in Terneuzen. Vorig jaar al stond de Nederlandse Rijkswaterstaat toe, dat schepen, die van de sluis gebruik maken, 5 m langer en één meter breder mochten zijn. De nu toegelaten scheepsafmetingen (255 m × 34 m) zullen in de komende maanden worden geëvalueerd door middel van vaarmetingen. In geval van een positief resultaat kunnen de toegelaten afmetingen opnieuw worden aangepast.

3. — *Belgische koopvaardijvloot.*

De Belgische koopvaardijvloot heeft essentieel een internationale inslag. Zowel de markt als de concurrentie, als het werkterrein zijn internationaal. Ook het kapitaal van de zeevaartondernemingen is dikwijls van internationale herkomst. De samenstelling van onze koopvaardijvloot onderging dan ook een gelijkaardige ontwikkeling als die van de wereldvloot : het aantal schepen schommelt weinig, maar de tonnage verhoogt regelmatig.

Alzo beschikte onze koopvaardijvloot op 1 januari 1979 over 90 schepen met een bruto tonnemaat van 1 613 252. Dit is 10 schepen en 50 602 t minder dan op hetzelfde tijdstip van vorig jaar. De schepen in aanbouw of in bestelling hebben een totaal laadvermogen van 762 909 t.

Ten opzichte van 1977 is het personeelsbestand in de Belgische koopvaardij in 1978 met 12 % gedaald. Per 1 januari 1979 waren in de Pool der zeelieden nog 2 956 varenden ingeschreven, hetzij 2 532 Belgen en 424 vreemdelingen.

Nochtans is de toekomst van de zeevrachtenmarkt verre van rooskleurig : volgens de O.E.S.O. zal de huidige crisis waarin de koopvaardijvloten zich thans bevinden en waarvan de oorzaak duidelijk de algemene economische ontwikkeling is, ertoe leiden dat in 1979 en 1980 verschillende rederijen uit de sector zullen verdwijnen. De schepen die het ergst getroffen worden, zijn multipurpose schepen, bulkcarriers en gastankers.

§ 4. — LUCHTVERKEER

Het gespecialiseerd bureau dat belast werd met een studie tot het bepalen van de in de komende jaren uit te voeren werken, om in België een optimale luchthavenstructuur te realiseren, kwam tot de conclusie dat, rekening gehouden met de aan gang zijnde werken, de capaciteit van de Belgische luchthaven voldoende is om de behoeften te dekken tot in 1990 en zelfs, mits enkele uit te voeren verbeteringen, tot in 2000. (België zou in 1990 een totale luchttrafiek bereiken van 10,4 miljoen passagiers en 300 000 t vracht).

De Sabena vloot beschikt momenteel over een vloot van 2 Boeings 747/291; 3 Douglas DC10; 5 Boeings 707/329; 15 Boeings 737/229 en 229 C en 18 lesvliegtuigen.

Ondanks de stijging t.o.v. 1977 van de aangeboden ton-kilometers en de vervoerde ton-kilometers bleef de bezettingsgraad in 1978 onveranderd (60,4 %).

Het aantal vervoerde passagiers (2 027 100) steeg met circa 10 000 eenheden tegenover het vorige jaar. Het vrachtvervoer en het postvervoer kenden respectievelijk een stijging van 19,8 % en van 1,2 %.

Vermelden we ten slotte nog dat de I.A.T.A. (International Air Transport Association), onder druk van de Verenigde Staten, besloot begin juli 1978 de vliegtuigtarieven vrij te geven. Vanaf 1981 mogen de maatschappijen over iedere route vliegen die zij zelf willen en na 1983 kunnen zij hun tarieven vaststellen zonder toestemming van de C.A.B. (Civil Aeronautics Board), die waarschijnlijk wordt afgeschaft in 1985. In de overgangsperiode mogen de luchtvaartmaatschappijen autonoom hun tarieven met maximaal 5 % verhogen of met 50 % verlagen.

*
* *

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

Vervoer van goederen bij wagenladingen

JAARTAL	Gewicht (duizenden tonnen)					Totale omvang van het vervoer (miljoenen tkm)
	Binnenland	Invoer	Uitvoer	Transito	Totaal	
1971 (a)	22 213	19 973	13 106	11 126	66 418	7 328
1972	23 258	21 335	13 638	11 102	69 333	7 490
1973	23 263	24 433	15 350	12 478	75 524	8 183
1974	23 221	26 460	16 371	16 040	82 092	9 146
1975	16 629	18 333	12 044	12 195	59 201	6 757
1976	17 064	19 268	12 241	11 441	60 014	6 648
1977	16 861	16 859	12 036	12 576	58 332	6 485
1978	17 607	18 559	13 019	14 002	63 187	7 119

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

(a) Met ingang van 1 januari 1971 wordt het vervoer van petroleumprodukten met vertrek uit Belgische raffinaderijen en welke vroeger beschouwd werd als tot het maritiem vervoer behorend, opgenomen in het verkeer met vertrek uit Belgische stations, en dit oefent een merkelijke invloed op de gegevens van de vervoerbewegingen.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

Vervoer van goederen bij wagenladingen :
indeling naar de aard der vervoerde goederen
(miljoenen tonkilometers)

AARD DER GOEDEREN	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Landbouwprodukten en voedingswaren	286	323	342	236	263	306	327
Vaste brandstoffen	1 344	1 442	1 730	1 255	1 230	1 205	1 280
Ertsen	2 050	2 386	2 700	1 923	1 868	1 522	1 786
Metaalprodukten	2 015	2 134	2 380	1 718	1 653	1 582	1 761
Bouwmaterialen en produkten uit steengroeven	593	582	593	454	446	401	425
Textielprodukten	38	30	36	28	33	22	17
Chemische produkten	630	662	716	565	595	570	600
Nijverheidsoliën, petroleum, pek en teer	305	385	398	389	370	476	456
Allerlei	229	239	251	189	190	401	467
Totaal ...	**7 490**	**8 183**	**9 146**	**6 757**	**6 648**	**6 485**	**7 119**

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

Reizigersverkeer

(miljoenen eenheden)

JAARTAL	Aantal reizigers	Aantal reizigerskilometers			
		Totaal	Op biljet	Op sociale abonnementen	Op andere abonnementen (a)
1971	245	8 425	3 097	3 821	1 507
1972	240	8 168	2 966	3 675	1 527
1973	237	8 093	2 951	3 490	1 652
1974	237	8 279	3 104	3 479	1 696
1975	232	8 258	3 190	3 436	1 632
1976	227	8 190	3 234	3 333	1 623
1977 (b)	200	7 667	3 118	3 065	1 484
1978	171	7 136	3 058	2 761	1 317

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

(a) Gewoon abonnement, schoolabonnement, netabonnement, abonnement voor handelsreiziger, abonnement van 5, 10 of 15 dagen.

(b) Overname van het autobusverkeer door de N.M.V.B. op 1 juli 1977.

Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen

Aantal reizigers

(duizenden)

JAARTAL	Totaal	Elektrische trams	Motorrijtuigen	Bussen
1971	251 078	31 029	225	219 824
1972	240 601	27 190	236	205 057
1973	241 102	25 892	272	214 938
1974	238 317	22 857	253	215 205
1975	240 114	22 767	301	246 114
1976	234 836	21 769	327	212 740
1977	267 272	20 260	305	246 707 (a)
1978	312 219	17 506	301	294 412

Bron : Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen.

(a) De A.B.-diensten inbegrepen, overgenomen door de N.M.B.S. vanaf 1 juli 1977.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

Reizigersverkeer

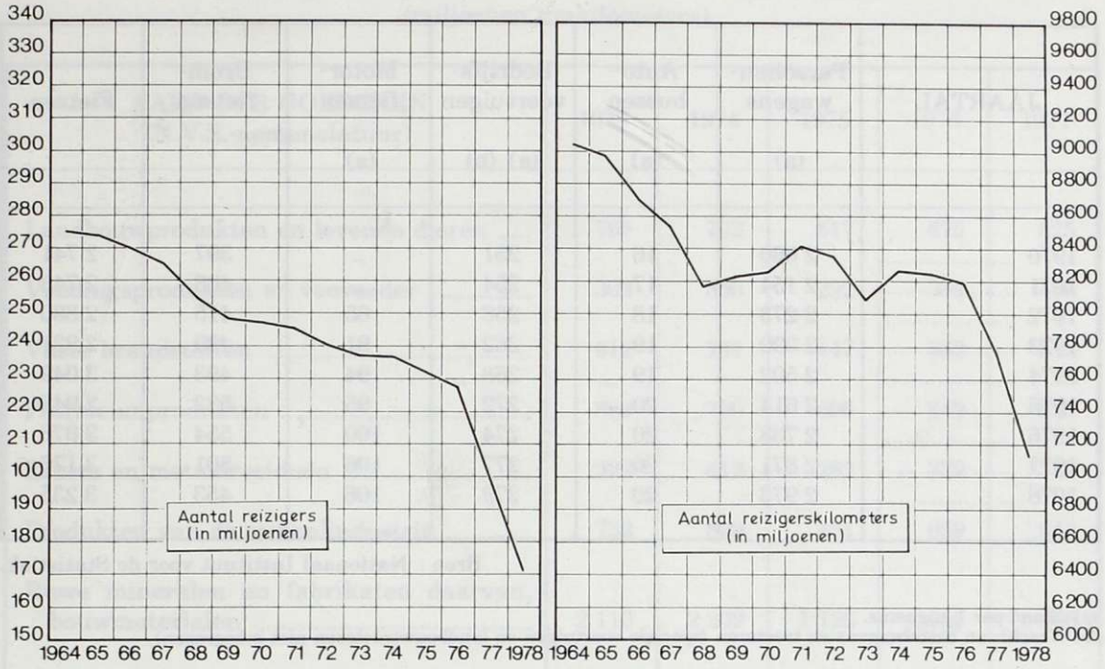

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

Vervoer van goederen bij wagenladingen

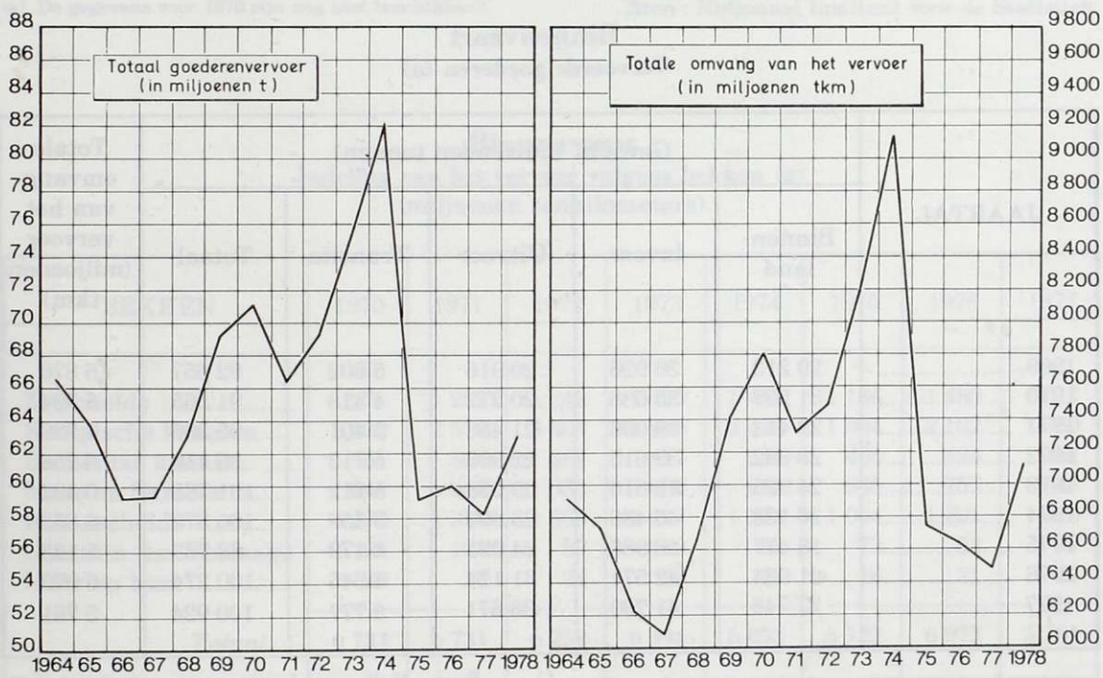

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

Aantal wegvoertuigen
(duizendtallen)

JAARTAL	Personen-wagens (a)	Auto-bussen (a)	Bedrijfs-voertuigen (a) (b)	Motor-fietsen (a)	Brom-fietsen	Fietsen
1970	2 060	16	251	..	397	2 741
1971	2 154	17	254	..	403	2 743
1972	2 273	18	258	65	415	2 880
1973	2 390	19	262	91	439	2 931
1974	2 502	19	268	94	493	3 049
1975	2 614	20	272	95	532	2 948
1976	2 738	20	274	100	554	3 076
1977	2 871	20	277	106	501	3 176
1978	2 973	20	279	106	453	3 235

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Stand per 1 augustus.
(b) Vracht- en bestelwagens en tractoren (speciale voertuigen en landbouwtractoren niet inbegrepen).

Binnenvaart
Vervoerde goederen (a)

JAARTAL	Gewicht (duizenden tonnen)					Totale omvang van het vervoer (miljoenen tkm)
	Binnen-land	Invoer	Uitvoer	Transito	Totaal	
1969	29 213	36 926	20 916	5 602	92 657	6 870
1970	31 237	35 638	20 272	4 418	91 565	6 734
1971	29 413	39 096	21 456	5 401	95 366	6 729
1972	28 092	39 615	22 995	5 713	96 410	6 758
1973	24 925	42 610	29 038	5 212	101 785	6 494
1974	26 133	46 486	28 800	5 459	106 878	6 853
1975	18 477	36 986	24 091	4 179	83 733	5 123
1976	21 934	42 571	31 124	4 645	100 274	6 072
1977	21 746	41 730	33 671	3 777	100 924	5 761

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Binnenvaart

Indeling van het vervoer volgens de aard der goederen (a)
(miljoenen tonkilometers)

AARD DER GOEDEREN (N.V.S.-nomenclatuur)	1973	1974	1975	1976	1977
Landbouwprodukten en levende dieren	765	752	617	675	525
Voedingsprodukten en veevoeder	309	350	292	389	406
Vaste brandstoffen	612	731	447	562	513
Petroleumprodukten	889	796	696	849	825
Ertsen en metaalresiduën	322	412	282	322	320
Produkten van de metaalindustrie	752	820	481	659	644
Ruwe mineralen en fabrikaten daarvan, bouwmaterialen	2 110	2 202	1 726	1 955	1 846
Meststoffen	208	238	167	140	226
Chemische produkten	474	504	378	477	394
Machines, voertuigen, diverse fabrikaten n.e.g. en speciale transacties	53	48	35	45	61
Totaal ...	**6 494**	**6 853**	**5 123**	**6 072**	**5 761**

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Binnenvaart

Indeling van het vervoer volgens bekken (a)
(miljoenen tonkilometers)

BEKKEN	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977
Zeeschelde	1 271	1 252	1 242	1 435	1 461	1 186	1 480	1 517
Kempische kanalen ...	2 632	2 570	2 603	2 269	2 470	1 804	2 107	1 980
Brabantse kanalen	561	503	467	477	528	405	424	401
Maas en Samber	844	923	956	885	912	635	757	643
Bovenschelde	1 279	1 355	1 368	1 297	1 364	1 004	1 201	1 116
Centrum en Borinage	121	103	99	110	96	73	83	77
IJzer en kust	26	23	24	22	22	16	21	27
Totaal ...	**6 734**	**6 731**	**6 758**	**6 494**	**6 853**	**5 123**	**6 072**	**5 761**

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Samenstelling van de Belgische binnenvaartvloot

Stand op 31 december

JAARTAL	Motorschepen		Sleepschepen		Duwbakken		Totaal	
	Aantal	Tonnenmaat	Aantal	Tonnenmaat	Aantal	Tonnenmaat	Aantal	Tonnenmaat
1969	4 660	2 142 052	499	393 540	22	25 782	5 181	2 561 374
1970	4 442	2 060 187	438	357 604	31	38 653	4 911	2 456 444
1971	4 310	2 026 050	408	318 237	37	48 280	4 755	2 392 567
1972	4 545	2 166 778	349	260 913	45	58 146	4 939	2 485 837
1973	4 460	2 167 697	331	247 883	52	66 591	4 843	2 482 171
1974	4 278	2 149 380	278	209 068	59	85 901	4 615	2 444 349
1975	3 929	2 065 251	206	177 497	51	78 619	4 186	2 321 367
1976	3 548	1 814 435	206	177 497	51	78 619	3 805	2 070 551
1977	3 025	1 609 605	138	107 588	59	100 946	3 292	1 818 139
1978	2 994	1 594 808	136	106 026	59	100 946	3 189	1 801 780

Bron : Ministerie van Verkeerswezen.

Belgische koopvaardijvloot (a)

Sand op 31 december

OMSCHRIJVING	Jaartal	Stoom-schepen	Motor-schepen	Zee-lichters	Totaal
Aantal schepen	1973	9	86	3	98
	1974	8	80	1	89
	1975	8	82	3	93
	1976	5	89	6	100
	1977	2	89	8	99
	1978	2	80	8	90
Belgische bruto-tonnenmaat	1973	161 480	930 191	19 662	1 111 333
	1974	136 033	954 425	1 526	1 091 984
	1975	136 033	1 114 505	7 753	1 258 291
	1976	82 376	1 274 275	17 353	1 374 004
	1977	37 412	1 372 991	26 939	1 437 342
	1978	90 025	1 496 288	26 939	1 613 252

(a) Exclusief de tankschepen.

Bron : Ministerie van Verkeerswezen.

Toestand van de Belgische koopvaardijvloot

OMSCHRIJVING	1 januari 1978		1 januari 1979	
	Aantal	Bruto-tonnen-maat	Aantal	Bruto-tonnen-maat
Bulkvracht- en containerschepen	18	587 741	19	645 539
Vrachtschepen	27	247 762	19	183 929
Polyvalente vaartuigen	4	50 860	3	38 145
Passagiers- en vrachtschepen	1	13 303	1	13 303
Produkttankers	—	—	4	73 216
Olietankers	13	370 534	7	274 449
Afvaltankschepen	1	1 178	1	1 178
Combinatieschepen	2	45 046	2	45 046
Containerschepen	2	57 565	3	110 009
Koelschepen	5	26 886	3	16 727
Ertsschepen	2	70 929	1	38 765
Zeelichters	8	26 939	9	29 355
Pakketboten	5	17 880	2	7 745
Car-ferries	7	31 602	8	37 714
Gastankers	2	1 627	3	80 138
Olieboorschepen	1	10 372	1	10 372
« Offshore »-bevoorradingsschepen	2	2 426	2	2 426
Roll on- Roll off schepen	—	—	2	5 196
Totaal ...	**100**	**1 562 650**	**90**	**1 613 252**

Bron : Ministerie van Verkeerswezen, Administratie van het Zeewezen en van de Binnenvaart.

Haven van Antwerpen

Zeevaart

JAARTAL	Binnengekomen schepen		Lading (1000 B.N.T.)		
	Aantal	Tonnenmaat (1000 B.N.T.)	Invoer	Uitvoer	Totaal
1971	18 654	64 804	48 337	24 914	73 251
1972	18 631	64 388	39 054	28 161	67 215
1973	18 708	63 660	41 303	30 234	71 537
1974	18 755	63 861	42 550	33 307	75 857
1975	17 376	60 986	32 747	27 734	60 481
1976	17 711	66 344	39 113	26 933	66 046
1977	17 703	68 265	37 440	31 611	69 051
1978	17 382	71 337	39 000	33 100	72 100

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Zeeverkeer in de haven van Antwerpen

(duizenden tonnen)

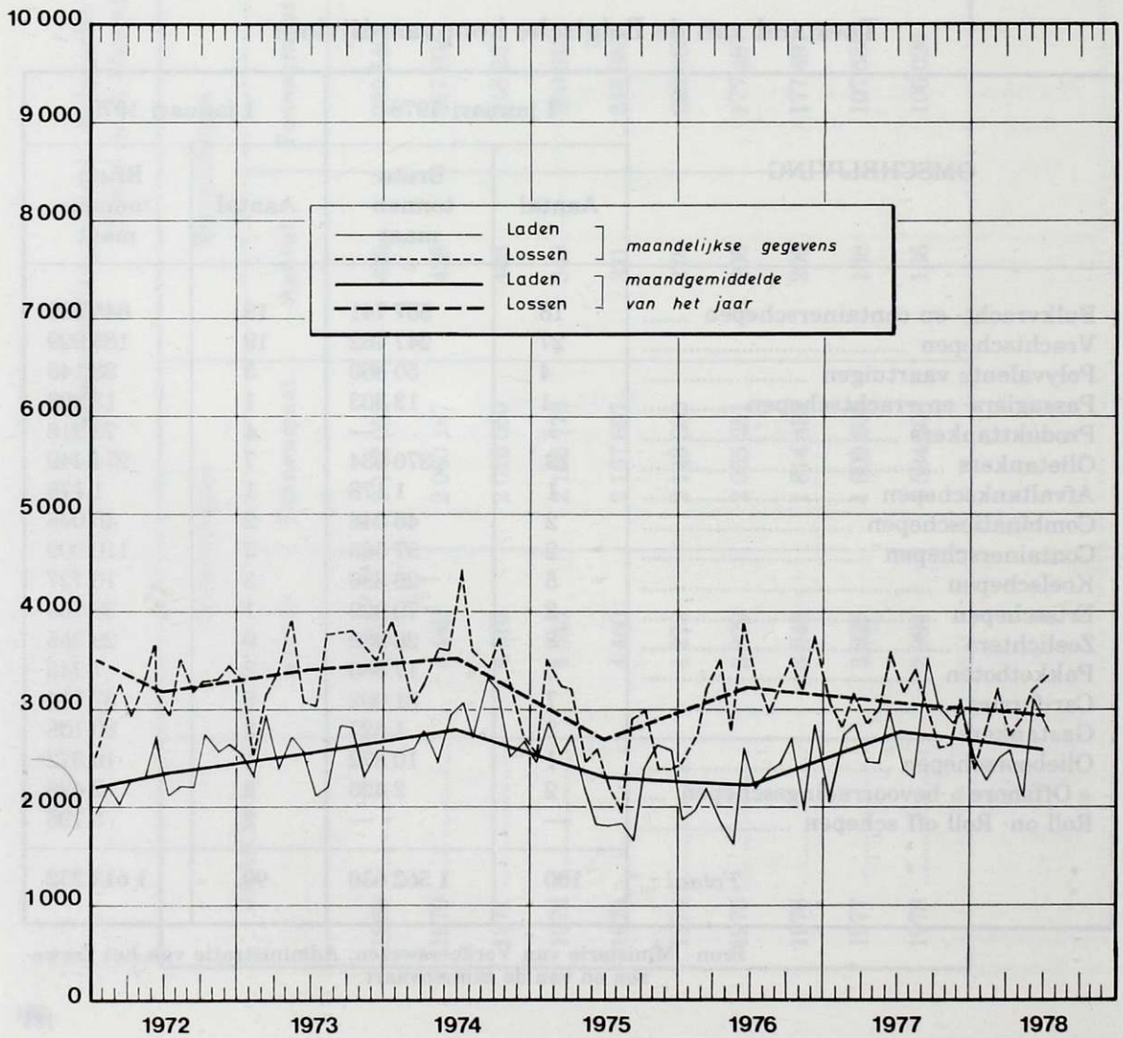

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Haven van Gent
Zeevaart

JAARTAL	Binnengekomen schepen		Lading (1000 B.N.T.)		
	Aantal	Tonnenmaat (1000 B.N.T.)	Invoer	Uitvoer	Totaal
1971	3 813	6 862	7 875	3 872	11 747
1972	4 093	8 261	9 129	4 614	13 743
1973	3 789	8 114	9 715	4 980	14 695
1974	4 093	9 175	10 286	5 564	15 850
1975	3 398	7 881	8 875	4 656	13 531
1976	3 259	9 274	11 156	4 180	15 336
1977	2 927	8 847	11 108	3 520	14 628
1978	2 920	9 667	12 308	3 179	15 487

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Zeeverkeer in de haven van Gent
(duizenden tonnen)

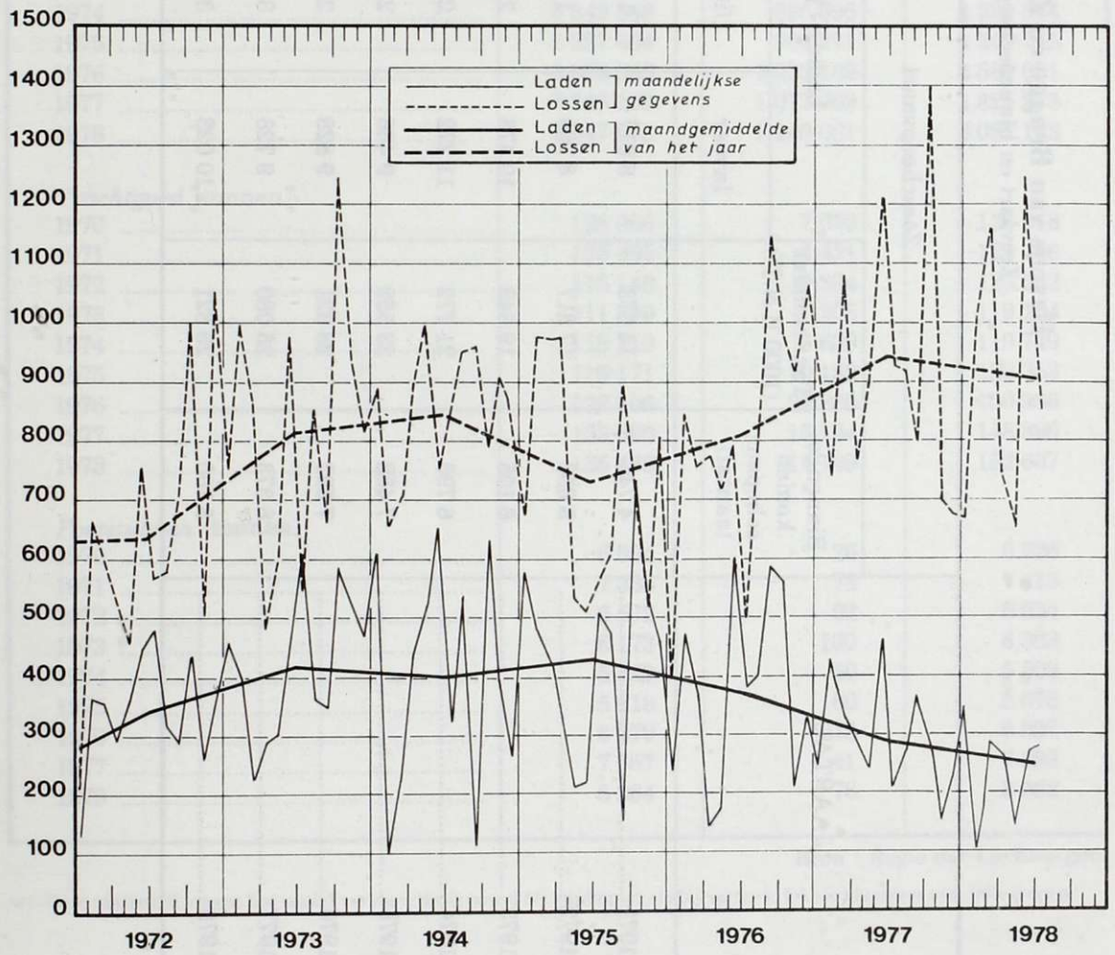

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Havens van Brugge en Zeebrugge
Zeevaart en binnenscheepvaart

JAARTAL	Zeescheepvaart					Binnenscheepvaart		Algemeen totaal (1000 B.N.T.)
	Binnengekomen schepen (aantal)	Tonnenmaat (1000 B.N.T.)	Lading (1000 B.N.T.)			Binnengekomen schepen (aantal)	Tonnenmaat (1000 B.N.T.)	
			Invoer	Uitvoer	Totaal			
1971	4 746	14 673	8 817	1 285	10 102	1 546	493	10 595
1972	5 658	17 817	8 769	1 767	10 536	1 497	471	11 007
1973	6 105	19 649	10 478	2 217	12 695	1 626	544	13 239
1974	6 796	21 772	11 272	2 772	14 044	1 748	592	14 636
1975	7 452	23 552	9 466	2 639	12 105	1 244	415	12 520
1976	7 593	23 321	9 828	2 700	12 528	1 835	623	13 151
1977	8 373	25 080	9 728	3 183	12 911	1 531	502	13 413
1978	8 700	26 821	10 028	3 438	13 466	1 481	551	14 017

Bron : Maatschappij der Brugse Zeevaartinrichtingen.

Handelsverkeer in de Belgische luchthavens (a)

OMSCHRIJVING	Vluchten		
	Regelmatig	Onregelmatige	Totaal
Vluchten **(eenheden)**			
1970	78 839	7 529	86 368
1971	83 235	7 778	91 013
1972	82 480	8 845	91 325
1973	81 935	13 498	95 433
1974	74 163	13 911	88 074
1975	71 281	14 821	86 102
1976	75 231	15 476	90 707
1977	77 587	15 577	93 164
1978	81 398	14 393	95 791
Passagiers **(eenheden)**			
1970	2 949 704	343 937	3 293 641
1971	3 104 965	385 734	3 490 699
1972	3 245 524	502 385	3 747 909
1973	3 394 030	836 695	4 232 625
1974	3 343 348	895 996	4 239 344
1975	3 387 404	962 311	4 349 715
1976	3 556 862	1 032 189	4 589 051
1977	3 748 109	1 077 069	4 825 278
1978	3 947 072	1 140 061	5 087 133
Vrachtgoed **(tonnen)**			
1970	128 966	7 052	136 018
1971	125 365	4 421	129 786
1972	116 148	7 394	123 542
1973	111 899	7 205	119 104
1974	113 110	6 639	119 749
1975	119 171	10 182	129 353
1976	128 106	22 880	150 986
1977	133 696	15 194	148 890
1978	135 438	17 169	152 607
Poststukken **(tonnen)**			
1970	6 594	26	6 620
1971	7 335	78	7 413
1972	6 572	62	6 634
1973	6 173	130	6 303
1974	5 459	50	5 509
1975	5 818	60	5 878
1976	6 679	218	6 897
1977	7 657	41	7 698
1978	8 284	78	8 362

Bron : Regie der Luchtwegen.

(a) Deze statistiek omvat het totaal vervoer, dit is zowel bij aankomst als bij vertrek, lokale vluchten niet inbegrepen.

Luchtverkeer van de SABENA

JAARTAL	Aangeboden tonkilometers (duizenden)	Vervoerde reizigers (duizenden)	Reizigerskilometers (duizenden)	Vrachtgoed (duizenden tonkilometers)	Poststukken (duizenden tonkilometers)	Vervoerde tonkilometers (duizenden)	Ladingscoëfficient (percentage)
1969	682 148,9	1 375,0	2 448 762,0	176 777,6	7 797,0	406 632,1	59,6
1970	742 261,5	1 470,6	2 759 084,1	186 956,0	8 130,5	447 280,6	60,3
1971	898 462,5	1 510,8	3 201 132,5	208 412,5	8 838,0	512 978,3	57,1
1972	907 651,8	1 484,8	3 276 713,7	234 350,1	8 616,7	540 093,3	59,5
1973	946 589,6	1 649,9	4 211 882,3	240 270,8	8 972,2	635 486,7	67,1
1974	1 137 619,8	1 693,4	4 535 822,0	287 073,7	8 589,9	711 832,9	62,6
1975	1 197 424,5	1 680,6	4 581 058,5	286 764,4	7 953,1	719 162,4	60,1
1976	1 280 271,1	1 764,0	4 453 289,5	366 673,4	9 130,7	784 257,0	61,3
1977	1 306 366,8	1 954,7	4 495 721,5	371 389,2	8 551,4	789 656,5	60,4
1978	1 310 537,1	2 027,1	4 500 060,2	375 814,5	10 248,9	791 071,3	60,4

Bron : SABENA.

HOOFDSTUK IV

DISTRIBUTIE

Uit de gegevens van de nationale boekhouding die tot 1977 ter beschikking zijn, blijkt dat de toegevoegde waarde van de groot- en de kleinhandel, — behalve in de distributie van aardolieprodukten, — in 1975 met 2,5 % zou zijn teruggelopen en in 1976 en 1977 met respectievelijk 5,8 % en 0,7 % toegenomen; dit laatstgenoemde percentage wijst dus op een geringere bedrijvigheid van die sector in 1977, een jaar van betrekkelijke conjunctuurstagnatie. Vanuit het oogpunt van de spreiding van het nationaal produkt over de produktiefactoren kan worden vastgesteld dat de inkomens van de ambachtslui en van de handelaars (zelfstandigen) in 1975 met 8,9 %, in 1976 met 8,9 % en in 1977 met 10,9 % stegen. Aan de hand van bankbronnen kan worden vastgesteld dat de inkomens van de vennootschappen uit de distributiesector sterk de hoogte ingingen in 1976, een jaar tijdens hetwelke de particuliere consumptie een aanzienlijke groei boekte. In 1977 steeg hun netto winst nog t.o.v. dit hoge peil; op grond van de reeds gekende resultaten van enkele vennootschappen, zou in 1978 deze trend tot gematigde toeneming zich voortgezet hebben.

De door de R.S.Z. op 31 maart opgenomen loon- en weddetrekkenden van de handelssector (groot- en kleinhandel, recuperatie en handelstussenpersonen) strekte over 333 675 eenheden in 1978, d.i. een lichte daling t.o.v. het aantal (336 074) in 1977. Het aantal zelfstandigen in de aldus omlijnde sector bereikte, volgens het R.S.V.Z., 140 421 eenheden in 1977. Voor 1978 zijn de cijfers nog niet bekend. In de horecasector werden in 1977 26 578 zelfstandigen en 44 693 loontrekkenden geteld. Op 31 maart 1978 beliep het aantal in deze laatstgenoemde categorie 46 926 eenheden. Steeds volgens de R.S.V.Z. waren er op 31 maart 1978 39 592 loontrekkenden in de subsector « reparatie van gebruiksgoederen », tegen 38 481 op hetzelfde tijdstip van het voorgaande jaar en 36 719 in 1976.

De bijzondere commissie voor de distributie van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, verrichtte onlangs een studie over de structurele ontwikkeling van de werkgelegenheid in de distributiesector. Uit deze studie blijkt dat het aantal tewerkgestelden in de eigenlijke distributiesector (enkel groot- en kleinhandel) in 1970 405 120 eenheden bedroeg en in 1976 op 440 667 kwam, dit is een toeneming met 8,8 %. Het aandeel van de distributie in de totale werkgelegenheid klom van 11,1 % in 1970 tot 11,9 % in 1976, dit is dus een lichte stijging.

Steeds tijdens dezelfde periode viel het aantal zelfstandigen in de distributie van 131 189 op 115 073, hetgeen neerkomt op een vermindering met 12,3 %. Deze teruggang was uiterst sterk in het begin van de jaren '70 tengevolge van de invoering van de B.T.W., maar vertraagde nadien aanzienlijk : van 1973 tot 1976 bedroeg hij immers slechts 0,3 %.

Het aantal loontrekkenden in de distributie beliep 273 931 in 1970 en liep op tot 325 594 in 1976, dit is een toeneming met 18,9 %, welke zich eveneens grotendeels voordeed in het begin van de jaren '70, gezien van 1973 tot 1976 de stijging van het aantal loontrekkenden in de distributie slechts 1,4 % bereikte. Van 1970 tot 1976 was er een vrij aanzienlijke stijging van het aandeel van de loontrekkende werknemers in de totale werkgelegenheid in de distributie, nl. van 67,6 % naar 73,9 %.

Zowel in de gezamenlijke handel als bij de eigenlijke distributie groeit de werkgelegenheid voor vrouwen relatief sneller aan. Deze trend is evenwel het gevolg van twee tegengestelde bewegingen, naargelang het gaat om loontrekkenden of zelfstandigen. Bij de laatstgenoemden werd de teruggang (met 0,3 %) van de werkgelegenheid in de distributie tijdens deze 4 jaar veroorzaakt door een daling van 4 % van de werkgelegenheid voor vrouwen, terwijl die voor mannen nog met 1,9 % toenam. Bij de loontrekkende werknemers in de distributie daarentegen was de globale stijging van de werkgelegenheid (+1,4 %) van 1973 tot 1976 gesplitst in 2,8 % voor de vrouwen tegen slechts 0,3 % ten gunste van de mannen. De gezamenlijke handel in aanmerking nemend lijken deze ontwikkelingen tegen elkaar op te wegen. Terloops kan worden gewezen op de aanmerkelijke toeneming van het aantal loontrekkenden in de recuperatiesector (+16,0 %) en op de vermindering van het aantal zelfstandigen met leurdersberoep (—13,8 %), die evenwel in 1976 nog 8 397 eenheden telden, dit is 5,6 % van de gezamenlijke zelfstandigen.

De aandacht kan ten slotte nog worden gevestigd op de vrij aanzienlijke stijging (+9 %) van het totaal aantal loontrekkenden en voor eigen rekening werkende handelstussenpersonen, die in 1976 28 532 eenheden telden, dit is 5,9 % van de in de handel tewerkgestelden.

Het betrekkelijk aandeel, tenslotte, van de in de « grote distributieondernemingen » tewerkgestelde werknemers t.o.v. de gezamenlijke werknemers in de distributie is licht gedaald en kwam van 35,1 % in 1973 op 33,5 % in 1976. Daarentegen stijgt het aandeel van de in de gewone kleinhandel tewerkgestelde werknemers, terwijl dat van de zelfstandigen nagenoeg ongewijzigd is.

De jongste 2 jaren waren de prestaties van de verschillende takken van de distributie niet alle even hoog. Het door het N.I.S. opgemaakt algemeen indexcijfer van de omzet in de kleinhandel klom in 1977 met 6,5 % naar waarde en met 1 % naar hoeveelheid en met 4,3 % naar waarde en 1,8 % naar hoeveelheid in 1978, waarbij kan worden aangestipt dat de prijshausses in het laatstgenoemde jaar beperkter waren. De twee verder in deze tekst gepubliceerde tabellen geven eensdeels de maandelijkse ontwikkeling van het globaal omzetcijfer van elke distributietak en anderdeels de geraamde jaarlijkse ontwikkeling van de door die verschillende afdelingen verkochte hoeveelheden, met uitsplitsing naargelang van het goederentype.

Na een lichte teruggang in 1977 stagneerde de afzet van de kleine detailhandel in 1978. Het verloop naargelang van de rubrieken was echter niet gelijklopend. Hoewel de verkoop van « andere artikelen » verder behoorlijke resultaten boekte, werd een teruggang van de afzet van duurzame goederen genoteerd, die toch tijdens de voorgaande jaren het globaal resultaat gunstig had beïnvloed. De verkoop van

voedingsprodukten was in 1977 in die sector aanmerkelijk verminderd (1) maar in 1978 compenseerde hij enigszins dit tekort. In dat jaar hield ook de daling bij de afzet van textiel- en kledingsartikelen verder aan.

De firma's met bijhuizen vormen nog steeds de best presterende sector van de distributie met een aangroei van verkochte hoeveelheden die in 1978 op 7,4 % kon worden geraamd, tegen 7,8 % in 1977. Zij zijn vooral gericht op de voedingswaren en hun penetratie wordt daar steeds sterker. Wanneer in 1978 een aanzienlijke stijging van de afzet van voedingsprodukten werd waargenomen — in tegenstelling tot de andere goederen — dan is het ook zo dat de consument zich voornamelijk tot deze ondernemingen heeft gewend voor zijn bijkomende vraag. Daarentegen is bij deze ondernemingen de afzet van textiel en andere artikelen verminderd, hetgeen wellicht veeleer de weerspiegeling is van het vraagverloop veeleer dan van de eigen structurele ontwikkeling. De warenhuizen handhaven nog steeds hun aanwezigheid en hun sterke groei in de verkoop van andere artikelen; in tegenstelling met al de andere distributievormen steeg bij hen ook de afzet van textiel- en kledingwaren. In 1978 waren hun resultaten op het gebied van duurzame goederen aanzienlijk minder gunstig en dat geldt ook voor de voedingswaren, maar dat is het gevolg van interne herstructureringen, daar de verkoop van deze goederen, in dezelfde vennootschappen, steeds meer toevertrouwd worden aan andere distributiekanalen met zelfbediening en gelegen buiten de stadscentra.

De resultaten van de verbruikscoöperatieven daalde verder aanmerkelijk in 1978, vooral wat de rubrieken « textiel » en « duurzame goederen » betreft. Het geringe doorwegen van deze soorten artikelen in het verkooptotaal beperkt de weerslag van hun teruggang op het globaal volume van de verkochte hoeveelheden, dat in 1978 niet verder terugliep, dank zij o.m. een licht herstel bij de afzet van andere artikelen, terwijl de verkoop van voedingsprodukten verder, maar in een geringere mate dan voorheen, vermindert. Terloops moge worden gewezen op het thans in de coöperatieven aan de gang zijnde belangrijke herstructureringsproces.

Ook de structurele ontwikkeling van de kleinhandel kan met belangstelling worden gevolgd. In een aantal firma's hield de tendens tot bedrijfsconcentratie, die tussen de beide tellingen van 1961 en 1970 zeer duidelijk tot uiting kwam, aan, maar toch met een opmerkelijke vertraging in de jongste jaren. Het is echter van belang dit verloop te volgen in de 3 sectoren hierna welke een enigszins verschillende ontwikkeling kennen wegens de aard van de verkochte produkten.

De tak « algemene voedingswaren », dranken en tabak groepeert over het algemeen de massaverkoop van courante consumptiegoederen en vindt de grootste baat bij de toepassing van de technieken inzake visuele verkoop en zelfbediening. Daar is ook de concentratiegraad het duidelijkst. Het aantal ondernemingen loopt aanhoudend terug, de tendens naar grotere eenheden gaat verder en het aantal bedrijven met loontrekkend personeel neemt toe, waaruit enige afhankelijkheid van de verkooppunten (bijhuizen, aangeslotenen, enz.) kan blijken.

---

(1) Het in de tabel opgenomen cijfer (—15,4 %) moet worden gerelativeerd, gezien de moeilijkheden bij de statistiek in verband met de kleinhandel. Dat neemt echter niet weg dat, zelfs aan de hand van andere bronnen, in 1977 het volume van de afzet van voedingsmiddelen aanzienlijk verminderde in de kleine detailhandel, waarvan het marktaandeel inzake die afzet trouwens tot 53,9 % zou zijn teruggelopen in dat jaar, tegen 59,3 % in 1976.

In de textielbranche, de kleding en het schoeisel stabiliseerde zich de tijdens de beide tellingen vastgestelde — en gedurende de jongste jaren zelfs omgekeerde — teruggang, waaruit kan worden afgeleid dat er in deze sector een toenemend aantal openingen van verkooppunten bestaat dat het concentratieverschijnsel van het voorgaande decennium vervangt. De sector zoals hij is afgebakend omvat weliswaar winkels van een totaal verschillend type waardoor een oordeelkundige appreciatie erg wordt bemoeilijkt. Bovendien kan door de ongunstige ontwikkeling van de textielafzet tijdens de twee jongste jaren deze tendens worden afgeremd.

In de takken « meubelen », « huishoudapparaten », « luxe-artikelen », « automoto », enz., werd de tendens die tussen de beide tellingen in werd vastgesteld, nl. een numerieke stijging van het aantal ondernemingen in deze consumptiesector, gedurende de jongste jaren voortgezet.

Wat de verkoopstechniek en -methode betreft, wordt de sector nog steeds gekenmerkt door het beroep op de zelfbediening, die trouwens gedurende lange tijd zijn stempel op de ontwikkeling van de kleinhandel drukte o.m. door het verkoopsaanbod van primaire goederen welke het best op de visuele verkoop is afgestemd. Het gaat hierbij om courante gebruiksgoederen die weinig of geen tussenkomst van de verkoper vergen. Indien uit de jongste tellingen van zelfbedieningswinkels enige teruggang blijkt, dan is dit voornamelijk toe te schrijven aan de verdwijning van verschillende verkooppunten met kleinere oppervlakte.

Tijdens de jongste jaren werd de toepassing van de zelfbediening uitgebreid tot « secundaire » en « tertiaire » goederen. Zo kwamen eenheden tot stand die gespecialiseerd zijn in textiel, in knutsel- en tuinartikelen, in boeken, in meubelen en huishoudapparaten en het ziet er naar uit dat deze zich ook verder zullen uitbreiden. De meeste ondernemingen blijven evenwel de traditionele verkoopstechniek trouw.

De ontwikkeling van de nieuwe handelstechnieken bij de handelsondernemingen en -vennootschappen werd voortgezet in de richting van een grotere concentratie. De sector van de courante consumptieartikelen wordt voornamelijk beheerst door de grotere handelsondernemingen (geïntegreerde handel, bedrijven met bijhuizen, aangesloten zelfstandigen, kettingwinkels, enz.). Bij de minder courante artikelen is die beheersing veel minder groot en is het aandeel van de zelfstandige handelaars veel aanzienlijker.

Uit de tabel over de ontwikkeling van het marktaandeel der verschillende distributievormen blijkt evenwel dat dit weinig wijzigingen ondergaat. Toch kan worden gewezen op de aanmerkelijke teruggang van het aandeel van de niet-geassocieerde zelfstandige kleinhandel in de totale omzet van voedingsprodukten in 1977 terwijl het aandeel van de firma's met bijhuizen en van de geassocieerde zelfstandigen toeneemt. Zoals reeds vorig jaar in deze publicatie werd opgemerkt, blijft in België de concentratie in de kleinhandel klaarblijkelijk beperkt, maar zij komt wel tot uiting in andere stadia van het distributieproces, zoals b.v. op het vlak van de groothandel of door uitbreiding van systemen zoals dat van « franchising ».

*

* *

Leurhandel

Indeling van de leurhandelaars volgens de aard van de handel (a)

DATUM EN VERBLIJFPLAATS VAN DE HANDELAAR	Openbare markt		Openbare weg		Van deur tot deur		Openbare markt en openbare weg		Openbare markt en van deur tot deur		Openbare weg en van deur tot deur		Openbare markt, openbare weg en van deur tot deur		Alle groepen samen		
	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Totaal
1 januari 1976 :																	
Antwerpen	2 677	57	433	9	2 189	57	791	35	205	11	274	13	2 332	73	8 901	255	9 156
Brabant	3 319	294	687	81	2 952	162	1 466	140	243	23	386	10	2 007	148	11 060	858	11 918
Henegouwen	971	75	86	11	2 132	278	530	106	154	39	86	13	959	248	4 918	770	5 688
Luik	524	53	100	22	1 521	147	355	64	139	29	136	6	738	149	3 513	470	3 983
Limburg	422	18	41	—	1 079	86	177	12	115	5	205	15	1 093	55	3 132	191	3 323
Luxemburg	23	—	5	—	273	5	37	2	18	—	18	—	109	1	483	8	491
Namen	55	4	19	—	576	20	66	5	34	2	28	7	212	12	990	50	1 040
Oost-Vlaanderen	3 223	19	442	7	2 366	15	1 016	11	330	9	562	8	2 672	40	10 611	109	10 720
West-Vlaanderen	931	4	195	—	1 870	8	362	5	183	—	329	3	1 477	5	5 347	25	5 372
Buitenland	3	59	3	6	14	144	1	17	2	3	2	10	26	77	48	316	364
Het Rijk	**12 148**	**583**	**2 008**	**136**	**14 972**	**922**	**4 801**	**397**	**1 423**	**121**	**2 026**	**85**	**11 625**	**808**	**49 003**	**3 052**	**52 055**
1 januari 1972 :																	
Het Rijk	**11 257**	**393**	**1 408**	**90**	**9 880**	**394**	**3 551**	**302**	**1 122**	**81**	**1 972**	**83**	**9 757**	**609**	**38 947**	**1 952**	**40 899**
1 januari 1974 :																	
Het Rijk	**10 886**	**718**	**2 094**	**118**	**27 074**	**1400**	**4 840**	**437**	**1 331**	**134**	**2 001**	**95**	**11 358**	**842**	**59 584**	**3 744**	**63 328**

(a) De telling wordt slechts om de 2 jaar gedaan. De gegevens op 1 januari 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Belgische handelsvennootschappen met hoofdbedrijf in België (a)

OMSCHRIJVING	Oprichting van vennootschappen						Kapitaal-verhoging	Ontbinding van vennootschappen door vereffening en samensmelting	
	Naamloze en commanditaire vennootschappen op aandelen		Personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid		Totaal		Netto nominaal bedrag (duizenden franken)	Totaal	
	Aantal	Nominaal kapitaal (duizenden franken)	Aantal	Nominaal kapitaal (duizenden franken)	Aantal	Nominaal kapitaal (duizenden franken)		Aantal	Kapitaal (duizenden franken)
Kleinhandel :									
1970	129	164 622	733	304 433	862	469 055	73 119	238	93 418
1971	117	90 300	719	320 757	836	411 057	860 906	227	545 864
1972	112	64 333	716	281 671	828	346 004	136 431	226	67 320
1973	116	81 530	798	308 002	974	389 532	202 101	216	77 076
1974	163	221 044	950	382 580	1 113	603 624	538 394	216	1 735 108
1975	177	168 275	1 017	406 845	1 194	575 120	564 949	233	193 582
Groot- en buitenlandse handel :									
1970	352	787 463	370	338 510	722	1 125 973	3 159 376	426	806 645
1971	297	470 108	367	221 118	664	691 226	1 664 859	347	885 986
1972	333	622 268	563	329 458	896	951 726	855 418	326	457 195
1973	338	782 051	542	310 108	880	1 092 159	857 176	294	524 445
1974	460	1 361 934	567	330 156	1 027	1 692 090	2 276 435	360	802 867
1975	465	1 218 989	708	348 006	1 173	1 566 995	7 307 294	336	679 950

(a) De gegevens voor 1976, 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Inschrijvingen en schrappingen in het Handelsregister

OMSCHRIJVING	1975	1976			1977			1978 (b)		
	Totaal	Eenmanszaken	Vennootschappen	Totaal	Eenmanszaken	Vennootschappen	Totaal	Eenmanszaken	Vennootschappen	Totaal
Hoofdinschrijvingen (a) :										
Hof van Beroep te :										
Brussel	22 093	17 902	5 695	23 597	8 491	2 965	11 456	8 060	3 012	11 072
Antwerpen	—	—	—	—	7 289	2 622	9 911	7 687	2 467	10 154
Bergen	—	—	—	—	4 617	832	5 449	4 696	837	5 533
Luik	9 185	8 284	1 590	9 874	6 138	1 226	7 364	6 287	1 256	7 543
Gent	9 896	8 023	2 070	10 093	7 916	2 172	10 088	7 878	2 102	9 980
Totaal ...	**41 174**	**34 209**	**9 355**	**43 564**	**34 451**	**9 817**	**44 268**	**34 608**	**9 674**	**44 282**
Schrappingen ingevolge opheffing van de handelszaak, afstand, overdracht of overlijden :										
Hof van Beroep te :										
Brussel	16 654	14 681	1 073	15 754	6 322	625	6 947	6 523	703	7 226
Antwerpen	—	—	—	—	7 107	505	7 612	6 663	489	7 152
Bergen	—	—	—	—	3 960	130	4 090	4 042	149	4 191
Luik	7 690	7 431	301	7 732	4 972	211	5 183	4 973	189	5 162
Gent	9 297	8 474	399	8 873	7 998	378	8 376	7 404	376	7 780
Totaal ...	**33 641**	**30 586**	**1 773**	**32 359**	**30 359**	**1 849**	**32 208**	**29 605**	**1 906**	**31 511**
Verschil	**+7 533**	**+3 623**	**+7 582**	**+11 205**	**+4 092**	**+7 968**	**+12 060**	**5 003**	**+7 768**	**+12 771**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

(a) Inclusief de hoofdinschrijvingen wegens overname van geschrapte of overgedragen handelszaken, ingevolge afstand, overdracht, overlijden, enz.
(b) De spreiding in 5 Hoven van Beroep begint in 1978.

Faillietverklaringen en aanvragen om gerechtelijke akkoorden (a)

OMSCHRIJVING	Faillietverklaringen (b)				Aanvragen om gerechtelijke akkoorden			
	1973 (c)	1974 (c)	1975 (c, d)	1976 (c)	1973 (c)	1974 (c)	1975 (c, d)	1976 (c)
Hof van Beroep te :								
Antwerpen	..	..	528	530	..	..	27	28
Brussel	1 161	1 212	824	879	100	132	56	79
Bergen	..	..	205	250	..	..	59	59
Gent	278	284	327	410	21	31	51	37
Luik	371	387	352	372	41	47	47	48
Het Rijk ...	**1 810**	**1 883**	**2 236**	**2 441**	**162**	**210**	**240**	**251**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Faillietverklaringen tijdens het jaar, heropende faillissementen inbegrepen.
(c) Voorlopige gegevens.
(d) Vanaf 1975, nieuwe Hoven van Beroep : Antwerpen en Bergen.

Ontwikkeling van de zelfbedieningswinkels per 1 januari

OMSCHRIJVING	1975		1976		1977		1978	
	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal	Aantal	In % van het totaal
	Indeling naar distributievorm							
Zelfstandigen	2 915	72	2 733	71	2 802	68	2 745	66
Verbruikscoöperaties	403	10	352	9	499	12	602	14
Warenhuizen en filiaalbedrijven	725	18	754	20	841	20	835	20
Totaal ...	**4 043**	**100**	**3 839**	**100**	**4 142**	**100**	**4 182**	**100**
	Indeling naar verkoopoppervlakte (m^2)							
1 - 99	1 308	32	1 191	31	1 308	32	1 379	33
100 - 199	1 113	27	1 022	27	1 030	25	1 010	24
200 - 399	716	18	704	18	731	18	713	17
400 en meer zonder vlees	127	3	138	4	165	4	174	4
400 - 799	387	10	380	10	438	10	430	10
800 - 999	84	2	84	2	105	2	105	3
1 000 - 2 499	238	6	248	6	289	7	295	7
2 500 en meer	70	2	72	2	76	2	76	2
Totaal ...	**4 043**	**100**	**3 939**	**100**	**4 142**	**100**	**4 182**	**100**

Bron : Belgisch Comité voor de Distributie.

Balans inzake toepassing van de wet van 29 juni 1975 betreffende de handelsvestigingen

(afgesloten eind december 1978)

STREEK		Supermarkten	Hypermarkten	Shopping centra	Handelspanden	Autonome inplantingen	Andere	Totaal
		Ingewilligde aanvragen						
Vlaanderen	(a)	25	6	—	18	47	—	96
	(b)	32 143	10 962	—	84 223	82 434	—	209 762
Wallonië	(a)	25	4	—	9	14	3	55
	(b)	25 487	19 598	—	23 770	26 472	6 370	101 697
Brussel	(a)	2	—	1	4	—	1	8
	(b)	2 711	—	25 000	18 870	—	5 400	51 981
Totaal	(a)	52	10	1	31	61	4	159
	(b)	60 341	30 560	25 000	126 863	108 906	11 770	363 440
		Geweigerde aanvragen						
Vlaanderen	(a)	14	9	2	7	11	1	44
	(b)	21 250	35 919	39 990	45 983	43 556	2 683	189 381
Wallonië	(a)	6	5	2	9	5	—	27
	(b)	7 161	39 170	25 708	38 590	45 478	—	156 107
Brussel	(a)	—	—	1	4	—	1	6
	(b)	—	—	31 000	75 129	—	4 000	110 129
Totaal	(a)	20	14	5	20	16	2	77
	(b)	28 411	75 089	96 698	159 702	89 034	6 683	455 617

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

(a) Aantal afgehandelde dossiers.
(b) Nettoverkoopsoppervlakte (m^2) van de aangevraagde inplanting.

Ontwikkeling van de kleinhandelsomzet per distributietype (a)

(hoeveelheidsindexcijfers, in % t.o.v. het voorgaande jaar)

OMSCHRIJVING	Kleine detailhandel		Warenhuizen		Bedrijven met bijhuizen (b)		Verbruiks-coöperatieven		Supermarkten van onafhankelijke ondernemers		Supermarkten van de grote distributie-ondernemingen (c)	
	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978
Voedingsmiddelen	—15,4	— 0,7	1,4	— 3,0	8,6	9,4	—15,1	—10,2	..	..	..	..
Textiel en kleding	— 4,4	— 7,1	0,3	1,8	4,3	— 4,9	—17,0	—39,2	..	..	..	..
Meubilerings- en huishoudartikelen	4,8	— 0,9	— 2,8	— 4,0	6,8	— 0,5	—11,5	—31,6	..	..	..	..
Andere artikelen	5,9	2,7	11,6	9,0			— 1,3	3,5	..	..	..	..
Totaal ...	**— 3,3**	**— 0,3**	**3,1**	**3,7**	**7,8**	**7,4**	**—11,6**	**—10,7**	**1,6**	**0,6**	**11,4**	**7,8**

(a) Voorlopige gegevens voor 1978.
(b) De GB-supermarkten zijn in deze rubriek inbegrepen.
(c) De gegevens van deze rubriek komen eveneens voor in sommige voorgaande. Het belang ervan is dat ze een vergelijking mogelijk maakt met de supermarkten van onafhankelijke ondernemers.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Detailhandelsomzetten naar bedrijfsvorm (a)

(in %)

OMSCHRIJVING	Omzet levensmiddelen			Omzet niet-levensmiddelen			Totale omzet		
	1975	1976	1977	1975	1976	1977	1975	1976	1977
Verbruikerscoöperaties	1,9	1,5	1,4	0,7	0,7	0,6	1,2	1,0	0,9
Filiaalbedrijven	17,9	19,3	21,5	5,2	5,0	5,1	9,9	10,5	11,1
Warenhuizen	5,0	4,6	5,2	6,2	6,2	6,0	5,8	5,6	5,7
Postorderbedrijven	—	—	—	1,1	1,1	1,2	0,7	0,7	0,7
Omzet geïntegreerde handel	**24,8**	**25,4**	**28,1**	**13,2**	**13,1**	**12,9**	**17,6**	**17,8**	**18,4**
w.o. : supermarkten (b)		(21,4)	(24,3)						
Zelfstandigen aangesloten bij :									
— aankoopcoöperaties detaillisten	2,5	3,8	4,3	0,8	0,8	0,8	1,5	1,9	2,1
— vrijwillig filiaalbedrijven	7,4	5,8	7,6	0,2	0,1	0,3	2,9	2,3	2,9
— aangesloten bij geïntegreerde handel en speciaalzaken met franchisestelsel	5,4	5,7	5,7	1,4	1,3	1,5	2,9	3,2	3,0
Omzet geassocieerde zelfstandige handel	15,3	15,3	18,0	2,4	2,5	2,6	7,3	7,4	8,2
Omzet niet-geassocieerde zelfstandige handel	59,9	59,3	53,9	84,3	84,4	84,5	75,1	74,8	73,3
Totaal zelfstandige handel	**75,2**	**74,6**	**71,9**	**86,7**	**86,9**	**87,1**	**82,4**	**82,2**	**81,5**
w.o. : supermarkten		(9,2)	(9,5)						
Totale detailverkoop	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Inclusief de verkoop van levensmiddelen in hypermarkten.

Bron : Belgisch Comité voor Distributie.

Verloop van de omzet in de kleinhandel

(1970 = 100)

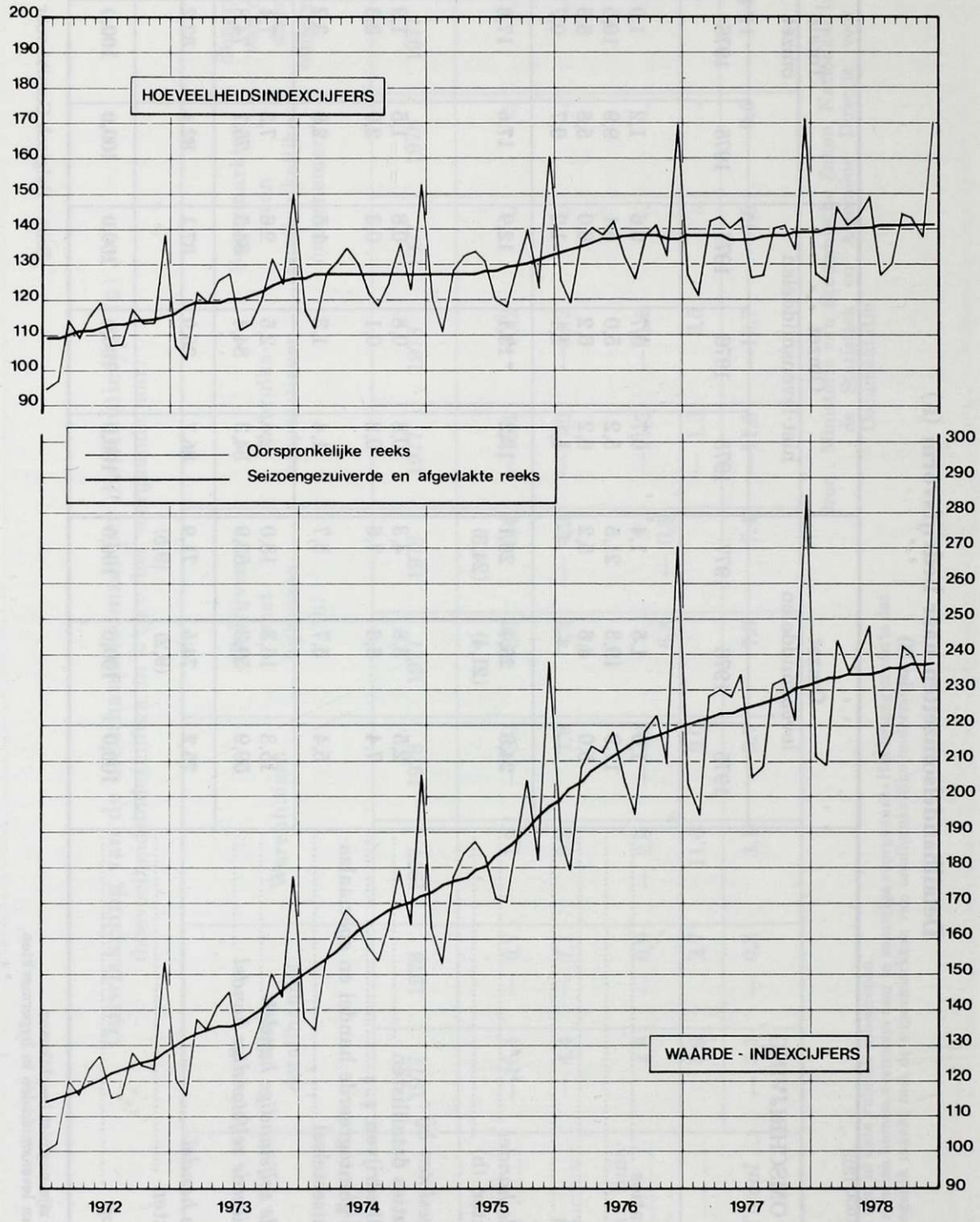

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Verloop van de indexcijfers van de omzet in de kleinhandel

(seizoengezuiverde en afgevlakte reeks — 1970 = 100)

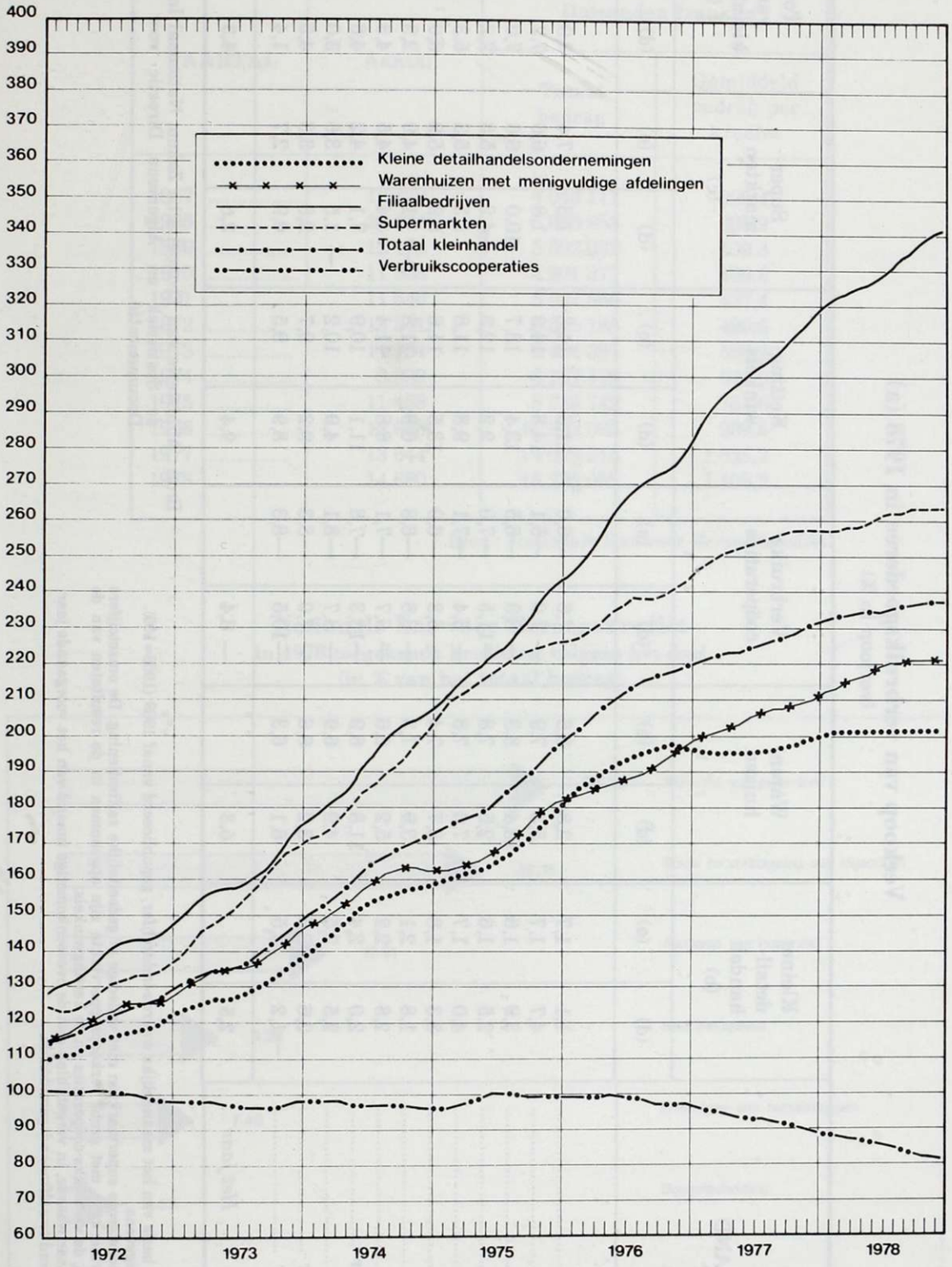

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Verkoop van verbruiksgoederen in 1978 (a)

(verloop in %)

MAAND	Kleine detailhandel (b)		Warenhuizen		Verbruikscoöperaties		Kettingwinkels		Supermarkten (c)		Totaal van de kleinhandel (b)	
	(d)	(e)	(d)	(e)	(d)	(e)	(d)	(e)	(d)	(e)	(d)	(e)
Januari	1,1	1,7	3,8	8,5	— 7,6	—6,0	11,6	14,3	1,3	7,4	3,9	6,2
Februari	4,7	1,7	5,3	7,9	— 7,0	—6,1	14,8	14,2	1,8	6,6	7,2	6,0
Maart	3,9	1,6	13,4	8,3	— 8,3	—6,5	13,4	13,7	10,0	6,6	7,0	5,8
April	2,5	1,6	2,5	7,8	—11,5	—7,0	2,2	12,3	—4,2	5,3	2,2	5,4
Mei	4,0	1,7	7,6	7,8	— 5,4	—7,1	9,8	11,8	5,3	5,3	5,3	5,2
Juni	3,3	1,8	8,7	7,4	— 5,3	—6,9	13,5	11,6	5,9	5,2	6,0	5,1
Juli	1,8	2,1	3,9	7,3	— 8,8	—6,8	6,9	11,8	— 1,1	4,9	2,9	5,3
Augustus	2,8	2,2	5,2	6,6	— 6,7	—7,1	8,8	11,4	4,4	4,5	4,3	5,1
September	2,0	2,4	11,8	6,9	—13,3	—7,8	11,1	10,9	7,1	4,2	4,8	5,0
Oktober	2,5	2,5	4,9	6,9	— 8,7	—8,1	4,9	10,2	— 1,5	3,6	3,0	4,8
November	2,6	2,6	3,2	6,6	— 7,0	—8,3	9,2	9,7	2,8	3,3	4,5	4,7
December	—1,2	2,5	6,1	6,3	—10,5	—8,3	8,9	9,5	0,9	2,7	1,4	4,4
Het jaar ...	**2,5**		**6,3**		**— 8,4**		**9,4**		**2,6**		**4,3**	

(a) Berekend op basis van het maandelijks waarde-indexcijfer, gepubliceerd vanaf 1969 (1966=100).
(b) Voorlopige gegevens.
(c) Kleine en middelgrote supermarkten met volledige of gedeeltelijke zelfbediening. De omzetcijfers van de supermarkten met grote verkoopsoppervlakte zijn opgenomen in de resultaten van de warenhuizen, de verbruiks-coöperaties en de kettingwinkels.
(d) Indexcijfer naar waarde, in vergelijking met de overeenkomstige maand van het voorgaande jaar.
(e) Voortschrijdend twaalfmaandsgemiddelde.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Nationale Kas voor Beroepskrediet
Verstrekte kredieten

JAARTAL	Aantal	Duizenden franken	
		Totaal bedrag	Gemiddeld bedrag per krediet
1967	12 170	4 043 111	329,4
1968	12 834	5 080 953	395,9
1969	12 174	5 592 032	459,3
1970	11 968	4 901 377	409,5
1971	11 540	5 047 860	437,4
1972	13 341	6 545 185	490,6
1973	14 184	8 494 397	598,9
1974	9 089	6 107 479	672,0
1975	11 458	8 749 742	763,6
1976	12 668	11 903 095	939,6
1977	13 644	14 029 215	1 028,2
1978	14 680	16 239 052	1 106,2

Bron : Nationale Kas voor Beroepskrediet.

Nationale Kas voor Beroepskrediet
In 1978 toegekende kredieten volgens het doel
(in % van het totaal bedrag)

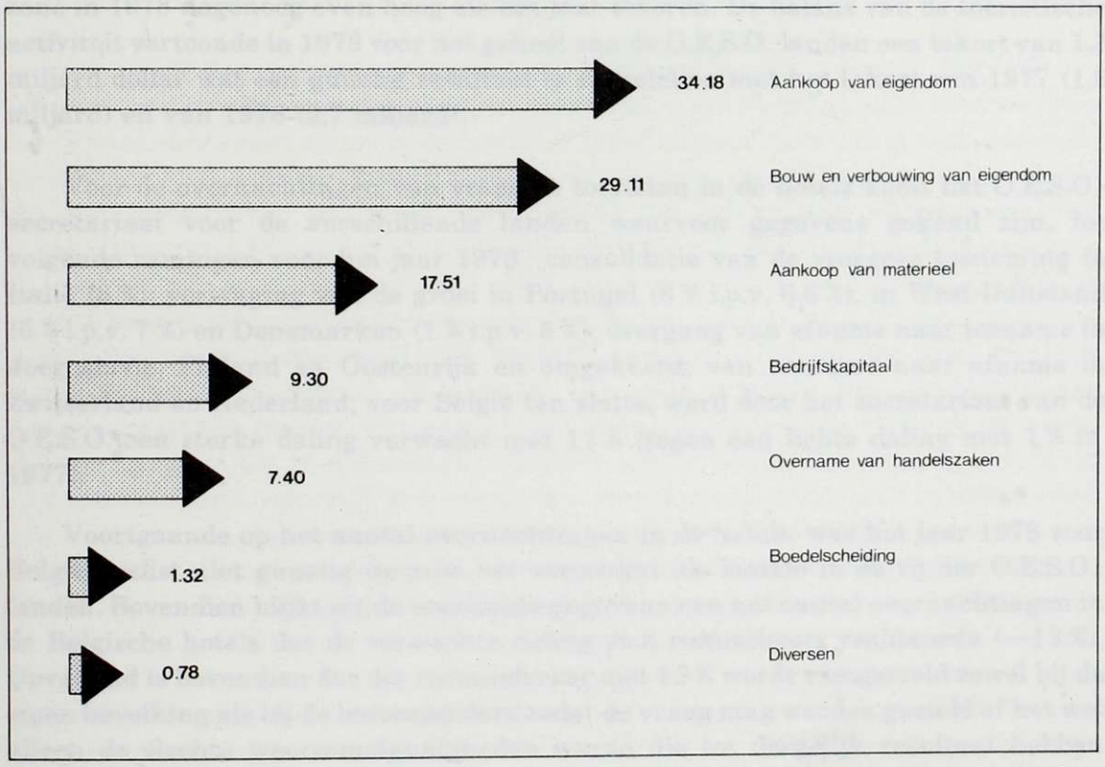

Bron : Nationale Kas voor Beroepskrediet.

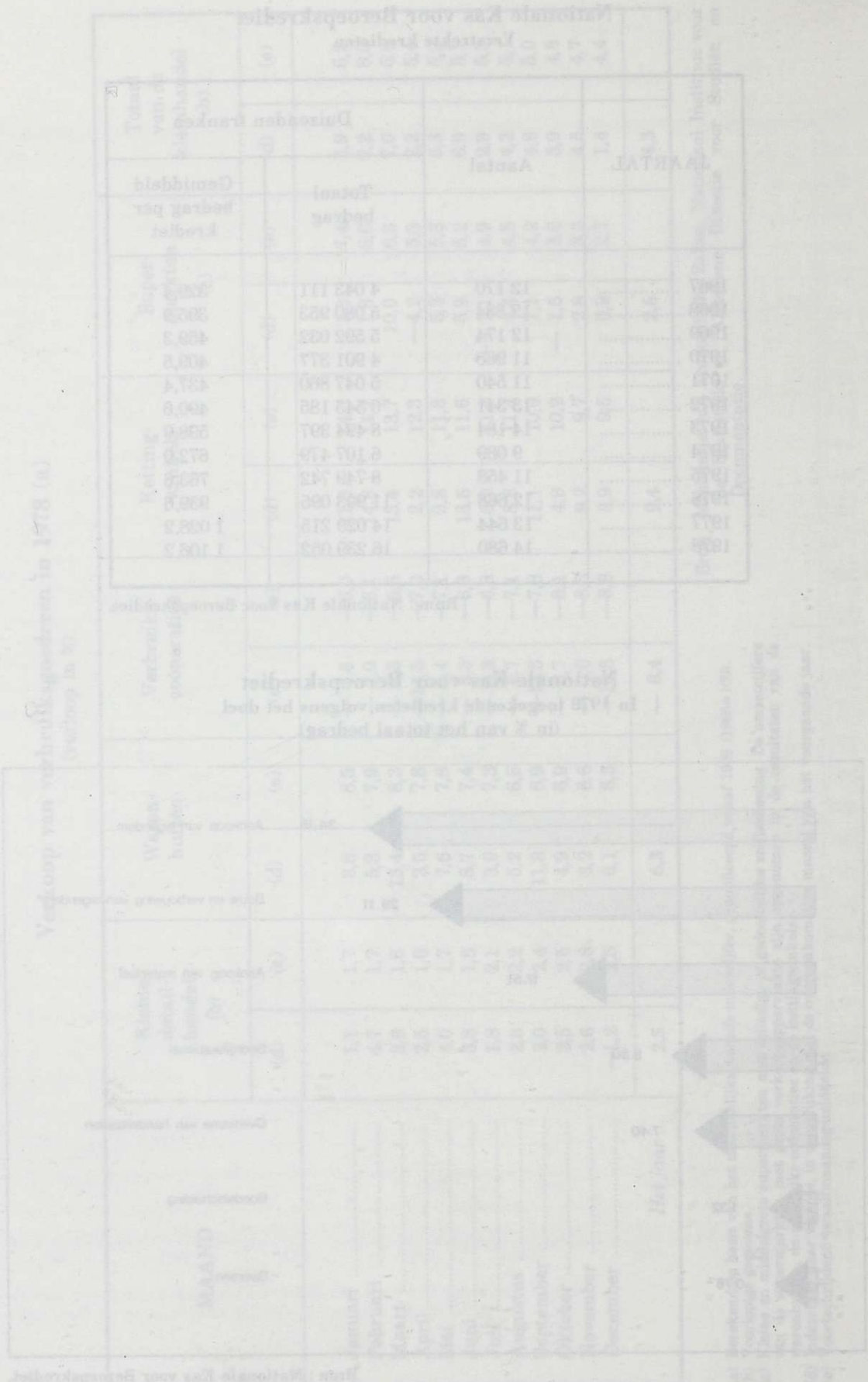

HOOFDSTUK V

TOERISME

Een diagnose van de ontwikkeling van het toerisme in België heeft ongetwijfeld meer waarde indien zij samengaat met de ontleding van de toeristische activiteiten op wereldvlak. Nog niet zo lang geleden was er een beperkte vraag naar reizen, afkomstig uit een dunne maatschappelijke bovenlaag van een relatief klein aantal landen. Thans moet voldaan worden aan een omvangrijke en groeiende vraag, afkomstig uit alle lagen van de bevolking en uit een veel groter aantal landen.

De ontvangsten en uitgaven met betrekking tot het internationaal toerisme, bedroegen voor de eerste negen maanden van 1978 voor de landen aangesloten bij de O.E.S.O. (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) respectievelijk 50 en 51,4 miljard dollar, tegen 41,6 en 43,2 miljard dollar in 1977. In vergelijking met 1977 bedroeg de toename bij de ontvangsten dus 20 % en die van de uitgaven 19 %. Het jaar voordien bereikte die aangroei respectievelijk 23 % en 18 %. Rekening houdend met een gemiddeld inflatiepercentage van 8 % in 1977 en 7 % in 1978, was de werkelijke toeneming der ontvangsten uit het toerisme in de O.E.S.O.-zone in 1978 nagenoeg even hoog als het jaar tevoren. De balans van de toeristische activiteit vertoonde in 1978 voor het geheel van de O.E.S.O.-landen een tekort van 1,3 miljard dollar wat een gunstig resultaat is vergeleken met het tekort van 1977 (1,6 miljard) en van 1976 (2,7 miljard).

Voor de overnachtingen van vreemde toeristen in de hotels komt het O.E.S.O.-secretariaat voor de verschillende landen waarvoor gegevens gekend zijn, tot volgende ramingen voor het jaar 1978 : consolidatie van de vroegere toeneming in Italië (8 %); vertraging van de groei in Portugal (6 % i.p.v. 6,6 %), in West-Duitsland (5 % i.p.v. 7 %) en Denemarken (1 % i.p.v. 5 %); overgang van afname naar toename in Joegoslavië, Finland en Oostenrijk en omgekeerd, van toename naar afname in Zwitserland en Nederland; voor België ten slotte, werd door het secretariaat van de O.E.S.O. een sterke daling verwacht met 11 % (tegen een lichte daling met 1 % in 1977).

Voortgaande op het aantal overnachtingen in de hotels, was het jaar 1978 voor België beslist niet gunstig vermits het verschijnt als laatste in de rij der O.E.S.O.-landen. Bovendien blijkt uit de voorlopige gegevens van het aantal overnachtingen in de Belgische hotels dat de verwachte daling zich ruimschoots realiseerde (—13 %). Opvallend is bovendien dat die vermindering met 13 % wordt vastgesteld zowel bij de eigen bevolking als bij de buitenlanders zodat de vraag mag worden gesteld of het wel alleen de slechte weersomstandigheden waren die tot dergelijk resultaat hebben geleid. Onder de buitenlanders waren het vooral de Fransen (—21 %), de Duitsers (—

16 %), de Luxemburgers (—19 %) en de Amerikanen (—17 %) die in 1978 hun verlof elders gingen doorbrengen.

De aftakeling van het toerisme was vooral opvallend aan de Belgische kust die 5 % minder overnachtingen boekte dan in 1977. De Ardennen en de Kempen hadden minder te lijden van de zwakke toeristische belangstelling. Het aandeel van de Ardennen in het totaal aantal overnachtingen steeg van 18 % naar 19,5 % en dat van de Kempen van 5 naar 6 %.

De spreiding van het aantal overnachtingen volgens seizoen of tussenseizoen geeft voor het afgelopen jaar een ongunstig resultaat te zien ingevolge de daling van het aantal overnachtingen tijdens het seizoen, ten voordele van het tussenseizoen. Vooralsnog is deze ontwikkeling niet het gevolg van vakantiespreiding.

Uit de B.T.W.-aangiften, ingestuurd door de horecasector (maaltijd-, logies- en drankverstrekkende bedrijven), volgt dat de omzet in die sector de jongste twee jaren zeer zwak was gedurende de vier vakantiemaanden juni tot september : in 1978 steeg hij slechts met 1 % t.o.v. het jaar voordien, terwijl er in 1977 zelfs een lichte daling optrad.

Volgens de gegevens van de Nationale Bank bedroegen de totale ontvangsten, afkomstig uit het toerisme, in 1978 42,9 miljard frank; de uitgaven die traditioneel veel hoger liggen, bedroegen 71,3 miljard. Deze gegevens, die voorlopig zijn, zullen in de loop van 1979 nog worden gewijzigd zoals die van het jaar 1977 ook werden gewijzigd (ontvangsten en uitgaven werden met ongeveer 14 % verhoogd). Het tekort op de toeristische balans neemt van jaar tot jaar toe en de laatste twee jaren stijgt dit tekort veel sneller dan het inflatiepercentage.

Wat het sociaal toerisme betreft, waar men niet alleen de vakantiehuizen en jeugdherbergen in onder brengt, maar meestal ook de kampeerterreinen, was het afgelopen jaar zeker geen succes, behalve misschien voor de vakantiehuizen in het Vlaamse landsgedeelte waar het aantal overnachtingen nog met 3,7 % toenam. In 1977 bedroeg de stijging bij die inrichtingen 4,4 % (na verbetering van het oorspronkelijk gegeven voor dat jaar); in vijf jaar steeg het aantal overnachtingen in de Vlaamstalige vakantiehuizen met 13 %. In Wallonië trad in het aantal overnachtingen de jongste twee jaar weinig verandering op terwijl de globale stijging over vijf jaar slechts 5,6 % bedroeg. Tijdens diezelfde periode steeg het aantal vakantiehuizen aan Vlaamse zijde van 20 naar 27 (waarin een stijging met 5 eenheden in 1978) en aan Waalse zijde van 11 naar 15 (waarin een stijging met 3 eenheden in 1978). Het aantal bedden bedraagt gezamenlijk 21 955 waarvan bijna de drie vierden in Vlaamse vakantiehuizen werd geplaatst. Het aantal bedden steeg hier in vijf jaar tijd met 23 % en in Wallonië met 43 %. Die uitbreiding bleek nochtans niet in verhouding te zijn met de vraag naar overnachting zodat tijdens diezelfde periode de bezettingsgraad, berekend over de vijf vakantiemaanden, in Vlaanderen daalde van 60 % naar 55 % en in Wallonië van 51 % naar 38 %.

Het kampeertoerisme waarvan de trend sedert een tiental jaren onafgebroken opwaarts was gericht, blijkt in het jaar 1976 zijn hoogtepunt te hebben bereikt met meer dan 8 miljoen overnachtingen. Het jaar daarop daalde het aantal kampeerover-

nachtingen met 11,6 % en in 1978 trad er een nieuwe daling op met 4,2 %. Onder de negen geregistreerde nationaliteiten waren er slechts twee die in 1978 meer overnachtingen telden dan het jaar voordien (de Engelsen en de Italianen). Zoals bij het hoteltoerisme, was het ook hier de kuststreek die vooral te lijden had van een gebrek aan belangstelling.

Zeer waarschijnlijk gaat het hier om een structureel verschijnsel daar het toerisme in België op dit ogenblik af te rekenen heeft met een felle concurrentie vanwege de landen met een minder sterke munt en een meer bevoorrecht klimaat. Deze twee elementen bepalen samen de evolutie van de huidige toestand : een aangroei van de internationale toeristische verplaatsingen en een voortdurende expansie van de camping-caravaning. Daar de vruchten van die neo-toeristische activiteiten echter vooral door het buitenland worden geplukt, dienen er dringend maatregelen te worden overwogen om onze toeristische industrie, waarvan toch ongeveer één Belg op acht leeft, veilig te stellen.

*
* *

Indeling der overnachtingen volgens het land van gewone verblijfplaats (a)

LAND VAN GEWONE VERBLIJFPLAATS	1971		1972		1973		1974		1975		1976		1977		1978 (c)	
	Duizenden eenheden	Verhoudingscijfer (b)	Duizenden eenheden	Verhoudingscijfer (b)	Duizenden eenheden	Verhoudingscijfer (b)	Duizenden eenheden	Verhoudingscijfer (b)	Duizenden eenheden	Verhoudingscijfer (b)	Duizenden eenheden	Verhoudingscijfer (b)	Duizenden eenheden	Verhoudingscijfer (b)	Duizenden eenheden	Verhoudingscijfer (b)
Buitenland :																
Groot-Brittannië	1 084	203	1 048	196	1 089	204	952	178	1 100	206	1 003	187	877	164	743	139
Frankrijk	1 106	223	976	196	995	200	945	190	976	196	934	188	892	179	570	115
Nederland	685	204	685	204	662	197	730	217	786	234	829	247	941	280	835	249
Duitsland (West-)	1 102	656	1 052	626	1 167	695	1 216	724	1 279	761	1 233	734	1 246	742	983	585
Italië	175	236	179	242	176	238	185	250	190	257	177	239	182	246	172	232
Groothertogdom-Luxemburg	175	365	140	292	155	323	154	321	156	325	149	310	126	262	96	200
Zwitserland	68	124	71	129	75	136	81	147	81	147	78	142	77	140	72	131
Verenigde Staten	511	270	489	259	508	269	569	301	490	259	511	270	543	287	450	238
Andere landen	893	292	908	297	1 049	343	1 098	359	1 127	368	1 063	347	1 114	364	997	326
Totaal ...	**5 779**	**263**	**5 548**	**251**	**5 876**	**266**	**5 931**	**269**	**6 185**	**280**	**5 977**	**271**	**5 998**	**272**	**4 918**	**223**
België	**15 687**	**226**	**15 472**	**223**	**14 351**	**207**	**14 197**	**205**	**14 395**	**208**	**14 251**	**206**	**14 503**	**209**	**11 791**	**170**
Algemeen totaal ...	**21 486**	**235**	**21 019**	**230**	**20 227**	**221**	**20 128**	**220**	**20 580**	**225**	**20 228**	**221**	**20 501**	**224**	**16 709**	**183**

(a) In de statistiek zijn enkel de personen opgenomen die in België tegen vergoeding logeerden, elders dan in kuurinrichtingen en met uitsluiting van de kampeerterreinen.
(b) Op basis 1953 = 100.
(c) Voorlopige gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Indeling der overnachtingen per toeristische streek en volgens het land van verblijfplaats der toeristen in 1978 (a)

(%)

TOERISTISCHE STREEK	Volgens het land van verblijfplaats		T.o.v. het totaal aantal overnachtingen		
	Belgen	Vreemdelingen	Belgen	Vreemdelingen	Totaal
Kust	64,0	22,0	89,3	10,7	100,0
Kunsthistorische steden	2,1	42,7	12,2	87,8	100,0
Ardennen en Maasstreek	19,5	12,5	81,7	18,3	100,0
Kempen	6,1	10,3	63,1	36,9	100,0
Andere gebieden	8,3	12,5	65,5	34,5	100,0
Het Rijk ...	**100,0**	**100,0**	**74,1**	**25,9**	**100,0**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Voorlopige gegevens.

Spreiding der overnachtingen

(%)

TIJDVAK	Belgen		Vreemdelingen		Totaal	
	Tussenseizoen (a)	Seizoen (b)	Tussenseizoen (a)	Seizoen (b)	Tussenseizoen (a)	Seizoen (b)
1967	22,4	77,6	38,3	61,7	26,7	73,3
1968	22,0	78,0	38,2	61,8	26,1	73,9
1969	23,9	76,1	40,1	59,9	28,0	72,0
1970	24,6	75,4	40,4	59,6	28,8	71,2
1971	25,0	75,0	40,1	59,9	29,1	70,9
1972	25,2	74,8	42,6	57,4	29,8	70,2
1973	20,2	79,8	35,2	64,8	24,2	75,8
1974	19,0	81,0	36,3	63,7	26,9	73,1
1975	22,5	77,5	37,5	62,5	26,6	73,4
1976	21,3	78,7	36,4	63,6	25,3	74,7
1977	22,6	77,4	38,1	61,9	26,6	73,4
1978 (c)	23,2	76,8	40,3	59,7	27,6	72,4

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Dit zijn vooral de toeristische « week-ends » en gebeurtenissen buiten het eigenlijke seizoen.
(b) Van 1 juni tot 30 september.
(c) Voorlopige gegevens.

Aantal overnachtingen op de kampeerterreinen per seizoen en volgens land van herkomst (a)

LANDEN	Seizoen 1974	Seizoen 1975	Seizoen 1976	Seizoen 1977	Seizoen 1978 (b)	Verschil in %	
						van 1977 op 1976	van 1978 op1977
Buitenland :							
Groot-Brittannië	130 602	167 699	171 955	140 919	182 282	—18,0	+29,4
Frankrijk	101 486	107 939	103 533	84 005	77 743	—18,9	— 7,5
Nederland	1 019 873	1 193 089	1 237 323	987 444	915 458	—20,2	— 7,3
West-Duitsland	106 281	137 068	157 782	141 054	133 123	—10,6	— 5,6
Italië	18 412	20 458	20 977	19 294	16 340	— 8,0	—15,3
Groot-Hertogdom Luxemburg	11 004	10 261	11 584	8 796	9 726	—24,1	+10,6
Verenigde Staten van Amerika	8 674	6 190	6 730	6 932	6 066	+ 3,0	—12,5
Andere landen	49 354	59 631	58 557	65 753	56 331	+12,3	—14,3
Totaal ...	**1 445 686**	**1 702 335**	**1 768 441**	**1 454 197**	**1 397 069**	**—17,8**	**— 3,9**
België	**4 981 500**	**5 737 767**	**6 319 737**	**5 692 743**	**5 446 448**	**— 9,9**	**— 4,3**
Algemeen totaal ...	**6 427 186**	**7 440 102**	**8 088 178**	**7 146 940**	**6 843 517**	**—11,6**	**— 4,2**

(a) Het seizoen loopt van juni tot en met september.
(b) Voorlopige gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Ontvangsten en uitgaven uit het vreemdelingen- en reizigersverkeer

(miljarden franken)

JAARTAL	Vreemdelingen- en reizigersverkeer			Totaal van de diensten-transacties		
	Ontvangsten	Uitgaven	Saldo	Ontvangsten	Uitgaven	Saldo
1970	17,4	24,6	— 7,2	152,8	147,9	+ 4,9
1971	18,5	28,7	—10,2	165,5	159,4	+ 8,1
1972	19,5	31,9	—12,4	177,7	164,1	+13,6
1973	25,1	41,7	—16,6	226,9	218,1	+ 8,8
1974	27,8	45,7	—17,9	344,4	328,8	+15,6
1975	31,8	51,9	—20,1	365,1	337,0	+28,1
1976	33,0	55,7	—22,7	397,5	354,4	+43,1
1977	41,8	67,9	—26,1	459,7	407,7	+52,0
1978 (a)	42,9	71,3	—28,4	508,9	461,8	+47,1

(a) Voorlopige gegevens.

Bron : Nationale Bank van België.

Verloop en ontvangsten van het reizigersverkeer (a)

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen

(maandgemiddelden)

JAARTAL	Reizigers			Reizigers/km			Ontvangsten		
	Periode met beperkt toeristenverkeer (b) (duizenden eenheden)	Toeristisch seizoen (c)		Periode met beperkt toeristenverkeer (b) (miljoenen eenheden)	Toeristisch seizoen (c)		Periode met beperkt toeristenverkeer (b) (duizenden franken)	Toeristisch seizoen (c)	
		Duizenden eenheden	% t.o.v. de niet toeristische periode		Miljoenen eenheden	% t.o.v. de niet toeristische periode		Duizenden franken	% t.o.v. de niet toeristische periode
1970	5 752	6 350	110	213	280	131	228 654	294 643	129
1971	5 717	6 263	110	223	292	131	229 054	290 387	127
1972	5 307	6 041	114	211	281	133	238 969	310 963	130
1973	5 296	5 681	107	213	270	127	259 879	313 461	121
1974	5 396	5 995	111	220	295	134	266 588	335 458	126
1975	5 410	6 161	114	226	305	135	280 109	358 517	128
1976	5 570	5 751	103	237	292	123	294 135	360 483	123
1977 (d)	4 892	5 070	104	230	279	121	306 150	352 511	115
1978	4 126	4 641	112	219	284	130	313 606	393 498	125

Bron : Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.

(a) Exclusief de reizigers met abonnement.
(b) Gans het jaar, exclusief de periode juni-september.
(c) Periode juni-september.
(d) Exclusief het autobusverkeer overgenomen door de N.M.V.B. op 1 juli 1977.

Inrichtingen voor volksvakantie

Vakantiehuizen en -centra

OMSCHRIJVING	Jaartal	Vlaamse streek	Waalse streek	Totaal
Aantal inrichtingen	1973	20	11	31
	1974	22	10	32
	1975	19	11	30
	1976	23	12	35
	1977	22	12	34
	1978	27	15	42
Aantal bedden	1973	12 870	4 297	17 167
	1974	12 578	4 919	17 497
	1975	13 662	4 918	18 580
	1976	13 980	4 932	18 912
	1977	14 262	5 078	19 340
	1978	15 817	6 138	21 955
Aantal overnachtingen	1973	1 150 000	327 574	1 477 574
(absolute gegevens)	1974	1 195 830	349 733	1 545 563
	1975	1 195 570	364 285	1 559 855
	1976	1 201 778	352 060	1 553 838
	1977	1 254 883	345 371	1 600 254
	1978	1 300 711	345 793	1 646 504
Aantal overnachtingen	1973	77,8	22,2	100
(ten honderd)	1974	77,4	22,6	100
	1975	76,6	23,4	100
	1976	77,3	22,7	100
	1977	78,4	21,6	100
	1978	79,0	21,0	100

Bron : Commissariaat-Generaal voor Toerisme.

DERDE DEEL

FINANCIËN, GELD EN KREDIET

HOOFDSTUK EEN

ALGEMEEN OVERZICHT VAN HET MONETAIR EN FINANCIEEL BELEID

Het conjunctuurklimaat viel tijdens het grootste deel van 1978 niet zeer gunstig uit; nochtans trad er in de loop van het laatste kwartaal een lichte verbeteringstendens op in het verloop van sommige economische variabelen. De ontwikkeling van de bedrijfsactiviteit vergde globaal genomen dus een expansief geldbeleid doch deze politiek kon niet worden gehandhaafd wegens de spanningen op de wisselmarkt.

Tijdens de eerste maanden van het jaar werden de hogere intresten, waartoe de verdediging van de Belgische frank in december 1977 had genoopt, systematisch weggewerkt. De tarieven van de N.B.B. daalden in één kwartaal met 3,5 % zodat zij 0,5 % beneden het laagste peil van 1977 lagen. Over de beschouwde periode konden tevens de wisselreserves die tijdens de valutacrisis, op het einde van dat jaar, waren afgevloeid, praktisch volledig worden gerecupereerd.

In de loop van het tweede halfjaar moest de N.B.B. opnieuw op de wisselmarkt tussenkomen om de koers van de Belgische frank in de slang te handhaven. De koersvorming op de markten onderging immers de invloed van de langdurige waardevermindering van de dollar terwijl de wisselkoers van de DM omhoog werd gestuwd. Bovendien speelde de onzekerheid betreffende het koerspeil, na het in werking stellen van het nieuwe Europese monetaire stelsel, voorzien voor 1 januari 1979. De crisis was aanvankelijk niet zeer hevig; de speculatie leek immers voor een deel gericht op een vrij verre toekomst, zodat de monetaire overheid het niet nodig oordeelde om onmiddellijk een erg restrictief beleid te voeren. Tevens was het mogelijk dat deze ontwikkelingen enige maanden konden aanslepen, zodat eventueel genomen maatregelen de gewenste vermindering van de financiële lasten van de ondernemingen konden bemoeilijken. Dit verklaart waarom pas in oktober een strengere reglementering werd ingesteld.

Reeds in juli verhoogde de N.B.B. het disconto met 0,5 %, doch op 12 oktober werd een hausse van 2,5 % toegepast op een kwart van de herdiscontoplafonds (het subplafond B dat opnieuw werd ingevoerd door splitsing van de plafonds) evenals op voorschotten, die de maandelijkse quota niet overschreden die op de financiële instellingen werden toegepast. Een nog grotere verhoging trof de voorschotten boven deze quota; het tarief hiervoor werd gekoppeld aan de marktprijs voor leningen op drie maanden. Een even grote opslag samen met een plafondvermindering van 4

miljard werd aangerekend op het speciale krediet dat aan het H.W.I. werd verleend (later werd dit plafond opnieuw verhoogd n.l. in oktober en in november telkens met 2 miljard).

Toen op de wisselmarkt nog intenser spanningen tot uiting kwamen, besloot de N.B.B. op 23 oktober, overeenkomstig de wet van 28 december 1973, aanbevelingen te doen aan de belangrijkste financiële instellingen. De kortlopende kapitaalbewegingen werden tijdens vroegere valutacrisissen vaak gefinancierd met kredieten van Belgische financiële instellingen. De banken, de private spaarkassen en de belangrijkste openbare kredietinstellingen werden daarom nu verzocht erover te waken dat de kortlopende kredieten aan in de Belgisch-Luxemburgse economische unie gevestigde bedrijven niet in buitensporige mate zouden toenemen. T.o.v. de andere aan bedrijven verleende kredieten (investeringskredieten, creditexportkredieten, leasingkredieten, de kredieten voor de financiering van verkopen op afbetaling, huisvestingskredieten, kredieten aan universiteiten en universitaire ziekenhuizen) werden geen beperkingen opgelegd.

Ten einde de economische activiteit niet te belemmeren werden de normen m.b.t. de kortlopende kredieten aan bedrijven zo bepaald dat voor het laatste kwartaal van 1978 een stijgingstempo werd toegelaten van 15 % per jaar. Dit percentage stemde overeen met het gemiddelde groeiritme van de kredietvraag over de periode 1974-1977, aangepast voor seizoenfactoren en rekening houdend met de duur van de periode. Dit groeipercentage lag heel wat hoger dan het tempo van de prijsstijging; in de loop van de eerste negen maanden van 1978 bereikte de expansie van de beschouwde kredieten op jaarbasis slechts 9 %.

Voor het einde van de maanden november en december moest m.b.t. de kredietnormering rekening worden gehouden met enkele speciale ontwikkelingen. Door de krapte op de geldmarkt werden de « Straight loans » (leningen in rekening met een vast bedrag, op te nemen voor een vaste termijn van ten hoogste een jaar) duurder dan de gewone kaskredieten. De relatieve belangrijkheid van deze laatstvernoemde kredietvorm vertoonde aldus een toeneming. De normen moesten derhalve zodanig worden bepaald dat rekening werd gehouden met de, t.o.v. het totaal, minder dan proportionele stijging van de « Straight loans » en een meer proportionele verhoging van de andere kortlopende kredieten aan bedrijven. Aldus werd een scheeftrekking van de verhouding tussen financiële instellingen vermeden.

De financiële instelling, waarvan het totaal van het werkelijk uitstaand bedrag van de opgenomen « Straight loans » en van de opgenomen « andere kortlopende kredieten aan bedrijven » de opgelegde norm overschreed moest gedurende één maand een monetaire reserve (in de vorm van een tegoed op renteloze rekening bij de N.B.B.) aanleggen, voor een bedrag gelijk aan datgene dat de norm overschreed. De normoverschrijding moest bovendien zo snel mogelijk worden weggewerkt. De instellingen konden tevens ter verantwoording geroepen worden door de N.B.B., die zich het recht voorbehield hun herdiscontomogelijkheden te verminderen of zelfs op te heffen. Het aantal opgetekende overschrijdingen was echter zeer beperkt en de bedragen ervan zeer gering.

Om de norm voor eind november te berekenen verhoogde de N.B.B. op 22 november het stijgingspercentage dat van toepassing was op het referentiebedrag van de « andere kortlopende kredieten aan bedrijven » met 0,5 %. Deze maatregel kon worden getroffen wegens de ontspanning op de valutamarkten en met het oog op de versoepeling van het kortlopende krediet aan bedrijven.

De tussenkomsten van de N.B.B. op de wisselmarkt, tijdens de periode juli-oktober leidden tot een verkrapping van de geldmarkt en tot een stijging van de geldhuur.

De intresthausse op de geldmarkt heeft ertoe bijgedragen dat kortlopende kapitalen niet zijn afgevloeid. Ten einde te vermijden dat de financiële instellingen een deel van hun portefeuille overheidspapier en overheidsfondsen zouden afstoten, waardoor de rentestijging wellicht minder belangrijk zou zijn geweest, werden de financiële instellingen verzocht het totale bedrag aan tegoeden in Belgisch overheidspapier en overheidsfondsen in Belgische franken, uitgegeven of gewaarborgd door de Staat, provincies of gemeenten te handhaven op een peil dat ten minste gelijk was aan het referentiebedrag (bepaald als het gemiddelde dagelijkse bedrag, berekend op basis van de kalenderdagen, van de certificaten van de Schatkist en van het Rentenfonds gedurende de periode gaande van 25 tot en met 29 september, vermeerderd met het bedrag op 30 september van het andere overheidspapier en de andere overheidsfondsen). In geval het opeisbaar passief van een financiële instelling verminderde t.o.v. het bedrag op 30 september 1978, mocht deze instelling de reeds vermelde tegoeden verminderen voor zover tussen deze tegoeden en het opeisbaar passief een verhouding handhaafde die ten minste gelijk was aan de verhouding tussen het referentiebedrag van haar portefeuille overheidspapier en overheidsfondsen, enerzijds, en haar opeisbaar passief op 30 september, anderzijds.

Indien bij nazicht bleek, dat voor een bepaalde instelling een tekort tot uiting kwam m.b.t. het aanhouden van overheidsfondsen en overheidspapier, dan moest die instelling een reserve aanleggen voor een bedrag gelijk aan dat tekort, in een speciale renteloze rekening bij de N.B.B. In dit verband werden slechts enkele tekorten en voor een beperkt bedrag vastgesteld.

De hierboven vermelde maatregelen werden vrij snel versoepeld en in eerste plaats het speciale krediet aan het H.W.I. Aldus konden de reguleringsmogelijkheden van de geldmarkt verbeterd worden. De beschikkingen inzake kredietverlening en betreffende het handhaven van een minimumportefeuille overheidspapier en overheidsfondsen door de financiële instellingen werden op het einde van het jaar niet verlengd.

De monetaire overheid heeft de tariefhausse beperkt tot de percentages van de geldmarkt; deze hebben hoofdzakelijk een weerslag op de kosten van de kortlopende bankkredieten en kunnen aldus een invloed uitoefenen op de internationale bewegingen van kortlopende middelen. De zeer gevoelige rentetarieven van de geldmarkt geven op versterkte wijze de wijziging in het globale aanbod van en in de totale vraag naar liquiditeiten in de andere belangrijke delen van de financiële markten weer. Bovendien ondergaan deze percentages de invloed van enkele speciale verschijnselen zoals de seizoenmatige verkrapping bij het naderen van de eindejaars-

vervaldag. Toen de rust op de wisselmarkt opnieuw was ingetreden hebben dergelijke factoren de ontspanning van de voordien gestegen rentepercentages tegengewerkt en zelfs onderbroken.

Wat de middelen van de financiële instellingen betreft kende slechts de intrest op de grote deposito's een reactie op de rentehausse; de overige creditrentetarieven bleven ongewijzigd. Wat de debetrentepercentages betreft werden deze op korte termijn verhoogd (vooral die m.b.t. de financiering van bedrijfskapitaal voor ondernemingen).

Rekening houdend met de conjuncturele ontwikkeling en met de vertraging van de prijsstijging werd de intrest op lange termijn door het monetaire beleid slechts weinig beïnvloed; in vergelijking met voorgaande periodes handhaafde hij zich nochtans op een zeer hoog peil, zodat de reële rentetarieven opnieuw ruimschoots positief uitvielen.

Naar het einde van het tweede halfjaar toe werden overheidsleningen uitgegeven tegen een hogere rente dan die aan het einde van het eerste semester. In januari 1979 werden de voorwaarden voor de beleggers nog gunstiger. Op hun beurt hebben de financiële instellingen de creditrentetarieven opgetrokken zodat de gehele renteschaal in beweging kwam.

De netto financieringsbehoeften van de Schatkist namen in 1978 nog toe tot 7,2 % van het B.N.P., tegen 7 % tijdens het voorgaande jaar. Tijdens het eerste halfjaar moest de Schatkist voortdurend beroep doen op de rechtstreekse kredietruimte bij de N.B.B.; bovendien werd ook regelmatig gebruik gemaakt van het mechanisme inzake bijzonder bijstand aan het Rentenfonds. In juli werd de grens van deze bijstand om seizoenredenen op 50 miljard gebracht, eind september kon deze limiet opnieuw met 20 miljard worden verminderd. Op deze wijze kon het Fonds inschrijven op schatkistcertificaten. In de loop van de valutacrisis moest de Schatkist soms het indirect beroep op de N.B.B. nog vergroten. Zo werden deviezen, die in het buitenland werden geleend, ten belope van 12 miljard verkocht aan de N.B.B.

Opgemerkt moet worden dat de weerslag van de afvloeiing van deviezen (ongeveer 65 miljard), tijdens de valutacrisis, per saldo niet volledig gecompenseerd werd door de monetaire financiering van de Schatkist. De financiële instellingen deden wel een groter beroep op de voorschotten en op het herdisconto van de N.B.B. Deze ontwikkeling kwam trouwens reeds geruime tijd tot uiting en dit vooraleer de financiële instellingen verplicht werden om een minimumportefeuille overheidspapier en overheidsfondsen aan te houden.

Wegens de talrijke risico's verbonden aan een beleid van zwevende valuta's hebben de lidstaten van de Europese Economische Gemeenschap besloten gezamenlijk een gecoördineerd wisselkoersstelsel tot stand te brengen om de economische integratie te bevorderen : het Europees Monetair Stelsel (E.M.S.).

Reeds in april 1972 impliceerde de zogenaamde overeenkomst van Bazel dat de centrale banken in uitvoering van een beslissing van de Gemeenschap, de maximumafwijking op elk tijdstip tussen de koersen van de betrokken valuta's zouden verlagen van 4,5 % tot 2,25 %.

Deze overeenkomst, die een poging inhield om een zone van monetaire stabiliteit te scheppen, bleef weliswaar gehandhaafd na maart 1973 doch verschillende landen verlieten de « slang » wegens economische moeilijkheden of verstoringen van hun extern evenwicht. De verviervoudiging van de aardolieprijs speelde hierbij een nefaste rol. Van de leden van de E.G. pasten in 1978 nog slechts de Bondsrepubliek Duitsland, de Beneluxlanden en Denemarken de « slangovereenkomst » toe.

Tijdens de vergadering van 6 en 7 juli besloot de Raad dat het ogenblik gunstig was — de betalingsbalans van verschillende landen herstelde zich immers — om een inspanning te leveren tot uitbreiding en versterking van het gebied van vaste wisselkoersen. Op 4 en 5 december werd door de Raad besloten om een Europees Monetair Stelsel in het leven te roepen.

Dit nieuw stelsel, waarin de « European currency unit » (E.C.U.) centraal staat (1), impliceert valuta's die onderling zijn verbonden door vaste, doch aanpasbare wisselkoersen die gezamenlijk zweven tegenover de andere valuta's. Deze geldeenheid (de E.C.U.) bestaat uit een korf van valuta's waarvan de respectievelijke wegingscoëfficiënten werden bepaald op basis van verschillende economische maatstaven (het B.N.P., het aandeel in de intracommunautaire handel en het aandeel in de I.M.F.-steunregeling op korte termijn).

De E.C.U. vervult verschillende functies o.m. als rekeneenheid, als vergelijkingspunt om de uiteenlopende ontwikkeling van de gemeenschapsvaluta's te ontdekken en als gemeenschappelijke noemer van de schulden en vorderingen van de Centrale Banken t.o.v. het E.F.M.S. (Europees Fonds voor Monetaire Samenwerking).

De som van de muntgewichten telkens vermenigvuldigd met de middenkoers in BF (en met 1 voor de BF en LF) levert de pariteit van de BF m.b.t. de E.C.U. op en die beloopt 39,4582 F voor één E.C.U. Het aandeel van de BF en de Lux. F samen bereikt aldus 9,83 % in de E.C.U., tegen 8,20 % voor het aandeel in de korf.

De schommelingsmarge van 2,25 % (om technische redenen en dit 2,2753 % voor de bovengrens en 2,2247 % voor de onderste grens) t.o.v. de pariteit bepaalt de interventiegrens vanaf waar de Nationale Bank op de (gereglementeerde) wisselmarkt moet tussenkomen door de zwakke munt op te kopen of de sterke munt te verkopen.

Benevens deze interventiegrens wordt eveneens een divergentiegrens voorzien waarboven een regeringsactie de situatie dient recht te trekken via : het monetair beleid, interventies in verschillende valuta, wijziging van de spilkoersen of maatregelen van algemeen economische aard. Indien een Regering één van deze maatregelen niet neemt moeten hiervoor redenen worden opgegeven.

De divergentiedrempel wordt berekend op basis van de E.C.U. In dit opzicht wordt drie vierden van het percentage, m.b.t. interventiegrens (2,25 %) gecorrigeerd

(1) Vanaf 13 maart 1979 werd het nieuwe Europees monetaire systeem in werking gesteld. Dit systeem dat wordt toegepast door alle E.G.-landen behalve Groot-Brittannië voorziet in schommelingsmarges van 2,25 % rond de spilkoersen (m.b.t. de lire beloopt de schommelingsmarge 6 %). De E.C.U. betreft een muntkorf waarvan de samenstelling overeenkomt met de ERE van de E.G. (bestaat sinds 28 juni 1974).

voor het aandeel van de betrokken munt in de E.C.U. I.v.m. de Belgische frank wordt deze grens dus als volgt vastgesteld : (2,25 × 0,75) × (1 — 0,0963) = 1,5250. Dit percentage wordt toegepast op de pariteit van de Belgische frank t.o.v. de E.C.U. (39,4582 F voor één E.C.U.) zodat de bovenste divergentiedrempel (zwakke BF) en de onderste divergentiegrens (sterke BF) voor de marktwaarde van de E.C.U., kunnen worden bepaald. De verhouding (in percent) tussen de maximaal mogelijke divergentie (2,03 %) en de afwijking tussen de marktwaarde van de E.C.U. en de pariteit levert de divergentie-indicator op. Deze berekeningsmethode impliceert dat hoe sterker een munt doorweegt in de E.C.U. des te geringer zijn divergentiemarge t.o.v. de E.C.U. wordt.

Ten einde bij te dragen tot de samenstelling van het gemeenschappelijk tegoed (beheerd door het E.F.M.S.) in het nieuwe Europees monetaire systeem, heeft de N.B.B. 20 % van haar goud- en deviezenvoorraad overgedragen. Zowel goud als dollars werden door het E.F.M.S., tegen een actuele prijs, in E.C.U.'s omgezet.

*
* *

HOOFDSTUK II

OVERHEIDSFINANCIEN

AFDELING I. — RIJKSFINANCIEN

In 1978 werden de overheidsfinanciën ongunstig beïnvloed door de zwakke economische activiteit. De budgettaire inspanningen om de sociaal schadelijke gevolgen van de crisis, in de mate van het mogelijke op te vangen en een politiek van economisch en industrieel herstel te voeren, brachten een verhoging van de lasten van de Rijksbegroting en van de sociale zekerheid met zich. De opbrengst van de fiscale en de parafiscale heffingen daarentegen, werden afgeremd als gevolg van het ongunstig conjunctureel klimaat. Ondanks de bijzonder moeilijke omstandigheden kon de begroting voor 1978 worden uitgevoerd zonder bijkredieten. Een aantal crisisgebonden uitgaven werden volledig gecompenseerd door besparingen tot stand gebracht door de toepassing van de anti-crisiswet en tal van maatregelen, passend in het raam van het vijfjarenplan tot sanering en heroriëntering van de overheidsfinanciën.

De *lopende ontvangsten* werden oorspronkelijk op 932,2 miljard geraamd, waarvan 908,4 miljard fiscale ontvangsten en 23,8 miljard niet-fiscale ontvangsten. Het totaal van de werkelijke inningen beliep 879,3 miljard, te weten 852,3 miljard fiscale ontvangsten, de voorbestemde ontvangsten afgedragen aan het Rijksinstituut voor Ziekte en Invaliditeit ten bedrage van 2 miljard inbegrepen en 27 miljard niet-fiscale ontvangsten. De ontvangsten bleven zodoende 6,7 % onder de ramingen. Ze lagen 11,9 % boven de inningen van 1977.

De totale ontvangsten inzake de directe belastingen bedroegen 514 miljard, wat 65,8 miljard of 14,7 % meer is dan in 1977. De toename vloeide voort uit de expansie van de belastbare massa en de progressiewerking terzake, uit de bijkomende impact van vroeger getroffen maatregelen, te weten de wijzigingen aan de personenbelasting en aan het belastingstelsel van de sociale toelagen (vervangingsinkomens) ingevolge de programmawet van 5 januari 1976 en de vermindering van de aftrekbaarheid van de bedrijfslasten. De nieuwe maatregelen die tot een vermeerdering van de ontvangsten leidden betroffen de inning van de gemeentelijke opcentiemen tegelijkertijd met de hoofdsom, de afschaffing van de vermindering met één vierde van de belasting voor de voertuigen, die sedert vijf jaar en meer in het verkeer zijn gebracht (de bedrijfsvoertuigen uitgezonderd), en de consolidering van de opdeciem in het tarief van de personenbelasting en de incorporatie in de Rijksmiddelen van de

verlenging van de solidariteitsbelasting (wet van 30 maart 1976, art. 43 en wet van 24 december 1976, art. 12).

De verwezenlijkingen inzake directe belastingen bleven beneden de ramingen. Dit was het gevolg enerzijds, van de niet-realisatie van de economische groeihypothesen waarop de ontvangstenraming was gesteund en anderzijds de ontoereikendheid van de werkelijke inningen van 1977 ten opzichte van de geraamde ontvangsten voor 1977, welke laatste als vertrekbasis dienden voor de vooruitzichten voor de raming van 1978. Bovendien hadden fiscale maatregelen zoals de afschrijvingen *ab libitum* en aan 110 % een grotere weerslag dan oorspronkelijk verwacht werd.

De totale ontvangsten van de indirecte belastingen bedroegen 338,3 miljard, wat 29,6 miljard of 9,6 % meer was dan in 1977. De toename kan gedeeltelijk verklaard worden door enerzijds de bijkomende weerslag in 1978 van de verhogingen, sedert 1 april 1977 van het B.T.W.-tarief van toepassing op sommige goederen en diensten en anderzijds de incidentie van de nieuwe maatregelen inzake winstmarges van de reisagentschappen, de verhuring van gemeubelde vakantieverblijven, de commissies van agentschappen voor verhuring van onroerende goederen, de verhoging van de taks op de verzekeringscontracten en de samensmelting van de B.T.W.-tarieven van 14 % en 18 % in een éénvormig tarief van 16 %. De opbrengst van de indirecte belastingen lagen 35,2 miljard of 9,4 % beneden de ramingen. De kleinere opbrengst was in hoofdzaak te wijten aan de B.T.W., de zegelrechten en met het zegel gelijkgestelde taksen, die wegens de zwakke vraag en de sterke daling van het inflatieritme minder ontvangsten leverden. De registratierechten, de hypotheekrechten, de taksen op de verenigingen zonder winstoogmerk en de boeten inzake belastingen vertoonden een meerwaarde ten opzichte van de raming van 1,5 miljard.

De lopende niet-fiscale ontvangsten brachten 27 miljard op, hetgeen 1,5 miljard minder was dan in 1977. Ongeveer 64 % (17,3 miljard) van deze ontvangsten werden geïnd door het Ministerie van Financiën. Het betreft schatkistontvangsten afkomstig van het aandeel van de Staat in de winst van de Nationale Bank of in de opbrengst van sommige verrichtingen van genoemde instelling, van de terugbetaling van inningskosten door de Europese Gemeenschappen wegens de voor hun rekening uitgevoerde ontvangsten en van de aan de Staat verschuldigde intresten, commissies en wisselkoersverschillen in uitvoering van de internationale monetaire akkoorden en de ontvangsten van de registratie- en belastingkantoren, de Douanen en de Administratie van het Kadaster. Iets meer dan 28 % (7,6 miljard) werd geïnd door Post, Telegraaf en Telefoon bij middel van kijk- en luistergelden.

De begroting voor *lopende uitgaven* werd goedgekeurd ten belope van 957,7 miljard (1), hetgeen betekent dat de stijging van de lopende uitgaven van 1978 ten opzichte van de aangepaste begroting van 1977 werd geraamd op 11,3 %.

De bijkredieten gevraagd voor uitgaven van vorige jaren bedroegen 8,2 miljard. Ze betroffen de uitgaven van het Ministerie van Sociale Voorzorg (2,2 miljard,

(1) In de begroting voor 1978 komen geen aan sommige uitgaven voorbehouden fiscale ontvangsten meer voor : de ontvangsten werden ingelast in de Rijksmiddelenbegroting en de ermee overeenstemmende uitgaven opgenomen bij de begrotingskredieten.

waarvan 2 miljard voor toelagen aan het Rijksinstituut voor Ziekte en Invaliditeit), van Verkeerswezen (1,4 miljard, vooral bestemd voor de Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen), van Pensioenen (0,6 miljard bestemd voor mijnwerkerspensioenen) en van Economische Zaken (0,1 miljard bijna geheel bestemd voor het Nationaal Pensioenfonds van de Mijnwerkers). Voor het lopend jaar werden de bijkredieten (27,9 miljard) globaal gecompenseerd door de kredietvermindering (28,1 miljard), zelfs indien rekening werd gehouden met de bijkredieten (12,6 miljard) waarover het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid krachtens de wet van 4 juli 1978 mag beschikken. In totaal vertoonden slechts vier begrotingen hogere bedragen dan die van de goedgekeurde begrotingen. Het betreft de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid (+22 miljard, gedeeltelijk gecompenseerd door vermindering op kredieten geopend voor het « tijdelijke kader » ingevolge het Plan Spitaels), van de Eerste Minister (+1,8 miljard), van het Ministerie van Financiën (+0,9 miljard) en van het Ministerie van Openbare Werken.

De bijkredieten gerangschikt volgens hun omvang, werden grotendeels verdeeld over de volgende begrotingsmassa's : Tewerkstelling en Arbeid (+22 miljard), Financiën (+1,5 miljard), Economische Zaken (+0,7 miljard, gedeeltelijk bestemd voor het Fonds voor Economische Expansie), Volksgezondheid en Gezin (+0,4 miljard vooral voor het bestaansminimum en voor het deficit van de hospitalen), Rijksschuld (+0,4 miljard voor verschuldigde intrest op Schatkistcertificaten), Verkeerswezen (+0,4 miljard, inbegrepen de subsidies aan Sabena) en Openbare Werken (0,4 miljard waarin o.m. begrepen zijn de overdrachten aan het Wegenfonds en de subsidies voor werken van de gewestelijke en plaatselijke besturen).

De kredietverminderingen waren het gevolg van de soberheidsmaatregelen van de Regering : de vermindering met 2 % op het totaal bedrag van de begroting waarin begrepen ten minste 5 % verminderingen op de werkingsuitgaven, 20 % op de kredieten voor reizen naar het buitenland en 10 % op de kredieten voor uitrustingsgoederen (aankopen van duurzame goederen). Een aantal begrotingen vertoonden bovendien een « aanzienlijke vermindering », bijvoorbeeld de Rijksschuld (—1,1 miljard op de intrest van leningen op lange termijn, ingevolge de wederinkoop van titels en hun vervanging door minder dure leningen en —0,7 miljard op intrest voor leningen op korte termijn).

De vastleggingsmogelijkheden voor 1978 inzake de *kapitaaluitgaven* werden aanvankelijk vastgesteld op 199,4 miljard, daarin begrepen 862 miljoen parallele kredieten die onder de diverse departementen moesten worden verdeeld. Aan die 199,4 miljard werden 17,8 miljard toegevoegd, waarvan 12,3 miljard niet uitgevoerde programma's en 5 miljard die de tranche 1978 van het programma der prioritaire investeringen vertegenwoordigden (Openbare Werken 4,5 miljard, Verkeerswezen 0,4 miljard en Volksgezondheid 0,1 miljard). Met inachtneming van het totaal van de supplementen en inbegrepen de parallele kredieten beliep het toegelaten programma 218,4 miljard voor 1978. Het oorspronkelijk programma werd vrijgegeven ten belope van 60 % voor het eerste semester en van 20 % voor het derde trimester. In zijn vergadering van 27 oktober 1978 machtigde de Ministerraad de vastlegging van het totaal, zodat net als in 1976 en 1977 het programma voor 100 % uitvoerbaar was.

Het totaal van de nationale programma's bedroeg 111 miljard. De toelatingen op de begrotingssector bedroegen 93,4 miljard (1). Hiervan was 29,7 miljard bestemd voor Openbare Werken, 17,6 miljard voor het Wegenfonds, 21,2 miljard voor Verkeerswezen, 18,5 miljard voor Nationale Opvoeding, 1,2 miljard voor Nederlandse Cultuur, 1,4 miljard voor Franse Cultuur en 0,1 miljard voor Duitse Cultuur. Voor Volksgezondheid werden 2,5 miljard vastleggingen toegelaten, voor Landbouw 0,4 miljard en voor de Rijkswacht 0,3 miljard. Economische Zaken, Buitenlandse Zaken, Financiën en Landsverdediging haalden een programma van 0,2 miljard.

Het nationale programma op de gedebudgetteerde sector bedroeg 17,6 miljard en was bijna geheel bestemd voor Openbare Werken te weten de wegenwerken aan E 3 (1 miljard), E 5 (2,5 miljard), E 39 (1 miljard) en E 9/E 40 (3,6 miljard) en de werking van de intercommunalen in het bijzonder die van Brussel (2,3 miljard), van Charleroi (1,7 miljard) en van West-Vlaanderen (1 miljard). Voor de werken aan het Albertkanaal werden 2,6 miljard vastleggingen toegelaten; voor het kanaal Brussel-Rupel was dit 0,6 miljard. Voor de gemeentewerken werd 0,3 miljard voorzien. De vastleggingen voor Volksgezondheid bedroegen 1 miljard. Het nationale programma op de sector van de instellingen van openbaar nut bedroeg 23,1 miljard en was voor 8,3 miljard bestemd voor Verkeerswezen, voor 12,3 miljard voor de Regie van Telegrafie en Telefonie, voor 1,3 miljard voor de Regie der Posterijen, voor 0,7 miljard voor de B.R.T. en voor 0,5 miljard voor de R.T.B.F.

Het totaal van de toegelaten gewestelijke programma's bedroeg 83,4 miljard, te weten 29,8 miljard op de begrotingssector, 19,5 miljard op de gedebudgetteerde sector en 34,1 miljard op de sector van de instellingen van openbaar nut.

De vastleggingsenvelope voorzag voor Vlaanderen 39 miljard toegelaten investeringen. De vastleggingen op de begrotingssector bedroegen 10,7 miljard en waren bestemd voor Openbare Werken (4,5 miljard), Landbouw (1,4 miljard) en Volksgezondheid (4,6 miljard, waarvan 2,6 miljard voor het Fonds voor de Bouw van Ziekenhuizen en 1,1 miljard voor de strijd tegen de milieuhinder). De gewestelijke programma's op de gedebudgetteerde sector bedroegen 10,2 miljard; deze op de sector van de instellingen van openbaar nut, voornamelijk bestemd voor de huisvesting, bereikten 18,1 miljard.

Voor Wallonië bedroeg het investeringsprogramma 34,6 miljard. De vastleggingen op de begrotingssector (14,3 miljard) bereikten 7,6 miljard voor Openbare Werken, 0,9 miljard voor Landbouw en 3,9 miljard voor Volksgezondheid. De parallele kredieten liepen op tot 1,8 miljard. Het gewestelijk programma op de gedebudgetteerde sector bedroeg 6,7 miljard. Op de sector van de instellingen van openbaar nut werden 13,3 miljard voorzien bestemd voor de huisvesting.

De vastleggingsmogelijkheden voor Brussel betroffen in totaal 10 miljard, te weten 4,7 miljard op de begrotingssector (3,6 miljard voor Openbare Werken, 0,9 miljard voor Volksgezondheid en 0,2 miljard voor Landbouw), 2,5 miljard op de

(1) Dit programma omvatte het oorspronkelijk programma, het supplement betreffende het prioritaire infrastructuurprogramma, alsmede de overdrachten van vorige jaren. De parallele kredieten aan Wallonië (2,1 miljard in 1977 en 0,9 miljard in 1978) waren niet inbegrepen.

gedebudgetteerde sector en 2,7 miljard op de sector van de instellingen van openbaar nut.

Op het einde van 1978 sloten de *begrotingsverrichtingen* op kasbasis (1) met een tekort van 178,7 miljard, tegen 161,7 miljard in 1977 en 131,6 miljard in 1976. Alhoewel sinds 1975 het stijgingstempo van de lopende uitgaven meer vertraagde dan dat van de lopende ontvangsten, bleef het niveau van de uitgaven elk jaar boven het peil van de ontvangsten. In 1978 nam het schatkisttekort op de lopende verrichtingen aldus toe met 8 %.

De stijging over het gehele jaar van de lopende uitgaven bedroeg 11,4 %, tegen 14,7 % in 1977, 15,1 % in 1976 en 27,1 % in 1975. Voor sommige uitgavencategorieën werd echter een opvallend grote groei genoteerd. Dit was het geval voor de uitgaven voor duurzaam militair materieel en voor de bijdragen in rentelasten en exploitatieverliezen van de maatschappijen voor stedelijk vervoer. De kasuitkeringen voor rentelasten van de openbare schuld stegen, wegens de forse toename van de schuldomvang en de rentestijging tijdens de jongste jaren, met 15,1 %, waardoor het aandeel in de totale lopende uitgaven steeg van 8,5 % in 1977 naar 8,8 % in 1978. Ingevolge het toepassen van het Programma tot opslorping van de werkloosheid (Plan Spitaels) in 1978 zijn de inkomensoverdrachten aan het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid niet volledig vergelijkbaar. Indien de uitgaven in verband met de werkloosheid en de tewerkstelling in totaal worden beschouwd, dan beloopt de stijging voor het jaar 15,3 miljard of 32,1 %. De uitgaven in grote mate gebonden aan de evolutie van het prijsniveau, namen minder snel toe. Hiertoe behoorden de uitgaven voor lonen en sociale lasten (+7,9 %) en de transferten aan het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur (+5,5 %), die grotendeels bestaan uit personeelsuitgaven. Hun gematigde groei is te wijten aan de zich verderzettende vertraging van de inflatie.

De toename van de kapitaaluitgaven met 13,4 % (12,8 miljard) is een andere bron van schuldstijging. De kapitaalontvangsten, bijna uitsluitend afkomstig van de opbrengst uit successierechten brachten 10,4 miljard op, zodat de kapitaalverrichtingen werden afgesloten met een tekort van 97,7 miljard, tegen 86,6 miljard in 1977, hetzij een toename met 12,8 %.

De verrichtingen door de Schatkist uitgevoerd als bewaarnemer van gelden van derden, waartoe behoren de fondsen van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, van de Administratie der Posterijen, van het Muntfonds, van de Europese Gemeenschappen van het Europees Oriëntatie- en Garantiefonds voor de Landbouw, alsmede de door de Staat geïnde belastingen ten behoeve van de lokale besturen en de verrichtingen ten behoeve van de aflossingen van de intercommunalen voor autowegen, leidden tot een uitgavenexedent van 2,3 miljard, in tegenstelling tot de kasgeld- en thesaurieverrichtingen die 23,1 miljard ontvangsten opleverden. De aanpassingen voortvloeiend uit de veranderingen in de rijksschuld, te weten de correcties voor indirecte schuld en de uitgifte- en aflossingsverschillen beliepen 5,9 miljard zodat uiteindelijk het geheel der Schatkistverrichtingen tot een uitgave van 7,6 milard leidden.

(1) Het betreft de begrotingsontvangsten en -uitgaven van de Schatkist voortvloeiend uit de budgettaire handelingen van de Centrale Overheid en rekening houdend met de belastingontvangsten toegewezen aan verschillende fondsen en instellingen, alsmede met de uitgaven gefinancierd door die affectaties.

Het totaal *netto te financieren schatkisttekort,* steeg op het einde van 1978 tot 182,8 miljard, in tegenstelling tot de oorspronkelijke ramingen, die 149 miljard opgaven. In procent van het Bruto Nationaal Produkt nam de netto financieringsbehoefte toe van 5 % in 1976 tot 5,9 % in 1978. Wegens de contractuele delgingen van de rijksschuld en de terugbetalingen buiten begroting, liep het totale tekort, door de schatkist te financieren op tot 264,5 miljard frank. Het bruto beroep op de kapitaalmarkt lag hiermee 14,6 % (23,7 miljard) hoger dan in 1977.

De gedebudgetteerde sector, ten laste van de Centrale Overheid, benutte 9,5 miljard voor de financiering van haar bestedingen, te weten 6,2 miljard voor de uitvoering van sommige werken van de lokale sector, 4,5 miljard voor de aanleg van autowegen en metro's en voor de werken aan het kanaal Brussel-Rupel en 0,4 miljard voor de oprichting van gebouwen. Voor de oorlogspensioenen en diversen verminderden de netto behoeften met 1,6 miljard.

De *werkelijke rijksschuld* (1) bedroeg op het einde van het jaar 1.407,4 miljard en was voor 80,3 % samengesteld uit geconsolideerde schuld, te weten 1.126,8 miljard in Belgische frank en 2,7 miljard in vreemde munt en voor 19,7 % uit vlottende schuld met name 265,6 miljard in Belgische frank en 12,2 miljard in vreemde munt. De toename over het jaar bedroeg 182,8 miljard, hetzij 14,9 %, tegen 167,4 miljard (+15,8 %) in 1977 en 133,1 miljard (+14,4 %) in 1976. Ten opzichte van de andere economische grootheden, groeide de rijksschuld gedurende geruime tijd minder snel aan. In het totaal van de schulden van de Belgische economie nam het aandeel van de rijksschuld af van 24 % in 1957 tot nog slechts 9,4 % in 1975. In 1976 nam deze schuldverhouding toe tot 11,2 %. De verhouding van de rijksschuld tot het B.N.P., gemeten tegen marktprijs en in werkelijke prijzen, wees lange tijd op een dalende tendens : in 1964 daalde het aandeel van de schuld beneden 60 %, in 1970 beneden de 50 % en in 1974 beneden de drempel van 40 %; sindsdien nam het aandeel in het B.N.P. gestadig toe. In 1976 liep de verhouding op tot 40,1 %, in 1977 tot 42,6 % en in 1978 tot 45,8 % (2).

De toename van de werkelijke rijksschuld werd in tegenstelling tot de vorige jaren niet uitsluitend verwezenlijkt door de opname van kapitaal in Belgische frank; 30,7 % (12,2 miljard) van de toename van de vlottende schuld bestond uit korte termijnleningen in vreemde munt. In het totaal van de schuldtoename bedroeg het aandeel van de vlottende schuld 22 % (39,8 miljard) tegen 20 % (33,2 miljard) in 1977. Terwijl de schuld op halflange termijn in Belgische frank verder werd afgelost, werd de schuld op korte termijn met 7,9 miljard en deze op zeer korte termijn met 20,1

---

(1) De schatkistcertificaten in portefeuille van het Internationaal Muntfonds (I.M.F.) worden niet in aanmerking genomen. De certificaten afgestaan ter gedeeltelijke voldoening van het Belgisch deelnemingsquotum duiden enkel op een verbintenis tot beloop waarin België eventueel Belgische frank ter beschikking moet stellen van het I.M.F. en beïnvloeden de toestand van de Schatkist niet. Krachtens een overeenkomst tussen de Schatkist en de Nationale Bank leent deze laatste en niet de Schatkist, Belgische frank uit eigen middelen, wanneer het I.M.F. de schatkistcertificaten uit haar portefeuille ter mobilisatie aanbiedt. Wanneer in het tegenovergestelde geval het I.M.F. Belgische frank terugbetaalt, vermindert de vordering van de Nationale Bank op het I.M.F. Het I.M.F. ontvangt nieuwe schatkistcertificaten. De Rijksschuld neemt toe zonder dat er gelden door de Schatkist werden geïnd. De oorzaken van de variaties van de schatkistcertificaten in handen van het I.M.F. (+19,5 miljard in 1978, tegen +4,1 miljard in 1977) vloeien voort hetzij uit de trekkingen in Belgische frank door de lidstaten van het Fonds, hetzij uit terugbetalingen in Belgische frank door de genoemde staten, hetzij uit een wijziging in Belgische deelnemingen.

(2) Raming op 31 december 1978.

miljard verhoogd. Het grootste deel van de schuldstijging werd verwezenlijkt door het plaatsen van schatkistcertificaten bij de banken (+21,8 miljard). Het overige deel was te wijten aan een toename van de voorschotten verstrekt aan de Schatkist via het Rentenfonds (+13,2 miljard) en de tegoeden van de particulieren op postrekening (+3,8 miljard).

In het totaal van de schuldtoename bedroeg het aandeel van de geconsolideerde schuld 78 % (143 miljard), tegen 80 % (134,7 miljard) in 1977. De vaste schulden aangegaan voor de eigen behoeften van de Staat stegen met 112 miljard. De uitgifte van staatsleningen bracht 185 miljard op. Hiervan werd 73 miljard benut voor terugbetalingen buiten begroting en voor contractuele delgingen. Van de opbrengst van de indirecte schulduitgifte (+39,3 miljard) werd 7,6 miljard aangewend voor aflossingen.

De schuld van de gedebudgetteerde sector ten laste van het Rijk bereikte op het einde van het jaar 217,2 miljard, en werd aangegaan voor de aanleg van autowegen en metro's en de werken aan het kanaal Brussel-Rupel (123,9 miljard), voor de financiering van de Staatstoelagen voor bepaalde werken van de lokale sector (53,6 miljard), voor de financiering van de oorlogspensioenen (12,1 miljard) (1), voor de toelagen voor de bouw en de aankoop van woningen (11,3 miljard) (2), voor de oprichting van gebouwen (7,2 miljard) en voor diverse verwezenlijkingen (9,1 miljard).

*
* *

(1) Raming op 31 december 1978.
(2) Toestand op 31 oktober 1978.

Kastoestand en Financieringsbehoefte van de Schatkist

(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1975	1976	1977	1978
A. — *Begrotingsverrichtingen*				
I. Lopende verrichtingen (a)	— 42,8	— 54,3	— 75,1	— 81,0
Ontvangsten	*609,4*	*696,3*	*785,5*	*877,3*
Uitgaven	*652,3*	*750,6*	*860,6*	*958,3*
II. Kapitaalverrichtingen	— 71,0	— 77,3	— 86,6	— 97,7
Ontvangsten	*7,6*	*8,2*	*8,7*	*10,4*
Uitgaven	*78,6*	*85,5*	*95,3*	*108,1*
III. Begrotingsresultaat	—113,8	—131,6	—161,7	—178,7
B. — *Schatkistverrichtingen*	+ 4,5	— 1,5	— 5,7	— 4,1
C. — *Te financieren netto saldo (=werkelijke stijging van de overheidsschuld)* (b)	—109,3	—133,1	—167,4	—182,8
D. — *Aflossing van de schuld*	71,0	69,9	63,4	81,7
Contractuele schulddelging (c)	*35,0*	*47,4*	*48,6*	*56,9*
Terugbetalingen buiten begroting (d)	*36,0*	*22,5*	*14,8*	*24,8*
E. — *Te financieren bruto saldo (=bruto beroep op de kapitaalmarkt)*	—180,3	—203,0	—230,8	—264,5
F. — *De financiering van de schatkistbehoefte gaf aanleiding tot :*				
I. Veranderingen in het uitstaande bedrag der gevestigde leningen (e)	+ 92,9	+ 81,2	+ 134,2	+ 143,0
Netto opbrengst van de uitgifte van geconsolideerde leningen	+ *158,8*	+ *149,2*	+ *193,4*	+ *218,9*
Terugbetalingen buiten begroting (d)	— *36,0*	— *22,5*	— *14,8*	— *24,9*
Contractuele schulddelging (c)	— *35,0*	— *47,5*	— *48,6*	— *56,9*
Verschillen (f)	+ *5,1*	+ *2,0*	+ *4,2*	+ *5,9*
II. Veranderingen in de verplichtingen op halflange en op korte termijn (b)	+ 16,4	+ 51,9	+ 33,2	+ 39,8
Kredietmarge bij de Nationale Bank (g)	— *0,9*	+ *16,4*	+ *16,4*	+ *0,0*
Voorschotten via het Rentenfonds (h)	—	—	—	+ *13,2*
Portefeuille van de banken en de privé-spaarkassen	+ *0,8*	+ *25,6*	— *21,2*	+ *26,3*
Portefeuille van de parastatale instellingen	+ *14,3*	+ *2,0*	+ *47,3*	— *17,7*
Postrekening van de particulieren	+ *3,7*	+ *7,4*	+ *3,1*	+ *3,8*
Diverse (i)	— *1,6*	+ *0,5*	— *12,0*	+ *14,2*
Totaal van de veranderingen in de werkelijke Rijksschuld (b)	+ **109,3**	+ **133,1**	+ **167,4**	+ **182,8**

Bron : Ministerie van Financiën.

(a) Inbegrepen de toegewezen ontvangsten en een gelijkwaardig bedrag in de uitgaven; exclusief de aan de Europese Gemeenschappen afgestane rechten.
(b) Na eliminatie van de verrichtingen met het I.M.F.
(c) Aflossingen, via uitloting of door wederinkoop op de beurs gedurende de looptijd van de lening, ten laste van de Schatkist en van het Wegenfonds.
(d) Het betreft de terugbetalingen op een tussentijdse vervaldag of op de eindvervaldag.
(e) Het betreft de veranderingen in het uitstaande bedrag der directe en indirecte gevestigde schuld in Belgische frank en in vreemde munt.
(f) Waaronder o.m. de uitgifte- en aflossingsverschillen.
(g) Krachtens de overeenkomst van 15 juli 1977 tussen de Staat en de Nationale Bank werd het maximumbedrag vastgesteld op 37 miljard.
(h) Krachtens het protocol van 15 juli 1977 tussen de Minister van Financiën, het Rentenfonds en de Staat werd het maximumbedrag vastgesteld op 30 miljard.
(i) Het betreft o.m. de veranderingen in de portefeuille schatkistcertificaten van de niet-financiële instellingen van de overheidssector, de wijzigingen en de portefeuille certificaten voor de schijf B van het Rentenfonds en voor 1978 de schuld op korte termijn in vreemde munt.

Toestand inzake belastingontvangsten

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1976	1977	1978
A. — *Lopende fiscale ontvangsten :*			
I. — *Directe belastingen*	387 984	448 218	514 016
Verkeersbelasting	*7 461*	*7 902*	*8 918*
Belasting op de spelen en de weddenschappen	*1 670*	*1 831*	*1 784*
Onroerende voorheffing	*1 323*	*1 369*	*1 455*
Roerende voorheffing	*28 783*	*34 683*	*41 247*
Belasting vooraf gestort door de niet-loontrekkenden	*91 700*	*104 037*	*108 764*
Belasting op het globaal inkomen geïnd door middel van kohieren ten laste van			
— de niet-verblijfhouders	*1 030*	*760*	*632*
— de vennootschappen	*6 234*	*3 758*	*7 001*
— de natuurlijke personen	*36 927*	*40 299*	*49 957*
Bedrijfsvoorheffing	*212 337*	*252 888*	*293 477*
Diverse opbrengsten	*519*	*691*	*781*
II. *Douanen en Accijnzen*	68 750	72 159	73 344
Accijnsrechten en verbruikstaks	*68 008*	*71 555*	(b) *72 829*
Belastingen op slijterijen	*160*	*176*	*174*
Diverse ontvangsten	*582*	*428*	*341*
III. — *B.T.W. en registratie*	215 175	236 651	264 980
Belasting over de toegevoegde waarde, zegelrechten en gelijkgestelde	*194 217*	*211 540*	(c) *237 303*
Registratierechten	*18 109*	*22 083*	*24 352*
Griffierechten	*281*	*297*	*312*
Hypotheekrechten	*352*	*389*	*477*
Boeten en diversen	*2 216*	*2 342*	*2 536*
Totaal van de lopende ontvangsten	671 909	757 028	**852 340**
B. — *Kapitaalontvangsten* (successierechten)	7 169	7 886	**9 448**
Totaal van de fiscale ontvangsten geïnd ten bate van de Staat (a)	679 078	764 914	**861 788**
C. — *Aan de E.E.G. afgestane rechten*	12 154	12 449	**11 920**
Algemeen totaal	691 232	777 363	**873 708**

Bron : Ministerie van Financiën.

(a) Inbegrepen de voorbestemde ontvangsten.
(b) Inbegrepen 1 664 miljoen afgedragen aan het R.I.Z.I.V.
(c) Inbegrepen 336 miljoen afgedragen aan het R.I.Z.I.V.

Schatkisttoestand
(miljarden franken)

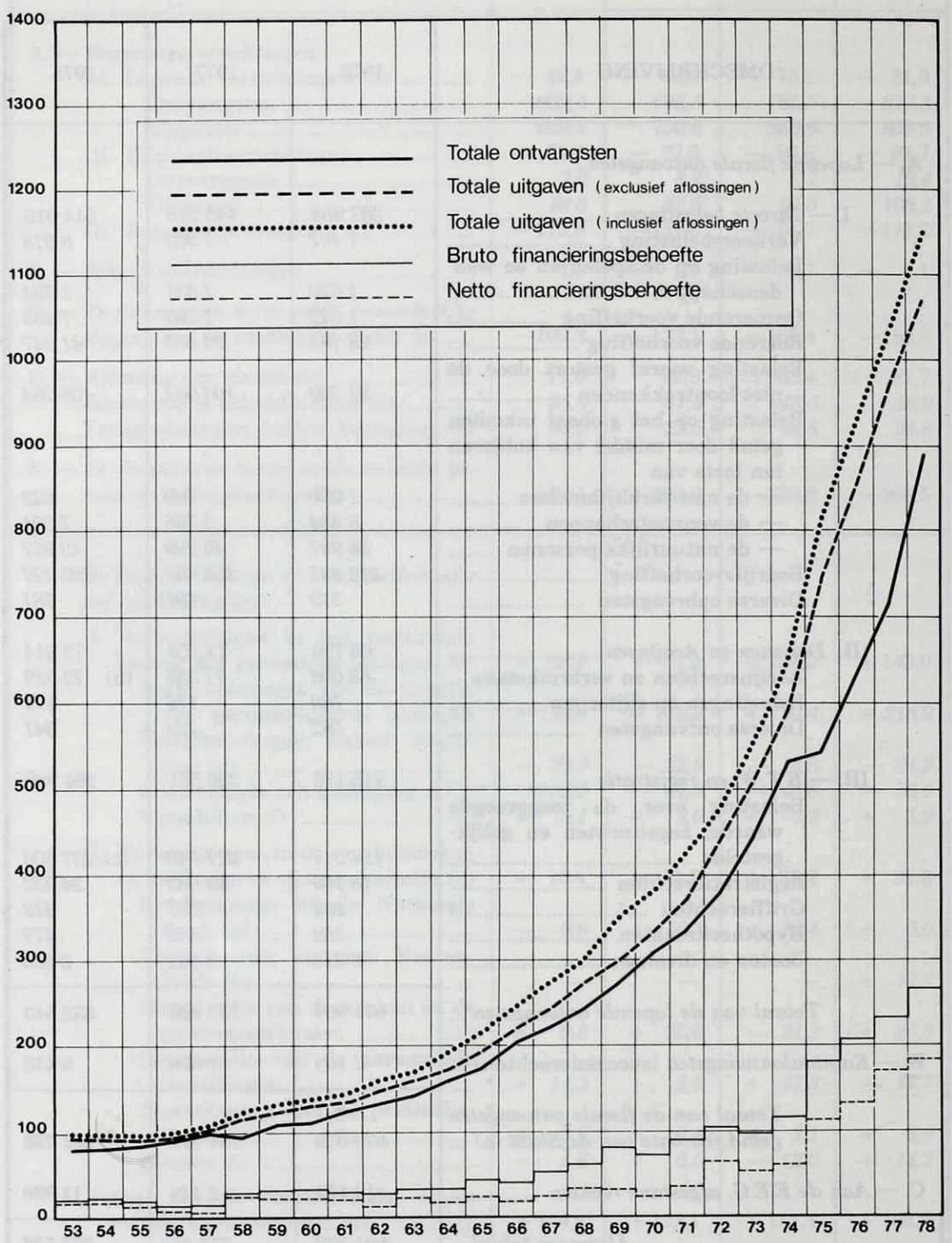

Bron : Ministerie van Financiën.

Uitvoering der begrotingen van 1969 tot 1974

Stelsel van het beheer (a)

(miljoenen franken)

JAARTAL	Gewone begroting							Buitengewone begroting				Resultaten
	Ontvangsten					Uitgaven	Saldo	Ontvangsten		Uitgaven	Saldo	
	Directe belastingen	Douanen en Accijnzen	Registratie	Niet fiscale	Total			Geconsolideerde leningen (b)	Andere			
1969	109 699	42 792	100 971	14 166	267 628	268 207	— 579	28 084	391	36 633	— 8 158	— 8 737
1970	131 490	46 015	105 902	16 938	300 345	295 411	+ 4 934	27 260	607	49 147	—21 280	—16 346
1971	151 397	46 543	118 830	9 218	326 285	323 293	+ 2 992	77 052	667	50 926	+26 793	+29 785
1972	175 115	49 432	132 112	9 374	366 033	371 102	— 5 069	80 179	493	65 714	+14 958	+ 9 889
1973	211 609	47 247	140 673	11 147	410 676	422 924	—12 248	91 189	783	67 977	+23 995	+11 747
1974	267 150	45 083	160 084	17 748	490 065	497 504	— 7 439	85 724	696	78 695	+ 7 725	+ 286

(a) Het stelsel van het beheer werd ingesteld door de wet van 28 juni 1963 (*Belgisch Staatsblad* van 31 juli 1963) en is in werking vanaf 1 januari 1967.
(b) Netto opbrengst van de uitgiften.

Bron : Ministerie van Financiën.

Uitvoering der begroting vanaf 1975

Eenheidsbegroting (a)

(miljoenen frank)

JAARTAL	Lopende verrichtingen			Kapitaalverrichtingen			Schuld			Resultaten
	Ontvangsten	Uitgaven	Saldo	Ontvangsten	Uitgaven	Saldo	Netto opbrengst (b)	Aflossing	Saldo	
1975	581 251	623 395	—42 144	7 716	72 653	— 64 937	94 467	33 008	+61 459	—45 622
1976	657 100	716 470	—59 370	8 207	77 175	— 68 968	110 356	42 319	+68 037	—60 301 (c)
1977	747 820	816 965	—69 145	8 692	87 237	— 78 545	150 809	49 980	+100 829	—46 861 (c)
1978	877 324	956 721	—79 397	10 416	113 351	—102 935	157 353	55 800	+101 553	—80 779 (c)

(a) De techniek van de eenheidsbegroting is in werking getreden vanaf 1 januari 1975.
(b) Het betreft het nominaal bedrag van de uitgegeven directe leningen min de aflossingen op een tussentijdse of op een eindvervaldag.
(c) Voorlopige resultaten per einde februari.

Bron : Ministerie van Financiën.

Budgettaire uitgaven per begroting (a)
(miljoenen franken)

BEGROTINGEN	Lopende uitgaven			Kapitaal-uitgaven			Delging van de schuld		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978	1976	1977	1978
Rijksschuld	60 608	71 472	86 808	412	158	225	42 319	49 980	55 800
Pensioenen	88 496	97 065	105 073	61	—	—	—	—	—
Dotaties	2 346	2 584	2 800	4	3	4	—	—	—
Culturele dotaties	13 585	—	—	1 872	—	—	—	—	—
Eerste Minister	1 364	1 519	1 696	1 100	1 547	1 423	—	—	—
Justitie	16 035	17 675	18 449	136	111	118	—	—	—
Binnenlandse Zaken	46 377	54 434	61 933	285	264	301	—	—	—
Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel	10 101	10 794	13 591	2 577	2 921	2 500	—	—	—
Landsverdediging	57 287	61 205	69 954	1 250	1 358	1 331	—	—	—
Rijkswacht	8 729	10 278	11 150	329	340	285	—	—	—
Landbouw	4 278	4 681	7 713	971	776	611	—	—	—
Economische Zaken	14 833	16 910	19 915	2 615	2 359	3 506	—	—	—
Middenstand	4 163	5 207	5 738	606	11	13	—	—	—
Verkeerswezen	50 296	56 546	62 332	13 709	15 396	16 452	—	—	—
P.T.T.	14 308	17 096	16 080	—	2	3	—	—	—
Openbare Werken	15 514	16 056	41 357	19 170	21 328	24 875	—	—	—
Tewerkstelling en Arbeid	34 351	42 619	66 982	21	16	16	—	—	—
Sociale Voorzorg	63 228	85 156	87 641	27	—	3	—	—	—
Nationale Opvoeding	152 567	169 206	182 776	13 773	14 977	17 230	—	—	—
Cultuur	3 267	13 466	14 587	205	1 909	2 099	—	—	—
Volksgezondheid en Gezin	28 346	27 263	31 412	4 162	5 408	4 542	—	—	—
Financiën	18 233	21 022	32 240	6 263	7 168	20 027	—	—	—
Vlaamse regionale zaken	4 430	8 525	8 398	3 679	6 514	9 880	—	—	—
Waalse regionale zaken	2 977	5 079	6 393	3 317	3 617	6 676	—	—	—
Brusselse regionale zaken	751	1 077	1 703	631	1 053	1 231	—	—	—
Duitse regionale zaken	—	30	—	—	1	—	—	—	—
Totaal ...	**716 470**	**816 965**	**956 721**	**77 175**	**87 237**	**113 351**	**42 319**	**49 980**	**55 800**

(a) Voorlopige resultaten.

Bron : Ministerie van Financiën.

Indeling van de budgettaire uitgaven volgens de aard der uitgaven (a)

(miljoenen franken)

HOOFDSTUKKEN	Lopende verrichtingen			Kapitaal-verrichtingen			Delging van de schuld		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978	1976	1977	1978
Rijksschuld	—	—	—	—	—	—	42 319	49 980	55 800
Lonen	135 440	148 774	161 602	—	—	—	—	—	—
Diensten	35 605	40 399	44 634	—	—	—	—	—	—
Materieel	15 143	16 775	20 649	—	—	—	—	—	—
Rente en verliezen	68 516	80 713	98 590	—	—	—	—	—	—
Inkomensoverdrachten (30)	93 096	106 353	112 948	—	—	—	—	—	—
(40)	342 345	396 036	469 632	—	—	—	—	—	—
Vermogensoverdrachten (50)	—	—	—	7 590	8 006	7 488	—	—	—
(60)	—	—	—	38 747	43 959	55 918	—	—	—
Investeringen	—	—	—	13 699	16 281	17 449	—	—	—
Voorschotten en deelnemingen	—	—	—	15 917	17 344	30 541	—	—	—
Diverse	26 325	27 915	48 666	1 222	1 647	1 955	—	—	—
Overdrachten	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	716 470	**816 965**	**956 721**	**77 175**	**87 237**	**113 351**	**42 319**	**49 980**	**55 800**

(a) Voorlopige resultaten.

Bron : Ministerie van Financiën.

Rijksschuld (a)

Toestand einde jaar
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978
Schuld in Belgische franken :	**808,3**	**919,1**	**1 053,3**	**1 221,2**	**1 392,5**
Geconsolideerde schuld	671,7	766,1	848,4	983,1	1 126,8
Schuld op halflange termijn ...	19,7	17,3	13,0	6,3	5,9
Schuld op korte termijn (b)	31,7	35,9	70,7	124,4	128,7
Schuld op zeer korte termijn	19,5	30,4	44,3	27,4	47,5
Tegoeden van particulieren op postrekening	65,7	69,4	76,8	79,9	83,6
Schuld in buitenlandse munten :	**6,5**	**5,0**	**3,9**	**3,4**	**14,9**
Geconsolideerde schuld	5,7	4,6	3,8	3,4	2,7
Gewaarborgde Kongolese schuld (c)	0,8	0,4	0,1	—	—
Schuld op korte termijn	—	—	—	—	12,2
Totaal ...	**814,8**	**924,1**	**1 057,2**	**1 224,6**	**1 407,4**
Schatkistcertificaten in het bezit van het I.M.F.	**6,6**	**4,7**	**1,5**	**4,1**	**19,5**
Algemeen totaal ...	**821,4**	**928,8**	**1 058,7**	**1 228,7**	**1 426,9**

Toestand einde kwartaal
(miljarden franken)

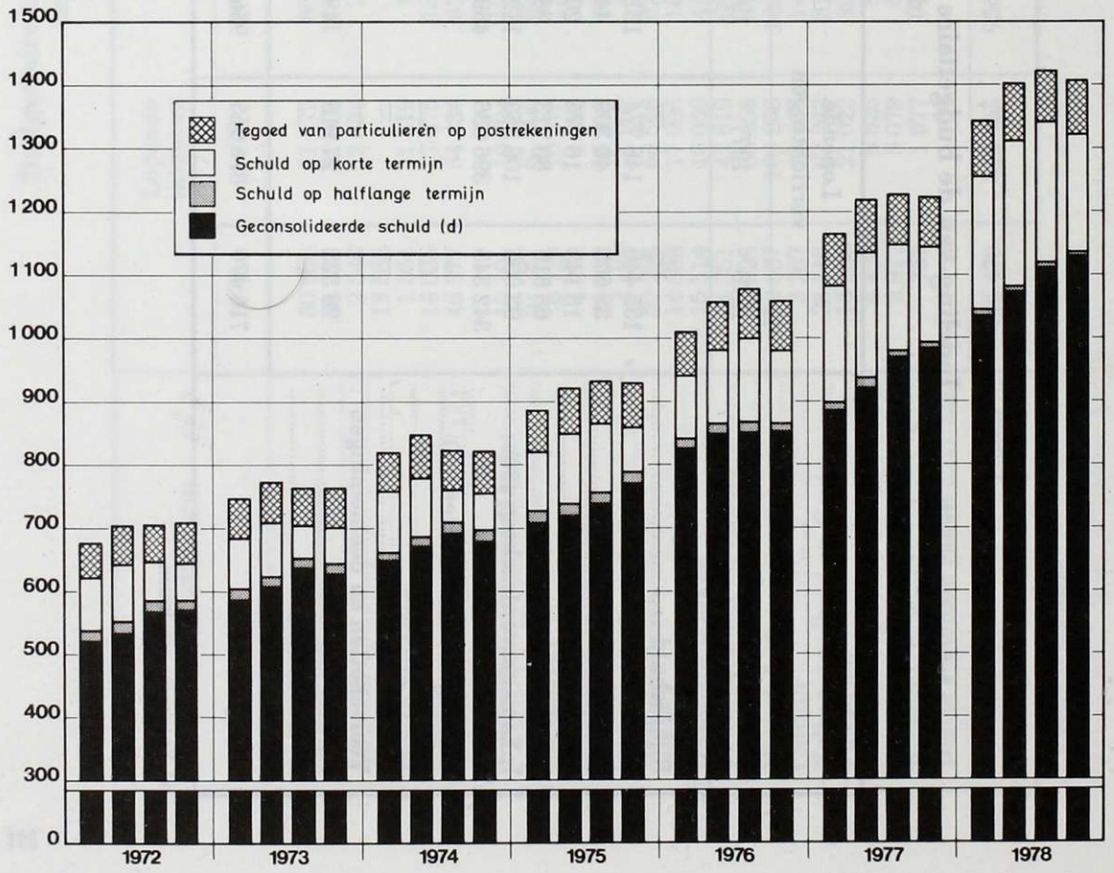

Bron : Ministerie van Financiën.

(a) Exclusief de uit de oorlog 1914-1918 voortvloeiende intergeallieerde schuld, groot 21,1 miljard frank op 31 december 1965.
(b) Na eliminatie van de verrichingen met het I.M.F.
(c) Het gaat hier uitsluitend om leningen overgenomen door België krachtens de Belgisch-Kongolese overeenkomst van 5 februari 1965 goedgekeurd door de wet van 23 april 1965 (*Belgisch Staatsblad* van 27 mei 1965).
(d) Inclusief de gewaarborgde schuld krachtens de Belgisch-Kongolese overeenkomst van 5 februari 1965.

Verloop van de Rijksschuld
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977	1978
Vaste schuld :					
Gevestigde binnenlandse schuld	+50,9	+ 94,4	+ 82,3	+134,7	+143,7
Directe	*+54,3*	*+ 68,3*	*+ 70,6*	*+112,1*	*+112,0*
Indirecte	*— 3,4*	*+ 26,1*	*+ 11,7*	*+ 22,6*	*+ 31,7*
Gevestigde buitenlandse schuld (a)	— 1,5	— 1,5	— 1,1	— 0,5	— 0,7
Directe	*— 0,9*	*— 0,8*	*— 0,7*	*— 0,4*	*— 0,5*
Indirecte	*— 0,3*	*— 0,3*	*— 0,1*	—	*— 0,1*
Gewaarborgde indirecte Kongolese schuld (b)	*— 0,3*	*— 0,4*	*— 0,3*	*— 0,1*	*— 0,1*
Totaal ...	**+49,4**	**+ 92,9**	**+ 81,2**	**+134,2**	**+143,0**
Vlottende schuld :					
Directe binnenlandse schuld	+ 7,9	+ 16,4	+ 51,8	+ 33,2	+ 27,6
Op halflange termijn	*+ 3,8*	*— 2,4*	*— 4,3*	*— 6,7*	*— 0,4*
Op korte en zeer korte termijn (c) ..	*+ 4,1*	*+ 18,8*	*+ 56,1*	*+ 39,9*	*+ 28,0*
Directe buitenlandse schuld	—	—	—	—	+ 12,2
Op halflange termijn	—	—	—	—	—
Op korte en zeer korte termijn	—	—	—	—	*+ 12,2*
Totaal ...	**+ 7,9**	**+ 16,4**	**+ 51,8**	**+ 33,2**	**+39,8**
Totaal werkelijke Rijksschuld	**+57,3**	**+109,3**	**+133,0**	**+167,4**	**+182,8**
Certificaten opgenomen door het Internationaal Muntfonds	— 0,7	— 1,9	— 3,1	+ 2,6	+ 15,4
Totale Rijksschuld	**+56,6**	**+107,4**	**+129,9**	**+170,0**	**+198,2**
waarvan : binnenlandse schuld	+58,1	+108,9	+131,0	+170,5	+186,7
buitenlandse schuld	— 1,5	— 1,5	— 1,1	— 0,5	+ 11,5

Bron : Ministerie van Financiën.

(a) Tegenwaarde in Belgische franken, berekend op de wisselkoersen van de laatste beursdag van de maand december.
(b) De leningen overgenomen door België, ingevolge de Belgisch-Kongolese conventie van 6 februari 1965, goedgekeurd door de wet van 23 april 1965.
(c) Niet inbegrepen de certificaten opgenomen door het I.M.F.; inbegrepen de Strijdersdotatie.
Sedert de overeenkomst van 14 oktober 1959 tussen de Staatsthesaurie en de Nationale Bank van België zorgt deze laatstgenoemde instelling voor de terugbetaling van de Schatkistcertificaten in het bezit van het I.M.F. bij eventuele tegeldemaking door dit Fonds. In dit geval wordt de Nationale Bank schuldeiser van het I.M.F. voor het gestort bedrag. Uit een tegeldemaking door het I.M.F. van schatkistcertificaten volgt dus een vermindering van de overheidsschuld zonder uitgaven van geldmiddelen. In het tegengesteld geval, dit is bij terugbetaling door het I.M.F., boekt de Thesaurie ook geen ontvangsten; dit bedrag wordt aangerekend als vermindering van de schuldvordering van de N.B.B. op het I.M.F.
De laatstgenoemde instelling ontvangt nieuwe certificaten; de overheidsschuld neemt dus toe zonder ontvangsten van geldmiddelen voor de Thesaurie.
Uit dit alles blijkt dat de verrichtingen met het I.M.F. de Thesaurie onberoerd laten.

AFDELING II. — PROVINCIALE EN GEMEENTELIJKE FINANCIEN

De samenvoeging van gemeenten en de hervorming van het maatschappelijk welzijn beïnvloedden in 1978 in ruime mate de gemeentefinanciën. De benarde economische toestand had bovendien negatieve effecten. De inspanningen om de gevolgen van de crisis, in de mate van het mogelijke, op te vangen veroorzaakten bijkomende uitgaven, inzonderheid wegens het voeren van een actief tewerkstellingsbeleid. Daarenboven werd de stijging van de ontvangsten afgeremd. Voor tal van gemeenten trad een verzwaring van het begrotingstekort op.

De kredieten voor *lopende uitgaven,* die rechtstreeks of onrechtstreeks de provincies, de gemeenten of andere lokale instellingen ten goede kwamen, waren voor ongeveer de helft ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. De andere tegemoetkomingen waren verdeeld over diverse begrotingen of kwamen voor als gewestkredieten.

Inzake omvang was de tegemoetkoming van het Ministerie van Binnenlandse Zaken via het Gemeentefonds veruit de belangrijkste. Ingevolge de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976 (« Belgisch Staatsblad » van 6 januari 1976) werd van 1 januari 1977 af het Gemeentefonds gestijfd door een jaarlijkse heffing van 7,65 % op de totale belastingontvangsten van de Staat van het voorlaatste begrotingsjaar, inbegrepen de toegewezen ontvangsten doch met uitzondering van de invoerrechten afgedragen aan de Europese Gemeenschappen. De dotatie voor 1977 werd aldus bepaald op 51,4 miljard frank, hetgeen 6,2 miljard of 13,6 % meer was dan in 1977. De verdeling onder de gewesten gebeurde overeenkomstig de overgangsregelen vastgesteld in artikel 78 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976 : 62,5 % werd toegewezen, mits inachtneming van de verdeelsleutel vastgesteld in artikel 5 van de wet van 1 augustus 1974 tot oprichting van gewestelijke instellingen in voorbereiding van de toepassing van artikel 107*quater* van de Grondwet gewijzigd door de wet van 19 juli 1977, en 37,5 % in evenredigheid met het totaal der aandelen door al de gemeenten van elk gewest verkregen in de verdeling van het Gemeentefonds van 1975. Op grondslag van de verdeelsleutel, gebaseerd op de combinatie van de drie criteria bevolking, oppervlakte en opbrengst van de personenbelasting, was voor 1978 het percentage voor Vlaanderen 51,48 %, voor Wallonië 39,41 % en voor Brussel 9,11 %.

De toepassing ervan op 62,5 % van de dotatie, hetzij 32,1 miljard, leidde tot het toekennen van 16,5 miljard aan Vlaanderen, 12,7 miljard aan Wallonië en 2,9 miljard aan Brussel. De verdeling van het resterende gedeelte, met name 37,5 % van de dotatie gebeurde in verhouding tot het totaal der aandelen verkregen in het Gemeentefonds voor 1975 en gaf de volgende bedragen : 9,7 miljard (50,25 %) kwam Vlaanderen toe, 5,7 miljard (29,39 %) Wallonië en 3,9 miljard (20,36 %) werd uitgekeerd aan Brussel. Van de totale dotatie kwam zodoende 26 miljard (51 %) toe aan Vlaanderen, 18,3 miljard (35,7 %) aan Wallonië en 6,9 miljard (13,3 %) aan Brussel. Overeenkomstig de wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor

maatschappelijk welzijn werd een deel van het aan elk gewest toegekend fonds bestemd voor een Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn, dat omgeslagen werd over de openbare centra van maatschappelijk welzijn van het gewest. Globaal gezien bedroeg het deel van het Gemeentefonds dat Vlaanderen toekwam 24,9 miljard; voor Wallonië was dit 17,4 miljard en voor Brussel 6,5 miljard. Wat de stad Brussel betreft, werd ingevolge de wet van 5 januari 1976 een dotatie toegekend gelijk aan 4 % van het Gemeentefonds hetzij 2,1 miljard voor 1978.

Een dotatie ten bedrage van 6,3 miljard (13,6 % meer dan in 1977) werd ingeschreven ten voordele van het Fonds der provinciën, dat ingevolge artikel 74 van de wet van 5 januari 1976, met ingang van 1 januari 1977 gestijfd werd door een jaarlijkse heffing van 0,933 % op de totale lopende belastingontvangsten van de Staat, van het voorlaatste begrotingsjaar, inbegrepen de toegewezen ontvangsten, doch met uitzondering van de invoerrechten afgestaan aan de Europese Gemeenschappen.

Benevens de zoëven vermelde dotaties werden op de begroting voor Binnenlandse Zaken nog voor 861 miljoen kredieten uitgetrokken als inkomensoverdrachten aan de provincies, de gemeenten en daarmee gelijkgestelde lichamen.

Om de gemeenten ontstaan uit samenvoeging toe te laten de financiële lasten te dekken van de consolidatieleningen aangegaan ingevolge art. 77 van de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976, werd een krediet uitgetrokken van 468 miljoen frank ten behoeve van het Fonds tot consolidatie van de deficits van de samengevoegde gemeenten. Dit krediet, bestemd om de intrest- en aflossingslasten op te vangen van de consolidatieleningen, aangegaan ter aanzuivering van het tekort op de gewone dienst van de gemeenterekening over het jaar 1975, is betaalbaar aan de samengevoegde gemeenten, die gemachtigd werden leningen aan te gaan, hetzij aan de gemeenten die hen opvolgden. De leningen zijn terugbetaalbaar in 20 jaar en op basis van de door het Gemeentekrediet van België op heden toegepaste rentevoet (koninklijk besluit van 11 mei 1976).

Alhoewel de wet van 5 januari 1976 betreffende de budgettaire voorstellen 1975-1976, vanaf 1 januari 1977, de artikelen 5, 6 en 7 van de wet van 23 juli 1971 betreffende de samenvoeging van gemeenten en de wijziging van hun grenzen heeft opgeheven, behouden, luidens het artikel 81 van dezelfde wet van 5 januari 1976, de gemeenten, die reeds het voorwerp waren van een fusie of van een grenswijziging en die genoten hebben van de aanvullende hulp voorzien bij artikel 5 van de wet van 23 juli 1971, het recht op deze aanvullende hulp tot beloop van de termijn van tien jaar, behoudens indien ze het voorwerp uitmaken van een nieuwe fusie in toepassing van de wet van 23 juli 1971. De gemeenten die genieten van deze maatregel, hebben ontvangstencomplementen ontvangen gedurende zeven jaar, zijnde van 1972 tot 1978 en zullen nog van 1978 tot 1981 ontvangstencomplementen van 10 % krijgen. Het bedrag van het uitgetrokken krediet bedroeg 164 miljoen frank in 1978.

Overeenkomstig de bepalingen van artikel 51 van de wet van 26 juli houdende organisatie van de agglomeraties en de federaties van gemeenten werd ten behoeve van de Brusselse agglomeratie een krediet uitgetrokken van 18 miljoen ten einde

hulp toe te kennen om in de behoeften te voorzien en om tegemoet te komen in de kosten met betrekking tot de liquidatie van de randfederaties.

De toelagen aan de intercommunale verenigingen en gemeenten tot dekking van de ontwateringskosten liepen op tot 105 miljoen. Zij vertegenwoordigden 3/4 van de exploitatiekosten en 2/3 van de financiële lasten veroorzaakt door de bouw en de exploitatie van de installaties bestemd tot het verzekeren van de bescherming der gemeenten met ontwatering. Voor de terugbetaling aan de gemeenten, hulpcentra 900, van de werkingskosten van deze centra werd 102,4 miljoen frank uitgetrokken. De overige tegemoetkomingen ten laste van de begroting van het departement Binnenlandse Zaken betroffen de bijdrage van de Staat in de kosten van de stad Brussel voor het inrichten van de herinneringsplechtigheid op het Martelarenplein (0,1 miljoen), de subsidies verleend aan de trainings- en opleidingscentra voor politieagenten en veldwachters, verleend volgens criteria voorzien bij het organiek koninklijk besluit van 3 september 1971 (3,1 miljoen), de toelagen aan de gemeenten voor de afbraak van sommige openbare schuilplaatsen die zich op hun grondgebied bevinden (0,3 miljoen) en de toelage aan het Instituut Administratie - Universiteit om te helpen bij de inrichting van colloquia en seminaries ten behoeve van mandatarissen en leidinggevende ambtenaren van provinciale en gemeentelijke administraties (0,1 miljoen).

De kredieten ten behoeve van de provinciën en de gemeenten uitgetrokken op de begroting voor lopende uitgaven van de andere departementen bedroegen 41,6 miljard. Hiervan werden 37,8 miljard bestemd voor de pensioenen, de wedde- en de werkingstoelagen aan het provinciaal- en gemeentelijk onderwijs (Begroting van Pensioenen en van Nationale Opvoeding), 3,6 miljard voor de rentelasten van leningen aangegaan bij het Gemeentekrediet van België (Begroting van Openbare Werken en van Volksgezondheid en van het Gezin). Op de begrotingen van Cultuur werd 2 miljard krediet ingeschreven. De kredieten afkomstig van de begrotingen voor de gewestelijke aangelegenheden (1,1 miljard) waren in hoofdzaak bestemd voor de vormingscentra voor gezinshelpsters en voor de terugbetaling van de intrest van leningen bij het Gemeentekrediet van België.

De kredieten op de begrotingen voor *kapitaaluitgaven* ingeschreven ten laste van de provincies en de gemeenten, bedroegen 6,4 miljard en waren o.m. bestemd voor Openbare Werken (2,8 miljard voor aflossingslasten, voor havenwerken, ontwateringsonkosten en voor de uitvoering van de wet Brunfaut), voor Volksgezondheid en Gezin (1,2 miljard) en voor Nationale Opvoeding (1,8 miljard voor het Fonds der provinciale en gemeentelijke schoolgebouwen en 0,1 miljard voor de uitrustingstoelagen aan de provinciale en gemeentelijke scholen). Op de begrotingen voor gewestelijke aangelegenheden werden 5,5 miljard ingeschreven. De aangevraagde kredieten waren bestemd voor openbare werken (o.a. openbare groene ruimten en stadsvernieuwing), voor huisvestingsbeleid, voor gezondheidsbeleid en voor subsidies aan openbare besturen.

Er wordt pro memorie aan herinnerd dat de overdrachten van inkomsten of kapitalen ten bate van provincies en gemeenten, uit hoofde van intresten of aflossingen op leningen, aangegaan bij het Gemeentekrediet van België of andere gelijkaardige instellingen, vooral de lasten voortvloeiend uit vroegere verleende

toelagen vertegenwoordigen. Het bedrag van de nieuwe tegemoetkomingen, gefinancierd door middel van leningen bij de openbare financieringsinstellingen en waarvan de Staat de intrest- en delgingslasten draagt, wordt merendeels bepaald door de bijzondere beschikkingen die in de begrotingswetten ingelast zijn, vooral dan wat betreft de door de Ministeries van Openbare Werken en van Volksgezondheid, of ten laste van de overeenstemmende gewestbegroting, gesubsidieerde werken.

De totale *begrotingsontvangsten* van de gemeenten, met inbegrip van de saldi der vorige dienstjaren, bedroegen in 1978 zowat 167 miljard, tegen 155,7 miljard in 1977. De uitgaven beliepen 189,3 miljard, tegen 180,1 miljard in 1977. Het globaal netto tekort bedroeg 22,2 miljard, hetgeen 2,1 miljard minder was dan in 1977 en 0,9 miljard meer dan in 1976. Het gemiddelde tekort bleef, net zoals de vorige jaren, beduidend groter dan het gemiddelde boni : in 1978 verwezenlijkten 483 gemeenten een gezamenlijk overschot van 0,7 miljard, doch 113 gemeenten boekten een tekort van 23 miljard.

Uitgaande van de enquête van het Gemeentekrediet (1), gehouden bij alle plaatselijke besturen op het einde van het jaar, kunnen de begrotingen en de rekeningen van het dienstjaar besproken worden. De gewone ontvangsten op de aanvankelijke begrotingen bedroegen 152,9 miljard en de uitgaven 171,3 miljard tegen respectievelijk 139,9 en 154 miljard in 1977.

Het begrotingstekort steeg aldus van 14,1 tot 18,4 miljard. Van de 596 gemeenten zouden er 38 een gezamenlijke boni van slechts 0,1 miljard boeken (2); 558 gemeenten zouden een tekort kennen van 18,6 miljard. Tot deze laatsten behoren vijf grote steden (Brussel, Antwerpen, Gent, Charleroi en Luik) met een tekort van 7,7 miljard, 460 gemeenten met 5 000 inwoners en meer met een deficit van 10,4 miljard en 93 gemeenten met minder dan 5 000 inwoners met een tekort van 0,4 miljard. Deze gegevens betroffen de aanvankelijke begrotingen. Dank zij bijdragen uit het hulpfonds, speciale kredieten, verhoging van de belastingontvangsten, het niet uitvoeren van werken, het niet aankopen van gronden of het niet verzwaren van de schuldenlast kon de toestand verbeteren. Zij kon ongunstig evolueren door een verhoging van de uitgaven of het verzwaren van de schuldenlast. Om de werkelijkheid beter te benaderen, vroeg het Gemeentekrediet in zijn enquête aan elke gemeente het vermoedelijk resultaat dat zij zou optekenen in de gemeenterekening van het dienstjaar. De resultaten hiervan waren de volgende : 491 gemeenten zouden hun rekening afsluiten met een boni van 5,3 miljard en 100 gemeenten zouden een tekort kennen van 3,8 miljard. Voor een aantal van deze 100 gemeenten zou het tekort slechts een klein deel van hun uitgaven betekenen : voor 5 gemeenten zou het tekort kleiner zijn dan 100 F per inwoner, voor 40 gemeenten zou het oplopen van 100 tot 500 F per inwoner, voor 14 gemeenten zou het van 500 tot 1 000 F per inwoner bedragen, voor 36 gemeenten zou het tussen 1 000 en 5 000 F per

---

(1) De enquête heeft betrekking op de uitgaven en de ontvangsten die voorkomen op de aanvankelijke begroting van het dienstjaar; 76 % van de gemeenten die bijna 87 % van de bevolking uitmaken, gaven gevolg aan de enquête, uitgevoerd op 15 december 1978. De resultaten werden aangevuld door extrapolatie.

(2) In 1977 boekten 118 gemeenten een gezamelijk boni van 0,6 miljard en 484 gemeenten een totaal tekort van 14,7 miljard.

inwoner schommelen en voor 5 gemeenten zou het 5 000 F per inwoner overschrijden. Zoals tijdens de vorige jaren, kwamen de meest ongustige situaties voor in de centrum-steden en in de Brusselse agglomeratiegemeenten.

Een overzicht van de economische rubrieken in de gemeentebegrotingen toont aan dat het aandeel van de personeelsuitgaven afnam en wel van 50,4 % in 1976 tot 48,8 % in 1978. De schuldenlast stabiliseerde zich rond 27,4 %. De overdrachten evolueerden van 9 % in 1976 naar 9,9 % in 1978. De functionele indeling verduidelijkt het belang van de uitgaven voor onderwijs (21,5 % van het totaal der uitgaven), voor het verkeer de wegen en de waterlopen (16,8 %), voor de algemene administratie (10,4 %), voor de volksontwikkeling en de kunst (8,1 %), voor de politie (8 %), voor de sociale voorzorg en de openbare onderstond (6,4 %) en voor de schuldenlast (5,2 %). Alhoewel het relatieve aandeel van de verschillende functies tamelijk stabiel was, namen de rubrieken volksontwikkeling en kunst, sociale voorzorg en openbare onderstand en schuldenlast langzaam in omvang toe. De rubrieken onderwijs en verkeer, wegen en waterlopen boetten iets aan belang in.

Voor 1978 bedroegen de globale ontvangsten op de aanvankelijke provinciebegrotingen, met inbegrip van de saldi der vorige dienstjaren 28,7 miljard, de uitgaven 29,8 miljard. Het tekort beliep bijgevolg 1,1 miljard. De gewijzigde begrotingen toonden ontvangsten van 32,3 miljard en uitgaven van 33,1 miljard, wat uiteindelijk een budgettair tekort van 0,7 miljard opleverde. De gewijzigde rekeningen van het dienstjaar 1978 vermelden 30 miljard aan inkomsten en 31,4 miljard aan uitgaven. Het tekort van het dienstjaar beliep bijgevolg 1,4 miljard. Acht provincies boekten samen een tekort van 1,6 miljard, terwijl één provincie een overschot had van 0,2 miljard.

Uitgaande van de enquête van het Gemeentekrediet van België inzake de financiële toestand van de gemeenten kunnen de *investeringen* van deze laatsten voor 1978 op 48,8 miljard geraamd worden, tegenover 39,2 miljard in 1977. Na de vermindering met 11,5 % in 1977, die kan worden verklaard door de gevolgen van de samenvoeging van gemeenten, werd het cijfer van 1976 (44,3 miljard) nu met 10 % overtroffen. De investeringen van de provincies, de lokale en de regionale organismen (exclusief de gemeenten) zouden 24 miljard bedragen. Het totaal der investeringen van de lokale en regionale sector bereikte aldus 72,8 miljard. Zij werden voor 48,6 miljard gefinancierd door leningen verstrekt door het Gemeentekrediet, voor 9,5 miljard door toelagen door de Staat uitgekeerd, voor 1,1 miljard door kaskredieten verleend aan gemeenten en intercommunalen voor huisvesting, voor 5 miljard door voorschotten verstrekt op korte termijn in afwachting van uitgiften van leningen van sommige intercommunalen, en voor 5,2 miljard door openbare uitgiften van de grote steden. De verkoop van patrimoniumgoederen, de overdracht van gewone naar buitengewone dienst en de diverse leningen in ontvangsten brachten samen 3,2 miljard op. In vergelijking met 1977 steeg het totale bedrag van de provinciale en gemeentelijke investeringen met 12,5 %. Deze verhoging was uitsluitend toe te schrijven aan de investeringen van de gemeenten. De rest van de lokale sector bleef op een ongewijzigd niveau.

*
* *

Algemeen overzicht van de provinciale financiën

Alle provinciën samen - Gewone dienst

(miljoenen franken)

DIENSTJAREN	Totaal eigen aan het dienstjaar			Algemeen totaal		
	Ontvangsten	Uitgaven	Saldi	Ontvangsten	Uitgaven	Saldi
1969 (a, c)	7 320	6 811	+ 509	8 496	7 159	+1 337
1970 (a, c)	7 716	7 764	— 48	9 158	8 090	+1 068
1971 (b, c)	9 197	9 066	+ 131	10 705	9 851	+ 854
1972 (b, c)	10 879	10 456	+ 423	12 172	11 215	+ 957
1973 (d)	14 018	14 425	— 407	14 859	14 910	— 51
1974 (e)	14 661	15 013	— 352	15 329	15 426	— 97
1975 (e)	16 949	16 402	+ 547	17 441	17 203	+ 237
1976 (e)	21 220	21 234	— 14	21 888	22 590	— 702
1977 (e)	23 850	24 054	— 204	24 895	25 207	— 312
1978 (e)	26 189	26 749	— 560	27 652	28 490	— 838

(a) Definitieve rekeningen.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(b) Voorlopige rekeningen.

(c) Ontvangsten : vastgestelde rechten; uitgaven : werkelijk vastgestelde uitgaven.

(d) Bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingsramingen, de wijzigingen aangebracht in de loop van het dienstjaar inbegrepen.

(e) Bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingsramingen, de wijzigingen aangebracht in de loop van het dienstjaar niet inbegrepen.

Provinciale financiën. Gewone dienst. Ontvangsten

Voornaamste onderverdelingen van hoofdstuk « Aandeel in het Fonds der provinciën en Provinciale belastingen »

(milioenen franken)

AFDELINGEN	1974 (a)	1975 (a)	1976 (a)	1977 (a)	1978 (a)
Aandeel in het Fonds der provinciën	3 249	3 769	4 523	5 288	6 177
Opcentiemen op de onroerende voorheffing	3 105	3 790	5 207	5 777	6 341
Directe en indirecte belastingen	1 439	1 815	2 052	2 071	2 004
Andere ontvangsten	99	(b)	(b)	(b)	(b)
Totaal ...	**7 892**	**9 374**	**11 782**	**13 136**	**14 522**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingsramingen, de wijzigingen aangebracht in de loop van het dienstjaar niet inbegrepen.

(b) In de nieuwe functioneel-economische indeling, zijn de « andere ontvangsten » begrepen in de functie « niet aanrekenbare verrichtingen ».

Geografische verdeling van de provinciale financiën

Gewone dienst

(miljoenen franken)

PROVINCIE	Dienstjaren (a)	Totaal eigen aan het dienstjaar			Algemeen totaal		
		Ontvangsten	Uitgaven	Saldi	Ontvangsten	Uitgaven	Saldi
Antwerpen	1973	1 710	1 857	—147	1 943	1 943	—
	1974	1 932	2 094	—162	2 177	2 177	—
	1975	2 414	2 285	+129	2 585	2 550	+ 35
	1976	2 936	2 880	+ 56	3 380	3 379	+ 1
	1977	3 263	3 225	+ 38	3 707	3 707	—
	1978	3 665	3 688	— 23	3 996	3 996	—
Brabant	1973	2 299	2 474	—175	2 490	2 490	—
	1974	2 644	2 703	— 59	2 718	2 718	—
	1975	2 855	2 897	— 42	3 000	2 982	+ 18
	1976	3 977	3 934	+ 43	4 009	4 039	— 30
	1977	4 811	4 344	+467	4 914	4 428	+486
	1978	4 886	5 036	—150	5 229	5 204	+ 25
Henegouwen	1973	2 599	2 507	+ 92	2 628	2 642	— 14
	1974	2 844	2 853	— 9	2 932	2 963	— 31
	1975	3 645	3 536	+109	3 674	3 565	+109
	1976	4 794	5 153	—359	4 794	5 483	—689
	1977	5 052	5 867	—815	5 052	5 868	—816
	1978	6 066	6 319	—253	6 066	6 958	—892
Luik	1973	2 242	2 323	— 81	2 396	2 392	+ 4
	1974	2 499	2 613	—114	2 613	2 638	— 25
	1975	3 388	3 361	+ 27	3 388	3 381	+ 7
	1976	3 947	3 939	+ 8	3 966	3 954	+ 12
	1977	4 364	4 421	— 57	4 481	4 467	+ 14
	1978	4 493	4 696	—203	4 747	4 736	+ 11
	1973	1 796	1 850	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
				— 10	994	994	—

	1975	1 129	1 140	— 11	1 179	1 179	—
	1976	1 307	1 318	— 11	1 361	1 361	—
	1977	1 535	1 551	— 16	1 647	1 647	—
	1978	1 704	1 793	— 89	1 934	1 934	—
Luxemburg	1973	315	333	— 18	334	334	—
	1974	369	388	— 19	390	390	—
	1975	480	488	— 8	488	488	—
	1976	634	634	—	635	634	+ 1
	1977	747	756	— 9	756	756	—
	1978	878	903	— 25	903	903	—
Namen	1973	565	541	+ 24	565	605	— 40
	1974	619	618	+ 1	620	661	— 41
	1975	774	649	+125	774	710	+ 64
	1976	933	929	+ 4	933	931	+ 2
	1977	1 113	1 116	— 3	1 125	1 122	+ 3
	1978	1 274	1 279	— 5	1 309	1 284	+ 25
Oost-Vlaanderen	1973	1 540	1 658	—118	1 663	1 663	—
	1974	1 710	1 778	— 68	1 782	1 782	—
	1975	1 240	1 206	+ 34	1 294	1 294	—
	1976	1 486	1 438	+ 48	1 545	1 545	—
	1977	1 728	1 604	+124	1 878	1 775	+103
	1978	1 749	1 741	+ 8	1 878	1 886	— 8
West-Vlaanderen	1973	952	902	+ 50	1 002	1 002	—
	1974	1 067	979	+ 88	1 103	1 103	—
	1975	1 025	841	+184	1 059	1 054	+ 5
	1976	1 206	1 009	+197	1 265	1 264	+ 1
	1977	1 237	1 170	+ 67	1 335	1 437	—102
	1978	1 474	1 294	+180	1 590	1 589	+ 1

(a) Dienstjaar 1973 : Bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingsramingen, de wijzigingen aangebracht in de loop van het dienstjaar inbegrepen.
Dienstjaren 1974, 1975, 1976, 1977 en 1978 : Bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingsramingen, de wijzigingen aangebracht in de loop van het dienstjaar niet inbegrepen.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Provinciale financiën - Gewone dienst

Functioneel-economische indeling (a)

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Dienstjaren	Ontvangsten					Uitgaven					
		Prestaties	Overdrachten	Schuld	Interne verrichtingen	Totaal	Personeel	Werkingskosten	Overdrachten	Schuld	Interne verrichtingen	Totaal
Niet aanrekenbare verrichtingen	1977	6	13 137	120	4	13 267	66	94	42	462	—	664
	1978	10	14 464	127	—	14 601	76	110	42	249	—	477
Algemeen bestuur, betrekkingen met het buitenland en hulp aan de ontwikkelingslanden	1977	119	23	28	189	359	1 649	476	36	133	48	2 342
	1978	152	26	12	114	304	1 865	651	55	167	49	2 787
Openbare orde en veiligheid	1977	1	24	—	—	25	15	4	2	26	—	47
	1978	1	25	—	—	26	17	4	6	25	—	52
Verkeer en waterbeheersing	1977	135	286	166	—	587	582	479	113	1 074	1	2 249
	1978	155	300	188	—	643	629	506	101	1 201	—	2 437
Handel en nijverheid	1977	1 559	3	219	—	1 781	92	1 343	310	294	—	2 039
	1978	1 773	3	261	—	2 037	97	1 486	470	387	—	2 440
Landbouw en visserij	1977	19	41	—	1	61	116	43	134	44	3	340
	1978	19	13	—	1	33	142	45	116	56	2	361
Onderwijs, cultuur en recreatie	1977	374	6 058	21	126	6 579	9 372	1 370	340	1 563	219	12 864
	1978	421	6 722	22	—	7 165	10 251	1 375	409	1 957	59	14 051
Sociale voorzieningen en volksgezondheid	1977	615	162	76	5	858	1 213	350	470	706	54	2 793
	1978	659	184	80	—	923	1 330	389	607	855	5	3 186
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	1977	1	62	270	—	333	—	6	223	487	—	716
	1978	1	79	376	—	456	—	13	293	652	—	958
Totaal eigen aan het dienstjaar	**1977**	**2 829**	**19 796**	**900**	**325**	**23 850**	**13 105**	**4 165**	**1 670**	**4 789**	**325**	**24 054**
	1978	**3 191**	**21 816**	**1 066**	**115**	**26 188**	**14 407**	**4 579**	**2 099**	**5 549**	**115**	**26 749**
Saldo van de vorige dienstjaren	1977					1 045						370
	1978					1 464						900
Overboekingen	1977					—						783
	1978					—						841
Algemeen totaal	**1977**					**24 895**						**25 207**
	1978					**27 652**						**28 490**

(a) Toepassing van een functioneel-economische indeling vanaf het dienstjaar 1975.
Oorspronkelijke bij koninklijk besluit goedgekeurde begrotingen, wijzigingen in de loop van het dienstjaar niet inbegrepen.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Algemeen overzicht van de gemeentebegrotingen

Gewone dienst

(miljoenen franken)

JAARTAL	Verrichtingen van het dienstjaar			Globale resultaten		
	Ontvangsten	Uitgaven	Saldi	Ontvangsten	Uitgaven	Saldi
1966 (a)	39 294	39 906	— 612	49 645	50 359	— 714
1967 (a)	41 750	42 794	— 1 044	51 936	52 790	— 854
1968 (a)	48 375	46 651	+ 1 724	61 127	56 982	+ 4 145
1969 (b)	49 806	53 808	— 4 002	53 370	60 993	— 7 623
1970 (b)	54 085	59 546	— 5 461	60 195	63 817	— 3 622
1971 (b)	60 678	66 944	— 6 266	68 199	71 308	— 3 109
1972 (b)	68 515	75 689	— 7 174	76 423	79 964	— 3 541
1973 (b)	79 002	86 333	— 7 331	87 198	92 209	— 5 011
1974 (b)	88 545	96 500	— 7 955	97 921	101 750	— 3 829
1975 (b)	104 501	117 909	—13 408	116 626	125 629	— 9 003
1976 (b)	120 565	136 872	—16 307	135 568	149 744	—14 176
1977 (b)	144 316	157 863	—13 547	155 800	180 157	—24 357
1978 (c)	152 887	172 287	—19 400	167 022	189 260	—22 238
1979 (c)	163 834	182 054	—18 220	182 729	205 741	—23 012

Bronnen : Gemeentekrediet van België,
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Bron : N.I.S.; vastgestelde rechten en verbintenissen.
(b) Bron : N.I.S.; door de bestendige deputaties goedgekeurde begrotingsramingen, de beroepen inbegrepen, de wijzigingen in de loop van het dienstjaar niet inbegrepen.
(c) Raming opgesteld door het Gemeentekrediet.

Evolutie van de belangrijkste gemeenteontvangsten

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1975	1976	1977	1978	1979
Gemeentefonds (a)	31 883	38 750	45 235	51 401	53 478
Speciale fondsen (a) (b)	2 894	2 877	4 360	2 688	2 839
Totaal ...	**34 777**	**41 627**	**49 595**	**54 089**	**56 317**
Gemeentebelastingen (c) (e)	32 585	36 264	42 537	47 959	52 959
Totaal ...	**67 362**	**77 891**	**92 132**	**102 048**	**109 276**
Gewone ontvangsten van het dienstjaar (d) (e)	**104 501**	**120 565**	**144 316**	**152 887**	**163 834**

Bronnen : Gemeentekrediet van België.
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Bron : Gemeentekrediet.
(b) Met inbegrip van de compensatie voor de afschaffing van het Fonds der vennootschappen (art. 358 van het W.I.B.), de aanvullende uitkeringen van het Gemeentefonds en speciale hulpgelden van de Staat, het hulpgeld aan de samengevoegde gemeenten evenals, vanaf 1977, de speciale dotatie ten voordele van de Stad Brussel.
(c) Volgens de rekeningen, met uitzondering van 1976 opgesteld volgens de begrotingen.
(d) Met inbegrip van de wedden van het onderwijzend personeel die door de Staat rechtstreeks aan dit personeel worden uitbetaald en dus niet via de Gemeentekas; voor 1977 raming opgesteld door het Gemeentekrediet.
(e) Bron : N.I.S. voor de jaren 1975 tot 1977; Gemeentekrediet voor 1978 en 1979.

Financiële verhouding van de Staat tot de lagere publiekrechtelijke lichamen

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1975	1976	1977 (a)	1978 (b)
DEBET				
A. *Inkomensoverdrachten*	73 558	85 517	97 738	107 063
1. Onderwijsbijdragen	*30 809*	*34 168*	*36 124*	*38 624*
a) Lonen en pensioenen	(28 058)	(31 537)	(32 911)	(34 992)
b) Werkingskosten	(2 751)	(2 631)	(3 213)	(3 637)
2. Bijdragen voor intrestlasten	*3 362*	*3 678*	*4 939*	*5 461*
3. Andere speciale bijdragen	*1 166*	*1 162*	*3 426*	*3 939*
4. Bijdragen met algemene doeleinden	*38 221*	*46 509*	*53 249*	*59 034*
B. *Kapitaaloverdrachten*	5 888	9 212	12 812	15 652
1. Onderwijsgebouwen en -uitrusting	*1 155*	*1 287*	*1 640*	*1 850*
2. Andere gebouwen en wegen	*2 783*	*4 056*	*6 481*	*8 150*
3. Andere overdrachten	*1 950*	*3 869*	*4 691*	*5 652*
Totaal	**79 446**	**94 729**	**110 550**	**122 715**
CREDIT				
A. *Inkomensoverdrachten*	920	776	826	863
B. *Kapitaaloverdrachten*	220	383	425	429
Totaal	**1 140**	**1 159**	**1 251**	**1 292**
Saldo	**78 306**	**93 570**	**109 299**	**121 423**

Bron : Ministerie van Financiën.

(a) Raming der ontvangsten; voor de uitgaven, goedgekeurde kredieten (met inbegrip van de speciale wetten), verbeterd door het aanpassingsblad.
(b) Ramingen.

HOOFDSTUK III

GELD EN KREDIET

AFDELING I. — GELDMARKT

Uit de ontwikkeling van de kapitaalrekening (zoals gepubliceerd door de N.B.B.) van de belangrijkste economische sectoren blijkt dat in 1978 het tekort t.o.v. het buitenland iets lijkt af te nemen. Dit na de duidelijke verslechtering tijdens het voorgaande jaar. Immers vanaf 1972 vermindert het globale overschot m.b.t. het betalingsverkeer (1) van België met het buitenland voortdurend en deze ontwikkeling mondt uit in een tekort vanaf 1977.

De bruto besparingen van bedrijven en particulieren vertoonden enige verzwakking vanaf 1975 vgl. met de voorgaande vier jaren. Opgemerkt wordt dat dit verloop vooral wordt toegeschreven aan de besparingen der vennootschappen. Het netto financieel overschot van bedrijven en particulieren onderging per saldo echter weinig wijzigingen over de periode 1971-1978 daar ook de investeringen minder omvangrijk werden. Na 1974 nam het financieringstekort van de overheid sterk toe en vormde vanaf 1976 de enige tegenpost van het netto financieel overschot van gezinnen en bedrijven.

Alhoewel de bruto spaarquote van particulieren over de periode 1971-1978 praktisch ongewijzigd bleef, treden duidelijke schommelingen naar voren in de bruto kapitaalvorming (vooral bestedingen inzake woningbouw). De verhouding tussen de uitgaven voor woningbouw en het beschikbaar inkomen liep gestadig op over de beschouwde periode, zodat minder middelen konden worden ter beschikking gesteld (op dezelfde wijze uitgedrukt) ten behoeve van de overige sectoren.

Inzake bedrijfsbesparingen wordt vastgesteld dat de bruto spaarquote (2) vermindert vanaf de aardoliecrisis. De bruto kapitaalvorming vertoonde echter nog een meer uitgesproken vermindering zodat hun netto financieringsbehoeften tijdens de laatste jaren duidelijk minder groot waren vgl. met de periode 1971-1974.

Tijdens het beschouwde jaar steeg het *totaal der financiële activa, in BF* en in buitenlandse geldeenheden, aangehouden door bedrijven en particulieren bij de

(1) Saldo op het lopend verkeer en op kapitaaloverdrachten bestemd voor de financiering van investeringen en beleggingen.

(2) Met inbegrip van afschrijvingen en gereserveerde winsten.

nationale financiële tussenpersonen gemiddeld (1) met 10,6 %, tegen 13,5 % tijdens het voorgaande jaar. De activa op ten hoogste een jaar vertonen echter slechts een lichte groeivertraging terwijl die met een looptijd van meer dan een jaar minder sterk aangroeien.

In 1978 werd het verloop van de activa op lange en middellange termijn duidelijk beïnvloed door de daling van de lange termijnrente evenals door de onzekerheid aangaande haar toekomstig verloop. Het aandeel van de activa met een looptijd van meer dan één jaar verminderde aldus in het totaal der financiële activa.

De activa waarvan de indeling in BF en buitenlandse geldsoorten niet bekend is (of geen zin heeft) nam sterk toe. Dit kan vooral worden verklaard door de groei van de netto handelsvorderingen van de bedrijven op het buitenland. Deze ontwikkeling was verschillend in het voorgaande jaar toen deze handelsvorderingen verminderden.

Tijdens de jongste jaren vertoont het aandeel van de activa in buitenlandse valuta's in het totaal van de activa in Belgische frank en buitenlandse geldsoorten een uitgesproken vermindering. Het daalde van gemiddeld 10,1 % in de loop van de periode 1971-1974 tot 6,6 % in de loop van de jaren 1975-1978.

Wat de keuze van de activa respectievelijk in Belgische frank of in buitenlandse valuta's betreft schijnt het rentepeil niet bepalend te zijn. De waardevermindering van sommige valuta's t.o.v. de Belgische frank en de toenemende onzekerheid aangaande het toekomstig verloop van de wisselkoersverhoudingen verminderden immers de aantrekkingskracht van de activa in buitenlandse valuta's, in het bijzonder van die op lange termijn. Wat de tegoeden in Belgische frank betreft heeft de rentestand een bepalende rol.

Hetgeen voorafgaat verklaart dan ook het lagere groeitempo van de geldhoeveelheid in handen van bedrijven en particulieren. Er kan worden opgemerkt dat het stijgingstempo van het chartale geld ongeveer gelijk was aan dit van het girale geld in handen van bedrijven en particulieren zodat het aandeel van deze laatste in het totaal van de geldhoeveelheid 55 % bleef, net als eind 1977.

In 1978 steeg het totaal van de monetaire kasmiddelen en de andere verplichtingen t.o.v. bedrijven en particulieren bij de hoofdzakelijk geldscheppende instellingen met 118,7 miljard, tegen 139,3 miljard tijdens het voorgaande jaar. De monetaire kasmiddelen vertoonden in dit raam een toeneming van 40,5 miljard, tegen 63,4 miljard in 1977.

De belangrijkste tegenpost van de beschouwde ontwikkeling wordt uitgemaakt door de kredietverlening aan bedrijven, particulieren en aan de overheidssector. De verrichtingen met het buitenland vormden een negatieve tegenpost die heel wat groter uitvalt dan in het voorgaande jaar. De financiering van de overheidssector maakte een tegenpost uit van de aangroei van het totaal van de geldvoorraad en de quasi-monetaire liquiditeiten ten belope van 124,1 miljard, tegen 55,7 miljard in 1977. De kredietverlening aan bedrijven en particulieren (vooral opgenomen bedragen van disconto-, voorschotten- en acceptkredieten, met uitzondering van de

(1) Jaargemiddelde van de uitstaande bedragen op het einde van het kwartaal.

wissels die dienen om handelsvorderingen op het buitenland te mobiliseren, oorspronkelijk toegestaan door de hoofdzakelijk geldscheppende instellingen) vormde een tegenpost ten bedrage van 77,6 miljard, tegen 112,1 miljard in het voorgaande jaar.

In dit raam kan tevens worden opgemerkt dat het totaal der deposito's bij de banken een lichte groeiversnelling vertoonde tijdens de eerste drie kwartalen. Tijdens het laatste kwartaal stabiliseerde de aangroei (uitgedrukt als procentuele wijziging van het trimestriële gemiddelde t.o.v. het overeenkomstige trimestriële gemiddelde van het voorgaande jaar). Dit verloop moet hoofdzakelijk in verband gebracht worden met de geringere toeneming van de deposito's met een looptijd van ten hoogste één maand terwijl die op meer dan één maand; duidelijk sneller aangroeien nl. respectievelijk een aangroei van 4,5 % en van 7,4 % van eind december 1977 tot eind december 1978, tegen respectievelijk +9,7 % en 1,4 % van eind december 1976 tot eind december 1977. De tegoeden bij de depositobanken in de vorm van boekjes laten een groeivertraging zien tijdens het beschouwde jaar en eind 1978 lag het bedrag van deze deposito's 13,2 % hoger dan eind 1977.

Het totaal bedrag van de netto uitgiften inzake obligaties en kasbons van het Gemeentekrediet, de banken, de A.S.L.K. en de privé-spaarkassen vertoonde in 1978 een stijging van 13,5 %, tegen 21,8 % in 1977.

In 1978 nam de *schuldenlast van de particulieren* langzamer toe dan in het voorgaande jaar. Tijdens de periode 1976-1977 kenden de financiële verplichtingen van particulieren een forse versnelling als gevolg van de intense bestedingen voor woningbouw aangevuld door de expansie van het verbruikerskrediet. Bij de bedrijven vertoonde de schuldenlast een forse groei tijdens de periode 1973-1975, zodat t.o.v. het B.N.P. in het recessiejaar 1975, 6,7 % werd opgetekend. Deze verhouding bereikte nog 5,2 % in 1978. De groei van de schulden in de bedrijfshuishoudingen versnelde trouwens niet in 1978 vergeleken met 1977.

Wat de samenstelling van de schuldaangroei betreft, wordt opgemerkt dat het aandeel van de lange termijnschuld — dat geleidelijk vermindert over de periode 1971-1977 — opnieuw duidelijk steeg vanaf het laatste kwartaal in 1977. De verschuivingen die in de schuldsamenstelling optreden, kunnen in bepaalde perioden worden toegeschreven aan de muntspeculatie (« Leads and lags »), waardoor de kortlopende verplichtingen duidelijk toenamen. Immers de bedrijven deden een groter beroep op kortlopende kredieten om o.m. de stijging van de netto handelsvorderingen op het buitenland te financieren. In perioden van ontspanning op de wisselmarkten (na de onrustfasen) vertoonde de kredietvraag opnieuw een normalisering. Deze fenomenen van spanning kwamen vooral tot uiting in het eerste en het derde kwartaal van 1976, in het laatste kwartaal van 1977 evenals in het tweede halfjaar van 1978.

De trendmatige toeneming van het aandeel der korte termijnschulden in het totaal der verplichtingen van bedrijven en particulieren ligt natuurlijk aan de basis van het feit dat de banken (die gespecialiseerd zijn in deze vorm van kredietverlening) geleidelijk hun marktaandeel konden vergroten.

Zowel wat de verplichtingen t.o.v. bedrijven en particulieren betreft als inzake de kredietverlening wordt geleidelijk een achteruitgang vastgesteld van het marktaandeel der financiële instellingen van de overheidssector in tegenstelling tot het aandeel van de banken der private spaarkassen en de hypotheek- en kapitalisatiemaatschappijen. Inzake kredietverlening is de positie van de overheidssector minder sterk achteruitgegaan.

De verplichtingen van bedrijven en particulieren t.o.v. de Belgische financiële instellingen vertonen in het beschouwde jaar een stijgingstempo dat iets kleiner is dan tijdens het voorgaande jaar m.n. 12,1 %, tegen 14,9 % in 1977. Rekening houdend met een gemiddelde stijging van de consumptieprijzen, ten belope van 5 % impliceren deze percentages toch een forse stijging in reële termen.

Deze ontwikkelingen moeten hoofdzakelijk worden toegeschreven aan het verloop van de kredietvraag t.o.v. de hoofdzakelijk geldscheppende instellingen waar de kredietbeperkingen hun invloed lieten gevoelen tijdens het laatste kwartaal. Tijdens de vierde trimester beliep de toeneming van de verplichtingen van bedrijven en particulieren t.o.v. de hoofdzakelijk geldscheppende instellingen slechts 10,5 %, tegen 14,5 % tijdens de drie eerste kwartalen van het beschouwde jaar.

De kredietvraag t.o.v. de niet overwegend geldscheppende instellingen stijgt met gemiddeld 13,2 %, tegen 13,9 % in 1977. Deze globale ontwikkeling wordt in praktisch alle componenten van deze reeks teruggevonden behalve m.b.t. de openbare instellingen gespecialiseerd in het beroepskrediet waar de stijging van de kredietvraag van dezelfde grootteorde is als tijdens het voorgaande jaar.

Het peil van de intrest lag medio 1978 duidelijk hoger dan in periodes met een gelijkaardige conjunctuurtoestand. In het binnenlandse vlak hebben, sedert 1976, bepaalde factoren een daling van de rentetarieven, die wellicht wenselijk was vanuit conjunctureel oogmerk, tegengewerkt. Hoewel enige reserve moet worden gemaakt m.b.t. de houding van de economische subjecten t.o.v. de inflatie. De duidelijke versnelling van de prijsstijging, enkele jaren geleden heeft bijgedragen tot het opnemen van een inflatiepremie in de rentepercentages teneinde het koopkrachtverlies enigszins te ondervangen in de inkomsten uit financiële beleggingen.

De rente-ontwikkeling is vooral ongunstig uitgevallen voor de financiële positie van de ondernemingen.

Ook in 1978 gingen de spanningen in de wisselmarkten gepaard met een uitgesproken stijging van sommige tarieven op de geldmarkt onder impuls van het monetaire beleid. De debetrente en de tarieven voor kortlopende kredieten van bedrijven werden dan ook telkens vrij snel opgetrokken.

Tijdens de eerste maanden van 1978 zijn de rentepercentages op de geldmarkt tamelijk snel gedaald, na de valutacrisis eind 1977. De N.B.B. heeft haar gemiddeld rentetarief teruggebracht van 7,7 % (eind 1977) tot 5,5 % (eind maart 1978).

Op de verschillende deelmarkten kwam de intrestvermindering tot uiting tijdens het eerste halfjaar. Onder impuls van het restrictieve beleid van de monetaire

overheid (vanaf het begin van het vierde kwartaal) vertoonde het rentepeil een hausse tot oktober waarna opnieuw enige ontspanning kon optreden na het wegebben van de spanningen op de wisselmarkten.

De lange termijn-tarieven (debet) zijn in grote mate door deze voorbijgaande en plotse ontwikkelingen onbeïnvloed gebleven. De rente-ontspanning, na het terugkeren van de rust op de wisselmarkten heeft zich, doorgaans vrij snel voorgedaan tijdens de eerste maanden van het jaar doch naar het jaareinde toe na de valutacrisis van juli-oktober werd de normalisering tegengewerkt door de eindejaarsvervaldag.

Het verloop van de rentepercentages, wordt in ons land sterk beïnvloed door de ontwikkeling van de intrest in het buitenland; immers het is zeer moeilijk om de band tussen de belangrijke tarieven op de Euromarkten en de Belgische percentages gedurende lange tijd te verbreken zonder het risico te lopen dat er ernstige kapitaalbewegingen plaatsvinden die de kapitaalrekening van de betalingsbalans in onevenwicht brengen.

In dit verband wordt de aandacht echter gevestigd op het feit dat het verband tussen de rente-ontwikkeling in het buitenland heden ten dage beïnvloed wordt door de ontreddering van het internationale muntstelsel. M.b.t. de korte termijntarieven hebben de percentages inzake de munten die als stevig worden beschouwd en de vooruitzichten inzake de korte termijnontwikkeling van de hiermede overeenstemmende wisselkoersen een steeds belangrijkere betekenis voor de Belgische tariefontwikkeling wegens de kapitaalverplaatsingen die ze kunnen teweegbrengen.

Voor de lange termijntarieven zijn de internationale verschillen groter dan enkele jaren geleden. De belegger houdt op dit vlak trouwens duidelijk rekening met wisselkoerswinst of verlies dat kan voortspruiten uit het feit dat de obligatie in deze of gene geldeenheid is uitgedrukt.

Op de markt van het *privaat disconto* kende het bedrag van het door het Herdisconterings- en Waarborginstituut ingewilligde aanbod van papier in 1978 een nieuwe vooruitgang en beliep 363 miljard.

Tijdens het eerste halfjaar lag het aanbod van handelseffecten lager dan tijdens het tweede semester. Tijdens de eerste maanden van het jaar liet de ontwikkeling op de wisselmarkt een vermindering van de rentetarieven voorzien; in maart en juni hebben de inkomende deviezen en de uitgaven van de Schatkist de liquiditeit van de financiële tussenpersonen verruimd.

Tijdens het tweede halfjaar werd het aanbod van papier opgedreven door het feit dat de financiële instellingen de weerslag ondergingen van deviezenafvloeiingen. Bovendien moest een bepaald bedrag overheidspapier en overheidsfondsen in portefeuille worden gehouden en tevens werd er een voorzichtige houding aangenomen met het oog op het invoeren van het Europees monetair stelsel en wegens de mogelijke weerslag hiervan op de wisselkoersen.

Het daggemiddelde van het papier in omloop bereikte 82 miljard, dit is 18 miljard meer dan in 1977. Deze toeneming wordt verklaard door de verhoging van het in het

voorgaande jaar geboekte volume en door de verlenging van de gemiddelde duur van het verhandelde papier alsook door de weerslag van vroegere verrichtingen.

In totaal werd van 247 miljard bankabel papier aangeboden (dit komt overeen met het hoogtepunt in 1976). De herdiscontoplafonds die de Nationale Bank van België toekent, werden regelmatig verhoogd, daarbij komt dat de opnemingsvoorwaarden voor dit papier waren bij het H.W.I. zelfs na het invoeren van de subplafonds A en B, steeds aantrekkelijk waren. Wegens een intens beroep tijdens het tweede semester daalde de beschikbare marge op de plafonds van 50 tot 19 miljard; het saldo kan vooral worden toegeschreven aan het feit dat bepaalde financiële instellingen niet het vereiste papier in portefeuille hadden.

Het niet-bankabel papier, door het H.W.I. als makelaar of koper verhandeld, bedroeg 116 miljard, wat iets meer is dan in 1977. Vanaf augustus was het aanbod van dit papier zeer groot en vereiste onophoudelijk het regulerende optreden van het H.W.I. dat soms verplicht was de looptijd van zijn aankopen in te korten of het rentetarief ongeremd te laten stijgen om de verkopers te ontmoedigen.

De vraag naar handelspapier en het door het H.W.I. verkochte of geplaatste volume, t.w. 134 miljard, ligt dan ook ver beneden het peil 1977.

De Schatkisttekorten werden door sommige financiële tussenpersonen eerst vrijwillig gedekt, vervolgens door toepassing van de monetaire maatregelen in oktober. Deze financieringswijze wendde een deel van de traditionele kopers van het H.W.I. af. Bovendien viel de politiek van rentematiging die het H.W.I. toepaste vaak ten nadele uit van de verkoop- of plaatsingsmogelijkheden.

Deze ontwikkelingen hadden vooral invloed op het bankabel papier waarvan de gezamenlijke cessies slechts 53 miljard beliepen.

Het jaarvolume van de ingewilligde vraag naar niet-bankabel papier liep minder terug, nl. van 91 tot 81 miljard. Tijdens het laatste kwartaal deed zich een omvangrijk aanbod voor tegen concurrerende tarieven die echter niet opwogen tegen de factoren die de thesaurie van de meeste kopers gekneld hielden.

Het stelsel der herdiscontokredietopeningen onderging weinig wijzigingen. Door de hervorming van 1974 en lichte aanpassingen achteraf, konden de vereisten van de politiek van het H.W.I., die geharmoniseerd is met die van de Nationale Bank van België, in overeenstemming worden gebracht met de behoeften van de financiële instellingen aan een ultieme thesauriereserve.

De theoretische quota verleend aan de banken, samen 4,4 miljard, werden zoals ieder jaar in juli herzien volgens de meest recente gegevens inzake eigen middelen. Van het ene jaar tot het andere steeg het totaalbedrag van de herdiscontokredietopeningen van 5 tot 5,4 miljard.

De opnemingen op de herdiscontokredieten tijdens november en december 1977 leverden nog bij het begin van het jaar een omloop van 1,7 miljard op, doch deze verdween in een tijdspanne van twee maand.

De aanrekeningen op de geopende kredieten hervatten vanaf augustus en bereikten soms een piek van 3,9 miljard. Het betrof handelspapier dat niet door de privaatdiscontomarkt kon opgeslorpt worden, alsook papier met betrekking tot mobiliseringsakkoorden krachtens geïndividualiseerde kredieten verstrekt.

In 1977 droeg de verkoop van papier en ontlening van daggeld en van geld op korte termijn minder bij tot de financiering van de verrichtingen van het H.W.I. Deze twee financieringswijzen leverden een daggemiddelde op van 33 miljard (40 % van het uitstaand papier) tegen 48 % in 1977. Er werd vooral een beroep gedaan op de Nationale Bank van België voor de financiering van de expansie der verrichtingen van het H.W.I.

De transacties op de markt van het *gewaarborgde daggeld* werden door een stagnatie gekenmerkt. In 1978 verminderden de netto-uitleningen van de banken met 0,4 miljard, uitgedrukt in daggemiddelden, en deze van de andere organismen met 0,1 miljard, terwijl het Rentenfonds 0,8 miljard meer uitleende.

In het begin van het jaar verkrapte de markt van het daggeld, de banken verdaagden immers zoveel mogelijk hun mobiliseringen tot aan de discontoverlaging van 2 februari, nadien trad een belangrijke verruiming op; de financiële instellingen legden immers fondsen aan met het oog op de storting van de opbrengst der eerste Staatslening. Na medio februari normaliseerde de markt zich en werd praktisch niet meer verstoord vóór de semestriële vervaldag.

Gedurende de volgende maanden kwam op de daggeldmarkt de weerslag tot uiting van de deviezenafvloeiingen. De uitgaven van de Schatkist en de opbrengsten van mobiliseringen van handelspapier (anticipaties op een hausse van de discontovoet) konden het aanbod op sommige ogenblikken op de markt gunstig beïnvloeden. Vanaf 11 oktober, toen restrictieve maatregelen werden getroffen, kwamen er spanningen tot uiting en dit gedurende bijna één maand. Na 20 november trad er een verruiming op onder impuls van de Schatkistuitgaven, deze nam echter een eind op 11 december met de storting van de Wegenfondslening.

Het Rentenfonds heeft de financiële behoeften van de Schatkist die het moest dekken, niet op de daggeldmarkt afgewenteld. Het Fonds trad vooral op als uitlener tijdens de periode februari-mei toen zijn gewone verrichtingen overschotten opleverden. Vanaf augustus werd nog uitsluitend tussengekomen om de marktrente binnen wenselijk geachte limieten te houden. In dit verband deed het Rentenfonds zelf een beroep op de voorschotten van de Nationale Bank van België.

Gedurende het grootste deel van het jaar onderging de daggeldrente meestal de invloed van de nettohoeveelheid geld die het H.W.I. opnam volgens een schaal afhankelijk van haar aankooptarief voor « bankabel papier » en van de prijs van haar discontomogelijkheden bij de Nationale Bank van België. Naarmate de marktrente het peil van de discontovoet naderde, beperkte het H.W.I. zijn netto vraag en deze werd dan zelfs tot nul herleid.

Na de wijzigingen (op 12 oktober) aan het speciaal krediet bij de Nationale Bank van België, bleef het H.W.I. in de markt als ontlener optreden, zelfs als de prijs gelijk was aan of hoger dan het gewone tarief der voorschotten en bracht zodoende een

selectie in de vraag tot stand. Het H.W.I. nam geen geld meer op als de rente steeg tot nabij het peil van het speciale tarief der voorschotten of als dat peil werd bereikt.

Deze buitengewone toestand duurde slechts een maand. Nadien trad een duidelijke ontspanning op die tijdens de tweede helft van december opnieuw omsloeg, als gevolg van de jaarlijkse vervaldag.

*
* *

Financiële activa van bedrijven en particulieren (a)

(variatie in miljarden franken)

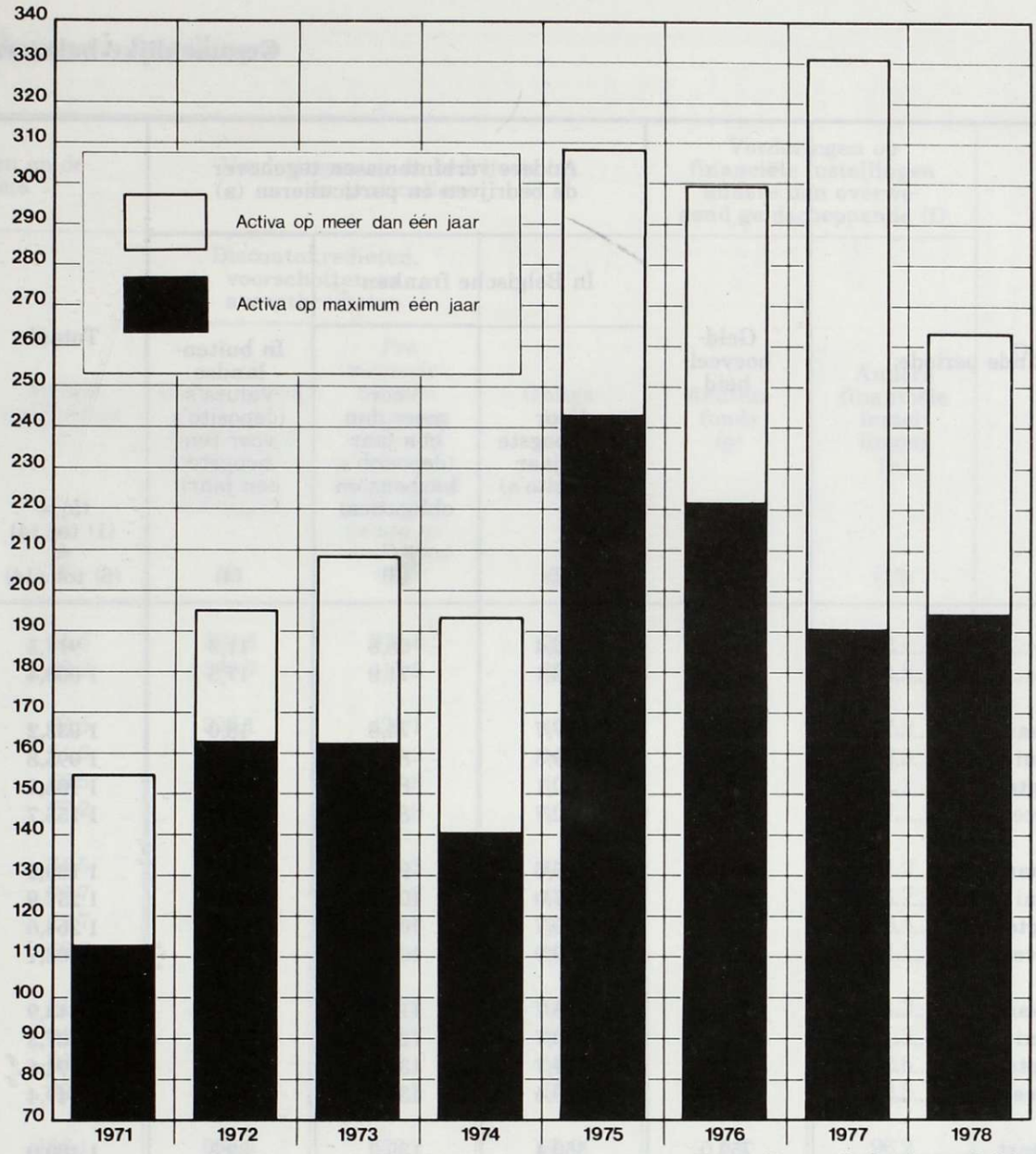

Bron : Nationale Bank van België.

Aandeel van de activa op ten hoogste één jaar in het totaal der financiële activa van bedrijven en particulieren (a)

(%)

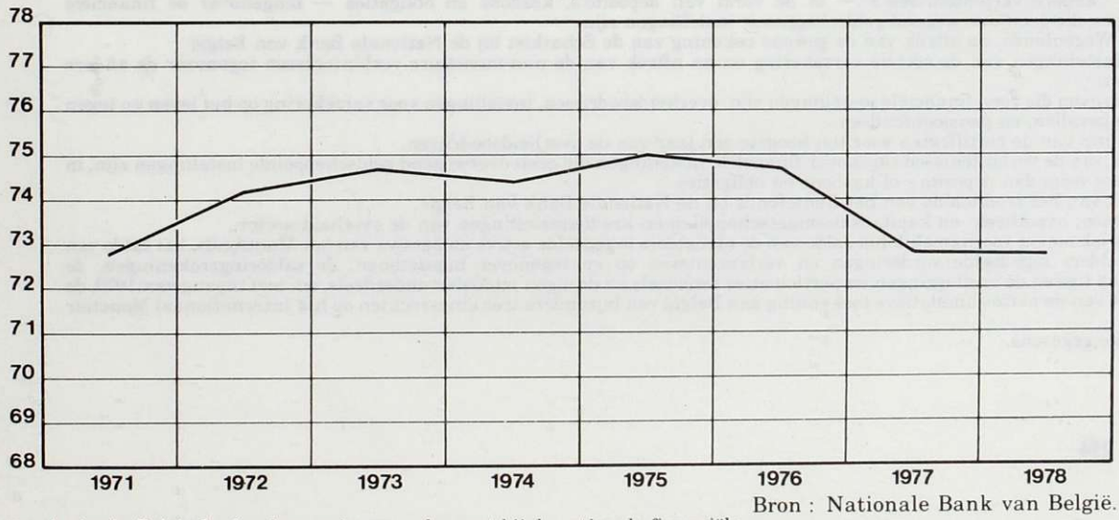

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Activa in Belgische franken en in vreemde munt bij de nationale financiële instellingen met uitsluiting van de instellingen voor verzekering op het leven en tegen arbeidsongevallen, en pensioenfondsen.

Gezamenlijke balansen van de ov

(miljar

Einde periode	Geldhoeveelheid	Andere verbintenissen tegenover de bedrijven en particulieren (a)			Totaal	Goudvoorraad en nettodeviezenpositie
		In Belgische franken		In buitenlandse valuta's (deposito's voor ten hoogste een jaar)		
		Voor ten hoogste een jaar (deposito's)	Voor meer dan een jaar (deposito's, kasbons en obligaties)		(5) = (1) tot (4) = (6) tot (14)	(6)
	(1)	(2)	(3)	(4)		
1973	520,4	316,4	68,8	11,9	**917,5**	151,9
1974	552,9	358,1	71,9	17,5	**1 000,4**	132,5
1975 Maart	565,7	347,7	74,8	18,0	**1 033,2**	144,6
Juni	624,2	370,3	81,4	19,9	**1 095,8**	153,1
September	608,3	390,1	86,4	21,9	**1 106,7**	145,5
December	640,3	402,7	89,7	23,0	**1 155,7**	159,5
1976 Maart	634,5	426,6	96,5	31,7	**1 189,3**	130,9
Juni	692,1	437,0	100,1	28,7	**1 257,9**	136,4
September	661,2	470,7	102,7	30,0	**1 264,6**	115,5
December	684,1	489,9	103,3	31,4	**1 308,7**	145,5
1977 Maart	689,5	498,7	118,6	37,1	**1 343,9**	147,9
Juni	732,2	500,7	123,7	30,7	**1 387,3**	147,1
September	722,7	511,7	131,4	28,8	**1 394,6**	118,0
December	748,9	529,4	135,3	35,8	**1 449,4**	122,8
1978 Maart	752,0	556,4	139,3	32,3	**1 480,0**	128,5
(j) Juni	796,4	554,0	147,4	31,4	**1 529,2**	109,2
September	780,0	573,2	151,2	32,1	**1 536,5**	83,2
December	795,7	591,6	154,6	29,8	**1 571,7**	75,8

(a) Incl. de « andere verbintenissen » — in de vorm van deposito's, kasbons en obligaties — tengenover de financiële instellingen die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn.
(b) Incl. het Wegenfonds, na aftrek van de gewone rekening van de Schatkist bij de Nationale Bank van België.
(c) Incl. de instellingen van de sociale verzekering en na aftrek van de niet-monetaire verbintenissen tegenover de andere overheden.
(d) Privé-bedrijven die geen financiële instellingen zijn, overheidsbedrijven, instellingen voor verzekering op het leven en tegen arbeidsongevallen, en pensioenfondsen.
(e) Met inbegrip van de certificaten voor ten hoogste een jaar van de overheidsbedrijven.
(f) Na aftrek van de verbintenissen tegenover financiële instellingen die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn, in een andere vorm dan deposito's of kasbons en obligaties.
(g) Na aftrek van het creditsaldo van het Rentefonds bij de Nationale Bank van België.
(h) Spaarkassen, hypotheek- en kapitalisatiemaatschappijen en kredietinstellingen van de overheidssector.
(i) Deze rubriek omvat voornamelijk het saldo van de niet elders ingedeelde activa en passiva van het Muntfonds, het saldo van de niet elders ingedeelde vorderingen en verbintenissen op en tegenover ingezetenen, de salderingsrekeningen, de verschillen tussen de vastleggingen en participaties eensdeels en de eigen middelen anderdeels, en, met ingang van 1970, de tegenpost van de netto cumulatieve toekenning aan België van bijzondere trekkingsrechten op het Internationaal Monetair Fonds.
(j) Voorlopige gegevens.

ɛnd geldscheppende instellingen
nken)

Vorderingen op de overheid		Vorderingen op de bedrijven (d) en particulieren			Vorderingen op financiële instellingen andere dan overwegend geldscheppende (f)		Diversen (i)
		Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten					
Staat (b)	Andere overheden (c)	Gefinancierd door de overwegend geldscheppende instellingen	*Pro memorie :* bij hun oorsprong verleend door de overwegend geldscheppende instellingen	Obligaties (e)	Rentenfonds (g)	Andere financiële instellingen (h)	
(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)
329,8	56,6	364,8	374,4	25,7	9,6	32,4	—53,3
354,6	69,3	399,7	417,5	35,0	10,1	44,3	—45,1
369,7	69,5	393,1	420,1	40,9	6,0	57,2	—47,8
399,1	71,6	418,9	436,2	41,1	5,0	59,9	—52,9
412,5	66,5	432,4	447,8	40,7	6,3	61,1	—58,3
390,7	77,2	466,3	483,9	43,1	9,2	57,1	—47,4
432,8	74,5	487,0	504,3	42,5	13,6	61,2	—53,2
458,5	76,7	515,4	527,9	42,6	17,7	64,7	—54,1
455,4	73,7	543,5	549,8	42,9	40,0	66,4	—72,8
449,9	86,2	554,8	568,4	48,2	13,9	64,1	—53,9
475,9	81,7	558,3	576,9	48,7	19,1	71,3	—59,0
490,2	91,1	592,0	607,7	50,2	26,1	71,3	—80,7
507,0	90,1	606,2	618,1	55,8	3,6	82,6	—68,7
482,9	99,7	654,0	670,3	57,3	10,6	92,5	—70,4
520,2	106,1	638,2	653,2	60,0	5,4	96,2	—75,1
532,3	90,1	669,8	691,9	62,7	42,5	92,3	—69,7
526,8	104,4	692,0	712,6	60,8	34,5	96,6	—61,2
533,5	111,3	736,2	742,1	61,0	30,7	94,9	—71,7

Bron : Nationale Bank van België.

Totale geldhoeveelheid

(miljarden franken)

EINDE PERIODE	Monetaire kasmiddelen in het bezit van de bedrijven (a) en particulieren					Giraal geld in het bezit van de overheid			Eindtotaal
	Chartaal geld	Giraal geld			Totaal	Bij de overwegend geldscheppende instellingen	Bij de andere financiële instellingen	Totaal	
	(1)	Bij de overwegend geldscheppende instellingen (2)	Bij de andere financiële instellingen (3)	Totaal (4) = (2) + (3)	(5) = (1) + (4)	(6)	(7)	(8) = (6) + (7)	(9) = (5) + (8)
1974 Maart	232,3	252,7	23,3	276,0	508,3	35,6	3,9	39,5	547,8
Juni	249,4	269,8	25,2	295,0	544,4	26,8	5,5	32,3	576,7
September	242,4	258,5	25,4	283,9	526,3	29,1	8,0	37,1	563,4
December	254,9	258,6	26,5	285,1	540,0	31,7	4,5	36,2	576,2
1975 Maart	254,2	271,3	28,7	300,0	554,2	32,2	4,9	37,1	591,3
Juni	279,2	301,1	32,4	333,5	612,7	34,8	6,1	40,9	653,6
September	274,2	296,4	35,9	332,3	606,5	29,7	6,4	36,1	642,6
December	288,1	306,9	36,9	343,8	631,9	36,2	5,4	41,6	673,5
1976 Maart	282,5	309,2	35,8	345,0	627,5	34,1	6,6	40,7	668,2
Juni	306,5	335,0	39,3	374,3	680,8	39,9	8,0	47,9	728,7
September	299,0	314,0	40,8	354,8	653,8	39,5	6,3	45,8	699,6
December	305,8	324,2	39,1	363,3	669,1	43,2	7,2	50,4	719,5
1977 Maart	300,4	350,6	42,9	393,5	693,9	30,3	6,6	36,9	730,8
Juni	326,9	365,1	47,3	412,4	739,3	30,2	9,1	39,3	778,6
September	322,6	354,0	48,2	402,2	724,8	37,6	5,9	43,5	768,3
December	333,7	361,1	47,4	408,5	742,2	44,6	4,6	49,2	791,4
1978 Maart	327,1	370,9	50,1	421,0	748,1	45,4	6,0	51,4	799,5
Juni	355,8	386,1	61,2	447,3	803,1	44,8	16,2	61,0	864,1
September	344,7	375,2	57,2	432,4	777,1	51,8	8,7	60,5	837,6
December (b)	355,0	379,6	54,5	434,1	789,1	50,8	4,5	55,3	844,4

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Privé-bedrijven die geen monetaire verbintenissen hebben, financiële instellingen van de overheidssector die geen monetaire verbintenissen hebben, en overheidsbedrijven.
(b) Voorlopige gegevens.

Geldhoeveelheid bij de overwegend geldscheppende instellingen

(miljarden franken)

EINDE PERIODE	Monetaire kasmiddelen in het bezit van de bedrijven (a) en particulieren								Giraal geld in het bezit van de overheid	Eindtotaal
	Chartaal geld			Giraal geld				Totaal		
	Biljetten en munten van de Schatkist	Biljetten van de Nationale Bank van België	Chartale geldhoeveelheid	Bij de Nationale Bank van België	Bij de overheidsinstellingen	Bij de banken	Totaal			
	(b) (1)	(2)	(c) (3)	(d) (4)	(e) (5)	(6)	(7) = (4) tot (6)	(8) = (3) + (7)	(f) (9)	(10) = (8) + (9)
1974 Maart	8,8	232,8	235,1	0,6	63,8	191,1	255,5	490,6	35,6	526,2
Juni	9,0	250,6	252,7	0,5	69,2	202,9	272,6	525,3	26,8	522,1
September	9,2	243,7	245,8	0,4	65,7	195,6	261,7	507,5	29,1	536,6
December	9,5	256,1	258,3	0,3	67,5	195,1	262,9	521,2	31,7	552,9
1975 Maart	9,5	255,3	257,1	0,6	70,5	205,3	276,4	533,5	32,2	565,7
Juni	9,8	282,3	282,8	0,6	76,6	229,4	306,6	589,4	34,8	624,2
September	9,9	275,1	277,2	0,6	73,2	227,6	301,4	578,6	29,7	608,3
December	10,2	288,4	292,1	0,9	74,8	236,3	312,0	604,1	36,2	640,3
1976 Maart	10,2	283,9	286,0	0,7	77,6	236,1	314,4	600,4	34,1	634,5
Juni	10,8	308,1	310,7	1,0	81,6	258,9	341,5	652,2	39,9	692,1
September	11,1	299,4	302,2	0,4	77,8	241,3	319,5	621,7	39,5	661,2
December	11,3	307,2	310,5	1,1	81,2	248,1	330,4	640,9	43,2	684,1
1977 Maart	11,2	302,0	304,4	0,7	85,5	268,6	354,8	659,2	30,3	689,5
Juni	11,5	330,2	331,8	0,6	91,6	278,0	370,2	702,0	30,2	732,2
September	11,5	323,7	326,6	0,9	86,0	271,6	358,5	685,1	37,6	722,7
December	11,7	335,4	339,2	0,5	86,0	278,6	365,1	704,3	44,6	748,9
1978 Maart	11,6	328,6	331,5	0,5	89,8	284,8	375,1	706,6	45,4	752,0
Juni	11,9	359,5	361,0	0,7	86,9	303,0	390,6	751,6	44,8	796,4
September	12,0	346,4	349,3	0,5	85,4	293,0	378,9	728,2	51,8	780,0
December (g)	12,2	359,9	360,9	0,8	91,5	291,7	384,0	744,9	50,8	795,7

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Privé-bedrijven andere dan overwegend geldscheppende, financiële instellingen van de overheidssector die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn, en overheidsbedrijven.
(b) Na aftrek van de biljetten en munten van de Schatkist in het bezit van de Nationale Bank van België.
(c) Totaal van de kolommen (1) en (2), na aftrek van de biljetten en munten van de Schatkist en van de biljetten van de Nationale Bank van België in het bezit van de geldscheppende overheidsinstellingen en de banken.
(d) Het creditsaldo van het Rentenfonds bij de Nationale Bank van België wordt niet beschouwd als giraalgeld.
(e) Bestuur der Postchecks en Gemeentekrediet van België.
(f) De gewone rekening van de Schatkist bij de Nationale Bank van België wordt niet beschouwd als giraalgeld.
(g) Voorlopige gegevens.

Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeve

(miljarde

PERIODE	Geld-hoeveelheid	Andere verbintenissen tegenover de bedrijven en particulieren (a)			Totaal	Transacties met het buitenland (lopend saldo + kapitaaltransacties van de bedrijven (b) en particulieren)	Vorc op de b en par
		In Belgische franken		In buitenlandse valuta's (deposito's voor ten hoogste een jaar)			Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten
		Voor ten hoogste een jaar (deposito's)	Voor meer dan een jaar (deposito's, kasbons en obligaties)				
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5) = (1) tot (4) = (6) tot (16)	(6)	(d) (7)
1975	+87,4	+44,7	+17,7	+ 5,5	**+155,3**	+26,4	+ 66,3
1976	+43,8	+87,1	+13,6	+ 8,4	**+152,9**	—23,5	+ 84,6
1977	+64,8	+39,5	+32,0	+ 4,4	**+141,7**	— 5,9	+101,9
1978 (j)	+46,8	+62,2	+19,3	— 6,0	**+122,3**	—63,2	+ 71,8
1975 1e kwartaal	+12,8	+16,7	+ 2,8	+ 0,5	**+ 32,8**	+18,1	+ 2,6
2e kwartaal	+58,5	— 4,4	+ 4,0	+ 1,9	**+ 60,0**	+ 3,3	+ 16,0
3e kwartaal	—15,9	+19,8	+ 4,7	+ 2,0	**+ 10,9**	— 8,0	+ 11,6
4e kwartaal	+32,0	+12,6	+ 3,3	+ 1,1	**+ 49,0**	+13,0	+ 36,1
1976 1e kwartaal	— 5,8	+23,9	+ 6,8	+ 8,7	**+ 33,6**	—29,2	+ 20,5
2e kwartaal	+57,6	+10,4	+ 3,6	— 3,0	**+ 68,6**	+ 3,6	+ 23,7
3e kwartaal	—30,9	+33,7	+ 2,6	+ 1,3	**+ 6,7**	—15,4	+ 21,0
4e kwartaal	+22,9	+19,2	+ 0,6	+ 1,4	**+ 44,1**	+17,5	+ 18,7
1977 1e kwartaal	+ 5,4	+ 8,8	+15,3	+ 5,7	**+ 35,2**	+ 1,6	+ 8,5
2e kwartaal	+42,7	+ 2,1	+ 5,0	— 6,4	**+ 43,4**	— 0,6	+ 30,9
3e kwartaal	— 9,5	+11,0	+ 7,7	— 1,9	**+ 7,3**	—15,1	+ 10,3
4e kwartaal	+26,2	+17,6	+ 4,0	+ 7,0	**+ 54,8**	+ 8,2	+ 52,2
1978 1e kwartaal	+ 3,1	+27,0	+ 4,0	— 3,5	**+ 30,6**	— 8,1	— 17,1
(j) 2e kwartaal	+44,4	— 2,4	+ 8,1	— 0,9	**+ 49,2**	—14,4	+ 38,6
3e kwartaal	—16,4	+19,2	+ 3,8	+ 0,7	**+ 7,3**	—35,2	+ 20,7
4e kwartaal	+15,7	+18,4	+ 3,4	— 2,3	**+ 35,2**	— 5,5	+ 29,5

(a) Incl. de « andere verbintenissen » — in de vorm van deposito's, kasbons en obligaties — tegenover de financiële instellingen die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn.
(b) Privé-bedrijven andere dan overwegend geldscheppende, financiële instellingen van de overheidssector die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn, en overheidsbedrijven.
(c) Privé-bedrijven die geen financiële instellingen zijn, overheidsbedrijven, instellingen voor verzekering op het leven en tegen arbeidsongevallen en pensioenfondsen.
(d) Verandering in het opgenomen bedrag van de discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten (excl. de wissels die dienen om commerciële vorderingen op het buitenland te mobiliseren) die oorspronkelijk door de overwegend geldscheppende instellingen verleend werden.
(e) Inclusief de certificaten voor ten hoogste een jaar van de overheidsbedrijven.
(f) Het gaat om een netto herfinanciering : kredieten bij hun oorsprong door de overwegend geldscheppende instellingen verleend en door hen geherfinancierd bij andere financiële instellingen *min* kredieten bij hun oorsprong door laatstgenoemde instellingen verleend en door hen geherfinancierd bij de overwegend geldscheppende instellingen.
(g) Incl. het Wegenfonds, na aftrek van de gewone rekening van de Schatkist bij de Nationale Bank van België.
(h) Incl. de instellingen van de sociale verzekering en na aftrek van de niet-monetaire verbintenissen tegenover de andere overheden.
(i) Na aftrek van de verbintenissen tegenover financiële instellingen die geen overwegend geldscheppende instellingen zijn, in een andere vorm dan deposito's of kasbons en obligaties.
(j) **Voorlopige gegevens.**

...d bij de overwegend geldscheppende instellingen

...nken)

...gen ...ven (c) ...eren	Herfinanciering buiten de overwegend geldscheppende instellingen (stijging : -) (f)		Geldschepping ten behoeve van de overheid		Tegeldemaking van overheidspapier		Vorderingen op financiële instellingen andere dan overwegend geldscheppende	Diversen
Obligaties (e) (8)	van commerciële vorderingen op het buitenland (9)	van disconto- en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren (10)	Staat (g) (11)	Andere overheden (h) (12)	aankoop op de markt door de overwegend geldscheppende instellingen (13)	door tussenkomst van het Rentenfonds (14)	(i) (15)	(16)
+ 9,3	— 0,7	+ 0,2	+43,0	+ 9,0	—15,3	+ 1,6	+13,1	+ 2,5
+ 5,4	— 2,7	+ 4,0	+85,1	+10,2	—15,6	+ 0,9	+ 7,1	— 2,6
+10,2	— 9,2	— 2,8	+41,0	+14,7	—21,0	+ 0,8	+29,1	—18,1
+ 5,8	— 1,4	+10,5	+114,7	+13,5	—30,3	+ 4,9	+ 3,4	—10,2
+ 5,9	— 2,8	— 9,2	+14,5	—	+ 0,7	— 5,0	+12,8	— 4,8
+ 0,3	— 1,0	+ 9,7	+27,3	+ 1,7	— 0,2	— 2,8	+ 2,3	+ 3,4
+ 0,3	—	+ 1,7	+21,1	— 5,0	— 5,3	+ 4,9	+ 1,9	—12,3
+ 2,8	+ 3,1	— 2,2	—18,4	+12,5	—10,2	+ 2,6	— 3,9	+13,6
— 0,6	— 1,8	+ 0,2	+53,7	— 2,4	— 4,3	— 3,1	+ 4,0	— 3,4
+ 0,2	+ 0,7	+ 4,9	+36,0	+ 2,3	— 3,6	— 0,4	+ 4,2	— 3,0
+ 0,5	— 0,8	+ 6,3	+12,7	— 2,7	— 3,1	—	+ 1,2	—13,8
+ 5,5	— 0,8	— 7,3	—17,4	+13,0	— 4,6	+ 4,2	— 2,3	+17,6
+ 0,7	— 0,9	— 5,1	+41,7	— 2,8	— 2,8	— 6,6	+ 7,4	— 6,5
+ 1,7	— 2,5	+ 2,8	+26,6	+ 7,4	— 2,7	—	— 0,3	—19,9
+ 6,1	— 5,2	+ 3,9	—12,0	— 0,5	— 2,7	—	+11,2	+11,3
+ 1,7	— 0,6	— 4,4	—15,3	+10,6	—12,8	+ 7,4	+10,8	— 3,0
+ 2,9	— 2,7	+ 1,3	+60,5	+ 6,6	— 6,2	—10,4	+ 3,4	+ 0,4
+ 3,1	+ 1,9	— 6,9	+45,5	—16,0	— 6,9	+ 8,1	— 2,9	— 0,9
— 0,6	+ 5,4	+ 1,5	+ 8,0	+15,4	—11,3	— 1,1	+ 4,6	— 0,1
+ 0,4	— 3,1	+14,7	+ 0,7	+ 7,4	— 5,9	+ 8,3	— 1,7	— 9,6

Bron : Nationale Bank van België.

Goud- en nettodeviezenvoorraad van de Nationale Bank van België

Toestand einde maand

(miljarden franken)

MAAND	Goud-voorraad	Tegoed op het buitenland in buitenlandse geldsoorten	E.E.G. financiële bijstand op middellange termijn	Vorderingen op de Europese Monetaire Overeenkomst	Andere netto-tegoeden of verplichtingen	Europees Fonds voor Monetaire Samenwerking	Totaal van de goud- en deviezenreserves	Beweging van de goud- en deviezenreserves
1970 December	73,5	39,0	—	29,8	0,8	—	143,1	+14,8
1971 December	77,2	35,0	—	50,2	2,1	—	164,5	+21,4
1972 December	75,4	52,4	—	52,0	14,5	—	194,3	+29,8
1973 December	71,8	75,9	—	54,4	13,4	3,5	219,0	+24,7
1974 December	71,8	88,6	6,5	53,3	8,6	—	228,8	+ 9,8
1975 December	71,8	107,1	6,5	58,7	8,2	—	252,3	+23,5
1976 December	71,8	84,0	6,5	58,9	10,4	—	231,6	—20,7
1977 December	72,3	101,2	6,5	57,7	16,7	—23,4	231,0	— 0,6
1978 Januari	72,3	102,8	6,5	57,7	9,7	—13,5	235,5	+ 4,5
Februari	72,3	104,7	6,5	57,7	11,6	— 5,3	247,5	+12,0
Maart	72,3	108,2	4,9	55,7	5,3	—	246,4	— 1,1
April	72,3	111,4	4,9	52,7	7,5	—	248,8	+ 2,4
Mei	72,3	111,8	4,9	52,4	12,3	—	253,7	+ 4,9
Juni	72,3	110,7	3,3	52,4	6,7	—	245,4	— 8,3
Juli	72,3	92,4	3,3	51,5	10,3	—	229,8	—15,6
Augustus	72,3	86,4	3,3	50,9	14,1	—16,3	210,7	—19,1
September	72,3	98,5	—	50,9	14,9	—27,5	209,1	— 1,6
Oktober	72,3	106,4	—	50,2	21,3	—39,5	210,7	+ 1,6
November	72,3	105,4	—	50,0	16,6	—26,9	217,4	+ 6,7
December	72,5	106,1	—	49,6	20,1	—26,7	221,6	+ 4,2

Bron : Nationale Bank van België.

Algemene staat der banken

(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	31 december								Einde kwartaal			
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1e kwartaal 1978	2e kwartaal 1978	3e kwartaal 1978	4e kwartaal 1978
ACTIEF												
Liquide middelen	223,5	267,9	348,4	479,4	560,9	625,2	704,5	870,3	876,9	927,2	1 008,7	1 046,3
Kredieten	475,6	546,0	626,6	745,5	862,0	1 022,2	1 171,8	1 339,5	1 400,2	1 456,9	1 460,0	1 495,4
aan de overheidssector	*201,9*	*223,8*	*258,6*	*308,2*	*353,9*	*397,7*	*449,1*	*492,6*	*536,0*	*548,7*	*550,0*	*554,2*
aan de partikuliere sector	*273,7*	*322,2*	*368,0*	*437,3*	*508,1*	*624,5*	*722,7*	*846,9*	*864,2*	*908,2*	*910,0*	*941,2*
Diversen	77,2	101,1	122,0	152,1	193,8	186,2	187,7	206,7	197,1	199,9	211,2	233,4
waaronder geaccept. wiss.	*37,2*	*45,5*	*48,3*	*45,9*	*52,2*	*56,3*	*54,9*	*61,9*	*56,7*	*57,5*	*62,2*	*64,7*
Totaal	**776,3**	**915,0**	**1 097,0**	**1 377,0**	**1 616,7**	**1 833,6**	**2 064,0**	**2 416,5**	**2 474,2**	**2 584,0**	**2 679,9**	**2 775,1**
PASSIEF												
Deposito's	365,8	422,7	501,9	605,1	665,8	783,0	916,0	1 004,0	1 051,6	1 056,8	1 071,1	1 101,8
in Belgische franken :												
— op ten hoogste 1 maand	*161,5*	*186,4*	*215,4*	*241,5*	*270,5*	*318,3*	*355,6*	*392,1*	*407,1*	*415,4*	*409,0*	*407,8*
— depositoboekjes	*74,7*	*96,6*	*116,4*	*150,7*	*170,4*	*221,7*	*255,5*	*300,1*	*308,5*	*318,7*	*324,8*	*339,8*
— op meer dan 1 maand	*94,2*	*106,5*	*132,3*	*157,5*	*165,2*	*163,8*	*197,4*	*194,8*	*206,9*	*198,8*	*200,5*	*231,0*
in deviezen	*35,4*	*33,2*	*37,8*	*55,5*	*59,7*	*79,2*	*107,5*	*117,0*	*129,1*	*123,9*	*136,8*	*123,2*
Eigen middelen	34,2	36,1	38,6	44,1	48,2	50,4	55,0	65,0	65,3	67,4	68,7	69,7
Diversen	376,3	456,2	556,5	727,8	902,8	1 000,2	1 093,0	1 347,5	1 357,3	1 459,8	1 540,1	1 603,6
waaronder :												
geaccepteerde wissels	*37,2*	*45,5*	*48,3*	*45,9*	*52,2*	*56,3*	*54,9*	*61,9*	*56,7*	*57,5*	*62,2*	*64,7*
obligaties en kasbons	*23,3*	*28,4*	*33,9*	*40,2*	*47,3*	*54,8*	*70,3*	*100,6*	*106,9*	*112,7*	*116,2*	*120,0*
Totaal	**776,3**	**915,0**	**1 097,0**	**1 377,0**	**1 616,7**	**1 833,6**	**2 064,0**	**2 416,5**	**2 474,2**	**2 584,0**	**2 679,9**	**2 775,1**

Bron : Nationale Bank van België.

Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren en commerciële vorderingen op het buitenland oorspronkelijk door de geldscheppende instellingen toegestaan

(miljarden franken)

EINDE MAAND	Kredieten aan bedrijven en particulieren			Commerciële verorderingen op het buitenland			Algemeen totaal
	Gefinancierd door overwegend geldscheppende instellingen	Gefinancierd buiten overwegend geldscheppende instellingen	Totaal	Gefinancierd door overwegend geldscheppende instellingen	Gefinancierd buiten overwegend geldscheppende instellingen	Totaal	
1968 December	181,9	14,4	196,3	42,3	6,2	48,5	244,8
1969 December	195,4	11,1	206,5	44,1	9,0	53,1	259,6
1970 December	217,8	13,4	231,2	72,4	13,9	86,3	317,5
1971 December	251,8	14,5	266,3	94,9	10,8	105,7	372,0
1972 December	304,2	14,2	318,4	105,0	10,1	115,1	433,5
1973 December	364,2	10,2	374,4	123,9	11,0	134,9	509,3
1974 December	398,0	19,5	417,5	156,8	16,9	173,7	591,2
1975 December	465,9	18,0	483,9	207,8	17,6	225,4	709,3
1976 Maart	484,1	20,2	504,3	214,4	19,4	233,8	738,1
Juni	512,8	15,1	527,9	215,4	18,6	234,0	761,9
September	540,4	9,4	549,8	221,0	19,5	240,5	790,3
December	552,3	16,1	568,4	226,6	20,2	246,8	815,2
1977 Maart	557,2	19,7	576,9	233,7	21,1	254,8	831,7
Juni	591,4	16,3	607,7	252,7	23,7	276,4	884,1
September	604,2	13,9	618,1	244,3	28,9	273,2	891,3
December	651,0	19,3	670,3	266,8	29,5	296,3	966,6
1978 Maart	637,0	16,2	653,2	264,3	32,2	296,5	949,7
Juni	668,9	23,0	691,9	277,4	30,3	307,7	999,6
September	690,8	21,8	712,6	291,4	24,9	316,3	1 028,9
December	730,2	11,9	742,1	298,5	28,1	326,6	1 068,7

Bron : Nationale Bank van België.

Kredieten aan bedrijven en particulieren gespijsd door de depositobanken

Toestand einde maand
(miljarden franken)

MAAND	Disconto handelspapier (a)	Voorschotten		Totaal
		Diverse debiteuren	Prolongaties en voorschotten op effecten (b)	
1969 December	95,4	116,0	1,4	212,8
1970 December	115,7	156,2	1,8	273,7
1971 December	122,3	198,1	1,9	322,3
1972 December	132,7	232,7	2,7	368,1
1973 December	137,9	296,8	2,5	437,3
1974 December	151,1	358,0	1,4	508,2
1975 December	169,5	461,0	1,8	624,5
1976 December	185,5	533,7	3,5	722,7
1977 December	196,0	645,5	5,4	846,9
1978 Januari	207,3	643,4	6,0	856,7
Februari	201,0	633,9	5,4	840,3
Maart	218,0	640,8	5,4	864,2
April	208,1	667,6	5,1	880,8
Mei	204,9	676,4	6,4	887,7
Juni	223,0	680,1	5,1	908,2
Juli	207,7	695,9	5,2	908,8
Augustus	195,3	697,3	5,1	897,7
September	201,0	705,5	3,6	910,1
Oktober	192,5	717,0	3,3	912,8
November	199,7	720,9	3,8	924,4
Décember	206,9	731,2	3,1	941,2

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Exclusief alle herdisconteerde wissels.
(b) Inclusief de speciale mobiliseringsverrichtingen (koninklijk besluit van 22 maart 1952, *Belgisch Staatsblad* van 23 maart 1952).

Daggeldmarkt

Daggemiddelden

(miljarden franken)

TIJDVAK (a)	Totaal der kapitalen « on call »	Uitgeleende gelden			Opgenomen gelden			
		Depositobanken	Rentenfonds	Andere organismen (b)	Depositobanken	Rentenfonds	H.W.I. (nettoleningen)	Andere organismen (c)
1970	8,6	3,8	1,6	3,2	1,4	0,1	6,7	0,4
1971	8,8	4,4	1,2	3,2	1,9	0,3	6,1	0,5
1972	9,5	5,2	0,8	3,5	2,2	1,2	5,4	0,7
1973	11,5	6,4	0,9	4,2	2,9	3,1	4,8	0,7
1974	11,8	6,2	1,4	4,2	3,1	3,9	4,2	0,6
1975	15,6	6,5	5,7	3,4	4,1	0,1	10,4	1,0
1976	11,2	6,8	0,8	3,6	4,4	1,2	4,6	1,0
1977	11,6	7,0	1,0	3,6	4,8	1,1	4,4	1,3
1978	11,5	6,9	0,8	3,8	5,1	0,1	4,7	1,6
1978 Januari	9,4	5,6	0,1	3,7	5,9	—	1,9	1,6
Februari	16,1	9,3	2,9	3,9	4,2	—	10,5	1,4
Maart	13,0	7,4	2,2	3,4	5,8	—	6,2	1,0
April	12,9	6,5	3,3	3,1	5,7	0,2	5,1	1,9
Mei	13,1	7,5	1,4	4,2	4,5	0,4	6,5	1,7
Juni	10,7	6,8	—	3,9	5,1	0,2	4,2	1,2
Juli	12,9	8,1	—	4,8	4,8	—	5,5	2,6
Augustus	8,5	5,6	0,1	2,8	5,0	0,1	1,8	1,6
September	9,8	6,0	—	3,8	4,5	—	3,9	1,4
Oktober	8,7	5,8	—	2,9	4,6	—	1,4	2,7
November	10,7	6,0	0,3	4,4	5,1	—	4,3	1,3
December	12,9	8,2	—	4,7	5,8	—	5,8	1,3

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Sedert de reorganisatie van de geldmarkt, op 17 november 1959, valt het grootste gedeelte van het verhandelde daggeld onder toepassing van het « Protocol opgemaakt met het oog op de deelneming aan de markt van het gewaarborgde daggeld ». Deze tabel vermeldt daarenboven de buiten dit Protocol verhandelde kapitalen.

(b) Sedert 17 november 1959, vermeldt deze rubriek, inzonderheid de A.S.L.K., het Gemeentekrediet, de N.M.B.S. en sedert augustus 1960, diverse geldschieters « buiten Protocol ».

(c) Sedert 17 november 1959, vermeldt deze rubriek inzonderheid de N.D.D., de N.K.B.K., de N.M.K.N.

Herdiscontering van handelswissels door de depositobanken

Toestand einde maand
(miljarden franken)

MAAND	Bij de N.B.B.	Bij het H.W.I.	Bij de andere parastatale instellingen	Gedeeltelijk totaal	Bij andere herdisconterende instellingen (a)	Algemeen Totaal (b)
1969 December	3,5	10,1	7,5	21,1	3,9	25,0
1970 December	0,4	7,2	11,7	19,3	4,0	23,3
1971 December	0,1	10,1	11,1	21,3	2,3	23,6
1972 December	0,9	14,8	13,1	28,8	4,0	32,8
1973 December	2,7	15,4	13,8	31,9	2,7	34,5
1974 December	0,6	24,0	18,3	42,9	0,9	43,8
1975 December	—	21,5	19,0	40,5	1,4	41,9
1976 December	0,1	34,4	25,8	60,3	2,3	62,6
1977 December	0,2	47,3	32,8	80,3	2,8	83,1
1978 Januari	0,1	32,1	33,3	66,5	2,6	68,4
Februari	0,1	35,6	33,6	69,3	2,4	72,2
Maart	0,1	31,1	33,5	64,7	2,4	67,5
April	0,1	40,1	34,3	74,5	2,5	77,5
Mei	0,1	38,9	35,2	74,2	2,4	77,1
Juni	0,1	30,9	35,5	66,5	2,5	69,6
Juli	0,1	39,2	35,7	75,0	2,6	77,8
Augustus	0,1	43,3	35,9	79,3	2,4	82,4
September	0,1	45,8	36,8	82,7	2,4	85,9
Oktober	0,1	48,5	36,8	85,4	2,6	88,6
November	0,2	45,9	37,3	83,4	2,5	86,6
December	0,3	51,3	38,3	89,9	2,4	93,0

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Alleen in Belgische franken.
(b) Deze bedragen zijn niet opgenomen in de rubriek handelswissels van de algemene staat der banken.

Voornaamste determinanten van de tendens op de markt van het privaat disconto

Toestand einde maand

(miljarden franken)

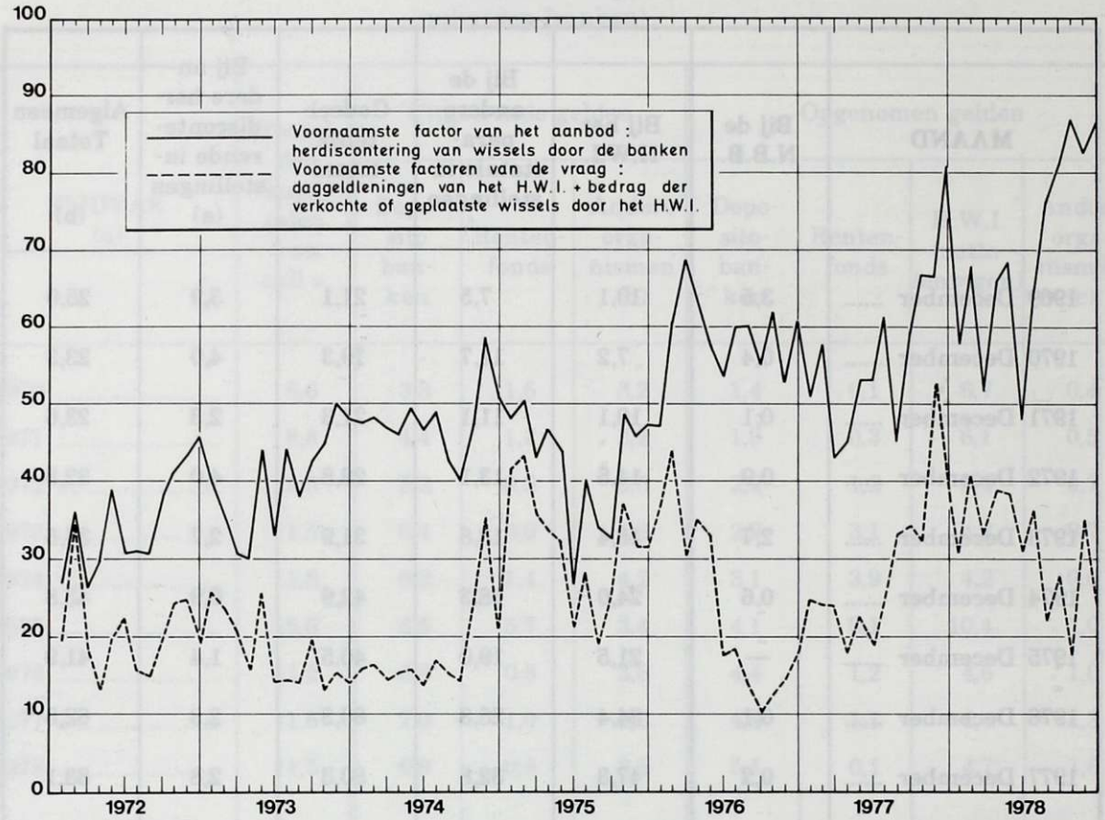

Bron : Herdiscontering- en Waarborginstituut.

Bedrijvigheid van het H.W.I.

Daggemiddelden der wissels in omloop

(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Wisselportefeuille van het H.W.I.	11,4	7,5	15,3	21,7	24,8	21,0	44,2	38,9	54,9
waaronder bij de N.B.B. herdisconteerd	*4,6*	*2,6*	*9,9*	*16,5*	*26,3*	*9,1*	*38,6*	*32,8*	*48,6*
Daggeldleningen van het H.W.I.	*6,7*	*6,1*	*5,5*	*4,8*	*4,2*	*10,4*	*4,6*	*5,5*(a)	*4,7*
Omloop der door het H.W.I. verkochte of geplaatste wissels	13,6	17,9	17,8	15,5	14,1	23,3	20,9	25,8	27,4
Totale omloop der wissels verhandeld door het H.W.I.	25,0	25,4	33,1	37,2	38,9	44,3	65,1	64,7	82,2

Bron : Herdiscontering- en Waarborginstituut.

(a) De interbankleningen voor een bedrag van 1,1 miljard frank inbegrepen.

Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren en aan het buitenland, ondergebracht bij de Nationale Bank van België

Toestand einde maand
(miljarden franken)

MAAND	Bank-accepten	Handels-papier	Voor-schotten	Totaal (a)
1968 December	13,2	12,3	—	25,5
1969 December	10,4	7,9	—	18,3
1970 December	2,7	3,7	0,2	6,6
1971 December	9,3	5,8	0,3	15,4
1972 December	17,9	14,9	0,1	32,9
1973 December	20,6	18,9	0,4	39,9
1974 December	14,7	16,0	0,5	31,2
1975 December	9,8	12,0	0,4	22,2
1976 Maart	17,8	26,9	—	44,7
Juni	14,3	23,2	—	37,5
September	17,4	26,1	0,3	43,8
December	14,2	28,6	0,4	43,2
1977 Maart	4,6	13,0	—	17,6
Juni	10,0	24,2	0,3	34,5
September	11,4	25,6	—	37,0
December	20,2	36,7	0,4	57,3
1978 Maart	8,0	19,7	—	27,7
Juni	8,4	15,1	0,1	23,6
September	21,7	37,1	0,4	59,2
December	27,6	45,7	0,1	73,4

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Hoofdzakelijk het herdisconto van de banken en van het Herdiscontering- en Waarborginstituut.

Kredieten van de Nationale Bank van België aan de Staat

Overeenkomsten van 14 september 1948, 15 april 1952, 1 februari 1963, 15 juli 1977 en Protokol van 15 juli 1977

(miljarden franken)

Weekgemiddelde per jaar van de Schatkist-voorschotten	Bedrag	Weekgemiddelde per maand van de Schatkist voorschotten	Bedrag	Weekgemiddelde per maand van de speciale bijstand aan het Rentenfonds	Bedrag
1967	6,9	1978 januari	34,7	1978 januari	1,3
1968	8,9	februari	32,1	februari	4,4
1969	13,8	maart	36,0	maart	4,0
1970	11,5	april	36,9	april	4,9
1971	6,1	mei	36,9	mei	10,0
1972	2,5	juni	37,0	juni	25,3
1973	2,4	juli	37,0	juli	33,2
1974	7,3	augustus	37,0	augustus	27,3
1975	3,5	september	37,0	september	32,2
1976	16,7	oktober	37,0	oktober	23,3
1977	23,6	november	37,0	november	14,5
1978	36,3	december	37,0	december	16,4

Bron : Nationale Bank van België.

Evolutie van de voornaamste rentepercentages op de geldmarkt

Toestand einde maand

TIJDVAK	Wisselmarkt			Daggeld	Aanbestedingen van het Rentenfonds
	N.B.B. (a)	H.W.I. (koper) (b, c)	H.W.I. (makelaar) (d)	(e)	
1974	8,75	8,65 10,00	10,90	9,25	11,00
1975	6,00	5,25	5,80	4,63	6,20
1976	9,00	8,90	9,65	8,38	10,50
1977	9,00	8,75	9,50	5,58	9,50
1978	6,00	5,90 8,50	9,50	5,17	9,25
1978 januari	7,50 (f)	7,25	7,50	7,56	8,00
februari	6,50	6,25	6,60	4,12	7,00
maart	5,50 (g)	5,25	5,60	4,64	6,50
april	5,50	5,25	5,50	4,04	5,75
mei	5,50	5,25	5,50	3,63	5,75
juni	5,50	5,25	5,50	4,06	6,00
juli	6,00	5,75	6,10	3,85	6,25
augustus	6,00	5,75	6,80	5,06	7,10
september	6,00	5,75	7,00	4,93	7,50
oktober	6,00 (h)	5,90 8,50	10,10	7,41	9,75
november	6,00 (h)	5,90 8,50	9,30	6,96	8,75
december	6,00 (h)	5,90 8,50	9,50	6,45	9,25

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Disconto van de N.B.B. voor geaccepteerde in een bank gedomicilieerde wissels en voor bij de invoer geviseerde bankaccepten.
(b) Disconto voor de aankoop door het H.W.I. voor bij de invoer geviseerde bankaccepten, op ten hoogste 120 dagen.
(c) Tot 31 mei 1970 en met ingang van 23 oktober 1973 : 120 dagen looptijd en minder. In de tussenperiode : van 61 tot 120 dagen looptijd. Het betreft het rentepercentage voor de accepten die aangerekend worden op het herdisconto- en visumplafond van de cederende bank bij de Nationale Bank van België; met ingang van 8 juli 1974 verschilt het rentepercentage naargelang de accepten worden aangerekend op het subplafond A (onderste lijn) of op het subplafond B (bovenste lijn).
(d) Disconto voor de niet-geviseerde bankaccepten, op ongeveer 120 dagen, verhandeld door bemiddeling van het H.W.I.
(e) De gemiddelden zijn berekend op grond van het totaal aantal dagen van de periode.
(f) Op 5 januari beliep het percentage 8,5 %.
(g) Op 16 maart beliep het percentage 6,0 %.
(h) Vanaf oktober is het disconto vastgesteld, ongeacht de looptijd van de effecten, op 5,90 en 8,50 % respectievelijk voor de subplafonds A en B.

Gemiddeld koersverloop van enkele geldeenheden op de Beurs te Brussel

(einde 1970 = 100)

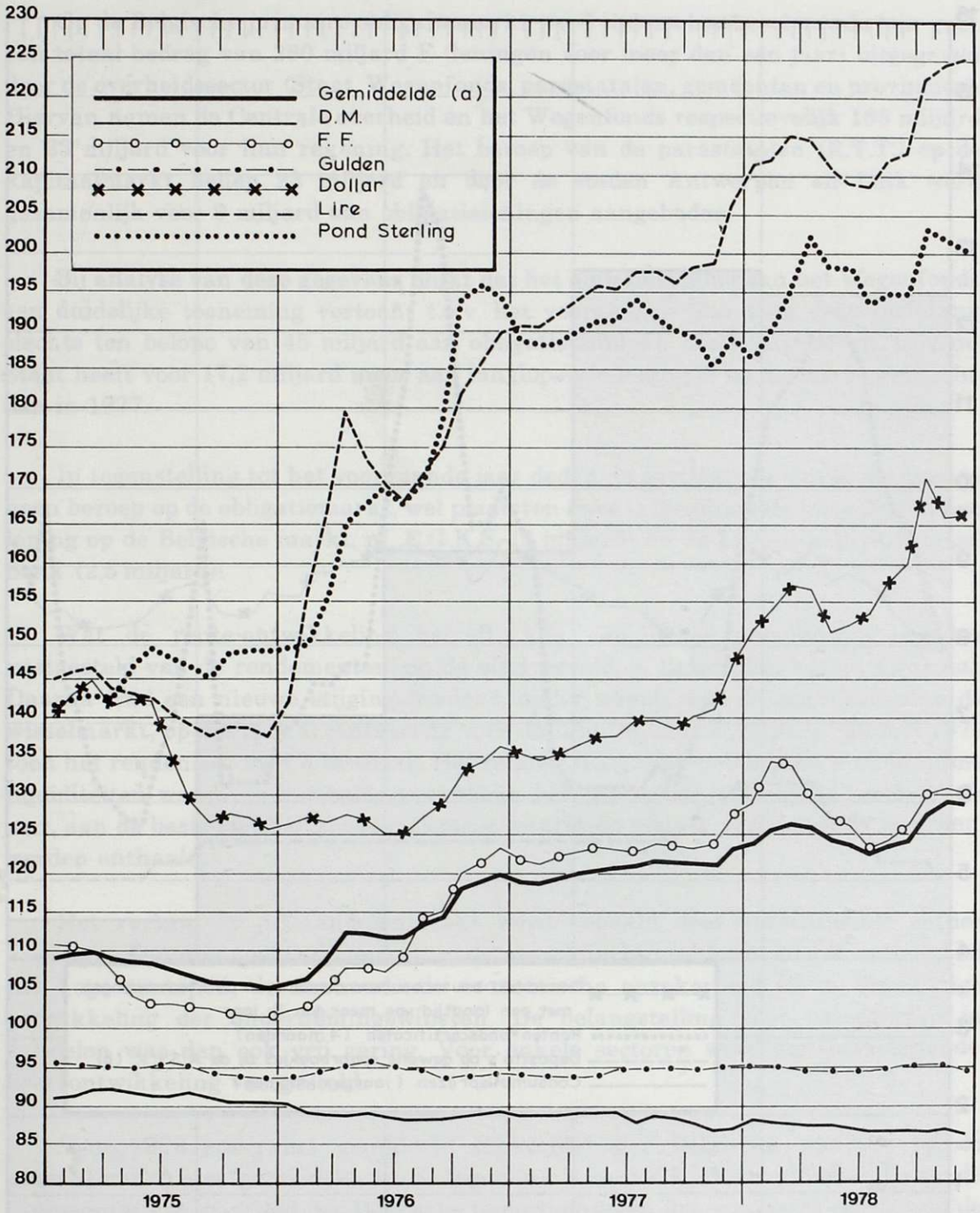

Bron : Beurscommissie.

(a) De individuele koersindexcijfers worden berekend op grond van de maandgemiddelden van officiële wisselkoersen, waarna per geldhoeveelheid de overeenkomstige waarde van één BF wordt bepaald. Het gemiddeld koersindexcijfer wordt berekend op basis van het aandeel van de invoer uit de betrokken landen en rekening houdend met de volgende geldeenheden : dollar, FF, pond sterling, gulden, Zwitserse F, DM, lire, Zweedse kronen, Deense kroon, escudo, peseta, zaïre, Canadese dollar.

Ontwikkeling van de rentepercentages van enkele beleggingen in Belgische franken die open staan voor het publiek vergeleken met de gemiddelde jaarlijkse procentuele stijging der kleinhandelsprijzen (a)

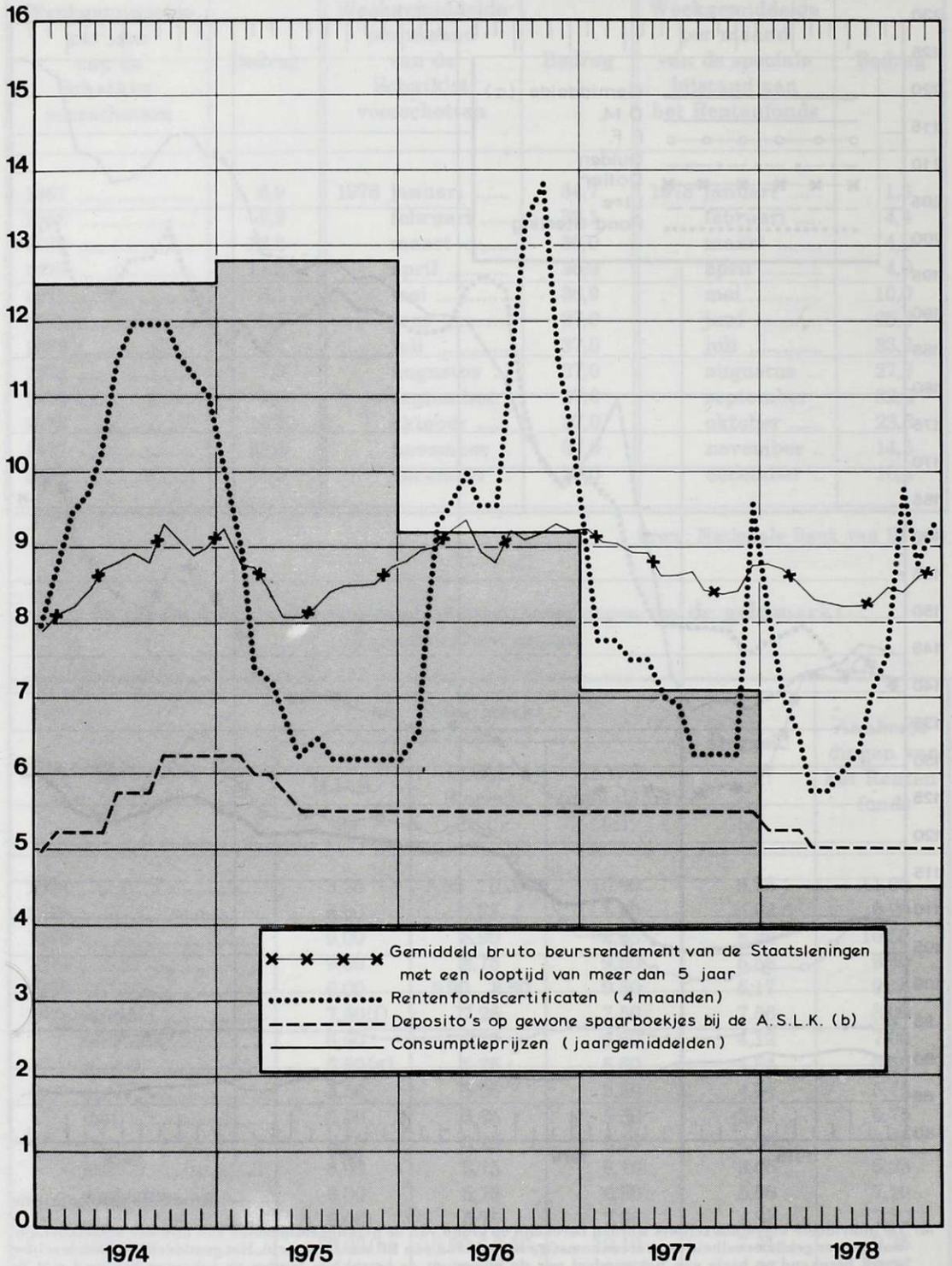

Bronnen : Beurscommissie;
Algemene Spaar- en Lijfrentekas;
Ministerie van Financiën;
Ministerie van Economische Zaken,
Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Percentages vóór belastingheffingen bij de bron.
(b) Toegekende percentages op de bedragen tot 500.000 F. Zij omvatten de getrouwheidspremie verleend op de bedragen die ingeschreven bleven van 16 januari tot 31 december. Doordat de inkomens uit deposito's op gewone spaarboekjes ten belope van een bepaald bedrag (thans fr. 15.000 per jaar) vrijgesteld zijn van belasting kan hun rentevoet niet worden vergeleken met die welke voorkomen in de andere curven.

AFDELING II. — KAPITAALMARKT

Op de Belgische primaire obligatiemarkt werd tijdens het beschouwde jaar voor een totaal bedrag van 280 miljard F (leningen voor meer dan een jaar) uitgegeven door de overheidssector (Staat, Wegenfonds, parastatalen, gemeenten en provincies). Hiervan namen de Centrale overheid en het Wegenfonds respectievelijk 185 miljard en 63 miljard voor hun rekening. Het beroep van de parastatalen (R.T.T.) op de kapitaalmarkt beliep 23 miljard en door de steden Antwerpen en Luik werd gezamenlijk voor 9 miljard aan obligatieleningen aangeboden.

Bij analyse van deze gegevens blijkt dat het emissievolume van het Wegenfonds een duidelijke toeneming vertoont t.o.v. het voorgaande jaar toen deze instelling slechts ten belope van 45 miljard aan obligatieleningen heeft uitgegeven. Ook de Staat heeft voor 17,2 miljard meer aan langlopende leningen op de markt gebracht dan in 1977.

In tegenstelling tot het voorgaande jaar deden de particuliere vennootschappen geen beroep op de obligatiemarkt, wel plaatsten twee internationale instellingen een lening op de Belgische markt, nl. E.G.K.S. (2 miljard) en de Europese Investeringsbank (2,5 miljard).

Wat de rente-ontwikkeling betreft, kon een lichte ontspanning worden vastgesteld van de rendementen, op de eindvervaldag, tijdens het eerste kwartaal. Daarna trad een nieuwe stijgingstendens, onder impuls van de spanningen op de wisselmarkt, op die zich accentueerde voor de uitgifte van de Staat in januari 1979 toen het rendement 9,14 % bereikte. Het relatief hoog rentepeil samen met de ruime liquiditeiten waarover het beleggerspubliek beschikte, lag tijdens het beschouwde jaar, aan de basis van het gunstig klimaat waarin de meeste vastrentende waarden werden onthaald.

Het verloop op de aandelenmarkt werd bepaald door verschillende eerder ongustige factoren zoals : de onrust op de wisselmarkt en hiermede samenhangend het hoge rentepeil; de aanhoudende economische onzekerheid en de ongunstige ontwikkeling der ondernemingswinsten. De belangstelling voor beleggingen in aandelen was dan ook vrij gering. Voor enkele sectoren werd een bevredigende koersontwikkeling vastgesteld.

Voor 1978 steeg het gemiddeld indexcijfer der Belgische waarden op de contantmarkt met gemiddeld 2,1 %, tegen 5,1 % in 1977. De kapitalisatie van de representatieve waarden der Belgische ondernemingen die genoteerd worden op de contantmarkt van de Beurs van Brussel nam gemiddeld met 5,9 % toe, tegen 2 % in 1977. In 1978 beliep het totaal van het verhandelde kapitaal op de termijnmarkt en op de contantmarkt (industriële aandelen en obligaties samen) zoals in 1977 40,8 miljard.

Tijdens de eerste twee maanden van het jaar ondervond de koersvorming (algemeen indexcijfer der Belgische waarden, 30/12/1963=100) de weerslag van de zwakke conjunctuur, evenals van enkele sociale conflicten. Onder impuls van de

rentedaling viel het beursklimaat en de koersvorming globaal genomen iets gunstiger uit tijdens de volgende maanden, doch na de opstand in Shaba zette een periode van koersdaling zich in, die vervolgens werd gevoed door een aantal ongunstige ontwikkelingen zoals politieke crisis, conflict in de staalsector, onrust op de deviezenmarkt en de conjunctuurstagnatie. Na het lichte koersherstel tijdens de zomermaanden, veroorzaakte de val van de regering in oktober een nieuw klimaat van onzekerheid, doch de iets optimistischer economische vooruitzichten lagen aan de basis van een gunstiger beurskoerswending tijdens de laatste maanden van het jaar.

M.b.t. de bedrijfstakken wordt een zeer uiteenlopende koersontwikkeling vastgesteld. Opgemerkt wordt, dat vergeleken met de globale beurstrend het koersverloop inzake industriële ondernemingen en internationale ondernemingen duidelijk ongunstiger uitvalt. Voor heel wat sectoren werden weliswaar behoorlijke resultaten behaald, doch voor vele ontwikkelingen waren het ondernemingsgebonden factoren die in dit opzicht de doorslag hebben gegeven.

Tot de zwakke sectoren kunnen chemie, petroleum en non-ferrometalen worden gerekend. In verband met de non-ferrosector moet rekening worden gehouden met de prijsdalingen in het eerste halfjaar, naderhand traden speculatieve koershaussen op wegens het prijsherstel op de zink- en de kopermarkt.

Inzake petroleum speelden vooral de ongustigere perspectieven van Petrofina een nefaste rol, o.m. wegens de zwakke dollarkoers. Ook rezen twijfels omtrent de in het vooruitzicht gestelde verhoging van de petroleumwinning in Angola en in de Noordzee.

*
* *

Voornaamste uitgiften van de overheidssector in Belgische franken (a)

(miljoenen franken)

JAARTAL	Bedrag	MAAND	Bedrag
		1978	
1971	147 000		
1972	141 240		
		Januari	63 000
1973	151 200	Februari	—
		Maart	33 000
1974	139 500	April	—
		Mei	63 000
1975	175 100	Juni	23 000
		Juli	—
1976	196 000	Augustus	—
		September	59 000
1977	270 300	Oktober	9 000
		November	30 000
1978	280 000	December	—

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Leningen van de Staat, de provinciën en de gemeenten, van de instellingen van algemeen nut, zoals de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentekrediet, enz. (met uitzondering van de doorlopende uitgiften en leningen van de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid).

Beurs van Brussel

Bedrijvigheid

(gemiddelde per zitting)

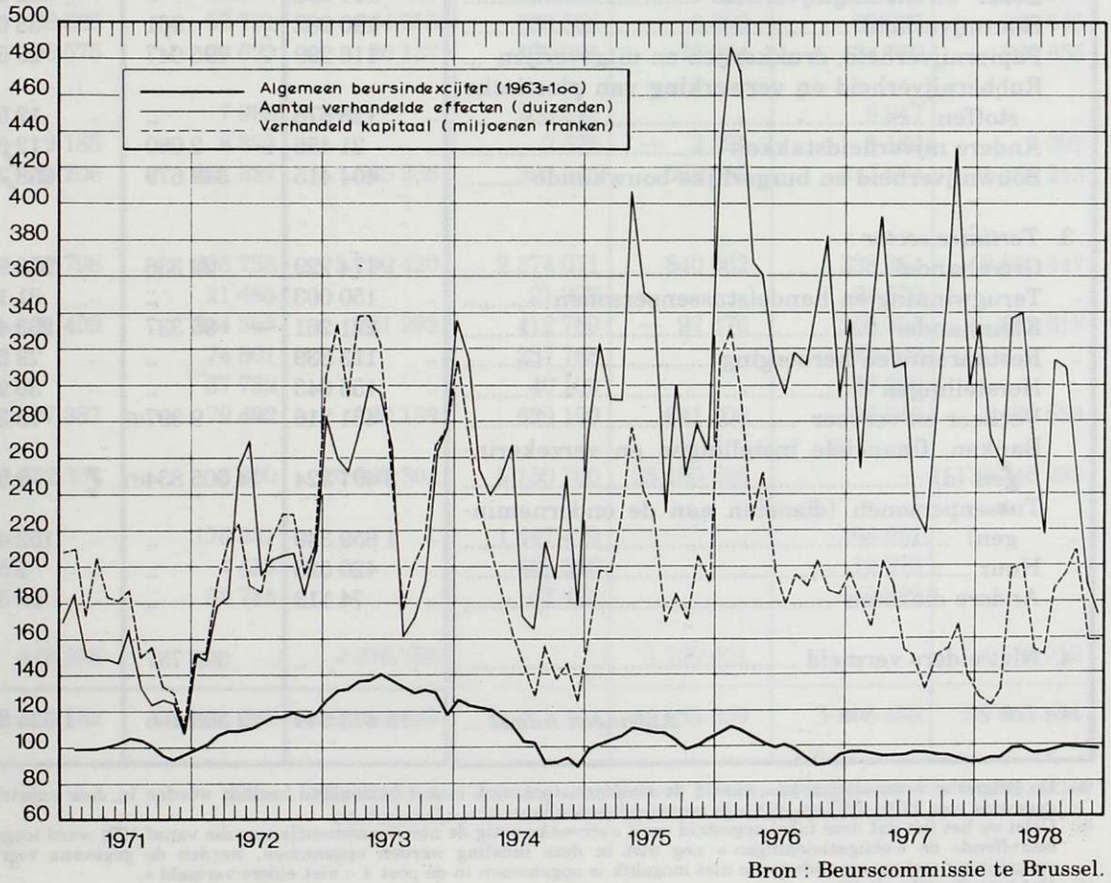

Bron : Beurscommissie te Brussel.

Netto uitgiften van aandelen en obligati
(duizend

BEDRIJFSTAK	1973			
	Naamloze- en commanditaire vennootschappen op aandelen		Personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid	Totaal (b)
	Aandelen	Obligaties (b, c)		
1. *Primaire sector :*				
Landbouw en visvangst	31 820	— 388	26 947	58 37
2. *Secundaire sector :*				
Energie (olie, aardgas en andere bronnen)	3 066 000	5 054 904		8 120 90
Ertsen- en delfstoffenwinning	63 892	— 1 000	1 315	
Metaalproduktie	177 000	— 364 253	300	— 186 95
Kleinijverheid, cement en aanverwante nijverheidstakken en glasnijverheid	159 461	924 105	10 260	1 093 82
Nijverheid der andere niet-metaalhoudende mineralen	64 661	285 250	3 359	
Scheikundige nijverheid	718 282	981 062	6 967	1 706 31
Metaalverwerkende nijverheid	1 168 779	— 125 074	79 210	1 122 91
Voedingsmiddelennijverheid en tabak	902 409	185	32 191	934 78
Textielnijverheid	260 983	— 12 125	20 136	412 69
Leder- en kledingnijverheid	111 398	..	32 303	(e
Houtnijverheid	180 982	961	38 035	219 97
Papiernijverheid, drukkerijen en uitgeverijen	116 299	895 047	29 581	1 040 92
Rubbernijverheid en verwerking van plastische stoffen	128 678	..	12 034	
Andere nijverheidstakken	21 485	— 2 080	12 674	
Bouwnijverheid en burgerlijke bouwkunde	404 415	349 679	258 740	1 012 83
3. *Tertiaire sector :*				
Groothandel	1 174 229	23 336	280 962	1 478 52
Terugwinning en handelstussenpersonen	150 003	..	31 177	
Kleinhandel	221 261	— 95 337	263 429	389 35
Restaurants en herberging	113 339	..	73 575	
Herstellingen	155 643	..	30 904	
Verkeer en vervoer	431 216	— 9 397(f)	78 368	500 18
Banken, financiële instellingen en verzekeringen (d)	3 497 324	14 005 834(f)	9 000	17 512 15
Tussenpersonen (diensten aan de ondernemingen)	1 659 349	..	152 482	
Huur	420 528	..	2 525	
Andere diensten	74 113	..	50 341	
4. Niet elders vermeld	..	392 757	..	3 897 00
Algemeen totaal	**15 473 549**	**22 303 466**	**1 536 815**	**39 313 83**

(a) De Belgische vennootschappen waarin de hoofdactiviteit zich in het buitenland bevindt worden in deze rubriek opgenomen. — gegevens voor 1976, 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Gelet op het feit dat deze tabel opgesteld werd overeenkomstig de nieuwe nomenclatuur die vanaf 1971 werd toegepast en de gegeve betreffende de « obligatieleningen » nog niet in deze indeling werden opgenomen, werden de gegevens voor alle sectoren wa vergelijking met voorgaande jaren niet mogelijk is opgenomen in de post 4 « niet elders vermeld ».
(c) Het betreft netto uitgiften.
(d) Voor deze sector werd eveneens rekening gehouden met de doorlopende uitgiften (bij de netto uitgiften van obligatieleningen);
(e) Om redenen uiteengezet in (b) kunnen de gegevens in deze rubriek niet worden vergeleken met deze betreffende de voorgaande jare
(f) Vanaf 1972, zijn de uitgiften en terugbetalingen van de S.A.B.E.N.A. en van de N.M.K.N. niet meer inbegrepen.
(g) Voorlopige gegevens.

de Belgische vennootschappen (a)

ken)

1974				1975			
aamloze- en commanditaire vennootschappen op aandelen		Personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid	Totaal (b)	Naamloze- en commanditaire vennootschappen op aandelen		Personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid	Totaal (b, g)
andelen	Obligaties (b, c)			Aandelen	Obligaties (b, c, g)		
24 409	— 388	24 304	48 325	51 475	— 389	22 821	73 907
2 555 240	8 730 045	—	11 285 285	121 400	9 191 323	—	9 312 723
267 587	..	3 534	..	62 255	595 000	6 349	663 604
61 546	—718 031	500	—655 985	214 987	78 422	500	293 909
86 610	— 37 151	23 955	73 414	220 450	214 565	7 870	442 885
27 870	63 001	7 266	..	2 000	589 251	4 875	596 126
432 519	34 915	2 080	469 514	750 329	2 268 875	3 650	3 022 854
1 767 056	525 002	77 110	2 369 168	958 509	—112 063	58 722	905 168
920 093	— 16 554	31 807	935 346	890 646	448 909	25 950	1 365 505
395 530	— 46 741	33 027	536 433	395 135	5 807	34 975	435 917
124 280	— 1 500	31 837	(e)	252 665	— 2 865	34 304	284 104
244 514	36 820	52 721	334 055	333 508	— 6 000	59 037	386 545
163 083	— 96 575	29 629	96 137	170 921	73 054	24 880	268 855
160 259	..	7 988	..	208 572	..	6 947	..
19 150	— 2 185	8 377	..	2 525	— 2 295	9 162	9 392
240 853	33 206	261 327	535 386	390 056	365 583	347 574	1 103 213
2 861 866	32 798	295 756	3 190 420	2 374 071	840 062	338 314	3 552 447
126 250	..	21 485	..	21 972	..	24 570	..
568 338	—131 409	324 363	761 292	412 769	— 97 676	366 525	681 618
622 129	..	74 801	..	237 768	..	75 308	..
11 733	..	37 739	..	40 109	..	33 336	..
573 280	67 387	79 492	720 159	629 199	841 300	96 059	1 566 558
3 503 167	16 532 334	3 800	20 039 301	5 159 700	25 185 585	—	30 345 285
1 835 785	..	176 331	..	1 447 479	..	163 851	..
245 322	..	4 419	..	465 386	..	12 070	..
86 391	..	52 745	..	57 421	..	50 809	..
..	418 208	..	4 276 185	..	1 709 421	..	4 555 019
17 924 860	**25 423 182**	**1 666 393**	**45 014 435**	**15 871 307**	**42 185 869**	**1 808 458**	**59 865 634**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Emissies van de Belgische handels- en nijverheidsvennootschappen (a)

(miljoenen franken)

JAARTAL	Netto-emissies van aandelen			Verhoging van de obligatie-lening der vennoot-schappen (b) (c)	Totaal der netto-emissies
	Oprichting van vennoot-schappen	Kapitaal-verhoging	Totaal		
1958	648	3 049	3 697	9 601	13 298
1959	897	2 440	3 337	8 086	11 423
1960	1 510	5 035	6 545	5 907	12 452
1961	1 213	2 918	4 131	8 466	12 597
1962	2 193	4 521	6 715	8 067	14 782
1963	1 092	4 192	5 284	6 511	11 795
1964	1 444	8 331	9 775	4 376	14 151
1965	1 425	5 809	7 234	11 025	18 259
1966	1 343	8 382	9 725	6 997	16 722
1967	1 955	8 160	10 115	13 938	24 053
1968	2 202	15 469	17 671	19 259	36 930
1969	2 853	14 058	16 911	13 289	30 200
1970	2 814	12 923	15 737	26 129	41 866
1971	2 782	11 421	14 203	30 166	44 369
1972	4 166	13 800	17 966	30 421	48 387
1973	4 525	12 485	17 010	22 303	39 314
1974	4 701	14 890	19 591	25 423	45 014
1975	5 225	12 455	17 680	42 186 (d)	59 866 (d)

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Met inbegrip van de Belgische ondernemingen waarvan de hoofdactiviteit gelegen is in het buitenland. De gegevens voor 1976, 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Exclusief de N.M.K.N. en de Sabena vanaf 1972.
Inclusief de private emissies, d.w.z. die welke niet het voorwerp hebben uitgemaakt van een aanbod op de markt.
(c) Het betreft netto uitgiften.
(d) Voorlopige gegevens.

Beurs van Brussel

Omzet van de kontantmarkt

TIJDVAK	Aantal verhandelde effecten			Bedrag der verhandelde kapitalen (duizenden franken)		
	Aandelen	Obligaties	Totaal	Aandelen	Obligaties	Totaal
1971						
Eerste halfjaar	6 634 604	159 236	6 793 840	8 200 511	452 872	8 653 383
Tweede halfjaar ..	5 353 078	97 288	5 450 366	6 256 607	221 559	6 478 166
Totaal ...	**11 987 682**	**256 524**	**12 244 206**	**14 457 118**	**674 431**	**15 131 549**
1972						
Eerste halfjaar	7 862 140	170 376	8 032 516	8 338 470	406 986	8 745 456
Tweede halfjaar ..	9 315 611	256 456	9 572 067	10 722 408	546 367	11 268 775
Totaal ...	**17 177 751**	**426 832**	**17 604 583**	**19 060 878**	**953 353**	**20 014 231**
1973						
Eerste halfjaar	13 719 298	360 505	14 079 803	15 219 314	861 329	16 080 643
Tweede halfjaar ..	11 111 742	306 061	11 417 803	11 025 283	653 910	11 679 193
Totaal ...	**24 831 040**	**666 566**	**25 497 606**	**26 244 597**	**1 515 239**	**27 759 836**
1974						
Eerste halfjaar	13 919 369	353 452	14 272 821	9 445 347	709 558	10 154 905
Tweede halfjaar ..	7 884 777	298 565	8 183 342	5 585 542	545 883	6 131 425
Totaal ...	**21 804 146**	**652 017**	**22 456 163**	**15 030 889**	**1 255 441**	**16 286 330**
1975						
Eerste halfjaar	13 024 356	262 978	13 287 334	7 702 493	557 409	8 259 902
Tweede halfjaar ..	13 259 477	293 078	13 552 555	7 781 577	712 797	8 494 374
Totaal ...	**26 283 833**	**556 056**	**26 839 889**	**15 484 070**	**1 270 206**	**16 754 276**
1976						
Eerste halfjaar	14 932 748	333 000	15 265 748	10 132 913	811 106	10 944 019
Tweede halfjaar ..	15 870 059	314 029	16 184 088	8 388 074	807 973	9 196 047
Totaal ...	**30 802 807**	**647 029**	**31 449 836**	**18 520 987**	**1 619 079**	**20 140 066**
1977						
Eerste halfjaar	15 785 504	289 497	16 075 001	6 576 719	787 696	7 364 415
Tweede halfjaar ..	10 118 161	288 586	10 406 747	6 251 556	832 061	7 083 617
Totaal ...	**25 903 665**	**578 083**	**26 481 748**	**12 828 275**	**1 619 757**	**14 448 032**
1978						
Eerste halfjaar	13 624 822	260 656	13 885 478	6 533 981	796 324	7 330 305
Tweede halfjaar ..	9 965 370	281 771	10 247 141	7 148 030	926 535	8 074 565
Totaal ...	**23 590 192**	**542 427**	**24 132 619**	**13 682 011**	**1 722 859**	**15 404 870**

Bron : Beurscommissie te Brussel.

Rendement van effecten met vast rendement op de beurs van Brussel (a)

Leningen uitgegeven na 1 december 1965

BEGIN DER PERIODE	Vervaldag binnen 2 tot 5 jaar		Vervaldag over meer dan 5 jaar		
	Staat	Parastatale instellingen en steden	Staat	Parastatale instellingen en steden	Particuliere vennootschappen
1970	7,37	7,96	7,80	8,20	9,26
1971	6,92	7,37	7,79	7,97	9,32
1972	6,87	6,83	7,17	7,11	7,69
1973	6,76	6,81	7,21	7,11	7,74
1974	7,72	7,61	7,92	7,95	8,56
1975	8,76	9,18	9,03	9,41	10,90
1976	8,33	8,41	8,72	8,90	10,29
1977	9,32	9,30	9,22	9,62	11,70
1978 Januari	9,01	8,73	8,76	9,04	9,85
Februari	8,79	8,63	8,71	8,90	9,69
Maart	8,66	8,51	8,54	8,72	9,50
April	8,29	8,22	8,30	8,58	9,26
Mei	8,19	8,19	8,25	8,46	9,08
Juni	8,24	8,22	8,22	8,46	9,23
Juli	8,33	8,23	8,22	8,45	9,16
Augustus	8,40	8,22	8,25	8,51	9,34
September	8,64	8,47	8,45	8,78	9,59
Oktober	8,63	8,40	8,40	8,77	9,68
November	8,77	8,53	8,62	8,96	9,79
December	8,66	8,55	8,69	8,94	9,89

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Tenzij anders vermeld is het gemiddelde rendement het percentage dat, toegepast bij de berekening van de actuele waarde van de gezamenlijke nog te ontvangen termijnen (aflossing, rente, gebeurlijke loten en premies) van de annuïteit, een actuele waarde geeft die gelijk is aan de koopprijs van het uitstaande kapitaal, berekend volgens de dagnoteringen, verhoogd met de courtage en eventueel met de opgelopen rente.

Uitgiften en rendement van de leningen uitgegeven door middel van openbare inschrijving door de openbare besturen en de instellingen van openbaar nut

Leningen in Belgische franken

DATUM VAN UITGIFTE EN EMITTERENDE INSTELLING	Duur (aantal jaren)	Nominale rentevoet (%)	Rendement voor de intekenaars in % (voorheffing niet afgehouden)	Uitgegeven bedrag (miljoenen franken)
17 januari 1977 ..... (Belg. Staat)	8	10,00	10,00	56 000
17 februari 1977 ..... (N.M.K.N.)	8	10,00	9,96	5 000
17 februari 1977 ..... (N.M.H.)	8	10,00	9,96	16 500
16 maart 1977 ..... (Wegenfonds)	9	9,75	9,75	16 500
25 april 1977 ..... (Stad Antwerpen)	7	9,75	9,90	6 000
25 april 1977 ..... (Stad Brussel)	7	9,75	9,90	2 000
25 april 1977 ..... (Stad Luik)	7	9,75	9,90	4 000
25 mei 1977 ..... (Belg. Staat)	7	9,75	9,80	50 300
27 juni 1977 ..... (N.M.B.S.)	9	9,75	9,71	6 000
5 september 1977 ..... (Belg. Staat)	9 j. 6 m.	9,50	9,48	61 500
13 oktober 1977 ..... (Wegenfonds)	7 j. 6 m.	9,00	9,02	28 500
8 december 1977 ..... (N.M.H.)	8 j. 6 m.	8,75	8,98	18 000

(vervolg op volgende bladzijde)

Uitgiften en rendement van de leningen uitgegeven door middel van openbare inschrijving door de openbare besturen en de instellingen van openbaar nut (vervolg)

Leningen in Belgische franken

DATUM VAN UITGIFTE VAN EMITTERENDE INSTELLING	Duur (aantal jaren)	Nominale rentevoet (%)	Rendement voor de intekenaars in % (voorheffing niet afgehouden)	Uitgegeven bedrag (miljoenen franken)
30 januari 1978 ..... (Belg. Staat)	8	9,50	9,27	63 000
2 maart 1978 ..... (Wegenfonds)	8	9,00	9,00	33 000
2 mei 1978 ..... (Belg. Staat)	7	8,50	8,50	63 000
15 juni 1978 ..... (R.T.T.)	8	8,50	8,63	23 000
6 september 1978 ..... (Belg. Staat)	8	8,75	8,93	59 000
16 oktober 1978 ..... (Stad Antwerpen)	8	8,75	8,98	5 000
16 oktober 1978 ..... (Stad Luik)	8	8,75	8,98	4 000
27 november 1978 ..... (Wegenfonds)	7	8,75	8,95	30 000

Bron : Rentenfonds.

Evolutie van het bedrag der hypothecaire inschrijvingen

(miljarden franken)

JAARTAL	Bedrag der inschrijvingen
1969	71,0
1970	59,0
1971	67,2
1972	88,3
1973	121,7
1974	124,7
1975	116,0
1976	176,0
1977	194,5
1978	238,5

Bron : Nationale Bank van België.

Financiële activa (a)

(Veranderingen in miljarden franken)

JAAR-TAL	Activa in Belgische franken			Activa in buitenlandse valuta's			Andere activa (c)	Eind-totaal
	voor ten hoogste een jaar	voor meer dan een jaar	Totaal	Depo-sito's	Effecten (b)	Totaal		
1971	+114	+ 68	+182	— 3	+22	+19	+ 7	+208
1972	+168	+ 62	+230	— 2	+33	+31	+18	+279
1973	+171	+ 81	+252	+ 6	+25	+31	+ 2	+285
1974	+176	+ 97	+273	+13	+15	+28	— 1	+300
1975 (d)	+218	+113	+331	+ 8	+32	+40	+11	+382
1976 (d)	+235	+152	+387	+12	+14	+26	+55	+468
1977 (d)	+187	+230	+417	+19	+17	+36	+14	+467
1978 (d)	+222	+173	+395	— 1	+17	+16	+55	+466

Bron : Nationale Bank van België.

(a) In het bezit van particulieren en bedrijven (exclusief de financiële instellingen), inclusief de overheidsbedrijven en sommige financiële instellingen die in 1976 onmogelijk konden worden uitgeschakeld : instellingen voor verzekering op het leven en tegen arbeidsongevallen, pensioenfondsen.

(b) Nettoaankopen door ingezetenen van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie; het aandeel van de Luxemburgse besparing in deze nettoaankopen is weinig belangrijk.

(c) Activa waarvan de indeling in Belgische franken of in buitenlandse valuta's niet bekend is of geen zin heeft. Het betreft namelijk de netto commerciële vorderingen op het buitenland in handen van de bedrijven en de directe investeringen in het buitenland.

(d) Voorlopige gegevens.

Evolutie van de spaardeposito's en van de netto-uitgiften van obligaties en kasbons (a)

(miljarden franken)

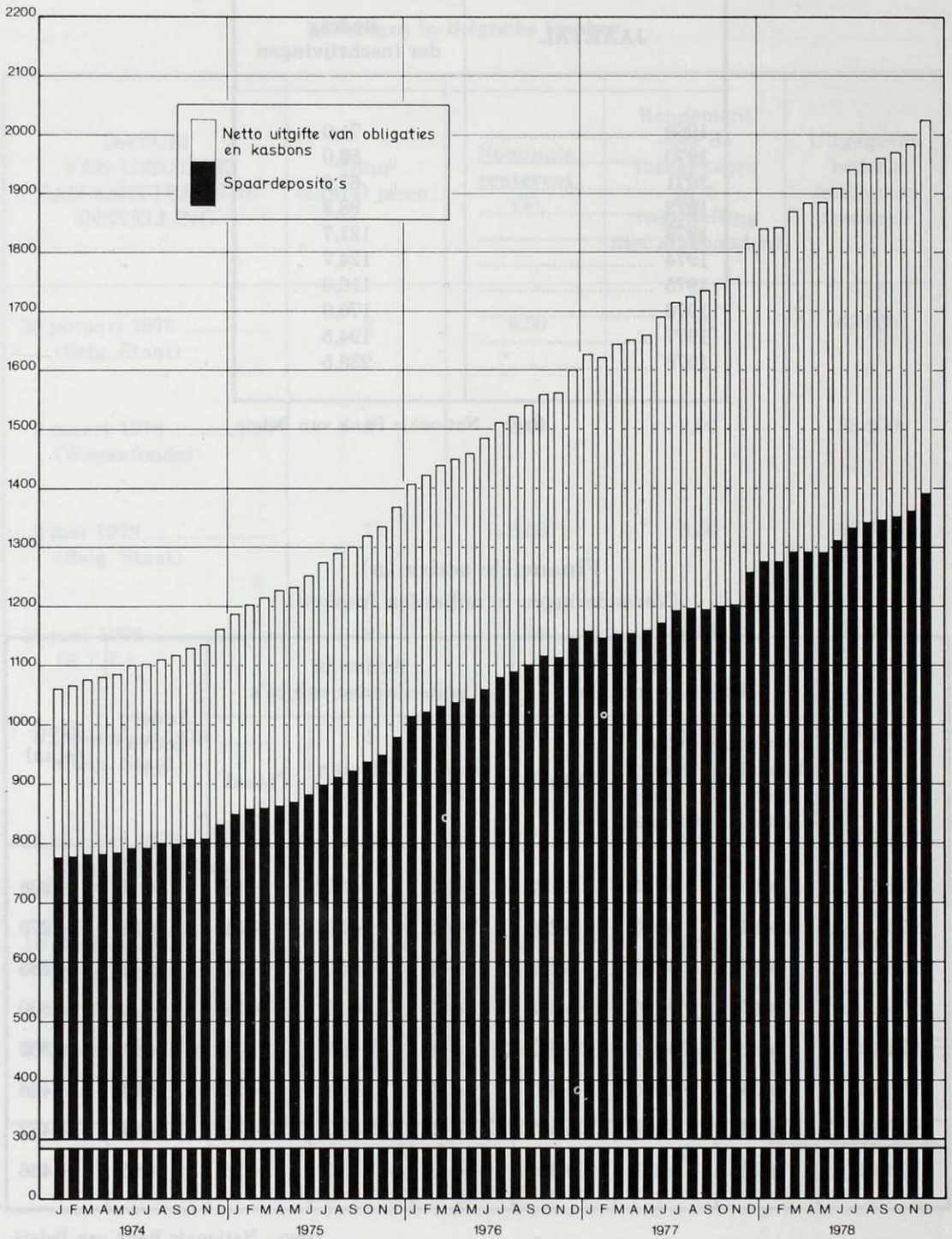

Bron : Ministerie van Financiën.

(a) — *Spaardeposito's* bij de A.S.L.K., de private spaarkassen, het Gemeentekrediet en bij de Banken.
— *Netto-uitgiften van obligaties en kasbons* bij de A.S.L.K., de private spaarkassen, het Gemeentekrediet en bij de banken.

Evolutie van de voornaamste balansposten van het Rentenfonds

Toestand einde jaar

OMSCHRIJVING	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Financiering (miljoenen franken) :									
— Opgenomen daggeld	—	2 892	6 539	8 040	—	284	—	—	—
— Uitstaande certificaten van het Rentenfonds	8 737	9 480	10 892	12 745	18 086	20 084	15 668	6 995	5 165
— Voorschotten van de N.B.B. :									
— gewone	—	—	2 507	20	—	2 937	3 624	7 387	13 920
— speciale	—	—	—	—	—	—	—	2 800	15 950
Totaal ...	**8 737**	**12 372**	**19 938**	**20 805**	**18 086**	**23 305**	**18 292**	**17 182**	**35 035**
Effectenportefeuille (miljoenen franken) :									
— Genoteerde effecten (a)	6 932	9 079	15 248	15 744	12 154	17 935	14 867	17 494	22 295
— Schatkistcertificaten : reeks B	4 214	6 719	8 294	9 094	9 094	6 000	6 000	—	—
— Overige certificaten	—	—	—	—	—	—	1 350	6 995	5 165

(a) Nominale waarde.

Bron : Rentenfonds.

Algemene Spaar- en Lijfrentekas

Algemene staat van de beleggingen

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Uitstaande einde 1977	Opgenomen in 1978	Terugbetalingen in 1978	Uitstaande einde 1978
A. — Beleggingen op half-lange en lange termijn				
Openbare besturen				
Belgische schuld	82 669,9	14 036,8	2 828,0	93 878,7
Provinciën, steden, gemeenten	4 270,1	729,1	131,2	4 868,0
Overige (a)	19 979,1	2 745,4	1 133,6	21 590,9
Openbare exploitatiebedrijven				
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	5 123,1	75,1	323,6	4 874,6
Regie van Telegraaf en Telefoon	10 690,4	1 851,3	295,9	12 245,8
Dienst der Scheepvaart	8 281,7	1 200,0	536,7	8 945,0
Belgische Radio en Televisie	4 757,6	960,0	398,4	5 319,2
Wegenfonds	10 189,3	3 503,7	—	13 693,0
Autowegen	8 151,0	75,7	270,7	7 956,0
Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen	920,6	—	57,1	863,5
Overige (b)	315,9	—	65,7	250,2
Nationale Maatschappij voor Waterbedeling	1 594,7	—	93,5	1 501,2
Andere vennootschappen voor waterbedeling	979,9	—	54,6	925,3
Regie der Gebouwen	1 198,6	—	71,4	1 127,2
Overige openbare diensten	1,5	—	—	1,5
Huisvesting				
Sociale huisvesting	99 238,4	21 019,0	6 679,4	113 578,0
Overige huisvesting	126 181,3	26 436,9	8 390,6	144 227,6
Bedrijven				
Industrie, handel, ambacht :				
Rechtstreeks krediet	42 873,3	4 536,1	3 451,1	43 958,3
Openbare kredietinstellingen :				
Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid	17 080,6	3 541,6	2 522,6	18 099,6
			701,6	9 275,4

Openbare Kredietinstellingen :				
Nationale Kas voor Beroepskrediet	8 032,6	1 944,4	701,6	9 275,4
Nationale Investeringsmaatschappij	1 519,6	157,5	6,1	1 671,0
Landbouw	12 678,9	2 261,7	1 282,1	13 658,5
Zee- en binnenvaartuitrusting	2 461,4	69,0	291,5	2 238,9
Wetenschappen, Onderwijs, Cultuur				
Universiteiten	20 064,0	4 800,2	307,7	24 556,5
Nationaal Fonds voor de financiering van het wetenschappelijk onderzoek	605,0	—	—	605,0
Studiefonds van de Bond der Grote Gezinnen van België	112,4	26,0	17,1	121,3
Socio-Culturele organisaties	0,6	1,0	0,2	1,4
Schoolgebouwen	1 232,9	392,0	97,2	1 527,7
Gezondheidszorg				
Universiteitshospitalen	3 053,2	1 254,1	5,3	4 302,0
Medisch-sociale organisaties	2 842,3	756,3	89,6	3 509,0
Overige kredieten (leningen op afbetaling, persoonlijke leningen, leningen met borgtocht, enz.)	2 425,2	4 583,3	1 894,0	5 114,5
Totaal ...	**504 437,0**	**99 937,0**	**32 861,2**	**571 512,8**
B. — **Beleggingen op zicht en op korte termijn**				
Beleggingen op korte termijn (⩽ 1 jaar)	8 519,4	42 242,4	41 575,5	9 186,3
Schatkistcertificaten en certificaten van het Rentenfonds, bankaccepten en daggeldleningen	32 495,7			24 628,3
Totaal ...	**41 015,1**			**33 814,6**
Algemeen totaal ...	**545 452,1**			**605 327,4**

Bron : Algemene Spaar- en Lijfrentekas.

(a) Dotatiefonds voor de financiering van de oorlogspensioenen, financiering van de pensioenen der vrij verzekerden, Belgisch-Zaïrees Fonds voor Delging en Beheer, Zelfstandige Kas voor Oorlogschade 1921-1923, Openbare Kas voor Leningen van de Stad Brussel, Rijksdienst voor Ziekte en Invaliditeit, Compensatiefonds voor bestaanszekerheid voor de dokwerkers van de haven van Antwerpen, Fonds voor bestaanszekerheid van het scheepsherstellingsbedrijf der haven van Antwerpen, Compensatiefonds voor bestaanszekerheid van de haven van Gent, Europese Gemeenschap, Europese Investeringsbank.
(b) Sabena, Zeekanaal, haveninrichtingen van Brussel.

Algemene Spaar- en Lijfrentekas

Evolutie van het particuliere sparen

(duizenden franken)

TIJDVAK	Verschil (a)	Gekapitaliseerde interesten	Globaal tegoed (b)
1970			
Eerste halfjaar	747 476		
Tweede halfjaar	2 206 715		
Totaal ...	**2 954 191**	5 308 486 (c)	158 667 248 (c)
1971			
Eerste halfjaar	5 211 480		
Tweede halfjaar	8 589 788		
Totaal ...	**13 801 268**	5 663 897 (c)	178 132 413 (c)
1972			
Eerste halfjaar	7 654 054		
Tweede halfjaar	11 212 804		
Totaal ...	**18 866 858**	5 915 431 (c)	202 914 702 (c)
1973			
Eerste halfjaar	7 056 704		
Tweede halfjaar	8 395 187		
Totaal ...	**15 451 891**	7 077 174 (c)	225 443 767 (c)
1974			
Eerste halfjaar	3 028 037		
Tweede halfjaar	10 029 630		
Totaal ...	**13 057 667**	10 037 066 (c)	248 538 500 (c)
1975			
Eerste halfjaar	11 568 820		
Tweede halfjaar	15 897 685		
Totaal ...	**27 466 505**	11 506 553 (c)	287 511 558 (c)
1976			
Eerste halfjaar	10 036 069		
Tweede halfjaar	9 258 537		
Totaal ...	**19 294 606**	12 684 717 (c)	319 490 881 (c)
1977			
Eerste halfjaar	7 015 311		
Tweede halfjaar	8 573 992		
Totaal ...	**15 589 303**	13 795 539 (c)	348 875 723 (c)
1978			
Eerste halfjaar	11 856 668		
Tweede halfjaar	5 536 629		
Totaal ...	**17 393 297**	13 988 989 (c)	380 258 009 (c)

Bron : Algemene Spaar- en Lijfrentekas.

(a) Overschot der stortingen op de terugbetalingen.
(b) Toestand per 31 december van elk jaar, gekapitaliseerde interesten inbegrepen.
(c) Voorheffing afgehouden.

Stortingen en terugbetalingen op particuliere spaarboekjes bij de Spaarkas
(miljarden franken)

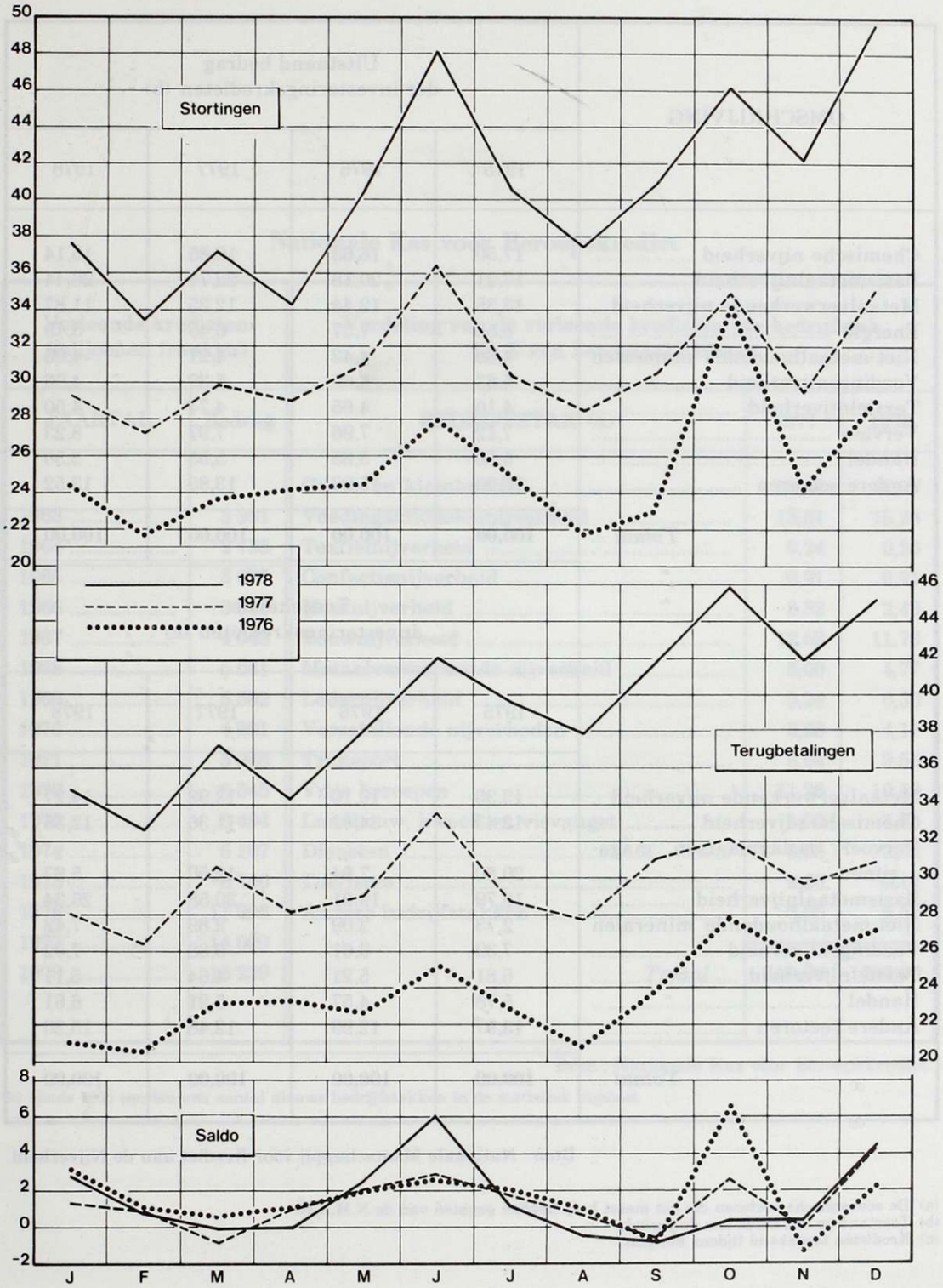

Bron : Algemene Spaar- en Lijfrentekas.

Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid

Verdeling over de economische sectoren (a)

(ten honderd)

OMSCHRIJVING	Uitstaand bedrag der investeringskredieten (b)			
	1975	1976	1977	1978
Chemische nijverheid	17,50	16,63	16,85	15,14
Basismetaalnijverheid	17,21	20,18	22,74	26,44
Metaalverwerkende nijverheid	13,35	12,44	12,35	11,87
Energie	8,53	7,37	6,40	5,79
Niet-metaalhoudende mineralen	4,86	4,43	4,21	4,05
Voedingsnijverheid	5,63	5,69	5,39	4,96
Textielnijverheid	4,10	4,65	4,74	4,50
Vervoer	7,12	7,96	7,97	8,23
Handel	5,50	5,65	5,55	5,50
Andere sectoren	16,20	15,00	13,80	13,52
Totaal ...	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**
	Toegekende investeringskredieten (c)			
	1975	1976	1977	1978
Metaalverwerkende nijverheid	13,30	10,16	13,98	14,27
Chemische nijverheid	12,43	34,42	11,36	12,36
Vervoer, opslagplaatsen, magazijnen	20,80	7,94	12,50	5,67
Basismetaalnijverheid	16,79	19,01	30,58	26,34
Niet-metaalhoudende mineralen	2,73	2,09	2,89	7,42
Voedingsnijverheid	7,39	3,61	6,38	7,02
Textielnijverheid	6,81	5,21	4,64	5,11
Handel	5,78	4,57	5,21	6,61
Andere sectoren	13,97	12,99	12,46	15,20
Totaal ...	**100,00**	**100,00**	**100,00**	**100,00**

Bron : Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.

(a) De economische sectoren die het meest hulp hebben genoten van de N.M.K.N.
(b) Toestand op het einde van de periode.
(c) Kredieten toegekend tijdens het jaar.

Nationale Kas voor Beroepskrediet

Verleende kredieten (miljoenen franken)		Verdeling van de verleende kredieten per bedrijfstak (in % van het totaal bedrag)		
JAARTAL	Bedrag	BEDRIJFSTAK (a)	1977	1978
		Groot- en kleinhandel	19,34	20,17
1963	3 391	Voedingsmiddelennijverheid	13,81	15,23
1964	2 738	Textielnijverheid	0,24	0,26
1965	3 075	Confectienijverheid	0,91	0,21
1966	3 546	Houtnijverheid	3,52	2,49
1967	4 043	Bouwnijverheid	12,58	11,76
1968	5 081	Metaalverwerkende nijverheid	5,00	4,77
1969	5 592	Ledernijverheid	0,24	0,30
1970	4 901	Verschillende nijverheden	3,28	4,11
1971	5 048	Transport	8,94	9,56
1972	6 545	Vrije beroepen	11,26	10,59
1973	8 494	Landbouw, kweek en visvangst	1,90	1,81
1974	6 107	Diensten	3,68	3,02
1975	8 750	Toerisme	9,25	9,17
1976	11 903	Andere bedrijfstakken	6,05	6,55
1977	14 029			
1978	16 239	*Totaal* ...	100,00	100,00

Bron : Nationale Kas voor Beroepskrediet.

(a) Sinds 1965 werden een aantal nieuwe bedrijfstakken in de statistiek ingelast.

HOOFDSTUK IV

VERZEKERINGEN

In de tertiaire sector is het verzekeringswezen de bedrijfstak die ongetwijfeld even grondige — hoewel misschien minder spectaculaire — mutaties ondergaat dan de distributie of het bankwezen. Geleidelijk bezorgt de wet van 9 juli 1975 betreffende het toezicht op de verzekeringsmaatschappijen een nieuw uitzicht aan de verzekeringspraktijk.

De controledienst voor verzekeringen die met de toepassing van die wet werd belast, vervult hiermede een opdracht die met deze van de bankcommissie kan worden vergeleken. Het jaarrapport van die dienst, dat in de tweede helft van het jaar verschijnt, verstrekt een interessant overzicht van de structuur van de verzekeringsmarkt. Enkele statistieken uit dit rapport, dat handelt over het boekjaar 1977, zijn in de hiernavolgende tabellen reeds overgenomen.

In 1977 bedroeg het totaal incasso der verzekeringsmaatschappijen 126,1 miljard frank. Dit bedrag bevat geen herverzekering maar wel de premies in België uitgegeven voor de verzekering tegen arbeidsongevallen. In 1976 bedroeg het incasso 110,1 miljard frank zodat de toeneming in 1977, 15 % bedraagt (1). Meer dan de helft van dit bedrag, hetzij 55 à 60 % zou volgens bepaalde ramingen op rekening van de gezinnen mogen worden geboekt. Dit gedeelte van het incasso mag voor 1977 geraamd worden op 72 miljard en vertegenwoordigt 4 % van de totale gezinsuitgaven in dat jaar zodat het bedrag dat de gezinnen aan verzekeringen besteden, 11 % lager ligt dan dat besteed aan de aankoop van dranken (79,5 miljard in 1977). Opvallend is echter dat, in vergelijking met het jaar voordien, het aandeel van de dranken in het totaal gezinsverbruik licht daalde terwijl dat van de uitgaven voor verzekering lichtjes steeg.

Globaal genomen ontwikkelde het verzekeringswezen zich zeer bevredigend vermits de stijging van het incasso met 15 % (1) aanmerkelijk hoger lag dan die van het indexcijfer der consumptieprijzen dat slechts met 7,1 % toenam; zij lag eveneens hoger dan de stijging in werkelijke prijzen van het bruto nationaal produkt die in dat conjunctureel zwak jaar 8,1 % bedroeg.

Volgens de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid waren er op 30 juni 1977 in de sector verzekeringen 27 694 personen tewerkgesteld. Ondanks de ongunstige

(1) Die toeneming is voor een deel te wijten aan het onder controle brengen in 1977 van de levensverzekeringsverrichtingen verwezenlijkt door de Algemene Spaar- en Lijfrentekas.

economische toestand, de aanhoudende vakbondseisen en de stroom van fusies en opslorpingen die deze sector hebben getekend, en ondanks de elektronische informatieverwerking die er op grote schaal werd ingevoerd, werd de globale tewerkstelling in de verzekeringsondernemingen nog iets opgevoerd.

In het globaal premie-incasso neemt de motorvoertuigverzekering zonder haar bijkomende waarborgen 29 % voor haar rekening, de levensverzekering 30 % terwijl de bijdrage van de tak allerlei risico's die alle overige vormen van verzekering bevat, 41 % bedraagt. In 1976, toen de levensverzekeringsverrichtingen van de A.S.L.K. nog niet onder controle vielen, lag het aandeel van de tak auto hoger dan dat van de tak leven.

Bij de ongevallenverzekering onderscheidt men de arbeidsongevallen en de overige ongevallen : qua premie-ontvangst is de eerstgenoemde de belangrijkste. De « varia branche » ten slotte omvat allerlei vormen van verzekering tegen ziekte, burgerlijke aansprakelijkheid en winstderving. Het aandeel van deze tak in het totaal premie incasso bedroeg slechts 6,2 %, maar dat aandeel groeide in vier jaar tijd met 214 % daar waar de twee grootste takken slechts een aangroei kenden met respectievelijk 175 en 160 %.

Deze vooruitgang is vermoedelijk voor een groot deel te danken aan publiciteit die de maatschappijen voor die minder gekende verzekeringstakken hebben gevoerd.

De stijging van het incasso, in percent, ten opzichte van het vorige jaar, verschilt nogal sterk van de ene branche tot de andere. De belangrijkste branche (leven) kende de hoogste toeneming (+22 %).

De stijgingspercentages liggen bij de levensverzekering gewoonlijk tussen 10 en 12 % per jaar maar in 1977 dient rekening te worden gehouden met de omzet van de A.S.L.K. Deze tak van het verzekeringswezen blijft zeer gezond wegens zijn regelmatige ontwikkeling : de aangroei van de technische reserves lag in 1977 hoger dan die van de ontvangen premies (24 % tegen 21,5 %).

In het totaal incasso van de levensverzekeringsverrichtingen beslaan de individuele levensverzekeringen bijna 60 % terwijl iets meer dan 40 % wordt ingenomen door de groepsverzekeringen die door de ondernemingen ten behoeve van hun personeel worden afgesloten. De vooruitgang die bij de eerste categorie wordt vastgesteld is uitsluitend te danken aan het succes van de « grote branche », d.w.z. contracten die kapitalen van meer dan 40 000 F verzekeren. De contracten tot 40 000 F « volksverzekeringen » genoemd, stagneren al sedert enkele jaren. Het resultaat bij de groepsverzekeringen daarentegen, bleef zeer bevredigend want de stijging van het incasso lag in 1977 hoger dan een jaar tevoren.

In de verzekering burgerlijke aansprakelijkheid motorvoertuigen, waar de aangroei van het automobielpark 4,5 % bedroeg, bedraagt de toeneming slechts 9 %. Dit is vooral te wijten aan de belangrijke aangroei der bonussen die worden toegekend aan bestuurders die in de loop van het jaar geen ongeval hebben veroorzaakt. Verder dient te worden opgemerkt dat de herstructurering van het tarief in de verschillende verzekeringstakken van de burgerlijke aansprakelijkheid

autoverzekering, vastgesteld bij Ministerieel Besluit van 19 december 1977, nog geen weerslag heeft gehad op het incasso van 1977. Voornoemd besluit bepaalde dat vanaf de eerstkomende vervaldag in 1978, een verhoging wordt toegestaan van 30 % voor de motorfietsen, 26 % voor de taxi's en 5 % voor de personenwagens; op zekere categorieën van vervoer zoals de autobusdiensten en het vervoer van zaken voor derden en voor eigen rekening mocht een premieverlaging worden toegepast gaande van 12 tot 22 %.

De invloed van die tariefaanpassingen op de incassoverhoging die zich slechts vanaf 1979 zal laten gelden, wordt geraamd op 2 %. Rekening houdend met de 9 % verhoging die de beroepsvereniging had gevraagd, mag worden aangenomen dat de herstructureringsmaatregelen niet het gewenste resultaat zullen opleveren. Immers, de gegevens waarover de Controledienst voor Verzekeringen beschikt betreffende het jaar 1977, zijn niet zo gunstig : de verhouding schadelast/geïnde premies verslechtert voor alle categorieën voertuigen behalve voor de taxi's; de slechtste verhouding vindt men terug bij de motor- en bromfietsen waar de last van de schadegevallen bijna 40 % hoger ligt dan het totaal van de ontvangen premies.

Bij de brandverzekering en andere zaakschadeverzekeringen die in 1977 een omzet boekten van ongeveer 15 miljard, bedroeg de aangroei bijna 18 %. Meer dan de twee derde van dat incasso heeft betrekking op de zg. eenvoudige risico's (woonhuizen, enz.), het overige derde betreft de industriële risico's. Deze laatste kennen een periode van betrekkelijke stagnatie daar de toeneming hier niet hoger ligt dan de stijging van de prijzen der installaties.

Het jaar 1977 was voor de brandverzekering zeer bemoedigend voor wat het aantal sinisters betreft vermits, volgens de gegevens van het Ministerie van Binnenlandse Zaken, dit aantal terug viel op het peil van 1970 (12 271 tegen meer dan het dubbele in 1976). Het aantal doden en gekwetsten die bij die branden te betreuren viel, lag echter in de nabijheid van het gemiddelde van de laatste acht jaar (134 en 761).

De verzekering tegen arbeidsongevallen die een premie-incasso boekte van 17,3 miljard F, is voor wat de controle betreft, onderworpen aan het Ministerie van Sociale Voorzorg. Het is de enige tak van de sociale zekerheid die beheerd wordt door de privé-sector i.p.v. door een openbare dienst. De arbeidsongevallenverzekering, die 75 jaar geleden werd opgericht, werkt zeer behoorlijk.

De controle door het Ministerie van Sociale Voorzorg verloopt vlot en de onvermijdelijke conflicten die ten gevolge van arbeidsongevallen voor de arbeidsrechtbanken worden beslecht, zijn betrekkelijk zeldzaam.

Bij de arbeidsongevallen-verzekering volgt het premie incasso van nabij de evolutie van de lonen en wedden. Dit is uiteraard ook het geval met de uitbetaalde vergoedingen. Zo steeg de gemiddelde kostprijs per ongeval in 1977 met 5 % tegen een stijging met 13 % het jaar tevoren. In vijf jaar tijd is de gemiddelde kostprijs der ongevallen met 85 % toegenomen. Daarentegen verminderde de frekwentie van het aantal ongevallen wat te danken is aan de wetgeving op de arbeidsveiligheid alsook

aan het veiligheidsbeleid van de verzekeraars; de verzwakking van de conjunctuur speelde echter ook een rol bij de afname van het aantal ongevallen.

Ten slotte werden de premies, afkomstig van alle uitgeoefende en gecontroleerde takken voor 83 % geïnd door Belgische verzekeringsmaatschappijen. Dat aandeel van de Belgische maatschappijen is zeer behoorlijk, vooral wanneer rekening wordt gehouden met het feit dat bijna de helft van de in België gevestigde maatschappijen van vreemde nationaliteit zijn.

*
* *

Toegelaten maatschappijen naar belgisch en buitenlands recht, volgens de uitgeoefende takken op 31 december 1978

OMSCHRIJVING	Belgische	E.E.G.	Andere	Totaal
Groepen :				
Ongevallen en ziekten	122	47	23	192
Auto-verzekering	106	87	26	219
Zee- en transportverzekering	76	85	26	187
Luchtvaartverzekering	38	66	19	123
Brand en andere schade aan goederen	120	109	28	257
Burgerrechterlijke aansprakelijkheid	121	98	31	250
Krediet en borgtocht	32	6	5	43

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

Indeling der maatschappijen op 31 december 1978

OMSCHRIJVING	Aantal	In % van het totaal	In % van het algemeen totaal
Naar belgisch recht :			
Naamloze vennootschappen	142	77,2	40,1
Coöperatieve vennootschappen	14	7,6	4,0
Onderlinge vennootschappen	24	13,0	6,8
Allerlei (a)	4	2,2	1,1
Totaal ...	**184**	**100,0**	**52,0**
Naar buitenlands recht :			
E.E.G.-lidstaten	133	78,2	37,6
Derde landen	37	21,8	10,4
Totaal ...	**170**	**100,0**	**48,0**
Algemeen totaal ...	**354**		**100,0**

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) P.V.B.A., gemeenschappelijke kas, natuurlijke persoon; deze categorie zal verdwijnen in de mate dat art. 9 van de wet van 9 juli 1975 hierop van toepassing wordt.

Levensverzekeringen (a)

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Geïnde premiën				Wiskundige reserves (b)			
	1974	1975	1976	1977	1974	1975	1976	1977
Belgische vennootschappen	16 726	20 947	23 082	29 008	114 611	128 530	145 929	189 475
Buitenlandse vennootschappen	4 099	4 485	4 046	3 948	27 969	30 171	25 810	23 628

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Omvat de reserves voor te regelen sinisters, de reserves voor deelneming in de winsten, de verdelingsfondsen, alsook de reserves voor contracten onderschreven in vreemde munt.

Levensverzekeringen

Dekkingswaarden (a)

(miljoenen franken)

AARD DER WAARDEN	1974	1975	1976	1977
Belgische vennootschappen :				
Belgische overheidseffecten en gelijkgestelde effecten (b)	28 740,7	32 414,8	33 323	48 067
Obligaties van Belgische vennootschappen	18 922,9	21 587,1	27 062	28 695
Aandelen van Belgische vennootschappen	6 880,7	7 379,8	9 258	10 753
Leningen van vreemde staten	133,2	129,7	1 009	1 008
Leningen van internationale instellingen	606,3	721,5		
Obligaties van buitenlandse vennootschappen (c)	2 052,7	2 385,6	370	146
Aandelen van buitenlandse vennootschappen (c)	1 214,8	1 404,7	1 296	1 302
Polisbeleningen	3 889,9	4 201,2	4 795	3 492
Onroerende goederen	16 292,7	18 068,6	21 694	23 134
Hypothecaire leningen	34 361,6	38 797,8	42 392	60 304
Speciën en diversen (d)	1 431,7	1 574,7	8 254	14 009
Gemeenschappelijke Beleggingsfondsen	123,3	105,9	197	136
Buitenlandse vennootschappen :				
Belgische overheidseffecten en gelijkgestelde effecten	9 919,7	10 720,4	9 249	9 348
Obligaties van Belgische vennootschappen	2 668,5	2 807,0	2 468	2 165
Aandelen van Belgische vennootschappen	1 308,8	1 630,3	1 399	929
Leningen van vreemde staten	60,7	43,4	166	113
Leningen van internationale instellingen	300,0	330,4		
Obligaties van buitenlandse vennootschappen (c)	268,3	356,1	66	85
Aandelen van buitenlandse vennootschappen (c)	192,1	214,5	216	222
Polisbeleningen	679,6	738,3	668	418
Onroerende goederen	3 864,5	4 213,9	2 835	2 615
Hypothecaire goederen	8 584,3	9 437,3	8 680	7 687
Speciën en diversen (d)	349,2	449,9	1 857	1 553
Gemeenschappelijke Beleggingsfondsen	13,0	17,8	121	22

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) De neergelegde waarborgsommen inbegrepen.
(c) In 1976, uitsluitend deze die genoteerd werden op een Belgische beurs.
(d) De rubriek « Diversen » omvat in 1976 : niet-hypothecaire leningen, orderbriefjes en promessen, verworven en niet vervallen rente op toegewezen waarden, nog te innen premies en vorderingen op tussenpersonen, titels op een officiële buitenlandse beurs genoteerd en niet genoteerde titels.

Kapitalisatieverrichtingen (a)

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977
Aantal ondernemingen	**16**	**18**	**17**	**17**
Geïnde premies	**60,9**	**44,8**	**84,2**	**66,2**
Nominale waarde van de onderschreven contracten :				
Zuivere kapitalisatie-totaal	1 406,8	1 484,0	1 689,0	1 402,0
— Zuivere kapitalisatie - enige premie	*204,2*	*171*	*190*	*197*
— Zuivere kapitalisatie - periodische premie	*1 202,6*	*1 313*	*1 499*	*1 205*
Kapitalisatie - lening	—	—	—	524
Totaal ...	**1 406,8**	**1 484,0**	**1 689,0**	**1 926,0**
Wiskundige reserves :				
Zuivere kapitalisatie	368,5	359,0	369,0	371
Kapitalisatie-lening	—	—	—	8,7
Borgsommen	11,9	11,0	13,0	12,9
Totaal ...	**380,4**	**370,0**	**382,0**	**392,6**

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Kapitalisatieverrichtingen (a)

Dekkingswaarden

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977
Effecten van vreemde staten en internationale instellingen (b)	0,7	0,7	0,4	0,4
Belgische overheidseffecten en waarden door de Staat gewaarborgd Obligaties parastatale instellingen Obligaties provincies en gemeenten	102,1	100,3	94,3	106,1
Obligaties Belgische vennootschappen	4,1	5,7	7,3	6,7
Aandelen Belgische vennootschappen	2,0	1,4	1,4	1,4
Onroerende goederen	33,3	26,1	28,2	21,1
Hypothecaire leningen	282,8	279,8	307,5	315,8
Polisbeleningen	0,7	0,7	0,6	0,6
Speciën	—	—	12,5	1,6
Diversen (c)	—	—	—	—
Totaal ...	**425,7**	**414,7**	**452,2**	**453,7**

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) De neergelegde waarborgsommen inbegrepen.
(c) De onder de rubriek *Diversen* opgenomen waarden bestaan hoofdzakelijk uit niet-afgeloste aanwervingskosten.

Hypothecaire leningen (a)

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977
Hypothecaire leningen met tussenkomst :				
Nominale waarde der leningen	**1 872,3**	**2 041,0**	**1 557,0**	**1 510,0**
Reconstitutiefonds	301,1	313,2	329,0	327,0
Waarborg	4,5	6,0	6,3	5,0
Totaal ...	**305,6**	**319,2**	**335,3**	**332,0**
Hypothecaire leningen zonder tussenkomst :				
Te vereffenen saldo	**201 185,4**	**226 314,0**	**269 533,0**	**308 388,0**

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

Hypothecaire leningen met tussenkomst (a)

Dekkingswaarden

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1974	1975	1976	1977
Belgische overheidseffecten (b)				
Obligaties parastatale instellingen	52,6	54,6	63,7	73,1
Obligaties provincies en gemeenten				
Internationale instellingen	0,4	0,1	0,1	0,1
Obligaties van Belgische vennootschappen	0,5	0,4	0,4	0,4
Aandelen van Belgische vennootschappen	—	—	—	—
Aandelen van buitenlandse vennootschap.	—	—	—	—
Onroerende goederen	29,9	31,5	20,1	25,8
Hypothecaire leningen	248,6	253,5	284,6	297,8
Diversen (c)	—	—	—	—
Totaal ...	**332,0**	**340,1**	**368,9**	**397,2**

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) De neergelegde waarborgsommen inbegrepen.
(c) De onder de rubriek *Diversen* opgenomen waarden bestaan hoofdzakelijk uit niet-afgeloste aanwervingskosten.

Verplichte verzekeringen van de burgerlijke verantwoordelijkheid betreffende de autovoertuigen (a)

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Openbare autobusdienst., speciale autobusdienst., autocardienst.		Taxi's en huurauto's		Vervoer van zaken voor rekening van derden		Vervoer van zaken voor eigen rekening		Personenwagens (d)		Motor- en bromfietsen (d)		Procentuële toe- of afneming t.o.v. voorg. jaar (e)	
	1976	1977	1976	1977	1976	1977	1976	1977	1976	1977	1976	1977	1976	1977
Rechtstreekse zaken :														
Aantal verzekerde voertuigen (b)	16,0	15,7	8,0	7,5	41,8	42,3	398,2	402,7	2 787,6	2 920,5	627,1	580,5	+ 5,2	+ 4,3
Uitgegeven premiën	428,2	456,0	131,4	142,1	1 510,8	1 607,3	3 587,8	3 873,7	22532,0	24870,6	782,4	733,7	+13,2	+10,0
Bedrag der betalingen voor sinisters (c)	168,4	176,7	99,8	106,3	713,6	815,3	1 601,4	1 696,0	10306,0	12090,2	423,4	512,5	+11,6	+15,8
Raming der nog te regelen sinisters	665,8	729,9	287,7	315,1	2 437,5	2 644,8	4 573,4	4 974,0	31511,1	35968,8	2 098,4	2 403,4	+14,2	+13,5
Reserves voor lopende risico's	130,2	143,0	53,2	54,2	614,5	657,5	1 520,0	1 645,1	9 498,5	10500,0	332,8	318,8	+13,1	+17,5
Betaalde commissielonen	42,8	44,6	11,5	12,3	154,3	165,2	498,0	522,9	3 735,7	4 059,9	130,5	121,3	+12,8	+ 8,2
Algemene onkosten	80,0	69,1	29,6	33,6	252,1	210,2	717,0	697,2	4 717,2	5 317,7	414,1	483,1	+11,1	+10,7
In herverzekering afgestane zaken :														
Afgestane premiën	103,6	116,9	17,8	21,5	159,5	222,3	438,3	527,3	2 884,3	3 695,2	82,5	130,3	+12,7	+27,1
Ontvangen commissielonen	31,2	27,2	3,8	4,3	38,8	48,1	86,0	105,0	586,3	760,5	16,3	22,1	+ 5,9	+28,7
Aandeel der herverzekeraars in de geregelde sinisters	41,8	55,0	22,3	16,5	74,8	167,9	240,2	258,4	1 640,6	2 131,7	43,1	75,1	+ 1,9	+27,1
Aandeel der herverzekeraars in reserve voor nog te regelen sinisters	255,7	257,6	75,2	78,9	458,0	497,2	855,2	818,6	5 371,2	5 906,8	445,2	295,0	— 0,6	+ 8,0
Aandeel der herverzekeraars in reserve voor lopende risico's	22,2	22,5	2,5	2,1	39,7	48,9	106,3	118,3	561,4	593,5	16,9	12,8	+ 8,3	+ 6,6
In herverzekering ontvangen zaken :														
Ontvangen premiën	64,9	68,9	3,2	2,6	46,1	49,6	125,6	139,6	760,8	812,4	16,4	9,8	+ 4,4	+ 7,4
Betaalde commissielonen	23,0	23,8	1,2	0,9	20,2	18,4	35,4	38,2	229,9	239,1	5,7	2,9	+ 6,1	+ 4,5
Aandeel in de geregelde sinisters	24,9	31,7	3,9	0,9	18,9	29,0	50,6	59,0	359,8	457,9	10,4	18,0	+ 5,8	+26,0
Aandeel in reserve voor nog te regelen sinisters	128,3	125,5	10,5	11,0	74,8	79,9	166,0	196,7	1 136,0	1 266,0	83,9	74,6	+21,3	+12,3
Aandeel in reserve voor lopende risico's	19,8	19,9	1,0	0,9	18,4	20,7	50,6	56,0	293,9	312,5	8,6	4,1	+ 1,6	+ 7,0

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Duizend eenheden.
(c) Tijdens het betrokken jaar.
(d) De controle is ingesteld vanaf 1967 (koninklijk besluit van 5 juli 1967, *Belgisch Staatsblad* van 8 juli 1967).
(e) Het betreft het totaal van de kolommen « Vervoer van zaken voor eigen rekening » en de « Personenwagens ».

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

Verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid betreffende motorrijtuigen (a)

Dekkingswaarden
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977		
					Belgische vennootschappen	Buitenlandse vennootschappen	Totaal
Belgische overheidseffecten (b) ..... Parastatale instellingen ..... Parastatale kredietinstellingen ..... Provinciën en gemeenten	15 199,4	16 436,9	19 275,0	19 179	18 120	4 942	23 062
Buitenlandse waarden (c)	1 340,3	1 238,8	1 987,4	1 052	437	90	527
Onroerende goederen	5 301,7	6 548,2	6 918,2	8 186	6 157	2 208	8 365
Hypothecaire leningen	3 030,8	3 761,5	5 074,0	5 745	7 560	228	7 788
Obligaties van Belgische vennootschappen ...	5 815,9	7 424,3	9 396,0	9 914	10 027	826	10 853
Aandelen van Belgische vennootschappen	2 837,8	3 677,2	4 461,3	5 371	4 893	909	5 802
Speciën	342,9	484,7	67,0	1 008	907	61	968
Diversen (d)	37,2	78,5	307,3	4 250	4 180	678	4 898
Gemeenschappelijke Beleggingsfondsen	21,9	27,5	14,4	50	58	17	75
Internationale instellingen	795,6	408,6	532,0	692	622	59	681
Totaal ...	34 723,5	40 086,2	47 720,3	55 447	52 961	10 018	62 979

Bron : Controledienst voor de Verzekeringen.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) De neergelegde waarborgsommen inbegrepen.
(c) In 1976, uitsluitend deze die genoteerd werden op een Belgische beurs.
(d) De rubriek « Diversen » omvat in 1976 : niet-hypothecaire leningen, orderbriefjes en promessen, verworven en niet vervallen rente op toegewezen waarden, nog te innen premies en vorderingen op tussenpersonen, titels op een officiële buitenlandse beurs genoteerd en niet-genoteerde titels.

VIERDE DEEL

PRIJZEN EN INKOMENS

HOOFDSTUK EEN

PRIJZEN

De dalende tendens die de indexcijfers van de *grondstoffenprijzen* (Reuter en Moody) vanaf april 1977 vertoonden, zette zich de eerste maanden van 1978 verder door en werd daarna gevolgd door een vervlakking. Naar het jaareinde toe werd zelfs een duidelijk stijgende tendens waargenomen, die in belangrijke mate aan de onrust op de wisselmarkten kan worden toegeschreven. De effectieve waardevermeerdering van de Belgische frank heeft ertoe bijgedragen dat de gevolgen van de prijsverhogingen op de internationale grondstoffenmarkten voor de Belgische producenten en invoerders veeleer als onbelangrijk overkwamen.

Begin 1978 vertoonden de *metaalprijzen* op de internationale grondstoffenmarkten nog een verdere daling. Koper daalde onder invloed van de overproduktie tot een in de voorbije twee jaren niet meer gekende prijs, terwijl ook de lood- en zinkprijzen op een lager niveau terechtkwamen. In de maand mei 1978 veroorzaakten de onlusten in Shaba forse koersstijgingen voor koper. In de kopermijnen van Chili, Peru en Canada werd langdurig gestaakt en Zambia beperkte zijn produktie in 1978 omwille van de ongunstige prijzen. Als gevolg van deze ontwikkelingen daalden de voorraden van de « London Metal Exchange » aanzienlijk. Ook de vrees voor nieuwe inflatoire tendensen alsmede de gevoelige waardevermindering van de dollar ondersteunden de vanaf de zomer waargenomen opwaartse tendens van de prijzen der non-ferrometalen. Tenslotte werd deze tendens nog versterkt door de aankopen, op de vrije markten, van landen met staatshandel.

Bij de *agrarische grondstoffen* werd voor suiker het jaar met verlies afgesloten, ook de koffienoteringen daalden verder. De graanprijzen kenden een vrij vast prijsverloop en dit niettegenstaande de gunstige oogsten. Bovendien waren de noteringen van de plantaardige oliën vrij vast.

Het algemeen indexcijfer van de *groothandelsprijzen* (exclusief B.T.W.) vertoonde in december 1978 een toeneming van 2,1 % t.o.v. december 1977, terwijl het jaargemiddelde van 1978, 1,9 % onder het gemiddelde van 1977 lag. De daling van het indexcijfer, die vanaf het tweede kwartaal van 1977 werd waargenomen, had zich in het eerste kwartaal van 1978 nog verder doorgezet en gedurende de daaropvolgende kwartalen bleef de prijsstijging eerder beperkt. De daling van het jaargemiddelde was gering bij de industriële produkten maar vrij sterk bij de landbouwprodukten.

Het algemeen indexcijfer van de groothandelsprijzen van de *industriële produkten* daalde in 1978 gemiddeld met 0,6 %. Deze prijsdaling werd zowel bij de grondstoffen als bij de halffabrikaten waargenomen, terwijl de prijzen van de

afgewerkte industriële produkten een licht stijgende tendens konden behouden. Sectorieel beschouwd waren het vooral de ijzer- en staalnijverheid, evenals de bouwnijverheid waar de prijzen verder stegen, in eerst genoemde sector vooral als gevolg van de protectiemaatregelen door de Europese Gemeenschap.

Het jaargemiddeld indexcijfer van de groothandelsprijzen van de *landbouwprodukten* lag 7 % lager in 1978 dan in 1977. Na de sterke terugval in het derde kwartaal van 1977 (—12 % t.o.v. het tweede kwartaal van 1977) volgde het prijsindexcijfer van de *akkerbouwprodukten* een licht stijgende tendens en lag het in december 1978 zelfs 8,1 % hoger dan in december 1977. Aan de stijging van het indexcijfer van de *veehouderijprodukten* kwam eind 1977 een kentering en kon voor 1978 een overwegend dalende tendens worden waargenomen, zodat het indexcijfer in december 1978 zelfs 5,3 % lager lag dan in december 1977.

De vertraging van de prijsstijging in de *bouwnijverheid,* na de forse verhogingen in 1974, zette zich in 1978 verder door. De prijzen van de bouwmaterialen namen volgens de berekening van het Ministerie van Economische Zaken in 1978 gemiddeld met 3,1 % toe, na een stijging met 9,8 % in 1976 en 6,8 % in 1977. Het ABEX-indexcijfer, d.i. een halfjaarlijks indexcijfer van de bouwkosten (studiekosten, ruwbouw en afwerking, winst van de aannemer en belasting) nam van 1 november 1977 tot 1 november 1978 met 8,7 % toe. Een jaar voordien was dit indexcijfer met 10,5 % gestegen.

De vertraging van het stijgingstempo van de *consumptieprijzen* hield in 1978 aan. De toeneming van het indexcijfer van de consumptieprijzen t.o.v. dezelfde maand van het voorgaande jaar liep terug tot 3,9 % in december 1978, tegen 6,3 % in december 1977 en 7,6 % in december 1976. De gemiddelde stijging van het indexcijfer beloopt 4,5 % in 1978 tegen 7,1 % in 1977 en 9,2 % in 1976. De vertraging van de prijsstijging in 1978 kan voornamelijk worden toegeschreven aan de voedingsmiddelen, waarvan het gemiddeld stijgingstempo van 6,7 % in 1977 werd teruggebracht tot 1,5 % in 1978. Ook de niet-voedingsmiddelen gaven nog een lichte vermindering van het stijgingstempo te zien, 3,3 % in 1978 tegen 4,6 % in 1977. Het stijgingstempo van het indexcijfer van de diensten dat in 1977 niet vertraagde, handhaafde zich ook in 1978 in een betrekkelijk hoge graad (8,3 % in 1978 tegen 11,3 % in 1977).

Bij de voedingsmiddelen was de vertraging van de prijsstijging in 1978 praktisch algemeen, met uitzondering evenwel voor vlees waarvan de gemiddelde prijsstijging van 3 % in 1977 tot 5 % in 1978 versnelde. Verder namen de prijzen vrij matig toe voor brood- en graanprodukten (+ 7 %), chocolade (+16 %) en wijnen. Daarnaast werden prijsdalingen waargenomen voor aardappelen (—40 %), koffie (—14 %) oploskoffie (—5 %), verse groenten (—10 %) en vers fruit (—2 %). Niettegenstaande de prijsdaling voor koffie in de winkels bleef de filterkoffie zich in de horecabedrijven op het prijsniveau van eind 1977 handhaven en dit ondanks de ministeriële aanbeveling om de verkoopprijs van een kopje koffie met vijf frank te verminderen.

De prijzen der kledingartikelen namen in 1978 met 5 % toe. Het schoeisel blijft aan een sterke prijsstijging onderhevig (+12 % in 1978). De prijzen van meubelen, stofferingsartikelen en huishoudtoestellen vertoonden in 1978 slechts een matige toeneming. De kosten voor verwarming namen in 1978 slechts in lichte mate toe;

voor de vloeibare brandstoffen kon begin 1978 zelfs een merkbare prijsdaling worden waargenomen.

Uit de *internationale vergelijking* van de consumptieprijzen blijkt dat in 1978 de gemiddelde prijsstijging gering was in Zwitserland (+1,1 %). In de Duitse Bondsrepubliek kon de prijsstijging van 3,9 % in 1977 worden afgeremd tot 2,6 % in 1978. De vertraging van de prijsstijging zette zich eveneens verder door in de Benelux-landen. Hoewel het inflatietempo in het Verenigd Koninkrijk, evenals in Italië, merkbaar vertraagde bleef de prijsstijging nog betrekkelijk hoog. In Frankrijk en Denemarken zette de inflatie zich even krachtig door als het voorgaande jaar. In de Verenigde Staten werd een lichte versnelling van het inflatietempo waargenomen.

*
* *

Indexcijfers van de groothandelsprijzen
(1953=100)

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Landbouwprodukten			Nijverheidsprodukten					
		Naar herkomst		Globaal	Naar herkomst		Naar de graad van verwerking			Globaal
		Inlandse produkten	Ingevoerde produkten		Inlandse produkten	Ingevoerde produkten	Grondstoffen	Halffabrikaten	Afgewerkte produkten	
1974 Gemiddelde (a)	190,8	171,5	191,2	173,7	200,0	187,3	174,7	217,9	195,0	195,3
1974 Gemiddelde (b)	169,4	162,4	181,7	164,2	174,6	166,5	157,9	187,1	169,0	170,7
1975 Gemiddelde (a)	193,0	195,1	163,8	179,5	209,1	174,4	169,5	207,9	208,0	196,5
1975 Gemiddelde (b)	171,5	184,7	155,4	169,7	182,0	155,8	153,1	178,5	180,7	172,0
1976 Gemiddelde (a)	206,7	222,3	181,5	204,2	219,0	184,9	181,7	221,1	215,9	207,3
1976 Gemiddelde (b)	183,7	210,4	172,2	193,1	190,7	165,1	164,1	189,8	187,6	181,4
1977 Gemiddelde (a)	211,7	222,0	204,5	213,5	225,2	182,8	182,7	223,8	222,8	211,2
1977 Gemiddelde (b)	188,1	210,1	194,1	201,9	196,0	163,2	165,0	192,2	193,6	184,8
1978 Gemiddelde (a)	206,4	210,7	185,7	198,6	224,6	176,8	178,8	217,6	223,0	208,3
1978 Gemiddelde (b)	184,6	199,4	176,3	187,8	196,9	159,2	162,6	188,7	195,3	183,7
1978 (b) Januari	183,2	198,9	178,4	188,4	194,9	156,2	159,8	187,5	193,5	181,9
Februari	182,1	200,0	170,3	186,1	195,1	154,1	158,5	185,9	193,7	181,1
Maart	182,9	199,1	177,5	188,1	195,9	154,0	158,8	186,2	194,4	181,5
April	183,7	198,3	180,0	188,4	196,5	156,5	160,8	186,7	195,0	182,5
Mei	183,9	199,8	178,8	188,6	196,8	157,1	161,2	187,8	194,4	182,7
Juni	184,0	197,0	178,0	186,5	197,1	158,5	162,5	187,8	195,0	183,4
Juli	184,2	199,0	172,8	185,9	197,3	158,9	163,2	188,2	195,1	183,7
Augustus	184,2	193,0	171,7	182,1	197,4	160,8	164,4	189,4	195,6	184,6
September	185,9	201,5	173,7	188,5	197,7	161,7	164,5	190,6	196,1	185,2
Oktober	185,6	196,3	174,2	185,3	198,0	162,7	165,2	191,2	196,2	185,6
November	187,2	202,4	180,1	191,2	198,0	164,4	165,4	191,8	196,9	186,2
December	188,1	207,2	179,7	194,4	198,4	164,9	166,3	191,4	189,3	186,5

(a) B.T.W. inbegrepen.
(b) B.T.W. niet inbegrepen.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Indexcijfers van de groothandelsprijzen

Exclusief B.T.W.

(1953=100)

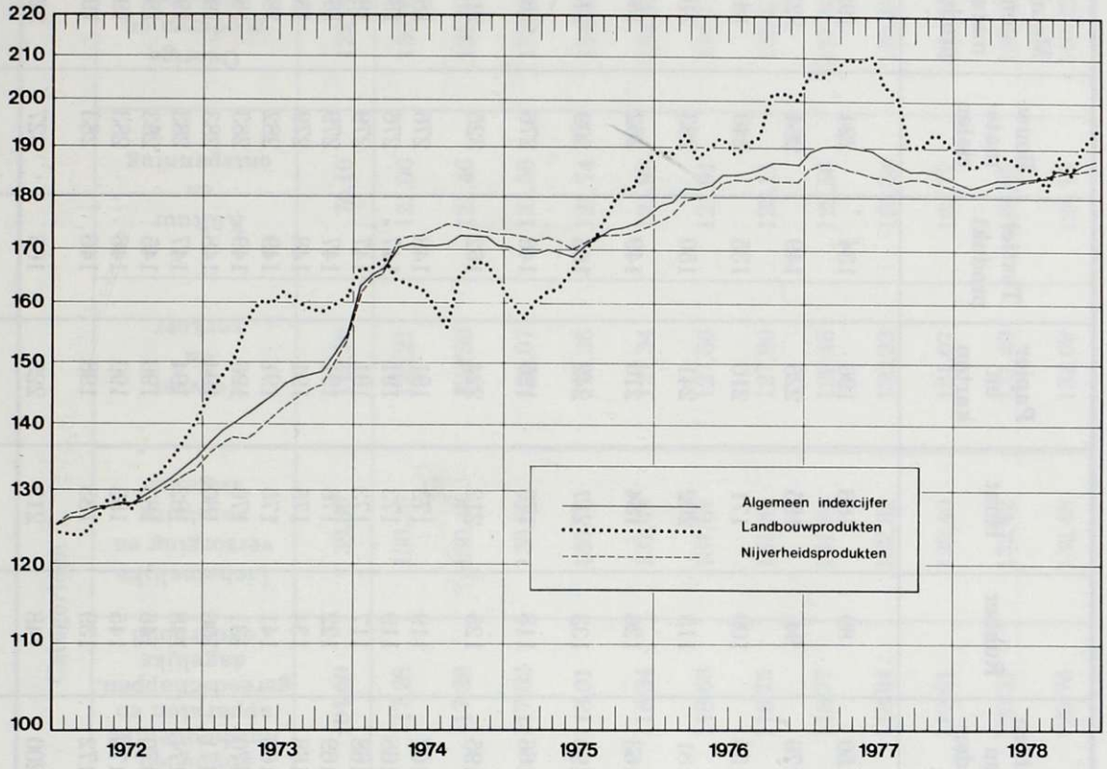

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Indexcijfers van de groothandelsprijzen voor nijverheidsprodukten

Exclusief B.T.W.

(1953=100)

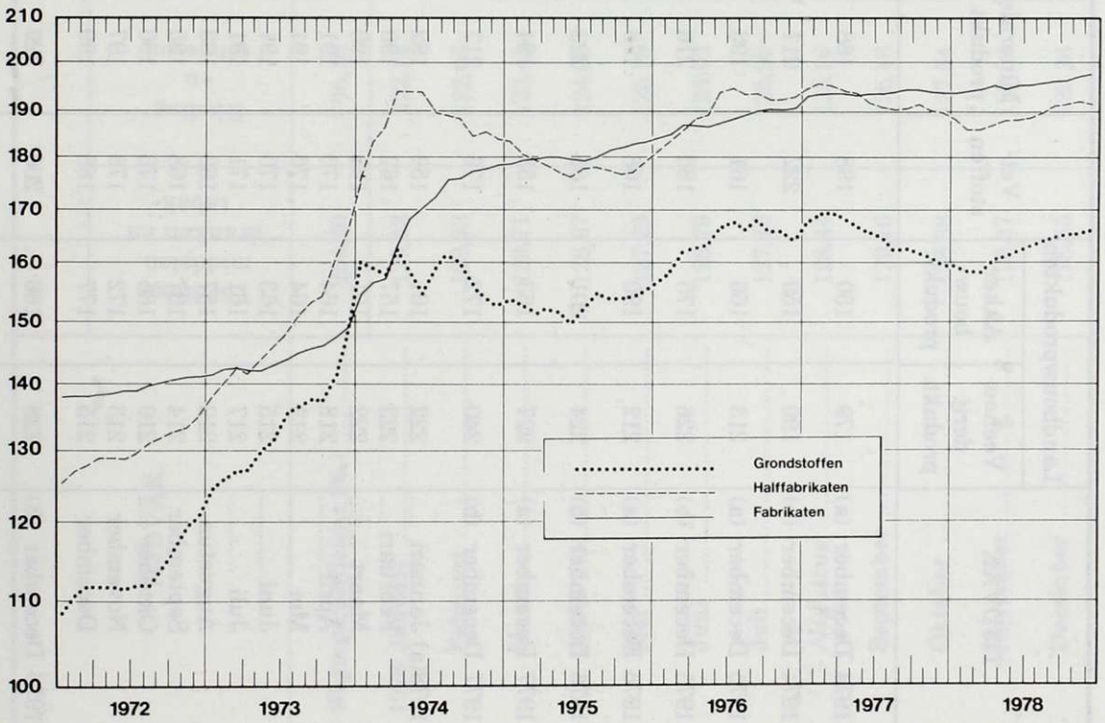

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Deelindexcijfers van de groothandelsprijzen
(1953=100)

TIJDVAK	Landbouwprodukten		Vet-stoffen	Minerale produkt.	Schei-kundige produkt.	Huiden en leder	Rubber	Hout	Papier en karton	Textiel-produkt.	Bouw-materialen	Metalen en metaal-produkt.
	Veehou-derij produkt.	Akker-bouw-produkt.										
1974 December (a)	179	150	198	188	149	150	89	166	196	134	224	192
1974 December (b)	190	159	222	211	169	176	94	195	225	149	264	223
1975 December (a)	213	166	161	193	157	155	109	171	210	135	240	181
1975 December (b)	226	175	180	216	178	181	115	202	241	150	283	210
1976 December (a)	212	190	168	198	161	163	126	184	210	149	262	184
1976 December (b)	224	201	188	222	182	190	133	217	242	166	309	214
1977 December (a)	227	163	158	194	158	166	118	179	195	146	276	188
1977 December (b)	240	172	176	217	180	195	125	212	224	162	325	218
1978(a) Januari	222	161	159	192	159	167	119	173	191	148	276	187
Februari	223	157	162	190	159	168	119	173	191	147	276	184
Maart	222	161	165	190	159	168	117	173	191	147	279	185
April	218	164	170	191	160	169	122	176	191	147	279	187
Mei	219	164	170	191	157	168	134	175	191	148	279	188
Juni	215	163	170	191	157	168	141	175	191	149	282	188
Juli	217	161	171	191	157	170	131	176	196	149	283	189
Augustus	212	157	169	193	158	171	136	180	194	148	283	190
September	214	167	168	195	160	171	148	182	194	147	283	191
Oktober	210	165	176	196	160	170	146	183	196	145	283	192
November	213	172	179	197	161	170	145	183	196	146	283	192
December	215	177	186	199	161	172	139	183	198	146	283	192
1978 December (b)	228	186	206	220	181	200	148	212	225	165	327	220

(a) B.T.W. niet inbegrepen.
(b) B.T.W. inbegrepen.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Indexcijfers van de consumptieprijzen

(juli 1974 / juni 1975 = 100)

TIJDVAK	Categorieën							
	Voedingsmiddelen, dranken en tabak	Kleding en schoeisel	Huur en bijkomende lasten, verwarming en verlichting	Meubelen, huishoudelijke apparaten en gereedschappen, dagelijks onderhoud	Lichamelijke verzorging en sanitaire uitgaven	Vervoer en verkeer	Kultuur en ontspanning	Overige goederen en diensten
Wegingscoëfficiënt (‰)	**264,20**	**96,10**	**151,40**	**104,60**	**39,80**	**142,10**	**76,10**	**125,70**
1978 Januari	129,43	122,14	125,64	117,28	130,26	125,21	121,06	130,99
Februari	129,93	122,66	126,54	117,39	130,48	125,59	121,46	131,61
Maart	129,71	123,43	126,52	117,62	130,60	126,07	121,56	133,22
April	128,67	124,05	127,03	118,01	130,75	126,36	121,74	134,30
Mei	127,29	125,18	127,92	118,34	131,49	127,34	121,98	134,93
Juni	126,79	125,93	127,93	118,68	131,61	127,66	121,91	134,77
Juli	127,76	125,99	128,52	118,75	131,87	127,90	123,11	136,43
Augustus	128,44	126,16	128,58	118,77	131,84	129,46	122,56	137,96
September	129,16	126,48	129,14	118,94	132,32	130,23	123,38	138,28
Oktober	128,38	127,54	129,81	119,61	132,40	131,07	123,77	138,97
November	128,37	128,52	130,99	120,31	132,42	131,49	124,05	138,77
December	128,53	129,26	131,85	120,76	132,49	132,09	124,15	140,22

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Indexcijfers van de consumptieprijzen

(juli 1974 / juni 1975 = 100)

TIJDVAK	Groepen				Officieel indexcijfer
	Eetbare produkten	Niet-eetbare produkten	Diensten	Huishuur	
Wegingscoëfficiënt (‰)	**251,50**	**427,90**	**270,60**	**50,00**	**1 000,00**
1978 Januari	128,37	117,85	136,52	124,44	125,88
Februari	128,85	118,17	137,04	126,45	126,38
Maart	128,59	118,51	138,00	126,16	126,70
April	127,49	118,90	138,67	126,67	126,80
Mei	126,03	119,53	139,61	127,06	126,97
Juni	125,50	119,75	139,70	127,46	126,98
Juli	126,52	119,80	141,22	127,74	127,68
Augustus	127,19	119,88	142,51	128,22	128,26
September	127,84	120,27	143,26	128,69	128,82
Oktober	126,96	121,16	143,76	128,96	129,12
November	126,91	122,01	143,90	129,10	129,52
December	127,08	122,64	144,82	129,28	130,09

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Indexcijfers van de consumptieprijzen

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer			Levensmiddelen (Dranken inbegrepen)	Andere produkten dan levensmiddelen	Diensten
	Basis juli 1974 juni 1975 =100	Basis 1971=100	Basis 1966=100	Basis 1971=100		
1972	76,97	105,45	125,37	106,62	102,81	107,63
1973	82,32	112,78	134,08	115,15	107,58	117,28
1974	92,76	127,08	151,09	125,94	122,69	134,02
1975	104,61	143,31	170,38	140,07	136,55	154,07
1976	114,19	156,44	185,99	..	..	..
1977	122,30	167,55	199,20	..	..	..
1978	127,77	175,04	208,11	..	..	..
1978 Januari	125,88	172,46	205,03	..	..	..
Februari	126,38	173,14	205,85	..	..	..
Maart	126,70	173,58	206,37	..	..	..
April	126,80	173,71	206,53	..	..	..
Mei	126,97	173,95	206,81	..	..	..
Juni	126,98	173,96	206,83	..	..	..
Juli	127,68	174,92	207,97	..	..	..
Augustus	128,26	175,71	208,91	..	..	..
September	128,82	176,48	209,82	..	..	..
Oktober	129,12	176,89	210,31	..	..	..
November	129,52	177,44	210,96	..	..	..
December	130,09	178,22	211,89	..	..	..

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

Indexcijfers van de consumptieprijzen
(1971 = 100)

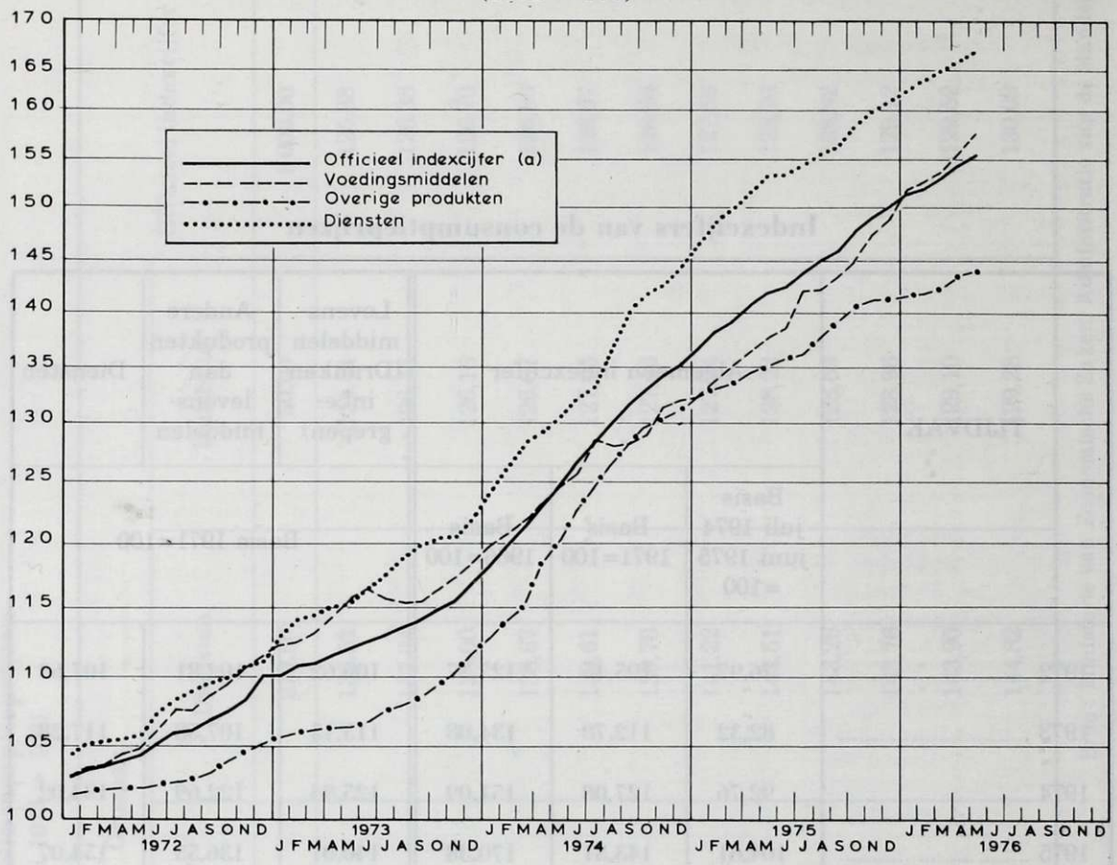

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

(a) Vóór maart 1972 werd het officieel indexcijfer op basis 1966 = 100, omgerekend op basis 1971 = 100.

Indexcijfers van de consumptieprijzen van 1976 tot 1978
(basis juli 1974 - juni 1975 = 100)

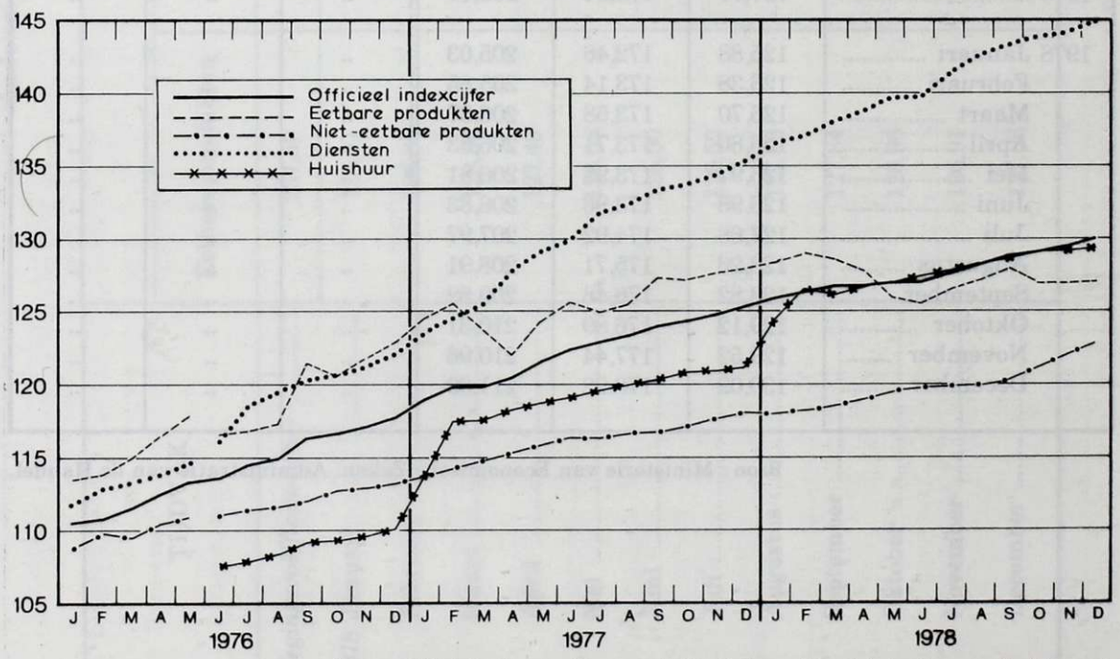

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Handel.

(a) Nieuwe indexcijfers vanaf 1 juni 1976.

Gemiddelde jaarstijging van het prijsindexcijfer in enkele landen

(in %)

LAND	Groothandelsprijzen					Consumptieprijzen				
	1974	1975	1976	1977	1978	1974	1975	1976	1977	1978
België (a)	+16,7	+ 1,2	+ 7,1	+ 2,4	— 1,9	+12,7 (b)	+12,8 (b)	+ 9,2	+ 7,1	+ 4,5
Nederland (c, d)	+ 9,3	+ 6,2	+17,3	+ 5,4	+ 2,0	+ 9,6	+10,2	+ 8,8	+ 6,4	+ 4,1
Duitse Bondsrepubliek	+13,0	+ 3,4	+ 5,8	+ 1,8	— 0,3	+ 7,0	+ 6,0	+ 4,5	+ 3,9	+ 2,6
Frankrijk (d)	+29,5	— 5,7	+ 7,0	+ 5,6	+ 4,3	+13,7	+11,7	+ 9,6	+ 9,8	+ 9,0
Italië	+40,5	+ 8,5	+23,0	+17,4	+ 8,4	+19,1	+17,0	+16,7	+18,5	+12,1
Verenigd Koninkrijk (d)	+23,6	+24,3	+17,3	+19,8	+ 9,1	+16,0	+24,3	+16,5	+15,9	+ 8,2
Denemarken	+22,4	+ 5,9	+ 7,4	+ 8,0	+ 4,3	+15,4	+ 9,9	+ 9,0	+11,1	+10,1
Japan	+31,0	+ 3,3	+ 5,1	+ 1,8	— 2,6	+24,5	+11,8	+ 9,3	+ 8,1	+ 3,8
Verenigde Staten	+18,9	+ 9,0	+ 5,1	+ 5,7	+ 8,1	+11,0	+ 9,1	+ 5,8	+ 6,5	+ 7,6

(a) Zonder B.T.W.
(b) Voor 1976 zonder huurprijzen.
(c) Produktieprijzen.
(d) Industriële produkten.

Bronnen : O.E.S.O.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

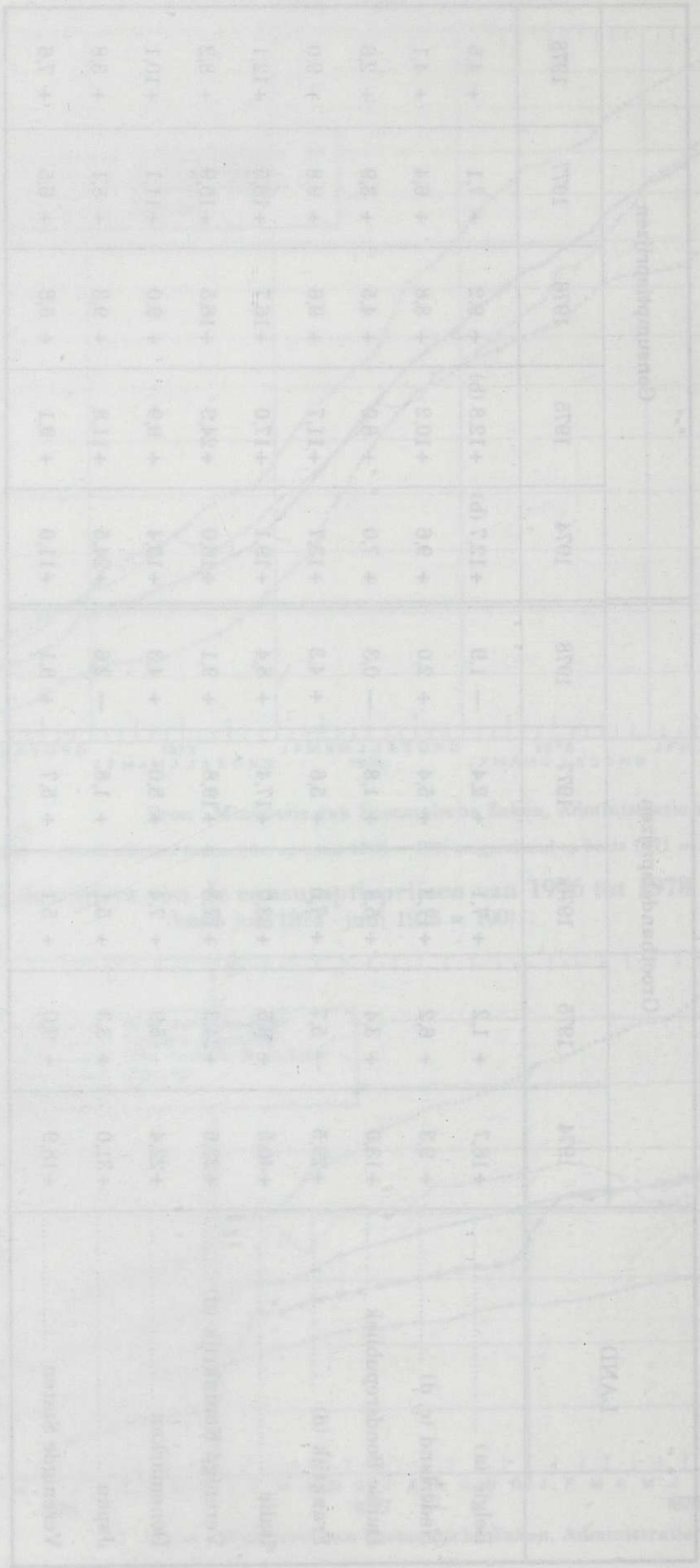

HOOFDSTUK II

INKOMENS

AFDELING I. — INKOMENS UIT ARBEID

Voor 1978 liet de Regering de loononderhandelingen opnieuw vrij. De Overheid kan zich trouwens niet, op aanvaardbare wijze, doorlopend inlaten met het sociaal overleg tussen werkgevers en werknemers. Toch verliep de loonontwikkeling in 1978 betrekkelijk kalm en dit is te danken, enerzijds, aan de matige looneisen van de vakbonden en, anderzijds, aan de verdere vertraging van het inflatietempo. Een verdere matiging van de loonontwikkeling lijkt aangewezen om de afbrokkeling van de investeringen niet in de hand te werken en nieuwe exportmarkten te kunnen veroveren.

Op grond van de gegevens verstrekt door het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid en die steunen op de collectieve arbeidsovereenkomsten, steeg de loonvoet voor de arbeiders van december 1977 tot december 1978 met 1,5 %. Dit percentage ligt lager dan in 1977 (2,2 %) en is zelfs niet hoger dan in 1976, toen van overheidswege strenge beperkingen werden opgelegd.

De verdere vertraging van het stijgingstempo van de regelingslonen van de arbeiders tot 5,4 % van december 1977 tot december 1978, tegen 9 % gedurende de twaalf voorgaande maanden, is voornamelijk te danken aan de verdere daling van het stijgingstempo van het indexcijfer van de consumptieprijzen. De invloed van de loonindexering beliep 3,9 % in 1978 tegen 6,8 % in 1977. Zoals in 1977 had de arbeidsduurverkorting in 1978 geen invloed.

Uit de gegevens over de collectieve arbeidsovereenkomsten voor de bedienden blijkt dat de wedden ongeveer in gelijke mate toenamen als de arbeiderslonen : 5,5 % van december 1977 tot december 1978. De invloed van de loonvoet beliep 1,5 %, terwijl de glijdende loonschaal de bezoldigingen 4 % hoger bracht.

Volgens de gegevens van de Nationale Bank van België is de gemiddelde bruto uurverdienste per gewerkt uur van de arbeiders in de nijverheid en het vervoer in 1978 gemiddeld met 6,9 % gestegen, tegen 11,2 % in 1977.

In de sectoriële loonstructuur zetten de reeds vorige jaren waargenomen tendensen zich verder door. In een aantal structureel zwakke sectoren (textiel, kleding en schoeisel, ijzer en staal, scheepsbouw) nemen de lonen in mindere mate

toe dan de gemiddelde loonstijging in de fabrieksnijverheid. De aardolienijverheid slaagt erin haar verworven voorsprong op andere sectoren te behouden. Een betrekkelijk gunstige ontwikkeling vertonen de lonen in de sector voeding en genotmiddelen die geleidelijk naar het nationaal gemiddelde opklimmen. Verder werden nog hogere dan gemiddelde stijgingen waargenomen in de sector der non-ferrometalen en de scheikundige nijverheid.

*
* *

Indexcijfers van de regelingslonen

Enkel arbeiders, mannen + vrouwen
(1975=100)

BEDRIJFSTAKKEN	1977				1978			
	Maart	Juni	Sept.	Dec.	Maart	Juni	Sept.	Dec.
Land- en bosbouw	133,1	134,9	138,9	140,3	145,4	148,7	149,9	151,6
Energie en waterhuishouding	117,2	120,1	122,2	125,1	126,1	128,9	129,3	130,8
Fabrieksnijverheid :	120,2	122,2	124,0	126,0	127,5	129,3	130,4	132,5
waaronder : voedingsmiddelenbedrijven	123,5	127,3	129,0	131,7	133,7	136,9	137,4	139,8
textielnijverheid	119,0	121,4	122,0	122,2	124,7	125,0	127,3	127,4
confectiebedrijven, schoennijverheid	118,2	120,1	122,5	124,8	127,3	127,4	127,6	136,0
chemische industrie	124,6	127,1	127,1	129,7	132,3	132,3	133,7	136,3
metaalnijverheid	117,1	118,7	121,0	121,9	123,9	125,7	126,7	129,0
metaalverwerkende industrie	120,8	120,9	123,3	125,8	125,9	128,5	128,9	131,5
Bouwbedrijf	122,1	129,8	131,5	133,6	135,3	141,0	141,9	143,1
Handel	124,1	126,1	128,3	132,0	134,0	136,2	137,4	139,0
Vervoer en verkeer	122,5	124,8	127,2	129,8	131,3	132,2	134,8	135,1
Diensten	122,9	127,2	130,1	131,4	133,9	135,1	136,7	140,9
Globaal indexcijfer ...	**121,2**	**124,0**	**125,9**	**128,1**	**129,7**	**132,2**	**133,3**	**135,1**

Bron : Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

Loonindexcijfers
(1970=100)

TIJDVAK	Bruto-uurverdienste			Loonkosten				Maandinkomen van de fabrieksarbeiders (b)		
	Gemiddelde bruto-verdienste per arbeidsuur (mannen + vrouwen)	Type-uurloon (a)		Arbeiders		Bedienden		Ongehuwd of gehuwd zonder kinderen	Gehuwd en 2 kinderen	Gehuwd en 4 kinderen
		Geschoolde arbeiders	Ongeschoolde arbeiders	Steenkolen mijnen per dag	Overige bedrijfstakken per uur	Industrie per uur	Handel per uur			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1973	149	143	145	152	151	146	147	143	140	137
1974	180	173	179	183	182	174	177	171	168	165
1975	216	205	214	225	223	211	216	202	199	195
1976	240	227	239	246	246	241	254	224	221	216
1977	262	249	263	267	270	269	283	245	241	235
1978 (c)	280	265	281	288	288	..	..	262	257	250
1977 Maart	252	241	254	257	259	247	263	235	232	227
Juni	260	247	261	264	268	254	270	244	239	234
September	263	252	265	268	271	253	272	246	242	236
December	274	256	270	280	282	320	328	256	251	245
1978 Maart (c)	273	258	273	281	282	267	285	256	251	246
Juni (c)	278	264	280	287	286	..	..	260	255	249
September (c)	279	266	283	288	287	..	..	261	256	250
December (c)	290	272	288	296	299	..	..	271	265	257

(a) De vervoerbedrijven niet inbegrepen.
(b) De mijnen niet inbegrepen.
(c) Voorlopige gegevens.

Bronnen : Nationale Bank van België (kol. 2 tot 4).
Instituut voor Economisch, Sociaal en Politiek Onderzoek, Leuven (kol. 5 tot 11).

Gemiddelde bruto verdienste per uur, per bedrijfstak en per gewest van de arbeider in de nijverheid. Enquête april 1978 (a)

(franken)

OMSCHRIJVING	Vlaanderen	Wallonië	Brussel-Hoofdstad
Winning van delfstoffen	**228,17**	**224,01**	**(b)**
Elektriciteit en gas	**(b)**	**(b)**	**(b)**
Fabrieksnijverheid	**176,04**	**191,20**	**172,88**
IJzer- en staalnijverheid	(b)	(b)	(b)
Non-ferro metaalnijverheid	222,39	204,47	(b)
Nijverheid der niet-metaalhoudende mineralen	197,61	191,17	(b)
Aardolie-industrie	287,58	—	(b)
Chemische nijverheid	224,75	200,07	161,84
Automobielbouw en -onderdelen	210,92	205,36	199,43
Automobielbouw en -assemblage, en motorenbouw ervan	218,91	—	200,79
Scheepswerven	217,07	(b)	(b)
Elektrotechnische industrie	180,94	180,07	173,52
Hout- en meubelnijverheid	170,70	161,87	187,06
Papier- en papierwarenindustrie, grafische nijverheid en uitgeverij	184,06	188,71	201,24
Rubbernijverheid en plasticverwerkende industrie	175,28	184,21	(b)
Ledernijverheid	144,99	172,66	124,59
Textielnijverheid	150,28	143,03	131,81
Kledingnijverheid	121,74	122,89	132,24
Voedingsmiddelennijverheid, dranken en tabak	175,20	175,99	176,53
Bouwbedrijf	**195,15**	**193,93**	**199,83**
De gezamenlijke industrie	**178,88**	**191,59**	**183,02**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Voorlopige gegevens.
(b) De gegevens ontbreken of ze hebben betrekking op minder dan vier ondernemingen.

Gemiddelde verdiende bruto-uurlonen van de arbeiders en gemiddelde maandelijkse brutowedden van de bedienden in de nijverheid volgens de zesmaandelijkse geharmoniseerde enquête

(franken)

TIJDVAK	Vlaanderen	Wallonië (a)	Brussel-Hoofdstad	HET RIJK		
				Mannen	Vrouwen	Totaal
Arbeiders :						
April 1974	109,89	120,08	111,35	120,49	83,76	112,97
Oktober 1974	123,75	134,87	125,25	135,47	94,20	127,01
April 1975	136,24	146,01	136,74	147,86	104,82	139,05
Oktober 1975	143,89	154,05	144,54	156,07	111,06	146,85
April 1976	154,14	164,34	154,26	166,87	118,91	157,05
Oktober 1976	159,54	172,11	162,04	173,94	121,84	163,28
April 1977	170,38	182,27	172,34	185,16	130,60	173,98
Oktober 1977	174,83	188,62	176,71	190,51	133,39	178,88
April 1978	178,88	191,59	183,02	194,82	138,09	182,84
Bedienden :						
April 1974	29 316	29 497	28 806	32 478	18 760	29 302
Oktober 1974	32 666	33 785	32 246	36 484	21 018	32 903
April 1975	35 431	36 259	34 979	39 338	23 074	35 573
Oktober 1975	37 762	38 964	37 001	41 981	24 597	37 957
April 1976	39 700	40 759	39 117	44 065	26 011	39 886
Oktober 1976	41 219	42 294	40 713	45 728	27 112	41 422
April 1977	43 968	45 076	42 996	48 572	28 882	44 018
Oktober 1977	45 206	46 453	44 239	49 884	30 009	45 288
April 1978	47 000	48 188	46 600	51 964	31 216	47 166

(a) Duits taalgebied inbegrepen.

Bron : Nationaal Instituut van de Statistiek.

Ontwikkeling van het gemiddeld bruto uurloon in Belgische franken van een mannelijk arbeider in enkele nijverheidssectoren
(april 1976 tot april 1978)

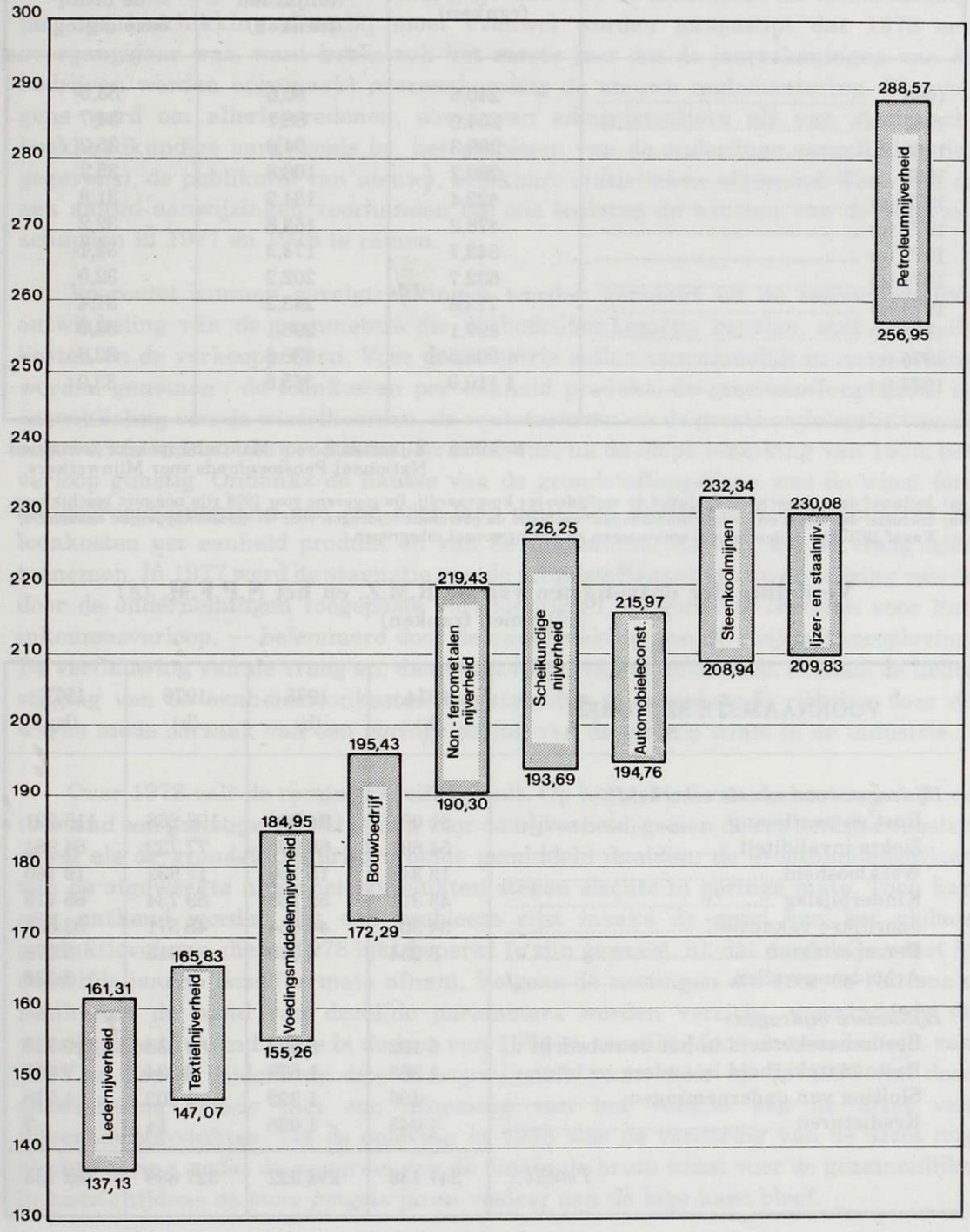

Bron : Nationaal Instituut van de Statistiek.

Lonen van de in de maatschappelijke zekerheid en het N.P.F.M. opgenomen werknemers (a)

JAARTAL	Brutobezoldigingen (b) (miljarden franken)	Bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid (miljarden franken)	% der bijdragen t.o.v. de brutobezoldigingen
1966	240,6	80,6	33,5
1967	254,0	88,1	34,7
1968	269,3	94,6	35,2
1969	299,2	106,8	35,7
1970 (c)	422,4	134,2	31,8
1971 (c)	478,2	153,8	32,2
1972 (c)	543,7	174,3	32,1
1973 (c)	632,7	202,2	32,0
1974 (c)	773,6	243,2	31,4
1975 (c)	897,1	296,1	33,0
1976 (c)	1 008,5	330,8	32,8
1977 (c)	1 110,0	365,8	33,0

Bronnen : Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.
Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.

(a) Inclusief de mijnwerkers; exclusief de zeelieden ter koopvaardij. De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Inclusief de fiscale en sociale afhoudingen; exclusief de patronale bijdragen voor de maatschappelijke zekerheid.
(c) Vanaf 1970 zijn de leerlingen, ambtenaren en huispersoneel inbegrepen.

Verdeling der ontvangsten van de R.M.Z. en het N.P.F.M. (a)
(miljoenen franken)

VOORNAAMSTE SECTOREN	1974 (b)	1975 (b)	1976 (b)	1977 (b)
Bijdragen voor sociale zekerheid :				
Rust en overleving	81 061	94 304	106 268	115 291
Ziekte-invaliditeit	54 831	68 994	77 732	84 964
Werkloosheid	13 348	15 796	17 932	19 169
Kinderbijslag	45 311	52 168	59 734	65 415
Jaarlijkse vakantie	34 301	44 654	48 571	53 656
Beroepsziekten	3 254	4 310	4 915	5 379
Arbeidsongevallen	—	—	—	3 338
Bijzondere bijdragen :				
Bestaanszekerheid in het bouwbedrijf	6 192	8 058	9 338	10 718
Bestaanszekerheid in andere sectoren	1 388	1 679	2 034	2 685
Sluiting van ondernemingen	409	1 322	1 303	1 518
Kredieturen	1 045	1 038	14	3
Totaal	**241 138**	**292 322**	**327 839**	**362 133**

Bronnen : Rijksdienst voor Maatschappelijke Zekerheid.
Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Exclusief de staatstoelagen.
Inclusief de leerlingen, ambtenaren en huispersoneel.

AFDELING II.

INKOMENS UIT VENNOOTSCHAPPEN

Op dit tijdstip zijn slechts weinig gegevens over de inkomsten uit vennootschappen ter beschikking. Daarbij moet evenwel worden aangestipt dat 1978 een overgangsjaar was, want het is ook het eerste jaar dat de jaarrekeningen van de bedrijven werden opgemaakt overeenkomstig de nieuwe reglementering. Dienvolgens werd om allerlei redenen, zowel van administratieve als van statistisch-boekhoudkundige aard (zoals bv. het probleem van de onderlinge vergelijking der gegevens), de publikatie van nieuwe, bruikbare statistieken afgeremd. Toch zijn er een aantal aanwijzingen voorhanden die ons toelaten de winsten van de vennootschappen in 1977 en 1978 te ramen.

Vooreerst kunnen gevolgtrekkingen worden gemaakt uit de respectievelijke ontwikkeling van de parameters die de bedrijfsinkomens bepalen, met name de kosten en de verkoopprijzen. Voor de industrie zullen voornamelijk in aanmerking worden genomen : de loonkosten per eenheid produkt, de grondstoffenprijzen, de ontwikkeling van de wisselkoersen, de rentetarieven en de groothandelsprijs van de afgewerkte industriële produkten. In 1976 was, na de diepe inzinking van 1975, het verloop gunstig. Ondanks de hausse van de grondstoffenprijzen was de winst fors aangegroeid (uitgaand van een zeer laag peil), ten gevolge van de daling van de loonkosten per eenheid produkt en van de conjunctuuropleving die de vraag deed toenemen. In 1977 werd de stagnatie van de grondstoffenprijzen en de stijging van de door de ondernemingen toegepaste verkoopprijzen, — gunstige factoren voor hun inkomensverloop, — belemmerd door de onderbreking van de conjunctuuropleving. De verflauwing van de vraag en, dientengevolge, van de produktie, evenals de lichte stijging van de eenheidsloonkosten werkten dus in omgekeerde richting door en waren mede oorzaak van een geringe daling van de globale winst in de industrie.

Over 1978 valt de raming moeilijker uit. Op het gebied van de kosten kende de toestand een gunstige ontwikkeling voor de nijverheid, gezien de eenheidsloonkosten zowel als de grondstoffenprijzen beide gemiddeld daalden; de groothandelsprijzen van de afgewerkte nijverheidsprodukten stegen slechts in geringe mate. Toch kan niet ontkend worden dat een probleem rijst inzake de groei van het globale produktievolume, die in 1978 lijkt beperkt te zijn geweest, nl. dat de globale winst in datzelfde jaar in dezelfde mate afnam. Volgens de ramingen die door de Nationale Bank aan de hand van dezelfde parameters werden verricht, verminderde de winstmarge in de industrie in de loop van 1974 en vooral tijdens de tweede helft van 1975 en liep zij tijdens de drie daaropvolgende jaren weer op. In 1975 viel deze ontwikkeling samen met een afneming van het volume van de afzet van nijverheidsprodukten. Na de opleving in 1976 was de vordering van de afzet nog slechts gering, zodat de aangroei van de nominale bruto winst voor de gezamenlijke industrie tijdens de twee jongste jaren veeleer aan de lage kant bleef.

Andere aanwijzingen waarop een beroep kan worden gedaan zijn die welke van de banken afkomstig zijn, meer bepaald de gegevens van de Kredietbank en van de Bank van Parijs en de Nederlanden.

Voor het jaar 1977 wijzen de gedeeltelijke gegevens van de Kredietbank op een teruggang van de totale netto winst van de gezamenlijke getelde vennootschappen. Deze globale teruggang moet in hoofdzaak aan de industrie worden toegeschreven, terwijl de financiële en de distributievennootschappen verder een positief verloop van hun winst boeken.

Op het vlak van de industriële bedrijvigheid waren de resultaten dus ongustig. De toestand van de ijzer- en staalnijverheid ging er in 1977 niet op vooruit, ondanks het feit dat een begin werd gemaakt met de tenuitvoerlegging van de E.E.G.-plannen, waarvan de volle uitwerking pas later zal merkbaar worden.

In de scheikunde waren de bedrijvigheid en de resultaten gedrukt, hoewel van uiteenlopende aard naargelang van de subsectoren. Voor de aardolie was het verloop wisselvallig, zowel gekenmerkt door de aanhoudende onderbezetting van de raffinaderijcapaciteit als door de verbeterde resultaten van sommige vennootschappen. Hoewel de bedrijvigheid in de sector van de non-ferrometalen groeide konden de gedrukte prijzen amper bijdragen tot betere bedrijfsresultaten, vooral dan die welke met zink verband houden. Bij de mechanische en elektrische metaalverwerking was de toestand globaal stagnerend, evenmin als in de papiersector een gunstiger ontwikkeling kon worden waargenomen. Het enige echt positieve verloop werd waargenomen in de sectoren glas-, bouw-, houtprodukten en levensmiddelen.

*
* *

Rendabiliteit en schuldenlast van de Belgische bedrijven (a)

OMSCHRIJVING (b)	1976					1977				
	Eigen middelen (10^6 F)	Langlopende schuld (10^6 F)	% (c)	Herberekende nettowinst (10^6 F)	% (d)	Eigen middelen (10^6 F)	Langlopende schuld (10^6 F)	% (c)	Herberekende nettowinst (10^6 F)	% (d)
1. Diversen	6 457	2 000	31,0	1 274	19,7	7 997	2 110	26,4	322	4,0
2. Petroleum	39 256	51 302	130,7	6 042	15,4	54 366	55 984	103,0	4 452	8,2
3. Elektriciteit	51 849	64 942	125,2	6 608	12,7	60 765	70 656	116,3	6 845	11,3
4. Distributie	6 805	5 030	73,9	860	12,6	7 866	7 814	99,3	1 025	13,0
5. Trusts	14 288	8 554	59,9	1 616	11,3	21 362	3 630	17,0	1 493	7,0
6. Banken	33 554	—	—	3 645	10,9	46 190	—	—	4 348	9,4
7. Scheikunde	53 680	19 017	35,4	4 981	9,3	61 360	22 346	36,4	2 994	4,9
8. Transport	6 222	5 042	81,0	519	8,3	5 342	5 490	102,8	142	2,7
9. Holdings	50 458	8 691	17,2	3 919	8,1	48 427	8 993	18,5	2 194	4,5
10. Metaalverwerking	11 083	5 780	52,1	852	7,7	13 118	6 729	51,3	420	3,2
11. Elektrisch materieel	3 293	928	28,2	254	7,7	4 863	4 227	86,9	170	3,5
12. Bouw	10 706	4 571	42,7	693	6,5	13 355	10 596	78,2	206	1,5
13. Vast goed	4 029	1 399	34,7	259	6,4	3 796	23 932	630,5	56	1,5
14. Voeding	5 853	958	16,4	169	2,9	4 749	1 212	25,5	101	2,1
15. Textiel	3 708	920	24,8	52	1,4	3 570	827	23,2	— 48	— 1,3
16. Glas	11 626	5 418	46,6	150	1,3	11 406	4 811	42,2	— 999	— 8,8
17. Plantages	1 662	—	—	3	0,2	9 474	—	—	14	0,9
18. Non-ferro's	39 896	6 633	16,6	— 452	— 1,2	35 757	19 334	54,1	— 846	— 2,4
19. Papier	2 587	2 949	114,0	— 328	—12,7	2 859	2 378	83,2	— 407	—14,2
20. Staal	34 647	31 733	91,6	—5 726	—16,5	25 479	41 624	161,7	—13 346	—51,8
21. Koolmijnen	3 539	202	5,7	—2 877	—81,3	—	—	—	—	—
Totaal (met steenkool)	**395 198**	**226 069**	**62,5**(e)	**22 493**	**5,7**	**435 342**	**292 889**	**75,3**(e)	**9 027**	**2,1**
Totaal (zonder steenkool)	**391 659**	**225 867**	**63,1**(e)	**25 370**	**6,5**	**434 571**	**292 683**	**75,4**(e)	**9 136**	**2,1**
Totaal (zonder staal)	**357 012**	**194 336**	**54,4**(e)	**28 219**	**7,9**	**409 593**	**251 265**	**69,1**(e)	**22 373**	**5,5**

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Gerangschikt naar het percent van de herberekende nettowinst t.o.v. de eigen middelen in 1976.
(c) Langlopende schuld t.o.v. de eigen middelen, in %.
(d) Herberekende nettowinst t.o.v. de eigen middelen, in %.
(e) Exclusief de banken.

Bron : Bank van Parijs en van de Nederlanden, België, Economische nota's, september 1977.

Ontwikkeling van de netto winsten, de dividenden en de belastingen van de maatschappijen, volgens verschillende bronnen

(in %, in vergelijking met het voorgaande jaar)

JAARTAL (a)	Nettowinsten			Dividenden			Belastingen v. de maatschappijen (c)
	(b)	(c)	(d)	(b)	(c)	(d)	
1968	27,9	30,6	—	12,0	11,1	11,0	23,0
1969	17,8	19,9	35,9	18,4	19,1	23,7	19,0
1970	14,1	17,8	3,0	11,3	11,7	8,5	17,3
1971	— 6,6	—10,6	—11,5	1,1	1,7	— 4,3	14,7
1972	25,9	23,5	17,5	15,2	17,5	15,1	31,2
1973	28,6	22,0	40,2	25,7	26,1	19,6	19,4
1974	—	4,9	— 6,6	—	—14,8	6,0	10,2
1975	—	—49,3	—58,0	—	9,7	—19,7	5,4
1976	—	55,8	55,1	—	6,3	—	3,2
1977	—	—	—51,2	—	—	+ 5,9	—

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Werkelijke jaren, niet de publikatiejaren.
(b) Volgens de statistiek van de rendementen, opgesteld door het Nationaal Instituut voor de Statistiek en totnogtoe bijgewerkt tot het publikatiejaar 1974.
(c) Volgens de Nationale Boekhouding; voorlopige gegevens van 1974 tot 1977.
(d) Volgens de Kredietbank, Weekberichten.

Rendabiliteit in enkele sectoren (a)

Omschrijving	Rendabiliteit			Plaats		
	1975	1976	1977	1975	1976	1977
Diversen	3,6	19,7	4,0	13	1	8
Petroleum	18,6	15,4	8,2	1	2	4
Elektriciteit	12,9	12,7	11,3	2	3	2
Distributie	6,3	12,6	13,0	7	4	1
Trusts	11,8	11,3	7,0	4	5	5
Bank	9,3	10,9	9,4	5	6	3
Scheikunde	3,7	9,3	4,9	12	7	6
Transport	12,1	8,3	2,7	3	8	10
Holdings	9,1	8,1	4,5	6	9	7
Metaalbewerking	5,7	7,7	3,2	8	10	9

Bron : Bank van Parijs en van de Nederlanden.

(a) Gerangschikt volgens de rendabiliteit in 1976. De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.
Rendabiliteit : herberekende nettowinst t.o.v. de eigen middelen in %.

Winstmakende Belgische vennootschappen op aandelen (a)

Gemiddelde jaarlijkse winstsaldi en dividenden van 1949 tot 1974 der getelde vennootschappen met bedrijfszetel in België

BEDRIJFSTAK	Gemiddelde winst (miljoenen franken)	Gemiddelde betaalbaar gestelde dividenden	
		Miljoenen franken	Percentages van de winst
Elektriciteit	2 105	1 826	86,7
Financiële en immobiliën vennootschappen	3 891	2 489	64,0
Groeven	206	117	56,9
Steenkolenmijnen	450	347	77,2
Glasnijverheid	478	277	57,9
IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	1 543	833	54,0
Cementnijverheid en aanverwante bedrijven	625	388	62,1
Verzekeringsmaatschappijen	913	548	60,1
Banken	1 982	1 062	53,6
Industrie der non-ferrometalen	900	495	55,0
Voedingsmiddelennijverheid	1 524	666	43,7
Metaalverwerkende nijverheid	3 805	1 498	39,4
Scheikundige nijverheid	2 976	1 567	52,7
Keramieknijverheid	54	25	46,8
Kleinhandel	504	237	47,1
Papiernijverheid	462	150	32,5
Kleinijverheid	98	32	32,7
Textielnijverheid	1 180	375	31,7
Groothandel en buitenlandse handel	2 613	600	23,0
Overige bedrijfstakken	3 089	1 027	33,2
Gemiddeld totaal	**29 398**	**14 559**	**49,5**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) De aandacht zij er op gevestigd dat de zonder winst of met verlies werkende vennootschappen niet in de statistiek zijn opgenomen. De gegevens voor 1975, 1976, 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Rendement van de Belgisch

Vennootschappen die hun voorn
(evoluti

OMSCHRIJVING	Banken (b)	Verzekeringen	Financiële en immobiliënvennootschappen (b)	Kleinhandel	Groothandel en buitenlandse handel	Metaalverwerkende nijverheid	IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	Industrie der non-ferrometalen	Textielnijverheid	Voedingsmiddelenindustrie	Houtnijverheid	Scheikundige nijverheid	Glasnijverheid
Aantal getelde vennootschappen (eenheden) :													
1969	53	161	1 941	646	3 566	1 352	87	89	929	703	325	643	5
1970	54	158	1 982	651	3 675	1 336	90	81	919	713	332	631	5
1971	48	157	2 078	692	3 743	1 356	88	92	901	699	339	635	5
1972	49	156	2 122	790	3 924	1 391	87	92	898	693	363	644	5
1973	45	160	2 141	825	4 059	1 425	86	93	915	696	373	653	4
1974	47	160	2 220	888	4 209	1 512	85	93	938	716	394	662	4
Kapitaal en reserves (miljoenen franken) :													
1969	26 098	7 381	83 377	8 096	30 931	49 001	46 960	11 710	25 117	25 977	3 625	66 378	8 1(
1970	30 193	13 020	90 137	10 166	39 000	54 502	44 010	7 289	26 416	29 005	4 271	71 165	8 7
1971	32 467	14 296	94 859	11 096	44 685	60 981	47 178	14 615	26 840	27 751	4 190	77 931	9 3
1972	35 683	15 567	101 367	11 592	51 453	70 713	48 597	14 368	28 109	32 317	4 846	85 783	9 5
1973	33 370	16 675	105 427	12 723	56 171	76 915	49 122	15 087	28 245	35 095	4 921	88 197	13 6
1974	37 151	17 927	114 882	12 850	59 163	84 125	47 748	15 747	29 932	38 212	5 355	94 407	13 3
Nettowinstsaldi (miljoenen franken) :													
1969	3 108	1 351	5 165	666	2 418	3 506	733	1 036	1 063	1 737	196	4 504	6
1970	3 438	1 622	5 730	879	2 766	4 336	3 020	356	1 270	2 170	— 78	4 972	7
1971	4 112	1 769	6 156	661	4 095	5 866	3 151	1 418	325	1 342	104	5 485	7
1972	4 329	2 010	6 133	—174	3 085	6 331	1 128	561	1 142	2 421	—156	6 371	6
1973	3 703	2 102	8 161	440	5 442	7 452	869	925	1 442	2 574	383	6 579	1 3
1974	4 026	2 185	8 920	432	9 518	7 639	3 997	1 561	1 431	2 971	677	9 956	1 4
Betaalbaar gestelde dividenden (miljoenen franken) (e) :													
1969	1 644	745	3 289	375	825	1 483	403	694	391	838	33	2 684	3
1970	1 935	1 047	3 745	390	1 267	1 790	1 472	298	423	904	42	2 752	4
1971	2 271	1 102	4 170	508	1 302	1 720	1 793	823	368	714	19	3 350	3
1972	2 442	1 237	4 521	217	1 565	1 979	578	348	368	1 080	22	3 960	3
1973	2 272	1 323	5 230	269	2 011	2 895	956	548	439	1 427	33	4 367	6
1974	2 538	1 583	6 616	445	2 179	3 880	2 068	790	539	1 428	64	5 423	8
Obligatieschuld (miljoenen franken; einde jaar) (f) :													
1969	20 321	6 298	112 905	2 196	845	2 095	4 354	55	273	844	103	396	4
1970	25 089	7 904	132 173	2 365	990	2 451	3 585	51	267	828	109	1 058	3
1971	29 749	7 588	152 921	2 261	1 076	2 313	2 779	47	288	822	134	4 011	3
1972	34 895	7 774	167 386	2 380	2 065	5 488	2 328	349	317	847	175	4 370	2
1973	40 435	7 294	64 177	2 284	2 120	5 363	1 951	634	315	818	178	5 351	3
1974 (g)	47 147	7 026	74 187	2 153	2 171	5 888	1 542	702	296	801	174	5 388	3

ennootschappen op aandelen (a)

ıste bedrijfszetel in België hebben

er sector)

Elektriciteit (c)	Gas	Lederrijverheid	Papiernijverheid en grafische bedrijven	Transport (b)	Toerisme	Tussenhandel	Bouwbedrijf	Steenkolenmijnen	Kleinijverheid	Cementnijverheid en aanverw. bedrijven	Groeven	Kalknijverheid	Keramieknijverheid	Tabaksnijverheid	Uitgeverij, boekhandel, pers	Filmen, theaters	Ambacht	Totaal (d)
17	5	109	352	655	349	939	526	25	86	141	122	44	39	33	224	188	562	15 325
18	5	108	352	673	355	1 036	543	24	85	143	119	43	34	31	233	181	589	15 605
18	5	111	358	696	369	1 137	558	24	82	149	121	43	32	28	246	172	604	15 992
17	6	107	372	748	397	1 305	570	22	90	152	120	42	32	27	249	173	638	16 696
17	5	102	382	782	427	1 440	573	21	90	152	121	44	27	31	261	177	658	17 205
17	5	101	405	805	459	1 750	630	22	87	164	124	43	33	29	262	187	680	18 177
2 477	2 525	957	9 472	11 652	1 599	2 481	9 981	5 973	2 301	9 820	2 523	1 521	1 075	2 161	3 453	419	2 357	497 685
3 144	2 551	1 024	9 817	12 206	1 633	3 062	11 194	5 845	2 349	10 200	2 789	1 638	1 235	2 187	3 891	413	2 597	541 182
3 891	2 546	1 132	11 205	13 223	1 713	4 007	12 379	5 652	2 395	10 601	2 988	1 791	879	2 204	4 469	438	2 820	588 220
1 736	3 300	1 113	11 200	15 046	1 940	4 611	13 703	5 309	2 552	10 965	3 189	1 637	1 194	2 233	4 606	487	3 153	641 838
5 032	3 548	1 074	12 762	15 583	2 310	5 090	15 490	5 209	2 625	11 360	3 434	1 973	951	2 385	5 099	513	3 221	677 221
3 742	3 595	1 024	13 020	16 512	2 758	6 067	17 657	4 889	2 752	11 529	3 679	2 148	1 099	2 795	5 229	606	3 687	723 318
2 607	162	—52	430	181	34	79	1 256	—253	17	752	296	127	50	234	553	5	106	32 902
3 028	143	42	575	206	67	267	1 009	—100	46	721	305	186	—	160	552	9	133	38 747
3 360	274	—	803	334	45	296	1 463	— 26	102	822	376	203	—29	153	425	24	188	44 206
3 660	247	47	492	93	33	357	1 583	—246	—5	928	417	129	—80	142	477	39	71	41 270
3 836	279	80	265	1 011	—23	450	2 144	—368	57	985	356	171	60	155	471	66	220	51 948
4 855	343	—11	771	1 067	—171	627	2 335	—439	191	919	297	174	26	92	467	—	210	66 786
2 383	132	5	175	291	41	65	252	39	27	492	163	82	30	108	190	5	17	18 316
2 637	149	6	203	313	39	100	252	162	27	539	176	70	30	112	221	6	34	21 601
3 015	186	5	191	388	41	117	286	75	28	583	191	81	20	118	219	4	32	24 184
3 255	213	5	152	407	43	167	344	22	16	636	207	72	33	85	157	8	34	24 632
3 552	264	13	145	440	34	169	379	10	34	678	203	72	32	108	211	11	46	28 885
4 519	276	2	229	633	32	192	544	37	30	736	170	108	32	132	185	11	40	36 415
4 618	1 284	27	135	892	23	57	477	19	25	867	8	13	43	2	27	4	63	169 817
5 399	1 638	27	137	1 852	22	53	533	8	24	829	6	12	40	2	47	4	67	198 512
0 319	2 076	27	250	1 092	48	63	615	4	27	766	21	12	40	2	36	3	65	229 864
9 029	3 012	27	401	2 158	239	62	717	3	44	729	26	6	40	2	43	3	79	265 408
4 166	2 931	27	1 296	94	238	148	1 067	1	43	1 630	25	5	24	—	43	3	81	173 598
2 983	2 846	26	1 199	167	239	573	1 100	—	41	1 569	25	5	23	—	43	3	72	199 232

(Vervolg op blz. 330)

Rendement van de Belgische venno

Vennootschappen die hun voorn

(evoluti

OMSCHRIJVING	Banken (b)	Verzekeringen	Financiële en immobiliënvennootschappen (b)	Kleinhandel	Groothandel en buitenlandse handel	Metaalverwerkende nijverheid	IJzer- en staalvoortbrengende nijverheid	Industrie der non-ferrometalen	Textielnijverheid	Voedingsmiddelenindustrie	Houtnijverheid	Scheikundige nijverheid	Glasnijverheid
Nettowinstsaldi ten opzichte van kapitaal en reserves (%) :													
1969	11,91	18,30	6,19	8,23	7,82	7,15	1,56	8,85	4,23	6,69	5,41	6,79	8,5
1970	11,39	12,46	6,36	8,65	7,09	7,96	6,86	4,88	4,81	7,48	—1,83	6,99	8,7
1971	12,67	12,37	6,49	5,96	9,16	9,62	6,68	9,70	1,21	4,84	2,48	7,04	7,7
1972	12,11	12,91	6,05	—1,50	6,00	8,95	2,32	3,90	4,06	7,49	—3,22	7,43	6,4
1973	11,10	12,61	7,74	3,46	9,69	9,69	1,77	6,13	5,11	7,33	7,78	7,35	10,(
1974	10,83	12,18	7,76	3,36	16,08	9,08	8,37	9,91	4,78	7,77	12,64	10,54	10,(
Betaalbaar gestelde dividenden ten opzichte van kapitaal en reserves (%) :													
1969	6,30	10,09	3,94	4,63	2,67	3,03	0,86	5,93	1,56	3,23	0,91	4,04	4,(
1970	6,40	8,04	4,15	3,04	3,25	3,28	3,34	4,00	1,62	3,12	0,98	3,87	4,(
1971	6,99	7,70	4,39	4,57	2,91	2,82	3,80	5,63	1,37	2,67	0,45	4,29	4,3
1972	6,84	7,95	4,46	1,87	3,04	2,80	1,19	2,42	1,31	3,34	0,45	4,61	3,9
1973	6,81	7,93	4,96	2,11	3,58	3,76	1,95	3,63	1,55	4,07	0,67	4,95	4,3
1974	6,83	8,83	5,75	3,46	3,68	4,61	4,33	5,01		3,73	1,19	5,74	6,
Betaalbaar gestelde dividenden ten opzichte van de nettowinstsaldi (%) :													
1969	52,9	55,9	63,7	56,3	34,1	42,3	55,0	67,0	36,8	48,2	16,8	59,6	5
1970	56,3	64,5	65,4	44,4	45,8	41,3	48,7	83,7	33,7	41,7	—	55,3	5
1971	55,2	62,3	67,7	76,9	31,8	29,3	56,9	58,0	113,2	55,2	18,3	61,1	5
1972	56,4	61,5	73,7	—	50,7	31,3	51,2	62,0	32,2	44,6	—	73,7	6
1973	61,4	62,9	64,1	61,1	37,0	38,8	110,0	59,2	30,4	55,4	8,6	66,4	4
1974 (g)	63,0	72,4	74,1	103,0	22,8	50,7	51,7	50,6	37,6	48,0	9,4	54,4	5

(a) De in deze statistiek opgenomen gegevens hebben betrekking op de dienstjaren waarvan de dividendes in het jaar « t » werden uitgekeerd. Deze dienstjaren zijn dus uitgesplitst over de jaren « t-1 » en « t ». De gegevens voor 1975, 1976, 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) Sedert 1973 zijn de bedragen betreffende de N.B.B., de N.M.K.N. en de SABENA niet meer in deze statistiek opgenomen.
(c) De rubriek « Elektriciteit » omvat de particuliere ondernemingen voor de produktie, de coördinatie van de produktie en de bedeling van de elektrische energie.
(d) Hoewel niet omstandig in deze tabel opgegeven, zijn de bedragen in verband met de volgende sectoren : Water; Afval en terugwinning; Diamant; Land- en tuinbouw, visvangst en veeteelt en enkele andere niet genoemde evenwel in de totalen opgenomen.
(e) Daar een aantal ondernemingen ook aandelen hebben in andere bedrijven (van dezelfde sector of van andere sectoren) werd een gedeelte van de in deze rubriek opgenomen dividenden twee of zelfs meer keren inberekend.
(f) De gekapitaliseerde interesten van de kapitalisatiebons zijn niet in de lopende obligataire schuld inbegrepen.
(g) Voorlopige gegevens.

chappen op aandelen (vervolg) (a)
nste bedrijfszetel in België hebben
)er sector)

Elektriciteit (c)	Gas	Lederijverheid	Papiernijverheid en grafische bedrijven	Transport (b)	Toerisme	Tussenhandel	Bouwbedrijf	Steenkolenmijnen	Kleinijverheid	Cementnijverheid en aanverw. bedrijven	Groeven	Kalknijverheid	Keramieknijverheid	Tabaksnijverheid	Uitgeverij, boekhandel, pers	Filmen, theaters	Ambacht	Totaal (d)
8,03	6,42	—5,43	4,54	1,55	2,13	3,18	12,58	—4,24	0,74	7,66	11,73	8,35	4,65	10,83	16,02	1,19	4,50	6,61
8,38	5,61	4,10	5,86	1,69	4,10	8,72	9,01	—1,71	1,95	7,07	10,94	11,36	—	7,32	14,19	2,18	5,12	7,16
8,64	10,76	—	7,17	2,53	2,63	7,39	11,82	—0,46	4,26	7,75	12,58	11,33	—3,30	6,94	9,51	5,48	6,67	7,52
8,77	7,48	4,22	4,39	0,62	1,70	7,74	11,55	—4,63	—0,20	8,46	13,08	7,88	—6,70	6,36	10,36	8,00	2,25	6,43
8,52	7,86	7,44	2,08	6,48	—1,00	8,84	13,84	—7,06	2,17	8,67	10,37	8,67	6,30	6,50	9,24	12,74	6,83	7,67
9,96	9,54	—1,07	5,92	6,46	— 6,2	10,33	13,22	—8,97	6,94	7,97	8,07	8,10	2,36	3,29	8,93	—	5,69	9,23
7,34	5,23	0,52	1,85	2,50	2,56	2,62	2,52	0,65	1,17	5,01	6,46	5,39	2,79	5,00	5,50	1,19	0,72	3,68
7,30	5,84	0,59	2,07	2,56	2,39	3,27	2,25	2,77	1,15	5,28	6,31	4,27	2,43	5,12	5,63	1,45	1,31	3,99
7,75	7,30	0,44	1,70	2,93	2,39	2,91	2,31	1,32	1,16	5,49	5,89	4,52	2,28	5,35	4,90	0,91	1,13	4,11
7,80	6,45	0,44	1,36	2,70	2,22	3,60	2,51	0,41	0,63	5,80	0,49	4,04	2,76	3,81	3,41	1,64	1,08	3,84
7,89	7,44	1,21	1,14	2,82	1,47	3,32	2,45	0,19	1,30	5,97	5,91	3,65	3,36	4,53	4,14	2,12	1,43	4,27
9,27	7,67	0,19	1,75	3,83	1,16	3,16	3,08	0,75	1,09	6,38	4,62	5,02	2,91	4,72	3,53	1,81	1,08	5,03
91,4	81,5	—	40,7	160,8	120,6	82,3	20,1	—	158,8	65,4	55,1	64,6	60,0	46,2	34,6	100,0	16,0	55,7
87,1	104,2	14,3	35,3	151,9	58,2	37,5	25,0	—	58,7	74,8	57,7	37,6	—	70,0	40,0	66,7	25,6	55,7
89,7	67,9	—	23,0	116,2	91,1	39,5	19,5	—	27,5	70,9	50,8	39,9	—	77,1	51,5	16,7	17,0	54,7
88,9	86,2	10,6	30,9	437,6	130,3	46,8	21,7	—	—	68,5	49,6	55,8	—	59,9	32,9	20,5	47,9	59,7
92,6	94,6	16,3	54,7	43,5	—	37,6	17,7	—	59,6	68,8	57,0	42,1	53,3	69,7	44,8	16,7	20,9	55,6
93,0	80,4	—	29,7	59,3	—	30,6	23,2	—	15,7	80,0	57,2	62,0	123,0	143,4	39,6	—	19,0	54,5

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Rendement van de Belgische vennootschappen op aan

OMSCHRIJVING	In België						
	1969	1970	1971	1972	1973 (b)	1974 (b)	1969
Aantal getelde vennootschappen	**15 325**	**15 605**	**15 992**	**16 696**	**17 205**	**18 177**	**252**
w.o. : met winst	11 068	11 635	11 733	11 980	12 605	13 270	186
met verlies	4 257	3 970	4 259	4 716	4 600	4 907	66
Eigen middelen	**497 686**	**541 182**	**588 826**	**641 838**	**677 221**	**723 318**	**68 913**
w.o. : gestort kapitaal	313 116	346 018	373 904	397 300	419 511	440 504	41 242
reserves	184 570	195 164	214 922	244 538	257 710	282 814	27 671
Exploitatie-uitkomsten :							
Nettowinstsaldo	**32 902**	**38 747**	**44 206**	**41 270**	**51 948**	**66 786**	**4 978**
Winst	40 228	48 404	54 492	54 809	62 555	78 482	5 139
Verlies	7 326	9 657	10 286	18 539	10 607	11 696	161
Betaalbaar gestelde brutodividenden (c)	**18 316**	**21 601**	**24 184**	**24 632**	**28 885**	**36 415**	**3 012**
Obligatieschuld (d)	**169 817**	**198 512**	**229 864**	**265 408**	**173 598**	**199 232**(e)	**4 170**
Bruto-interesten op obligaties	**9 246**	**10 385**	**13 060**	**16 004**	**10 349**	**12 095**(e)	**185**
Verhouding $\frac{\text{aantal vennootschappen met verlies}}{\text{aant. getelde vennootschapp.}}$	27,78	25,44	26,63	28,25	26,74	26,99	26,19
Verhouding $\frac{\text{nettowinstcijfer}}{\text{eigen middelen}}$	6,61	7,16	7,51	6,43	7,67	9,23	7,23
Verhouding $\frac{\text{uitgekeerde brutodividenden}}{\text{eigen middelen}}$	3,68	3,99	4,11	3,84	4,27	5,03	4,37
Verhouding $\frac{\text{uitgekeerde brutodividenden}}{\text{gerealiseerde winsten}}$	45,53	44,63	44,38	44,94	46,18	46,39	58,6
Verhouding $\frac{\text{bruto-interest op obligaties}}{\text{bedrag der obligatieschulden}}$	5,44	5,23	5,68	6,03	5,96	6,07(e)	4,44
Verhouding $\frac{\text{bedrag der obligatieschulden}}{\text{eigen middelen}}$	34,12	36,68	39,04	41,35	25,63	27,54(e)	6,0

(a) De gegevens voor 1975, 1976, 1977 et 1978 zijn nog niet beschikbaar.
(b) De gegevens betreffende de N.B.B., de N.M.K.N. en de SABENA zijn in deze statistiek niet meer opgenomen.
(c) Daar een aantal ondernemingen ook aandelen hebben in andere bedrijven (van dezelfde sector of van andere sectoren) werd een gedeelte van de in deze rubriek opgenomen dividenden twee of zelfs meer keren inberekend.
(d) De gekapitaliseerde interesten van de kapitalisatiebons zijn niet in de lopende obligatieschuld inbegrepen.
(e) Voorlopige gegevens.

ndelen volgens de plaats van hun hoofdbedrijf (a)

In het buitenland					Totaal					
1970	1971	1972	1973 (b)	1974 (b)	1969	1970	1971	1972	1973 (b)	1974 (b)
Eenheden										
241	**235**	**229**	**212**	**193**	**15 577**	**15 846**	**16 227**	**16 925**	**17 417**	**18 370**
180	184	168	146	122	12 254	11 815	11 917	12 148	12 751	13 392
61	51	61	66	71	4 323	4 031	4 310	4 777	4 666	4 978
Miljoenen franken										
71 143	**72 069**	**78 653**	**76 815**	**78 898**	**566 599**	**612 325**	**660 895**	**720 491**	**754 036**	**802 217**
41 451	42 971	46 775	44 716	45 789	354 358	387 469	416 875	444 075	464 227	486 293
29 692	29 098	31 878	32 099	33 109	212 241	224 856	244 020	276 416	289 809	315 924
3 806	**6 862**	**5 094**	**5 179**	**6 737**	**37 880**	**42 553**	**51 068**	**46 364**	**57 127**	**73 523**
6 401	7 126	5 297	5 576	7 942	45 367	54 805	61 618	60 106	68 130	86 424
2 595	264	203	397	1 204	7 487	12 252	10 550	13 742	11 003	12 901
3 649	**3 907**	**3 757**	**3 824**	**4 708**	**21 328**	**25 250**	**28 091**	**28 389**	**32 709**	**41 123**
3 743	**2 329**	**4 903**	**4 805**	**4 727**	**173 987**	**202 255**	**232 193**	**270 311**	**178 403**	**203 959**
287	**225**	**148**	**349**	**330**	**9 431**	**10 672**	**13 285**	**16 152**	**10 698(e)**	**12 446**
Percentages										
25,31	21,70	26,64	31,13	36,78	27,75	25,44	26,56	28,22	26,79	27,09
5,35	9,52	6,48	6,74	8,53	6,69	6,95	7,73	6,43	7,58	9,16
5,13	5,42	4,78	4,98	5,96	3,76	4,12	4,25	3,94	4,34	5,12
57,01	54,83	70,93	68,58	59,27	47,01	46,07	45,59	47,23	48,01	47,58
7,67	9,66	3,02	7,26	7,40(e)	5,42	5,28	5,72	5,98	6,01	6,10(e)
5,26	3,23	6,23	6,26	5,99(e)	30,71	33,03	35,13	37,52	23,60	25,42(e)

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Ontwikkeling van de resultaten van de Belgisch

(in %, in vergelijki

OMSCHRIJVING	1970		1971		1972		1973	
	Afschrijvingen	Nettowinsten	Afschrijvingen	Nettowinsten	Afschrijvingen	Nettowinsten	Bruto-winsten	Afschrijvinge
Financiële vennootschappen	—11,8	8,3	14,9	0,4	—10,3	13,0	26,7	63
Banken	—19,8	6,9	8,0	0,6	19,7	12,0	27,1	62
Portefeuillemaatschappijen	17,9	9,4	24,2	— 5,2	—46,4	13,4	29,7	124
Industriële vennootschappen	10,8	— 3,7	— 8,0	—19,8	10,8	22,4	42,5	37
Staal	25,9	—16,5	—43,2	—76,2	32,3	—93,1	130,1	82
Metaalverwerking	10,2	3,6	10,2	3,9	4,6	8,6	13,9	18
Non-ferrometalen	— 2,6	4,4	2,7	—67,0	18,7	132,0	26,8	15
Scheikunde	6,5	—11,6	6,5	—29,8	15,0	68,5	32,0	25
Glas	4,9	5,4	— 6,3	—11,1	..	..	75,5	121
Bouw	8,0	9,8	11,6	9,9	—7,7	11,7	— 8,0	— 8
Textiel	—10,7	21,9	..	99,1	..	..	— 4,6	— 8
Voeding	0,7	— 5,7	6,6	31,0	..	..	15,3	14
Papier	— 2,8	—73,0	5,8	de +0,1 M à —2,6 M	..	..	53,9	1
Petroleum	0,9	15,8	26,5	11,4	..	..	38,2	47
Distributiemaatschappijen	16,0	17,8	33,3	de +0,5 M à — 0,3 M	7,7	de +0,2 M à —0,1 M	40,9	— 5
Ondern. voor openbaar nut	5,3	10,7	14,2	8,1	11,8	+ 2,2	18,7	9
Totaal (zonder steenkoolmijnen)	7,0	3,0	— 1,4	—11,5	8,6	17,5	36,7	34

(a) Het betreft de werkelijke jaren, niet de publikatiejaren.
(b) M = miljarden franken.

ıdernemingen volgens de Kredietbank (a)

et het voorgaande jaar)

	1974			1975			1976			1977		
Netto-winsten	Brutowinsten	Afschrijvingen	Nettowinsten	Brutowinsten	Afschrijvingen	Nettowinsten	Brutowinsten	Afschrijvingen	Nettowinsten	Brutowinsten	Afschrijvingen	Nettowinsten
13,4	—15,9	14,7	—32,2	18,9	—11,5	46,5	13,7	42,1	—2,0	2,9	— 3,7	8,5
4,2	8,9	10,9	6,9	10,8	6,2	15,6	..	..	..	..	..	..
14,8	4,6	43,6	— 8,1	— 6,5	—44,6	12,0	..	..	..	..	..	..
53,3	14,7	19,2	5,6	—46,3	—20,1	de 26 M à —2 M (b)	20,6	— 0,4	8 M	—17,0	17,7	de 8M à —6,3 M
—0,3 M à +2 M	43,3	42,1	49,1	de +12 M à —3 M	—72,0	de +2 M à—6 M	..	..	..	—185,4	35,7	—98,2
7,8	—11,6	8,2	—45,5	—11,2	3,9	—46,2	..	..	..	15,8	56,0	—37,7
50,5	30,4	55,4	— 3,4	—23,1	16,7	—95,6	..	..	..	—28,6	2,3	..
45,9	12,0	5,0	26,0	—24,9	—	—74,7	..	..	..	— 4,6	7,0	—32,2
49,8	..	..	..	} —13,2	17,2	—84,4	..	..	..	10,2	1,9	43,3
11,7	0,8	— 9,5	—13,1									
20,3	82,6	12,4	532,8	..	..	..	..	..	..	..	..	..
17,2	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
—0,1 M +0,2 M	60,5	56,1	78,7	de —1,2 M à —0,3 M	—19,7	de+0,3 M à —1,1M	..	..	..	3,8	8,2	—15,0
28,3	31,8	29,4	34,2	+ 0,2	+ 7,9	— 7,0	..	..	..	—12,1	18,0	—48,5
466,1	— 8,2	+22,9	— 6,6	—25,1	+ 6,0	—88,2	29,1	11,8	221,1	11,3	12,5	9,9
32,8	5,7	5,5	5,9	27,4	42,7	7,4	2,1	0,3	4,9	3,4	6,3	0,8
40,2	**7,9**	**17,5**	**— 6,6**	**—28,1**	**—12,2**	**—58,0**	**15,5**	**4,6**	**55,1**	**— 7,4**	**12,7**	**—51,2**

Bron : Weekberichten van de Kredietbank.

VIJFDE DEEL

INVESTERINGEN EN VERBRUIK

HOOFDSTUK EEN

INVESTERINGEN

Toen dit hoofdstuk verleden jaar opgesteld werd, waren er slechts onvoldoende gedetailleerde en onnauwkeurige gegevens in verband met de investeringen voorhanden, zodat het wenselijk blijkt even achteruit te kijken. Dit hoofdstuk omvat dan ook twee afzonderlijke gedeelten : in het eerste wordt het verloop van de investeringen in 1977 geschetst aan de hand van de gegevens van de nationale boekhouding, terwijl in het tweede wordt gepoogd de investeringstendens in 1978 op basis van enkele fragmentaire indicatoren te beoordelen.

De bruto binnenlandse kapitaalvorming (B.B.K.V.) is van 1958 tot 1974 steeds — en soms in sterke mate — toegenomen, uitgezonderd in 1968, toen een daling ten opzichte van het voorgaande jaar werd genoteerd. Vanaf 1974 trad een stagnatie op zodat in 1977 andermaal het peil van 1974 werd bereikt, hetgeen voor dat tijdstip vrij aanzienlijk was. Op basis van de gegevens in constante prijzen (1) (prijzen van 1970) beloopt de B.B.K.V. in 1977 aldus, volgens de nationale rekeningen, 335,8 miljard frank, tegen 338,4 miljard in 1976, 330,9 miljard in 1975 en 335,8 miljard in 1974. In 1977 is de B.B.K.V. bijgevolg enigszins achteruitgegaan (—0,8 %) ten opzichte van het voorgaande jaar, toen een geringe vooruitgang werd genoteerd (+2,3 %) ten opzichte van 1975. Niettemin nam het verschil ten opzichte van de over de 20 jongste jaren berekende tendens (2) steeds toe. In 1974 lag de waargenomen waarde ten opzichte van de geraamde waarde 4,8 % hoger; in 1975 daarentegen lag zij 0,2 % lager. Dit negatief verschil groeide van jaar tot jaar aan : —1,2 % in 1976 en —5,0 % in 1977.

Het is derhalve niet zozeer het peil van de investeringen, maar wel het verloop ervan dat zorgwekkend lijkt. Bovendien moet erop worden gewezen dat het vrij goede verloop van de B.B.K.V. sedert 1974 grotendeels te danken is aan de belangrijkheid van de woningbouw. Wanneer dienvolgens deze laatste tak buiten beschouwing wordt gelaten t.a.v. de B.B.K.V., om zo een statistische bepaling te bekomen die het begrip produktieve investeringen benadert, is het duidelijk dat er niet alleen sprake kan zijn van een loutere stagnatie, maar wel van een duidelijke achteruitgang van de produktieve investeringen. In 1977 beliep die teruggang t.o.v. 1976, 1,3 % en in 1976, 2,3 % t.o.v. 1975. Het verschil t.o.v. de lineaire tendens (3) is nog aanzienlijker : — 8,7 % in 1977 en —4,4 % in 1976.

---

(1) De analyse van dit eerste gedeelte is gebaseerd op gegevens tegen constante prijzen, tenzij anders vermeld. De gegevens, zowel in lopende als in constante prijzen, zijn opgenomen in de tabel in bijlage bij dit hoofdstuk.

(2) Aanpassing van een lineaire tendens door de methode van de kleinste kwadraten van het type $y=a+bt$; y=B.B.K.V.; t=tijd; $R^2=.979$.

(3) $y=a+bt$; y=B.B.K.V. — woongebouwen; t=tijd; $R^2=.969$.

De daling van de totale produktieve investeringen is ongetwijfeld een weerspiegeling van de sterke teruggang in de fabrieksnijverheid. Terwijl tijdens de jongste drie jaren in de meeste andere sectoren een stagnatie en soms zelfs een toeneming van de uitgaven inzake uitrustingsgoederen werd waargenomen, bleven deze uitgaven in veel takken van de fabrieksnijverheid voortdurend dalen. De teruggang van de B.B.K.V. is in de fabrieksnijverheid in 1977 met ongeveer een derde gestegen t.o.v. 1974, een jaar dat als een piek in de gehele periode van 1958-1977 kan worden beschouwd. Ten opzichte van het voorgaande jaar beliep in 1977 de inkrimping 12,5 %, tegen —15,7 % in 1976. Het peil van de investeringen in de fabrieksnijverheid in 1977 benadert dat van 1968, toen een vermindering t.o.v. de voorgaande twee jaren werd vastgesteld. De plotse teruggang van de produktieve investeringen in de fabrieksnijverheid is nog opvallender, de verschillen t.o.v. de tendens op lange termijn (jongste 20 jaar) in aanmerking nemend.

In 1974 overschreden de waargenomen investeringen van deze sector de aangezuiverde waarde met 18,3 %, in 1976 daarentegen lagen zij 15,6 %, en in 1977 zelfs 28,3 % lager dan de aangezuiverde waarde. Een zo aanzienlijke teruggang werd sedert het begin van de beschouwde periode niet meer waargenomen. Dit onderstreept inderdaad de ernst van de crisis van de produktieve investeringen in de fabrieksnijverheid.

In de ijzer- en staalnijverheid en de nijverheid der non-ferrometalen werd er een bruuske daling genoteerd : —41,6 % in 1976 en —44,1 % in 1977. Dit verloop wordt verklaard door de moeilijkheden die deze bedrijfssectoren ondervinden omdat door nieuwe, meer concurrerende producenten dan de Belgische, metaalprodukten op de markt worden gebracht, alsmede door (wegens verscheidene redenen) de diepgaande herstructurering van de Belgische metallurgie die daardoor verzwakt. In 1977 bekromp ook de chemische nijverheid in sterke mate haar uitgaven inzake uitrustingsgoederen (—20,2 %). Deze ontwikkeling is wellicht slechts van voorbijgaande aard en mag niet los worden gezien van de aanzienlijke vooruitgang die in 1977 en 1976 werd vastgesteld. De metaalverwerkende nijverheid die in orde van belangrijkheid de derde plaats qua investeringsuitgaven inneemt, kende in 1978, na een teruggang tijdens 3 opeenvolgende jaren, een nieuwe verbetering (+14,3 %). Deze globale vooruitgang weerspiegelt echter geen evenwijdig verloop in alle takken van deze nijverheid, maar is geconcentreerd op enkele bedrijfsvormen (bouw van vervoermaterieel, wapens, vliegtuigbouw, elektrotechnische nijverheid). Veel investeringen van deze sector werden gedaan met het oog op rationalisering en verbetering van de produktiviteit, die weliswaar prijzenswaardige oogmerken zijn, maar het aandeel van de nieuwe uitrustingen voor de uitbreiding van de produktiecapaciteit blijft toch maar gering. Ondanks de toenemende investeringen in de voedingsmiddelen-, dranken- en tabaksnijverheid (+12,4 %) in 1977 werd het peil van de jaren 1972 tot 1975 nog niet bereikt. De uitgesproken familiale structuur van veel ondernemingen in deze sector is oorzaak van het feit dat de omvang meestal kleiner is dan die van de buitenlandse concurrenten; zo zijn ze niet in staat zelf de belangrijke investeringen te verrichten die hun de toegang tot de scherp concurrerende internationale markt kunnen verlenen.

De moeilijkheden die de textielsector blijft ondervinden verklaren het geringe peil van de uitgaven qua produktiegoederen in 1977, ondanks een toename ad 9,4 %.

De andere industrietakken zijn gekenmerkt door een teruggang van de nieuwe uitrustingen, hetzij om redenen van structurele (kleding en schoeisel, —16,3 %; papier, drukkerij, uitgeverij —9,3 %) of van conjuncturele aard; de moeilijkheden hebben geen nationaal karakter gezien deze bedrijvigheid sterk op het buitenland is gericht. Er kan verwacht worden dat deze teruggang slechts van voorbijgaande aard zal zijn (hout- en meubelindustrie — 13,4 %; industrie van de gebakken aarde, het glas, de cement — 3,5 %; diverse industrieën 0,7 %).

De investeringen van openbare nutsondernemingen (gas, water, elektriciteit) bleven in 1977 vrijwel op hetzelfde peil als in 1976, toen zij t.o.v. 1975 met 11,0 % terugliepen; 1975 was weliswaar ook een uitzonderlijk jaar. Door de aard van de uitrusting van deze sector is het niet altijd mogelijk de produktieve uitgaven te spreiden en dat verklaart tevens de sterk uiteenlopende ontwikkeling van deze uitgaven : aanzienlijke bestedingen tijdens enkele perioden, afgewisseld met soms vrij aanzienlijke dalingen. Sedert 1975 is het peil van de investeringsuitgaven van de openbare nutssector ongetwijfeld nog steeds hoog, ondanks de daling in 1976 en de stagnatie in 1977. Het aandeel van de elektriciteitsproduktie- en distributieinstallaties in deze toeneming is doorslaggevend.

De investeringsuitgaven in de bouwsector zijn nog steeds groot. Sedert ongeveer 15 jaar neemt het volume van de investeringen echter nog nauwelijks toe, maar schommelt veeleer, en soms in sterke mate, rond een centrale waarde die in de tijd slechts matig oploopt. De sterke conjunctuur in 1976 in de bouwsector en vooral in de woningbouw verklaart het betrekkelijk hoge peil van de investeringen van deze sector.

Sedert 1973 waren de investeringen in de handel, de banken en de verzekeringen aanzienlijk naar volume. In 1977 werd andermaal een sterke stijging genoteerd (+5,3 % ten opzichte van het voorgaande jaar) zodat zij het peil van 1973 en 1974, toen een aanmerkelijke toeneming werd geboekt, overschrijden. De ontwikkeling van de investeringen in de andere diensten (onderwijs, medische beroepen en diverse diensten aan gezinnen en ondernemingen) handhaafde zich of nam zelfs toe, vooral deze in verband met bedrijvigheid inzake volksgezondheid.

De investeringen van de overheidsdiensten blijven sedert 1975 ongeveer op hetzelfde peil hangen, zowel wat het vervoer en het verkeer als de andere investeringsuitgaven (gebouwen, burgerlijke bouwkunde, wegen) betreft en voor de laatstgenoemde meer nog op het vlak van de lokale dan op het vlak van de centrale overheid, hetgeen echter niet wegneemt dat zij steeds nog een hoog peil bereiken.

Vanaf 1973 kende de woningbouw een intense expansie. In 1976 werd een uitzonderlijk sterke vordering genoteerd, waardoor het volume van de woningen een hogere waarde bereikte. De resultaten over 1977 waren, hoewel minder opvallend, toch wel aanmerkelijk. Deze uitgroei van de oprichting van woongebouwen dient ongetwijfeld voor een groot deel in verband te worden gebracht met het streven naar een werkelijk positief rendement, dat in een periode van inflatie vrijwel enkel door de verhuring van woningen geboden kan worden aan de spaarder, die slechts over beperkte maar ook niet te verwaarlozen speculatieve kasmiddelen beschikt.

Sedert 1975 is het gebruikelijk te wijzen op de crisis van de investeringen in de Belgische economie. Het is daarbij echter noodzakelijk de investeringen te specifiëren. Inderdaad, ondanks hun stagnatie in 1977 is de oprichting van woongebouwen nooit zo aanzienlijk geweest. Indien daarenboven de investeringen van de fabrieksnijverheid en de uitgaven qua woningbouw buiten beschouwing worden gelaten in het totaal van de bruto binnenlandse kapitaalvorming, dan wijst de aldus verkregen statistische grootheid — die grosso modo de produktieve investeringen (met enige nuance voor bepaalde openbare investeringen) van de sectoren buiten de fabrieksnijverheid vertegenwoordigen — dat de groei van de produktieve goederen in 1977 gehandhaafd bleef, zij het dan ook in geringere mate. In het binnenland is het deficit van de produktieve investeringen vooral te wijten aan de fabrieksnijverheid. De teruggang is er niet conjunctureel maar is veeleer een uiting van diepgaande wijzigingen die sedert ca. 10 jaar in de gezamenlijke Belgische economie geleidelijk naar voren kwamen; de uitbreiding van de diensten en de vermindering van de materiële produktie, samen met een verzwakking binnen de fabrieksnijverheid, van de bedrijvigheid die verband houdt met de eerste industrialisatie (evenals een bepaalde metallurgie) zonder dat zij vervangen werden door nieuwe activiteiten; het gaat hierbij in feite om de gehele problematiek van een nieuw industrieel beleid.

Het verloop van de investeringen in 1978 verschilt amper van dat tijdens het voorgaande jaar dat hiervoor werd beschreven. Gezien globale statistische gegevens op het tijdstip waarop deze analyse wordt opgesteld ontbreken, is het noodzakelijk gebruik te maken van een aantal indicatoren waarvan, afgezien van het feit dat ze onvolledig zijn, de samenhang niet steeds kan gewaarborgd worden.

Volgens de in het raam van de B.T.W. (belasting over de toegevoegde waarde) (1) opgenomen investeringen steeg het totaal van de investeringen (2) van de grote ondernemingen (3) in 1978 met 14,7 % t.o.v. het voorgaande jaar, tegen +1,5 % in 1977 t.o.v. 1976.

In 1978 is de stijging echter slechts aan twee sectoren te danken : de kernbrandstoffennijverheid, de elektriciteitsproduktie en -distributie (+45,1 %) en de tak der diensten vervoer en verkeer (+55,8 %). De uiterst hoge uitrustingsuitgaven in deze twee bedrijfssectoren buiten beschouwing latend, is het een stabilisering die wordt vastgesteld (—0,5 %) en geen toeneming van de produktieve investeringen.

De lichte verbetering (+1,0 %) van de investeringen in de fabrieksnijverheid in 1978 t.o.v. het voorgaande jaar wijzigt ggenszins de diagnose die in het eerste gedeelte van dit hoofdstuk aangaande de gezamenlijke bedrijvigheid is vervat. De enkele waargenomen belangrijke vorderingen bleven beperkt tot sommige sectoren waarvan het belang echter niet kan worden ontkend, of zelfs tot enkele produktieeenheden in het kader van een voor de produktiviteit gunstige rationalisering van het globaal produktie-apparaat. Op een paar uitzonderingen na bleef de vorming van nieuwe belangrijke industriële activiteiten achterwege. Twee bedrijfs-

(1) N.I.S.-statistiek.
(2) De gegevens naar waarde in dit tweede gedeelte zijn aangegeven in lopende prijzen.
(3) Ruim 90 % van de in het kader van de B.T.W. aangegeven investeringen.

takken, de industrie van de voedingsmiddelen, dranken en tabak (+21,5 % in 1978 t.o.v. 1977), het papier en de papierartikelen, drukkerijen en uitgeverijen (+36,0 % tegen —7,0 %) evenals de grote sector van de metaalverwerking en de precisiemechaniek (+15,2 %, tegen +26,6 %) hebben hun uitgaven qua produktieve investeringen aanmerkelijk opgevoerd.

In deze laatstgenoemde sector zijn het vooral de automobielconstructie en vervangstukken (+52,9 %) en de produktie van werken van metaal (de machines en het vervoermaterieel uitgezonderd (+30,2 %) die het meest tot deze verhoging bijgedragen hebben. De investeringen in de elektrische en elektronische constructies (+8,5 %) zijn eveneens aanzienlijk gestegen.

De andere bedrijfstakken van de fabrieksnijverheid vertonen hetzij een daling, hetzij een stagnatie van hun bestedingen aan produktief materieel : produktie van de eerste verwerking van metalen (—35 %), textielnijverheid (—13,5 %), chemische industrie (—9,8 %), rubbernijverheid en eerste verwerking van plasticstoffen (+1,5 %), hout en meubelindustrie (+1,8 %), industrie der minerale niet-metaalhoudende produkten (+3,0 %).

De investeringen van de openbare nutsondernemingen (gas, water, elektriciteit, vaste en vloeibare brandstoffen) namen sterk toe, hoewel deze stijging vrijwel volledig te danken is aan de kernbrandstoffen en de produktie en distributie van elektriciteit (de petroleumraffinaderijen uitgezonderd).

De invoer van uitrustingsgoederen (200,2 miljard) steeg in 1978 met 7,1 %. Deze invoer is gespreid als volgt : motoren en vaste investeringen 120,9 miljard (+8,1 %), vervoermaterieel 29,4 miljard (+2,8 %), wetenschappelijke apparaten 11,9 miljard (+3,7 %), diverse uitrustingsgoederen 38,0 miljard (+8,5 %).

De leveringen van industriële werktuigen van de ondernemingen, op Belgisch grondgebied gelegen, uit de sector der metaalverwerking (binnenlandse markt), bleven in 1978 vrijwel ongewijzigd : met 117,1 miljard frank boeken zij een vooruitgang ad 1,6 %.

Naar orde van belangrijkheid, benaderen de leveringen van materieel van de takken der elektrische bouw (45,1 miljard) en van de plaatbewerking (17,0 miljard) die van vorig jaar, terwijl die van de tak bruggen en geraamten (15,4 miljard) met 7,7 % toenamen. De heftoestellen (7,4 miljard) en diverse apparaten (7,8 miljard) namen met respectievelijk 5,6 % en 9,9 % toe, terwijl de leveringen van motormachines (9,4 miljard) met 2,1 % terugliepen. Wat de sectoren van betrekkelijk geringer belang betreft, werd een gevoelige daling van de leveringen van de ijzergieterijen (2,8 miljard) (—16,7 %) genoteerd; de werktuigmachines (2,7 miljard) daarentegen boekten een aanzienlijke vooruitgang (+19,0 %) alsook de fijnmechaniek (1,8 miljard of +93,9 %). De leveringen van nijverheidsoutillage van deze laatste tak zijn bovendien reeds gedurende verscheidene jaren in expansie. De textielmachines (1,0 miljard), ten slotte, vertonen enige stagnatie (+2,7 %).

In de sector van de handel (groothandel, kleinhandel, recuperatie, herstelling, horeca) kon in 1978 de groei van de uitrustingsuitgaven worden gehandhaafd

(+4,5 %). De sterkste vooruitgang werd geboekt in de restauratie en herberging (+24,5 %). In de financiële sector, in de ruime betekenis van het woord, (banken, kredietinstellingen, financiële hulpkantoren, diverse verhuring, diensten aan ondernemingen) daalden in 1978 de investeringen met 12,0 %, tegen een stijging van 17,4 % in 1977. De sterkste daling treft de eigenlijke banken en kredietinstellingen (—24,0 %). Ten gevolge van een bepaalde saturatie kwam een einde aan de aanzienlijke uitbreiding van de agentschappen van deze instellingen gedurende de jongste jaren en maakte zij in 1978 plaats voor een bepaalde vervlakking.

Ondanks de teruggang t.o.v. vorig jaar, bleef het peil van de woningbouw in 1978 zeer behoorlijk. Aldus werd met de bouw van 65 830 nieuwe woningen (voorlopige gegevens die haussegericht dienen herzien) begonnen, tegen 72 382 in 1977 en 76 176 in 1976. In de « Opties van het plan 1976-1980 » werd voor deze laatstgenoemde periode de bouw van 60 000 nieuwe of vernieuwde woningen per jaar vooropgezet.

Deze doelstelling werd tot nog toe ruim overtroffen. Reeds sedert 2 jaar wordt evenwel een geleidelijke daling vastgesteld. In 1978, leek zij vooral op de ééngezinswoningen betrekking te hebben. De actie van de overheid in de woningsector werd geïntensifieerd in 1978. Zo wees de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting tijdens het jaar 12 169 woningen toe, dit is 972, of 8,7 %, meer dan in 1977. De volumestijging van de bestellingen van flats beliep 11,5 %, terwijl het aantal ééngezinswoningen met 6,7 % toenam.

De bouw van niet-woongebouwen die nog meer afhankelijk is van de economische conjunctuur in de sectoren die goederen en diensten produceren, bleef op een vrij laag peil. In 1978 werd evenwel een aanmerkelijke verbetering genoteerd; t.o.v. het voorgaande jaar werd met de bouw van 5 275 nieuwe niet-residentiële gebouwen een aanvang gemaakt, hetgeen neerkomt op een vermeerdering met ca. 20 % t.o.v. het voorgaande jaar. Deze vooruitgang is te danken aan de bouw van kleine en middelgrote handelspanden, gezien de vraag naar nieuwe industriegebouwen nog steeds gematigd is.

Bij het opstellen van de begroting van de in- en uitgaven van de staat voor 1978, stond de Regering tegenover 2 strijdige doelstellingen : de wil om de openbare financiën gezond te maken zette haar enerzijds aan tot een inkrimping van het groeipercentage der globale uitgaven tot het vooropgestelde groeipercentage van de prijzen, terwijl zij zich er anderzijds om bekommerde om in een periode van beperkte economische expansie, de economie via de openbare uitgaven, en meer bepaald via kapitaalsuitgaven steun te verlenen. Dit laatste punt kreeg de bovenhand op het stuk van de overheidsinvesteringen, zodat uiteindelijk een groeipercentage t.o.v. 1977 van 24,4 % van de verbintenissen in 1978 werd goedgekeurd. Aan de eerste doelstelling werd niettemin ook beantwoord in de mate dat dit programma, in tegenstelling tot vorig jaar, tijdens het lopende begrotingsjaar geen hausse gerichte herziening onderging.

De totale overheidsverbintenissen (Staat, openbare nutsinstellingen) beliepen in 1978, 189,8 miljard, hetgeen neerkomt op een stijging met 19,6 % t.o.v. het voorgaande jaar. De spreiding ervan ziet eruit als volgt : 104,4 miljard (+20,5 %)

budgettaire sector; 29,7 miljard (+13,7 %) gedebutgetteerde sector; 55,9 miljard (+21,1 %) instellingen van openbaar nut (overheidsinstellingen). De graad van tenuitvoerlegging van het programma zag er op het einde van het jaar als volgt uit : 83,3 % budgettaire sector, 81,2 % gedebudgetteerde sector; 97,6 % instellingen van openbaar nut.

De betalingen van de centrale overheid in 1978 namen slechts in geringe mate toe (+1,1 %) en bedroegen 94,8 miljard, d.i. 72,2 miljard (+4,6 %) in de budgettaire sector, 21,6 miljard (—9,2 %) in de gedebudgetteerde sector. Het verloop van de betalingen vergeleken met dat van de verbintenissen en opnemingen lijkt verwarrend in de mate dat het niet blijkt te wijten te zijn aan aanzienlijke achterstanden in de uitbetalingen. De herhaalde accumulatie (in 1976, 1977 en 1978) van belangrijke verbintenissen op het einde van het jaar, evenals het tragere tempo van de uitvoering der werken schijnen voor dit verschijnsel een verklaring te zijn.

In 1978 daalden de investeringen, onder het voordeel van de expansiewetten, gevoelig (—22,7 %) t.o.v. het voorgaande jaar (zie tabel op het einde van het hoofdstuk). Deze vermindering kadert uiteraard in de daling van de investeringen in de fabrieksnijverheid waarvoor gewoonlijk een ruim beroep op deze wetten wordt gedaan. Deze ontwikkeling is meer bepaald een weerspiegeling van de daling der investeringen in de ijzer- en staalnijverheid, ten gevolge van de tijdelijke beslissing tot bevriezing van alle nieuwe investeringen, in het kader van de herstructurering van de sector, onder het toezicht van de overheid.

Bovendien wezen de uitrustingen van de chemische nijverheid die eveneens onder de expansiewetten vallen, in 1978 op een aanmerkelijke teruggang (—37 %) t.o.v. de realisaties in 1976 en 1977. Daartegenover kwamen de investeringen van de metaalverwerkende nijverheid, waarvoor in het kader van deze wetten overheidssteun werd verleend, op een aanzienlijk peil. Bovendien werd een toeneming vastgesteld van de investeringen in de textielnijverheid en de confectie (+20,6 %) en in de voedingsmiddelennijverheid (+7,8 %), evenals een status quo in de houtnijverheid en een teruggang in de bouwnijverheid.

De totale kost door dè Staat, in het kader van de expansiewetten toegekende steun, beliep in 1978, 7 420 miljoen frank, d.i. 2 730 miljoen rentebonificaties en 3 690 miljoen aan premiën en kapitaaltoelagen. Over de gehele periode 1962-1978 beloopt het bedrag van de aldus toegekende steun 69 666,2 miljoen, waarvan 48 849 miljoen rentebonificaties en 20 813 miljoen premiën en kapitaaltoelagen. Gedurende de jongste jaren is de staatssteun in de vorm van kapitaalpremiën zo sterk toegenomen dat zij in 1978 de steun in de vorm van rentebonificaties benadert.

De investeringen van buitenlandse of gemengde (waarin Belgische en buitenlandse investeerders geassocieerd zijn) herkomst nemen in 1978 sterk toe (32,2 %) t.o.v. het voorgaande jaar en belopen 12,2 miljard (zie tabel op het einde van dit hoofdstuk). Weliswaar is het zo dat zij in 1977 uiterst gering waren. Een nieuwe factor is dat, ook al blijven de investeringen in de industrie nog overwegend en ook nog aanmerkelijk toenemen, een aanzienlijke groei van de uitrustingen in de dienstensector wordt waargenomen, terwijl in de handel vrijwel geen wijziging werd genoteerd. Meer dan ooit zijn de Verenigde Staten de belangrijkste buitenlandse

investeerders in België, gevolgd door Nederland, de Duitse Bondsrepubliek, Japan en Frankrijk. De Verenigde Staten komen eveneens aan de spits wat de schepping van werkgelegenheid betreft : 704 nieuwe in het vooruitzicht gestelde betrekkingen, gevolgd door Nederland (138 nieuwe in het vooruitzicht gestelde betrekkingen).

De N.I.M. (1) heeft haar inspanningen tot aanwakkering van rechtstreekse produktieve investeringen, vooral met het oog op een duurzame werkgelegenheid, voortgezet. Haar diensten waren ermee belast geschikte initiatieven van de particuliere sector op te sporen en aan te moedigen. Deze initiatieven werden jammer genoeg afgeremd en dus steeds onzekerder door de aanhoudende crisis, de inkrimping van de winstmarges van veel ondernemingen en dienvolgens door de verzwakking van de investeringsgeneigdheid, inzonderheid in risicodragend kapitaal. De criteria van minimum risico en van rendement voor de investeringen blijken meer dan voorheen moeilijk te kunnen worden verenigd met de doelstelling om speciaal hun sectoriële, regionale en sociale weerslag na te gaan met het oog op de schepping van activiteiten en werkgelegenheid. Deze bekommernis heeft de N.I.M. er toe aangezet steeds grotere medewerking te verlenen aan de overheid op technisch gebied en qua financiering om zijn bijdrage te kunnen leveren tot de oplossing van de problemen van ondernemingen, bedrijfstakken of sectoren in moeilijkheden. In sommige gevallen is de N.I.M. ook rechtstreeks tussenbeide gekomen, om de pogingen tot herstructurering te steunen en te financieren, zowel wat de Staat als de particuliere sector betreft. Deze factoren evenals beleid van actieve steun aan de investeringen, dat door het risico zelf van de nauwe beperking van de aanvragen voor staatswaarborg nog meer risicodragend wordt, verklaren de omvang van de vermindering van de waarde in portefeuille.

Over het algemeen wierp het beleid van steun aan de nieuwe activiteiten, aan de te ontwikkelen regio's, aan de kleine en middelgrote ondernemingen, aan de op de uitvoer gerichte ondernemingen, vruchten af, zoals blijkt uit de volgende gegevens. De investeringen in nieuwe of onlangs opgerichte ondernemingen beliepen 51 %; de besluiten betreffende de te ontwikkelen regio's 55 %. Het omzetcijfer van 48 % van de door de N.I.M. gefinancierde ondernemingen ligt lager dan 200 miljoen frank.

Van de door de N.I.M. gefinancierde ondernemingen zijn er 75 % op de uitvoer gericht; 49 % hebben meer dan de helft van hun afzet aan de uitvoer te danken. Voorts werden de oriënteringen en inspanningen voor het volbrengen van de nieuwe taak van het economisch overheidsinitiatief, die de N.I.M. bij de wet van 30 maart 1976 te beurt valt, voortgezet.

Tijdens het dienstjaar 1977-1978 werd het onderschreven kapitaal van 8 miljard frank volledig afgelost. De N.I.M. heeft tijdens dit jaar 19 participaties met een boekhoudkundige waarde van 108,6 miljoen frank, geheel of gedeeltelijk overgedragen, waardoor een meerwaarde van 0,1 miljoen frank wordt bereikt. Aldus beloopt de totale overdracht 1 132,7 miljoen frank, terwijl de globale meerwaarde 211,1 miljoen frank bedraagt. Globaal gezien werden in 69 ondernemingen tot een totaal bedrag van 3 630,3 miljoen frank interventies besloten (waarvan 3 275,2 miljoen in

(1) Nationale Investeringsmaatschappij. Verslag 1977-1978.

aandelen en 355,1 miljoen in converteerbare obligaties) tegen 2 024,3 miljoen het vorig dienstjaar. De ten uitvoer gelegde interventies slaan op 49 ondernemingen voor een totaal bedrag van 2 365,5 miljoen. Van dit bedrag werden 1 934,6 miljoen onderschreven in aandelen en 430,9 miljoen in converteerbare obligaties. Deze laatstgenoemde tegemoetkomingen werden verricht in het kader van de taak van het ontwikkelingsinstituut. De vennootschapsparticipaties worden als volgt gespreid : 569,2 miljoen als ontwikkelingsinstituut, 128,4 miljoen in het kader van het economisch overheidsinitiatief en het overige deel op verzoek en voor rekening van de overheid.

In het kader van haar diversifiëring- en risicoverdelingsbeleid heeft de N.I.M. er zich op toegelegd, haar interventies in de goederen- en dienstensectoren die de beste ontwikkelingsvooruitzichten bieden, op te voeren. Om redenen van algemeen, regionaal of sociaal belang werd zij er echter toe genoopt samen met de overheid haar steun aan de meer kwetsbare sectoren, zoals de textielsector, te handhaven of op te drijven (zie tabel van de sectoriële verdeling van de portefeuille van de N.I.M. op het einde van dit hoofdstuk).

De werkgelegenheid die door de N.I.M. gefinancierde ondernemingen tot stand kwam, strekte over 21 800 op het einde van het dienstjaar 1976-1977 en over 19 900 op het einde van het dienstjaar 1977-1978.

*
* *

Investeringen ten beho
Landsverdedig
(miljoe

OMSCHRIJVING	In prij		
	1973	1974	1975
1. Landbouw, bosbouw en visserij	8 505	9 032	7 913
2. Extractieve nijverheden	2 054	1 955	1 542
a) Steenkoolmijnen en hun elektrische centrales	*297*	*176*	*311*
b) Andere extractieve nijverheden	*1 757*	*1 779*	*1 231*
3. Be- en verwerkende nijverheden	71 186	85 564	76 894
a) Voedingsmiddelen, dranken en tabak	*9 934*	*11 221*	*9 120*
b) Textiel	*5 067*	*5 340*	*4 048*
c) Kleding en schoeisel	*1 364*	*1 214*	*827*
d) Hout en meubelen	*3 886*	*3 957*	*2 050*
e) Papier, drukkerij, uitgeverij	*3 535*	*4 098*	*2 061*
f) Chemie en aanverwante activiteiten	*14 093*	*17 703*	*22 663*
g) Klei, ceramiek, glas en cement	*3 875*	*5 920*	*4 995*
h) IJzer, staal en non-ferrometalen	*9 262*	*16 688*	*17 072*
i) Metaalverwerkende nijverheid en scheepsbouw	*18 201*	*17 855*	*12 326*
j) Diverse activiteiten n.e.g.	*1 969*	*1 568*	*1 732*
4. Bouwnijverheid	7 560	6 662	5 801
5. Elektriciteit, gas en water	16 623	17 049	23 565
6. Handel, bank- en verzekeringswezen, woongebouwen	110 538	122 423	115 571
a) Handel, bank- en verzekeringswezen	*36 357*	*36 474*	*33 184*
b) Woongebouwen	*74 181*	*85 949*	*82 387*
7. Vervoer en verkeer	37 842	36 562	41 227
a) Spoorwegvervoer	*12 108*	*8 862*	*10 531*
b) Wegvervoer	*3 237*	*2 883*	*2 047*
c) Zeevervoer, binnenscheepvaart, havens	*10 210*	*10 458*	*12 004*
d) Luchtvervoer	*1 730*	*3 020*	*3 557*
e) Post, telegraaf, telefoon, radio en televisie	*10 557*	*11 339*	*13 088*
8. Diensten	56 398	56 520	58 425
a) Overheid (wegen inbegrepen)	*33 078*	*30 039*	*31 818*
b) Onderwijs (officieel en vrij)	*12 228*	*12 906*	*14 766*
c) Andere	*11 092*	*13 575*	*11 841*
Bruto binnenlandse vaste kapitaalvorming (1 tot 8)	**310 706**	**335 767**	**330 938**
9. Veranderingen der voorraden	20 318	34 436	—8 681
a) Veestapel	*2 918*	*—64*	*—1 481*
b) Andere voorraden	*17 400*	*34 500*	*—7 200*
Totaal (van 1 tot 9)	**331 024**	**370 203**	**322 257**
Statistische aanpassing	5 823	4 178	872
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	**336 847**	**374 381**	**323 129**

(a) De gegevens werden aangepast aan de resultaten van de input-outputtabel die onder de auspiciën van de E.E.G. is opgesteld. De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

de economie (a)
nbegrepen
:en)

1970		In werkelijke prijzen				
1976	1977	1973	1974	1975	1976	1977
8 893	9 190	10 775	12 932	12 186	14 302	15 482
1 337	1 377	2 319	2 467	2 088	1 848	1 998
333	*385*	*330*	*220*	*419*	*442*	*553*
1 004	*992*	*1 989*	*2 247*	*1 669*	*1 406*	*1 445*
64 851	56 713	80 700	110 137	106 409	93 468	84 987
7 234	*8 131*	*11 202*	*14 387*	*12 718*	*10 463*	*12 252*
3 034	*3 318*	*5 711*	*6 793*	*5 562*	*4 285*	*4 869*
855	*716*	*1 543*	*1 575*	*1 170*	*1 249*	*1 088*
2 497	*2 162*	*4 404*	*5 114*	*2 896*	*3 650*	*3 298*
3 061	*2 775*	*4 011*	*5 266*	*2 860*	*4 292*	*4 041*
23 709	*18 214*	*16 090*	*23 196*	*31 356*	*34 527*	*27 373*
3 203	*3 092*	*4 335*	*7 524*	*6 821*	*4 601*	*4 626*
9 969	*5 570*	*10 385*	*21 156*	*23 085*	*13 868*	*8 041*
10 143	*11 597*	*20 779*	*23 096*	*17 401*	*14 843*	*17 689*
1 146	*1 138*	*2 240*	*2 030*	*2 540*	*1 690*	*1 710*
7 762	7 689	8 410	8 308	7 917	11 081	11 452
20 978	20 727	19 456	23 351	35 692	33 736	35 233
130 922	133 407	136 810	179 224	194 339	241 055	263 980
35 241	*37 113*	*42 200*	*48 700*	*49 500*	*56 400*	*63 100*
95 681	*96 294*	*94 610*	*130 524*	*144 839*	*184 655*	*200 880*
39 634	40 418	43 481	47 205	56 693	57 634	61 516
13 674	*12 779*	*13 889*	*11 660*	*14 435*	*19 597*	*19 627*
2 249	*2 393*	*3 432*	*3 471*	*2 881*	*3 327*	*3 745*
11 074	*12 599*	*12 231*	*14 021*	*17 077*	*16 710*	*19 428*
259	*58*	*1 923*	*3 569*	*4 481*	*572*	*326*
12 378	*12 589*	*12 006*	*14 484*	*17 819*	*17 428*	*18 390*
63 977	66 322	72 889	85 165	97 881	116 390	128 133
34 065	*33 167*	*43 369*	*46 089*	*52 999*	*62 026*	*63 579*
15 874	*16 866*	*16 120*	*19 976*	*26 082*	*30 464*	*34 654*
14 038	*16 289*	*13 400*	*19 100*	*18 800*	*23 900*	*29 900*
338 354	**335 843**	**374 840**	**468 789**	**513 205**	**569 514**	**602 781**
6 163	5 251	25 065	46 329	—12 836	9 760	8 717
363	*—49*	*4 465*	*29*	*— 2 136*	*460*	*—83*
5 800	*5 300*	*20 600*	*46 300*	*—10 700*	*9 300*	*8 800*
344 517	**341 094**	**399 905**	**515 118**	**500 369**	**579 274**	**611 498**
2 017	1 838	—149	590	— 134	—486	—1 115
346 534	**342 932**	**399 756**	**515 708**	**500 235**	**578 788**	**610 383**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Sectoriële spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970

(miljoenen franken)

BEDRIJFSTAK	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	Totaal (a)
Steenkolenmijnen en groeven	903	684	237	42	442	571	137	5 459
Energie	65	27	112	675	104	48	239	2 102
Metaalvoortbrengende nijverheid	5 380	5 879	2 430	2 002	37 236	17 599	2 511	167 450
IJzer- en staalnijverheid	*4 838*	*5 015*	*624*	*1 364*	*33 261*	*15 509*	*2 140*	*147 941*
Nijverheid der non-ferrometalen	*542*	*864*	*1 805*	*639*	*3 975*	*2 090*	*372*	*19 509*
Metaalverwerkende nijverheid	12 940	15 851	11 331	5 467	15 855	6 575	15 480	170 282
Scheikundige nijverheid	4 443	16 455	10 058	15 761	21 078	23 536	14 827	223 993
Eigenlijke scheikunde	*2 256*	*11 457*	*7 082*	*11 379*	*19 342*	*18 367*	*11 198*	*152 405*
Petroleum	*864*	—	—	—	—	*2 850*	—	*28 681*
Rubber	*231*	*269*	*207*	*987*	*220*	*341*	*304*	*7 484*
Papier en drukkerijen	*1 092*	*4 729*	*2 769*	*3 394*	*1 516*	*1 977*	*3 326*	*35 424*
Textiel- en confectienijverheid	2 696	3 748	3 760	1 878	4 045	3 820	4 607	49 030
Voedingsmiddelennijverheid	2 810	7 110	5 285	4 280	4 293	5 821	6 274	54 433
Houtnijverheid	1 056	2 677	2 275	1 127	2 033	2 081	2 177	19 558
Bouwstoffennijverheid, enz.	2 748	7 604	3 634	1 454	3 360	4 216	3 558	48 150
Materialen, glas	*2 443*	*6 526*	*3 090*	*746*	*1 765*	*2 975*	*2 362*	*37 835*
Ondernemingen van bouwwerken	*305*	*1 078*	*544*	*708*	*1 595*	*1 241*	*1 196*	*10 315*
Diversen	2 636	5 557	3 705	3 693	4 052	5 986	4 474	43 791
w.o. :								
uitrusting van terreinen door de openbare diensten	*550*	*965*	*1 029*	*923*	*1 100*	*461*	*617*	*11 761*
Totaal ...	**35 677**	**65 593**	**42 826**	**36 379**	**92 497**	**70 254**	**54 284**	**784 246**

(a) Vanaf 1959.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Sectoriële spreiding van de voorziene buitenlandse investeringen

(miljoenen franken)

BEDRIJFSTAK	1974	1975	1976	1977	1978		Totaal van 1959 tot 1978	
					Absolute gegevens	%	Absolute gegevens	%
Metaalvoortbrengende nijverheid	6 686	2 184	644	1 941	2 865	23,6	57 337	26,8
Scheikundige-, petroleum- en papiernijverheid	11 023	2 406	7 391	1 969	4 137	34,0	98 973	46,3
Textielnijverheid	710	560	616	555	151	1,2	10 117	4,7
Andere industrieën	5 965	4 640	1 909	4 731	5 003	41,2	47 406	22,2
Totaal ...	**24 384**	**9 790**	**10 560**	**9 196**	**12 156**	**100,0**	**213 833**	**100,0**
waarvan :								
nijverheid	*22 290*	*7 236*	*8 600*	*5 877*	*7 454*	*61,3*	*182 061*	*85,1*
handel	*1 038*	*464*	*759*	*2 395*	*2 122*	*17,5*	*12 435*	*5,8*
diensten	*1 056*	*2 090*	*1 201*	—	*2 580*	*21,2*	*19 337*	*9,1*

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Indeling van de voorziene buitenlandse investeringen volgens land van oorsprong

(miljoenen franken)

LAND	1974	1975	1976	1977	1978		Totaal van 1959 tot 1978	
					Absolute gegevens	%	Absolute gegevens	%
Duitse Bondsrep. ...	321	166	1 779	234	1 030	8,5	24 235	11,3
Frankrijk ...	4 620	3 333	385	1 430	366	3,0	22 970	10,7
Italië ...	180	525	2 277	36	65	0,5	3 525	1,6
Luxemburg ...	108	86	105	64	167	1,4	864	0,4
Nederland ...	4 449	403	2 751	952	1 924	15,8	22 233	10,4
Verenigd Koninkrijk ...	557	1 292	279	910	358	2,9	11 669	5,5
Denemarken ...	35	26	8	—	21	0,2	148	0,1
Ierland ...	1	—	—	—	—	—	2	—
E.E.G. ...	**10 271**	**5 831**	**7 584**	**3 627**	**3 931**	**32,3**	**85 646**	**40,0**
Verenigde Staten ...	12 316	2 732	1 783	2 674	5 140	42,3	100 136	46,8
Japan ...	555	17	649	320	559	4,6	3 798	1,8
Zweden ...	243	26	109	59	41	0,3	2 505	1,2
Zwitserland ...	414	235	208	390	277	2,3	3 537	1,7
Andere landen ...	585	949	227	2 127	2 208	18,2	18 211	8,5
Totaal ...	**24 384**	**9 790**	**10 560**	**9 196**	**12 156**	**100,0**	**213 833**	**100,0**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Regionale indeling van de voorziene buitenlandse investeringen in de fabrieksnijverheid

(miljoenen franken)

PROVINCIE EN STREEK	1974	1975	1976	1977	1978	
					Absolute gegevens	%
Antwerpen ...	5 985	276	1 528	952	3 165	26,1
West-Vlaanderen ...	85	736	—	10	37	0,3
Oost-Vlaanderen ...	1 772	1 374	1 752	700	686	5,6
Limburg ...	3 924	189	455	49	930	7,7
Vlaams Brabant ...	120	—	80	876	781	6,4
Vlaamse gewesten ...	*11 886*	*2 576*	*3 815*	*2 587*	*5 559*	*46,1*
Henegouwen ...	5 163	1 964	4 254	958	1 282	10,5
Luik ...	3 622	1 642	24	1 806	1 248	10,3
Luxemburg ...	300	—	—	452	1 225	10,1
Namen ...	125	776	165	60	184	1,5
Waals Brabant ...	267	279	172	14	260	2,1
Waalse gewesten ...	*9 477*	*4 661*	*4 615*	*3 290*	*4 199*	*34,5*
Hoofdstad Brussel ...	*927*	—	*170*	—	*2 358*	*19,4*
Het Rijk ...	**22 290**	**7 236**	**8 600**	**5 877**	**12 156**	**100,0**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Nationale Investeringsmaatschappij

Sectoriële spreiding van de portefeuille tot 30 september 1978 (a)

BEDRIJFSTAK	Bedrag	
	Miljoenen franken	In %
Voedingsmiddelennijverheid	349,9	5,72
Textielnijverheid	380,9	6,22
Glasvezelnijverheid	88,2	1,44
Hout- en plastieknijverheid	116,9	1,91
Papiernijverheid, druk- en uitgeversbedrijf	473,2	7,73
Scheikunde	826,2	13,50
Basis-metaalnijverheid	674,6	11,03
Metaalverwerkende nijverheid	785,5	12,84
Energie	385,4	6,30
Bouwnijverheid en bouwmaterialen	140,8	2,30
Elektriciteit en televerbindingen	280,7	4,59
Vervoer	736,4	12,03
Gespecialiseerde financeringen	669,5	10,94
Andere diensten en nijverheden	210,8	3,45
Totaal ...	**6 119,0**	**100,00**

Bron : Nationale Investeringsmaatschappij.

(a) Op basis van zijn boekhoudkundige waarde (na afschrijvingen); er werd geen rekening gehouden noch met pas beginnende ondernemingen die nog geen produkten of diensten met handelswaarde kunnen aanbieden, noch met ondernemingen waarin de N.I.M. minder dan 2 % van het kapitaal bezit, noch met deze waar de overheid door bemiddeling van de N.I.M. is tussengekomen.

Bruto binnenlandse kapitaalvorming (a)

Exclusief landsverdediging en voorraadvorming

(miljarden franken - in werkelijke prijzen)

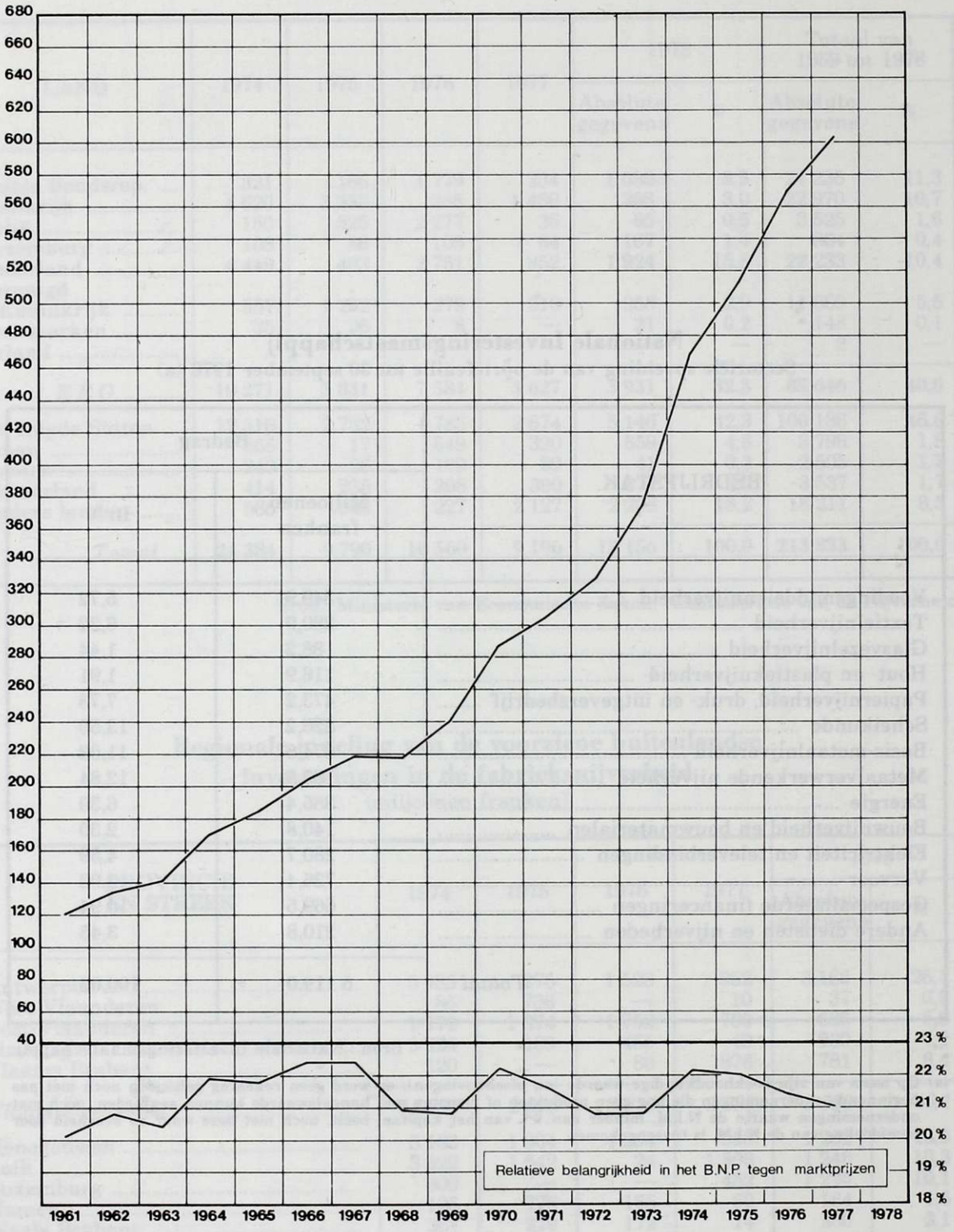

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bedrijfstaksgewijze ontwikkeling van de bruto binnenlandse kapitaalvorming (a)

Exclusief landsverdediging en voorraadschommeling

(miljarden franken - in werkelijke prijzen)

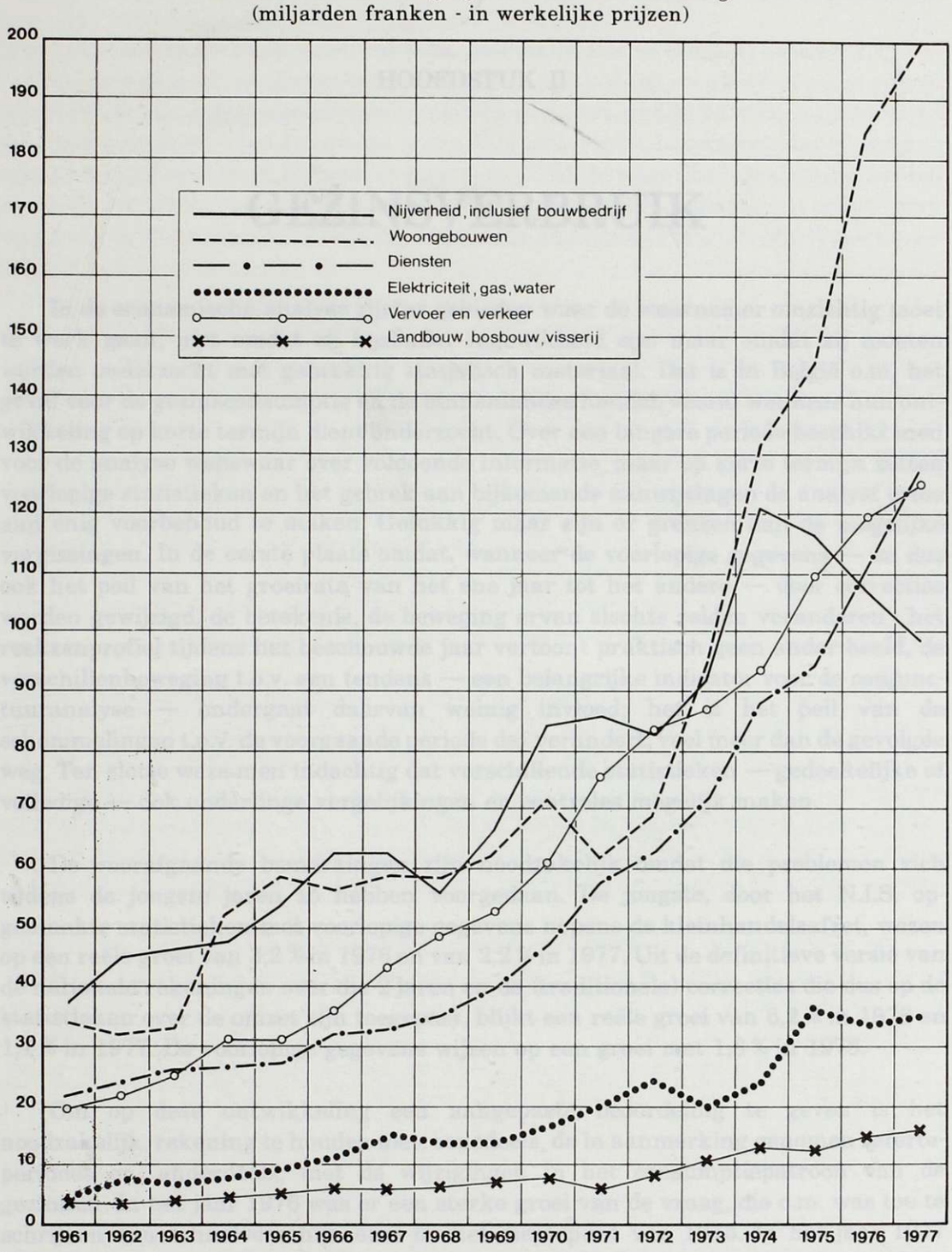

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Alle takken van de nijverheid zijn samengevoegd, inclusief het bouwbedrijf en exclusief de sectoren elektriciteit, gas en water.
De woongebouwen zijn afzonderlijk beschouwd.
De diensten omvatten de rubriek « handel, bank en verzekeringswezen », het onderwijs, de medische beroepen en andere diensten aan gezinnen en bedrijven.
De rubriek Diensten-Overheid die in grote mate op de tak « Vervoer en verkeer » betrekking heeft, is bij deze laatste gevoegd.

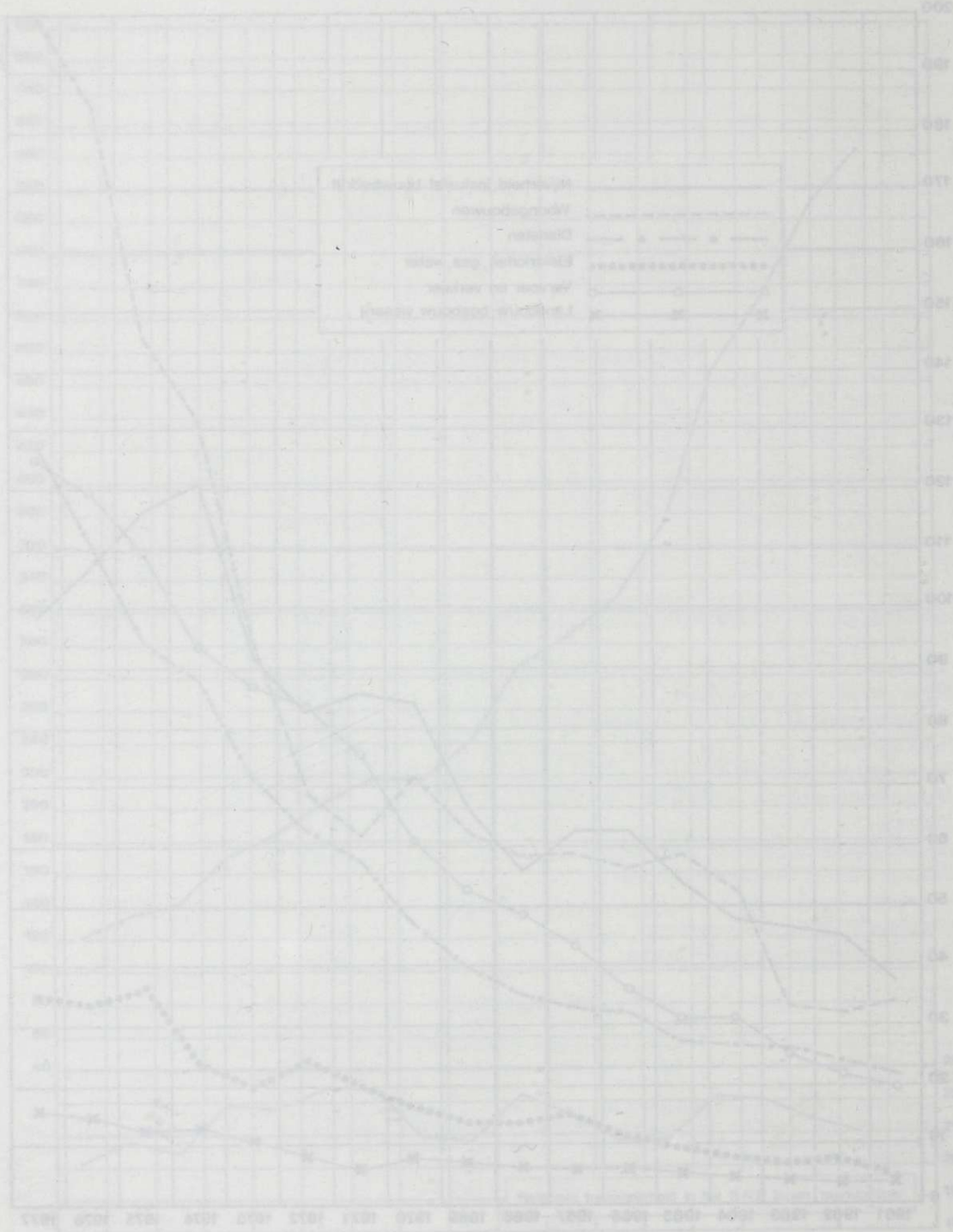

HOOFDSTUK II

GEZINSVERBRUIK

In de economische analyse zijn er gebieden waar de waarnemer omzichtig moet te werk gaan, niet omdat zij bijzonder ingewikkeld zijn maar omdat zij moeten worden onderzocht met gebrekkig statistisch materiaal. Dat is in België o.m. het geval voor de gezinsconsumptie en de binnenlandse handel, vooral wanneer hun ontwikkeling op korte termijn dient onderzocht. Over een langere periode beschikt men voor de analyse weliswaar over voldoende informatie, maar op korte termijn zetten voorlopige statistieken en het gebrek aan bijkomende aanwijzingen de analyst ertoe aan enig voorbehoud te maken. Gelukkig maar zijn er grenzen aan de mogelijke vergissingen. In de eerste plaats omdat, wanneer de voorlopige gegevens — en dus ook het peil van het groeirata van het ene jaar tot het andere — door correcties worden gewijzigd, de betekenis, de beweging ervan slechts zelden veranderen : het reeksenprofiel tijdens het beschouwde jaar vertoont praktisch geen ander beeld, de verschillenbeweging t.o.v. een tendens — een belangrijke indicator voor de conjunctuuranalyse — ondergaat daarvan weinig invloed; het is het peil van de schommelingen t.o.v. de voorgaande periode dat verandert, veel meer dan de gevolgde weg. Ten slotte weze men indachtig dat verschillende statistieken — gedeeltelijke of volledige — ook onderlinge vergelijkingen en controles mogelijk maken.

De voorafgaande bemerkingen zijn noodzakelijk omdat die problemen zich tijdens de jongste jaren zó hebben voorgedaan. De jongste, door het N.I.S. opgemaakte statistieken met voorlopige gegevens nopens de kleinhandelsafzet, wezen op een reële groei van 3,2 % in 1976 en van 2,2 % in 1977. Uit de definitieve versie van de nationale rekeningen over die 2 jaren en de (traditionele) correcties die dus op de statistieken over de omzet zijn toegepast, blijkt een reële groei van 6,2 % in 1976 en 1,1 % in 1977. De voorlopige gegevens wijzen op een groei met 1,8 % in 1978.

Om op deze ontwikkeling een aangepaste beoordeling te geven is het noodzakelijk, rekening te houden met, eensdeels, de in aanmerking genomen referteperiodes en, anderdeels, met de wijzigingen in het consumptiepatroon van de gezinnen. In het jaar 1976 was er een sterke groei van de vraag, die o.m. was toe te schrijven aan inhaalverschijnselen na het dieptepunt van 1975. In het jaar 1977 kwam een verslechtering van de reële groei tot uiting, die vooral voelbaar was tijdens het tweede halfjaar (1). Tijdens het jaar 1978 liep het groeitempo van de vraag weer enigszins op, maar verzwakte opnieuw in het vierde kwartaal. Het blijkt dus dat over

(1) Zie de tabel inzake kwartaalgegevens.

de jongste 20 maanden, d.i. sedert ongeveer medio 1977, zich een aanmerkelijke teruggang van de vraag t.o.v. de voorgaande periode voordeed.

Ook inzake de interne samenstelling van de vraag werd enige verschuiving waargenomen. Vooreerst waren de « duurzame goederen » en de « diverse artikelen » de voornaamste pijlers van de particuliere consumptie tijdens de voorgaande periode, maar naderhand verzwakte hun groei, en vooral voor de eerstgenoemde, tijdens het tweede halfjaar van 1977; de vraag verzwakte eveneens in grote mate voor textiel en kleding, terwijl de verkoop van voedingsprodukten in 1978 de verminderde groei in de voorgaande afdelingen compenseerde met een stijging van 4 %.

Uit de maandenquête van het N.I.S. bij de handelaars blijkt vooral de ontwikkeling op korte termijn tijdens een gegeven periode, maar de nationale rekeningen, die weliswaar niet zo soepel in de periodiciteit zijn, laten toe de evolutie van bepaalde posten van de particuliere consumptie in detail na te gaan; dat zal gepoogd worden voor de periode 1970-1977, en uiteraard in vaste prijzen (1). Gedurende deze periode onderging het verbruik van voedingsmiddelen enkele reeksgewijze, doch over het geheel genomen vrij gematigde schommelingen, met enkele diepten in 1975 en 1977. Gezien de N.I.S.-enquête op een verschil van 5 % over 1978 wijst, zou het daarbij gaan om het hoogste groeitempo over de gehele periode. Daarbij moet evenwel worden gewezen op het feit dat, binnen deze post, de consumptie van dranken steeds sneller aangroeide dan die van de vaste produkten.

Ook tabak vertoont sedert weldra 5 jaren een aanhoudende teruggang. De post « textiel en schoeisel » kende van 1970 tot 1974 een sterke groei. Hij verminderde met 3,4 % in 1975, liep weer hoog op in 1976 en daalde dan weer in 1977 en nog sterker in 1978 (—5,8 %). Deze beweging wordt vooral bepaald door de kleding, want het schoeisel neemt slechts een gering gedeelte ervan voor zijn rekening; tijdens de gehele periode viel er voor die post globaal genomen nagenoeg geen expansie waar te nemen, gezien zij gekenmerkt was door opeenvolgende toenemingen en dalingen.

De duurzame en niet-duurzame huishoudartikelen staan centraal in de groei tijdens de jongste jaren. De niet-duurzame huishoudgoederen, die bestaan uit eigenlijke niet-duurzame artikelen, toiletartikelen en verven, gaven blijk van een vrij vaste ontwikkeling van 1970 tot 1977, met een daling in 1975. De groei was zeer sterk voor de eigenlijke niet-duurzame artikelen en betrekkelijk sterk voor de toiletartikelen die het grootste gedeelte van die post vormen : tijdens de 3 jongste jaren was er nagenoeg een stagnatie waar te nemen. De duurzame goederen hebben deze jongste jaren de consumptiegroei aanzienlijk opgetrokken. In de meubelen werd een zeer sterke toeneming vastgesteld, ondanks de aanzienlijke teruggang in 1975 (—9 %), waarop in 1976 een opleving volgde (+18,4 %) en een vervlakking in 1977 (+2,4 %). De opflakkering van de afzet van radio- en televisietoestellen in de periode van 1970 tot 1974 was buitengewoon. Sedert dat jaar verliep de afzet van radio's in stijgende lijn, langzamer in 1975 (+4,4 %) dan in 1976 (+15,6 %) en 1977 (+15,2 %), maar sindsdien is de verkoop van televisietoestellen gematigder (—4,8 % in 1975,

(1) Wanneer het, in deze tekst, om het jaar 1978 gaat, steunt men op de voorlopige gegevens uit de enquête bij de handelaars.

+10,1 % in 1976, —2,1 % in 1977). Volgens de N.I.S.-enquête weerspiegelt de rubriek « meubilerings- en huishoudartikelen » het best de ontwikkeling van dit goederentype : in 1978 vertoonde zij een teruggang met 0,7 %.

In de « diverse artikelen » ten slotte is in de nationale rekeningen een groep uiterst uiteenlopende goederen opgenomen. Opvallend daarbij zijn in de eerste plaats de autovoertuigen en het daarmee samengaand verbruik. Tijdens de beschouwde periode boekte de eerstgenoemde post aanhoudend hoge groeipercentages; het laagste was 3,8 % in 1974. De rata van +7 % in 1975, +10 % in 1976 en +5,1 % in 1977 geven nog blijk van de kracht van deze ontwikkeling ondanks de quasi stagnatie van de afzet van nieuwe wagens in 1977. De teruggang ervan in 1978 (statistiek van de inschrijvingen) zou er toe bijdragen dat het groeipercentage over dit jaar daalt. Inzake de andere goederencategorieën wordt van 1971 tot 1976 een zeer sterke toeneming van plastiekartikelen — speelgoed en huishoudartikelen — opgemerkt, met een inzinking in 1975. Ook de post « fotografie-filmapparaten » gaf van 1973 tot 1976 een zeer sterke groei te zien. Over het jaar 1978 boekte de rubriek « andere artikelen » van de enquête bij de handelaars een toeneming met 2,6 %, hetgeen vooral toe te schrijven is aan de vermindering van de afzet gedurende het tweede halfjaar. In deze rubriek wordt sedert een drietal jaren een aanhoudende vermindering van het groeipercentage vastgesteld.

Hoewel dus volgens de voorlopige gegevens de kleinhandelsafzet in 1978 enige verbetering zou te zien geven, moet toch met twee factoren worden rekening gehouden : in de eerste plaats dient te worden opgemerkt dat de bewegingen in de interne samenstelling van de afzet op een afzwakking wijzen van de posten die de drijfkracht van de consumptie waren; dat is zorgwekkend en het feit dat de verkoop van voedingsprodukten hebben bijgedragen om de gemiddelde vraag op peil te houden moet hier worden onderlijnd. In de tweede plaats is het zo dat sedert nu al twee jaar de groei van de kleinhandelsafzet — een belangrijke component van de totale particuliere consumptie — enigszins onder het B.N.P. ligt. Hij kon dus hoogstens de bedrijvigheid helpen in stand houden, zonder daarbij een stimulans te vormen.

Er moge evenwel nogmaals worden gewezen op de rol van de verkoop van duurzame goederen tijdens de jongste jaren. De aangroei van duurzame huishoudgoederen was, zoals hiervoren reeds gezegd, zeer sterk en komt tot uiting in de enquêtes over de uitrusting in duurzame goederen van de Belgische gezinnen. Al de erin vertegenwoordigde posten geven blijk van een opvallende ontwikkeling en daarbij kan meer bepaald de aandacht worden gevestigd op de toeneming van kleurentelevisietoestellen en diepvriezers. Ten slotte mag ook de sterke stijging van het aantal inschrijvingen van nieuwe personenwagens tijdens de jongste jaren niet uit het oog worden verloren, nl. 15 % in 1975, 8 % in 1976 en nog 2,4 % in 1977. Bij de beoordeling van de teruggang in 1978 moet worden rekening gehouden met het reeds bestaande uitgebreide autopark; nochtans zou die teruggang zich eventueel kunnen verder zetten.

In de tabellen worden de uit de B.T.W.-gegevens afgeleide groeirata weergegeven. Te dien aanzien moge er op worden gewezen dat elke handelaar zijn aangifte doet naargelang van zijn hoofdbedrijvigheid, terwijl het door hem meegedeeld omzet-

cijfer ook zijn afzet inzake andere rubrieken behelst; elke tabelrubriek omvat dus de handelaars die er volgens hun hoofdbedrijvigheid toe behoren, maar daarbij moet dus ook de rubriek van de warenhuizen en van sommige firma's van de grote distributie worden gevoegd, want deze kunnen niet uitsluitend in de ene of in de andere rubriek worden opgenomen : de eerste vier rubrieken zijn derhalve gedeeltelijk vertekend. In grote trekken sluiten de gegevens aan bij die van andere statistische reeksen : vooral de voeding (1) en de andere artikelen hebben het meest bijgedragen tot de ondersteuning van de kleinhandelsafzet in 1978, terwijl de textiel nog verder terugliep en de afzet van duurzame goederen voor het eerst een lichte teruggang naar volume liet zien. Voorts wordt over het algemeen het conjunctuurpatroon over het jaar 1978 bevestigd, o.m. de inzinking tijdens het laatste kwartaal.

De B.T.W.-statistieken bieden ook het voordeel een onderzoek van de particuliere consumptie van de diensten mogelijk te maken. Deze kan worden afgeleid via de rubrieken in verband met de sectoren herstellingen, vrije tijd (« persoonlijke diensten » zoals schoonmaak, kapsel, fotografie, enz.). Wanneer de B.T.W.-gegevens gedeflateerd worden door de prijshausse van dit soort bedrijvigheid, wordt een benaderend beeld van de ontwikkeling der « prestaties » in deze sectoren verkregen. Daaruit moet thans worden opgemaakt dat de groei van de dienstenconsumptie in 1978 vrij zwak was. De consumptie van collectieve diensten, zoals vervoer en verkeer ligt, naar waarde, slechts 5 % hoger dan die over het voorgaande jaar. Er kan dus zelfs sprake zijn van een teruggang van het « reëel verbruik ».

De Europese Gemeenschappen houden nog steeds hun driemaandelijkse conjunctuurenquête bij de consumenten. Hier dient onderlijnd dat het daarbij in de eerste plaats gaat om een aanvoelingsindicator die steunt op de subjectieve beoordeling van de ondervraagden. Dit doet evenwel niets af — vooral in een periode tijdens welke de voornaamste determinanten van het gezinsverbruik een steeds wisselvalliger verloop volgen — van de belangrijkheid ervan.

Een eerste groep vragen bij de enquête heeft betrekking op de algemene factoren : de economische toestand, de werkloosheid en de prijzen, waarbij eenieder der desbetreffende vragen een luik omtrent het verleden en omtrent de toekomst behelst. Inzake de beoordeling over de algemene economische toestand gedurende de jongste 12 maanden werd rond medio 1977 een sterk optimisme vastgesteld; naderhand deinde deze trend uit en vervlakte; door een aanzienlijke meerderheid wordt de verslechtering van de situatie t.o.v. het voorgaande jaar verder bevestigd, maar zij nam af noch toe. Het optimisme bij de beoordeling van de toekomst is nog steeds groter dan de gunstige antwoorden bij de beoordeling van het verleden. Bij de antwoorden omtrent de toekomst was de tendens evenwel identiek : na een gunstige piek rond medio 1977 bleef die beoordeling nadien echter langs de zeer lage kant, met een aanwijzing naar een geringe verbetering.

De vragenreeks in verband met de prijzen biedt generlei verrassing : de consument lijkt goed voorgelicht te zijn. Dit betekent echter niet dat hij zich niet

(1) Bij de afzet in de rubriek « voeding » moet die van de rubriek der warenhuizen - supermarkten worden gevoegd, daar deze immers veel voedingsprodukten verkopen en hun groei sterk was in 1978.

vergiste bij zijn ramingen, o.m. in 1977 toen werd vooropgesteld dat op het einde van 1977 een bodemdrempel zou worden bereikt; deze mening werd door de feiten weerlegd. Aangaande de verwachtingen nam het aantal optimistische verbruikers nog toe, in overeenstemming trouwens met de werkelijke trend. Na een eveneens optimistische tendens rond medio 1977 zijn de beoordelingen inzake de werkloosheid weer heel wat somberder geworden. Vooral de antwoorden waarin de stelling van een lichte toeneming of van een onverminderde werkloosheid overweegt, nemen uitbreiding. In absolute cijfers wordt in slechts 5 % van de antwoorden een daling van de werkloosheid verwacht, 11 % ervan duiden op aarzeling en wat de overige betreft gaan die van een stagnatie tot een sterke toeneming van het aantal werklozen. Dit laatstgenoemde punt is uiteraard van belang bij de toekomstige gedraging van de gezinsconsumptie, o.m. op het vlak van de vorming van reservemiddelen.

Een tweede groep meer nauwkeurige vragen heeft betrekking op de vroegere en de toekomstige financiële toestand van het gezin, op de vraag of het ogenblik geschikt is voor belangrijke aankopen en op de spaarmogelijkheden. Inzake het eerste punt wordt de situatie als iets meer stationair dan voorheen; het lijdt geen twijfel dat slechts een zeer kleine minderheid van een verbetering van hun financiële toestand kan gewagen en hetzelfde geldt voor de vooruitzichten in de toekomst. Wat de wenselijkheid van de aankoop van duurzame goederen betreft — en dit is een der allerbelangrijkste vragen — wordt in 1978 een aanmerkelijke toeneming van de aarzelende antwoorden vastgesteld : zowel die welke « ik-weet-het-niet » luiden als die waarin het tijdstip gunstig noch ongunstig wordt geacht, komen uiteindelijk op hetzelfde neer. Uit een identiek en steeds aanzienlijk gedeelte van de antwoorden blijkt dat sparen als belangrijk wordt beschouwd; de positieve antwoorden nemen enigszins toe. Het aantal ondervraagden die deze wens werkelijkheid kunnen doen worden en geld opzij leggen blijft uiteraard lager en ondergaat doorheen geheel 1978 amper enige wijziging; dit laatstgenoemde verschijnsel houdt verband met de beoordeling van de stabiliteit van de financiële toestand der gezinnen.

Al deze resultaten zijn opgenomen in de hier verder grafisch voorgestelde indicator. Daaruit blijkt vrij duidelijk deze algemene stabiliteit van de antwoorden in 1978, na een piek rond medio 1977 en daarna een terugkeer naar minder goede beoordelingen.

In 1978, zoals tijdens de voorgaande jaren, was de ontwikkeling van de reële koopkracht weinig gunstig. De loonmatiging ging verder, de nominale groei van de lonen in de industrie was dit jaar gering t.o.v. het verleden : hij wordt trouwens wellicht overschat, want de vermindering van de personeelsbezetting in de nijverheid heeft voornamelijk de werkgelegenheid van de minst geschoolde en goedkoopste arbeidskrachten aangetast en heeft dus ook tot een louter statistische vertraging van het gemiddeld uurloon aanleiding gegeven. De reële groei zou dus, rekening houdend met de prijsinflatie, vrij beperkt zijn gebleven. Bovendien is de totale loonmassa afhankelijk van het aantal gewerkte uren en haar vooruitgang was dienaangaande miniem. Ook moet worden rekening gehouden met de belastingdruk en inzonderheid met de dubbele gemeentebelasting in 1978. Het beschikbaar inkomen heeft er dus onder geleden.

De gemiddelde spaarrata blijft op een hoog peil. Niet alleen houdt dat verband met de aanzienlijke terugbetalingen uit de golf aankopen van duurzame goederen en van woningen tijdens de voorgaande jaren, maar het wordt ook aangewakkerd door de wens over spaargeld te beschikken. Indien daarbij wordt in overweging genomen dat het hierbij om een gemiddeld percentage gaat dat op verschillende realiteiten steunt, kan worden ondersteld dat er weliswaar kringen zijn die hun spaargeld volledig besteden, maar dat in andere, meer voorziene kringen de spaargelden worden opgevoerd; de vrees voor werkloosheid is ook in verschillende bevolkingslagen aanwezig.

De consumptie kan overigens tot een bepaald punt door nog andere factoren worden gesteund. De talrijke « beschutte » sectoren in de economie spelen dienaangaande een rol; deze steun heeft echter ook grenzen door de afremming die op langere termijn eensdeels ontstaat door de gevaren van rationaliseringsverschijnselen, die ook de zogenaamde « beschutte » sectoren treffen, en anderdeels door de problemen inzake overheidsfinanciën, onder impuls tot de expansie van de tertiaire overheidssector. De ontwikkeling van de demografische structuur, gekenmerkt door een aanstaande uitbreiding van de leeftijdscategorie der 20- à 34-jarigen, zou de consumptie van duurzame goederen wel kunnen steunen, voor zover de werkgelegenheid geen te acuut probleem wordt, want dan zou de bijkomende vraag onvoldoende financiële draagkracht hebben en dat is in ons economisch stelsel een eerste vereiste. Ten slotte moet ook rekening worden gehouden met het bestaan en de mogelijke uitbreiding van een « zwart circuit » in de economie, dat in de officiële statistieken niet tot uiting komt, maar toch deel uitmaken van de vraag.

*
* *

Verkoop van verbruiksgoederen (a)

Indexcijfers per sector en per goederensoort

(maandgemiddelde 1970 = 100)

OMSCHRIJVING	1975	1976	1977	1978
Warenhuizen :				
Algemeen indexcijfer	**170**	**189**	**205**	**219**
Voedingswaren	*171*	*193*	*209*	*218*
Bederfelijke	166	190	204	213
Niet-bederfelijke	193	215	235	249
Restaurant	114	129	134	133
Textiel en kledingsartikelen	*142*	*148*	*158*	*171*
Stoffen per meter	60	47	44	38
Bovenkleding voor heren en jongens	124	136	149	162
Bovenkleding voor dames, jonge dames en meisjes	130	155	162	179
Tricotagewaren, linnengoed, hemden, hoeden	156	154	166	180
Garen, band, patronen	129	142	147	159
Schoenen en pantoffels	197	191	203	231
Diverse opschikartikelen	125	127	130	132
Stoffering	*161*	*180*	*188*	*188*
Textiel	181	202	219	225
Meubelen, luchters, versiering	144	161	161	157
Huishouden	*162*	*166*	*171*	*175*
Huishoudartikelen	168	170	179	187
Elektrische en andere huishoudtoestellen	153	160	159	155
Tabak, rookgerief	*229*	*272*	*310*	*329*
Boek- en papierhandel, fotografie, enz.	*170*	*187*	*204*	*218*
Boekhandel	238	299	337	377
Papierhandel	148	148	154	161
Foto- en kinematografische artikelen	186	233	264	277
Parfumerie, toilet	*174*	*196*	*214*	*232*
Spellen, speelgoed, sport- en reisartikelen	*343*	*459*	*557*	*642*

OMSCHRIJVING	1975	1976	1977	1978
Verkoop in zelfbediening :				
Algemeen indexcijfer	**264**	**308**	**354**	**384**
Verkoop in supermarkten	*277*	*321*	*371*	*402*
kleine en middelgrote ondernemingen van supermarkten	217	236	254	260
supermarkten van de grote distributieondernemingen	308	368	436	482
bederfelijke voedingswaren	276	320	364	395
niet-bederfelijke voedingswaren en diverse produkten	279	323	376	407
Andere verkopen in zelfbediening van de grote distributieondernemingen	*201*	*244*	*275*	*302*
Verbruikscoöperaties :				
Algemeen indexcijfer	**98**	**98**	**93**	**85**
Bakkerij	*100*	*102*	*101*	*97*
Voedingswaren (exclusief de bakkerijen)	*93*	*88*	*80*	*73*
Kleding	*83*	*90*	*81*	*56*
Meubilering	*38*	*38*	*36*	*26*
Huishoudartikelen	*87*	*92*	*87*	*62*
Tabak	*118*	*121*	*112*	*100*
Boek- en papierhandel	—	—	—	—
Parfumerie, weeldeartikelen	*45*	*41*	*33*	*27*
Restaurant, tea-room	*46*	*39*	*35*	*32*
Diversen	*140*	*151*	*155*	*164*
Kettingwinkels :				
Algemeen indexcijfer	**225**	**264**	**302**	**331**
Voedingswaren	*259*	*317*	*367*	*408*
Andere produkten dan voedingswaren	*170*	*182*	*202*	*213*

(a) Berekend op basis van gegevens bezorgd door zekere kleinhandelsondernemingen (zie : Koninklijk besluit van 4 februari 1965, *Belgisch Staatsblad* van 3 maart 1965).

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Ontwikkeling van de verkoop in de kleinhandel in 1978 (a)

Per goederengroep en hoeveelheid (%)

MAAND	Voeding		Textiel en kleding		Meubilerings- en huishoud-artikelen		Andere artikelen		Totaal van de verkoop in de kleinhandel	
	(b)	(c)	(b)	(c)	(b)	(c)	(b)	(c)	(b)	(c)
Januari	1,3	—0,8	— 3,4	—1,9	—5,8	3,5	2,9	5,2	0,0	0,8
Februari	3,9	—0,6	— 7,4	—2,2	1,4	3,1	8,8	5,6	3,3	0,9
Maart	4,5	—0,2	— 0,2	—2,4	0,0	2,6	2,0	4,9	2,8	0,9
April	—1,7	—0,4	— 7,9	—2,8	—1,6	1,9	1,1	4,4	—1,4	0,6
Mei	6,2	+0,3	—11,9	—3,8	6,1	1,9	4,3	4,2	2,9	0,7
Juni	7,8	1,3	— 2,7	—3,6	2,1	1,3	3,9	3,8	4,2	1,0
Juli	2,6	2,0	—11,5	—4,5	0,1	1,4	4,9	4,0	0,8	1,4
Augustus	6,5	2,5	— 7,6	—5,2	—1,1	1,0	0,5	3,6	2,4	1,6
September	5,4	3,0	1,2	—4,9	—1,4	0,8	0,3	3,1	2,9	1,7
Oktober	2,3	3,2	— 4,8	—4,9	1,0	0,9	1,2	2,9	1,4	1,8
November	5,2	3,6	— 4,5	—5,0	—0,4	0,7	2,9	2,7	3,0	1,9
December	3,6	3,9	— 8,3	—5,8	—5,8	—0,7	—0,1	2,6	—0,6	1,8

(a) Deze percentages zijn berekend aan de hand van hoeveelheidsgegevens, bekomen door de gegevens naar waarde met de overeenstemmende prijsindexcijfers te deflateren. Voorlopige gegevens.
(b) Ontwikkeling in vergelijking met de overeenkomstige maand van het voorgaande jaar.
(c) Ontwikkeling van het voortschrijdend twaalfmaandsgemiddelde.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Ontwikkeling van de kleinhandelsafzet

(kwartaalgegevens - in %)

OMSCHRIJVING	1976				1977				1978 (c)				1976	1977	1978 (c)
	1er kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.	1er kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.	1er kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.			
Totaal naar kwantiteit	6,1	6,3	7,9	4,7	2,4	1,4	—0,8	0,9	2,1	1,9	2,0	1,1	6,2	1,0	1,8
Totaal naar waarde	16,6	16,2	16,6	12,5	8,9	7,5	4,4	5,4	6,1	4,5	4,0	2,9	15,4	6,5	4,3
Voedingsmiddelen (hoeveelheid) (b)	0,8	3,2	3,0	1,6	0,4	—2,2	—2,0	0,1	3,3	4,1	4,9	3,7	2,2	—0,9	4,0
Textiel en kleding (hoeveelheid)	7,0	11,5	9,7	4,6	—0,6	—3,1	0,2	—3,0	—3,3	—7,7	—5,6	—6,1	8,1	—1,8	—5,8
Meubilerings- en huishoudartikelen (hoeveelheid)	10,7	8,8	11,8	9,9	5,9	7,1	1,7	2,9	—1,4	1,9	—0,8	—2,2	10,3	4,3	—0,7
Andere artikelen (hoeveelheid)	8,7	8,5	8,5	7,1	7,6	7,3	4,8	3,1	4,4	3,1	1,8	1,2	8,2	5,7	2,6

(a) Ontwikkeling berekend ten opzichte van dezelfde periode van het voorgaande jaar.
(b) De gegevens naar hoeveelheid voor de verschillende types van produkten, worden bekomen door de gegevens naar waarde met de overeenstemmende prijsindexcijfers te deflateren.
(c) Voorlopige gegevens.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Ontwikkeling van de kleinhandelsomzet

Verdeling volgens de aard der goederen

(hoeveelheidsindexcijfers)

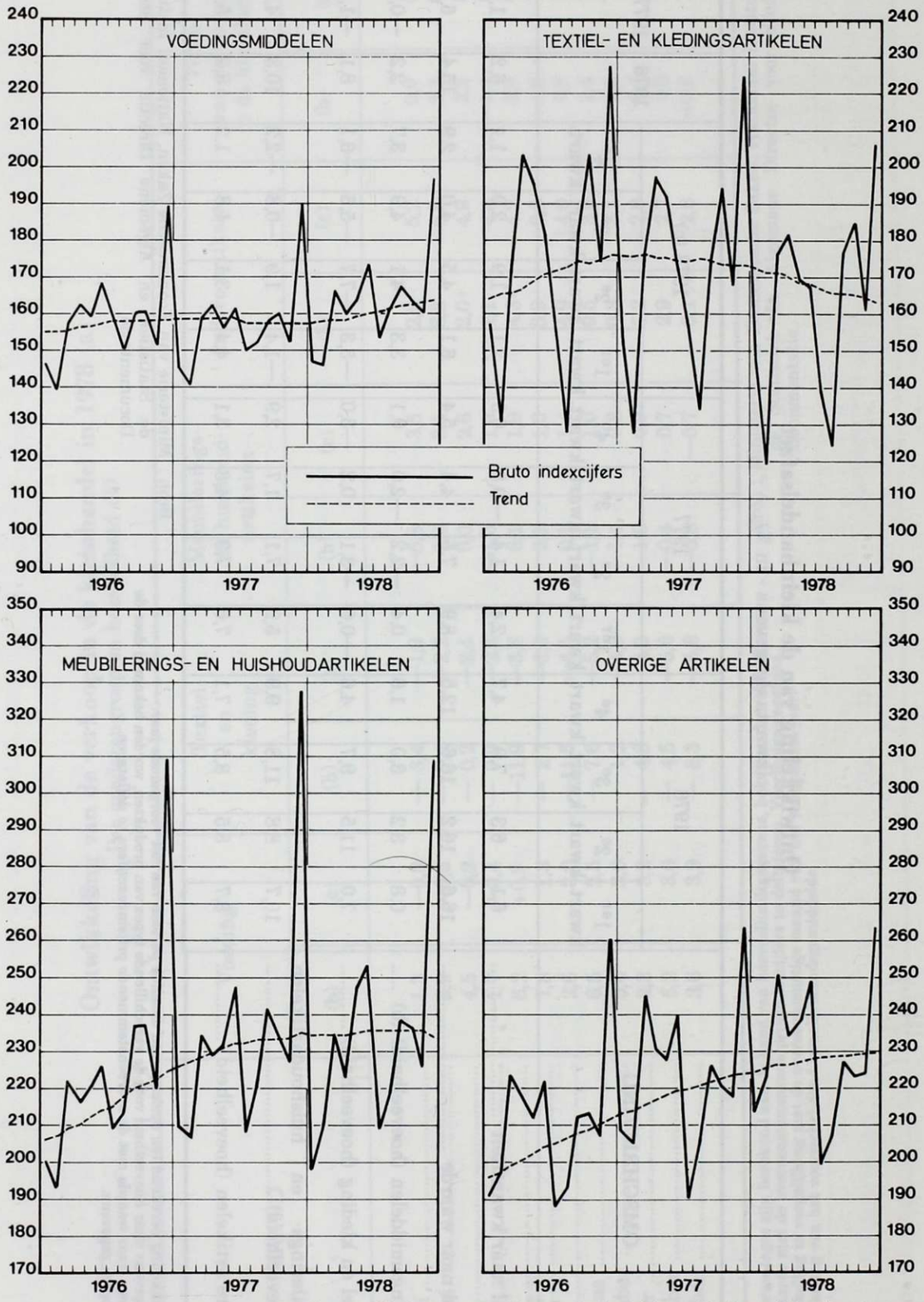

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Verloop van de indexcijfers van de omzet in de kleinhandel

Verdeling volgens de aard der goederen — waarde indexcijfers
(seizoengezuiverde en afgevlakte reeks — 1970=100)

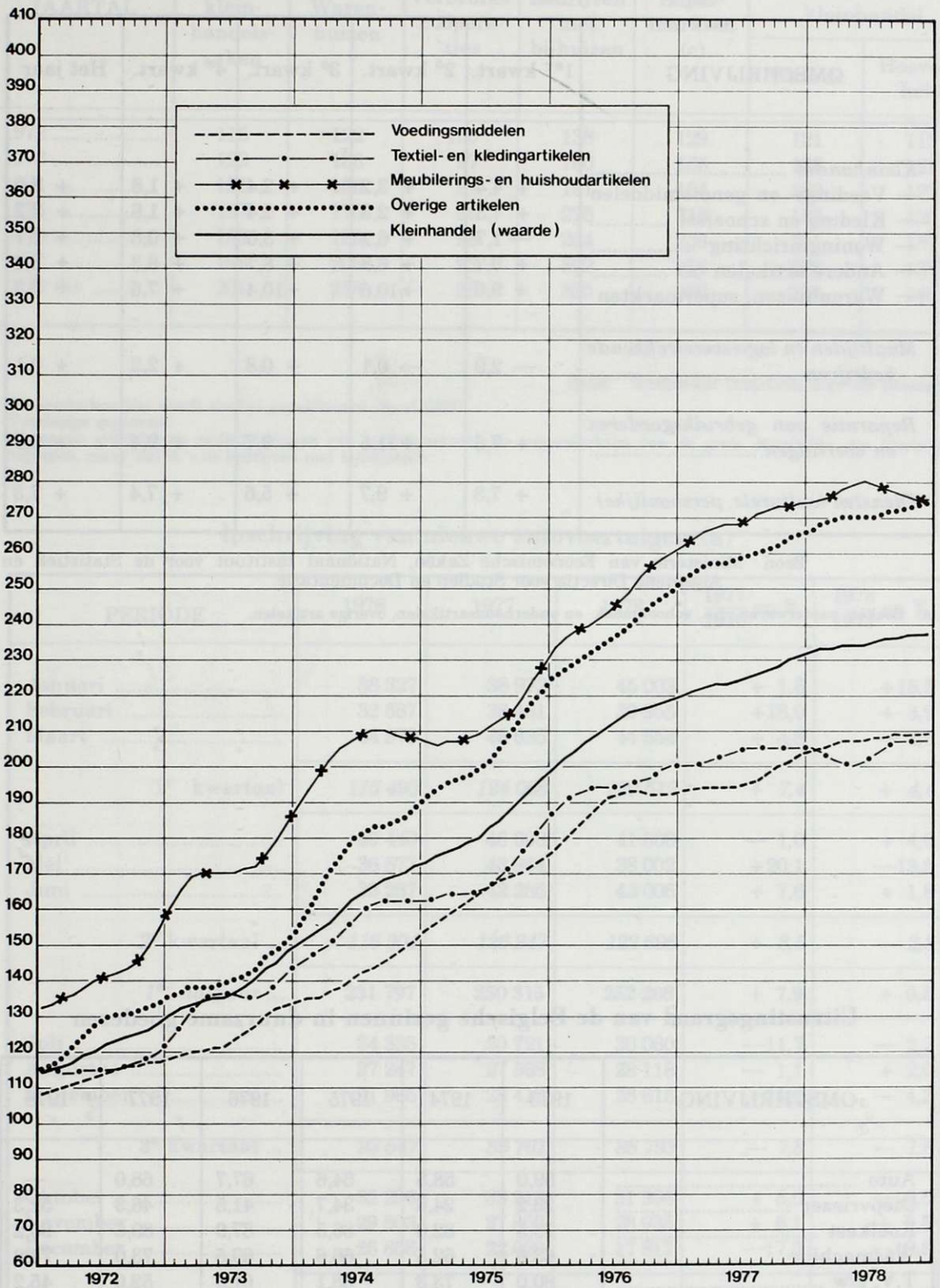

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Verloop naar waarde van de omzet in de kleinhandel volgens de B.T.W.-gegevens in 1978

(in %, in vergelijking met het voorgaande jaar)

OMSCHRIJVING	1er kwart.	2e kwart.	3e kwart.	4e kwart.	Het jaar
Kleinhandel					
— Voedings- en genotsmiddelen	+ 4,4	+ 3,2	+ 2,4	+ 1,8	+ 3,0
— Kleding en schoeisel	+ 7,3	+ 2,3	+ 2,4	+ 1,6	+ 3,2
— Woninginrichting	— 1,7	+ 6,2	+ 3,0	+ 0,8	+ 2,7
— Andere artikelen (a)	+ 9,7	+ 6,8	+ 8,7	+ 8,3	+ 8,4
— Warenhuizen, supermarkten	+ 9,0	+10,6	+10,4	+ 7,6	+ 9,3
Maaltijden en logiesverstrekkende bedrijven	— 2,9	— 0,1	+ 0,8	+ 2,2	+ 0,1
Reparatie van gebruiksgoederen en voertuigen	+ 7,6	+11,5	+ 9,7	+ 9,4	+ 9,5
Diensten (culturele, persoonlijke)	+ 7,3	+ 9,7	+ 5,6	+ 7,4	+ 7,3

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Boeken, papierwaren enz., schoonmaak- en onderhoudsartikelen, overige artikelen.

Uitrustingsgraad van de Belgische gezinnen in duurzame goederen

OMSCHRIJVING	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Auto	59,0	58,5	64,6	67,7	68,0	—
Diepvriezer	23,2	24,6	34,7	41,5	46,3	52,3
Koelkast	79,5	82,0	86,5	87,9	89,6	90,2
Wasmachine	63,6	62,5	66,6	69,5	73,0	74,8
T.V. z/w	80,0	73,3	68,1	61,9	52,0	45,2
T.V. kleur	7,6	14,7	23,0	31,6	41,6	49,8
Afwasmachine	6,2	6,3	10,0	10,9	11,2	14,1

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Verkoop van verbruiksgoederen (a)

(1970 = 100)

JAARTAL	Kleine kleinhandelszaken	Warenhuizen	Verbruikscoöperaties	Bedrijven met bijhuizen	Supermarkten (c)	Totaal van de kleinhandel	
						Waarde	Hoeveelheid
1972	115	122	100	138	129	121	112
1973	129	136	97	160	155	138	121
1974	151	156	97	191	184	162	127
1975	167	170	98	225	218	183	129
1976	192	189	98	264	236	211	137
1977	196	205	93	302	254	225	138
1978 (b)	201	218	85	330	260	235	140

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Dit jaarindexcijfer wordt slechts gepubliceerd vanaf 1967.
(b) Voorlopige gegevens.
(c) Kleine en middelgrote ondernemingen van supermarkten. De supermarkten van de grote distributie zijn hierin niet begrepen, maar wel in « de bedrijven met bijhuizen ».

Inschrijving van nieuwe autovoertuigen (a)

PERIODE	1976	1977	1978	$\frac{1977}{1976}$ en %	$\frac{1978}{1977}$ en %
Januari	38 327	38 972	45 003	+ 1,6	+15,5
Februari	32 587	38 461	39 955	+18,0	+ 3,9
Maart	44 579	46 635	44 554	+ 4,6	— 4,5
1e kwartaal	*115 493*	*124 068*	*129 512*	*+ 7,4*	*+ 4,4*
April	40 440	40 008	41 608	— 1,0	+ 4,0
Mei	36 577	43 954	38 002	+20,1	—13,5
Juni	39 287	42 285	43 006	+ 7,6	+ 1,8
2e kwartaal	*116 304*	*126 247*	*122 696*	*+ 8,5*	*— 2,8*
1e halfjaar	**231 797**	**250 315**	**252 208**	**+ 7,9**	**+ 0,8**
Juli	34 335	30 721	30 060	—11,7	— 2,2
Augustus	27 247	27 568	28 118	— 1,1	+ 2,0
September	31 965	28 412	28 615	—11,1	— 4,3
3e kwartaal	*93 547*	*86 701*	*86 793*	*— 7,8*	*— 1,6*
Oktober	32 296	33 913	31 906	+ 5,0	— 6,5
November	29 503	27 802	28 935	+ 6,1	+ 3,5
December	25 856	22 029	17 817	—17,3	—19,8
4e kwartaal	*87 655*	*83 744*	*78 658*	*— 4,6*	*— 6,7*
2e halfjaar	**181 202**	**170 445**	**165 451**	**— 6,3**	**— 4,1**
Het jaar	**412 999**	**420 760**	**417 659**	**+ 1,8**	**— 1,2**

(a) Exclusief de wagens in transito.

Bronnen : Ministerie van Verkeerswezen, Dienst Wegverkeer.
Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Verloop van de globale indicator van conjunctuurvoeling bij de consumenten
(gestandaardiseerde reeks)

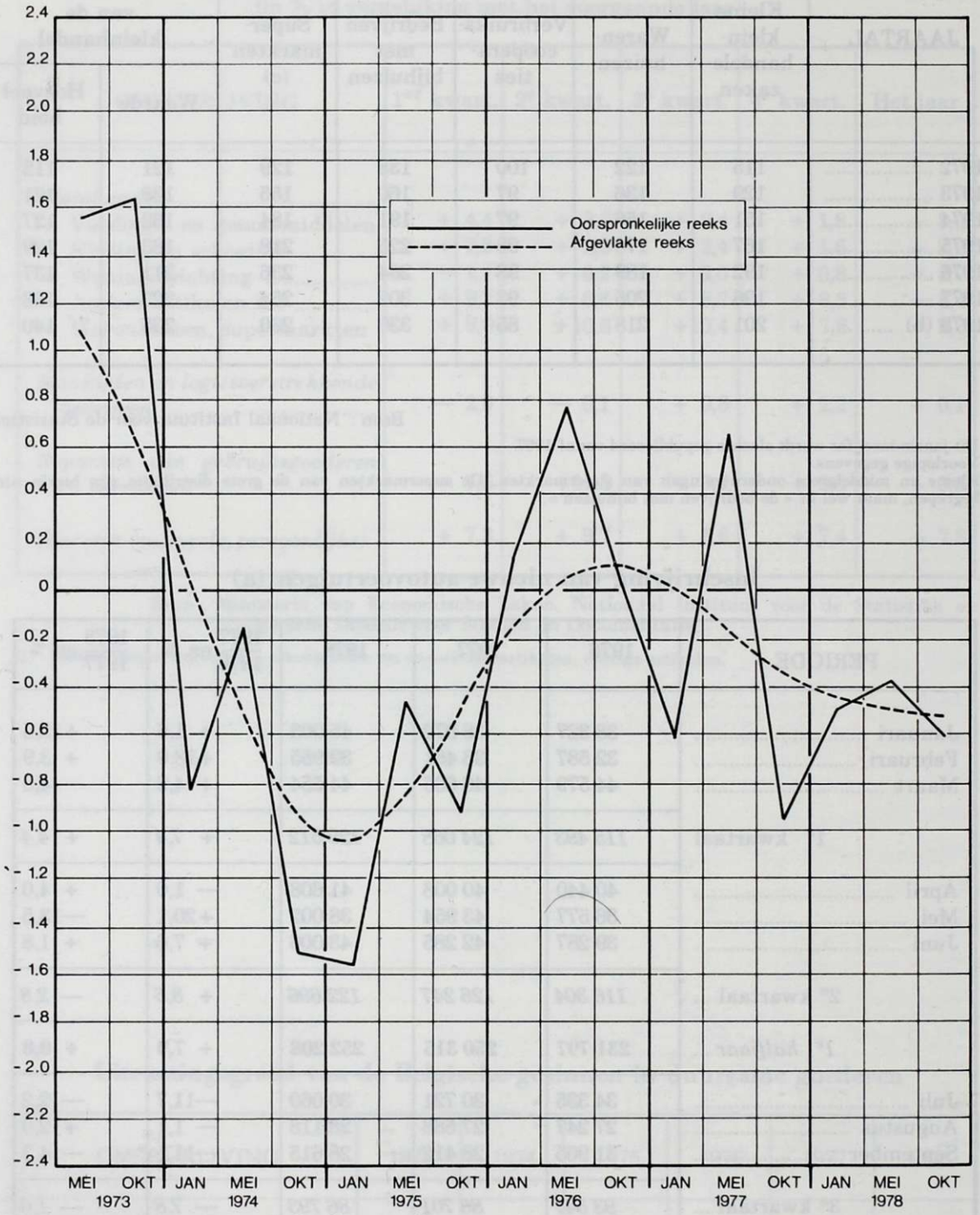

Bronnen : Europese Economische Gemeenschap.
Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Verkoop op afbetaling

Aantal contracten en jaarlijks verleend krediet volgens de aard der goederen

AARD DER GOEDEREN	Aantal contracten			Verleend krediet					
				Miljoenen franken			%		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978	1976	1977	1978
Vrachtwagens en bestelwagens, autobussen, zwaar vervoermaterieel	10 467	10 743	10 362	3 655	4 773	4 392	8,6	10,9	9,7
Landbouwmaterieel en landbouwtractoren	2 071	2 568	3 039	594	715	598	1,4	1,6	1,3
Personenauto's (exclusief autobussen)	217 827	200 494	195 014	23 217	23 890	25 580	55,0	54,7	56,9
Moto's, scooters, bromfietsen, rijwielen	17 083	13 576	10 899	419	391	371	1,0	0,8	0,8
Textielwaren, bontartikelen, klederen	341 294	312 172	280 202	548	469	399	1,3	1,0	0,8
Boeken	162 163	132 313	127 632	540	494	631	1,3	1,1	1,4
Bedrijfsuitrusting, andere dan de artikelen vermeld in de voorgaande rubrieken (handel, ambacht, nijverheid, vrije beroepen)	13 038	12 489	13 102	3 621	3 837	4 324	8,6	8,7	9,6
Huishoudartikelen en voorwerpen voor persoonlijk gebruik, niet elders genoemd	1 024 045	991 323	873 648	9 593	9 021	8 324	22,7	20,6	18,5
Diensten (reizen, herstellingen van motorvoertuigen	2 874	1 781	2 104	55	63	63	0,1	0,1	0,1
Totaal ...	**1 790 862**	**1 681 631**	**1 516 002**	**42 242**	**43 656**	**44 878**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Verkoop op afbetaling
Jaarlijks verleend krediet

FINANCIERINGS-VORM	1977			1978		
	Aantal	Bedrag		Aantal	Bedrag	
		Miljoenen franken	%		Miljoenen franken	%
Rechtstreekse financiering door de verkopers	934 060	11 154	25,5	779 959	10 703	23,8
Financiering door tussenkomst in het contract van :						
— banken	172 337	17 779	40,7	154 157	18 411	41,0
— financieringsorganismen en particulieren	571 062	14 722	33,7	581 886	15 765	35,2
Totaal ...	**1 677 459**	**43 656**	**100,0**	**1 516 002**	**44 878**	**100,0**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Verkoop op afbetaling
Achterstallen van drie of meer vervallen termijnen

FINANCIERINGS-VORM	Aantal uitstaande contracten op 30 juni		Schuldenaars welke, in de loop van het 2e halfjaar, in gebreke gebleven zijn tot het betalen van 3 of meer vervallen termijnen (a)			
			1977		1978	
	1977	1978	Aantal	%	Aantal	%
Rechtstreekse financiering door de verkopers	760 506	740 454	26 648	42	23 083	58,9
Financiering door tussenkomst in het contract van :						
— banken	321 683	320 440	3 726	6	3 925	10,0
— financieringsorganismen en particulieren	391 037	427 210	32 419	52	12 155	30,1
Totaal ...	**1 473 406**	**1 488 104**	**62 753**	**100**	**39 163**	**100,0**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Het betreft hier het totaal van de schuldenaars, begrepen in de toestand op 30 juni, en voor wie in de loop van het volgend halfjaar een achterstal werd vastgesteld van drie of meer vervallen termijnen of voor wie het dossier werd overgemaakt aan de Dienst der Geschillen.

Persoonlijke leningen
Verleende kredieten per semester

FINANCIERINGSVORM	2e halfjaar 1977			1e halfjaar 1978			2e halfjaar 1978		
	Aantal contracten	Bedrag		Aantal contracten	Bedrag		Aantal contracten	Bedrag	
		Miljoenen franken	%		Miljoenen franken	%		Miljoenen franken	%
Banken	223 470	24 193	71,0	146 895	16 377	58,6	256 838	28 295	71,8
Financieringsorganismen en particulieren	94 637	9 859	39,0	105 966	11 566	41,4	101 022	11 123	28,2
Totaal ...	**318 107**	**34 052**	**100,0**	**252 861**	**27 943**	**100,0**	**387 860**	**39 418**	**100,0**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

OVERZICHT VAN DE ECONOMISCHE ONTWIKKELING DER GEWESTEN

Persoonlijke leningen gefinancierd door banken, financieringsorganismen en particulieren
Indeling volgens het aantal contracten, hun waarde en hun termijn

TERMIJN	Aantal contracten									
	tot 5 000 F		van 5 001 tot 10 000 F		van 10 001 tot 35 000 F		van 35 001 tot 150 000 F		van 150 001 F en meer (a)	
	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978	1977	1978
tot 12 maanden	1 065	1 098	15 167	10 235	97 549	73 572	97 278	80 123	23 149	21 248
van 13 tot 24 maanden	39	—	128	5	42 300	19 731	101 672	64 309	6 264	4 118
25 maanden en meer	—	—	1	—	91	18	83 138	40 614	63 651	42 789
Totaal ...	**1 104**	**1 098**	**15 296**	**10 240**	**139 940**	**93 321**	**282 088**	**185 046**	**93 064**	**68 155**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Vanaf het eerste halfjaar 1973 werd de vroegere grens van de persoonlijke leningen tot 150 000 F afgeschaft, zodanig dat vanaf deze periode alle leningen ongeacht het bedrag in de statistiek opgenomen worden.

ZESDE DEEL

OVERZICHT VAN DE ECONOMISCHE ONTWIKKELING DER GEWESTEN

ECONOMISCHE ONTWIKKELING DER GEWESTEN

In dit gedeelte worden enkele overwegingen gemaakt over de economische ontwikkeling van 's lands drie gewesten, nl. Brussel, Vlaanderen en Wallonië.

Sommige regionale gegevens kunnen pas met vertraging worden verkregen; enkele ervan zijn opgenomen in de verschillende beschouwde afdelingen — voornamelijk die in verband met de regionale boekhouding en de investeringsuitgaven — en verstrekken dus een informatie waarvan het belang niet louter historisch is, gezien zij het mogelijk maakt na te gaan op welke grondslagen de conjunctuur zich ontwikkelt.

AFDELING I. — BRUSSEL

§ 1. — STRUCTUURGEGEVENS

1. — *Bruto regionaal produkt.*

Het bruto binnenlands produkt tegen factorkosten van het Brusselse gewest bedroeg in 1976, 378,3 miljard frank; het vertegenwoordigt 16,1 % van dat van het Rijk en deze verhouding is sedert 1970 vrij constant. Het produkt per inwoner in lopende prijzen bereikt 361 500 F, waardoor het op het indexcijfer 151,1 t.o.v. het gehele land komt; tijdens de periode van 1972 tot 1974 was het onder het peil van 150 gedaald. Behalve in deze tijdspanne en sedert 1970 ligt het boven dit niveau.

Het globaal produkt in prijzen van 1970 beloopt over 1976, 216,7 miljard, d.i. een zelfde bedrag als in 1975, toen het met 2,3 % zakte t.o.v. 1974. In 1972, 1973 en 1974 steeg het groeirata van deze grootheid telkens met 3,5 % t.o.v. het jaar voordien. De gemiddelde toeneming tussen 1970 en 1976 komt op 2 %, tegen 4,1 % voor het Rijk. Sedert 1970 waren de groeirata van deze regio geringer dan die van het Rijk en de andere gewesten, maar toen de teruggang in 1975 algemeen werd, was deze in de hoofdstad minder sterk dan elders.

Uit de spreiding van het globaal produkt in lopende prijzen en naargelang van de bedrijfstakken blijkt dat de betrekkelijke belangrijkheid van de fabrieksnijverheid op zeven jaar tijd verder veld verloor (van 19,7 % van het B.R.P. in 1970 tot 15,9 % in 1976); dit is trouwens ook het geval in het Rijk (van 33,2 % tot 29,7 %). De meeste sectoren droegen tot deze teruggang bij en dan vooral de sectoren papier en uitgeverijen, de metaalverwerking en de scheikundige nijverheid.

Na een daling tussen 1971 en 1975 kwamen in 1976 de sectoren handel, banken, verzekeringen en woongebouwen weer op het peil van 1970; een gelijkaardig verschijnsel deed zich in het gehele land voor, maar op een minder opvallende wijze. Door hun verticale stuwing konden de financiële diensten en het verzekeringswezen een tegengewicht vormen voor het terreinverlies van de handelssector, die tot in 1975 bleef teruglopen, maar zich naderhand herstelde; hetzelfde geldt voor de woongebouwen.

Gedurende de gehele periode kon de sector vervoer en verkeer zijn positie handhaven, terwijl die van de diensten aanmerkelijk verbeterde, ondanks een lichte teruggang in 1974. De land- en bosbouw, de visvangst evenals de extractienijverheden zijn in de streek nagenoeg onbestaande, zoals trouwens sedert 1975 de ijzer- en staalnijverheid en de non-ferrometalen.

2. — *Investeringsuitgaven.*

De investeringsuitgaven van de bedrijven in werking, die in deze regio 9,7 % vertegenwoordigen van deze welke in 1964 in het gehele land werden gedaan, beliepen in 1976 nog slechts 5,5 % van dit totaal; in dat jaar strekten zij over een bedrag van 4 789 miljoen frank. In de vorm van een indexcijfer blijkt dat de bestedingen met betrekking tot Brussel het hoogst waren in 1965 en thans de geringste van de 3 gewesten zijn (135,2 in 1976, tegen 238,8 voor het Rijk).

Het aandeel van het gewest in de totale investeringen in nieuwe bedrijven kwam sedert vele jaren niet verder dan 1 % van het totaal over het Rijk. Een dergelijk rampzalig percentage geeft blijk van het economisch verval van een gewest dat eens een der voorspoedigste van België was.

De dalende rangorde van de voornaamse industrieën die in 1976 het grootste gedeelte van de investeringen voor hun rekening namen, ziet er als volgt uit (tussen haakjes de cijfers over het Rijk) :

— bouwnijverheid : 29,6 % (8,7 %);

— scheikundige nijverheid, rubber en aardolieraffinage : 20,8 % (28,0 %);

— metaalnijverheid : 20,0 % (32,2 %);

— drukkerijsector : 10,5 % (1,4 %).

Per tewerkgestelde liepen de investeringsuitgaven te Brussel op van 34 900 F in 1972 tot 44 000 F in 1976, en bereikten een piek van 48 000 F in 1974. Voor het Rijk zijn die bedragen 60 900 F in 1972, 89 500 F in 1974 en 85 000 F in 1976.

§ 2. — INDUSTRIELE PRODUKTIE

Het (kalenderverbeterd) indexcijfer van de industriële produktie, exclusief de bouwnijverheid, steeg in 1978 met gemiddeld 4,6 % in dit gewest, terwijl het op het nationaal vlak slechts met 2,0 % opliep. In de loop van het jaar versnelde evenwel de stijging, gezien zij, vergeleken met het overeenstemmend kwartaal van 1977, 3,6 %

bereikte tijdens de eerste drie maanden van 1978 en nadien, tijdens de drie volgende maanden, weer naar 1,7 % zakte, maar gedurende de twee laatste kwartalen weer opliep (+5,2 % en +9,0 % respectievelijk). Deze groei was groter dan die welke voor het Rijk gold. Daarbij kan worden opgemerkt dat de piek van dat indexcijfers tijdens het 4e kwartaal 1974 (123,0) nog steeds ver verwijderd ligt van de huidige prestaties, gezien het gunstigste kwartaalindexcijfer niet boven 115,4 (4e kwartaal) uitreikt. Bij opname in dit indexcijfer van de bouwnijverheid, lijken de resultaten minder gunstig daar de stijging over het jaar slechts 0,4 % bereikt (0,3 % voor het Rijk). In het eerste halfjaar werd een negatieve groei (—1,9 %) vastgesteld, gevolgd door een matig herstel tijdens de 2e helft van het jaar (+3 %).

Dienvolgens is de bouwnijverheid verantwoordelijk voor de geringheid van de toename van de industriële produktie, zowel wat de regio's als het gehele land betreft. De produktie van deze sector daalde te Brussel met 11,7 % tijdens het 1e halfjaar (t.o.v. de overeenkomstige periode van 1977) en met 4,9 % tijdens het tweede. Over het gehele jaar komt de teruggang op gemiddeld 8,5 %.

De produktie in de fabrieksnijverheid liep in 1978 op met gemiddeld 4,2 % (+2,9 % voor het gehele land). Deze verbetering werd ingezet tijdens het laatste kwartaal van 1977, maar groeide verder het gehele jaar door. Ondanks een vertraging in het 1e kwartaal gaat, achter de hausse met 3,7 % over het jaar in de voedingsmiddelen- en dranknijverheid, het feit schuil dat de verbetering vooral rond het midden van het jaar plaats greep (meer bepaald in het 2e kwartaal) en dat rond het einde van 1978 een aanmerkelijke vertraging intrad. In de tabaksnijverheid liep de bedrijvigheid fel achteruit in 1978. De produktie van de textielnijverheid kende in dat jaar een gunstige ontwikkeling (15,6 %); na een forse toeneming rond het einde van 1977 en ondanks een inzinking in het begin van het jaar, kwam de bedrijvigheid in deze sector weer flink op peil tijdens de periode april-juni (+24,2 % t.o.v. de overeenkomstige periode van 1977); tijdens de laatste 2 kwartalen deinde zij weer enigszins uit. Deze ontwikkeling was gunstiger in de Brusselse regio dan over het gehele land.

In de kleding- en schoeiselnijverheid steeg de produktie in 1978 globaal met 3,5 %, maar deze groei deed zich voor tijdens het 1e (+25,7 %) en het 3e (+6,1 %) kwartaal; over de andere periodes van het jaar werden produktiedalingen vastgesteld, hetgeen niet strookt met het verloop in de overige gewesten, waar de produktie gedurende het 1e halfjaar terugliep, maar zich naderhand herstelde.

Tijdens het verlopen jaar stagneerde de produktie in de houtnijverheid. De in de 2e helft van 1977 begonnen teruggang zette zich gedurende een gedeelte van 1978 verder door. Daarna verbeterde de activiteit, maar brokkelde weer af tijdens het laatste kwartaal. In de papier- en kartonnijverheid liep de produktie met 19 % op. De groei was zeer aanzienlijk tijdens het grootste gedeelte van het jaar, maar vertraagde enigszins tijdens de laatste drie maanden. Voor het Rijk was de toename niet zo groot en was vooral op het einde van het jaar geconcentreerd.

De stijging met 11,5 % in de chemische en de rubbernijverheid is te danken aan de aanmerkelijke groei tijdens de 2e helft van 1978, daar in het eerste halfjaar een geringe vermindering werd waargenomen. Deze toename is groter dan die voor het gehele land. De daling met 15,7 % in de nijverheid van de niet-metaalhoudende

mineralen was reeds aanzienlijk gedurende de eerste zes maanden van het jaar en in het 3e kwartaal verscherpte zij nog; nadien kwam een lichte verbetering die groter was dan die welke voor die sector voor het gehele land werd vastgesteld. De basismetaalnijverheid loopt eveneens terug (—3,5 %), maar de inzinking leek naar het einde van het jaar toe te kunnen worden opgevangen; hierbij kan worden aangestipt dat op het vlak van het Rijk deze industrie een vooruitgang met 7,9 % boekte.

In de metaalverwerking (+3,3 %) hield de verbetering ook op het einde van het jaar aan, hoewel gedurende het 3e kwartaal een lichte teruggang werd waargenomen. Op het vlak van het Rijk groeide de produktie van deze sector slechts met 0,8 %. Bij de niet mechanische metaalconstructies was er een daling met 7,1 % en dat produktieverlies werd nog scherper naar het einde van het jaar toe. De niet-elektrische machines en de fijnmechaniek stagneerden (—0,3 %) het gehele jaar door en dat geldt ook voor de elektrische machines en toestellen (+0,7 %), waarbij deze echter aanzienlijk terugliepen tijdens het 3e kwartaal, na een evenredige vooruitgang gedurende de drie voorgaande maanden. Het transportmaterieel ondersteunt met zijn groei (+13,3 %) de gezamenlijke sector van de metaalverwerking; het gehele jaar door was de toeneming aanhoudend, maar steeg nog rond het einde van het jaar.

De electriciteitsproduktie verminderde met 7,5 %, de oorzaak van deze daling schuilt in een teruggang van 38,8 % gedurende het 2e kwartaal; tijdens de overige kwartalen werd een bescheiden toeneming geboekt. De waterdistributie liep met 11,7 % op, waarbij de groeipieken in het 1e en in het 3e kwartaal liggen.

De industriële bedrijvigheid in het Brusselse boekte groeipercentages die over het algemeen hoger liggen dan die voor het Rijk; in de hoofdstad was het herstel van de bedrijvigheid dus betrekkelijk groter. Er mag echter niet uit het oog worden verloren dat het indexcijfer van de industriële produktie in het Rijk 11,4 % hoger ligt dan dat van de regio. Hoewel het verschil enigszins is verkleind t.o.v. 1977, is het toch duidelijk dat de gedrukte stemming aanhoudt.

De weinig gunstige produktieresultaten van het gewest kunnen worden verklaard door verschillende factoren — o.m. kan worden opgemerkt dat :

— het Brusselse gewest beperkt is tot 19 gemeenten en aldus niet over zijn natuurlijke economische zone kan beschikken;

— het grondgebied van Brussel nagenoeg volledig bebouwd is en de grondaanwending bevroren, waardoor de expansie van groeiende nijverheden wordt bemoeilijkt en deze dan de voorkeur geven aan andere regio's;

— de uitwijking aanlokkelijke mogelijkheden biedt voor ondernemingen in moeilijkheden; door deze oplossing kunnen zij vaak het hoofd bieden aan hun schuldenlast door het vrijmaken van vastgelegd kapitaal (hoge grondprijzen).

Kortom, door de vele, zowel administratieve als economische hinderpalen wordt de handhaving en uiteraard de vestiging van nieuwe bedrijven met enige omvang in de hoofdstad steeds moeilijker en dat heeft een weerslag op het produktiepeil.

§ 3. — WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID

De volledige werkloosheid (alle categorieën) te Brussel vertoont drie hoofdkenmerken die haar van die in het Rijk onderscheiden :

— in de hoofdstad stijgt de volledige werkloosheid sneller dan elders; het verschil tussen het regionaal groeirata (+6,8 % in 1978) en het nationaal groeirata (+5,6 %) toont duidelijk aan hoe deze toestand sedert enige tijd in de hoofdstad verslechtert;

— de mannen worden er meer getroffen dan de vrouwen; in 1978 nam het aantal mannelijke werklozen met 11,7 % toe in Brussel en slechts 2,4 % in het gehele land; de vrouwelijke werkloosheid steeg respectievelijk met 2,4 % en 8,0 %;

— in het gewest vertoont zij een verschillende structuur tegenover deze van het Rijk; op 1 000 werklozen in België zijn er 415 mannen en 585 vrouwen, terwijl op hetzelfde aantal te Brussel de verhouding op 513 mannen en 487 vrouwen komt.

Ook kan nog worden gewezen op andere verschillen : zo is de jongerenwerkloosheid weliswaar betrekkelijk geringer in het Brusselse dan in het gehele land, maar zij neemt er dan ook sneller toe. Deze opmerking geldt uitsluitend voor de mannen : in 1978 groeide hun aantal met 17,8 % aan te Brussel, terwijl het slechts met 6,8 % opliep in het Rijk. Dezelfde vaststelling geldt voor de werklozen van 25 tot 50 jaar. Bij de andere werklozen wordt zowel te Brussel als in het gehele land een daling waargenomen, alhoewel de omvang ervan geringer is in de hoofdstad, behalve dan wat de vrouwen betreft.

Op 30 maart 1978 was, voor Brussel, de uitsplitsing in arbeiders en bedienden van de bij de sociale zekerheid ingeschreven werknemers verschillend van structuur ten opzichte van de andere regio's. Slechts 28,2 % van het totaal aantal werknemers behoorde tot de categorie der arbeiders, terwijl in de beide andere gewesten dit aandeel 50 % beliep en ook op het vlak van het Rijk rond dit percentage ligt; het gewest heeft dus een duidelijke invloed op de totale indeling. Tussen 31 maart 1977 en 31 maart 1978 liep het aantal van deze werknemers enigszins terug in het Rijk, maar bleef stabiel te Brussel. In het gewest en tijdens dezelfde periode steeg het aantal werknemers in de diensten zoals verkeer en vervoer (+1,5 %), kredietinstellingen, verzekeringswezen en diensten aan ondernemingen (+3,4 %) en andere diensten (+4,1 %), maar daalde in de handel, de horecasector en de herstellingen (—3,8 %). Een toeneming werd ook vastgesteld in de metaalverwerkende nijverheid en de precisiemechaniek (+1,8 %), tegen een vermindering in de andere fabrieksnijverheden (—7,0 %) en inzonderheid in de lederindustrie (—17,2 %) en de rubbernijverheid (—45,8 %), evenals in andere die belangrijker zijn voor de werkgelegenheid zoals kleding (—12,7 %) en drukkerijen en uitgeverijen (—3,1 %). In de bouwnijverheid en de burgerlijke bouwkunde verminderde de werkgelegenheid eveneens (—8,3 %), en ook in de chemische nijverheid (—10,2 %).

Tijdens het jaar 1978 sloten te Brussel 329 ondernemingen hun deuren (+26,5 % t.o.v. het voorgaande jaar), waarbij 6 126 werknemers zonder betrekking vielen (+8,2 %).

§ 4. — INVESTERINGEN

Sommige investeringen worden begunstigd met de voordelen van de wetten van 17 en 18 juni 1959, 14 juli 1966 en 30 december 1970. Voor het gehele land bedroegen zij 54,3 miljard en voor Brussel 903 miljoen, dit is 1,7 % van het totaal. Sedert de toepassing van de eerste wetten — dus sedert 1959 — tot 1978 beliepen de gesteunde investeringen 784,2 miljard frank voor het Rijk en 17,9 miljard voor het gewest, dit is 2,3 % van het totaal.

De rentevergoedingen voor 1978 bedroegen in de regio 70 miljoen, dit is 1,9 % van het rijkstotaal en 700 miljoen over de jaren 1962-1978, d.w.z. 1,4 van die welke op nationale schaal werden verleend. De kapitaalpremies en/of -toelagen voor het gewest kwamen in 1978 op 8 miljoen (0,2 % van het totaal); in dat jaar werden zij voor het eerst te Brussel verleend.

Nog in 1978 bedroegen de voorziene buitenlandse investeringen in de fabriek-snijverheid 2 358 miljoen frank (19,4 % van de voor het Rijk voorziene); 2,3 % van dit bedrag ging naar de industrie, 51,3 % naar de handel en 46,4 % naar de diensten. Het is wellicht nuttig deze percentages te vergelijken met die voor het Rijk, — de industrie bekomt 61,3 % van de voorziene buitenlandse investeringen, — want daaruit blijkt duidelijk de bestemming als « dienstenregio » die het gewest voor de buitenlandse investeerders is. In een geregionaliseerd land kan een gewest zijn welvaart niet uitsluitend op de diensten steunen maar moet het ook een stevige industriële basis hebben.

§ 5. — HANDEL EN DIENSTEN

De statistiek van de verrichtingen in het kader van de B.T.W. maakt het mogelijk in een bepaalde mate inzicht te krijgen in de ontwikkeling van deze sector. Zij behelst immers de maandelijkse B.T.W.-aangiften van de ondernemingen met een jaarlijks omzetcijfer van meer dan 15 miljoen frank. Daar het om gegevens in lopende prijzen gaat, omvat zij zowel de prijsbewegingen als de hoeveelheidsschommelingen.

De toeneming van het omzetcijfer van de groothandel vertraagde in het gewest; zij bereikt nog slechts 2,9 % in 1978, tegen 5,1 % een jaar voordien. In aanmerking nemend dat de hausse van de groothandelsprijzen te Brussel dezelfde mag worden geacht als voor het gehele land, dan was, reëel, de stijging van de groothandel aanzienlijker in 1978 dan in 1977 (respectievelijk 4,9 % en 2,6 %). Naar waarde liepen de landbouwgrondstoffen in 1978 op met 21,5 %, de farmaceutische produkten met 10,8 %, de voedingsmiddelen, dranken, tabak met 8,1 %, machines, materieel en voertuigen met 5,6 % en textiel en schoeisel met 2,6 %. Hout en bouwmaterialen stagneerden, terwijl de minerale brandstoffen en industriële chemische produkten met 2,6 % daalden; ook de huisbrandartikelen verminderden (—1,8 %). De recuperatiehandel zakte met 2,6 %.

Het omzetcijfer van de kleinhandel steeg met 8,7 % naar waarde (13,1 % in 1977). Indien men aanneemt dat de hausse van de consumptieprijzen in het Rijk die te

Brussel benaderen, dan wordt een lichte teruggang van het reële groeipercentage van het ene jaar op het andere vastgesteld (4,7 % in 1977 en 4,0 % in 1978). Naar waarde stegen de voedingsprodukten (21,8 %), boeken, tijdschriften en papierwaren (11,1 %), auto's en moto's, huishoudtoestellen en -uitrustingsmaterieel (7,2 %), schoeisel, lederwaren en meubileringsstoffen (5,7 %) en de in apoteken verkochte produkten (1,2 %); de kledingsartikelen verminderden (—2,2 %), evenals de geneeskundige produkten, de schoonheids- en onderhoudsprodukten (—10,6 %).

Het omzetcijfer van de warenhuizen en supermarkten nam met 9,8 % toe (12,4 % in 1977) en dat van het hotel- en restaurantwezen met 1,7 % (12,1 % in 1977).

AFDELING II. — VLAANDEREN

§ 1. — BRUTO REGIONAAL PRODUKT

De bijdrage van Vlaanderen in het bruto binnenlands produkt ging van 55,0 % in 1974, over 55,6 % in 1975 naar 56,2 % in 1976.

Tot 1974 kende het bruto geografisch produkt in Vlaanderen een tamelijk spectaculaire aangroei (van 1966 tot 1974 stijgt het jaarlijks gemiddeld met 6,2 %).

De expansie van de grote sectoren loopt evenwel uiteen. De secundaire sector is in de periode 1966-1974 het snelst gegroeid : gemiddeld steeg de bruto toegevoegde waarde er met 7,3 %; voor de landbouw was dat 4,6 % en voor de tertiaire sector 5,3 %.

Binnen de secundaire sector was het in Vlaanderen de industrie die in de beschouwde periode de snelste en regelmatigste groei heeft gekend (jaarlijks gemiddeld : +8,1 %). Voor het bouwbedrijf is dat 3,3 % en voor energie-water +8,9 %.

Voor de onderscheiden industriën was de expansie het hoogst (+10 %) in de basismetaal, chemie en overige industriën. Ook de groei bij de metaalverwerking (+9,3 %) en hout (+9,5 %) lag nog merkelijk hoger dan deze van de totale industrie. Bedrijfstakken die dit snelle expansieritme niet volgden waren textiel, kleding, voeding en bouwmaterialen.

In de tertiaire sector was de meest opvallende groei te noteren bij de financiële diensten (jaarlijks gemiddeld +10 %).

Tot 1974 was volgens de evolutie van de bruto toegevoegde waarde de groei van de meeste bedrijfstakken hoog.

In 1974 verminderde de groei van de nijverheidsproduktie reeds merkelijk.

In 1975 komt de instorting van de groei. De enkele uitzonderingen van bedrijfstakken die hun produktie niet inkrimpen zijn de electriciteit, machinebouw, transportmaterieel en het bouwbedrijf. Bedrijfstakken die in 1975 het zwaarst getroffen werden zijn de minerale brandstoffen, basismetaal, chemie, electrotechniek, textiel en papier.

In 1976 kennen we een krachtdadige doch korte herneming, en voor 1977 noteren we een groei van het B.R.P. van 2 %.

Voor 1978 en 1979 zou de trend minder snel verlopen en zou het B.R.P. in Vlaanderen respectievelijk +1,1 % en +1,7 % stijgen. De bedrijfstakken die met de zwaarste negatieve cijfers hebben af te rekenen zijn textiel en kleding.

Kortom in 1977 en in 1978 blijft van de opleving van 1976 weinig over.

Het zijn vooral de basisindustrie en de bouw die hun omzet zien dalen.

§ 2. — INDUSTRIELE PRODUKTIE

Daar waar eind 1977 in Vlaanderen het gemiddeld algemeen indexcijfer van de industriële produktie (zonder bouw) 1,8 % steeg, was dit vooral te wijten aan de gunstige resultaten behaald in het eerste semester van 1977.

Het tweede semester van 1977 en ook het eerste semester van 1978 vertoonden een duidelijke stagnatie van de industriële produktie. De verbetering die zich tijdens het tweede semester van 1978 manifesteerde werd uitsluitend gerealiseerd tijdens de laatste vier maanden van 1978. Aldus bereikt het bruto algemeen indexcijfer voor de industriële produktie (zonder bouw) in Vlaanderen voor het vierde trimester van 1978, 140,1 tegenover 134,6 op hetzelfde tijdstip een jaar tevoren.

Deze stijging van het algemeen indexcijfer in 1978 is uitsluitend te wijten aan de verhoogde produktie van grondstoffen en halffabrikaten. Vooral de produktiestijging in de basismetaalnijverheid speelde hierin een belangrijke rol; ook een verbetering in de papiernijverheid en in de scheikundige nijverheid droeg tot dit resultaat bij.

Voor de bouwnijverheid in Vlaanderen noteren we een achteruitgang in 1978 met 8 % tegenover het vorige jaar. De produktiedaling is vooral het gevolg van de activiteitsdaling bij de openbare werken en in de woningbouw : het aantal begonnen woningen daalde aanzienlijk, alhoewel het, in vergelijking met de periode van vóór 1974, nog op een bevredigend peil bleef.

De produktie van de basismetaalnijverheid nam in 1978 in Vlaanderen slechts met 3 % toe, daar waar de stijging in 1977 t.o.v. 1976 13 % was.

De verbetering doet zich meer gevoelen in de basisindustrie, die vooral in Wallonië geconcentreerd is, terwijl ze zich in de andere sectoren der verwerkende nijverheid, vooral gevestigd in Vlaanderen, minder manifesteert.

De verbetering die er toch kwam werd vooral begunstigd door de opleving van de vraag naar grondstoffen en halffabrikaten. De produktie van de ijzer- en staalnijverheid, die voor een groot deel in het buitenland wordt afgezet, werd door de wereldcrisis van 1975 het hardst getroffen. Ze is nu in zoverre hersteld dat ze ongeveer het peil van 1970 heeft bereikt, maar toch nog ver onder dit van 1974 blijft.

De produktie van de metaalverwerkende nijverheid in Vlaanderen kende in 1978 een lichte achteruitgang ten opzichte van 1977 (—1,5 %). De niet-mechanische constructie, de elektrische constructie evenals de produktie van transportmaterieel vertoonden een lichte teruggang, wegens een stagnatie of een produktievermindering in bijna alle subsectoren. Het was evenwel de elektrische constructie die iets van dit verlies compenseerde.

De produktie van non-ferrometalen in Vlaanderen lag in 1978 5,4 % lager dan in 1977. Een sterke vermindering in de koper- en zinkproduktie is hiervan de oorzaak.

De slechte resultaten van het eerste kwartaal in 1978 deden de produktie van de groeven met circa 11 % dalen t.o.v. 1977. Een duidelijke vertraging in het dalingstempo is nochtans merkbaar, daar eind 1977 de produktie met 25 % achteruit ging t.o.v. deze in 1976. Deze minder slechte resultaten waren vooral het gevolg van een duidelijke verbetering in sommige subsectoren, die vooral bouwsteen leveren.

Bij de fabrieksnijverheid bleef de produktie stagneren rond het peil van het voorgaande jaar (+0,4 %); dit omdat praktisch alle takken van deze sector een stagnatie in de activiteiten vertonen.

Daar waar de stijging in de voedingsmiddelen- en dranknijverheid in 1977 met 3,4 % steeg t.o.v. 1976, beperkte de aangroei in 1978 zich tot 0,1 %. Deze zeer zwakke groei was het gevolg van de minder snelle groei van de produktie van voedingsmiddelen en van de verdere terugloop van de drankenfabricage.

Een door de crisis zwaarst getroffen sector in Vlaanderen is zonder twijfel de textielnijverheid. De produktie die vorig jaar toch reeds op een laag peil lag, kende dit jaar nogmaals een achteruitgang met ongeveer 5 %. Deze verdere terugloop vloeit voort uit het feit dat nu vrijwel alle subsectoren in moeilijkheden blijken te geraken (ook de wolspinnerij en weverij, die tot nu toe nog relatief goed stand hielden).

Een sector die in Vlaanderen verschillende jaren tegen een inkrimpende produktie aanzag is de confectie- en schoeiselnijverheid; in 1977 noteerde men nog een daling van circa 10 % t.o.v. het jaar voordien. In 1978 vertoonde deze produktie echter opnieuw een positief resultaat (+1,3 % t.o.v. 1977); dit vooral dank zij de vooruitgang in de confectienijverheid.

De scheikundige en rubbernijverheid kende in 1978 in Vlaanderen een minder snelle aangroei dan in 1977 (+6 %); dat 1978 slechts werd afgesloten met een produktiestijging van 3 % is te wijten aan een stagnatie gedurende het eerste semester van 1978.

Alhoewel de papierverwerking in 1978 niet boven het peil van 1977 kwam, verhoogde de produktie in de totale papier- en kartonnijverheid in Vlaanderen in 1978 met 4,4 % t.o.v. 1977; dit vooral dank zij een sterk verhoogde activiteit in het laatste kwartaal van 1978. De produktiestijging was ook uitsluitend het gevolg van een opgedreven produktie van de niet-afgewerkte produkten in deze sector.

In de energiesector kent de steenkoolontginning in Vlaanderen in 1978 een daling t.o.v. 1977 en zeker t.o.v. 1976. De daling in 1978 van circa 5 % die nochtans veel minder belangrijk is dan deze van 1974 en 1975 spruit vooral voort uit het slechte resultaat van het derde kwartaal van 1978.

Wegens toevallige factoren lag de petroleumverwerking circa 10 % lager in 1978 dan in 1977, terwijl de elektriciteitsproduktie met ongeveer hetzelfde percentage toenam. Deze laatste stijging spruit voort uit de trendmatige stijging van de vraag voor huishoudelijk gebruik. Ook de forse vraagstijging van bedrijfstakken zoals het basismetaal en de chemie zijn hier niet vreemd aan.

De produktie in de Vlaamse ledernijverheid, die sinds 1970 weliswaar constant terugliep, verminderde in 1978 eensklaps met 33 %. Ook de tabaksnijverheid en de houtnijverheid, twee sectoren die tot nu toe relatief goed stand hielden in Vlaanderen, zagen hun produktie in 1978 verminderen met respectievelijk 1,3 % en 5 %.

§ 3. — TEWERKSTELLING

Volgens de tewerkstellingstatistieken van de R.S.Z. stelde de secundaire sector in Vlaanderen in 1977, 757 000 personen tewerk, de tertiaire 770 000 en de primaire circa 8 000. Het aandeel van de landbouw bedroeg 0,5 %, dat van de secundaire 49,3 % en dat van de tertiaire sector 50,2 %. In totaal (overheid + privé) was het dus de tertiaire sector die het grootst aantal tewerkgestelden telde. Op 31 maart 1978 bedroeg het toaal van de onder de sociale zekerheid ressorterende werknemers 1 528 066, d.i. ongeveer 2 000 eenheden minder dan op hetzelfde tijdstip van 1977. Deze daling is vooral te wijten aan de verminderde tewerkstelling in de secundaire sector.

De bedrijfstak die in Vlaanderen het grootst aantal personen tewerkstelt is de metaalverwerking. Als men alle metaalverwerkende bedrijven samen beschouwt, komt men op 31 maart 1978 aan een tewerkstelling van 189 292 eenheden. Voegt men hier ook nog de basismetaalnijverheid aan toe, dan komt men aan een totaal van 221 549, hetzij 15 % van het totaal aantal tewerkgestelden onderworpen aan de R.S.Z. Na de metaalverwerking zijn de belangrijkste bedrijfstakken op het gebied van de tewerkstelling de bouw (137 112), en de vervoersector (106 369), de groothandel

(91 955), de voeding (66 923), de kleinhandel (60 375), de textiel (59 020), chemie (46 533) en kleding (42 749). Binnen de metaalverwerking telt de automobielsector 59 071 en de elektrotechniek 52 610 tewerkgestelden.

In Vlaanderen treedt in alle provincies de metaalverwerking sterk op de voorgrond. Behalve in Oost-Vlaanderen is de metaalverwerking steeds de bedrijfstak die het grootst aantal tewerkgestelden telt. In Oost-Vlaanderen is dit textiel. Naast metaalverwerking treden verder overal het bouwbedrijf en de diensten op het voorplan.

In Antwerpen zijn vervoer, groothandel, financiën en chemie zeer belangrijke tewerkstellingspolen, terwijl dit in Limburg de sector energie-water is, in Oost-Vlaanderen textiel (kleding), in West-Vlaanderen textiel, hout en kleding en in Vlaams-Brabant de sector voeding en kleinhandel is.

De tewerkstelling van de onderscheiden bedrijfstakken loopt van de ene tot de andere provincie sterk uiteen. Het grootst zijn de verschillen voor energie-water (circa 20 000 in Limburg, ongeveer 1 500 in Vlaams-Brabant), chemie (± 27 000 in Antwerpen, circa 1 800 in West-Vlaanderen), textiel (ongeveer 35 000 in Oost-Vlaanderen, 500 in Vlaams-Brabant), groothandel (± 35 000 in Antwerpen, ± 7 000 in Limburg), vervoer (± 35 000 in Antwerpen, ± 2 500 in Limburg) en financiële diensten (± 27 000 in Antwerpen, ± 5 000 in Limburg).

De bedrijfstak die in Vlaanderen de ondernemingen met de hoogste gemiddelde tewerkstelling telt is de basismetaal (450). Dan volgen energie-water (260), elektrotechniek (175), transportmaterieel (167) en chemie (115).

De bedrijfstak met de laagste gemiddelde tewerkstelling per onderneming in de secundaire sector is de bouw (9). In de tertiaire sector zijn dat de kleinhandel, horeca en reparatie (5).

De verschillen in gemiddelde tewerkstelling zijn het grootst in de industrie (vooral binnen de subgroepen basisindustrie en metaalverwerking). Er bestaan in Vlaanderen vooral ook verschillen in gemiddelde tewerkstelling tussen de provincies waar een bedrijfstak goed vertegenwoordigd is en daar waar hij weinig voorkomt. Chemie en vervoer zijn uitgesproken Antwerpse specialiteiten, terwijl hetzelfde geldt voor textiel in Oost en West-Vlaanderen.

§ 4. — WERKLOOSHEID

In 1978 werden in Vlaanderen 152 311 volledig uitkeringtrekkende werklozen geteld (97 709 vrouwen en 54 602 mannen) : dit betekent dat de stijging zich verder doorzet, maar met een verzwakt stijgingstempo. Inderdaad, daar waar voor 1977 het gemiddeld aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen op basis van eindemaandgegevens nog met 15 % steeg, daalde dit voor 1978 tot 7,4 %, hetzij +9,3 % voor de vrouwen, en +4,2 % voor de mannen. Het maandgemiddelde der mannelijke werklozen met normale arbeidsgeschiktheid (39 694) steeg met 17,1 % in 1978 tegen +14 % in 1977; het maandgemiddelde voor de vrouwelijke werklozen (84 887) lag in

1978 12,5 % hoger dan in 1977 en 27,6 % hoger in 1977 dan het jaar tevoren. Dat in Vlaanderen het maandgemiddelde der uitkeringtrekkende volledig werklozen minder snel aangroeide in 1978 dan in 1977 is wel degelijk een gevolg van de regeringsmaatregelen genomen in het kader van het « Plan tot opslorping van de werkloosheid » en waarin tevens de mogelijkheid voorzien wordt om voor bepaalde werknemers met een beperkte of zeer beperkte geschiktheid, hun brugpensioen aan te vragen.

De provincie Antwerpen blijft wel het sterkst getroffen daar er 29 % van de uitkeringtrekkende volledig werklozen met normale arbeidsgeschiktheid aangetroffen werden; voor de provincie Oost-Vlaanderen zijn er dat 22,4 %, voor Limburg 18,5 %, voor West-Vlaanderen 15,8 % en voor Vlaams-Brabant 15,5 %.

Het gedeelte werklozen van minder van 25 jaar (alle categoriën) steeg in 1978 met 5,8 % en bereikt een totaal van 82 796 eenheden of 40,6 %. Volgens de telling van de volledig werklozen op 30 juni 1978 steeg het aantal jonge werklozen met 9,6 % tegen +25,2 % in 1977. Dat hun toestand er nochtans niet rooskleurig uitziet, wordt bewezen doordat in Vlaanderen een gedeelte jongeren die sinds 2 jaar en meer werkloos zijn, gestegen is van 4 746 in 1977 naar 7 364 in 1978.

Het feit dat de periode van werkloosheid steeds langer wordt, is een factor die specifiek bij de vrouwelijke werklozen tot uiting komt; het gedeelte vrouwen dat reeds sinds twee jaar of meer werkloos is in Vlaanderen steeg van 27 % in 1977 tot 37 % van het totaal aantal vrouwelijke volledig werklozen in 1978. Het gedeelte mannelijke werklozen, reeds twee jaar of langer werkloos, schommelde zowel in 1977 als in 1978 rond de 25 %. Het totaal aantal werklozen met normale arbeidsgeschiktheid, die sinds twee of meer jaar geen regelmatig werk meer hadden, bedroeg op 30 juni 1978 32,8 % van het totaal, tegen 37,3 % op hetzelfde tijdstip in 1977.

Op 31 december 1978 bedroeg de werkloosheidsgraad (1) in Vlaanderen 14,1 % tegen 13,5 % in 1977; voor het Rijk bedroegen ze respectievelijk 15,3 % en 14,5 %. De werkloosheidsgraad in Vlaanderen bij de vrouwen bedroeg 25,0 % in 1978 tegen 25,5 % voor het Rijk; bij de mannen waren ze 8,4 % en 9,7 %.

§ 5. — SLUITING VAN BEDRIJVEN

In Vlaanderen daalde zowel het aantal gesloten bedrijven als het aantal door deze sluitingen getroffen tewerkgestelden in 1978. Volgens het Fonds tot vergoeding van de ingeval van sluitingen ontslagen werknemers, bedroeg het aantal sluitingen in Vlaanderen 507 in 1978, tegen 568 in 1977 (—11 %). Het aantal personen dat door deze sluitingen getroffen werd, bedroeg voor 1978, 14 298 eenheden tegenover 15 975 in 1977 (dit zijn 1 677 personen minder dan in 1977 of een daling van 10,5 %).

---

(1) Uitkeringtrekkende volledig werklozen, de door de openbare besturen tewerkgestelden, andere verplicht ingeschreven werklozen en vrij ingeschreven niet werkende werkzoekenden. Op basis van het aantal verzekerden tegen werkloosheid (R.I.Z.I.V.) op 30 juni 1977.

In Vlaanderen is het vooral de elektrotechnische sector die met 25 sluitingen minder en met 1 222 minder getroffen arbeidsplaatsen dan het jaar tevoren, de grote bewerksteller is van de gunstige evolutie in 1978. Onmiddellijk hierop volgen de textiel en confectienijverheid die samen 24 bedrijven minder zagen sluiten dan in 1977 en ook samen zorgden voor een vermindering van verloren gegane werkplaatsen met 1 602 eenheden.

In de sector hout daalde het aantal sluitingen van 32 in 1977 tot 22 in 1978; dit ressorteerde tevens in een daling van het aantal getroffen arbeiders van 1 075 in 1977 tot 623 in 1978. Minder gunstig verliep het de bouwsector; met een stijging van 15 sluitingen (van 116 in 1977 naar 131 in 1978) gingen tevens 985 werkplaatsen verloren (van 2 136 in 1977 naar 3 121 in 1978).

Vermelden we nog dat in de sector Boeken en Voeding (respectievelijk —6 en —1) telkens minder bedrijven sloten t.o.v. 1977, maar dat dit zich uitte in een stijging van het aantal verloren gegane werkplaatsen met 220 en 283.

§ 6. — INVESTERINGEN

In Vlaanderen werd het afgelopen jaar in toepassing van de expansiewetten voor 33,775 miljard frank geïnvesteerd. Dit betekent dat Vlaanderen in 1978, 62,2 % van het totale in het Rijk geïnvesteerde bedrag voor zijn rekening nam.

De investeringen liggen in 1978 in Vlaanderen praktisch op hetzelfde peil als in 1977. Voor het Rijk is de situatie iets beter dan in Vlaanderen, doch ook niet van aard om werkelijk gunstige resultaten te behalen.

In de onderscheiden sectoren is de evolutie van de investeringen in 1978 ten aanzien van 1977 nogal uiteenlopend. De metaalverwerking investeerde in 1978 circa 50 % meer dan het jaar tevoren, maar de basisindustrie meer dan de helft minder, zodat de industrie in haar geheel uiteindelijk minder investeerde dan het jaar voordien. Voor de andere sectoren verschillen de investeringen in 1978 weinig met die van 1977, behalve dan misschien nog deze van de handel, waar er zich een stijging van 9,2 % voordeed.

In de loop van 1978 waren er in Vlaanderen 14 buitenlandse investeringsprojecten. Zes daarvan bevinden zich in Antwerpen, twee in Oost-Vlaanderen, twee in Limburg en vier in Vlaams-Brabant.

Deze geplande investeringen zouden 3,8 miljard voor de industrie, 491 miljoen voor de handel en 1,4 miljard voor de diensten bedragen en 530 nieuwe arbeidsplaatsen scheppen.

§ 7. — HANDEL EN DIENSTEN

Bij ontstentenis van andere betrouwbare en uitgebreider bronnen, vormen de aangiften inzake omzetcijfers bij het Bestuur van de B.T.W., een indicator van het

verloop van de bedrijvigheid in de diensten en de handel, alsmede van het particuliere verbruik. Ondanks het feit dat het gaat om gegevens in lopende prijzen, omvatten zij zowel de prijs- als hoeveelheidsschommelingen hoewel het op dit niveau onmogelijk is ze van elkaar te onderscheiden. De hierna geanalyseerde groeipercentages steunen bovendien op maandelijkse aangiften, d.w.z. die van ondernemingen met in 1978 een jaarlijkse omzet van 15 miljoen en meer. Derhalve werd een belangrijk deel van de kleinhandelaars niet in aanmerking genomen. Zij geven evenwel een aanduiding omtrent de tendens.

In 1978, was de stijging van de omzet in de kleinhandel in Vlaanderen geringer (+8,1 %) dan in 1977 (+14,0 %), maar overschrijdt toch die van het Rijk (+7,7 % in 1978 en +13,1 % in 1977). Naast een daling van het groeitempo der prijshausses in 1978 weerspiegelt deze vordering een algemene teruggang van de consumptieneiging, zoals blijkt uit de niet geregionaliseerde gegevens naar hoeveelheid van de N.I.S.-enquête nopens het maandverloop van de kleinhandelafzet. Indien de vermindering van de afzet van voedingsmiddelen, dranken en tabak voortvloeit uit een zwakker groeipercentage van de consumptieprijzen en uit wijzigingen in de prijzenstructuur ten gevolge van het nieuwe marketingbeleid voor die produkten, dan is de groeivertraging bij de verkoop van huishoudtoestellen en -uitrustingen kentekenend voor een bepaald attentisme vanwege de verbruiker ten aanzien van de verminderde koopkracht en onzekerheid omtrent het toekomstige conjunctuurverloop. In Vlaanderen wordt evenwel geen aanmerkelijke teruggang van het gezinsverbruik vastgesteld, uitgezonderd althans, — zoals voor het Rijk, — de geringere afzet van de automobiel- en rijwielsector (+7,9 % in 1978 tegen +15,6 % in 1977). Er wordt echter toch een vertraagde groei van de bestedingen vastgesteld voor kleding (+12,0 % in 1978 tegen +14,9 % in 1977), schoeisel en lederwaren (+9,7 % in 1978 tegen +11,0 % in 1977), meubileringsstoffen (+11,0 % in 1978 tegen +13,8 % in 1977).

Naast de geringere prijsstijging weerspiegelt de duidelijke groeivertraging van de groothandelsomzet in Vlaanderen (+3,2 % in 1978 tegen +10,1 % in 1977), het minder gunstig conjunctuurverloop t.o.v. 1977. Overigens schijnt het echter geen grote schade aan de ontwikkeling in de horecasector te hebben toegebracht, gezien hun omzet in 1978 met 7,2 % steeg, tegen +2,2 % in 1977. Ook mag hierbij echter niet uit het oog worden verloren dat de kostenstijgingen worden doorberekend in de prijs van de aangeboden diensten. Zoals voor het Rijk is de omzet van de ondernemingen voor herstelling van gebruiksgoederen in Vlaanderen sterk gestegen : +11,8 % in 1978, tegen +5,3 % in 1977. Hoewel de mogelijke terugslag van de kostenstijging van deze bedrijfssector in de verkoopprijzen niet over het hoofd mag worden gezien, kan deze toeneming ook wijzen op een verandering in het gedrag van de consument t.a.v. duurzame gebruiksgoederen. Wanneer in periode van sterke inkomensgroei, de verbruikers geneigd zijn hun uitrustingen sneller te vernieuwen, zullen zij in periodes van matige groei en, zelfs in veel gevallen van inkomensvermindering, de voorkeur geven aan een langduriger gebruik van hun uitrustingen en uiteraard meer een beroep op herstellingen doen.

De omzet van de maatschappijen voor dienstverlening aan ondernemingen vertoonde in Vlaanderen een duidelijke teruggang (—16,2 % in 1978), hoewel in 1977 een aanmerkelijke stijging werd waargenomen (+21,1 %). Ook bij de kredietinstellin-

gen liep de afzet aanzienlijk terug (+8,4 % in 1978, tegen +27,4 % in 1977), terwijl de ondernemingen voor de verhuring van roerende goederen eveneens een geringere groei lieten zien (+16,2 % in 1978, tegen +23,6 % in 1977). De soms belangrijke schommelingen van de omzet dienen met omzichtigheid te worden beschouwd, daar zij, zoals reeds hiervoren vermeld, steunen op de maandaangiften van een slechts beperkt aantal ondernemingen. Dit is vooral het geval voor de tertiaire sector, waar de kleine en middelgrote ondernemingen met een omzet van minder dan 15 miljoen (driemaandelijkse aangiften), overwegend zijn. De schommelingen van de verrichtingen van enkele grote ondernemingen kunnen bijgevolg de globale statistiek van de maandelijkse aangiften in belangrijke mate wijzigen.

AFDELING III. — WALLONIE

§ 1. — BRUTO REGIONAAL PRODUKT

In 1974 bedroeg de bijdrage van Wallonië in het bruto binnenlands produkt van het Rijk (zie tabel op het einde van dit hoofdstuk) nog 29,2 %, daalde in 1975 tot 27,9 % en in 1976 tot 27,7 %. De daling in 1975 van het bruto regionaal produkt van Wallonië naar volume (—2,2 %) is weliswaar geringer dan die van het bruto nationaal binnenlands produkt (—2,4 %), en dat wijst op een veel grotere vooruitgang van de handel, de financiële diensten en verzekeringen en andere diensten in Wallonië dan in het Rijk, hetgeen de brutale daling van de bedrijvigheid in de industrie behoorlijk compenseert. In 1976 was de opleving van de industriële produktie in Wallonië minder aanzienlijk dan in het Rijk, terwijl de vordering van de diverse diensten die van het Rijk benadert. De stijging naar volume van het bruto regionaal produkt van Wallonië (+5,4 %) lag dan ook iets lager dan die van het bruto nationaal binnenlands produkt (+5,6 %). Volgens de ramingen van de Algemene Directie voor Studiën en Documentatie bleef de stijging van de bruto toegevoegde waarde in Wallonië in 1977 aanhouden, maar tegen een veel lager tempo dan in 1976 (+0,7 %); in 1978 zou de aangroei groter moeten zijn (+2,1 %), gezien het industrieherstel tijdens het tweede halfjaar in de takken die halffabrikaten produceren en in de metaalverwerkende nijverheid. Overigens was de daling van de bruto toegevoegde waarde het grootst in de provincie Henegouwen (—4,4 %, tegen —2,2 % in Wallonië in 1975 t.o.v. 1974); voor de overige provincies of delen van Waalse provincies werd een daling genoteerd die minder was dan die voor de gehele regio.

§ 2. — INDUSTRIELE PRODUKTIE

Hoewel in 1977 de industriële produktie in Wallonië een lichte teruggang vertoonde t.o.v. het voorgaande jaar, werd in 1978 en stijging vastgesteld die vooral tijdens het tweede halfjaar tot uiting kwam. Inderdaad, het indexcijfer van de industriële produktie (zonder bouwnijverheid — kalender verbeterd) bleef tijdens het eerste halfjaar op een peil dat weinig hoger lag dan dat van 1977, terwijl tijdens het

tweede halfjaar de groei ging versnellen, zodat het indexcijfer over het gehele jaar 4,6 % hoger lag dan dat van vorig jaar. Deze verbetering volstond echter niet om de sterke depressie ten gevolge van de produktiedaling in 1975 te compenseren : het algemeen indexcijfer van de Waalse industriële produktie tijdens het 4e kwartaal van 1978 (119,1 : piekwaarde van het jaar) blijft steeds onder dat van het tweede kwartaal van 1974 (120,4 : piekwaarde van 1974).

De verbetering van het algemeen indexcijfer in 1978 vindt haar oorsprong in de ontwikkeling van de produktie van halffabrikaten.

De produktie van de metaalnijverheid overschreed in feite met 14 % die van vorig jaar. De toeneming tijdens het vierde kwartaal was aanzienlijk : +29,2 % t.o.v. het overeenkomstig kwartaal van 1977. Waarschijnlijk is zij toe te schrijven aan een heraanleg van de produktenvoorraden van deze industrieën bij de voornaamste afnemers in stroomafwaartse richting. Ook kwam er tijdens het 2e halfjaar een opleving bij de produktie van de metaalverwerkende nijverheid : het indexcijfer van de produktie steeg gedurende die tijdspanne met 10,9 % t.o.v. het overeenkomstige halfjaar van 1977. De stijging van het algemeen indexcijfer van de sector is te danken aan het produktieverloop van het vervoormaterieel. Reeds in 1977 kende deze subsector een duidelijk herstel. In 1978 zette de groei zich verder door en bereikte +23,7 % t.o.v. 1977; de resultaten van het tweede halfjaar overschrijden andermaal ruimschoots die van hetzelfde halfjaar van 1977 (+34,4 %). De subsector der niet-mechanische constructie vertoonde eveneens tijdens het tweede halfjaar een intense toeneming van zijn bedrijvigheid. Het produktie-indexcijfer over dit halfjaar lag immers 18,5 % hoger dan een jaar voordien, toen evenwel t.o.v. het indexcijfer van het tweede halfjaar een teruggang met 13,9 % werd genoteerd t.o.v. 1976. De bedrijvigheid van de subsector van de elektrische machines steeg in 1978 in Wallonië slechts weinig t.o.v. het vorige jaar toen ze ongewijzigd bleef t.o.v. 1976 (+1,2 % in 1978 t.o.v. 1977). De produktie van niet-elektrische machines en precisiemechaniek lag in 1978 (—1,8 %) lager dan in 1977, toen een aanmerkelijke stijging t.o.v. 1976 werd waargenomen.

Dank zij het aanzienlijk herstel van de bedrijvigheid tijdens het derde kwartaal, sloot de nijverheid der niet-metaalhoudende mineralen het jaar 1978 af met een gevoelige produktiestijging t.o.v. het voorgaande jaar; het indexcijfer van de produktie steeg immers met 4,4 % t.o.v. 1977. De toeneming was eveneens aanzienlijk voor de aardolie- en kolenderivaten, terwijl de chemische nijverheid en de rubberindustrie stagneerden. Sedert enkele jaren kent de nijverheidstak van de voeding en tabak in Wallonië eveneens enige ontwikkeling. In 1978 situeerde de produktietoeneming zich in het verlengde van deze, genoteerd tijdens het voorgaande jaar. Het indexcijfer steeg met 3,0 %.

De andere bedrijfssectoren van de fabrieksnijverheid in Wallonië lieten een produktiedaling zien. Dit was het geval voor het indexcijfer van de textielnijverheid (—4,7 % in 1978 t.o.v. 1977), de kleding- en schoennijverheid (—11,7 %), de papier- en kartonnijverheid (—6,2 %) en de lederindustrie (—4,2 %). Het produktie-indexcijfer van het hout en de meubelen liep weliswaar niet terug maar boekte evenmin vordering (+0,2 %). Al deze diverse bedrijfstakken vormen als het ware een bundel

van sectoren waarin de teruggang van de bedrijvigheid veeleer blijk geeft van structurele moeilijkheden dan wel van conjunctuurzwakheid.

Voor de gezamenlijke Waalse fabrieksnijverheid, vertoont het indexcijfer in 1978 een stijging met 5,3 % (tegen +2,4 % voor het Rijk), tegen een daling in 1977 t.o.v. het voorgaande jaar. Deze gehele vordering tijdens het tweede halfjaar bewerkstelligt en weerspiegelt dus de verbetering van de vraag, wellicht ook van voorraadvorming in de halffabrikaten waarin Wallonië zich gespecialiseerd heeft.

De groeven, die in bepaalde Waalse sub-regio's een vrij belangrijke bedrijvigheid vormen, kenden een gevoelige produktiedaling (—4,7 %). Dit was eveneens het geval voor de bouwsector (—4,0 %) waarvan de statistiek daarenboven weinig betekenis heeft, aangezien slechts de ondernemingen van enige omvang erin opgenomen zijn, terwijl de sector vooral wordt gekenmerkt door vele kleine produktieeenheden. Het indexcijfer van de elektriciteitssector vertoont een sterkere opgang dan dit van het Rijk (+12,2 % in 1978, tegen +8,4 % in hetzelfde jaar voor het Rijk). Hetzelfde geldt voor de waterproduktie (+5,4 % in Wallonië tegen +2,2 % voor het Rijk).

Tot besluit kan worden gezegd dat in 1978 de verbetering van de industriële conjunctuur in Wallonië van korte duur zal zijn, daar het wellicht gaat om een opleving tengevolge van een aanpassing van de voorraden door de belangrijkste afnemers, die stroomafwaarts in het produktieproces zitten en bij wie de vraag naar hun meer afgewerkt produkt niet zo veel toeneemt. In feite geldt het hier een opflakkering van ongelijke duur, die de West-europese industriële conjunctuur reeds sedert de bruuske daling van de bedrijvigheid in 1975 kenmerkt.

§ 3. — WERKGELEGENHEID

Met uitzondering van de tienjaarlijkse volkstelling zijn er geen statistieken voorhanden inzake de regionale beroepsbevolking. Op het einde van april 1977, verrichtte het N.I.S. een sociaal-economische peilingsenquête met het oog op de bijwerking van de gegevens van de algemene telling van 31 december 1970. De aldus verzamelde gegevens maakten het mogelijk de beroepsbevolking van de verschillende regio's te bepalen. Het is derhalve mogelijk ze met de jongste telling te vergelijken.

Op het einde van april 1977 bedroeg de beroepsbevolking in Wallonië 1 193 271 eenheden, dit is 31,3 % van de totale beroepsbevolking van België. T.o.v. 1970 bedroeg de stijging van de Waalse beroepsbevolking 5,9 %, tegen 4,9 % voor het Rijk. Tijdens de beide referentieperiodes daalde het aantal zelfstandigen en werknemers in dezelfde mate (—5,7 %). De toeneming van het aantal bedrijfsleiders onder dienstcontract was in Wallonië (+12,0 %) geringer dan in het Rijk (+23,6 %). De aangroei van het aantal bedienden was in Wallonië sterker (+17,9 %) dan in het gehele land (+16,5 %), terwijl de daling van het aantal arbeiders minder uitgesproken was in het Rijk (—6,9 %) dan in Wallonië (—7,2 %). De ontwikkeling van de beroepsbevolking kan verklaard worden, zoals hierna blijkt, door het verloop van het aantal onderwijzers en vakmensen in de gezondheidszorg, alsmede door de rationalisering van het industrie-apparaat. Het aantal leerjongens liep terug in de

beide geografische zones, maar in sterkere mate (—34,3 %) in Wallonië waar de relatieve belangrijkheid van deze categorie in 1970 niettemin groter was dan in het Rijk (—26,2 %).

De R.M.Z.-statistiek in verband met de louter afhankelijke beroepsbevolking verstrekt enige toelichting omtrent de beweging die blijkt uit de vergelijking van de resultaten van de sociaal economische enquête van 1977 en die van de telling van 1970.

Van 31 maart 1977 tot 31 maart 1978, verminderde in Wallonië het aantal aan de maatschappelijke zekerheid onderworpen arbeiders (824 745 op 31 maart 1978 in Wallonië en 2 955 726 in het Rijk) met 0,8 %, tegen —0,3 % voor het Rijk. Nog betekenisvoller blijkt het verloop t.o.v. 1974 (laatste periode van hoogconjunctuur in de beide geografische zones) te zijn. Vanaf 30 juni 1974 tot 31 maart 1978 slonk het aantal betrekkingen in dienstverband in het Rijk met 63 161 (—2 %) en in Wallonië met 33 884 (—4 %). Ondanks het verschil van de referentieperiodes wordt aan de hand van de vergelijking met de gegevens nopens het verloop van de beroepsbevolking, de ontwikkeling bevestigd van de werkloosheid, waarvan sprake hierna. Hoewel de beroepsbevolking bleef toenemen, was er een aanzienlijke teruggang van het aantal aangeboden betrekkingen. Dit uiteenlopend verloop komt veel meer tot uiting in Wallonië dan in het Rijk, hetgeen blijkt uit het hogere werkloosheidspercentage in Wallonië.

Het verloop van de afhankelijke werkgelegenheid in Wallonië tussen 1977 en 1978 is een verlengstuk van hetgeen sedert 1974 werd waargenomen : een aanzienlijke inkrimping van de werkgelegenheid in de industrie, die niet gecompenseerd werd door een ruimer aantal betrekkingen in de diensten. Van het ene jaar op het andere werden in de nijverheid 19 446 arbeidsplaatsen afgeschaft, terwijl slechts 14 685 in de diverse diensten werden gecreëerd; vooral in de administratie, het onderwijs, de gezondheidsdiensten en andere sociale diensten aan de gemeenschap. Tussen 1974 en 1978 gingen in de industrie 71 122 arbeidsplaatsen verloren, tegenover 38 114 nieuwe betrekkingen in de diensten. In 1978 was de daling van de werkgelegenheid in de extractienijverheid en in de verwerkende nijverheid van niet-energetische mineralen en derivaten ervan (bedrijfscategorie N.A.C.E. die o.m. omvat : de metaalnijverheid, de winning van niet-metaalhoudende mineralen en de industrie van die produkten) verhoudingsgewijs belangrijker dan voor de gehele periode van 1974 tot 1978. Dit was ook het geval in vergelijking met andere industriesectoren. De ondernemingssluitingen en de rationalisering van het produktieproces van deze basissectoren waren in 1978 talrijker en verdergaand dan in de andere nijverheidstakken. Er moet worden op gewezen dat twee sectoren tegen deze algemene dalingsbeweging van de Waalse industriële werkgelegenheid ingaan : de chemische nijverheid en de produktie van kunst- en synthetische vezels (+2,8 % in 1978 t.o.v. 1977), evenals de bouw van auto-onderdelen en ander vervoermaterieel (+2,4 %). De werkgelegenheid in de bouwsector die sterk seizoengebonden is, kan onmogelijk worden benaderd via een raming aan de hand van gegevens op 31 maart. Vanaf 1974 droeg de bouwsector in aanzienlijke mate bij tot de schepping van nieuwe werkgelegenheid, mede in verband met de gunstige conjunctuur in die sector. In 1978 werd echter in die sector een conjunctuurvertraging waargenomen, zodat t.o.v. 1977 een stabilisering van de werkgelegenheid of een lichte daling zou kunnen zijn ingetreden.

§ 4. — WERKLOOSHEID

In 1978 bleef in Wallonië het aantal werklozen weliswaar stijgen, maar het tempo was lager dan in 1977. Het maandgemiddelde van de volledig uitkeringtrekkende werklozen met normale arbeidsgeschiktheid (81 504) lag inderdaad 11,6 % hoger dan 1977, maar toen strekte het over 19,2 %. Het maandgemiddelde van de mannelijke werklozen met normale arbeidsgeschiktheid (32 101) steeg in 1978 met 11,4 %, tegen +17,0 % in 1977; het maandgemiddelde van de vrouwelijke werklozen (49 403) overschreed dat van 1977 met 11,8 % (tegen +20,7 % in 1977, t.o.v. 1976). Het maandgemiddelde van de volledig uitkeringtrekkende werklozen is in geringere mate gestegen dan het jaar voordien, gezien de geboden mogelijkheid, voor sommige arbeiders met beperkte of erg beperkte arbeidsgeschiktheid, aanspraak te maken op een vervroegd pensioen dank zij de regeringsmaatregelen in het kader van het plan tot opslorping van de werkloosheid. Het maandgemiddelde van de volledig uitkeringtrekkende werklozen nam in Wallonië in 1978 toe met 6,4 % (tegen +14,3 % in 1977), d.i. +4,5 % voor de mannen en +8,0 % voor de vrouwen.

De provincie Henegouwen is nog steeds het ergst getroffen, daar het aantal werklozen met normale arbeidsgeschiktheid 45 % van het gewest vertegenwoordigt, tegen 36 % in de provincie Luik, 10 % in Namen, 5 % in Waals Brabant en 4 % in Luxemburg. Hoewel de werkloosheid in 1978 het sterkst toenam in Luxemburg (+27,0 %), is Henegouwen de provincie in Wallonië met de grootste werkloosheid, nl. een groeipercentage dat nog steeds aan de hoge kant ligt ondanks de daling t.o.v. 1977 (in 1978 : +12,6 % voor de volledig werklozen met normale arbeidsgeschiktheid, tegen +18,4 % in 1977). De vertraging van het groeipercentage van het aantal werklozen was daarentegen het aanzienlijkst in de provincie Luik : +8,0 % werklozen met normale arbeidsgeschiktheid in 1978, t.o.v. 1977, tegen +20,1 % in 1977, t.o.v. het voorgaande jaar.

Het aandeel van de werklozen van minder dan 25 jaar bleef in 1978 op hetzelfde peil als in 1977, d.i. voor Wallonië 33 % van de volledig uitkeringtrekkende werklozen met normale arbeidsgeschiktheid. Volgens de gegevens van de werkloosheidstelling op 30 juni 1978, nam het aantal jonge werklozen met 9,1 % toe, tegen +12,7 % in 1977. Het aandeel van de jonge werklozen in het aantal die 2 jaar of meer werkloos zijn steeg aanmerkelijk (+15,0 % in 1977, tot 19,0 % in 1978), hetgeen wijst op een verslechtering van de toestand voor deze categorie van werklozen.

De langere duur van de werkloosheid heeft vooral betrekking op de vrouwen. Het percentage vrouwen die reeds 2 jaar of meer werkloos zijn in het totaal aantal werkloze vrouwen steeg in Wallonië van 38 % in 1977 tot 48 % in 1978, terwijl dit percentage voor de mannen ongewijzigd bleef (27 %). Het totaal aantal werklozen met normale arbeidsgeschiktheid op 30 juni, zonder regelmatige betrekking sedert 2 jaar en meer, vertegenwoordigt, op die datum van 1978, 39 % van het totaal aantal werklozen in Wallonië, tegen 34 % in 1977.

Op 31 december 1978 bedroeg de werkloosheidsgraad (1) in Wallonië 18,1 %, tegen 17,2 % in 1977; voor het Rijk lagen deze percentages respectievelijk op 15,3 % en

(1) Uitkeringtrekkende volledig werklozen, werklozen die door de openbare besturen tewerkgesteld zijn, andere verplicht ingeschreven werklozen en vrij ingeschreven niet werkende werkzoekenden. Op basis van het verslag van het R.I.Z.I.V. op 30 juni 1977 aantal verzekerden tegen werkloosheid.

14,5 %. De werkloosheidsgraad voor de vrouwen bedroeg in Wallonië in hetzelfde jaar 30,8 %, tegen 25,5 % voor het Rijk; voor de mannen waren deze percentages respectievelijk 11,5 % en 9,7 %.

§ 5. — SLUITING VAN BEDRIJVEN

In 1978 steeg in Wallonië zowel het aantal bedrijfssluitingen als het aantal erdoor getroffen werknemers in grotere mate dan in het Rijk. Volgens het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluitingen ontslagen werknemers, beliep het aantal sluitingen in Wallonië 333 in 1978, tegen 299 in 1977, terwijl het aantal door deze sluitingen getroffen werknemers over 13 114 strekte, tegen 11 263 in 1977. De grootste toenemingen deden zich voor in de metaalconstructies en de mechanische en elektrische constructies : het aantal tot sluiting gedwongen bedrijven bereikte immers 64 in 1978, tegen 44 in 1977 en het aantal door deze sluiting getroffen arbeiders 2 947 in 1977 en 4 831 in 1978. Ook in de textielsector werd een sterke toeneming van het aantal door sluiting getroffen personen waargenomen (2 547 in 1978, tegen 395 in 1977), hoewel het aantal sluitingen zelf vrijwel ongewijzigd bleef : (12 in 1977 en 13 in 1978). In de sector papier en karton steeg eveneens het aantal getroffen werknemers : 243 in 1978, tegen 144 in 1977, dit voor telkens één onderneming, gedurende elk van die jaren. In de andere sectoren was de toeneming van het aantal sluitingen niet zo groot, evenmin als het aantal getroffen werknemers; in sommige bedrijfstakken werd zelfs een daling genoteerd.

§ 6. — INVESTERINGEN

Krachtens de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970, liep het bedrag van de investeringen in Wallonië sterk terug : van 32 881 miljoen in 1977 tot 19 606 miljoen in 1978. De hoofdreden van deze uitgesproken daling is te zoeken in de geringe investeringsneiging die nagenoeg voor alle sectoren op het nationaal vlak gold, maar wat Wallonië betreft, moet zij ook worden toegeschreven aan de sterke investeringsinkrimping in de ijzer- en staalnijverheid in toepassing van de beslissing tot tijdelijke bevriezing van de siderurgie-investeringen, als inleiding tot de herstructurering van de sector die in de loop van het jaar werd aangevat. Terwijl in 1976 en 1977 de investeringen in de metaalnijverheid inclusief de non-ferrometalen in toepassing van de expansiewetten respectievelijk 25,9 en 12,4 miljard frank beliepen, bedroegen zij in 1978 slechts 2,0 miljard. De uitrustingsuitgaven in toepassing van die wetgeving in de chemische sector bleven vrij aanzienlijk (6,4 miljard in 1978), ondanks de duidelijke teruggang t.o.v. 1977, toen ze uiterst hoog lagen. De gesteunde investeringen in de metaalverwerkende industrie daarentegen (7,2 miljard) namen sterk toe en bereikten een peil dat ruimschoots het jaarlijks gemiddelde over de periode 1971-1977 overschrijdt. In de voedingsmiddelennijverheid (1,5 miljard), bleef het investeringspeil gelijk t.o.v. 1977, terwijl een lichte daling bij de bouwmaterialen (1,1 miljard) werd opgemerkt.

Naar raming kost deze steun aan de investeringen in Wallonië de overheid 3 090 miljoen frank, waarvan 1 786 miljoen in de vorm van rentevergoedingen en 1 304 miljoen in de vorm van kapitaalpremies. Van 1962 tot 1978 bedroeg de staatsinter-

ventie ten gunste van Wallonië 34 048 miljoen frank, waarvan 24 488 miljoen rentevergoedingen en 9 560 miljoen kapitaalpremies. In 1978 was de hulp in de vorm van kapitaalpremies dus verhoudingsgewijze aanzienlijker dan tijdens de voorgaande jaren.

De buitenlandse of gemengde (Belgische en buitenlandse investeerders) investeringen in Wallonië die vooruitgang boekten t.o.v. het voorgaande jaar, waren in 1978 evenwel veeleer aan de lage kant. Bovendien neemt de chemische sector alleen reeds twee derden van het totaal bedrag van nieuwe buitenlandse investeringen in dat gewest voor zijn rekening. De metaalsector komt op de tweede plaats met een vijfde van het regionaal totaal. Er dient te worden opgemerkt dat de provincie Luxemburg, aan welke meestal geen investeringen ten deel vallen, thans een nieuwe inplanting krijgt.

§ 7. — HANDEL EN DIENSTEN

De statistiek van de in het kader van de B.T.W. geboekte verrichtingen, geeft enkele aanwijzingen waaruit het verloop van de bedrijvigheid in deze sectoren globaal, zij het ruimer, kan worden benaderd. De hierna vermelde groeipercentages zijn berekend aan de hand van de maandaangiften aan de B.T.W., maar het gaat hierbij enkel om de ondernemingen met een jaarlijkse omzet van 15 miljoen en meer, gegevens in lopende prijzen, die zowel prijs- als hoeveelheidsschommelingen omvatten.

De kleinhandelsafzet geeft het verloop van het gezinsverbruik weer en blijkt in Wallonië in 1978 minder te zijn gestegen (+5,6 %) dan in 1977 (+11,9 %). Deze mindere groei vindt zijn verklaring in twee factoren, nl. enerzijds het dalende groeitempo van de prijzen en anderzijds de geringere consumptieneiging van de gezinnen. Deze gematigdheid was in Wallonië evenwel niet opvallender dan in de andere regio's van het Rijk en het consumptiepatroon is nagenoeg hetzelfde in 's lands andere regio's. Enkel voor het schoeisel en de lederwaren werd een sterke stijging genoteerd (+18,5 % in 1978, tegen +9,8 % in 1977). Onder de gezamenlijke artikelen waarvoor de stijging in 1978 geringer was, kunnen worden genoemd : de kleding (—0,9 % in 1978, tegen +7,8 % in 1977), de huishoudtoestellen en -uitrustingen (+2,6 % in 1978, tegen +15,4 % in 1977), de boeken, dagbladen, papierartikelen en kantoorbenodigdheden (+1,8 % in 1978, tegen +20,2 % in 1977).

In tegenstelling met de kleinhandel stagneerde de afzet van de groothandel in Wallonië in 1978 op hetzelfde peil als voorheen : +6,2 %, tegen 5,1 % in 1977. Dit was ook het geval voor de horeca : +6,6 % in 1978, tegen +6,3 % in 1977. De omzet van de ondernemingen voor herstelling van gebruiksgoederen nam aanzienlijk toe : +13,0 % in 1978, tegen +1,2 % in 1977. Moet ook daarin een veranderd gedrag van de consument worden gezien of louter de doorberekening van de kostenstijgingen in het omzetcijfer in deze heterogene bedrijfstakken ? Wellicht speelden de beide factoren een rol : daar de koopkracht van de consument terugliep, was hij veeleer geneigd herhaaldelijk een beroep te doen op een hersteller, liever dan zijn uitrusting te vernieuwen, terwijl de kosten de hoogte ingingen daar deze supplementaire vraag tegenover een beperkt dienstaanbod stond.

De maatschappijen voor dienstverlening aan ondernemingen zagen hun omzettoename dalen t.o.v. 1977 (+17,1 % in 1978, tegen +19,0 % in 1977); daarentegen boekten de ondernemingen ter verhuring van roerende goederen een vooruitgang (+41,9 % in 1978, tegen +37,8 % in 1977). Deze toeneming is een weerspiegeling van het intenser beroep op de « renting »-techniek in veel bedrijfssectoren tijdens de jongste jaren.

*
* *

Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in werkelijke prijzen

PROVINCIE OF STREEK	Absolute gegevens (miljoenen franken)				
	1972	1973	1974	1975	1976 (a)
Antwerpen	259 332	297 188	356 498	392 591	447 603
Brabant	364 533	409 647	478 847	543 329	607 726
Henegouwen	157 332	180 185	213 179	219 549	247 360
Luik	145 556	162 262	196 199	210 616	237 315
Limburg	81 643	98 858	112 161	131 139	152 490
Luxemburg	23 712	28 088	33 025	36 444	40 477
Namen	47 509	53 306	59 705	67 070	76 400
Oost-Vlaanderen	170 039	193 991	229 850	250 479	286 603
West-Vlaanderen	152 105	176 165	197 034	220 862	253 233
Het Rijk ...	**1 401 761**	**1 599 690**	**1 876 498**	**2 072 079**	**2 349 207**
Vlaams gewest	*770 160*	*885 471*	*1 034 536*	*1 153 335*	*1 319 179*
Waals gewest	*401 722*	*457 487*	*544 731*	*577 009*	*651 710*
Brussels gewest	*229 879*	*256 732*	*297 231*	*341 735*	*378 318*

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in prijzen van 1970

PROVINCIE OF STREEK	Absolute gegevens (miljoenen franken)				
	1972	1973	1974	1975	1976 (a)
Antwerpen	228 594	246 152	258 113	250 639	268 187
Brabant	324 734	342 235	360 286	353 490	363 370
Henegouwen	142 365	149 666	157 525	150 545	158 052
Luik	132 084	134 381	144 758	143 826	151 129
Limburg	70 902	80 585	83 379	84 349	93 983
Luxemburg	21 113	22 984	24 439	24 240	24 751
Namen	42 034	44 141	45 666	44 935	48 180
Oost-Vlaanderen	152 195	162 439	172 289	165 168	176 495
West-Vlaanderen	132 423	144 441	148 073	144 320	153 259
Het Rijk ...	**1 246 444**	**1 327 024**	**1 394 528**	**1 361 512**	**1 437 406**
Vlaams gewest	*679 448*	*735 098*	*770 213*	*751 021*	*805 327*
Waals gewest	*362 461*	*378 975*	*403 068*	*394 288*	*415 393*
Brussels gewest	*204 535*	*212 951*	*221 247*	*216 203*	*216 686*

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bruto toegevoegde waarde tegen faktorkosten in werkelijke prijzen

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Vlaams Gewest		Waals Gewest		Brussels Gewest		Het Rijk	
	1975	1976 (a)	1975	1976 (a)	1975	1976 (a)	1975	1976 (a)
1. Landbouw, bosbouw en visserij	45 905	52 666	23 692	26 663	77	77	69 674	79 406
2. Extractieve nijverheid	13 579	14 990	10 091	9 340	4	4	23 674	24 334
3. Be- en verwerkende nijverheid	(376 576)	(434 981)	(175 357)	(202 547)	(55 292)	(59 456)	(607 225)	(696 984)
a) Voedingsmiddelen, dranken en tabak	65 764	72 602	25 901	28 683	10 408	11 379	102 073	112 664
b) Textiel	25 956	32 521	6 564	8 402	833	1 003	33 353	41 926
c) Kleding en schoeisel	15 876	16 569	2 896	2 966	4 294	4 047	23 066	23 582
d) Hout en meubelen	22 485	27 219	3 939	4 510	1 261	1 480	27 685	33 209
e) Papier, drukkerij, uitgeverij	16 278	16 967	9 178	9 467	9 183	8 530	34 639	34 964
f) Chemie en aanverwante nijverheid	54 662	61 915	14 244	16 078	3 229	3 237	72 135	81 230
g) Klei, ceramiek, glas, cement	13 360	17 140	13 010	17 487	619	849	26 989	35 476
h-i) IJzer, staal, non-ferrometalen	11 992	15 163	28 586	36 019	136	119	40 714	51 301
k) Garages	20 198	24 172	11 644	13 902	4 695	5 504	36 537	43 578
j) Metaalverwerkende nijverheid (incl. scheepsbouw)	110 752	126 609	53 811	58 557	18 803	21 118	183 366	206 284
l) Overige verwerkende industrieën	19 253	24 104	5 584	6 476	1 831	2 190	26 668	32 770
4. Bouwnijverheid	79 898	94 455	45 717	54 691	23 782	25 285	149 397	174 431
5. Elektriciteit, gas en water	37 313	41 446	19 238	22 054	7 950	8 517	64 501	72 017
6. Handel, bank- en verzekeringswezen, woongebouwen	(197 799)	(233 734)	(98 105)	(112 823)	(116 849)	(136 757)	(412 753)	(483 314)
a) Handel	116 896	140 795	55 272	64 229	52 425	61 565	224 593	266 589
b) Financiële diensten en verzekeringen	30 603	38 737	13 180	16 792	43 104	52 342	86 887	107 871
c) Woongebouwen	50 300	54 202	29 653	31 802	21 320	22 850	101 273	108 854
7. Vervoer en verkeer	119 683	140 511	33 127	36 918	24 127	25 382	176 937	202 811
8. Diensten	283 238	325 763	172 011	196 242	113 849	128 394	569 098	650 399
Statistische aanpassing	—656	—19 367	—329	—9 568	—195	—5 554	—1 180	—34 489
Bruto geografisch produkt ...	**1 153 335**	**1 319 179**	**577 009**	**651 710**	**341 735**	**378 318**	**2 072 079**	**2 349 207**

(a) De gegevens voor 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Indexcijfers van de bruto toegevoegde waarde tegen faktorkosten in prijzen van 1970

(1970 = 100)

OMSCHRIJVING	Vlaams gewest		Waals gewest		Brussels gewest		Het Rijk	
	1975	1976 (a)	1975	1976 (a)	1975	1976 (a)	1975	1976 (a)
1. Landbouw, bosbouw en visserij	103	100	95	91	84	70	100	96
2. Extractieve nijverheid	96	95	66	61	13	13	78	74
3. Be- en verwerkende nijverheid	(126)	(137)	(115)	(124)	(100)	(102)	120)	(130)
a) Voedingsmiddelen, dranken en tabak	124	127	117	118	103	102	120	122
b) Textiel	95	113	96	114	74	88	94	112
c) Kleding en schoeisel	105	104	99	96	104	93	104	101
d) Hout en meubelen	142	162	120	130	82	91	134	152
e) Papier, drukkerij, uitgeverij	122	127	110	117	81	71	106	107
f) Chemie en aanverwante nijverheid	131	143	150	166	70	69	129	141
g) Klei, ceramiek, glas, cement	108	121	103	116	119	130	105	119
h-i) IJzer, staal, non-ferrometalen	92	111	93	103	70	58	93	105
k) Garages	127	137	123	132	115	121	124	133
j) Metaalverwerkende nijverheid (incl. scheepsbouw)	138	151	133	139	115	124	134	144
l) Overige verwerkende industrieën	159	182	152	168	111	121	154	174
4. Bouwnijverheid	113	121	118	128	109	106	114	121
5. Elektriciteit, gas en water	160	176	169	184	172	170	162	178
6. Handel, bank- en verzekeringswezen, woongebouwen	(125)	(137)	(136)	(143)	(112)	(111)	(124)	(131)
a) Handel	123	136	143	152	101	98	122	129
b) Financiële diensten en verzekeringen	156	179	166	183	128	130	143	154
c) Woongebouwen	116	119	113	115	113	116	114	117
7. Vervoer en verkeer	111	120	103	108	100	96	107	113
8. Diensten	129	136	127	133	121	125	127	133
Bruto geografisch produkt ...	**123**	**132**	**119**	**126**	**112**	**112**	**120**	**127**

(a) De gegevens voor 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Bron : Ministerie van Economische Zaken : Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Verdeling per provincie en per gewest van de investeringsuitgaven

In bedrijf zijnde en nieuwe vestigingen

(miljoenen franken)

PROVINCIE EN GEWEST	1972	1973	1974	1975	1976 (a)
Antwerpen	15 597	17 389	23 084	28 288	27 142
Brabant	12 717	12 450	14 805	12 686	11 584
Henegouwen	11 196	12 749	17 453	19 202	15 115
Luik	8 969	11 224	14 466	14 076	10 045
Limburg	3 586	5 835	8 105	8 588	9 509
Luxemburg	436	509	1 153	1 287	754
Namen	2 350	2 477	4 096	2 516	2 477
Oost-Vlaanderen	11 216	11 006	15 729	14 298	12 677
West-Vlaanderen	6 155	8 175	9 463	7 043	7 200
Het Rijk	**72 221**	**81 812**	**108 354**	**107 984**	**96 503**
Vlaams gewest	*41 626*	*47 677*	*62 759*	*63 807*	*61 315*
Waals gewest	*25 766*	*28 599*	*39 187*	*39 212*	*30 323*
Brussels gewest	*4 829*	*5 536*	*6 410*	*4 965*	*4 865*
Het Rijk	**72 221**	**81 812**	**108 354**	**107 984**	**96 503**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Verdeling per provincie en per gewest van de investeringsuitgaven van de nieuwe vestigingen

(miljoenen franken)

PROVINCIE EN GEWEST	1972	1973	1974	1975	1976 (a)
Antwerpen	1 257	693	706	2 104	3 659
Brabant	382	551	775	783	367
Henegouwen	1 112	434	1 832	3 835	1 632
Luik	569	1 401	546	2 018	232
Limburg	297	1 848	2 163	2 268	2 088
Luxemburg	28	47	128	245	93
Namen	127	81	76	91	128
Oost-Vlaanderen	354	527	1 126	392	1 106
West-Vlaanderen	197	529	686	123	248
Het Rijk	**4 323**	**6 110**	**8 038**	**11 859**	**9 553**
Vlaams gewest	*2 388*	*3 781*	*5 154*	*5 378*	*7 336*
Waals gewest	*1 924*	*2 071*	*2 861*	*6 399*	*2 141*
Brussels gewest	*11*	*258*	*23*	*82*	*76*
Het Rijk	**4 323**	**6 110**	**8 038**	**11 859**	**9 553**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) De gegevens voor 1977 en 1978 zijn nog niet beschikbaar.

Gewestelijke spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970

(miljoenen franken)

PROVINCIE, ARRONDISSEMENT EN GEWEST	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978		Totaal (a)	
							Absolute gegevens	%	Absolute gegevens	%
Antwerpen	5 339	7 925	6 828	9 177	20 138	15 769	10 196	18,8	158 373	20,2
West-Vlaanderen	2 567	4 978	3 346	4 517	6 550	4 664	5 226	9,6	56 403	7,2
Oost-Vlaanderen	5 484	9 171	5 756	6 515	15 467	8 525	8 186	15,1	130 124	16,6
Limburg	1 761	6 232	7 600	3 393	7 685	3 340	7 877	14,5	75 473	9,6
Vlaams Brabant	2 054	3 397	2 068	1 342	3 025	2 578	2 289	4,2	32 129	4,1
Vlaamse gewesten	*17 205*	*31 703*	*25 598*	*24 944*	*52 865*	*34 876*	*33 775*	*62,2*	*452 502*	*57,7*
Henegouwen	10 963	8 449	6 407	3 177	18 661	25 069	7 628	14,1	150 322	19,2
Luik	4 026	14 280	4 937	4 238	16 786	4 056	7 577	14,0	108 628	13,9
Luxemburg	272	1 236	415	955	800	254	898	1,6	8 630	1,1
Namen	490	5 264	2 727	377	955	2 294	2 605	4,8	22 900	2,9
Nijvel (arrond.)	2 412	1 802	1 788	737	1 613	1 207	898	1,6	23 359	2,9
Waalse gewesten	*18 163*	*31 031*	*16 274*	*9 484*	*38 815*	*32 881*	*19 606*	*36,1*	*313 839*	*40,0*
Hoofdstad Brussel	*309*	*2 858*	*954*	*1 951*	*817*	*2 497*	*903*	*1,7*	*17 905*	*2,3*
Het Rijk ...	**35 677**	**65 593**	**42 826**	**36 379**	**92 497**	**70 254**	**54 284**	**100,0**	**784 246**	**100,0**

(a) Vanaf 1959.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Voorziene buitenlandse investeringen

Regionale en sectoriële spreiding (a)
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1977			1978			1973-1978		
	Vlaanderen	Wallonië	Brussel-Hoofdstad	Vlaanderen	Wallonië	Brussel-Hoofdstad	Vlaanderen	Wallonië	Brussel-Hoofdstad
Metaal en aanverwanten	1 112	480	349	1 656	962	247	4 711	8 325	1 283
Scheikunde	313	830	23	1 482	2 474	140	14 763	10 532	441
Petroleum	—	—	—	2	29	—	103	29	18
Papier	751	—	52	5	1	4	816	156	66
Textiel	90	9	456	90	5	55	1 822	225	545
Andere	971	2 054	1 706	2 364	728	1 912	6 726	7 338	8 187
Totaal ...	**3 237**	**3 373**	**2 586**	**5 599**	**4 199**	**2 358**	**28 941**	**26 605**	**10 540**

(a) Volgens de exploitatieplaats.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Administratie van de Nijverheid.

Bruto indexcijfers van de industriële bedrijvigheid

(1970 = 100)

GEWEST	1977					1978				
	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Jaargemiddelde	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	Jaargemiddelde
Algemeen indexcijfer (incl. bouwnijverheid) :										
Vlaams gewest	129,0	129,1	117,5	127,1	125,7	124,8	129,0	112,9	130,9	124,4
Waals gewest	102,0	106,2	92,1	102,6	100,7	97,7	105,8	95,4	113,5	103,1
Brussels gewest	98,4	101,1	86,5	98,0	96,0	96,6	99,4	87,0	101,9	96,2
Het Rijk ...	**115,8**	**117,6**	**104,7**	**114,9**	**113,3**	**111,7**	**117,0**	**103,5**	**120,8**	**113,2**
Algemeen indexcijfer (excl. bouwnijverheid) :										
Vlaams gewest	136,7	132,8	122,5	134,6	131,6	135,0	133,2	118,9	140,1	131,8
Waals gewest	106,3	105,3	92,1	105,4	102,3	104,1	105,4	97,9	118,6	106,5
Brussels gewest	106,9	106,3	93,0	105,6	103,0	110,6	108,2	96,6	114,8	107,6
Het Rijk ...	**122,4**	**119,9**	**108,3**	**120,9**	**117,9**	**121,0**	**120,3**	**108,8**	**129,1**	**119,8**
Fabrieksnijverheid :										
Vlaams gewest	138,6	135,0	125,0	137,1	133,9	137,4	135,7	121,9	142,7	134,4
Waals gewest	112,8	111,1	97,7	112,0	108,4	111,0	111,9	104,7	126,7	113,6
Brussels gewest	107,3	107,1	93,7	106,5	114,7	110,8	108,3	96,7	114,8	118,5
Het Rijk ...	**125,8**	**123,2**	**111,8**	**124,6**	**121,4**	**124,8**	**123,9**	**112,8**	**133,2**	**123,7**
Bouwnijverheid :										
Vlaams gewest	95,5	112,9	96,1	95,1	99,9	82,5	108,6	86,3	90,9	92,1
Waals gewest	82,7	108,1	91,1	89,1	92,8	71,4	107,3	85,2	91,9	88,9
Brussels gewest	78,4	86,7	68,9	77,7	78,0	66,6	79,6	65,4	73,7	71,3
Het Rijk ...	**88,3**	**106,1**	**88,9**	**89,8**	**93,3**	**75,9**	**102,1**	**81,6**	**87,7**	**87,0**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Beroepsbevolking naar positie in het bedrijf en naar geslacht

Eind april 1977 (a)

OMSCHRIJVING	Mannen	Vrouwen	Totaal	Totaal 1977 t.o.v. 1970 in % (b)
	HET RIJK			
Zelfstandigen, werkgevers	379 622	121 230	500 844	— 5,7
Bedrijfshoofden in dienstverband	36 616	7 372	43 983	+ 23,6
Bedienden	901 699	567 672	1 469 376	+ 16,5
Werklieden en thuisarbeiders	1 115 199	350 804	1 465 999	— 6,9
Helpers	18 516	68 500	87 010	— 26,2
Werklozen	80 776	139 019	219 789	+173,5
Dienstplichtigen	30 306	—	30 306	— 7,9
Positie onbekend	—	—	—	—
Totaal ...	**2 562 721**	**1 254 574**	**3 817 292**	**+ 4,9**
	BRUSSELS GEWEST			
Zelfstandigen, werkgevers	39 672	14 169	53 842	+ 1,6
Bedrijfshoofden in dienstverband	6 652	1 442	8 094	+ 22,2
Bedienden	124 663	90 309	214 972	— 6,9
Werklieden en thuisarbeiders	81 333	37 963	119 296	— 15,6
Helpers	922	7 831	8 752	— 25,2
Werklozen	12 477	11 931	24 407	+208,3
Dienstplichtigen	2 576	—	2 576	— 5,1
Positie onbekend	—	—	—	—
Totaal ...	**268 294**	**163 644**	**431 939**	**— 5,3**
	VLAAMS GEWEST			
Zelfstandigen, werkgevers	225 311	65 778	291 083	— 7,0
Bedrijfshoofden in dienstverband	19 915	2 932	22 845	+ 32,0
Bedienden	495 698	295 403	791 104	+ 24,1
Werklieden en thuisarbeiders	682 754	218 296	901 049	— 5,4
Helpers	12 852	37 620	50 473	— 21,0
Werklozen	38 710	77 946	116 655	+206,9
Dienstplichtigen	18 888	—	18 888	— 6,8
Positie onbekend	—	—	—	—
Totaal ...	**1 494 122**	**697 964**	**2 192 083**	**+ 7,3**
	WAALS GEWEST			
Zelfstandigen, werkgevers	114 639	41 283	155 919	— 5,7
Bedrijfshoofden in dienstverband	10 049	2 998	13 044	+ 12,0
Bedienden	281 338	181 960	463 300	+ 17,9
Werklieden en thuisarbeiders	351 112	94 545	445 654	— 7,2
Helpers	4 742	23 049	27 785	— 34,3
Werklozen	29 589	49 142	78 727	+118,7
Dienstplichtigen	8 842	—	8 842	— 10,9
Positie onbekend	—	—	—	—
Totaal ...	**800 305**	**392 966**	**1 193 271**	**+ 5,9**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Sociaal-economisch onderzoek.
(b) Volkstelling op 31 december 1970.

Uitkeringtrekkende volledig werklozen

GEWEST	Eind december 1977	Variatie in % t.o.v. 1976	Eind december 1978	Variatie in % t.o.v. 1977
Vlaams gewest	162 194	+15,1	165 350	+ 1,9
Waals gewest	104 230	+13,3	104 714	+ 0,5
Brussels gewest	29 935	+ 8,2	39 868	+ 3,1
Het Rijk ...	**296 359**	**+13,7**	**300 932**	**+ 1,5**

Bron : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.

Uitkeringtrekkende volledig werklozen
(maandgemiddelden)

GEWEST	1977			1978					
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Variatie in % t.o.v. 1977	Vrouwen	Variatie in % t.o.v. 1977	Totaal	Variatie in % t.o.v. 1977
Vlaams gewest	52 423	89 414	141 837	54 602	+4,2	97 708	+9,3	152 310	+7,4
Waals gewest	40 280	53 926	94 206	42 016	+4,3	58 234	+8,0	100 250	+6,4
Brussels gewest	13 584	14 657	28 241	14 621	+7,6	14 983	+2,2	29 604	+4,8
Het Rijk ...	**106 287**	**157 997**	**264 284**	**111 239**	**+4,7**	**170 925**	**+8,2**	**282 164**	**+6,8**

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Verloop van de werkloosheidsgraad per regio (a)

JAARTAL	GEWESTEN								
	Vlaams gewest			Waals gewest			Brussels gewest		
	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal	Mannen	Vrouwen	Totaal
1975	7,2	17,2	10,3	8,9	21,7	12,8	8,4	11,3	9,5
1976	7,0	21,2	11,6	9,5	26,2	14,8	9,3	14,4	11,3
1977	8,2	24,1	13,5	11,4	29,3	17,2	10,5	15,9	12,7
1978	8,4	25,0	14,1	11,5	30,9	18,1	12,1	16,1	13,8

Bronnen : Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Verhouding tussen het aantal uitkeringtrekkende volledig werklozen en het aantal verzekerden tegen werkloosheid (R.Z.I.V.).

Sluiting van ondernemingen
Verdeling per gewest

GEWEST	Aantal sluitingen			Aantal getroffen werknemers		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978
Vlaams gewest	409	568	507	15 880	15 975	14 298
Waals gewest	229	299	333	10 682	11 263	13 114
Brussels gewest	242	260	329	5 732	5 660	6 126
Het Rijk...	**880**	**1 127**	**1 169**	**32 294**	**32 898**	**33 538**

Bron : Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers.

Faillissementen per gewest

GEWEST	Aantal			Betrekkelijke belangrijkheid (%)		
	1976	1977	1978	1976	1977	1978
Vlaams gewest	974	1 011	1 081	39,7	40,9	38,7
Waals gewest	712	749	900	28,9	30,3	32,3
Brussel (gerecht. arrond.) .	773	711	808	31,4	28,8	29,0
Het Rijk ...	**2 459**	**2 471**	**2 789**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Bron : Eurinform.

Spreiding van de faillissementen per provincie

PROVINCIE	1976	1977	1978	Toeneming in % in 1978 t.o.v. het voorgaande jaar
Antwerpen	367	401	448	+11,7
Brabant	879	820	963	+17,4
West-Vlaanderen	224	191	235	+23,0
Oost-Vlaanderen	196	203	186	— 8,4
Henegouwen	266	257	323	+25,7
Luik	295	333	372	+11,7
Limburg	143	166	148	—10,9
Luxemburg	33	36	38	+ 0,6
Namen	56	64	76	+18,7
Het Rijk ...	**2 459**	**2 471**	**2 789**	**+12,9**

Bron : Eurinform.

ZEVENDE DEEL

ECONOMISCHE BETREKKINGEN MET HET BUITENLAND

HOOFDSTUK EEN

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE

AFDELING I. — ALGEMEEN

De sterk op het buitenland gerichte Belgische economie heeft zwaar te lijden onder de geringe vraag uitgaande van het buitenland. Het is echter weinig logisch alleen de zwakte van de industriële bedrijvigheid bij de voornaamste handelspartners van de B.L.E.U. aan te klagen zonder ook te wijzen op de gebreken van haar eigen exporthandel. België immers moet eerst kopen, dan verwerken en tenslotte verkopen. Daarbij komt dan nog de structurele zwakte, de hoge prijzen en de afstemming van de industrie op produkten die zeer gevoelig zijn voor buitenlandse concurrentie, meer bepaald vanwege de ontwikkelingslanden. Bovendien is het ook nuttig de aandacht te vestigen op de geringe geografische spreiding van de uitvoer op het chronisch tekort op de handelsbalans en op het nog belangrijker energiedeficit.

Voor het 4e opeenvolgende jaar blijkt overduidelijk dat exporteren steeds moeilijker wordt, maar ook steeds noodzakelijker. De expansie werd afgeremd en de winstmarges werden verlaagd op het tijdstip waarop de ondernemingen hun verworven positie hadden moeten verstevigen en nieuwe markten veroveren. Dienvolgens moeten de uitvoerders nu meer dan voorheen gesteund worden door de overheid zodanig dat deze op de buitenlandse markten kunnen optreden in dezelfde voorwaarden als die van hun concurrenten.

Vanuit deze optiek is het handelsbeleid van de Minister van Buitenlandse Handel gericht op een meer geografische en sectoriële spreiding van de uitvoer.

Wat de financiering van de uitvoer betreft, besloot het Ministerieel Comité voor Economische en Sociale Coördinatie het peil van de rentevergoeding aan te passen om aldus, — wanneer de concurrentievoorwaarden dat vergen, — te komen tot dezelfde percentages als die vastgelegd bij internationale regeling tussen een 20-tal industrielanden.

Voor de kredieten met een looptijd van meer dan 5 jaar bedragen die percentages respectievelijk 7,5 % voor de ontwikkelingslanden, 7,75 % voor de landen van de

tussenliggende categorie (waaronder de landen met staatshandel) en 8 % voor de industrielanden. Voor kredieten van 2 tot 5 jaar zijn de percentages respectievelijk 7,25 %, 7,25 % en 7,75 %. De stabiliteit van de rentetarieven kan voortaan gedurende 12 maanden worden gewaarborgd. Voorts werd, ter versnelling van de procedure voor de toekenning van de bonificaties, de bevoegdheid van de Minister van Buitenlandse Handel uitgebreid : hij kan over de vergoeding beslissen binnen de perken van de hoger vermelde tarieven voor zo ver het kredietbedrag niet groter is dan 1 miljard en voor zo ver het advies van het Copromexcomité eenstemmig is.

Wat de Nationale Delcrederedienst (N.D.D.) betreft, werd de limiet van haar verbintenissen aangegaan voor eigen rekening, van 180 op 200 miljard gebracht en de limiet van deze aangegaan voor rekening van de staat werd verhoogd tot 50 miljard. Mogelijkheden tot verbetering en verruiming van de risikodekking zijn thans ter studie, o.m. in verband met de immateriële prestaties niet gebonden aan de levering van nijverheidsinstallaties, maar die betrekking hebben op een techniek- of kennisoverdracht, rekening houdend met de aard van deze diensten, met hun weerslag op de werkgelegenheid en met de buitenlandse concurrentie, alsmede met de versoepeling van de herverzekeringsmogelijkheden bij de staat voor uitzonderlijk ernstige risiko's.

De N.D.D. gaat verder met zijn inspanningen om, samen met de particuliere sector, een oplossing te vinden voor het belangrijk probleem van de in sommige landen steeds meer geëiste bankborgstellingen of -waarborgen.

De vereniging voor de coördinatie van de financiering van de Belgische uitvoer op middellange termijn financierde in 1978 export verrichtingen ten belope van 60,1 miljard frank, tegen 51,3 miljard in 1977.

De Belgische regering sloot met Singapoer en met Roemenië nieuwe overeenkomsten af enerzijds tot vrijwaring van de dubbele belastingheffing (1) en anderzijds tot bescherming van de particuliere investeringen.

De geplande staatsleningen voor 1979 bedragen 3 miljard frank, tegen 2 miljard over het voorgaande jaar. Naar verluid zullen in 1979 staatsleningen worden toegekend aan 21 ontwikkelingslanden. Deze leningen zullen worden aangewend voor de betaling van belgische leveringen en diensten. Steeds meer wordt gewezen op de noodzakelijkheid deze bedragen te besteden aan investeringsgoederen. Men verwacht dat een dergelijke bepaling zal worden opgenomen in de overeenkomsten nopens de leningen over 1979. In dezelfde optiek zullen sommige leningen voor 1980 slechts worden toegekend op voorwaarde dat de begunstigden het bedrag besteden aan projecten die voor de Belgische nijverheid van belang zijn.

Op het initiatief van de Minister van Buitenlandse Handel werd het vast comité voor de exportbevordering, — dat op 20 januari 1968 werd ingesteld en waarin hoge ambtenaren van alle bij de buitenlandse handel betrokken ministeries en administraties zitting hebben, — nieuw leven ingeblazen. Het hield in 1978 5 vergaderingen.

---

(1) Filippijnen, Republiek Korea, Australië, Ivoorkust, Thaïland, Zwitserland.

Een bijzondere werkgroep werd opgericht met het oog op het onderzoek inzake de internationale toelevering en de daardoor geboden afzetmogelijkheden, vooral dan voor de K.M.O. Een 2e werkgroep bestudeerde de mogelijkheden voor het afsluiten van nieuwe bilaterale overeenkomsten inzake dubbele belastingheffing en bescherming van de investeringen, evenals de mogelijkheid tot bevordering van de Belgische investeringen in het buitenland.

Een derde werkgroep bestudeerde de « flow-back » van de Belgische bijdragen aan sommige internationale financiële instellingen.

Op het vlak van de verschillende internationale diensten (Benelux, E.E.G., O.E.S.O., G.A.T.T., I.M.F., U.N.C.T.A.D.) verdedigt België de volgende stellingen :

— de harmonisering van de maatregelen ten gunste van de uitvoer (verzekering-financiering) en de uitschakeling van distorsies;

— de afschaffing van oneerlijke concurrentievoorwaarden en de verdediging van de principes van de « Trade Pledge » (1) van de O.E.S.O.;

— de bevordering van de dialoog met de ontwikkelingslanden, — daarbij een onderscheid makend tussen de arme landen en de zich industrialiserende landen, — door de inrichting van een permanent overleg in verband met het handelsverkeer met de derde wereld.

De Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel, ten slotte, ging verder met zijn prospectie- en promotiebeleid op de meest uiteenlopende gebieden teneinde de verdere commerciële ontplooiïng in het buitenland in de hand te kunnen werken. Hij hechtte zijn goedkeuring aan een reeks maatregelen, namelijk :

— de uitbreiding van de informatiesystemen;

— grondig onderzoek naar de ontwikkelingen van de buitenlandse markt en concurrentie;

— een beroep op een gespecialiseerd kantoor voor het maken van een studie omtrent het kwaliteitsimago van de Belgische produkten in het buitenland en omtrent de toe te passen maatregelen om dit imago te vestigen, te verbeteren en te verstevigen waar dit nodig mocht blijken;

— de voorbereiding van een grootscheepse aktie om de klanten van de Arabische olielanden en de Belgische leveranciers op sommige specifieke gebieden nader bij elkaar te brengen;

— de scholing en herscholing van de exporteurs in samenwerking met het « International Trade Invest Institute » (I.T.I.);

— de invoering van formules van thematische zendingen (ontwikkeling en modernisering van de landbouw en van de met de landbouw verband houdende nijverheid in Irak);

— de oprichting van een studie- en hulpkern voor de textielsector;

— bijzondere aandacht voor twee kandidaat-lidstaten van de Gemeenschappelijke Markt (Spanje en Griekenland);

— het van kracht worden van een nieuw statuut voor de handelsprospectors.

---

(1) Deze verklaring heeft tot doel alle unilaterale acties te voorkomen welke een nadelige uitwerking zouden kunnen hebben op de internationale economische betrekkingen.

De Buitenlandse Dienst voor Buitenlandse Handel verleende tevens zijn medewerking aan beroepsverenigingen, banken en gewestelijke instellingen (Assiport in Oostenrijk en Zwitserland, Fabrimetal in Argentinië, China en Iran, Belgofurn in Bahrein en Dubai) bij de voorbereiding van verschillende zendingen.

Deze dienst verzorgde 26 contact- en promotiedagen, waarvan 8 in België plaats vonden (geschenkartikelen, bouwmaterialen) en 18 in het buitenland (voedingsector, textiel en kleding).

In 1978 werkte de Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel mee aan de voorbereiding van de periodieke bijeenkomsten van de gemengde commissies in het raam van de economische, technische en industriële samenwerkingsovereenkomsten met verschillende landen. Het gaat hierbij om de gemengde commissies tussen enerzijds de B.L.E.U. en anderzijds Soedan, Polen, Tsjechoslowakije, Hongarije en Roemenië.

Ter bevordering van het handelsverkeer met de Oosteuropese landen blijkt de inrichting van technische dagen een der beste middelen te zijn en het wordt dan ook in ruime mate toegepast (b.v. technische dagen te Praag, Bratislava, enz.).

Tenslotte moet worden opgemerkt dat het Fonds voor de buitenlandse handel in de loop van 1978 verbintenissen heeft aangegaan ten belope van 345 miljoen in de vorm van leningen, waarborgen en subsidies.

AFDELING II. — ALGEMENE ONTWIKKELING VAN DE BIJZONDERE HANDEL

De stagnatie van de buitenlandse handel van de B.L.E.U. vastgesteld tijdens het tweede halfjaar van 1977 hield ook nog aan in de eerste helft van het afgelopen jaar. Gedurende deze periode steeg de afzetwaarde slechts met 0,9 % en de aankopen stegen slechts met 1 %. In vaste prijzen kan deze kwasistagnatie als volgt worden uitgesplitst : 1,2 % voor de uitvoer en 0,3 % voor de invoer.

Tijdens het tweede halfjaar manifesteerde zich een oplevingstendens met een stijging van het handelsverkeer met 8,2 %. Deze verbetering kwam vooral tot uiting in de maanden oktober en november; de resultaten van de maand december zijn minder uitgesproken.

Over het gehele jaar 1978 lag het bedrag van de uitvoer van de B.L.E.U. (ter waarde van 1 407,6 miljard frank) 4,7 % boven dat van het voorgaande jaar. De invoer bedroeg 1 519 miljard frank, dit is 4,9 % meer dan het jaar voordien. Het handelstekort beliep tegen het einde van 1978 111,4 miljard, tegenover 103 miljard in 1977. Het dekkingspercentage invoer/uitvoer bereikte, over het gehele jaar, 92,7 %, tegen 93,1 % een jaar voordien.

Deze toeneming is evenwel geringer dan die welke zowel in het voorgaande jaar (6,1 % voor de uitvoer en 5,4 % voor de invoer) als in 1976 (19,7 % voor de uitvoer en 20,6 % voor de invoer) werd geboekt.

De Centrale Raad voor het Bedrijfsleven stelt vast dat in België het vertrouwen nog niet even algemeen of even intens is toegenomen als in menig ander E.E.G.-land.

Volgens de Nationale Bank vertonen de orderboekjes van studiekantoren en ingenieursbedrijven een teruggang en deze ondernemingen zijn weinig optimistisch nopens de ontwikkeling van hun concurrentiepositie op korte termijn.

De Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel vestigt de aandacht op de zwakke kastoestand van de bedrijven. Dit blijkt onder ander uit het feit dat het thans moeilijk is de ondernemingen te betrekken bij sommige promotie-acties die uiteraard op korte termijn weinig rendabel zijn en dat de ondernemingen — wellicht ook om redenen van budgettaire aard — het veiliger achtten op bepaalde jaarbeurzen of gespecialiseerde tentoonstellingen in het buitenland, kleinere stands dan gewoonlijk in te nemen.

De G.A.T.T. (Algemene overeenkomst voor tarieven en handel) raamt de waarde van de wereldhandel voor 1978 op 1 280 miljard dollar (1), hetgeen een waardestijging van 14 % t.o.v. 1977 betekent en enigszins hoger lag dan die over het voorgaande jaar (13 %). Naar volume steeg de wereldhandel met ongeveer 5 %, tegen 4 % een jaar voordien; deze stijging was enigszins groter dan die van de wereldproduktie (exclusief de diensten).

De aanhoudende crisis in de nijverheid heeft zwaar op de uitvoer van de B.L.E.U. doorgewogen en haar aandeel in de wereldhandel liep dan ook opnieuw aanmerkelijk terug.

Voor 1979 wordt de economie nog steeds sterk overschaduwd. Er zal moeten rekening worden gehouden met de evolutie van de aardolieprijzen, met de weerslag ervan op het bedrijfsleven en met de instabiliteit van de dollar. Deze onbekenden zullen echter ruim worden gecompenseerd door bemoedigender factoren zoals de toepassing van het Europees muntstelsel en het herstel in de Duitse Bondsrepubliek. Zij kunnen voor België aanleiding zijn tot een stabiliteits- en aanwakkeringssfeer, want in België is het inflatiepercentage één van de laagste van Europa. Deze oplevingsfactoren zouden moeten kunnen gepaard gaan met een produktiviteitsverbetering en stimulering van de investeringen.

Met de invoering van het Europees muntstelsel zal het overgroot gedeelte van de intracommunautaire handel van de B.L.E.U. kunnen gebeuren los van de buitenmatige schommelingen op de wisselmarkten, want ruim 60 % van de Belgische buitenlandse handel wordt met de E.M.S.-lidstaten gedreven, tegen ca. 40 % met wijlen de slang. Voorts zal ongeveer 80 % van de uitvoer geregeld worden in één van de valuta waarvan de pariteiten voortaan met elkaar zullen samenhangen.

§ 1. — UITVOER

Ruim 70 % van de uitvoer van de B.L.E.U. is bestemd voor de E.E.G.-lidstaten en ruim 80 % blijft binnen de Europese grenzen. Deze verhouding geeft duidelijk blijk

(1) Het betreft hier ramingen van de G.A.T.T.

van de concentratie van de afzet in de buurlanden en verklaart de uiteraard sterke beïnvloeding door de conjunctuur in de buurlanden.

In 1978 vond de uitvoer evenwel vooral nieuwe afzetgebieden in de landen van zuidoost Azië, in de landen met staatshandel, terwijl hij in de industrielanden maar geringe vordering boekte. Voorts is de uitvoergolf naar de olieproducerende landen over zijn piek heen.

De bescheiden toeneming van de uitvoer werd vooral bepaald door de vaste houding van de consumptiegoederen, de landbouwprodukten en de industrieprodukten, met uitzondering van de grondstoffen. De brandstoffen en de energie, evenals verschillende investeringsgoederen kenden evenwel een teruggang.

1. — *Sectoriële spreiding.*

De grotere afzet van de B.L.E.U. vindt vooral zijn oorzaak in de volgende sectoren : de ijzer- en staalnijverheid, de metaalverwerkende nijverheid, de scheikundige industrie en in de diamantsector.

De ijzer- en staalnijverheid heeft haar achteruitgang van het vorige jaar ruimschoots goedgemaakt. Dit geldt zowel voor de primaire produkten als voor de halffabrikaten. Deze voor de economie zo belangrijke sector is niettemin sedert een vijftal jaren op de helling geraakt; zijn betrekkelijk aandeel in de totale afzet vermindert van jaar tot jaar.

De metaalverwerkende nijverheid boekte, in een jaar tijd, een vooruitgang van 4,9 %, dank zij de machines voor metaalbewerking, de electrische machines en toestellen, het spoorwegmaterieel en de motorvoertuigen. De teruggang van de andere sectoren doet weinig terzake, gezien hun gering aandeel in de totale afzet.

De afzet van de scheikundige nijverheid gaat van jaar tot jaar vooruit, zowel in absolute als in betrekkelijke waarde. Deze toename is voornamelijk toe te schrijven aan de anorganische produkten en aan de kunstmeststoffen. Daarbij moet toch worden onderstreept dat het groeiritme in al de sectoren van deze nijverheid hoger ligt dan dat van de buitenlandse handel.

De diamantnijverheid bereikte de beste prestatie, nl. een toeneming met 29,5 % in een jaar tijd, waardoor haar aandeel in de totale afzet oploopt van 5,0 % naar 6,1 %.

Andere sterk expanderende sectoren zijn die van het vers of bereide vlees, van de zuivelprodukten, van het cement, van het plat glas en die van de vetten en oliën.

In andere industrietakken, waaronder die van het papier en van de rubber, wordt ook vooruitgang geboekt, maar dan in een trager tempo.

De minder goede houding van de non-ferrometalen is te wijten aan de onbewerkte metalen, waar de daling ruim 15 % beloopt.

Buiten de weefsels en de touwen gaan alle sectoren van de textielnijverheid achteruit. Dit geldt vooral voor de garens. Voor de vezels is er een stagnatie.

Dit jaar bleef de aardolienijverheid evenmin gespaard; zij kent een achteruitgang van ruim 17 % en haar betrekkelijk aandeel zakt van 5,2 % naar 4,1 %.

2. — *Geografische spreiding.*

Het aandeel van de afzet van de B.L.E.U. aan de E.E.G.-lidstaten kende enige verbetering en kwam van 71,2 % op 71,6 %, waardoor weer iets van het in het voorgaande jaar verloren veld wordt teruggewonnen. Deze ontwikkeling is vooral te danken aan de toenemende vraag vanwege de Bondsrepubliek, Ierland, Frankrijk en Italië. De afzet aan de beide laatstgenoemde landen was, tijdens het voorgaande jaar, aanmerkelijk gedaald. Nederland en het Verenigd Koninkrijk kochten wel meer dan in 1977, maar het groeitempo is wel gedaald.

De landbouwprodukten, de industriële halffabrikaten, de niet-duurzame consumptiegoederen, al dan niet voor de voeding bestemd, de motoren, de vaste investeringen in uitrustingsgoederen, zijn de voornaamste produktencategorieën die de opleving van de Franse vraag in de hand werkten. Voor de andere investeringsgoederen wordt een grote teruggang vastgesteld. Uitgezonderd de brandstoffen en energie, de investeringsgoederen behalve de wetenschappelijke en medische toestellen, boekten alle produktencategorieën bestemd voor Italië vooruitgang.

De vraag vanwege de Bondsrepubliek werd voornamelijk gesteund door de investerings- en de consumptiegoederen. De teruggang van de nijverheidsgrondstoffen is oorzaak van de stagnatie van de afzet van nijverheidsprodukten. De uitvoer bestemd voor Nederland nam slechts weinig toe; deze stand van zaken komt voor rekening van de investeringsgoederen, de brandstoffen en energie, de landbouwprodukten en de nijverheidsgrondstoffen. Wat het Verenigd Koninkrijk betreft, boeken alle sectoren vooruitgang, behalve de nijverheidsgrondstoffen en de brandstoffen en energie; daarbij moet evenwel worden opgemerkt dat de toename in het voorgaande jaar toch dubbel zo groot was.

De opgang van de uitvoer naar de Angelsaksische landen werd afgeremd doordat de stijging van de export naar de Verenigde Staten (nl. 2,7 %) aanmerkelijk lager ligt dan die genoteerd tijdens het voorgaande jaar (25 %). De niet-duurzame consumptiegoederen konden het vroegere tempo niet aanhouden. Deze teruggang werd gemilderd door de heropleving van de vraag naar investeringsgoederen.

De afzet van de B.L.E.U. nam sterk toe in de landen met staatshandel, voornamelijk de U.S.S.R., en in Azië. Met betrekking tot de andere landen van deze groep deed zich het omgekeerde voor.

De ontwikkelingslanden vormden een minder goede factor in de evolutie van de uitvoer. Hoewel de uitvoer steeds gunstig evolueert inzake de Aziatische landen en stationair blijft waar het Afrika betreft, ligt de toestand geheel anders voor de Latijnsamerikaanse landen : de vermindering van de afzet beloopt daar 13 %. Sommige produkten konden stand houden, o.m. de nijverheidsgrondstoffen, de landbouw- en voedingsprodukten, uitgezonderd waar deze laatsten bestemd waren voor de Amerikaanse landen. Voor de industriële halffabrikaten is het zeer moeilijk

op de Amerikaanse en Afrikaanse markt door te dringen. Onder de uitrustingsgoederen hadden de transportmaterialen en de medische- en wetenschappelijke uitrustingen het moeilijkst.

Ook kan nog worden opgemerkt dat alle sectoren hun positie in Japan verbeterden, jammer genoeg komt dit land slechts op de 20e plaats onder de afzetlanden.

§ 2. — INVOER

De B.L.E.U. is zowel waar het haar afzet als waar het haar aankopen betreft Europa- en E.E.G.-gericht. De voornaamste leverancier blijft de Duitse Bondsrepubliek, onmiddellijk gevolgd door Nederland en Frankrijk.

De aankopen gedaan in Amerika, in sommige O.P.E.C.-landen en in Japan namen toe, terwijl zij aanmerkelijk verminderden wat het overige van de wereld betreft (Europa dus buiten beschouwing latend).

De zwakke invoer — vooral op het gebied van grondstoffen en van investeringsgoederen — heeft een terugslag op het niveau van de voorraden en van de investeringen.

1. — *Sectoriële spreiding.*

De metaalverwerking (7,7 %), de scheikundige nijverheid (12,7 %), de steenkoolmijnen en cokesfabrieken (11,2 %) en de diamantnijverheid (29,8 %), zijn de sectoren die hun buitenlandse aankopen het sterkst opdreven, gevolgd door deze van de bouwmaterialen, van het hout, van de zuivelprodukten en van de aardoliederivaten.

De aankoop van vervoermaterieel (vooral dan van motorvoertuigen) en van niet electrische machines versterkte de positie van de metaalverwerkende industrie. Sommige sectoren liepen echter terug, o.m. de wapens en munitie, boten en schepen.

Behoudens voor de verf-, looi- en kleurstoffen, verbeterde de toestand in al de takken van de scheikundige nijverheid, waarbij de anorganische produkten, de farmaceutische produkten en de meststoffen de beste resultaten boekten.

Evenals de afzet, liepen de aankopen van de diamantnijverheid aanmerkelijk op naar absolute waarde (+29,8 %), waardoor naar relatieve waarde de toeneming van 4,9 % op 6,1 % komt.

De voedingsprodukten, behalve suiker en suikerwaren, stijgen in een trager tempo. Dit geldt ook voor de ijzer- en staalprodukten, waaronder vooral de halfafgewerkte produkten aanzienlijk daalden. Deze produkten worden van jaar tot jaar minder gevraagd. In de textielnijverheid is het verloop gelijkaardig. Deze stagnatie is voornamelijk te wijten aan de vezels en de garens, terwijl de touwen en het touwwerk met ruim 7 % stegen.

Naast de ruwe non-ferrometalen (—9 % in een jaar tijd) en de ruwe en halfgeraffineerde aardolieprodukten (—20 %), verminderden ook de glasnijverheid en de sector van de vetten en oliën hun aankopen in het buitenland.

2. — *Geografische spreiding.*

Het aandeel van de E.E.G.-landen in de totale invoer van de B.L.E.U. is enigszins gestegen. De Franse, Duitse en Ierse afzet boekten vooruitgang, terwijl de toeleveringen uit Nederland, Italië en het Verenigd Koninkrijk niet het peil van 1977 bereikten. De invoer van België uit de Gemeenschap bestaat vooral uit consumptiegoederen (hoofdzakelijk niet-voedingsprodukten), grondstoffen en intermediaire produkten (landbouwprodukten uitgezonderd).

De landen met staatshandel leveren nog steeds industriële halffabrikaten evenals wetenschappelijke en medische toestellen.

Wat de ontwikkelingslanden betreft, verminderden de leveringen van landbouwprodukten, nijverheidsgrondstoffen, brandstoffen, energie, voedingsprodukten en sommige investeringsgoederen. Aan de andere kant verhoogde hun afzet van niet duurzame niet-voedingsprodukten en van wetenschappelijke en medische toestellen.

Ook kan nog worden onderstreept dat alle invoer uit Japan toenam, behalve die van industriële halffabrikaten.

§ 3. — HANDELSBALANS

Sedert de aardoliecrisis blijft de B.L.E.U.-handelsbalans deficitair. Tijdens het afgelopen jaar nam het negatieve saldo nog enigszins toe, na stationair te zijn gebleven in de twee voorgaande jaren. Het tekort was evenwel veel groter tijdens het eerste halfjaar. Dit is het gevolg van de opleving die na de vakantiemaanden intrad.

Het tekort bij het handelsverkeer tussen de B.L.E.U. en de E.E.G.-landen liep sterk op. De enige landen van de Gemeenschap waarmee de handel, net als in het voorgaande jaar, ten voordele van de B.L.E.U. uitviel, waren Frankrijk, Italië en Denemarken.

In tegenstelling met wat tijdens de voorgaande jaren werd vastgesteld, sluiten de handelsverrichtingen met de Westeuropese landen, over 1978, af met een verlies.

Behalve wat de U.S.S.R. betreft, wordt door de landen met staatshandel, uit de B.L.E.U., meer in- dan uitgevoerd.

De handelsbalans met om het even welk ontwikkelingsland is negatief.

Bij een analyse volgens de sectoren en afdelingen van de typeclassificatie voor de internationale handel, blijkt dat de handelsbalans slechts positief is voor de scheikundige produkten, de fabrieksartikelen (behalve dan die van hout of van kurk) voor papier en de toepassingen daarvan, alsmede voor de elders niet genoemde goederen. Voor de andere afdelingen is de balans negatief, vooral t.o.v. de minerale brandstoffen, de smeerstoffen en aanverwante produkten.

*

* *

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Bijzondere handel

MAAND	Gewicht (duizenden tonnen)		Waarde (miljoenen franken)		Saldo (miljoenen franken)	Dekkingscoëfficiënt (percentage)
	Invoer	Uitvoer	Invoer (c.i.f)	Uitvoer (f.o.b.)		
1969 Maandgemiddelde	**10 187**	**5 229**	**41 754**	**42 039**	**+ 285**	**100,7**
1970 Maandgemiddelde	**10 969**	**5 606**	**47 554**	**48 332**	**+ 178**	**101,6**
1971 Maandgemiddelde	**11 103**	**5 406**	**52 422**	**51 687**	**— 735**	**98,6**
1972 Maandgemiddelde	**11 971**	**6 342**	**56 814**	**59 248**	**+ 2 434**	**104,3**
1973 Maandgemiddelde	**12 954**	**6 982**	**71 344**	**72 510**	**+ 1 166**	**101,6**
1974 Maandgemiddelde	**13 371**	**6 798**	**96 724**	**91 652**	**— 5 072**	**94,8**
1975 Maandgemiddelde	**11 488**	**6 328**	**94 245**	**88 073**	**— 6 172**	**93,5**
1976 Maandgemiddelde	**12 689**	**6 701**	**114 080**	**105 538**	**— 8 542**	**92,5**
1977 Maandgemiddelde	**12 452**	**7 044**	**120 665**	**112 059**	**— 8 606**	**92,9**
1978 Maandgemiddelde (a)	**12 851**	**6 866**	**126 584**	**117 298**	**— 9 286**	**92,7**
1977 Januari	12 473	5 666	116 550	100 503	—16 047	86,2
Februari	12 256	6 126	118 285	105 990	—12 295	89,6
Maart	13 449	8 289	138 463	134 919	— 3 544	97,4
April	13 055	7 283	124 350	113 113	—11 237	91,0
Mei	11 877	6 875	119 951	109 908	—10 043	91,6
Juni	13 007	8 243	131 686	126 657	— 5 029	96,2
Juli	10 321	5 825	94 028	95 946	+ 1 918	102,0
Augustus	12 663	6 130	114 248	85 423	—28 825	74,8
September	12 514	8 379	122 310	123 654	+ 1 344	101,1
Oktober	12 883	7 708	124 888	119 527	— 5 361	95,7
November	12 574	6 990	121 085	107 820	—13 265	89,0
December	12 349	7 011	122 138	121 244	— 894	99,3
Totaal ...	**149 420**	**84 526**	**1 447 981**	**1 344 704**	**–103 277**	**92,9**
1978 Januari	11 870	6 585	123 207	113 152	—10 055	91,8
(a) Februari	11 572	5 620	123 592	108 567	—15 025	87,8
Maart	14 093	7 131	133 673	125 597	— 8 076	94,0
April	12 227	6 741	122 615	116 264	— 6 351	94,8
Mei	13 243	6 637	126 906	112 303	—14 603	88,5
Juni	13 223	7 322	133 131	124 560	— 8 571	93,6
Juli	11 293	6 337	107 528	106 032	— 1 496	98,6
Augustus	13 758	6 896	120 542	95 228	—25 314	79,0
September	12 376	7 330	125 802	124 500	— 1 302	99,0
Oktober	14 122	8 188	141 645	137 276	— 4 369	96,9
November	14 045	7 134	136 675	123 924	—12 751	90,7
December	12 392	6 473	123 694	120 178	— 3 516	97,2
Totaal ...	**154 214**	**82 394**	**1 519 009**	**1 407 581**	**–111 428**	**92,7**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

(a) Voorlopige gegevens.

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Waarde

(maandgemiddelden per kwartaal - miljoenen franken)

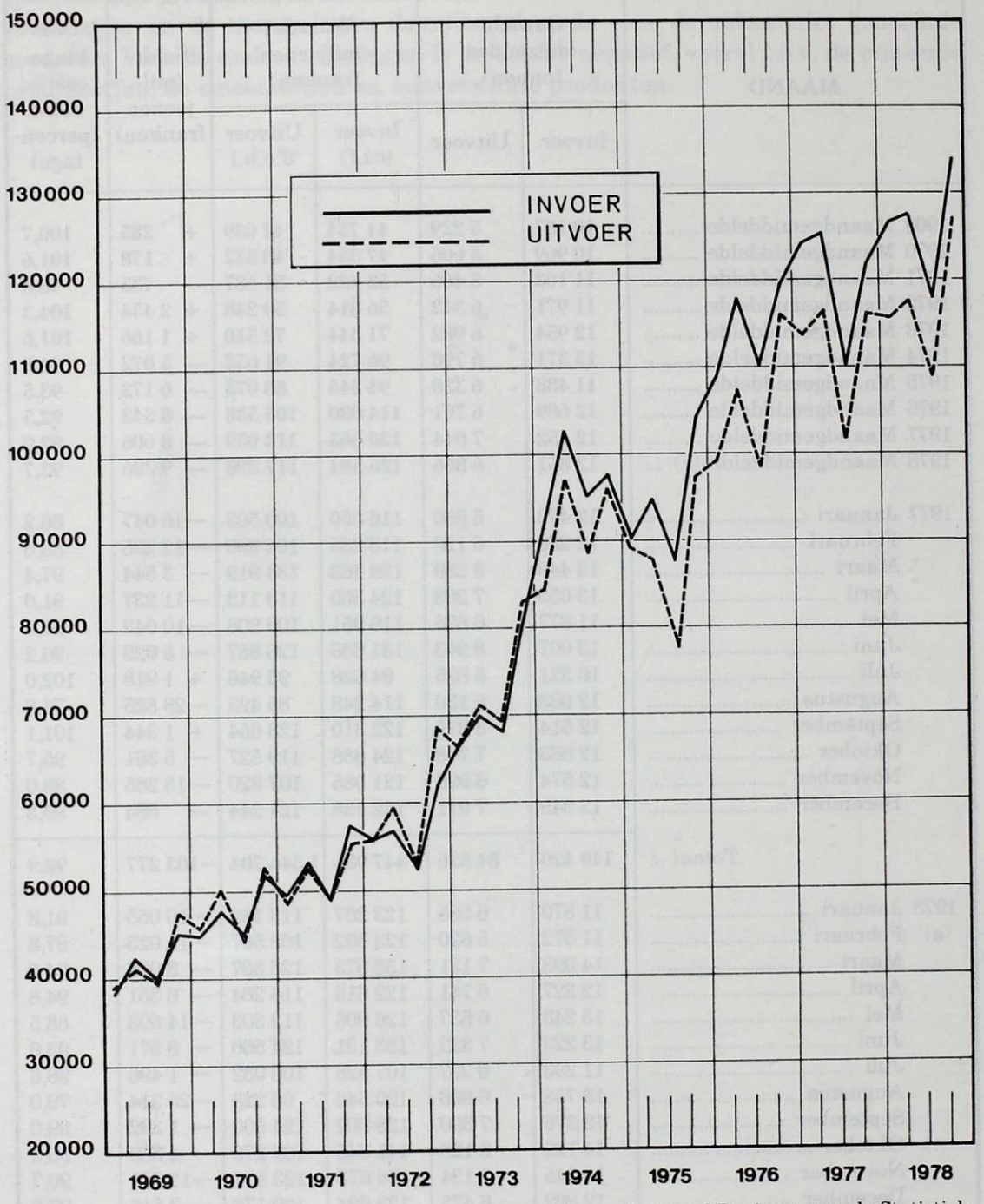

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Waarde

(maandgemiddelden per jaar - miljoenen franken)

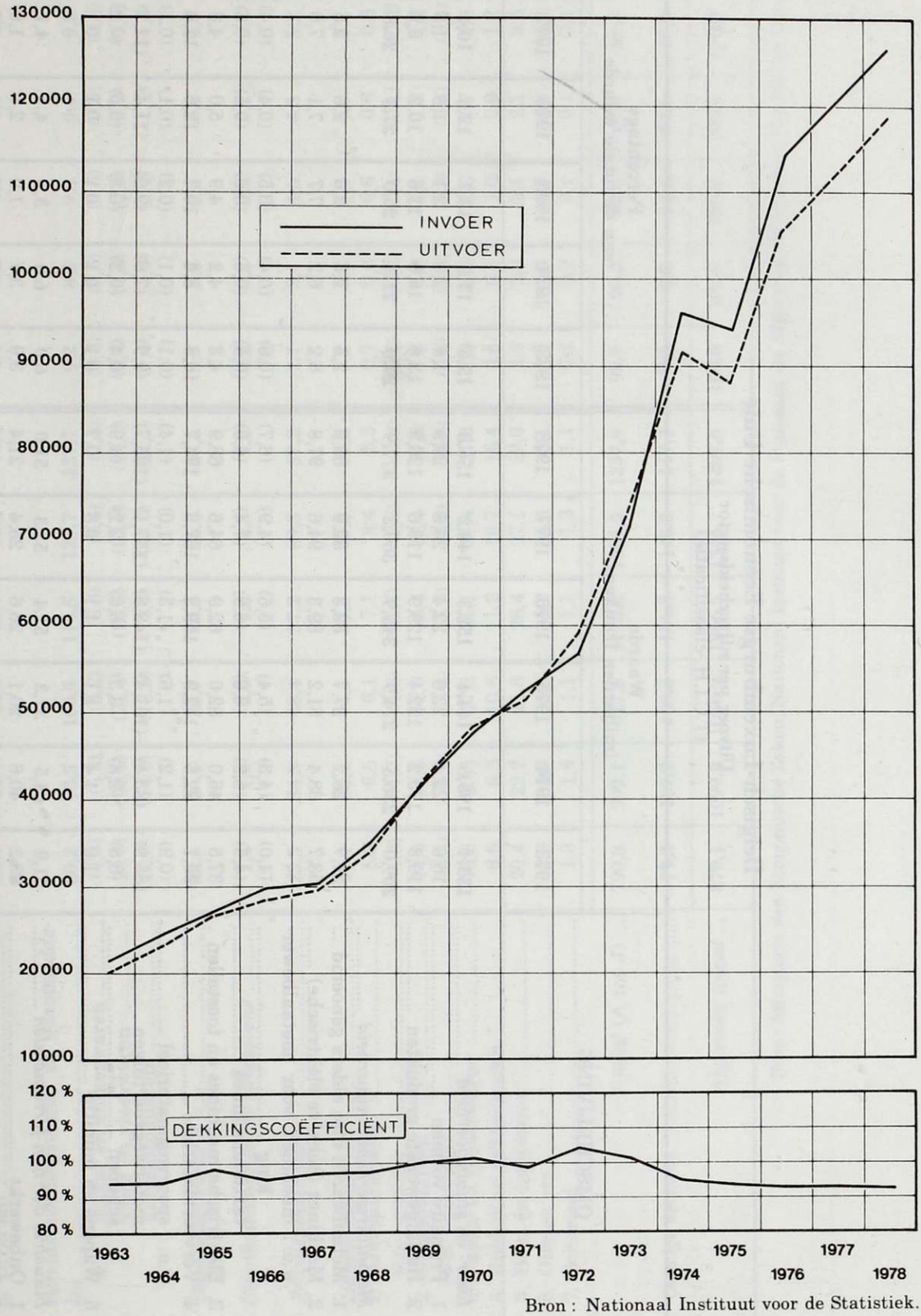

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Uitvoer per nijverheidssector

(T.C.I.H.-classificatie)

OMSCHRIJVING	Waarde (miljarden franken)						Percentage van de totale waarde					
	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1973	1974	1975	1976	1977	1978
A. *IJzer- en staalnijverheid*	**135,4**	**195,6**	**144,4**	**152,3**	**140,2**	**156,8**	**15,6**	**17,8**	**13,7**	**12,0**	**10,4**	**11,1**
1. Primaire vormen	15,6	22,4	22,0	22,4	20,6	29,9	1,8	2,0	2,1	1,8	1,5	2,1
2. Halfafgewerkte produkten	119,8	173,2	122,4	129,9	119,6	126,9	13,8	15,8	11,6	10,2	8,9	9,0
	209,0	**236,5**	**274,9**	**345,9**	**360,2**	**377,9**	**24,0**	**21,5**	**26,0**	**27,3**	**26,8**	**26,9**
B. *Metaalverwerkende nijverheid*												
1. Metaalwaren niet elders genoemd	21,7	28,2	27,7	33,3	32,9	35,8	2,5	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5
2. Machines (behalve elektrische)	53,7	68,4	81,2	89,3	94,6	97,8	6,2	6,2	7,7	7,1	7,0	7,0
w.o.: machines voor metaalbewerking	(4,0)	(4,3)	(5,4)	(5,6)	(4,9)	(6,7)	(0,6)	(0,4)	(0,5)	(0,4)	(0,4)	(0,5)
textielmachines	(4,5)	(5,9)	(6,6)	(6,9)	(7,4)	(6,6)	(0,5)	(0,5)	(0,6)	(0,5)	(0,6)	(0,5)
3. Elektrische machines en toestellen	37,5	46,0	52,0	62,9	64,6	68,9	4,3	4,2	4,9	5,0	4,8	4,9
4. Vervoermaterieel	95,1	92,5	112,9	159,3	167,3	174,7	10,8	8,4	10,7	12,6	12,4	12,4
w.o.: spoorwegmaterieel	(0,9)	(1,2)	(1,6)	(1,3)	(1,0)	(1,4)	(0,1)	(0,1)	(0,2)	(0,1)	(0,1)	(0,1)
motorwegvoertuigen	(85,9)	(83,4)	(101,4)	(143,8)	(157,1)	(165,7)	(9,9)	(7,6)	(9,6)	(11,4)	(11,7)	(11,8)
schepen	(3,8)	(2,8)	(3,3)	(6,0)	(2,2)	(1,9)	(0,4)	(0,3)	(0,3)	(0,5)	(0,2)	(0,1)
5. Wapens en munitie	1,0	1,4	1,1	1,1	0,8	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
C. *Industrie der non-ferrometalen*	**51,9**	**65,5**	**37,3**	**51,4**	**55,3**	**51,0**	**6,0**	**6,0**	**3,5**	**4,1**	**4,1**	**3,6**
1. Onbewerkt	33,2	40,6	20,1	26,6	25,4	21,4	3,9	3,7	1,9	2,1	1,9	1,5
2. Bewerkt	18,7	24,9	17,2	24,8	29,9	29,6	2,1	2,3	1,7	2,0	2,2	2,1
D. *Textielnijverheid*	**98,9**	**111,9**	**102,9**	**121,0**	**123,8**	**122,5**	**11,4**	**10,2**	**9,7**	**9,6**	**9,2**	**8,7**
1. Vezels	11,3	11,2	8,9	12,1	11,9	11,8	1,3	1,0	0,8	1,0	0,9	0,8
2. Garens	15,8	17,3	15,6	19,8	20,0	17,8	1,8	1,6	1,5	1,6	1,5	1,3
3. Weefsels en touwwerk	49,6	57,8	55,7	62,7	65,3	67,6	5,7	5,3	5,3	5,0	4,8	4,8
	90,0	**142,3**	**127,0**	**155,1**	**165,3**	**181,0**	**10,3**	**12,9**	**12,0**	**12,3**	**1,2**	**1,5**

K. *Scheikundige nijverheid*	90,0	142,5	127,0	155,1	165,5	181,0	10,3	12,9	12,0	12,2	12,9	12,8
1. Anorganische produkten	11,2	15,2	13,1	18,1	18,1	20,8	1,3	1,8	1,3	1,2	1,2	1,3
2. Organische produkten	21,3	38,9	32,3	41,6	42,1	44,4	2,4	3,5	3,1	3,3	3,1	3,2
3. Verf-, looi- en kleurstoffen	3,7	5,3	4,4	6,2	7,2	7,6	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5
4. Farmaceutische produkten	7,8	11,0	11,5	12,7	14,5	15,9	0,9	1,0	1,1	1,0	1,1	1,1
5. Kunstmeststoffen	10,3	16,8	16,8	15,2	16,8	18,6	1,2	1,5	1,6	1,2	1,3	1,3
6. Diversen	35,7	54,1	48,3	63,7	68,6	74,0	4,1	4,9	4,6	5,0	5,1	5,3
F. *Bereide voedingswaren en genotmiddelen*	**80,2**	**90,5**	**100,5**	**114,5**	**123,7**	**127,7**	**9,2**	**8,2**	**9,5**	**9,0**	**9,2**	**9,1**
w.o. : suiker en suikerwaren	(4,3)	(5,3)	(5,2)	(6,8)	(8,4)	(7,5)	(0,5)	(0,5)	(0,5)	(0,5)	(0,6)	(0,5)
vlees en vleeswaren	(20,5)	(20,5)	(21,4)	(23,5)	(23,0)	(24,2)	(2,4)	(1,9)	(2,0)	(1,9)	(1,7)	(1,7)
zuivelprodukten	(12,0)	(14,0)	(12,5)	(13,7)	(17,0)	(21,1)	(1,4)	(1,3)	(1,2)	(1,1)	(1,3)	(1,5)
G. *Diamantnijverheid*	**32,6**	**33,1**	**35,7**	**48,5**	**66,6**	**86,3**	**3,7**	**3,0**	**3,4**	**3,8**	**5,0**	**6,1**
H. *Steenkolenmijnen en cokesovens*	**1,4**	**1,9**	**2,0**	**1,8**	**1,3**	**1,3**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,1**	**0,1**	**0,1**
I. *Petroleumindustrie*	**23,5**	**34,3**	**48,4**	**57,2**	**69,3**	**57,2**	**2,7**	**3,1**	**4,6**	**4,5**	**5,2**	**4,1**
J. *Diverse industrieën*	**67,9**	**80,5**	**74,5**	**87,5**	**95,8**	**96,2**	**7,8**	**7,3**	**7,0**	**6,9**	**7,1**	**6,8**
1. Bouwmaterialen	5,9	6,5	6,1	7,1	8,4	5,5	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4
w.o. : cement	(1,3)	(1,7)	(1,3)	(1,7)	(2,6)	(3,0)	(0,2)	(0,2)	(0,1)	(0,1)	(0,2)	(0,2)
2. Glasnijverheid	14,0	14,5	12,0	15,4	16,4	17,5	1,6	1,3	1,1	1,2	1,2	1,2
w.o. : plaatglas	(5,3)	(5,3)	(3,6)	(5,3)	(5,9)	(6,6)	(0,6)	(0,5)	(0,3)	(0,4)	(0,4)	(0,5)
3. Papier en papierwaren	16,6	20,5	17,2	21,1	21,4	21,6	1,9	1,9	1,6	1,7	1,6	1,5
4. Rubber en rubberwaren	6,8	9,3	10,8	11,2	15,7	16,4	0,8	0,8	1,0	0,9	1,2	1,2
5. Hout en houtwaren	20,4	22,2	21,8	26,4	27,1	28,0	2,3	2,0	2,1	2,1	2,0	2,0
6. Olie en vet	2,9	5,9	5,5	5,2	5,5	6,1	0,3	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
7. Schoeisel	1,3	1,6	1,1	1,1	1,3	1,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Totaal (A tot J)	**790,8**	**992,1**	**947,6**	**1135,2**	**1201,5**	**1257,9**	**90,9**	**90,2**	**89,6**	**89,5**	**89,4**	**89,4**
K. *Overige sectoren*	**79,3**	**107,7**	**109,3**	**131,3**	**143,2**	**149,7**	**9,1**	**9,8**	**10,4**	**10,5**	**10,6**	**10,6**
Algemeen totaal	**870,1**	**1099,8**	**1056,9**	**1266,5**	**1344,7**	**1407,6**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,00**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Uitvoer per goederengroep
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Grondstoffen en halffabrikaten	**328 148**	**372 751**	**466 604**	**616 210**	**518 608**	**616 938**	**644 825**	**689 502**
Landbouwprodukten	11 726	12 905	16 149	23 682	23 401	24 342	27 318	29 796
Industriële produkten	316 422	359 846	450 455	592 528	495 207	592 596	617 507	659 706
w.o. : Grondstoffen	*27 342*	*33 830*	*39 708*	*45 111*	*48 563*	*58 043*	*61 885*	*59 719*
Halffabrikaten	*289 080*	*326 016*	*410 747*	*547 417*	*446 644*	*534 554*	*555 622*	*599 987*
Brandstoffen en energie	**16 690**	**20 537**	**24 773**	**36 686**	**51 150**	**60 584**	**72 112**	**60 005**
Consumptiegoederen	**185 646**	**211 133**	**252 457**	**275 559**	**290 689**	**352 410**	**381 194**	**415 918**
Duurzame produkten	123 885	139 357	162 351	167 182	179 864	227 308	243 627	266 114
Niet duurzame produkten	61 761	71 776	90 106	108 377	110 825	125 102	137 567	149 804
w.o. : Voedingsprodukten	*41 642*	*49 391*	*63 340*	*73 853*	*75 445*	*83 451*	*91 273*	*98 040*
Andere	*20 119*	*22 385*	*26 766*	*34 524*	*35 380*	*41 651*	*46 294*	*51 764*
Investeringsgoederen	**79 665**	**93 446**	**108 521**	**142 020**	**163 738**	**193 344**	**196 389**	**189 457**
Motoren en vaste investeringen	45 806	53 549	61 837	74 456	91 349	104 860	108 174	112 369
Vervoermaterieel	17 988	21 882	23 731	28 274	32 253	43 185	42 747	35 506
Wetenschappelijke en medische apparaten	2 051	2 476	2 906	3 875	5 083	5 968	7 198	7 952
Andere	13 820	15 539	20 047	35 414	35 053	39 331	38 270	33 630
Overige produkten	**10 089**	**13 113**	**17 764**	**29 350**	**32 694**	**43 181**	**50 184**	**52 699**
Algemeen totaal ...	**620 238**	**710 980**	**870 119**	**1 099 825**	**1 056 879**	**1 266 457**	**1 344 704**	**1 407 581**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Relatieve belangrijkheid van de uitvoer per goederengroep

(ten honderd)

OMSCHRIJVING	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Grondstoffen en halffabrikaten	**52,9**	**52,4**	**53,6**	**56,0**	**49,1**	**48,7**	**48,0**	**49,0**
Landbouwprodukten	1,9	1,8	1,8	2,1	2,2	1,9	2,0	2,1
Industriële produkten	51,0	50,6	51,8	53,9	46,9	46,8	46,0	46,9
w.o. : Grondstoffen	*4,4*	*4,8*	*4,6*	*4,1*	*4,6*	*4,6*	*4,6*	*4,3*
Halffabrikaten	*46,6*	*45,8*	*47,2*	*49,8*	*42,3*	*42,2*	*41,4*	*42,6*
Brandstoffen en energie	**2,7**	**2,9**	**2,9**	**3,3**	**4,8**	**4,8**	**5,4**	**4,3**
Consumptiegoederen	**29,9**	**29,7**	**29,0**	**25,1**	**27,5**	**27,8**	**28,3**	**29,5**
Duurzame produkten	20,0	19,6	18,6	15,2	17,0	17,9	18,1	18,9
Niet duurzame produkten	9,9	10,1	10,4	9,9	10,5	9,9	10,2	10,6
w.o. : Voedingsprodukten	*6,7*	*7,0*	*7,3*	*6,7*	*7,1*	*6,6*	*6,8*	*6,9*
Andere	*3,2*	*3,1*	*3,1*	*3,2*	*3,4*	*3,3*	*3,4*	*3,7*
Investeringsgoederen	**12,8**	**13,1**	**12,5**	**12,9**	**15,5**	**15,3**	**14,6**	**13,5**
Motoren en vaste investeringen	7,4	7,5	7,2	6,8	8,6	8,3	8,0	8,0
Vervoermaterieel	2,9	3,1	2,7	2,6	3,1	3,4	3,2	2,5
Wetenschappelijke en medische apparaten	0,3	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,5	0,6
Andere	2,2	2,2	2,3	3,2	3,3	3,1	2,9	2,4
Overige produkten	**1,7**	**1,9**	**2,0**	**2,7**	**3,1**	**3,4**	**3,7**	**3,7**
Algemeen totaal ...	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse
Geografische indeling van de
(miljoenen

OMSCHRIJVING	Frankrijk	Nederland	West-Duitsland	Italië	Verenigd Koninkrijk	Denemarken	E.E.G.	Landen met Staatshandel	Andere landen van Europa	Europa
Grondstoffen en halffabrikaten	**152 175**	**96 658**	**140 335**	**30 726**	**55 009**	**6 282**	**483 321**	**17 454**	**52 713**	**553 488**
Landbouwprodukten	12 320	4 028	5 492	312	987	217	23 439	60	1 560	25 059
Industriële produkten	139 855	92 630	134 843	30 414	54 022	6 065	459 882	17 394	51 153	528 429
w.o. : Grondstoffen	*15 757*	*11 472*	*11 362*	*4 559*	*3 125*	*205*	*46 553*	*1 660*	*3 300*	*51 513*
Halffabrikaten	*124 098*	*81 158*	*123 481*	*25 855*	*50 897*	*5 860*	*413 329*	*15 734*	*47 853*	*476 916*
Brandstoffen en energie	**2 110**	**8 805**	**17 039**	**838**	**7 423**	**3 084**	**39 648**	**199**	**7 424**	**47 271**
Consumptiegoederen	**73 073**	**96 409**	**125 866**	**21 948**	**25 934**	**4 178**	**348 152**	**2 380**	**26 490**	**377 022**
Duurzame produkten	41 183	59 371	94 594	14 967	18 217	3 156	232 007	908	19 211	252 126
Niet duurzame produkten	31 890	37 038	31 272	6 981	7 717	1 022	116 145	1 472	7 279	124 896
w.o. : Voedingsprodukten	*22 125*	*25 811*	*21 801*	*5 367*	*4 502*	*320*	*80 026*	*243*	*1 827*	*82 096*
Andere	*9 765*	*11 227*	*9 471*	*1 614*	*3 215*	*702*	*36 119*	*1 229*	*5 452*	*42 800*
Investeringsgoederen	**35 569**	**27 430**	**30 077**	**8 191**	**10 286**	**2 267**	**114 510**	**4 738**	**16 238**	**135 486**
Motoren en vaste investeringen	19 440	14 993	18 241	3 743	6 271	1 123	64 126	3 239	9 384	76 749
Vervoermateriaal	9 216	6 188	4 568	2 942	1 808	762	25 791	167	3 805	29 763
Wetenschappelijke en medische apparaten	1 813	1 231	1 639	373	641	53	5 780	195	719	6 694
Andere	5 100	5 018	5 629	1 133	1 566	329	18 813	1 137	2 330	22 280
Overige produkten	**5 124**	**2 030**	**8 431**	**2 733**	**2 884**	**722**	**21 979**	**1 969**	**6 184**	**30 132**
Algemeen totaal	**268 051**	**231 332**	**321 748**	**64 436**	**101 536**	**16 533**	**1 007 610**	**26 740**	**109 049**	**1 143 399**

conomische Unie

tvoer per goederengroep in 1978
anken)

Zaïre	Republiek van Zuid-Afrika	Andere landen van Afrika	Afrika	Verenigde Staten van Amerika	Canada	Andere landen van Amerika	Amerika	Japan	Andere landen van Azië	Azië	Oceanië en andere	Algemeen totaal
1 630	**1 744**	**16 022**	**19 396**	**40 298**	**2 854**	**9 151**	**52 303**	**6 200**	**55 674**	**61 874**	**2 441**	**689 502**
24	80	1 224	1 328	339	29	1 112	1 480	271	1 621	1 892	37	29 796
1 606	1 664	14 798	18 068	39 959	2 825	8 039	50 823	5 929	54 053	59 982	2 404	659 706
331	107	2 290	2 728	1 076	141	1 197	2 414	626	2 057	2 683	381	59 719
1 275	*1 557*	*12 508*	*15 340*	*38 883*	*2 684*	*6 842*	*48 409*	*5 303*	*51 996*	*57 299*	*2 023*	*599 987*
63	**45**	**2 274**	**2 382**	**419**	**1**	**74**	**494**	**21**	**670**	**691**	**9 167**	**60 005**
1 973	**746**	**9 677**	**12 396**	**5 731**	**948**	**3 216**	**9 895**	**1 042**	**14 431**	**15 473**	**1 132**	**415 918**
877	148	2 675	3 700	3 047	271	570	3 888	273	5 706	5 979	421	266 114
1 096	598	7 002	8 696	2 684	677	2 646	6 007	769	8 725	9 494	711	149 804
714	*23*	*5 669*	*6 406*	*444*	*110*	*1 976*	*2 530*	*438*	*6 359*	*6 797*	*211*	*98 040*
382	575	1 333	2 290	2 240	567	700	3 477	331	2 366	2 697	500	51 764
1 888	**1 740**	**17 264**	**20 892**	**5 602**	**644**	**4 772**	**11 018**	**730**	**19 173**	**19 903**	**2 158**	**189 457**
1 200	1 063	10 798	13 061	3 724	524	3 667	7 915	405	13 104	13 509	1 135	112 369
206	578	1 671	2 455	664	20	593	1 277	58	1 236	1 294	717	35 506
85	20	280	385	340	27	48	415	113	328	441	17	7 952
397	79	4 515	4 991	874	73	464	1 411	154	4 505	4 659	289	33 630
32	**299**	**4 417**	**4 748**	**6 069**	**368**	**2 286**	**8 724**	**790**	**7 596**	**8 386**	**709**	**52 699**
5 586	**4 574**	**49 654**	**59 814**	**58 119**	**4 815**	**19 499**	**82 434**	**8 783**	**97 544**	**106 327**	**15 607**	**1 407 581**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Verschil van de uitvoer in 1978 t.o.v. 1977

(ten honderd)

OMSCHRIJVING	Frankrijk	Nederland	Bondsr. Duitsland	Italië	Verenigd Koninkrijk	Denemarken	E.E.G.	Landen met Staatshandel	Europa	V.S.A.	Amerika	Afrika	Azië	Algemeen totaal
Grondstoffen en halffabrikaten	+ 7,9	+ 4,1	+ 1,0	+ 4,6	+ 12,6	+ 1,2	+ 5,3	— 0,6	+ 4,8	+ 1,9	+ 0,5	+ 3,3	+ 42,8	+ 6,9
Landbouwprodukten	+ 10,7	— 6,5	+ 9,1	+ 3,7	+ 0,8	— 4,0	+ 6,0	— 23,1	+ 6,2	— 32,9	— 3,7	+ 22,6	+ 79,8	+ 9,1
Industriële produkten	+ 7,6	+ 4,6	+ 0,7	+ 4,6	+ 12,8	+ 1,4	+ 5,2	— 0,5	+ 4,7	+ 2,4	+ 0,6	+ 2,1	+ 41,9	+ 6,8
w.o. : Grondstoffen	*— 7,8*	*— 6,6*	*— 14,7*	*+ 15,7*	*— 2,4*	*— 12,8*	*— 7,6*	*+ 6,8*	*— 6,5*	*+ 22,6*	*+ 21,0*	*+ 20,0*	*+ 13,1*	*— 3,5*
Halffabrikaten	*+ 10,0*	*+ 6,4*	*+ 2,4*	*+ 2,9*	*+ 13,9*	*+ 2,5*	*+ 6,9*	*— 1,2*	*+ 6,0*	*+ 1,9*	*— 0,2*	*— 0,5*	*+ 43,6*	*+ 8,0*
Brandstoffen en energie	+ 0,8	— 5,1	— 4,2	— 33,8	— 39,2	— 44,6	— 17,9	+ 24,4	— 19,7	— 56,5	— 60,4	+ 96,7	— 15,7	— 16,8
Consumptiegoederen	+ 3,0	+ 5,5	+ 13,3	+ 29,4	+ 36,4	+ 0,6	+ 10,9	— 12,4	+ 9,0	— 5,1	— 4,4	+ 24,6	+ 9,9	+ 9,1
Duurzame produkten	— 0,4	+ 3,8	+ 15,4	+ 44,2	+ 46,0	— 2,9	+ 12,1	+ 2,4	+ 9,4	+ 2,4	+ 4,5	+ 6,2	+ 5,5	+ 9,2
Niet duurzame produkten	+ 7,6	+ 8,4	+ 7,5	+ 6,0	+ 18,0	+ 13,3	+ 8,5	— 19,5	+ 8,0	— 12,4	— 9,4	+ 34,6	+ 12,9	+ 8,9
w.o. : Voedingsprodukten	*+ 7,6*	*+ 7,6*	*+ 3,5*	*+ 7,0*	*+ 8,4*	*+ 4,2*	*+ 6,5*	*— 73,6*	*+ 5,4*	*— 9,4*	*— 8,3*	*+ 38,7*	*+ 14,5*	*+ 7,4*
Andere	*+ 7,6*	*+ 10,3*	*+ 18,0*	*+ 2,9*	*+ 34,7*	*+ 18,0*	*+ 13,2*	*+ 35,5*	*+ 13,3*	*— 12,9*	*— 10,2*	*+ 24,1*	*+ 9,0*	*+ 11,8*
Investeringsgoederen	— 6,0	— 8,1	+ 11,1	— 10,5	+ 12,3	— 0,1	— 1,5	— 4,7	— 4,0	+ 5,0	— 15,0	+ 0,0	+ 7,5	— 3,5
Motoren en vaste investeringen	+ 5,4	— 5,4	+ 20,8	— 0,3	+ 6,4	— 9,8	+ 5,9	+ 14,4	+ 4,1	+ 46,1	— 8,3	+ 3,3	+ 12,6	+ 3,9
Vervoermaterieel	— 19,0	+ 15,2	+ 19,4	— 19,7	+ 54,3	+ 7,6	— 3,3	— 16,1	— 10,5	— 14,8	— 16,8	— 47,9	— 28,3	— 16,9
Wetenschappelijke en medische apparaten	— 0,3	+ 13,7	+ 12,7	+ 32,7	+ 68,2	+ 10,4	+ 13,7	— 9,7	+ 12,4	+ 18,1	— 7,4	+ 16,7	— 3,1	+ 10,5
Andere	— 17,9	— 33,5	— 15,8	— 21,9	— 8,5	+ 21,9	— 21,4	— 34,1	— 21,0	— 49,1	— 39,8	+ 55,4	+ 9,4	— 12,1
Overige produkten	+ 7,6	— 13,0	+ 25,4	+ 20,2	+ 4,5	+ 26,7	+ 12,6	+ 5,5	+ 10,6	+ 37,0	+ 31,7	— 47,9	+ 30,2	+ 5,0
Algemeen totaal	+ 4,4	+ 2,4	+ 6,7	+ 9,4	+ 10,3	— 11,9	+ 5,2	— 2,2	+ 3,8	+ 2,7	— 1,4	— 0,3	+ 27,8	+ 4,7

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Verschil van de invoer in 1978 t.o.v. 1977

(ten honderd)

OMSCHRIJVING	Frankrijk	Nederland	Bondsr. Duitsland	Italië	Verenigd Koninkrijk	Denemarken	E.E.G.	Landen met Staatshandel	Europa	V.S.A.	Amerika	Afrika	Azië	Algemeen totaal
Grondstoffen en halffabrikaten	+ 10,5	+ 1,3	+ 7,4	+ 7,9	+ 18,1	+ 12,1	+ 8,7	+ 11,2	+ 9,1	— 5,6	— 3,5	— 14,3	+ 13,9	+ 5,7
Landbouwprodukten	— 11,5	— 4,8	+ 34,5	+ 39,8	— 28,6	+ 1,7	— 0,4	— 17,8	— 3,5	— 5,6	— 9,1	— 25,5	— 3,6	— 7,4
Industriële produkten	+ 11,5	+ 1,8	+ 7,0	+ 7,6	+ 18,3	+ 13,5	+ 9,0	+ 12,8	+ 9,6	— 5,6	— 3,1	— 13,3	+ 14,5	+ 6,2
w.o. : Grondstoffen	+ *19,6*	+ *9,7*	+ *15,9*	— *17,7*	+ *61,7*	+ *29,0*	+ *18,2*	— *3,1*	+ *17,3*	— *20,9*	— *13,8*	— *11,3*	— *3,0*	+ *2,9*
Halffabrikaten	+ *8,3*	+ *0,0*	+ *6,4*	+ *9,7*	+ *15,9*	+ *7,1*	+ *7,5*	+ *19,7*	+ *8,2*	+ *6,1*	+ *7,2*	— *13,9*	+ *20,4*	+ *7,1*
Brandstoffen en energie	+ 30,9	— 4,5	+ 16,9	+114,8	— 24,5	— 37,5	+ 2,2	— 17,2	+ 4,3	— 33,2	— 15,7	— 6,8	— 14,6	— 7,5
Consumptiegoederen	+ 6,6	+ 1,7	+ 14,4	+ 5,7	+ 14,5	+ 9,0	+ 8,2	— 3,0	+ 8,3	+ 30,5	+ 17,4	— 5,1	+ 6,9	+ 8,2
Duurzame produkten	+ 6,2	+ 5,0	+ 14,7	+ 9,7	+ 2,7	+ 14,5	+ 9,3	— 2,8	+ 9,3	+ 28,0	+ 28,0	— 2,6	+ 8,5	+ 9,4
Niet duurzame produkten	+ 7,1	— 0,4	+ 13,6	— 8,2	+ 33,4	+ 6,5	+ 6,5	— 3,4	+ 6,8	+ 31,8	+ 13,8	— 5,8	— 1,2	+ 6,5
w.o. : Voedingsprodukten	+ *6,1*	— *3,8*	+ *17,2*	— *14,5*	+ *45,0*	+ *6,7*	+ *5,0*	— *3,7*	+ *5,1*	— *9,2*	— *1,1*	— *6,1*	— *6,8*	+ *3,3*
Andere	+ *9,5*	+ *12,3*	+ *7,7*	+ *17,8*	+ *14,6*	+ *4,9*	+ *10,7*	— *1,5*	+ *11,3*	+ *85,0*	+ *83,5*	+ *57,1*	+ *31,7*	+ *16,2*
Investeringsgoederen	+ 3,3	+ 7,1	+ 5,6	+ 5,9	+ 4,1	+ 4,9	+ 5,5	— 2,8	+ 5,3	+ 16,5	+ 16,1	— 21,5	+ 35,7	+ 6,4
Motoren en vaste investeringen	+ 8,9	+ 7,3	+ 7,3	+ 4,6	— 0,8	— 3,5	+ 6,8	— 8,0	+ 6,4	+ 19,7	+ 18,6	— 38,7	+ 34,2	+ 7,6
Vervoermaterieel	— 9,7	+ 13,3	— 3,3	+ 3,9	+ 14,8	+ 78,9	+ 3,5	— 27,8	+ 2,8	— 1,7	— 2,0	+ 0,0	+ 17,0	+ 0,4
Wetenschappelijke en medische apparaten	— 9,2	+ 17,7	— 0,8	— 9,0	+ 1,4	+ 28,6	+ 1,4	+117,4	+ 2,1	— 6,1	— 4,9	+ 33,3	+ 76,2	+ 3,6
Andere	+ 0,0	— 1,5	+ 7,9	+ 20,1	+ 2,4	+ 8,0	+ 3,8	— 1,8	+ 4,7	+ 27,9	+ 27,7	+ 38,5	+ 36,8	+ 8,2
Overige produkten	+ 80,9	+ 14,0	— 9,9	— 36,5	— 2,9	+433,3	+ 2,3	+272,2	+ 10,9	— 71,2	— 33,1	+112,1	— 34,1	+ 37,3
Algemeen totaal	+ 8,4	— 0,2	+ 8,9	+ 6,4	+ 13,3	+ 8,9	+ 7,0	+ 0,4	+ 7,4	+ 0,7	+ 1,4	— 1,5	— 5,1	+ 4,9

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Invoer per nijverheidssector

(T.C.I.H.-classificatie)

OMSCHRIJVING	Waarde (miljarden franken)						Percentage van de totale waarde					
	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1973	1974	1975	1976	1977	1978
A. *IJzer- en staalnijverheid*	**30,3**	**45,2**	**38,3**	**46,1**	**43,1**	**43,9**	**3,5**	**3,9**	**3,4**	**3,4**	**3,0**	**2,9**
1. Primaire vormen	10,0	15,4	11,6	14,6	11,8	14,4	1,2	1,3	1,0	1,1	0,8	1,0
2. Halfafgewerkte produkten	20,3	29,8	26,7	31,5	31,3	29,5	2,3	2,6	2,4	2,3	2,2	1,9
B. *Metaalverwerkende nijverheid*	**252,0**	**288,0**	**315,8**	**375,8**	**400,5**	**431,5**	**29,4**	**24,8**	**28,0**	**27,4**	**27,7**	**28,4**
1. Metaalwaren niet elders genoemd	19,1	25,9	26,7	29,2	32,2	34,8	2,2	2,2	2,4	2,1	2,2	2,3
2. Machines (behalve elektrische)	81,3	99,9	103,9	111,2	117,6	127,9	9,5	8,6	9,2	8,1	8,1	8,4
w.o.: machines voor metaalbewerking	(5,1)	(6,9)	(7,4)	(6,1)	(5,0)	(7,9)	(0,6)	(0,6)	(0,7)	(0,4)	(0,3)	(0,5)
textielmachines	(4,5)	(5,8)	(4,6)	(5,2)	(4,9)	(5,4)	(0,5)	(0,5)	(0,4)	(0,4)	(0,3)	(0,4)
3. Elektrische machines en toestellen	46,4	58,5	61,1	69,5	71,5	73,4	5,4	5,0	5,4	5,1	4,9	4,9
4. Vervoermaterieel	104,9	103,2	123,5	165,3	178,6	194,9	12,3	8,9	10,9	12,1	12,3	12,8
w.o.: spoorwegmaterieel	(1,4)	(1,8)	(2,0)	(1,3)	(1,2)	(1,1)	(0,2)	(0,2)	(0,2)	(0,1)	(0,1)	(0,1)
motorwegvoertuigen	(92,8)	(89,7)	(105,8)	(151,7)	(161,9)	(176,1)	(10,8)	(7,7)	(9,4)	(11,1)	(11,2)	(11,6)
schepen	(1,4)	(0,8)	(1,5)	(1,0)	(2,8)	(2,5)	(0,2)	(0,1)	(0,1)	(0,1)	(0,2)	(0,2)
5. Wapens en munitie	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,0	0,1	0,1	—	0,1	—
C. *Industrie der non-ferrometalen*	**44,2**	**58,9**	**35,0**	**49,9**	**50,1**	**47,4**	**5,2**	**5,2**	**3,1**	**3,6**	**3,5**	**3,1**
1. Onbewerkt	38,5	50,2	28,2	40,7	40,4	36,8	4,5	4,3	2,5	3,0	2,8	2,4
2. Bewerkt	5,7	8,7	6,8	9,2	9,7	10,6	0,7	0,9	0,6	0,6	0,7	0,7
D. *Textielnijverheid*	**81,5**	**95,4**	**89,9**	**110,4**	**112,2**	**113,9**	**9,5**	**8,2**	**7,9**	**8,1**	**7,7**	**7,5**
1. Vezels	20,5	20,6	14,8	20,3	17,7	16,6	2,4	1,8	1,3	1,5	1,2	1,1
2. Garens	15,5	18,5	17,0	21,8	20,4	19,4	1,8	1,6	1,5	1,6	1,4	1,3
3. Weefsels en touwwerk	23,7	29,6	27,4	31,0	33,1	35,6	2,8	2,5	2,4	2,3	2,3	2,3
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	2,5	2,3	2,7	2,7	2,8	2,8
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	120,4	135,8	7,6	9,3	8,2	8,6	8,3	8,9

E. *Scheikundige nijverheid*	65,5	106,2	98,0	114,7	126,1	155,5	7,0	9,3	8,2	8,9	8,5	8,9
1. Anorganische produkten	5,9	9,0	8,1	10,3	11,1	18,3	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	1,2
2. Organische produkten	15,6	37,8	27,7	35,9	35,9	37,3	1,8	3,2	2,4	2,5	2,5	2,5
3. Verf-, looi- en kleurstoffen	4,9	5,9	4,9	6,7	6,7	6,5	0,6	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4
4. Farmaceutische produkten	9,7	12,8	12,8	14,7	14,2	16,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1
5. Kunstmeststoffen	3,2	4,4	4,8	5,1	6,4	7,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
6. Diversen	26,0	38,3	34,7	45,0	46,1	50,5	3,0	3,3	3,1	3,3	3,2	3,3
F. *Bereide voedingswaren en genotmiddelen*	**103,6**	**115,4**	**130,6**	**186,1**	**173,3**	**177,1**	**12,1**	**10,0**	**11,5**	**13,6**	**12,0**	**11,7**
w.o. : suiker en suikerwaren	(1,4)	(1,5)	(2,5)	(3,5)	(3,7)	(3,3)	(0,2)	(0,1)	(0,2)	(0,3)	(0,3)	(0,2)
vlees en vleeswaren	(8,6)	(8,6)	(10,4)	(12,6)	(13,7)	(15,7)	(1,0)	(0,8)	(0,9)	(0,9)	(0,9)	(1,0)
zuivelprodukten	(10,2)	(11,6)	(12,7)	(16,9)	(19,6)	(23,1)	(1,2)	(1,0)	(1,1)	(1,2)	(1,4)	(1,5)
G. *Diamantnijverheid*	**37,4**	**37,9**	**34,4**	**50,2**	**70,7**	**91,8**	**4,4**	**3,3**	**3,1**	**3,7**	**4,9**	**6,1**
H. *Steenkolenmijnen en cokesovens*	**17,8**	**29,4**	**25,9**	**26,8**	**22,3**	**24,8**	**2,1**	**2,5**	**2,3**	**2,0**	**1,5**	**1,6**
I. *Petroleumindustrie*	**51,0**	**126,6**	**117,8**	**144,4**	**155,1**	**135,6**	**6,0**	**10,9**	**10,4**	**10,5**	**10,7**	**8,9**
1. Ruw of gedeeltelijk geraffineerd produkt	36,9	89,2	83,6	102,6	125,6	99,6	4,3	7,7	7,4	7,5	8,7	6,5
2. Petroleumprodukten	14,1	37,4	34,2	41,8	29,5	36,0	1,7	3,1	3,0	3,0	2,0	2,4
J. *Diverse industrieën*	**66,8**	**92,9**	**84,7**	**102,8**	**112,2**	**118,1**	**7,8**	**8,0**	**7,5**	**7,5**	**7,7**	**7,8**
1. Bouwmaterialen	1,7	3,0	2,9	3,2	2,6	4,5	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3
2. Glasnijverheid	4,2	4,9	5,5	6,2	7,5	7,3	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
3. Papier en papierwaren	20,7	30,1	24,3	30,6	30,7	31,1	2,4	2,6	2,2	2,2	2,1	2,0
4. Rubber en rubberwaren	9,2	12,7	12,9	14,2	14,6	14,9	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0
5. Hout en houtwaren	20,4	26,2	24,0	32,2	37,5	40,9	2,4	2,3	2,1	2,4	2,6	2,7
6. Olie en vet	5,3	9,1	7,1	7,1	8,2	8,0	0,6	0,8	0,6	0,5	0,5	0,5
7. Schoeisel	5,3	6,9	8,0	9,3	11,1	11,4	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8
Totaal (A tot J) ...	**749,9**	**997,9**	**965,4**	**1210,2**	**1259,9**	**1319,9**	**87,6**	**86,1**	**85,4**	**88,4**	**87,0**	**86,9**
K. *Overige sectoren*	**106,2**	**162,8**	**165,5**	**158,8**	**188,1**	**199,1**	**12,4**	**13,9**	**14,6**	**11,6**	**13,0**	**13,1**
Algemeen totaal ...	**856,1**	**1160,7**	**1130,9**	**1369,0**	**1448,0**	**1519,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Invoer per goederengroep

(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Grondstoffen en halffabrikaten	**328 601**	**356 603**	**455 164**	**582 179**	**518 855**	**662 559**	**685 231**	**724 189**
Landbouwprodukten	12 339	13 242	17 797	21 878	21 827	25 247	27 801	25 747
Industriële produkten	916 262	343 361	437 367	560 301	497 028	637 312	657 430	698 442
w.o. : Grondstoffen	*78 954*	*84 810*	*107 261*	*139 141*	*123 125*	*145 444*	*136 303*	*140 250*
Halffabrikaten	*237 308*	*258 551*	*330 106*	*421 160*	*373 903*	*491 868*	*521 127*	*558 192*
Brandstoffen en energie	**61 079**	**62 368**	**75 327**	**166 388**	**159 423**	**194 302**	**203 485**	**188 279**
Consumptiegoederen	**137 935**	**156 911**	**193 947**	**234 892**	**254 863**	**319 509**	**354 144**	**383 138**
Duurzame produkten	77 430	90 312	112 333	139 309	149 444	189 059	207 400	226 851
Niet duurzame produkten	60 505	66 599	81 614	95 583	105 419	130 450	146 744	156 287
w.o. : Voedingsprodukten	*43 998*	*48 114*	*59 609*	*67 356*	*75 966*	*96 761*	*110 365*	*114 001*
Andere	*16 507*	*18 485*	*22 005*	*28 227*	*29 453*	*33 689*	*36 379*	*42 286*
Investeringsgoederen	**100 692**	**104 315**	**126 153**	**160 341**	**169 391**	**171 300**	**188 160**	**200 119**
Motoren en vaste investeringen	63 302	66 041	80 759	101 772	106 021	109 838	112 294	120 852
Vervoermaterieel	11 825	14 046	17 382	21 153	23 666	20 848	29 297	29 412
Wetenschappelijke en medische apparaten	5 313	5 075	5 808	7 529	7 797	9 822	11 473	11 886
Andere	20 252	19 153	22 204	29 887	31 907	30 792	35 096	37 969
Overige produkten	**756**	**1 576**	**5 538**	**16 885**	**28 413**	**21 291**	**16 961**	**23 284**
Algemeen totaal ...	**629 063**	**681 773**	**856 129**	**1 160 685**	**1 130 945**	**1 368 961**	**1 447 981**	**1 519 009**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Relatieve belangrijkheid van de invoer per goederengroep
(ten honderd)

OMSCHRIJVING	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
Grondstoffen en halffabrikaten	**52,3**	**52,3**	**53,2**	**50,2**	**45,9**	**48,4**	**47,3**	**47,7**
Landbouwprodukten	2,0	1,9	2,1	1,9	1,9	1,9	1,9	1,7
Industriële produkten	50,3	50,4	51,1	48,3	44,0	46,5	45,4	46,0
w.o. : Grondstoffen	*12,6*	*12,5*	*12,6*	*12,0*	*10,9*	*10,6*	*9,4*	*9,2*
Halffabrikaten	*37,7*	*37,9*	*38,5*	*36,3*	*33,1*	*35,9*	*36,0*	*36,8*
Brandstoffen en energie	**9,7**	**9,2**	**8,8**	**14,3**	**14,1**	**14,2**	**14,0**	**12,4**
Consumptiegoederen	**21,9**	**23,0**	**22,7**	**20,2**	**22,5**	**23,3**	**24,5**	**25,2**
Duurzame produkten	12,3	13,2	13,1	12,0	13,2	13,8	14,4	14,9
Niet duurzame produkten	9,6	9,8	9,6	8,2	9,3	9,5	10,1	10,3
w.o. : Voedingsprodukten	*7,0*	*7,1*	*7,0*	*5,8*	*6,7*	*7,1*	*7,6*	*7,5*
Andere	*2,6*	*2,7*	*2,6*	*2,4*	*2,6*	*2,4*	*2,5*	*2,8*
Investeringsgoederen	**16,0**	**15,3**	**14,7**	**13,8**	**15,0**	**12,5**	**13,0**	**13,2**
Motoren en vaste investeringen	10,1	9,7	9,4	8,8	9,4	8,0	7,8	8,0
Vervoermaterieel	1,9	2,1	2,0	1,8	2,1	1,5	2,0	1,9
Wetenschappelijke en medische apparaten	0,8	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8
Andere	3,2	2,8	2,6	2,6	2,8	2,3	2,4	2,5
Overige produkten	**0,1**	**0,2**	**0,6**	**1,5**	**2,5**	**1,6**	**1,2**	**1,5**
Algemeen totaal ...	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgs
Geografische indeling van de invoe
(miljoener

OMSCHRIJVING	Frankrijk	Nederland	West-Duitsland	Italië	Verenigd Koninkrijk	Denemarken	E.E.G.	Landen met Staatshandel	Andere landen van Europa	Europa
Grondstoffen en halffabrikaten	**122 628**	**101 463**	**169 830**	**18 139**	**88 468**	**2 284**	**506 008**	**14 444**	**49 312**	**569 764**
Landbouwprodukten	4 420	6 767	3 564	179	294	241	15 467	579	721	16 767
Industriële produkten	118 208	94 696	166 266	17 960	88 174	2 043	490 541	13 865	48 591	552 997
w.o. : Grondstoffen	*36 491*	*18 953*	*10 697*	*1 012*	*6 501*	*677*	*75 807*	*3 579*	*9 032*	*88 418*
Halffabrikaten	*81 717*	*75 743*	*155 569*	*16 948*	*81 673*	*1 366*	*414 733*	*10 286*	*39 560*	*464 579*
Brandstoffen en energie	**5 191**	**39 345**	**20 448**	**655**	**3 595**	**20**	**69 254**	**6 138**	**4 712**	**80 104**
Consumptiegoederen	**87 343**	**71 043**	**91 640**	**32 039**	**19 197**	**3 455**	**307 462**	**4 158**	**20 422**	**332 042**
Duurzame produkten	49 973	28 993	68 583	25 729	10 625	1 128	185 228	3 037	11 202	199 467
Niet duurzame produkten	37 370	42 050	23 057	6 310	8 572	2 327	122 234	1 121	9 220	132 575
w.o. : Voedingsprodukten	*26 655*	*32 042*	*14 703*	*4 726*	*5 738*	*2 113*	*88 506*	*991*	*5 973*	*95 470*
Andere	*10 715*	*10 008*	*8 354*	*1 584*	*2 834*	*214*	*33 728*	*130*	*3 247*	*37 105*
Investeringsgoederen	**33 428**	**31 226**	**65 868**	**9 923**	**15 817**	**1 528**	**158 722**	**972**	**13 190**	**172 884**
Motoren en vaste investeringen	20 741	18 248	42 620	6 406	7 796	1 087	97 354	518	8 328	106 200
Vervoermaterieel	4 558	5 432	7 410	1 659	4 768	170	24 188	83	1 542	25 813
Wetenschappelijke en medische apparaten	1 455	1 822	4 174	376	657	108	8 758	100	819	9 677
Andere	6 674	5 724	11 664	1 482	2 597	162	28 422	271	2 501	31 194
Overige produkten	**930**	**1 833**	**2 648**	**331**	**679**	**16**	**6 438**	**201**	**4 398**	**11 037**
Algemeen totaal	**249 519**	**244 910**	**350 434**	**61 087**	**127 757**	**7 303**	**1 047 884**	**25 913**	**92 034**	**1 165 83**

conomische Unie
er goederengroep in 1978
anken)

Zaïre	Republiek van Zuid-Afrika	Andere landen van Afrika	Afrika	Verenigde Staten van Amerika	Canada	Andere landen van Amerika	Amerika	Japan	Andere landen van Azië	Azië	Oceanië en andere	Algemeen totaal
13 154	**8 053**	**12 082**	**33 289**	**53 355**	**10 207**	**16 893**	**80 455**	**5 405**	**29 062**	**34 467**	**6 214**	**724 189**
—	16	2 228	2 244	2 776	69	2 995	5 840	6	871	877	19	25 747
13 154	8 037	9 854	31 045	50 579	10 138	13 898	74 615	5 399	28 191	33 590	6 195	698 442
1 426	*1 022*	*5 023*	*7 471*	*18 428*	*5 911*	*7 997*	*32 316*	*622*	*6 575*	*7 197*	*4 848*	*140 250*
11 728	*7 015*	*4 831*	*23 574*	*32 151*	*4 227*	*5 921*	*42 299*	*4 777*	*21 616*	*26 393*	*1 347*	*558 192*
—	**764**	**10 825**	**11 589**	**2 196**	**271**	**1 193**	**3 660**	**3**	**92 378**	**92 381**	**545**	**188 279**
286	**1 519**	**2 999**	**4 804**	**12 963**	**1 086**	**8 131**	**22 180**	**13 605**	**9 470**	**23 075**	**1 037**	**383 138**
12	37	1 101	1 150	5 721	143	219	6 123	13 092	6 792	19 884	227	226 851
274	1 482	1 898	3 654	7 202	943	7 912	16 057	513	2 678	3 191	810	156 287
273	*1 477*	*1 882*	*3 632*	*2 798*	*874*	*7 812*	*11 484*	*294*	*2 324*	*2 618*	*795*	*114 001*
1	*5*	*16*	*22*	*4 404*	*69*	*100*	*4 573*	*219*	*354*	*573*	*15*	*42 286*
11	**29**	**44**	**84**	**19 061**	**313**	**97**	**19 471**	**5 991**	**1 033**	**7 024**	**656**	**200 119**
6	15	25	46	10 164	206	40	10 410	3 395	541	3 936	260	120 852
—	2	14	16	2 315	5	2	2 322	996	48	1 044	217	29 412
—	3	1	4	1 285	27	3	1 315	771	87	858	32	11 886
5	9	4	18	5 297	75	52	5 424	829	357	1 186	147	37 969
10 698	**31**	**145**	**10 874**	**253**	**142**	**877**	**1 272**	**3**	**86**	**89**	**12**	**23 284**
24 149	**10 396**	**26 095**	**60 640**	**87 828**	**12 019**	**27 191**	**127 038**	**25 007**	**132 029**	**157 036**	**8 464**	**1 519 009**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Structuur van de in- en uitvoer in 1968 en 1978

(per goederengroep - in %)

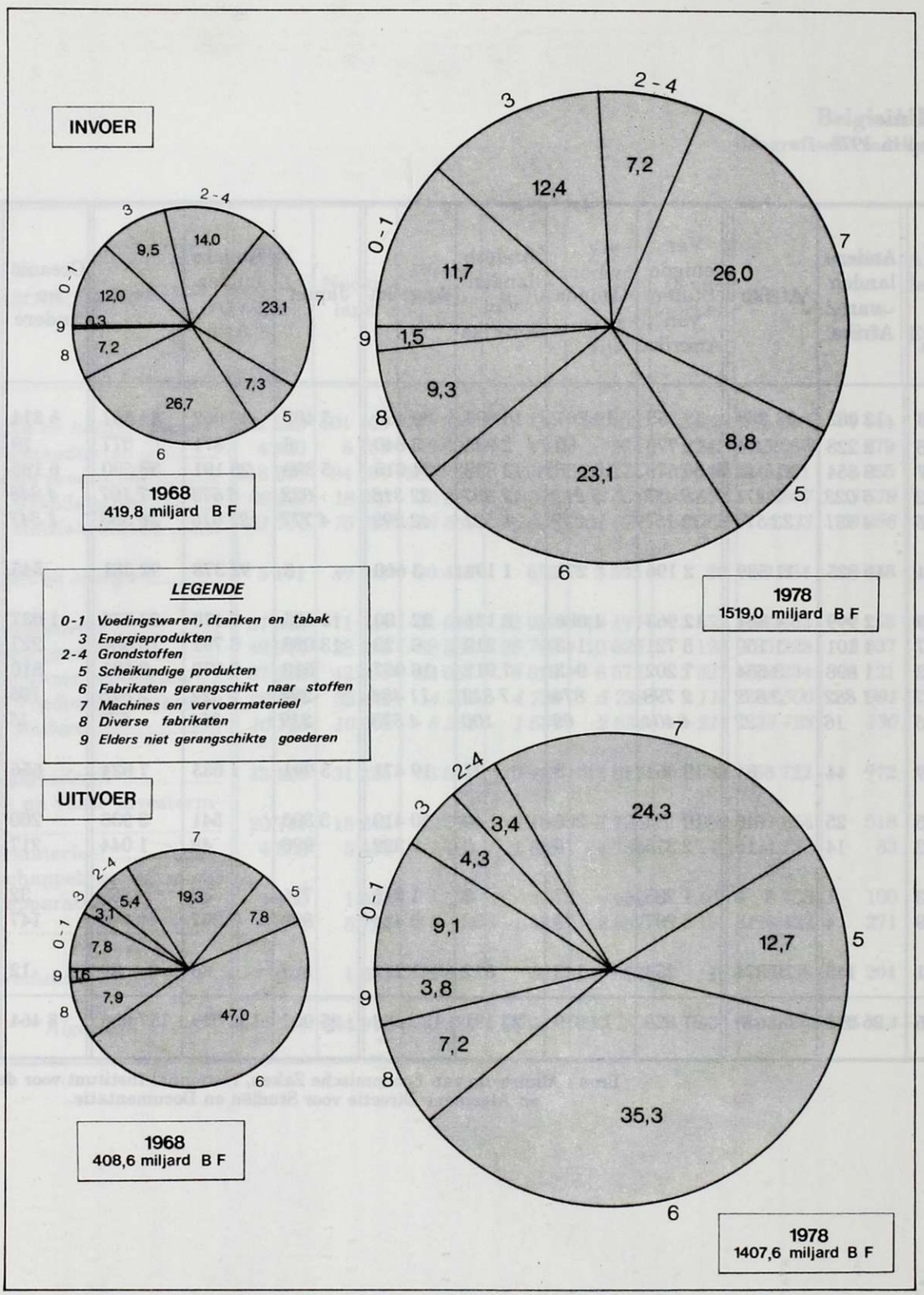

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Hoeveelheidsindexcijfers en indexcijfers van de gemiddelde waarde bij de invoer en bij de uitvoer

(1970 = 100)

OMSCHRIJVING	Hoeveelheidsindexcijfers							Indexcijfers van de gemiddelde waarde						
	1972	1973	1974	1975	1976	1977 (a)	1978	1972	1973	1974	1975	1976	1977 (a)	1978
A. *Invoer*	119,2	138,1	141,4	133,2	151,6	158,2	163,3	100,7	109,0	143,3	147,4	158,3	160,9	163,4
Grond- en hulpstoffen	115,9	133,3	136,0	124,7	149,4	155,4	162,7	93,8	106,5	140,6	131,4	138,1	137,4	139,6
Uitrustingsgoederen	121,8	144,7	149,9	149,0	156,3	165,3	165,2	105,0	104,7	115,1	126,5	138,8	139,9	150,5
Duurzame verbruiksgoederen	121,6	147,1	162,8	160,5	188,0	198,2	204,1	111,8	117,8	128,8	141,0	154,7	160,8	165,6
Niet-duurzame verbruiksgoederen	131,2	154,2	163,5	164,3	189,1	198,0	210,2	105,5	110,0	124,2	139,0	146,4	154,8	157,2
B. *Uitvoer*	126,2	141,6	142,6	133,1	152,1	159,4	165,2	99,3	108,3	135,6	139,8	146,9	148,7	150,2
Grond- en hulpstoffen	122,1	136,9	137,2	117,8	138,0	145,6	154,8	92,9	105,6	141,6	134,3	137,5	136,1	138,1
Uitrustingsgoederen	131,2	146,9	162,7	165,6	184,1	185,4	184,6	104,7	106,4	117,5	134,5	144,8	149,7	147,8
Duurzame verbruiksgoederen	132,7	148,6	138,1	141,6	172,7	176,7	184,0	107,9	113,2	127,4	138,7	149,2	157,9	165,0
Niet-duurzame verbruiksgoederen	128,7	145,0	156,7	147,7	159,0	167,7	173,1	105,6	113,0	126,1	138,4	145,0	147,4	147,5
C. *Ruilvoet* ($= \frac{B}{A}$)								98,7	99,4	94,7	94,8	92,8	92,5	91,9

(a) Verbeterde gegevens.

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Hoeveelheidsindexcijfers

(maandgemiddelden per kwartaal - 1970 = 100)

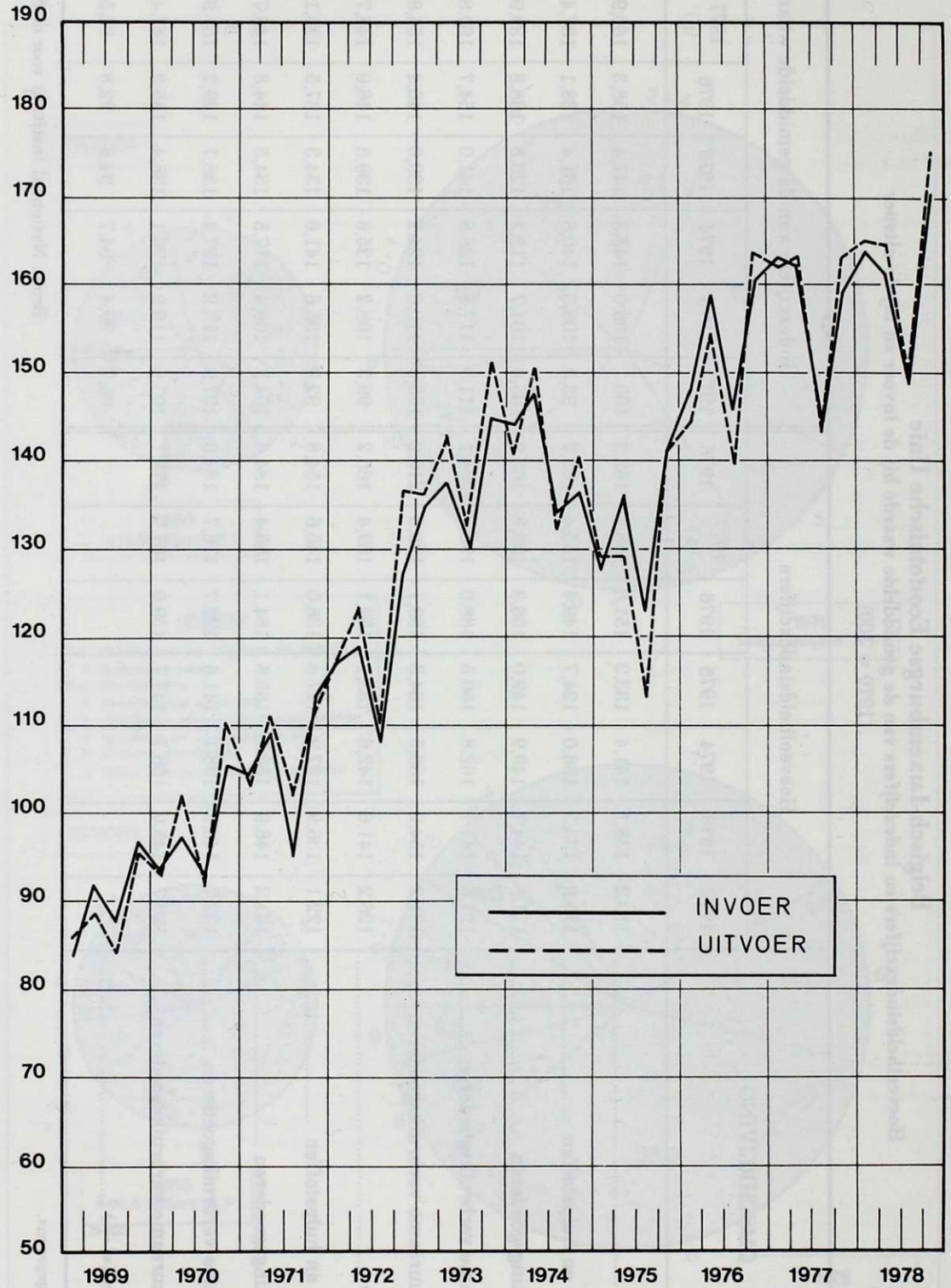

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Hoeveelheidsindexcijfers

(maandgemiddelden per jaar - 1970 = 100)

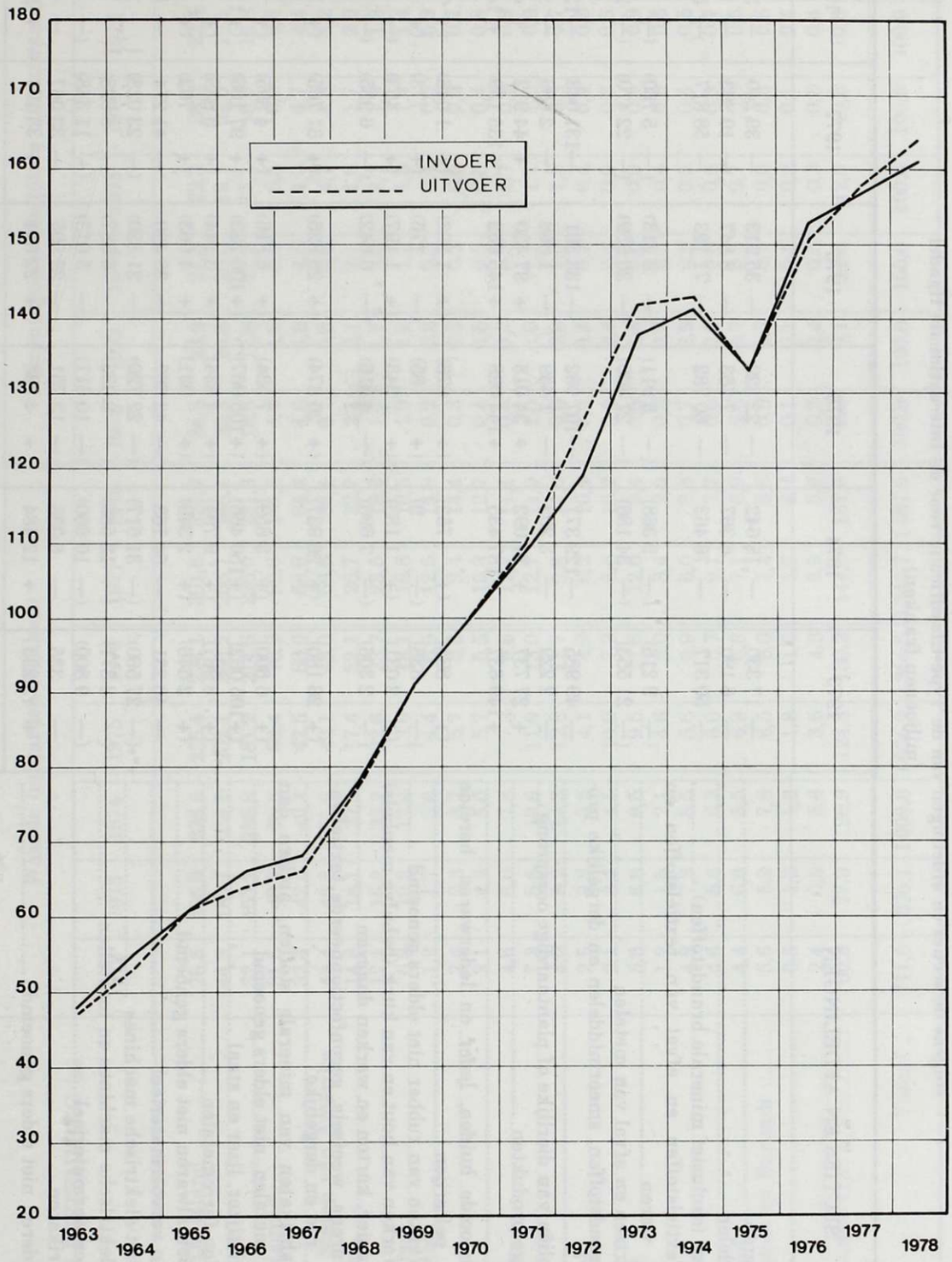

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Analyse van de handelsbalans
volgens de secties en afdelingen van de Type-Classificatie voor de Internationale Handel
(miljoenen franken)

SECTIES EN AFDELINGEN	1973	1974	1975	1976	1977	1978
0. Voedingswaren	— 17 330	— 18 642	— 22 329	— 35 913	— 39 240	— 38 990
1. Genotsmiddelen	— 6 190	— 6 367	— 7 753	— 8 847	— 10 393	— 10 412
2. Grondstoffen (exclusief minerale brandstoffen)	— 50 317	— 76 463	— 60 782	— 71 193	— 58 817	— 59 268
w.o. : 26. Textielstoffen en afval van textielstoffen en -waren	(— 9 216)	(— 9 368)	(— 5 911)	(— 8 213)	(— 5 760)	(— 5 374)
28. Ertsen en afval van metalen	(— 21 553)	(— 34 186)	(— 27 400)	(— 30 959)	(— 22 470)	(— 24 278)
3. Minerale brandstoffen, smeermiddelen en dergelijke produkten	— 49 985	—129 377	—107 982	—133 391	—131 043	—128 144
4. Vetten en oliën van dierlijke of plantaardige oorsprong	— 2 229	— 3 203	— 1 439	— 1 868	— 2 686	— 1 868
5. Scheikundige produkten	+ 27 737	+ 34 092	+ 34 013	+ 37 430	+ 44 912	+ 45 658
6. Fabrikaten	+149 637	+187 435	+144 028	+145 652	+135 139	+ 145 625
61. Gelooide huiden, leder en lederwaren, bereide pelterijen	(+ 895)	(+ 752)	(+ 876)	(+ 1 202)	(+ 1 046)	(+ 779)
62. Werken van rubber niet elders genoemd	(— 338)	(— 9)	(+ 85)	(— 176)	(+ 773)	(+ 1 196)
63. Werken van hout en van kurk (behalve meubels)	(+ 2 031)	(+ 1 183)	(+ 1 343)	(+ 1 197)	(+ 453)	(— 494)
64. Papier, karton en werken daarvan	(— 2 306)	(— 7 696)	(— 4 216)	(— 6 642)	(— 6 935)	(— 7 651)
65. Garens, weefsels, geconfectionneerde textielwaren en dergelijke	(+ 26 180)	(+ 26 937)	(+ 26 874)	(+ 29 825)	(+ 31 765)	(+ 30 652)
66. Fabrikaten van minerale stoffen, andere dan metalen, niet elders genoemd	(+ 6 600)	(+ 3 659)	(+ 7 534)	(+ 6 816)	(+ 4 395)	(+ 4 182)
67. Gietijzer, ijzer en staal	(+105 062)	(+150 466)	(+105 967)	(+106 223)	(+ 97 106)	(+111 949)
68. Non-ferrometalen	(+ 8 967)	(+ 9 794)	(+ 4 634)	(+ 3 144)	(+ 5 835)	(+ 4 568)
69. Metaalwaren niet elders genoemd	(+ 2 546)	(+ 2 349)	(+ 931)	(+ 4 063)	(+ 702)	(+ 444)
7. Machines en vervoermaterieel	— 46 231	— 54 763	— 42 367	— 33 420	— 41 274	— 52 508
71. Niet-elektrische machines	(— 27 560)	(— 31 517)	(— 22 720)	(— 21 820)	(— 23 028)	(— 32 525)
72. Elektrische machines en toestellen	(— 8 871)	(— 12 586)	(— 9 036)	(— 6 587)	(— 6 898)	
73. Vervoermaterieel	(— 9 800)	(— 10 660)	(— 10 611)	(— 5 013)	(— 11 348)	(— 19 983)
8. Diverse fabrikaten	— 335	— 6 056	— 13 751	— 22 995	— 33 067	— 40 929
9. Diverse goederen niet elders genoemd	+ 12 233	+ 12 484	+ 4 296	+ 22 041	+ 33 191	+ 29 407
Algemene balans ...	**+ 13 990**	**— 60 860**	**— 74 066**	**—102 504**	**—103 277**	**—111 428**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Uitvoer per land van bestemming

LAND VAN BESTEMMING (a)	Waarde (miljarden franken)							Percentage van de totale uitvoerwaarde						
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
1. Bondsrep. Duitsland	176,5	205,9	236,5	235,4	294,1	301,6	321,7	24,8	23,6	21,5	22,3	23,2	22,4	22,9
2. Frankrijk	144,3	180,7	219,7	202,1	266,2	256,7	268,1	20,3	20,8	20,0	19,1	21,0	19,1	19,1
3. Nederland	132,1	155,2	188,8	181,2	214,6	226,0	231,3	18,6	17,8	17,2	17,1	16,9	16,8	16,4
4. Groot-Brittannië	31,5	40,3	59,3	68,4	76,3	92,0	101,5	4,4	4,6	5,4	6,5	6,0	6,8	7,2
5. Italië	32,4	42,0	49,3	42,5	60,0	58,9	64,4	4,6	4,8	4,5	4,0	4,7	4,4	4,6
6. Verenigde Staten van Amerika	43,4	48,8	61,6	43,1	45,0	56,6	58,1	6,1	5,6	5,6	4,1	3,6	4,2	4,1
7. Zwitserland	14,8	18,1	22,8	17,4	22,1	26,7	32,7	2,1	2,1	2,1	1,6	1,7	2,0	2,3
8. Zweden	12,1	15,2	22,2	22,6	23,7	23,5	19,3	1,7	1,7	2,0	2,1	1,9	1,8	1,4
9. Denemarken	6,8	10,2	12,4	13,6	18,1	18,8	16,5	1,0	1,2	1,1	1,3	1,4	1,4	1,2
10. Saoudi-Arabië	1,2	1,7	3,6	4,4	6,9	12,5	14,8	0,2	0,2	0,3	0,4	0,5	0,9	1,1
11. India	2,4	2,3	3,7	5,7	5,8	9,4	14,4	0,3	0,3	0,3	0,5	0,5	0,7	1,0
12. Algérië	3,1	4,2	5,0	5,7	5,5	10,3	12,7	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,8	0,9
13. Oostenrijk	4,6	6,0	7,8	7,3	9,6	12,7	11,1	0,6	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8
14. Spanje	7,3	8,6	12,6	11,9	13,0	12,7	11,0	1,0	1,0	1,2	1,1	1,0	0,9	0,8
15. U.S.S.R.	4,0	8,2	14,3	12,8	11,7	9,8	11,0	0,6	0,9	1,3	1,2	0,9	0,7	0,8
16. Hong-Kong	2,5	3,3	3,2	4,1	4,9	6,2	10,4	0,3	0,3	0,2	0,4	0,4	0,5	0,7
17. Iran	2,1	3,4	4,5	10,0	7,9	8,6	10,2	0,3	0,4	0,4	0,9	0,6	0,6	0,7
18. Noorwegen	5,6	6,6	8,5	9,5	11,6	12,0	9,4	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,7
19. Nigeria	1,2	1,5	2,1	4,6	8,0	8,4	9,3	0,2	0,2	0,2	0,4	0,6	0,6	0,7
20. Japan	4,8	7,8	8,5	5,6	6,9	6,0	8,8	0,7	0,9	0,8	0,5	0,5	0,5	0,6
21. Israël	4,6	5,6	6,3	6,0	5,7	9,1	7,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,7	0,6
22. Griekenland	4,4	6,0	5,5	6,9	6,8	7,1	6,9	0,6	0,7	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5
23. Zaïre, Rwanda en Burundi	5,6	5,9	7,8	6,5	6,0	7,4	6,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,5
24. China	0,5	1,2	1,3	1,8	1,6	1,7	6,4	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,5
25. Portugal	2,4	3,5	5,6	3,5	4,3	5,9	5,3	0,3	0,4	0,5	0,3	0,3	0,4	0,4
Overige landen	60,8	77,9	126,9	124,3	130,2	144,1	137,8	8,6	9,1	11,5	12,0	10,6	10,8	9,5
Totaal ...	**711,0**	**870,1**	**1 099,8**	**1 056,9**	**1 266,5**	**1 344,7**	**1 407,6**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

(a) Gerangschikt naar het bedrag van de uitvoer in 1978.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Invoer per land van herkomst

LAND VAN HERKOMST (a)	Waarde (miljarden franken)							Percentage van de totale invoerwaarde						
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978
1. Bondsrep. Duitsland	166,4	212,4	257,3	248,4	306,4	321,7	350,4	24,4	24,8	22,2	22,0	22,4	22,2	23,1
2. Frankrijk	133,0	160,6	199,9	196,8	222,6	230,2	249,5	19,5	18,8	17,2	17,4	16,3	15,9	16,4
3. Nederland	109,0	137,8	191,7	192,3	240,8	245,3	244,9	16,0	16,1	16,5	17,0	17,6	16,9	16,1
4. Groot-Brittannië	43,6	55,9	66,8	70,2	92,1	112,8	127,8	6,4	6,5	5,8	6,2	6,7	7,8	8,4
5. Verenigde Staten van Amerika	38,4	48,4	75,5	71,7	83,7	87,2	87,8	5,6	5,6	6,5	6,3	6,1	6,0	5,8
6. Italië	28,4	32,2	43,4	44,0	52,3	57,4	61,1	4,2	3,8	3,7	3,9	3,8	4,0	4,0
7. Saoedi-Arabië	12,4	14,3	48,2	38,7	53,8	54,9	44,4	1,8	1,7	4,2	3,4	3,9	3,8	2,9
8. Zwitserland	8,4	11,0	18,9	25,5	21,4	20,6	28,3	1,2	1,3	1,6	2,3	1,6	1,4	1,9
9. Japan	8,6	10,5	13,3	15,5	21,5	23,1	25,0	1,3	1,2	1,1	1,4	1,6	1,6	1,7
10. Zaïre, Rwanda en Burundi	13,2	23,0	29,6	16,7	24,1	23,2	25,0	1,9	2,7	2,6	1,5	1,8	1,6	1,7
11. Iran	5,2	7,1	13,0	17,7	18,4	26,7	24,2	0,8	0,8	1,1	1,6	1,3	1,8	1,6
12. Zweden	13,8	16,2	22,0	19,9	21,4	21,0	21,2	2,0	1,9	1,9	1,8	1,6	1,5	1,4
13. U.S.S.R.	4,6	6,9	10,5	11,0	11,6	14,5	14,7	0,7	0,8	0,9	1,0	0,8	1,0	1,0
14. Spanje	4,7	6,1	8,8	9,7	11,5	11,8	12,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8
15. Canada	6,4	8,2	10,5	11,7	14,1	11,9	12,0	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	0,8	0,8
16. Republiek van Zuid-Afrika	5,8	7,6	9,8	8,2	9,6	10,6	10,4	0,9	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7
17. India	1,8	1,9	2,3	2,0	3,8	7,5	9,7	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,5	0,6
18. Arabische Emiraten	0,1	0,1	2,3	2,2	4,6	8,0	7,7	—	—	0,2	0,2	0,3	0,6	0,5
19. Denemarken	2,7	3,6	5,5	5,5	6,1	6,7	7,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5
20. Nigeria	1,3	1,5	2,1	4,6	8,0	6,5	7,2	0,2	0,2	0,2	0,4	0,6	0,5	0,5
21. Brazilië	3,8	6,2	6,7	6,0	7,3	7,1	6,9	0,6	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5
22. Ierland	2,0	1,9	2,9	2,7	3,5	5,3	6,9	0,3	0,2	0,3	0,2	0,3	0,5	0,5
Overige landen	68,2	82,7	119,7	109,9	130,4	134,0	134,0	9,9	9,7	10,2	9,6	9,6	9,1	8,6
Totaal ...	**681,8**	**856,1**	**1 160,7**	**1 130,9**	**1 369,0**	**1 448,0**	**1 519,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**	**100,0**

(a) Gerangschikt naar het bedrag van de invoer in 1978.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Invoer, uitvoer en zichtbare handelsbalans per landengroep

(miljoenen franken)

LANDENGROEP	1977 (a)			1978		
	Invoer (c.i.f.)	Uitvoer (f.o.b.)	Saldo	Invoer (c.i.f.)	Uitvoer (f.o.b.)	Saldo
I. *West-Europa*	1 059 276	1 074 580	—15 304	1 139 918	1 116 659	—23 259
II. *Oost-Europa*	25 812	27 333	1 521	25 913	26 740	827
III. *Afrika*	61 549	60 011	— 1 538	60 640	59 814	— 826
1. Zaïre	(22 639)	(6 465)	(—16 174)	(24 149)	(5 586)	(—18 563)
2. Zuid-Afrika	(10 585)	(4 809)	(— 5 776)	(10 396)	(4 574)	(— 5 822)
IV. a) *Noord-Amerika*	99 082	61 195	—37 887	99 847	62 934	—36 913
1. U.S.A.	*87 192*	*56 583*	*—30 609*	*87 828*	*58 119*	*—29 709*
2. Canada	*11 890*	*4 612*	*— 7 278*	*12 019*	*4 815*	*— 7 204*
b) *Latijns Amerika*	26 211	22 409	— 3 802	27 191	19 499	— 7 692
1. Argentinië	(4 991)	(1 442)	(— 3 549)	(5 396)	(1 925)	(— 3 471)
2. Brazilië	(7 064)	(3 678)	(— 3 386)	(6 907)	(3 465)	(— 3 442)
3. Venezuela	(1 491)	(4 986)	(3 495)	(2 375)	(4 021)	(1 646)
V. *Azië*	165 420	83 215	—82 205	157 036	106 326	—50 710
1. Iran	(26 723)	(8 634)	(—18 089)	(24 243)	(10 233)	(—14 010)
2. Saoudi-Arabië	(54 879)	(12 529)	(—42 350)	(44 424)	(14 831)	(—29 593)
3. Japan	(23 089)	(6 039)	(—17 050)	(25 007)	(8 783)	(—16 224)
VI. *Oceanië*	9 813	5 069	— 4 744	7 450	4 611	— 2 839
VII. *Andere landen* (b)	818	10 892	10 074	1 014	10 998	9 984
Algemeen totaal ...	**1 447 981**	**1 344 704**	**— 103 277**	**1 519 009**	**1 407 581**	**—111 428**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Verbeterde gegevens.
(b) Inclusief het boordproviand der vreemde schepen en vliegtuigen.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

In- en uitvoer per landengroep

(miljarden franken)

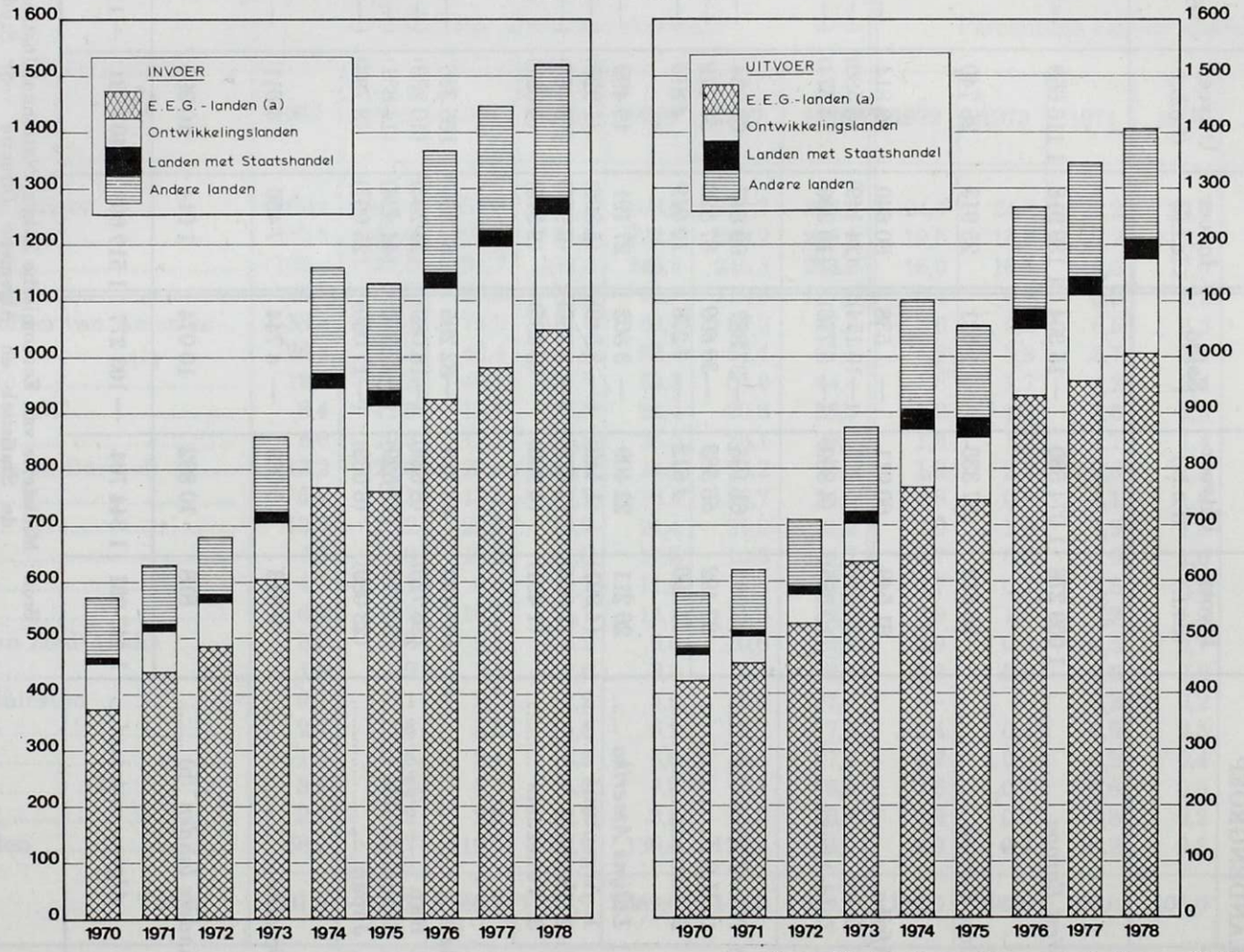

(a) Leden van de E.E.G. op 1 januari 1973.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Evolutie van de in- en uitvoer met de landen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling

(miljoenen franken)

LAND	1977 (a)			1978		
	Invoer (c.i.f.)	Uitvoer (f.o.b.)	Saldo	Invoer (c.i.f.)	Uitvoer (f.o.b.)	Saldo
1. *Europese Economische Gemeenschap*	**979 465**	**957 658**	**—21 807**	**1 047 884**	**1 007 611**	**—40 273**
Frankrijk	230 211	256 715	26 504	249 519	268 051	18 532
Nederland	245 285	225 998	—19 287	244 910	231 332	—13 578
Bondsrep. Duitsland	321 725	301 609	—20 116	350 434	321 748	—28 686
Italië	57 425	58 874	1 449	61 087	64 436	3 349
Verenigd Koninkrijk	112 782	92 048	—20 734	127 757	101 536	—26 221
Ierland	5 333	3 653	— 1 680	6 874	3 975	— 2 899
Denemarken	6 704	18 761	12 057	7 303	16 533	9 230
2. *Europese Vrijhandelsassociatie*	**60 983**	**86 095**	**25 112**	**72 186**	**82 691**	**10 505**
IJsland	364	539	175	206	542	336
Noorwegen	5 802	11 990	6 188	8 949	9 390	441
Zweden	20 982	23 494	2 512	21 153	19 315	— 1 838
Finland	5 401	4 807	— 594	5 067	4 297	— 770
Zwitserland	20 634	26 689	6 055	28 283	32 743	4 460
Oostenrijk	5 217	12 699	7 482	5 762	11 124	5 362
Portugal	2 583	5 877	3 294	2 766	5 280	2 514
3. *Andere landen van de O.E.S.O.*	**149 727**	**101 470**	**—48 257**	**150 617**	**100 812**	**—49 805**
— in Noord-Amerika :						
V.S. van Amerika	87 192	56 583	—30 609	87 828	58 119	—29 709
Canada	11 890	4 612	— 7 278	12 019	4 815	— 7 204
— in Azië :						
Japan	23 089	6 039	—17 050	25 007	8 783	—16 224
— in Europa :						
Spanje	11 834	12 680	846	12 583	11 004	— 1 579
Griekenland	2 335	7 064	4 729	2 358	6 892	4 534
Turkije	1 819	5 027	3 208	1 848	2 398	550
Yougoslavië (b)	2 160	4 984	2 824	2 027	4 872	2 845
— in Oceanië :						
Australië	6 775	3 836	— 2 939	4 511	3 411	— 1 100
Nieuw-Zeeland	2 633	645	— 1 988	2 436	518	— 1 918
Totaal O.E.S.O.	**1 190 175**	**1 145 223**	**—44 952**	**1 270 687**	**1 191 114**	**—79 573**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Verbeterde gegevens.
(b) Particulier statuut bij de O.E.S.O.

Belgisch-Luxemburgse Economische Unie

Saldo van de handelsbalans per landengroep
(percentage van de totale invoer)

LANDENGROEP	1973	1974	1975	1976	1977	1978
I. *West-Europa*	4,8	2,5	0,2	2,5	1,1	—1,5
1. Nederland	(1,5)	(—0,3)	(—1,0)	(—1,9)	(—1,3)	(—0,9)
2. Frankrijk	(1,7)	(1,7)	(0,5)	(3,2)	(1,8)	(1,2)
3. Bondsrep. Duitsland	(—0,6)	(—1,8)	(—1,2)	(—0,9)	(—1,4)	(—1,9)
4. Italië	(0,9)	(0,5)	(—0,1)	(0,6)	(0,1)	(0,2)
5. Verenigd Koninkrijk	(—1,4)	(—0,6)	(—0,2)	(—1,2)	(—1,4)	(—1,7)
II. *Oost-Europa*	0,4	0,9	0,8	0,6	0,1	0,1
III. *Afrika*	—1,9	—2,8	—0,8	—1,1	—0,1	(—0,1)
1. Zaïre	(—1,5)	(—1,9)	(—1,0)	(—1,4)	(—1,1)	(—1,2)
2. Zuid-Afrika	(—0,4)	(—0,3)	(—0,2)	(—0,4)	(—0,4)	(—0,4)
IV. a) *Noord-Amerika*	—0,3	—1,6	—3,2	—3,5	—2,6	—2,4
1. U.S.A.	*0,1*	*—1,2*	*—2,6*	*—2,8*	*—2,1*	*—2,0*
2. Canada	*—0,4*	*—0,4*	*—0,6*	*—0,7*	*—0,5*	*—0,4*
b) *Latijns Amerika*	—0,2	0,6	0,5	—0,7	—0,3	—0,5
1. Argentinië	(—0,3)	(—0,2)	—	(—0,3)	(—0,2)	(—0,2)
2. Brazilië	(—0,2)	(0,5)	(0,1)	(—0,2)	(—0,2)	(—0,2)
3. Venezuela	(0,1)	(0,1)	(0,3)	(0,2)	(0,2)	(0,1)
V. *Azië*	—1,6	—5,2	—4,5	—5,5	—5,7	—3,3
1. Iran	(—0,4)	(—0,7)	(—0,7)	(—0,8)	(—1,2)	(—0,9)
2. Saoudi-Arabië	(—1,5)	(—3,9)	(—3,0)	(—3,4)	(—2,9)	(—1,9)
3. Japan	(—0,3)	(—0,4)	(—0,9)	(—1,1)	(—1,2)	(—1,1)
VI. *Oceanië*	—0,3	—0,2	—0,3	—0,4	—0,3	—0,2
VII. *Andere landen* (a)	0,3	0,6	0,8	0,6	0,7	0,7
Algemeen totaal	**+1,2**	**—5,2**	**—6,5**	**—7,5**	**—7,1**	**—7,3**

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Nationaal Instituut voor de Statistiek en Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

(a) Inclusief het boordproviand der vreemde schepen en vliegtuigen.

Saldo van de handelsbalans der B.L.E.U. per geografische zone
(miljarden franken)

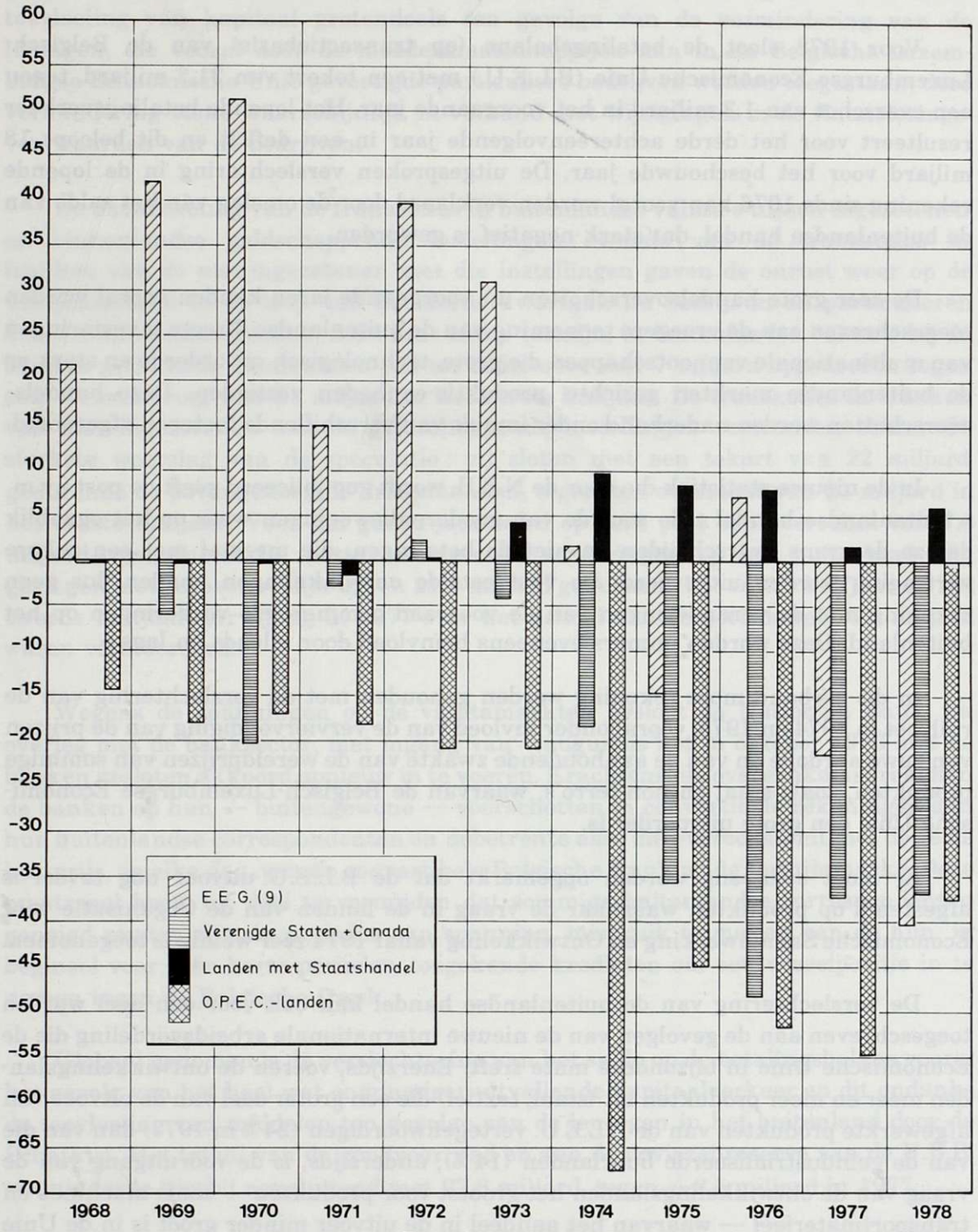

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie.

AFDELING III. — BETALINGSBALANS

Voor 1978 sloot de betalingsbalans (op transactiebasis) van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie (B.L.E.U.) met een tekort van 31,2 miljard, tegen een overschot van 1,3 miljard in het voorgaande jaar. Het lopende betalingsverkeer resulteert voor het derde achtereenvolgende jaar in een deficit en dit beloopt 18 miljard voor het beschouwde jaar. De uitgesproken verslechtering in de lopende rekening sinds 1976 kan vooral worden verklaard door de omslag van het saldo van de buitenlandse handel, dat sterk negatief is geworden.

De zeer grote handelsoverschotten uit voorgaande jaren konden vooral worden toegeschreven aan de vroegere toeneming van de buitenlandse directe investeringen van multinationale vennootschappen die grote, technologisch gevorderde en sterk op de buitenlandse markten gerichte, produktie-eenheden vestigden. Deze handelsoverschotten werden naderhand onder impuls van verschillende factoren afgeroomd.

In de nieuwe statistiek die door de N.B.B. wordt gepubliceerd geeft de post i.v.m. « buitenlandse handel » de waarde van goederenbewegingen weer op het ogenblik dat ze de grens overschrijden en niet de betalingen, die meestal met een zekere vertraging worden uitgevoerd. De vastgestelde ontwikkelingen houden dus geen rekening met de veranderingen van de voorraad commerciële vorderingen op het buitenland. Deze worden immers eveneens beïnvloed door « leads en lags ».

In dit verband moet rekening worden gehouden met de verslechtering van de ruilvoet in 1974 en 1975, vooral onder invloed van de vervierVoudiging van de prijzen van ruwe aardolie en van de aanhoudende zwakte van de wereldprijzen van sommige produkten, zoals staal en non-ferro's, waarvan de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie een grote uitvoerder is.

Er moet eveneens worden opgemerkt dat de B.L.E.U.-uitvoer nog teveel is afgestemd op produkten waarnaar de vraag in de landen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling vanaf 1974 zeer weinig is toegenomen.

De verslechtering van de buitenlandse handel kan ook voor een deel worden toegeschreven aan de gevolgen van de nieuwe internationale arbeidsverdeling die de Economische Unie in bijzondere mate treft. Enerzijds, voeren de ontwikkelingslanden meer en meer produkten uit (staal, textiel) die een groter deel van de uitvoer van afgewerkte produkten van de B.L.E.U. vertegenwoordigen (24 % in 1977) dan van die van de geïndustrialiseerde buurlanden (14 %); anderzijds, is de vooruitgang van de vraag van de ontwikkelingslanden het grootst voor produkten — zoals machines en transportmaterieel — waarvan het aandeel in de uitvoer minder groot is in de Unie (31 %) dan in de omliggende landen (45 %).

Zowel het betalingsverkeer inzake « arbitrage » als m.b.t. « diensten » sloot met een kleiner overschot dan vorig jaar. T.o.v. dit laatste moet vooral rekening worden gehouden met de daling van de netto ontvangsten i.v.m. aannemingscontracten die Belgische en Luxemburgse bedrijven in het buitenland uitvoeren. In 1977 waren de ontvangsten daarenboven zeer hoog als gevolg van de uitvoering van werken in olieproducerende landen.

Over het jaar gaf het kapitaalverkeer van bedrijven en particulieren in de vorm van buitenlandse directe investeringen in de B.L.E.U. aanleiding tot een kleinere toevloeiing van kapitaal grotendeels ten gevolge van de vermindering van de leningen, die vooral door de moedermaatschappijen aan in de Belgische-Luxemburgse Economische Unie gevestigde particuliere bedrijven werden toegestaan; deze vermindering stond waarschijnlijk in verband met wijzigingen in de financieringsvoorwaarden van de bedrijven.

De ontwikkeling van de transacties in buitenlandse valuta's tussen ingezetenen en binnenlandse geldscheppende instellingen evenals van de transacties in franken van de niet-ingezetenen met die instellingen gaven de onrust weer op de valutamarkten in de loop van het derde kwartaal. De bedrijven en particulieren hebben hun nettotegoeden, à contant en op termijn, in buitenlandse valuta's bij de banken gedurende de maanden juli tot september met 7 miljard opgedreven tegen een vermindering met 21 miljard in het eerste halfjaar. De transacties in franken van niet ingezetenen met de geldscheppende instellingen vertoonden echter de sterkste weerslag van de speculatie : zij sloten met een tekort van 22 miljard gedurende de bovengenoemde drie maanden, tegen een overschot van 21 miljard in het eerste halfjaar. Voor het ganse jaar werd op deze post een overschot van 7,8 miljard vastgesteld. De netto commerciële vorderingen op het buitenland zijn gestegen met respectievelijk 8,4 en 21,8 miljard gedurende het eerste halfjaar en het tweede halfjaar, terwijl zij in 1977 over het geheel van de periode met 5,8 miljard waren vermeerderd.

Wegens de spanningen op de valutamarkten besloot de Nationale Bank, na overleg met de banksector, met ingang van 7 augustus het in oktober 1976 met de banken gesloten akkoord opnieuw in te voeren. Krachtens die overeenkomst rekenen de banken op hun — buitengewone — voorschotten in convertibele rekeningen aan hun buitenlandse correspondenten en debetrente aan, die overeenstemt met de reële kostprijs, op elke dag, van de convertibele Belgische frank op de termijnmarkt. Deze maatregel heeft tot doel te vermijden dat sommige buitenlandse correspondenten geneigd zouden zijn, in periodes van spanning, misbruik te maken van de hun, in beginsel voor zeer korte periodes, toegekende kredieten om een wisselpositie in te nemen tegen de Belgische frank.

Globaal genomen is de verslechtering van het saldo op de betalingsbalans vooral het gevolg van het heel wat ongunstiger uitvallende kapitaalverkeer en dit ondanks de toevloeiing van middelen ten gevolge van de leningen in het buitenland door de Schatkist. Het totaal van de goudvoorraad en van de deviezenreserve van de N.B.B. verminderde hierbij aansluitend met 27,8 miljard, tegen —8,6 miljard in 1977.

*
* *

Verrichtingen met het buitenland, verrichtingen in buitenlandse valuta's van de ingezetenen met de Belgische en Luxemburgse geldscheppende instellingen en termijnvalutatransacties (a)

(miljarden franken)

	1975	1976	1977	1978 (h)
1. — *Goederen- en dienstenverkeer* (rubriek A van de algemene betalingsbalans)	+30,7	+17,4	— 3,1	+ 2,0
2. — *Overdrachten* (rubriek B van de algemene betalingsbalans)	—21,5	—19,0	—22,9	—20,0
3. — *Kapitaalverkeer van de overheid :*				
Rubriek C van de algemene betalingsbalans	— 4,2	— 3,1	— 0,2	+12,6
Vermeerdering (+) of vermindering (—) van de schuld in buitenlandse valuta's tegenover de Belgische en Luxemburgse banken	+ 0,3	+ 1,0	— 1,6	..
Vermeerdering (+) of vermindering (—) van het bedrag van de op termijn van de N.B.B. te ontvangen buitenlandse valuta's	—	—	—	—11,9
4. — *Beweging van de handelskredieten :*				
Vermeerdering (—) of vermindering (+) van de kredieten toegestaan aan niet-ingezetenen en gemobiliseerd bij Belgische banken	— 6,4	—10,9	—17,6	— 9,9
Vermeerdering (—) of vermindering (+) van het overschot van de overige, aan niet-ingezetenen toegestane kredieten op de kredieten ontvangen van niet-ingezetenen	+15,3	—10,1	+11,8	—20,3
5. — *Kapitaalverkeer van de bedrijven en particulieren* (b) :				
Rubriek D van de algemene betalingsbalans (exclusief handelskredieten)	— 6,4	+ 7,6	+ 4,5	—16,9
Mutatie in de tegoeden en verplichtingen in buitenlandse valuta's van de ingezetenen tegenover de Belgische en Luxemburgse banken :				
Vermeerdering (+) of vermindering (—) van tegoeden :				
Vorderingen in buitenlandse valuta's	—57,0	—23,0	—19,4	—10,6
Bedrag van de op termijn te ontvangen buitenlandse valuta's	— 3,2	—15,8	—82,0	—21,1
Vermeerdering (+) of vermindering (—) van verplichtingen :				
Schulden in buitenlandse valuta's	+52,5	+14,6	+29,6	+12,5

instellingen :				
Vermeerdering (+) of vermindering (—) van het overschot van de tegoeden op de overige contante verplichtingen	+10,1	+ 4,1	+ 6,1	+14,0
Vermeerdering (+) of vermindering (—) van het overschot van het bedrag der op termijn te ontvangen Belgische en Luxemburgse franken t.o.v. het bedrag van de op termijn te leveren Belgische en Luxemburgse franken	+ 9,8	— 9,6	— 8,5	— 6,2
7. — *Buitenlandse valutapositie van de Belgische en Luxemburgse banken* (c) :				
Vermeerdering (+) of vermindering (—) van de positie à contant (d)	— 5,3	— 8,8	— 8,2	+17,2
Vermeerdering (+) of vermindering (—) van de positie op termijn	— 1,2	+ 1,4	+ 2,7	—10,7
8. — *Vergissingen en weglatingen :*				
Rubriek E van de algemene betalingsbalans	+11,2	+ 4,4	+11,2	+11,4
Afwijkingen in de statistieken van de contante verrichtingen met de ingezetenen en in die van de termijnverrichtingen	— 0,9	+ 1,2	+ 1,2	— 7,9
Totaal 1 *tot* 8 ...	**+18,8**	**—24,6**	**— 8,6**	**—27,8**
9. — *Tegenposten van het totaal in de balans van de N.B.B.* [vermeerdering (+); vermindering (—)] :				
Goudvoorraad	—	—	+ 0,4	+ 0,2
Tegoeden bij het I.M.F. (e)	+ 5,1	+ 1,2	— 0,9	— 6,4
Netto tegoeden op het Europees Fonds voor Monetaire Samenwerking	—	—	—23,9	— 4,9
Netto buitenlandse valutapositie :				
Contante tegoeden (f)	+13,9	—26,2	+15,9	— 2,3
Overschot van het bedrag der op termijn te ontvangen buitenlandse valuta's op het bedrag van de op termijn te leveren buitenlandse valuta's	+ 1,2	+12,0	..	—11,9
Netto tegoeden in Belgische franken op niet-ingezetenen :				
Contante tegoeden (g)	—0,6	+ 0,4	— 0,1	— 2,5
Overschot van het bedrag van de op termijn te ontvangen Belgische franken op het bedrag van de op termijn te leveren Belgische franken	— 0,8	—12,0	..	..

Bron : Nationale Bank van België.

(a) Wat de deviezentransacties op termijn betreft, excl. de aankopen en verkopen door ingezetenen en buitenlanders van buitenlandse valuta's tegen buitenlandse valuta's. Vanaf januari 1974 zijn de mutaties van de tegoeden en van de verplichtingen, à contant en op termijn, in buitenlandse geldsoorten van de Belgische en Luxemburgse banken en van de Nationale Bank van België omgezet in Belgische franken tegen de wisselkoersen van de periode; zij houden geen rekening met de boekhoudkundige veranderingen die de tegenwaarde in Belgische franken van de aan het begin van de periode bestaande bedragen in buitenlandse geldsoorten kan hebben ondergaan ten gevolge van wisselkoersveranderingen tijdens de periode.
(b) Andere dan de geldscheppende instellingen.
(c) Overschot van de tegoeden in buitenlandse valuta's op de verplichtingen in buitenlandse valuta's.
(d) Exclusief de vastliggende activa (in hoofdzaak de deelnemingen van de banken in hun buitenlandse dochtermaatschappijen) die reeds zijn opgetekend onder rubriek 5.1 van de bovenstaande tabel aangezien zij in de betalingsbalans beschouwd worden als een directe investering.
(e) Exclusief de mutatie van de speciale trekkingsrechten ten gevolge van toewijzingen.
(f) Incl. de financiële bijstand op middellange termijn E.E.G.
(g) Met uitzondering van de uitvoeraccepten die in deze tabel opgenomen zijn onder rubriek 4.1.
(h) Voorlopige gegevens.

Betalingsbalans van de B.L.E.U. (op transactiebasis) in 1977 en 1978

(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	Ontvangsten		Uitgaven		Saldo	
	1977	1978 (a)	1977	1978 (a)	1977	1978 (a)
A. *Goederen- en dienstentransacties :*						
1. Goederentransacties	1 231,5	1 289,6	1 280,4	1 325,2	—48,9	—35,6
a) Uitvoer en invoer	*1 153,0*	*1 222,9*	*1 268,5*	*1 312,0*	*—115,5*	*—89,1*
b) Loonwerk	*52,8*	*58,0*	*11,9*	*13,2*	*+40,9*	*+44,8*
c) Arbitrageverrichtingen	*25,7*	*8,7*	—	—	*+25,7*	*+ 8,7*
2. Vrachtkosten	66,4	69,3	58,4	59,6	+ 8,0	+ 9,7
3. Verzekeringskosten voor goederenvervoer	1,4	1,3	2,1	2,2	— 0,7	— 0,9
4. Andere vervoerkosten	31,3	31,5	28,8	31,9	+ 2,5	— 0,4
5. Verplaatsingen in het buitenland	41,8	42,9	67,9	71,3	—26,1	—28,4
6. Inkomsten uit investeringen	172,8	215,8	153,6	195,9	+19,2	+19,9
7. Overheidstransacties niet elders vermeld	32,5	37,3	9,8	10,7	+22,7	+26,6
8. Andere diensten	132,4	132,0	112,2	120,9	+20,2	+11,1
a) Royalties voor speelfilms, voor patent- en auteursrechten	*4,7*	*4,5*	*8,8*	*9,0*	*— 4,1*	*— 4,5*
b) Makelaars- en commissielonen	*74,6*	*68,4*	*56,4*	*57,1*	*+18,2*	*+11,3*
c) Grensarbeiders	*15,5*	*15,7*	*9,7*	*10,2*	*+ 5,8*	*+ 5,5*
d) Verzekeringspremiën en -uitkeringen	*10,8*	*13,5*	*11,7*	*12,9*	*— 0,9*	*+ 0,6*
e) Diversen	*26,8*	*29,9*	*25,6*	*31,7*	*+ 1,2*	*— 1,8*
Totaal van de transacties op goederen en diensten (b)	**1 710,1**	**1 819,7**	**1 713,2**	**1 817,7**	**— 3,1**	**+2,0**
(w.o. : diensten = 3 tot 9)	**(478,6)**	**(530,1)**	**(432,8)**	**(492,5)**	**(+45,8)**	**(+37,6)**
B. *Overdrachten :*						
9. Particulieren	15,8	18,1	22,3	24,2	— 6,5	— 6,1
10. Staat	28,2	30,3	44,6	44,2	—16,4	—13,9
Totaal overdrachten	**44,0**	**48,4**	**66,9**	**68,4**	**—22,9**	**—20,0**

(vervolg op blz. 455)

Betalingsbalans van de B.L.E.U. (op transactiebasis) in 1977 en 1978 (vervolg)

(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	Ontvangsten		Uitgaven		Saldo	
	1977	1978 (a)	1977	1978 (a)	1977	1978 (a)
C. *Kapitaalverkeer van de overheid :*						
11. Staat	3,8	19,9	4,0	7,3	— 0,2	+12,6
a) Lange termijn	*2,1*	*1,7*	*3,4*	*5,9*	— *1,3*	— *4,2*
— Aandelen	(—)	(—)	(—)	(3,0)	(—)	(— 3,0)
— Leningen	(2,1)	(1,7)	(2,8)	(2,5)	(— 0,7)	(— 0,8)
— Contractuele aflossingen	(—)	(—)	(0,6)	(0,4)	(— 0,6)	(— 0,4)
b) Korte termijn	*1,7*	*18,2*	*0,6*	*1,4*	+ *1,1*	+ *16,8*
12. Andere overheidsorganen	—	—	—	—	—	—
Totaal van het kapitaalverkeer van de overheid ...	**3,8**	**19,9**	**4,0**	**7,3**	**— 0,2**	**+12,6**
D. *Kapitaalverkeer van de bedrijven en particulieren :*						
13. Handelskredieten	11,8	—	—	20,3	+11,8	—20,3
14. Overheidsbedrijven	1,7	0,8	2,3	0,8	— 0,6	—
15. Financiële bemiddelingsinstellingen van de overheidssector	4,3	1,1	0,6	5,4	+ 3,7	— 4,3
16. Particuliere sector	68,7	55,2	67,3	67,8	+ 1,4	—12,6
a) Gekende effectentransacties (netto gegevens)	*5,0*	*2,1*	*18,1*	*21,7*	—*13,1*	—*19,6*
— Belgische	(5,0)	(2,1)	(—)	(—)	(+ 5,0)	(+ 2,1)
— Buitenlandse	(—)	(—)	(18,1)	(21,7)	(—18,1)	(—21,7)
b) Overige	*63,7*	*53,1*	*49,2*	*46,1*	+ *14,5*	+ *7,0*
Totaal van het kapitaalverkeer van de bedrijven en particulieren ...	**86,5**	**57,1**	**70,2**	**94,3**	**+16,3**	**—37,2**

(vervolg op blz. 456)

Betalingsbalans van de B.L.E.U. (op transactiebasis) in 1977 en 1978 *(vervolg)*

(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	Ontvangsten		Uitgaven		Saldo	
	1977	1978 (a)	1977	1978 (a)	1977	1978 (a)
E. *Vergissingen en weglatingen*	**11,2**	**11,4**	**—**	**—**	**+11,2**	**+11,4**
Algemeen totaal ...	**1 855,6**	**1 956,5**	**1 854,3**	**1 987,7**	**+ 1,3**	**—31,2**
F. *Financiering van het totaal :*						
1. Herfinanciering buiten de geldscheppende instellingen van commerciële vorderingen op het buitenland (stijging : —)					+ 9,2	— 1,4
2. Mutaties van de goudvoorraad en de netto-deviezenpositie van de geldscheppende instellingen :						
— Nationale Bank van België					— 2,3	—10,2
— Belgische en Luxemburgse banken :						
Belgische en Luxemburgse franken					+ 3,7	—10,5
Buitenlandse geldsoorten					— 1,9	— 9,2
— Diverse geldscheppende instellingen					—	+ 0,1

(a) Voorlopige gegevens.
(b) In de ontvangsten is het positif saldo van de arbitrageverrichtingen.

Bron : Nationale Bank van België.

HOOFDSTUK II

INTERNATIONALE ECONOMISCHE SAMENWERKING

AFDELING I. — ALGEMENE OVEREENKOMST VOOR HANDEL EN TARIEVEN (G.A.T.T.) (1)

§ 1. — MULTILATERALE HANDELSBESPREKINGEN (M.H.B.)

Deze te Tokyo, in het raam van de G.A.T.T. sedert september 1973 aangevatte onderhandelingen konden niet op de voorziene datum, 15 juli 1978, hun beslag krijgen.

Op 13 juli publiceerden de afvaardigingen van verschillende landen (Verenigde Staten, Japan, Europese Economische Gemeenschap, Canada, Nieuw-Zeeland en Zwitserland) een verklaring omtrent de stand van deze besprekingen en volgens welke zij erin geslaagd zijn een overlegkader van de voornaamste bestanddelen van een globale transactie te formuleren voor deze onderhandelingen : zij erkennen dat het uiteindelijk welslagen van de besprekingen de deelneming van al de afvaardigingen vergt en geven uiting aan de hoop dat « al de partners het vastgestelde kader zullen beschouwen als een redelijke basis om tijdens de komende weken een wederzijdse overeenkomst te bereiken die zal instaan voor het succes van de besprekingen ». De elementen die, gezamenlijk, tot het welslagen van de besprekingen op basis van een evenwichtige globale wederkerigheid zouden moeten leiden, zijn :

1) *Non-tarifaire maatregelen :*

— Douane-evaluatie : het code-ontwerp vormt een stevige basis voor de toepassing van een geharmoniseerd internationaal stelsel van douane-evaluatie, die een eenvormige en billijke evaluatiemethode moet verstrekken; dank zij een aangepaste technische bijstand zou die code door de ontwikkelingslanden moeten kunnen worden aanvaard (de afvaardiging van Canada nam niet aan deze onderhandelingen deel).

— Overheidscontracten : de voorgestelde tekst vormt een « uitgangspunt met het oog op de invoering van een code die in ruime mate moet bijdragen tot het

(1) De in deze afdeling opgenomen informatie is afkomstig van G.A.T.T.-bescheiden en van de « Monde diplomatique ».

openstellen van het domein der overheidscontracten voor de internationale concurrentie dank zij overlegde, niet discriminerende en doorzichtige, onder internationale controle gestelde procedures ».

— Code betreffende de technische normen en reglementen : de afvaardigingen zijn het erover eens dat « het ontwerp van normaliseringscode de uiteindelijke vorm nadert en zij verbinden er zich toe met hun partners alles in het werk te stellen om in het begin van de herfst de definitieve vorm van deze code te bewerkstelligen ».

— Toelagen en compensatierechten : de afvaardigingen bevestigen dat de huidige schets een stevige basis voor een desbetreffende overeenkomst is.

2) *Andere non-tarifaire maatregelen :* De verklaring behelst een omschrijving van de stand der besprekingen inzake de vergunningstelsels, de oorsprongregels, evenals de non-tarifaire maatregelen die niet tot het gebied van de multilaterale onderhandelingen behoren.

3) *Douanerechten op industriële produkten :* De desbetreffende besprekingen zijn nog niet voltooid, maar « een overeenkomst werd bereikt omtrent sommige belangrijke elementen van een globale tarieventransactie »; de afvaardigingen streven naar resultaten die een « aanmerkelijke liberaliseringsgraad t.o.v. de Kennedy-besprekingen » zouden vertegenwoordigen; de afvaardigingen geven toe dat het in de huidige stand van zaken niet mogelijk is zich uit te spreken over de definitieve resultaten van de tariefbesprekingen en dat die resultaten zullen wisselen naargelang van de afvaardigingen en eveneens van de ene partner tot de andere; zij geven eveneens toe dat « er nog onzekerheid bestaat omtrent bepaalde aanbiedingen in belangrijke sectoren en dat zij bijkomende toelichtingen en onderhandelingen vergen ».

4) *Landbouwakkoorden :* De afvaardigingen hebben hun besprekingen over de landbouwvraagstukken actief voortgezet; het wordt aanvaard dat een positief resultaat op het gebied van de landbouw van kritiek belang is voor het welslagen van de Tokyo-onderhandelingen; noodzaak is nu definitieve overeenkomsten op bevredigende wijze uit te werken. Vier onderhandelingsgebieden vergen een bijzondere aandacht : gemeenschap van algemene oogmerken inzake de landbouw, toelagen, specifieke vragen en aanbiedingen, regelingen nopens produkten, voltooiingsrooster.

5) *Handelsstelsels :*

— Vrijwaring : de afvaardigingen erkennende dat het noodzakelijk is de daadwerkelijke controle op de vrijwaringsmaatregelen te verstevigen, waren het eens over de noodzakelijkheid van een nieuwe code steunend op het ontwerp van gecodifieerde tekst die hun werd voorgelegd; bij die code zou een nieuw organisme worden opgericht dat zou belast worden met het toezicht op de toepassing van de overeenkomst, met het onderzoek van de maatregelen en de bijzondere vraagstukken in verband met de toepassing van de code, met het verlenen van medewerking bij de oplossing van geschillen en met een doeltreffende afwijzing van elk wederrechtelijk en ongewettigd beroep op de vrijwaringsmaatregelen.

— Vraagstukken betreffende het toekomstig handelsstelsel : de resultaten die zich op dit gebied, dat van bijzonder belang is voor de ontwikkelingslanden, aftekenen, zullen bijdragen tot de versteviging van het juridisch kader van de G.A.T.T. en het mogelijk maken haar rol van wereldorganisatie, met verantwoordelijkheid voor de expansie van de internationale handel en voor de harmonisatie van de handelsbetrekkingen, te ontplooien.

— Overlegkader : met het oog op een verdere verbetering van de internationale samenwerking op het gebied van de handel, zijn de afvaardigingen het eens dat de G.A.T.T. zou moeten worden verstevigd als kader waarbinnen het internationaal overleg op hoog niveau inzake het handelsbeleid en bepaalde problemen doorlopend kan plaats vinden.

De verklaring behelst tevens een bijlage over de instelling van een staalcomité onder de bescherming van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (O.E.S.O.).

Op 14 juli publiceerden de afvaardigingen van de ontwikkelingslanden een verklaring waarbij zij deden gelden dat zij niet werden geraadpleegd omtrent het « overlegkader » en dat een « volledige en evenwichtige balans van de huidige stand der besprekingen van de "Tokyo-round" slechts kon worden opgemaakt mits de gehele en volle deelneming van al de betrokken landen ». De ontwikkelingslanden menen immers dat de verklaring inzake het overlegkader niet op een behoorlijke wijze bepaalde punten weergeeft die voor hun van het grootste belang zijn en ook geen melding maakt van andere, die voor hen zeer belangrijk zijn, o.a. : de rechten van de ontwikkelingslanden voor de tropische produkten, voor toelagen bij hun beleid tot industriële ontwikkeling, de verbetering van de bepalingen inzake de staatshulp bij de economische ontwikkeling in samenhang met het toekomstige commercieel stelsel, de uitschakeling van de kwantitatieve beperkingen die op de handel in produkten uit de ontwikkelingslanden wegen. Bovendien weerspiegelt de verklaring niet nauwkeurig de huidige stand van de onderhandelingen over sommige essentiële punten zoals, bijvoorbeeld, op het gebied van de landbouw, de vraagstukken nopens het graan, het vlees, de zuivelprodukten en nog andere goederen.

Bij het verstrijken van het jaar 1978 werd geen enkele overeenkomst gesloten, ondanks de hervatting van de besprekingen in de maand september.

§ 2. — JAARVERSLAG

Het jaarverslag van het G.A.T.T.-secretariaat verscheen op 9 november onder de titel « De internationale handel in 1977-1978 ». In het eerste hoofdstuk worden de grote lijnen van de ontwikkeling van de wereldhandel van januari 1977 tot augustus 1978 geschetst. Voorts behandelt het verslag meer in het bijzonder de ontwikkeling van de aardolieproduktie en de wereldhandel in dat produkt.

*
* *

AFDELING II.
ORGANISATIE VOOR ECONOMISCHE SAMENWERKING EN ONTWIKKELING (O.E.S.O.)[1]

§ 1. — RAAD VAN MINISTERS VAN DE O.E.S.O.

Op 14 en 15 juni kwam de O.E.S.O.-raad op ministerieel niveau bijeen. De ministers van de 24 lidstaten erkenden dat het noodzakelijk is om de werkloosheid te kunnen verminderen dusdanig te handelen dat de economische groei van de gezamenlijke O.E.S.O.-zone het tijdens de jongste 18 maanden geboekt tempo overschrijdt; zij werden het eens over een algemeen programma voor overlegde actie op internationaal vlak, — dit programma beoogt een duurzame economische groei, — evenals over de verantwoordelijkheid die de verschillende lidstaten respectievelijk moeten opnemen om te kunnen bijdragen tot een snellere groei, een grotere prijzenstabiliteit, een beter betalingsevenwicht en een versterking van het energiebeleid. In het slotcommuniqué wordt vermeld dat 8 landen (Duitse Bondsrepubliek, België, Canada, Frankrijk, Italië, Japan, Verenigd Koninkrijk en Zwitserland) geschikte maatregelen moeten nemen om een grotere expansie dan in 1977 van hun binnenlandse vraag te bereiken (de tijdrooster van deze expansieactie moet worden vastgesteld in functie van de toestand van elk land, maar de landen met een sterke betalingsbalanspositie dragen een bijzondere verantwoordelijkheid). De ministers erkenden eveneens dat de handhaving van een systeem van open markteconomie een essentieel bestanddeel van dit programme is en hernieuwden de Verklaring van 30 mei 1974; tevens werden zij het eens over een algemene oriëntering die het toepassen van een voor een snellere economische groei noodzakelijk structureel aanpassingsbeleid mogelijk maken.

§ 2. — COMITE VOOR ONTWIKKELINGSHULP (C.O.H.)

Het C.O.H. publiceerde op 29 juni zijn statistieken betreffende de middelen die in 1977 ter beschikking werden gesteld van de ontwikkelingslanden. Daaruit blijkt dat de stortingen, welke inzake overheidsontwikkelingshulp door de C.O.H.-lidstaten stegen t.o.v. het voorgaande jaar met 1,1 miljard (d.i. een stijging van 8 %) en op 14,8 miljard dollar kwamen; rekening houdend met de prijshausses groeide de overeenkomstige inbreng evenwel amper uit boven het peil van 1976. Uitgedrukt in percent van het bruto nationaal produkt van de C.O.H.-landen boekte de overheidshulp voor de ontwikkeling een teruggang en viel van 0,33 % in 1976 op 0,31 % in 1977, d.i. het geringste percentage (op één uitzondering na) dat sedert het begin van de jaren '70 werd vastgesteld; zelfs sedert medio de jaren '50, tot welke periode de eerste statistieken over de toegekende steun teruggaan, werd nooit een dergelijk klein rata ingeschreven.

---

(1) De in deze afdeling opgenomen informatie is afkomstig van de O.E.S.O. bescheiden en van de « Monde diplomatique ».

Het geraamde bedrag der bijdragen van allerlei herkomst (met inbegrip van die van de O.P.E.C.-landen en van de internationale bankleningen) kwam van 59 miljard dollar in 1976 op 64 miljard in 1977. Volgens de O.E.S.O. bereikte de inbreng aan financiële middelen vanwege de O.P.E.C.-landen waarschijnlijk 9 miljard dollar (d.i. 3 % van hun B.N.P.), tegen 8,1 miljard in 1976.

De 17e vergadering van het C.O.H. op hoog niveau werd op 14 en 15 november te Parijs gehouden. De ministers en leiders van de steunorganisaties wijdden een onderzoek aan hun beleid inzake ontwikkelingssamenwerking en hadden een gedachtenwisseling over de toekomstige tendensen met het oog op de voorbereiding van een nieuwe internationale ontwikkelingsstrategie. Ze gingen meer bepaald de mogelijkheden na inzake de volumetoeneming en de verbetering van de doeltreffendheid van de overheidssteun aan de ontwikkeling.

§ 3. — INTERNATIONAAL ENERGIEAGENTSCHAP

Luidens één op 13 april te Tokio door 5 lidstaten van het Internationaal Energieagentschap (I.E.A.) ondertekende overeenkomst neemt Japan de leiding van een nieuw onderzoeks- en ontwikkelingsproject inzake de golvenenergie (kost van het project : 3 miljoen dollar). Een ander, aan de reconversie van de biomassa gewijd project, wordt eveneens door 5 lidstaten aangevat. Voorts onderschreven Japan en Canada verschillende overeenkomsten van het I.E.A. betreffende het onderzoek en de ontwikkeling op het gebied van de energie (energiebesparingen, klimatisering door zonne-energie, windenergie en splijtenergie).

De ondertekening of de verruiming van deze overeenkomsten had op 12 en 13 april te Tokio plaats ter gelegenheid van de 35e bijeenkomst van de directieraad van het Agentschap. De werkzaamheden van de Raad hadden betrekking op het onderzoek van de nationale energieprogramma's van de lidstaten op grond van de 12 principes van het energiebeleid (goedgekeurd door de ministerbijeenkomst van het I.E.A. in oktober 1977 te Parijs), op de beoordeling (voor het eerst) van de nationale onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's, op het onderzoek van een studie van het Agentschapsecretariaat over de vooruitzichten tot de eeuwwisseling, voor de stoomkolen, op een voorafgaande beoordeling van de ontwikkeling van de kernenergie in de lidstaten, van de recente tendensen op de internationale aardoliemarkt en de aan de gang zijnde bedrijvigheid bij het I.E.A. inzake de internationale betrekkingen op het gebied van de energie.

Volgens een van juni daterend verslag zullen de 19 I.E.A.-lidstaten er niet in slagen hun eigen doelstellingen te bereiken op het stuk van de beperking van aardolie-invoer tot 26 miljoen barrels per dag in 1985, tenzij zij hun beleid tot energiebesparing krachtiger doorzetten.

Op 24 mei ondertekenden drie I.E.A.-lidstaten, nl. Ierland, Zweden en de Verenigde Staten een nieuwe overeenkomst met het oog op de vorming van een technische informatiedienst inzake de biomassa-energie. Door deze overeenkomst komt het aantal, sedert de oprichting van het Agentschap in november 1974 aangevatte onderzoeks- en ontwikkelingsprogramma's, op tweeëndertig.

§ 4. — LANDBOUW

De op 9 en 10 februari te Parijs bijeengekomen landbouwministers van de O.E.S.O.-lidstaten hebben gepoogd uit de maken welke de geschikte middelen zijn om de nasleep van de schommelingen en het gebrek aan evenwicht op de internationale landbouwmarkten te milderen en de gevolgen te trekken uit de recente ontwikkelingen in de landbouw-voedingsnijverheid; een ruim gedeelte van de besprekingen was gewijd aan de betrekkingen tussen de industrielanden en de ontwikkelingslanden op het gebied van de landbouw en de voeding.

1) Schommelingen op de internationale markten van landbouwprodukten (o.m. graan, diervoederprodukten, dierlijke produkten); de ministers waren de mening toegedaan dat, rekening houdend met de internationale gevolgen van de nationale beleidvoeringen inzake landbouw, overlegde correctiemaatregelen zouden moeten worden genomen om deze schommelingen te neutraliseren; zij beklemtoonden de noodzakelijkheid van een « spoedige instelling van een stelsel van op internationaal vlak gecoördineerde nationale voorraden » en bevestigden opnieuw hun voornemen de « verschillende, — multilaterale en in verband met het graan, — aan de gang zijnde besprekingen binnen de kortst mogelijke termijn tot een goed einde te brengen »;

2) Landbouw-voedingsbeleid : de ministers maakten melding van « de steeds nauwere banden tussen de produktie, de verwerking, de commercialisering en de consumptie van de voedingsprodukten »; zij achten het van belang voor al de deelnemers aan de systemen van landbouw-voedingsprodukten dat ze tot een betere kennis — in alle fasen — van de prijsvorming komen »;

3) Betrekkingen met de ontwikkelingslanden : uit de onderhandeling bleek duidelijk dat het noodzakelijk is een beroep te doen op een hele reeks maatregelen in het belang van de ontwikkelingslanden : steun tot verhoging van de voedingsproduktie, voedselhulp, voedselveiligheid en maatregelen inzake commercieel beleid.

§ 5. — OPVOEDING

Het O.E.S.O.-comité voor de opvoeding hield op 19 en 20 oktober 1978 te Parijs zijn eerste vergadering op ministerniveau. Het bekommerde zich in de eerste plaats om 2 vraagstukken :

1) Hoe kan de kwaliteit van de opvoeding in het algemeen worden verbeterd en hoe is het mogelijk de toegang tot de opvoedingsmogelijkheden te verruimen in een samenhang van economische onzekerheid en van structurele wijzigingen;

2) Welke verbetering kan worden gegeven aan de opvoeding van de jongeren om deze voor te bereiden tot het beroepsleven en om hen de toegang tot de arbeidsmarkt te vergemakkelijken. Tot slot van de bijeenkomst onderschreven de ministers van opvoeding van de O.E.S.O.-lidstaten en van Yoegoslavië een « verklaring over de toekomstige beleidvoering inzake de opvoeding in een sociale en economische samenhang en ontwikkeling », waarbij de voorrangsoogmerken bij de uitwerking van het opvoedingsbeleid worden bepaald.

AFDELING III.
EUROPESE GEMEENSCHAPPEN (1)

§ 1. — EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP (E.E.G.)

Op de bijeenkomsten van de Europese Raad stond de aanhoudend ongunstige economische toestand centraal. Daar ontstond geleidelijk een economisch en monetair beleid, waarbij de wil van de Gemeenschap om een zone van monetaire stabiliteit te scheppen, werd gekoppeld aan haar besluit — ter gelegenheid van de economische top te Bonn — haar voornaamste handelspartners bijeen te brengen in een evenwichtig plan tot stimulering van de economische groei.

De actie van de Gemeenschap kwam in juli te Bremen tot uiting door de toepassing van een overlegactie en in december te Brussel door de vastlegging van een Europees muntstelsel.

Voor nijverheden zoals de textiel, de ijzer- en staalindustrie en de scheepsbouw werden bepaalde maatregelen genomen. Tevens werd gewezen op de noodzaak deze te vergezellen van een actief aanpassingsbeleid.

Wat de verruiming van de Gemeenschap betreft, konden de essentiële besprekingen met Griekenland reeds worden afgehandeld, die met Portugal werden in oktober aangevat en het advies van de Commissie nopens de toetredingsaanvraag van Spanje werd in november aan de Raad voorgelegd.

*
* *

1. — *Interne markt.*

Aan het gemeenschappelijk douanetarief werden, met ingang van 1 januari 1979, twee belangrijke aanpassingen aangebracht. Het gaat enerzijds om een meer uitgebreide nomenclatuur voor de textielprodukten met het oog op de toepassing van de internationale overeenkomsten en anderzijds om de invoering van de ERE voor de specifieke rechten.

In het kader van de afwijkingen blijven 9 communautaire tariefcontingenten bestaan op grond van de handelsovereenkomsten binnen de G.A.T.T. De opening van andere tariefcontingenten of plafonds, ten getale van 172, steunt op preferentiële overeenkomsten. Bovendien besloot de Raad autonoom tot de tijdelijke schorsing van de rechten van het gemeenschappelijk douanetarief voor 348 produkten of groepen van produkten, voor het merendeel behorend tot de chemische en de visserijsector.

Op 7 februari 1978, bepaalde de Commissie een richtlijn nopens de vrijstellingsvoorwaarden van toepassing op retourzendingen van goederen die geen passieve

(1) 12e Algemeen verslag over de werkzaamheden van de Europese Gemeenschappen in 1978, Brussel-Luxemburg, februari 1979.

veredelingsverrichtingen konden ondergaan, en op 27 april besloot zij tot een andere richtlijn met betrekking tot de gevallen van uitwisselingsverkeer, bij de uitvoer van goederen met het oog op hun reparatie.

Op 20 maart stelde de Raad een gemeenschappelijk stelsel in van toezicht en bevestiging inzake de oorsprong van textielprodukten. Bovendien werden specifieke criteria inzake de oorsprong voor ieder textielprodukt vastgelegd.

In een ander verband dan is het noodzakelijk gebleken over een nauwkeuriger methode voor de bepaling van de oorsprong van kogellagers te beschikken.

Met het oog op de verdere *uitschakeling van technische handelsbelemmeringen* hechtte de Raad zijn goedkeuring aan richtlijnen, o.m. in verband met de motorvoertuigen, de landbouwtractoren, de metrologie, de sector chemie (etikettering van gevaarlijke preparaten) en met de voedingsmiddelen, evenals aan een richtlijn van 19 december betreffende de etikettering en de verpakking van voedingsmiddelen bestemd voor consumptie, evenals de publiciteit omtrent die produkten gevoerd.

Op gebied van de coördinatie van het vennootschappenrecht, hechtte de Raad op 9 oktober 1978 zijn goedkeuring aan de derde richtlijn betreffende de fusie van naamloze vennootschappen die onder de toepassing van het recht van eenzelfde lidstaat vallen; zij beoogt de gelijkwaardige bescherming van aandeelhouders en van schuldeisers. Op 25 juli verleende hij de vierde richtlijn inzake de jaarrekeningen. Het doel daarvan is de jaarrekeningen in de gehele Gemeenschap vergelijkbaar te maken, meer bepaald de presentatie van de balansen en van de winst- en verliesrekeningen.

Op 2 augustus wijzigde de Raad de richtlijn van 26 juli 1977 betreffende de coördinatie van de procedures voor het plaatsen van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken, waarbij een plafondberekeningsmethode werd ingesteld zoals die van toepassing op de leveringen.

Op het *sectorieel gebied* trof de Raad op 19 september een resolutie ter sanering van de scheepsbouw. Deze resolutie bevestigt de nood aan aanpassing in deze sector, teneinde hem weer concurrerend te maken en teneinde tevens de structuur en de bedrijvigheid ervan in overeenstemming te brengen met de marktvooruitzichten op lange termijn, alsmede met de omvang van het maritiem handelsverkeer van de Gemeenschap en haar sociale en strategische belangen.

De anticrisis inspanning van de Gemeenschap kwam vooral tot uiting o.m. in de sector ijzer en staal (1) en textiel en kleding. De interne herstructurering van deze laatste vormde het onderwerp van een mededeling van de Commissie, terwijl voorts een stelsel van toezicht werd ingevoerd bij de tenuitvoerlegging van zelfbeperkingsovereenkomsten met de exportlanden, in samenwerking met de douanediensten van de lidstaten.

(1) Zie E.G.K.S.

Op het gebied van de financiële instellingen, meer bepaald dat van de schadeverzekering, werd op 30 mei een richtlijn inzake de co-assurantie goedgekeurd — een eerste stap naar de vrije verrichting van diensten — evenals een richtlijn nopens de directe levensverzekering door de instemming van de Raad over een eerste coördinatierichtlijn die de vergemakkelijking van de vrijheid van vestiging beoogt. Het harmoniseringsproces op beursgebied werd bewerkstelligd door een beginselakkoord vanwege de Raad over een eerste coördinatierichtlijn.

Op het *fiscaal gebied* is het, in 1978, onmogelijk stelsel van eigen middelen gebaseerd op de belasting over de toegevoegde waarde toe te passen doordat, op 1 januari 1978, alleen België en het Verenigd Koninkrijk de bepalingen van de zesde B.T.W.-richtlijn (betreffende de eenvormige grondslag van deze belasting) in hun wetgeving hadden opgenomen. Ten aanzien van deze situatie stelde de Raad, op voorstel van de Commissie, op 26 juni 1978 een richtlijn vast, waardoor de tenuitvoerlegging van deze bepalingen ten laatste mag worden uitgesteld tot 1 januari 1979. De werkzaamheden betreffende de harmonisering van accijnzen op alcohol, bier en wijn, werden weer hervat. Ook de werkzaamheden over het in 1969 ingediende voorstel van richtlijn, betreffende de gemeenschappelijke fiscale regeling van de fusies, splitsingen en de inbrengen van activa met betrekking tot vennootschappen uit verschillende lidstaten, werden voortgezet. De Raad hechtte ook zijn goedkeuring aan 4 richtlijnen inzake de uitbreiding en verbetering van belastingvrijstellingen voor particulieren.

Op het *gebied van de milieubescherming* werden de werkzaamheden gewijd aan de tenuitvoerlegging van de programma's 1973 en 1977 en aan de specifieke acties. Inzonderheid op het gebied van het zeemilieu keurde de Raad een resolutie goed tot instelling van een actieprogramma betreffende de controle op en de vermindering van de verontreiniging door het storten van koolwaterstoffen in zee.

Tevens moet worden gewezen op een richtlijn van 20 februari tegen waterverontreiniging door afvalstoffen van de titaandioxyde-industrie, evenals op die van 29 juni in verband met het loodgehalte in benzine en nog een andere, van 19 december, met betrekking tot de bepaling van het geluidsniveau van bouwwerfmachines en een laatste op 24 november betreffende het lawaai van motorrijwielen.

De Raad hechtte ook op 19 december zijn goedkeuring aan een aanbeveling teneinde de lidstaten van gemeenschappelijke methodes te voorzien ter beoordeling, voor de industrie, van de kosten van de pollutiebestrijding.

Bij het hoofdstuk inzake de *concurrentieregels* geldend voor de ondernemingen, moet worden opgemerkt dat de Commissie om een voor de kleine en middelgrote ondernemingen belangrijke soort activiteit in de hand te werken, een mededeling publiceerde waarin algemeen wordt aangeduid welke clausules vaak worden opgenomen in de toeleveringsovereenkomsten welke niet beoogd zijn bij het verstandhoudingsverbod van artikel 85 van het E.E.G.-verdrag.

Op het gebied van de regionale steun gaf de Commissie, in een nieuwe bepaling, op 21 december, kennis van de nieuwe coördinatieprincipes die zij voor de periode 1979-1981 wil toepassen. Hierbij wordt haar controle, vergeleken bij de toestand

geldend in 1975, verstevigd. De kenmerken van deze coördinatieprincipes zijn de volgende : de steun aan nieuwe investeringen wordt geplafoneerd ofwel door een percent van de waarde dezer investeringen ofwel door een ERE-bedrag per gecreëerde werkgelegenheid; voortaan wordt ook de steun aan de meest behoeftige ontwikkelingszones geplafoneerd; de Commissie bevestigt haar bezwaren ten aanzien van de overeenstemming van de gemeenschappelijke markt van de werkingssteun. Dergelijke steunverlening wordt in haar huidige vorm bevroren in afwachting dat de Commissie in dat opzicht, binnen een periode van 3 jaar, stelling neemt; in verband met sommige vormen van steunverlening (o.a. leningswaarborgen en de vermindering van industriële huurprijzen), worden nieuwe technieken tot intensiteitsmeting ingevoerd.

In het kader van de steun aan de scheepsbouw — een gebied waar de uitbreiding van de crisis meer dan ooit een gezamenlijke aanpak noodzaakt — keurde de Raad, op 4 april, de vierde richtlijn goed.

*
* *

2. — *Gemeenschappelijke beleidsvoering.*

De economische situatie liet een uiteenlopend beeld zien : tegenover de stijging inzake de prijzen en de buitenlandse betalingen staat een economische groei die amper boven die van 1977 uitreikt en een steeds toenemende werkloosheid.

De werking van het communautair wisselkoerssysteem waarin de valuta van de 5 lidstaten (Benelux, de Duitse Bondsrepubliek en Denemarken) opgenomen zijn, werd verstoord door de schommelingen van de dollarkoers. Het werd getroffen door een muntontwaarding van 8 % van de Noorse kroon (een in februari geassocieerde munt) t.o.v. de EMRE, door een nagenoeg algemene aanpassing t.o.v. de EMRE, waarbij de DM met 4 % werd opgewaardeerd, de Nederlandse gulden en de Belgische frank met 2 % en, in december ten slotte, door de terugtrekking van de Noorse kroon.

Om tot gunstige ontwikkelingen aan te zetten nam de Gemeenschap twee zeer belangrijke initiatieven.

Vooreerst ondernam zij een *overlegactie* om de coördinatie van de *economische en monetaire beleidvoeringen* te verstevigen, daarbij de nationale maatregelen in een ruimer en samenhangend kader inschakelend. Dit had tot doel het uiteindelijke multiplicatie-effect ervan te vergroten en de spanningen voortvloeiend uit de stand van de betalingsbalansen en de overheidsfinanciën te verlichten. Deze actie werd in de Europese Raad te Bremen nader gepreciseerd en bij de Westerse top te Bonn opgenomen in een ruimere internationale context, om ten slotte volledig uitgewerkt te worden bij de beschikking van de Raad van 24 juli.

Vervolgens gaat het om het in juli ontworpen (Europese Raad van Bremen) en in december vastgelegde Europees muntstelsel — althans wat de beginfase betreft. De

hoofdelementen daarvan zijn : een Europese munteenheid, een wisselkoers- en interventiestelsel, kredietmechanismen, overdrachtmechanismen (zie Geld en Krediet).

Zoals te Bremen werd voorzien, is het wel te verstaan dat, tijdens de 2 jaren te rekenen vanaf de instelling, deze bepalingen zullen worden versterkt om te komen tot een definitief stelsel dat de oprichting van een Europees Muntfonds behelst, evenals de volledige en totale aanwending van een Europese munteenheid, de ERE, als reservetegoed en regelingswerktuig.

Afgezien van deze initiatieven, werd door de ministerraad ook besloten tot de instelling van een nieuw instrument voor de communautaire leningen. De Europese Raad had dit in december 1977 in principe reeds goedgekeurd. Bij deze beslissing wordt de Commissie gemachtigd leningen aan te gaan voor ten hoogste 1 miljard ERE en de opbrengst daarvan te bestemmen voor de financiering (in de vorm van leningen) van investeringsprojecten die beantwoorden aan de prioritaire doelstellingen van de Gemeenschap in de sectoren van energie, industrie en in de infrastructuur.

Het *sociaal beleid* werd getekend door het probleem van de werkgelegenheid. Dit vraagstuk, dat ook op wereldschaal werd bestudeerd, vormde de hoofdbekommernis van de Europese Raad te Kopenhagen en te Bremen, alsmede van de drieledige conferentie. Op deze conferentie van 9 november 1978, waar de ministers van Financiën, van Economische Zaken en van Arbeid, evenals de sociale partners aan deelnamen, werd een onderzoek gewijd aan de mededeling van de Commissie over een gezamenlijke strategie en meer precies een communautaire strategie voor de werkgelegenheid, de groei en de stabiliteit.

De voorzitter van deze Conferentie aanvaardde deze mededeling als grondslag voor de verdere werkzaamheden en wees in het bijzonder op de overeenstemming onder de deelnemers nopens sommige oriënteringen, met inbegrip van de te Bremen en te Bonn vastgelegde gemeenschappelijke strategie, het Europees muntstelsel en de acties op het gebied van de arbeidsmarkt. Bovendien heeft hij de Commissie erom verzocht sommige vraagstukken verder uit te diepen, zoals de mogelijkheden tot stimulering van de investeringen en tot werktijdverkorting, de toegang van jongeren en vrouwen tot opleiding en werkgelegenheid, evenals de vooruitzichten en de mogelijkheid tot uitbreiding van het deeltijdse werk.

Op het gebied van de werkgelegenheid voor jongeren, betekende de goedkeuring door de Raad, op 18 december, van de verordening betreffende de invoering van een steun van het Sociaal Europees Fonds aan jongeren onder de 25 jaar, een grote stap vooruit.

Krachtens artikel 4 van de beschikking van 1 februari 1971, werden van het Sociaal Europees Fonds 35 miljoen ERE voorbehouden voor projecten in de landbouw en de textielnijverheid, 179 miljoen ERE voor projecten ten gunste van de jongeren, 16 miljoen ERE voor projecten ten behoeve van de migrerende werknemers en 8 miljoen ERE voor acties ten gunste van de vrouwen. Krachtens artikel 5 van diezelfde beschikking, werden 281 miljoen ERE uitgetrokken voor interventies met

het oog op de verbetering van de werkgelegenheid in sommige regio's, bedrijfstakken of bepaalde ondernemingengroepen, en 49 miljoen ERE voor projecten ten gunste van de minder-validen; ten slotte werden nog 1,5 miljoen ERE bestemd voor studiën en modelexperimenten.

Op de bijeenkomsten van 26 en 27 juni 1978 hechtte de Raad zijn principegoedkeuring aan de inhoud van een resolutie betreffende het *regionaal beleid.* Deze heeft betrekking op 3 punten : de uitwerking van een algemeen analystisch en conceptkader dat het moet mogelijk maken de prioriteiten en de toekomstige oriënteringen van het regionaal beleid vast te leggen, de beoordeling van de regionale weerslag van de andere beleidvoeringen van de Gemeenschap en de coördinatie van de regionale beleidvoering van de lidstaten.

Op dezelfde datum bereikte de Raad tevens een beginselovereenkomst nopens een verordening tot wijziging van het Regionaal Fonds. Het belangrijkste nieuwe gegeven is de instelling van een afdeling « buiten quota » van het Fonds. De bijzonderste andere wijzigingen zijn : de verhoging met 2 percent van het aandeel van Frankrijk ten gunste van de overzeese departementen en een aantal veranderingen waardoor het Fonds een soepeler werking verkrijgt en die het onderzoek van de dossiers, evenals van de betalingen, kan bespoedigen.

In 1978 keurde de Commissie, krachtens een niet herziene verordening van het Regionaal Fonds, de toekenning van een bedrag van 591 miljoen ERE goed.

Wat het structureel aspect van het landbouwbeleid betreft, hechtte de Raad zijn goedkeuring aan een reeks maatregelen tot stimulering van de landbouwontwikkeling in de middellandse zeegebieden van Frankrijk en Italië en in West-Ierland. Deze maatregelen hebben ten dele betrekking op sommige typische middellandse zeeprodukten (olijfolie, verse en verwerkte groenten en fruit, wijn, erwten en veldbonen) maar ook op een ruime waaier van projecten ter verbetering van de produktievoorwaarden (irrigatie in de Mezzogiorno, drainering in West-Ierland, bijzondere maatregelen voor de wijnbouw in Languedoc-Roussilon).

Tijdens de zitting van 8 tot 12 mei, stemde de Raad in met het dossier « prijzen », dat o.m. handelt over de eigenlijke prijsvaststelling, de agro-monetaire vraagstukken en over een aantal daarmee samenhangende maatregelen, evenals over het dossier « Middellands zeegebied » ten gunste van minder ontwikkelde gewesten in de Gemeenschap.

Er werd besloten tot een verhoging van 2,1 % van de gemeenschappelijke prijzen. In de lidstaten met gedevalueerde munt komt zij evenwel neer op een grotere verhoging in nationale valuta naargelang de mate waarin de groene valuta's werden gedevalueerd.

De uiteenlopende monetaire ontwikkeling had ook verder nog een weerslag op het gemeenschappelijk landbouwbeleid via de monetaire compenserende bedragen, die de eenheid van de gemeenschappelijke markt breken. Deze bedragen werden bij de prijsvaststelling voor 1978-1979 verlaagd, maar werden naderhand weer verhoogd ten gevolge van de schommelingen van de zwevende valuta's en de opwaarderingen

in de slang. Op het einde van 1978 was er nog steeds een prijsverschil van 40 % tussen de Britse en de Duitse markt. Ook de zwakke positie van de US-dollar t.o.v. de Europese valuta's had een weerslag op het gemeenschappelijk landbouwbeleid en op de produktie van de landbouwsector.

In mei 1978 sloot de Raad zijn desbetreffende besprekingen af met een meer pragmatische houding. Deze werd op 4 en 5 december bevestigd door de Europese Raad, die in zijn resolutie over de instelling van het Europees muntstelsel wees op de noodzakelijkheid voortaan de invoering van blijvende monetaire compenserende bedragen te vermijden en om geleidelijk de bestaande monetaire compenserende bedragen te verminderen, om aldus weer tot een eenheid van de gemeenschappelijke landbouwprijzen te komen, waarbij toch behoorlijk wordt rekening gehouden met het prijsbeleid.

In 1978 diende de Commissie herhaaldelijk maatregelen te nemen ter voorkoming van scheeftrekkingen in de concurrentie en het verleggen van het handelsverkeer waartoe de huidige regeling dreigt aanleiding te geven.

In dat verband werden, met ingang van 2 januari 1978, weer monetaire compenserende bedragen ingevoerd voor durumtarwe en daarvan afgeleide produkten, w.o. deegwaren en, met ingang van 10 augustus 1978, voor sommige bereidingen op basis van meel. De monetaire compenserende bedragen werden daarentegen afgeschaft of gewijzigd voor sommige produkten van de varkensvleessector die uitsluitend met het oog op de inning van deze bedragen zouden kunnen worden geproduceerd. Om te komen tot een toepassing die dichter de werkelijkheid benadert, werden de monetaire compenserende bedragen, voor produkten die niet onder bijlage II van het E.E.G.-verdrag vallen, forfaitair met 10 % verlaagd.

Ondanks een beleid tot prijsmatiging, steeg de zuivelproduktie met ruim 4 %, terwijl de vraag nagenoeg ongewijzigd bleef. De verhoging van de richtprijs voor melk beliep 2 % en de melkheffing werd van 1,5 op 0,5 % gebracht.

Het uitvoerbaar suikeroverschot overschreed in 1978-1979 weer de 2,5 miljoen ton.

Voor het seizoen 1978-1979 nam de Gemeenschap twee maatregelen tot produktiebeperking. In de eerste plaats werd het coëfficiënt voor de bepaling van het maximumquotum van 1,35 op 1,275 gebracht (verlaging van het produktiepotentieel tussen basis- en maximumquota van 685 000 ton) en in de tweede plaats werden de communautaire prijzen voor suikerbieten en bieten slechts in geringe mate verhoogd (2 %).

De gemeenschappelijke marktorganisatie gaf aanleiding tot de volgende maatregelen :

a) op 29 juni 1978 betuigde de Raad zijn instemming met een nieuwe marktordening voor olijfolie, waarvan de datum van in werkingtreding op 1 januari 1979 werd bepaald. Nieuw is hierbij vooral de instelling van een consumptiesteun om de afzet van in de Gemeenschap geproduceerde olijfolie te bevorderen. Voorts geeft het

nieuwe stelsel, wat de werking van de markt betreft, een groter verantwoordelijkheid aan de producentengroeperingen;

b) vanaf het seizoen 1978-1979 wordt voor ricinuszaad een steun toegekend aan de oliefabrieken, op voorwaarde dat zij, met de producent, een contract afsloot waarbij een minimumprijs werd bedongen;

c) met het oog op de verbetering van de eiwitvoorziening van de Gemeenschap, hechtte de Raad, op 22 mei 1978, zijn goedkeuring aan de gemeenschappelijke marktordening in de sector der gedroogde voedergewassen, evenals aan bijzondere maatregelen voor erwten, tuinbonen en veldbonen die voor veevoeder worden gebruikt;

d) op het gebied van verse groenten en fruit, werd de bestaande regeling op 30 mei gewijzigd tot bevordering van de oprichting van producentengroeperingen en om hun rol uit te breiden;

e) in de sector van de op basis van groenten en fruit verwerkte produkten, werd op 30 mei de basisverordening gewijzigd waardoor voor tomatenpasta, gepelde tomaten, tomatensap, perziken in stroop en pruimedranken rechtstreekse produktiesteun wordt ingesteld, op voorwaarde dat aan de basisproducent een minimumprijs wordt betaald.

Inzake de harmonisering van de wetgevingen, hechtte de Raad op 21 december 1978, zijn goedkeuring aan een richtlijn betreffende het op de markt brengen en het gebruik van bestrijdingsmiddelen (phytopharmaceutica). De aldus goedgekeurde richtlijn zal het mogelijk maken de nationale voorschriften en verbodsbepalingen ten aanzien van die produkten in communautair verband te harmoniseren.

Hoewel de lidstaten hun visserijzones in de Noordzee en de Noordatlantische Oceaan, sedert 1 januari 1977, tot 200 mijl uitbreidden, was het ook in 1978 niet mogelijk het *gemeenschappelijk visserijbeleid* (d.w.z. een communautaire regeling voor de instandhouding van de bestanden en de controle op de visvangst, die steunt op de grondbeginselen van het Verdrag en op de resolutie van de Raad van 3 november 1976) aan deze nieuwe situatie aan te passen.

Ondanks de ontstentenis van een interne regeling, slaagde de Gemeenschap erin de toegang tot de wateren van derde landen te vrijwaren door middel van wederkerige visserijregelingen. Om de moeilijkheden in verband met deze crisissituatie zo spoedig mogelijk te verhelpen, werd op grond van de resolutie van de Raad van 3 november 1976, overeengekomen dat de lidstaten, na voorafgaande instemming van de Commissie, nationale maatregelen mogen instellen, voor zover deze strikt noodzakelijk zijn voor de instandhouding en het beheer van de visbestanden, niet discriminerend zijn en in overeenstemming met het Verdrag. De betrokken landen legden dienovereenkomstig uitgewerkte nationale maatregelen ter goedkeuring aan de Commissie voor, welke zij in de meeste gevallen kon goedkeuren. Met sommige door het Verenigd Koninkrijk vastgestelde maatregelen kon zij evenwel niet instemmen en leidde zij derhalve tegen dit land de procedure van artikel 169 van het E.E.G.-verdrag in.

In december 1978 besliste de Raad dat de lidstaten bij wijze van overgangsmaatregel, tot en met 31 maart 1979, hun visserijbedrijvigheid dusdanig moeten regelen dat de vangsten van hun schepen in overeenstemming zijn met de door de Commissie aan de Raad voorgestelde totaal toegelaten vangsthoeveelheden (T.A.C.) voor het jaar 1979 en met het gedeelte van de T.A.C. dat waarschijnlijk ter beschikking van derde landen zal worden gesteld.

In het raam van de marktordening kan worden opgemerkt dat de vermindering van de aanvoer verder aanhield. Ondanks de stijgende invoer in de Gemeenschap bleven de verkoopprijzen voor de traditionele vissoorten nog betrekkelijk aan de hoge kant. De Raad verhoogde de streef- en interventieprijzen voor visserijprodukten met gemiddeld 1,8 % t.o.v. het voorgaande jaar.

Voorts betuigde op 25 juli de Raad zijn instemming met een verordening over een tussentijdse gemeenschappelijke actie voor de herstructurering van de kustvisserij.

Tijdens het jaar 1978 was de oriëntering inzake het *gemeenschappelijk vervoerbeleid* van meer pragmatische aard. Inzonderheid op het gebied van het maritiem transport, o.m. tengevolge van schipbreuk van de « Amoco Cadiz » en van de besprekingen terzake in de Europese Raad, hechtte de Raad op 26 juni 1978 zijn goedkeuring aan een aanbeveling inzake de bekrachtiging, door de lidstaten, van de internationale overeenkomsten betreffende de minimumvoorwaarden opgelegd aan de koopvaardijschepen. Voorts legde hij een aantal andere maatregelen op dat gebied vast. De Raad betuigde zijn instemming met een beschikking over de activiteiten van sommige derde landen op het gebied van het vervoer over zee, krachtens dewelke elke lidstaat een stelsel moet invoeren dat hem in staat stelt informatie in te winnen over de activiteit van de vloot van landen waarvan de praktijken schadelijk zijn voor de maritieme belangen van de lidstaten.

Op 21 december, keurde de Raad een beschikking goed betreffende de toepassing van dit stelsel op de activiteiten van vervoerders op de lijnvaart tussen eensdeels de Gemeenschap en anderdeels Oost-Afrika en Centraal-Amerika.

Wat het vervoer te land betreft, moet worden gewezen op de beschikking van de Raad van 20 februari tot oprichting van een comité voor de vervoerinfrastructuur.

In verband met de toegang tot de markt, kan de aandacht worden gevestigd op het besluit van de Raad van 19 december betreffende de goedkeuring, door de lidstaten die deelnamen aan de Rijnvaartovereenkomst, van een aanvullend protocol en, inzake het wegvervoer, van een verordening nopens een verhoging van 10 % van het communautair contingent.

Ten aanzien van de onderlinge structuuraanpassing, hechtte de Raad, op 19 september, zijn goedkeuring aan een verordening betreffende de uniforme beginselen voor de kostenberekening van de spoorwegondernemingen voor het internationaal goederenvervoer *met gesloten treinen.*

Op 12 juni betuigde de Raad zijn principe-instemming met een eerste richtlijn betreffende de aanpassing van de nationale belastingstelsels op de bedrijfsvoertuigen.

Ten aanzien van de binnenscheepvaart, legde de Raad op 23 november de richtlijn tot wijziging van de richtlijn van 20 januari 1976 inzake de wederzijdse erkenning van scheepsattesten voor binnenschepen vast.

In het kader van het energiebeleid, mag worden gewezen op de beslissing van de Raad van 30 oktober tot het vaststellen van de doeleinden en de middelen van de samenwerking met de ontwikkelingslanden, en verder op de steunpolitiek aan de demonstratieprojecten voor alternatieve energiebronnen en energiebezuiniging waarvan sprake in de beslissingen van de Raad van 12 juni 1978.

Wat de alternatieve energiebronnen betreft, gaf de Raad op 21 december, zijn principe-akkoord over een eerste reeks projecten ten belope van 28,1 miljoen ERE. Hij stelde tevens het totale bedrag van de steun aan projecten tot exploitatie van alternatieve energiebronnen vast op 95 miljoen ERE.

Inzake de demonstratieprojecten, hechtte de Raad zijn principe-instemming aan een eerste reeks projecten voor een bedrag van 5,7 miljoen ERE; tevens bepaalde hij het totale bedrag van de steun aan de demonstratieprojecten van energiebesparingen, voor de tijdsduur van de beschikking, op 55 miljoen ERE.

Het tweede driejarenplan (1978-1980) op het gebied van *wetenschappelijke en technische informatie* werd in oktober 1978 goedgekeurd. De oorspronkelijke voorstellen van de Commissie aan de Raad werden op 25 mei 1978 gewijzigd, om rekening te kunnen houden met het advies van het parlement, waarin de klemtoon werd gelegd op de behoeften van de kleine en middelgrote ondernemingen, alsmede met het advies van het Comité voor Wetenschappelijk en Technisch Onderzoek (C.R.E.S.T.), waarin een aanpassing van de aanwendbare procedures werd voorgesteld met het oog op de operationele fase van het Euronet (1).

De nationale P.T.T.-bedrijven in de Gemeenschap stemden in met lage, uniforme tarieven voor Euronet. Tevens waren zij het er mee eens de toegangsrechten tot het netwerk van Euronet zo te bepalen dat zij de gebruikers aanmerkelijke voordelen bieden. Deze maatregelen zijn van aard om een dynamische ontwikkeling te waarborgen van het gebruik van wetenschappelijke en technische informatie in de Gemeenschap.

3. — *Buitenlandse betrekkingen.*

Over de *verruiming van de Gemeenschap* met Griekenland, Portugal en Spanje werden doorheen het gehele jaar in de communautaire instellingen intensieve besprekingen gevoerd. Bij de onderhandelingen met Griekenland werden aanzienlijke vorderingen gemaakt en, zoals de Commissie het had voorzien, kon het grootste gedeelte van de onderhandelingen nog vóór het einde van het jaar worden afgesloten. De besprekingen met Portugal werden op 17 oktober geopend en op 29 november 1978 werd het advies van de Commissie over het toetredingsverzoek van Spanje aan de Raad voorgelegd.

---

(1) Gemeenschappelijk telecommunicatienet ingesteld door de Europese Commissie in samenwerking met de P.T.T.-bedrijven van de Gemeenschap en het Comité voor Wetenschappelijk en Technisch Onderzoek (C.R.E.S.T.).

In het raam van de buitenlandse betrekkingen grepen twee onderhandelingen van bijzonder belang plaats.

Het gaat hierbij vooreerst om de *multilaterale handelsbesprekingen* te Genève. Overeenkomstig het in juli 1977 vastgelegde programma ging de Gemeenschap, tijdens een vergadering op ministerniveau, de verbintenis aan de centrale fase van de onderhandelingen aan te vatten. Aanzienlijke vooruitgang werd vooral geboekt ter gelegenheid van de niet officiële raadplegingen op hoog niveau in juli te Genève, hoewel op het einde van het jaar nog geen globaal evenwicht kon worden bereikt.

Op de tweede plaats komen de onderhandelingen over een nieuwe overeenkomst met de A.C.S., welke die van Lomé moet voortzetten. Bij het begin van de besprekingen is gebleken dat de opvattingen van de onderhandelaars op sommige punten uiteenlopen : de A.C.S.-staten stellen zich niet tevreden met een benadering van de « consolidatie » van de overeenkomst van Lomé; voorts bestaan er meningsverschillen over de diverse sectoren van de samenwerking E.E.G.-A.C.S. (handel, Stabex, industriële samenwerking, financiële en technische samenwerking, enz.).

In verband met de *tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk handelsbeleid,* hechtte de Raad, op 21 december, zijn goedkeuring aan een besluit tot vastlegging van de autonome invoerregeling die door de lidstaten in 1979 ten aanzien van alle landen met staatshandel moet worden toegepast. Dit besluit bepaalt alle invoercontingenten door de lidstaten te openen voor produkten waarvoor nog kwantitatieve beperkingen gelden. Tevens behelst het een nieuwe invoerregeling voor produkten welke opgenomen zijn in de regeling over de internationale handel in textielprodukten (multivezelovereenkomst), alsmede voor enkele vlasprodukten.

Voorts moesten een aantal vrijwarings- of toezichtmaatregelen worden genomen om marktontwrichting te voorkomen in sommige bijzondere sectoren, zoals o.m. die van het schoeisel en van de textiel.

Wat de textielsector betreft, werden toezichtmaatregelen ingesteld voor de invoer van sommige produkten uit Middellandse zeelanden die preferentieovereenkomsten met de Gemeenschap sloten. Voorts werden vrijwaringsmaatregelen ten opzichte van Griekenland ingesteld; gemotiveerd door het bestaan van uitvoertoelagen in dat land. Tevens werd, voor het Verenigd Koninkrijk, een contingentering van de invoer van sommige textielprodukten uit Singapoer ingesteld.

Bijzondere maatregelen werden goedgekeurd in het kader van het anticrisisplan voor staal en in het kader van de toepassing van de multivezelregeling (M.V.O.) voor textiel. Wat deze laatstgenoemde betreft, hechtte de Raad op 21 december zijn goedkeuring aan de verordening betreffende de gemeenschappelijke regeling die tot 31 december 1982 van toepassing is op de invoer van sommige textielprodukten afkomstig uit de 24 leveringslanden waarmee de Gemeenschap bilaterale textielovereenkomsten heeft gesloten. Naast de vaststelling van hoeveelheidsmaxima behelst zij een aantal regelingen die nieuwe beperkingen mogelijk maken, inzonderheid een comité dat bevoegd is beheersproblemen van de overeenkomsten op te lossen. Met het oog op de regularisering van de textielinvoer uit landen die met de Gemeenschap

preferentiële betrekkingen onderhouden, nl. Griekenland, Spanje en Portugal, werden in de loop van het jaar bijzondere regelingen gesloten.

Het stelsel van de uitvoercontingenten voor resten en afval van koper, aluminium en lood werd in 1978 gehandhaafd.

De moeilijke situatie waarin de schoennijverheid verkeert, gaf aanleiding tot sommige communautaire bepalingen :

— de instelling van een communautair stelsel van toezicht op de invoer van schoeisel, stappen werden ondernomen bij sommige exportlanden (Korea, Hong-Kong) om de verzekering te bekomen dat de produktieoverschotten niet naar de communautaire markt zouden worden afgevoerd;

— een regeling inzake zelfbeperking tussen de Gemeenschap en Polen.

De Raad betuigde, op 18 december, zijn instemming met de verschillende verordeningen en besluiten in verband met het schema van de *algemene tariefpreferenties* van de Gemeenschap.

Voor de landbouwprodukten werd een bijkomende inspanning geleverd door verlaging van het preferentierecht voor verschillende produkten en door de opneming van vijf nieuwe produkten. Ten aanzien van de armste landen werd besloten deze vrij te stellen van alle rechten op alle landbouwprodukten die onder het stelsel van de algemene preferenties vallen. Voor de industriële fabrikaten en halffabrikaten werden, voor de berekening van het extrabedrag, de handelsstatistieken van 1976 gebruikt, waardoor een aanbod van 5,2 miljard ERE werd bereikt.

Voor de textielprodukten, werd het bestaande schema met 6 maanden verlengd maar met een verhoging der hoeveelheden met 5 %, om een nieuw schema mogelijk te maken waarbij rekening wordt gehouden met de onderhandelingen in het kader van de verlengde multivezelovereenkomst. Tot aanvulling van haar handelsbeleid ten aanzien van de niet-geassocieerde ontwikkelingslanden, verleende de Gemeenschap een financiële en technische steun, waarvan het bestedingsprogramma voor 1978, 70 miljoen ERE bedraagt.

De waarde van de communautaire *voedselhulp* voor 1978 strekte over 88,8 miljoen ERE voor graan, 70,05 miljoen ERE voor magere melkpoeder en 56,34 miljoen ERE voor butteroil, wat in totaal 221,19 miljoen ERE vertegenwoordigt.

De *spoedhulp* bedroeg ongeveer 2 150 000 ERE en had betrekking op 13 landen.

In het kader van de *bilaterale en regionale betrekkingen,* kwamen het belang en de aanwezigheid van de Gemeenschap op het internationaal gebied o.m. tot uiting :

— in de betrekkingen met de Verenigde Staten, door ideeënuitwisseling op hoog niveau en door de ontmoetingen tussen President Carter en de voorzitter van de Commissie die toelieten de voornaamste vraagstukken die de betrekkingen tussen de twee grote handelsmogendheden bepalen, in ogenschouw te nemen;

— door het sluiten in april van een handelsovereenkomst met de Volksrepubliek China. Deze overeenkomst van het niet-preferentieel type heeft een looptijd van 5

jaar. Beide partijen bevestigen hierbij hun wil om alle vereiste maatregelen te nemen om de voorwaarden voor en de structuur van het handelsverkeer te verbeteren met het oog op een ruimere diversiëring. Beide partijen kennen elkaar de behandeling van de meestbegunstigde natie toe en een gemengde commissie zal worden opgericht;

— door een betere basis voor de betrekkingen met Japan te leggen. In zijn onderzoek van februari, had de Raad, gesteund op de noodzaak van een ombuiging, vóór het einde van de zomer 1978, van de tendens inzake de handels- en de betalingsbalans van Japan. De Raad beklemtoonde in dat verband de noodzaak van macro-economische maatregelen, gepaard aan een werkelijke openstelling van de Japanse markt. In het kader van de oriënteringen van de Top te Bonn, hechtte de Japanse regering op 2 september haar goedkeuring aan een reeks economische maatregelen tot aanwakkering van de groei, o.m. door een stimulering van de gezinsvraag. In juni en december 1978 werden semestriële beraadslagingen op hoog niveau tussen de Commissie en Japan gevoerd;

— ten slotte, door een stevigere samenwerking met de A.S.G.A.N.-landen (Indonesië, Malesië, Philippijnen, Singapoer en Thaïland).

§ 2. — EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR KOLEN EN STAAL (E.G.K.S.)

Voor de communautaire ijzer- en staalmarkt was het jaar 1978 de start voor enige stabilisering en het vormde tevens een eerste aanwijzing tot een trage verbetering. De ruwstaalproduktie wordt op 132 miljoen ton geraamd t.o.v. 126 miljoen ton in 1977 en 135 miljoen ton in 1976. Daarentegen ging de teruggang van het aantal arbeidskrachten verder : van januari tot juni trof ze 19 350 personen, d.i. 5,4 % van de totale werkgelegenheid.

Ten aanzien van deze toestand werd de toepassing van de in 1976 genomen en in 1977 uitgebreide beschermingsmaatregelen voortgezet en geïntensifieerd, zowel wat betreft de verbintenis van de ondernemingen om de leveringsoogmerken inzake de binnenlandse markt na te leven, als voor de toepassing van de verplichte minimumprijzen voor betonstaal, staafstaal en breed warmband als voor de richtprijzen van walserijprodukten.

Voorts stelde de Commissie op 13 mei 1978 basisprijzen aan grens in voor de halffabrikaten en paste op 30 december 1978 de basisprijzen aan voor alle siderurgieprodukten tegen produktiekosten.

Evenwijdig daarmee werd het stelsel van de overeenstemmingscertificaten verstevigd door de instelling van een borgstelling voor de gevallen waarbij een vermoeden van een inbreuk tegen de beslissingen inzake de vaststelling van een minimumprijs voorhanden is.

De Commissie werkte een nieuwe versie uit van de « algemene doelstellingen staal 1980-1985-1990 »; uit de eerste resultaten van deze enquête blijkt dat, volgens de beste hypotheses het produktiepeil van het piekjaar 1974 voor de meeste ijzer- en staalprodukten slechts in 1985 zal worden bereikt.

De ernst van de recessie van de ijzer- en staalnijverheid noopt er de lidstaten toe op een meer intense wijze hulp te verlenen om deze industrie in leven te houden en haar herstructurering in de hand te werken. De Commissie is de mening toegedaan dat bewarende steun slechts geoorloofd is in geval van sociale noodzakelijkheid en slechts gedurende de tijdspanne die voor het onderzoek en de bewerkstelliging van de saneringsmaatregelen vereist is. Een nauwgezette communautaire discipline op het stuk van de hulp is onontbeerlijk om de ontwrichting van de gemeenschappelijke markt te vermijden. Dit is de reden waarom de Commissie een ontwerp van raadsbeslissing uitwerkte overeenkomstig art. 95 van het E.G.K.S.-verdrag, waarbij de gemeenschappelijke regels voor de gezamenlijke lidstaten op het gebied van de ijzer- en staalnijverheid worden bepaald.

Steeds in het kader van het crisisbestrijdingsplan werkte de Commissie een stel van maatregelen uit op het gebied van het commercieel beleid, bestemd voor de uitvoering van de maatregelen op intern vlak.

De bekendmaking van de basisprijzen werd aangevuld met de afsluiting van regelingen met de voornaamste derde landen die aan de Gemeenschap leveren. Deze regelingen hebben ten doel te komen tot een prijsdiscipline die de verstoringen uitsluit en tegelijkertijd instaat voor de handhaving van de traditionele handelsstromingen. De vooropgestelde oogmerken werden in ruime mate bereikt en de regelingen werden ingeschakeld als veiligheidskleppen.

Ten opzichte van 1977 werd de toestand van de *kolenmarkt* niet aanmerkelijk gewijzigd in 1978. De produktie en de invoer schommelden nauwelijks, maar het voorradenpeil liep verder op en kwam op een stand die nog nauwelijks te beheren valt. Behalve in Groot-Brittannië lopen de financiële resultaten van de kolennijverheid overal achteruit.

De mogelijkheid dat de communautaire kolen op lange termijn verder de hun toekomende rol bij de energiebevoorrading vervullen, wordt steeds meer in het gedrang gebracht. Om deze situatie recht te zetten deed de Commissie voorstellen over verruiming van de intracommunautaire handel in kolen ten behoeve van de centrales. Deze voorstellen sluiten aan bij de vroegere, omtrent de steun bij de bevoorrading en de hulp ten aanzien van de kolen voor de elektriciteitscentrales. De Raad wijdde een ruime bespreking aan het globaal kolenprobleem, maar slaagde er niet in gemeenschappelijke standpunten te bereiken over de noodzakelijkheid van en de modaliteiten tot toekenning van de door de Commissie voorgestelde communautaire steun.

Inzake de cokes besloot de Commissie er op 29 september 1978 toe de tijdelijke versoepeling van de maatregelen betreffende de toekenning van steun en de aanpassingsverminderingen voor de cokeskolen en de cokes ten behoeve van de ijzer- en staalnijverheid tot het jaar 1978 uit te breiden. Zij stelde ook voor het huidige stelsel bij het sedert 1973 geldende stelsel tot steun aan de cokeskolenproducenten te wijzigen en te verruimen om het aan te passen aan de gewijzigde marktomstandigheden.

Volgens de jongste, per 1 januari 1978 verrichte enquête i.v.m. de *investeringen*, blijkt dat de investeringsuitgaven in de ijzer- en staalnijverheid — die sedert de crisis geleidelijk verminderden — in 1978 zouden worden gehandhaafd op hetzelfde peil als in 1977, nl. 2,4 miljard ERE. Vergelijkingen tonen aan dat de thans gedane investeringen het praktisch onmogelijk maken de verminderde, maar met de voorziene vraag overeenstemmende capaciteit, op een toereikend modern peil te handhaven.

In de kolennijverheid kwamen de investeringsuitgaven van 1974 tot 1977 van 358 miljoen ERE op 828 miljoen ERE en, naar wordt gemeend, zouden zij in 1978 908 miljoen ERE (in lopende prijzen) bereiken. Ondanks dit hoge bestedingspeil daalden, van 1975 tot 1977, de winningsmogelijkheden van 266 tot 256 miljoen ton. Volgens de huidige bedrijfsvooruitzichten zouden zij verder in een minder fors tempo teruglopen en in 1981 op nog slechts 251 miljoen ton komen.

Er moge op worden gewezen dat het in 1974 door de Raad aanbevolen produktieoogmerk 270 miljoen ton (d.i. 250 miljoen tec.) beliep. Het tot stand komen van dit objectief is niet alleen afhankelijk van de voortzetting van aanzienlijke investeringsinspanningen, maar ook van de waarborg der afzetmogelijkheden; deze laatste beantwoorden niet uitsluitend aan de verplichtingen van de markteconomie.

In 1978 hebben de kolen- en siderurgieondernemingen een ruim beroep op de E.G.K.S. gedaan voor de financiering van hun investeringen. Het bedrag van de toegekende steun, nl. 791,1 miljoen ERE, ligt enigszins hoger dan in 1977, maar daalde t.o.v. 1976.

In de loop van het jaar paste de Commissie voor het eerst de bepalingen toe die moeten dienen — dank zij leningen tegen lagere rente — om de herstructureringen te vergemakkelijken welke kunnen bijdragen tot het herstel op lange termijn van het concurrentievermogen van de ijzer- en staalnijverheid. Evenwijdig daarmee verhoogde zij aanmerkelijk het bedrag van de leningen aan gunsttarieven ten bate van projecten die het veroorloven, beschikbaar geworden arbeidskrachten te gevolge van de herstructureringsmaatregelen, weer in te schakelen. Dit bedrag wordt als volgt uitgesplitst : 667,1 miljoen ERE voor industriële projecten (713 miljoen in 1977 en 982 miljoen in 1976); 113 miljoen ERE voor omschakelingsprogramma's (16 miljoen in 1977 en 63 miljoen in 1976); 17 miljoen ERE voor de bouw van sociale woningen (12 miljoen in 1977 en 18 miljoen in 1976).

De krachtens art. 56 van het E.G.K.S.-verdrag toegekende omschakelingsleningen bedroegen 200,65 miljoen ERE in 1978, tegen 119,75 miljoen in 1977 en 61,64 miljoen in 1976.

Het bedrag van de in de loop van 1978 opgenomen leningen bereikte 886,7 miljoen ERE, tegen 729 miljoen in 1977 en 1 030 miljoen in 1976.

Wegens de toenemende moeilijkheden die zich in de ijzer- en staalsector voordeden, werd het bedrag van de tijdens het jaar 1978 aangevraagde kredieten voor de *wederaanpassing van werknemers* uit de kolen en siderurgiesectoren ruim verdubbeld t.o.v. het voorgaande jaar. Het bedroeg ca 60 miljoen ERE, die gelijk

werden opgedeeld tussen de kolenmijnen en de ijzer- en staalsector en betrekking hadden op ruim 50 000 werknemers.

Samengaand met de herstructurering in de siderurgiesector in moeilijkheden werd op 25 oktober 1978 een specifiek sociaal luik door de Commissie uitgewerkt en goedgekeurd; het streeft naar de handhaving, in de mate van het mogelijke, van de werkgelegenheid, al dan niet samengaand met de mobiliteit van de werknemers, alsmede van het beroep op het brugpensioen en van andere hulpmaatregelen.

Op het stuk van de *sociale huisvesting* ten behoeve van de werknemers van de E.G.K.S.-industrieën werd de afwerking van het 8ste steunprogramma voortgezet. Op het einde van 1978 waren de voorziene kredieten voor de 1e tranche (25 miljoen ERE) nagenoeg volledig opgenomen; zij dienden voor de financiering van ruim 12 000 woningen. De kredieten van de 2e tranche (30 miljoen ERE) werden eveneens toegewezen en gedeeltelijk besteed.

Op het gebied van de *arbeidshygiëne* werd het onderzoeksbeleid van de E.G.K.S. ontwikkeld aan de hand van reeds vroeger goedgekeurde programma's. Tot een nieuw programma inzake industriële hygiëne in de mijnen werd op 13 juni 1978 besloten.

Ten slotte hadden inzake het *technisch onderzoek* voor de steenkool de werkzaamheden betrekking op de ten uitvoerlegging van een programma waaraan in 1978 een bedrag van 16 miljoen ERE werd toegewezen en dat zijn plaats vindt in het raam van het middellange termijnplan 1975-1980 voor de steun aan dat kolenonderzoek. De contracten in verband met dit programma hebben betrekking op de mijntechnologie en de valorisatie van de kolen.

Wat het staal betreft, werden de acties inzake technologisch onderzoek in 1978 eveneens begiftigd met een bedrag van 16 miljoen ERE; zij hebben voornamelijk betrekking op de ijzerertsen, de gietijzerfabricage, de staalfabricage, de walsing, de maatregelen en de gedragingen in dienst van het staal.

§ 3. — EUROPESE GEMEENSCHAP VOOR ATOOMENERGIE (EURATOM)

De Europese Raad wees te Bremen andermaal op de onontbeerlijkheid van de bijdrage der kernenergie voor de Gemeenschap. De bewerkstelliging van de communautaire doelstellingen voor 1985 liep in 1978 evenwel opnieuw vertraging op. Naar huidige ramingen zou het voor 1985 in het vooruitzicht gestelde nucleair vermogen van 90 GWe slechts 80 GWe bereiken.

In de meeste lidstaten boekte de bouw van kerncentrales vertraging.

De Commissie zette in 1978 de in 1976 aangevatte actie voort tot de *ontwikkeling van de uraniumbronnen* in de Gemeenschap. Zij verleende steun aan prospectieprogramma's ten bedrage van 5 miljoen ERE.

Het *bevoorradingsagentschap* van Euratom nam, wat de natuurlijke uranium en de verrijkingsprestaties betreft, geen deel aan merkelijke belangrijker verrichtingen dan in 1977. Voor de komende 10 jaar hoeven geen ernstige moeilijkheden bij de bevoorrading te worden verwacht. In het begin van 1978 werden de Canadese leveringen van natuurlijk uranium hervat op grond van een tussentijdse overeenkomst. De van de Verenigde Staten herkomstige leveringen van verrijkt uranium ondervonden enkele voorbijgaande moeilijkheden na de in werkingtreding van het « Nuclear Non-Proliferation Act ». Voorts werden de inspanningen tot aanvatting van leveringen uit Australië voortgezet.

Inzake de *veiligheidscontrole* ging de Commissie over tot een aanpassing van haar stelsel aan de nieuwe eisen ten gevolge van de toepassing van de nieuwe verordening inzake de controle en de verplichtingen tot welks eerbiediging de Gemeenschap zich verbond in het raam van het Internationaal Kernenergieagentschap (I.K.A.) te Wenen.

Na overleg met elke aan de controle onderworpenen evenals met de betrokken lidstaten, stelde de Commissie de bijzondere bepalingen inzake de controle per installatie vast.

Op het gebied van de gecontroleerde thermonucleaire fusie was het jaar 1978 gekenmerkt door de beslissingen van de Raad tot oprichting van de gemeenschappelijke onderneming « JET », d.i. de eerste werkelijke gemeenschappelijke onderneming in de betekenis van het Euratomverdrag. De « JET »-raad, het orgaan op het hoogste niveau van de nieuwe onderneming, werd belast met het beheer van circa 128 miljoen ERE, nl. het bedrag dat tot het einde van 1980 aan het JET-project wordt besteed door de Commissie (80 %), het Verenigd Koninkrijk (10 %) en de andere deelnemers (10 %). In september 1978 werd een deelnemingsovereenkomst met een ander Europees derde land, nl. Zwitserland, ondertekend. Zodra deze overeenkomst is geratificeerd zal Zwitserland net als Zweden betrokken worden bij het gezamenlijke fusieprogramma, waarin ook de gemeenschappelijke JET-onderneming is opgenomen.

Inzake de *splijtkernenergie* werden de werkzaamheden van de Commissie georiënteerd in velerlei richtingen met betrekking tot het wetenschappelijk en technisch onderzoek, o.m. op het gebied van de nucleaire veiligheid.

Ingevolge de in 1977 door de Raad verleende machtiging tot uitgifte van leningen, *ten behoeve van de financiering onder de vorm van lening,* voor investeringen bij de industriële produktie van elektriciteit van nucleaire oorsprong en bij de industriële installaties van de brandstofcyclus ging de Commissie in 1978 een openbare lening ad 80 miljoen Zwitserse F aan, evenals een particuliere lening ad 50 miljoen dollar.

Op het einde van 1978 was het door de Raad, voor de uitgifte van leningen door de Commissie vastgestelde maximum van 500 miljoen ERE opgenomen ten belope van 166,4 miljoen ERE.

AFDELING IV. — DIVERSE ASPECTEN

§ 1. — ORGANISATIE VAN DE VERENIGDE NATIES

Van 7 tot 28 juni had te Genève de 64ste Conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie (I.A.O.) plaats die afsloot met een oproep van de directeur-generaal van het I.A.B., de Heer Blanchard, tot de U.S.A. om terug deel uit te maken van de I.A.O., die ze in november 1977 verlieten, en waardoor de organisatie een bijdrage van 43 miljoen dollar ontbeert. De Conferentie heeft conventies en aanbevelingen goedgekeurd inzake arbeid en de beroepsbetrekkingen in overheidsdienst. Eveneens werd de basis gelegd voor de nieuwe internationale normen voor het wegvervoer en de bescherming van de havenarbeiders tegen ongevallen. Bovendien werd een verslag goedgekeurd betreffende de toepassing van de multinationale normen en werd vooruitgang geboekt inzake de structuurhervorming van de I.A.O. Ten slotte werd Namibië als 137ste lidstaat opgenomen.

Van 30 augustus tot 12 september, organiseerden de Verenigde Naties een conferentie over de technische samenwerking onder de ontwikkelingslanden. Met deze conferentie werd beoogd de technische en economische samenwerking onder de ontwikkelingslanden te versnellen door hun bij te staan in het samenbrengen van hun ervaringen en kennis en, uitgaande daarvan, hun samenwerking te intensifiëren en een nieuwe basis te vormen voor een dialoog tussen de ontwikkelingslanden en de industrielanden. Het programma van de Verenigde Naties voor de ontwikkeling (P.V.N.O.) zal een coördinerende rol vervullen op het gebied van de technische samenwerking binnen de Derde Wereld. Met het oog hierop zal de Administratieve Raad, die bestaat uit de meerderheid van de geïndustrialiseerde landen, omgevormd worden tot een buitengewoon wereldcomité inzake technische coöperatie dat 149 lidstaten van de Verenigde Naties omvat.

Op 30 oktober publiceerde de F.A.O. een verslag waaruit blijkt dat de wereldproduktie van graangewassen voor 1978 1 100 miljoen ton zou bedragen hetgeen neerkomt op een toeneming met 4,4 % ten opzichte van 1977. De graanproduktie zou 416 miljoen ton belopen, d.i. 8 % meer dan in 1977; de rijstproduktie wordt op 375 miljoen ton geraamd (1 % meer). Niettemin wijst de F.A.O. op een ernstig voedseltekort in Ethiopië, Birmanië, Indië, Nepal en Thaïland ten gevolge van natuurrampen.

Op 7 oktober verklaarde de U.N.C.T.A.D. dat elf van de rijkste landen de schulden van de negenentwintig armste landen voor 6,2 miljard dollar hebben uitgewist. Enkel de rente op deze schulden zou de begunstigde landen 300 miljoen dollar gekost hebben. De U.N.C.T.A.D. preciseerd dat de Duitse Bondsrepubliek met 2,3 miljard dollar de belangrijkste schenker is, gevolgd door Groot-Brittannië (1,87) en Japan (1,2). Vervolgens komen in orde van belangrijkheid : Canada (254 miljoen), Zweden (200), Nederland (133), Zwitserland (120), Denemarken (105) en Finland (42). De U.S.A. en Frankrijk hebben geen schuld vernietigd, terwijl Noorwegen sedert verscheidene jaren geen leningen meer uitschrijft ten voordele van arme landen maar zich beperkt tot schenkingen. België heeft besloten de door Bangla Desh, Kenya en Tauranië verschuldigde renten op verscheidene leningen (samen een

bedrag van 442 miljoen BF) te annuleren. Volgens de aanduidingen van de U.N.C.T.A.D. is de schuld van 94 ontwikkelingslanden van 1970 tot 1976 van 71,7 tot 216,6 miljard dollar gestegen, hetgeen neerkomt op een jaarlijkse stijging van 20,2 %. Op 11 maart kwamen de geïndustrialiseerde landen en de ontwikkelingslanden die deelnamen aan de ministeriële vergadering van de U.N.C.T.A.D. te Genève tot een compromis inzake de schuldvorming van de Derde Wereld. Het akkoord voorzag geen algemeen uitstel van de schulden van de armste landen zoals de ontwikkelingslanden (de « groep van de 77 ») dit wenste, maar een vermindering met terugwerkende kracht van de modaliteiten voor de openbare hulp aan deze landen. Bovendien bevatte het akkoord een algemeen te volgen gedragslijn voor het regelen van de problemen inzake schuldvorming van bepaalde landen in moeilijkheden.

Op 11 november nam te Genève de Conferentie van de U.N.C.T.A.D. inzake een internationale gedragscode voor de overdracht van technologie aan de ontwikkelingslanden een einde zonder dat het gehele project door de deelnemers goedgekeurd kon worden. Een akkoord kwam evenwel tot stand over de inleiding, de voorkeurbehandeling voor de Derde Wereld en de internationale samenwerking.

§ 2. — REGIONALE ECONOMISCHE GROEPERINGEN

Op 1 januari werd het stelsel van handelspreferenties van kracht dat een eerste stap is in de richting tot de oprichting van een gemeenschappelijke markt voor de 5 naties (Indonesië, de Filippijnen, Thaïland, Singapour en Maleisië) verenigd binnen de Associatie der Verenigde Naties van Zuidoost-Azië (A.S.E.A.N.). Hiertoe werd besloten tijdens de topconferentie die op 24 februari 1977 te Manilla gehouden werd. Het stelsel onvat een lijst van 71 produkten (waaronder de ruwe aardolie, chemische produkten, rijst en suiker) die in perioden van schaarste of overvloed tussen de lidstaten van de A.S.E.A.N. verhandeld zullen worden tegen voorkeurtarieven.

Op 17 februari kwam de Conferentie van de regeringshoofden van de Commonwealth van Azië en van de Stille Oceaan ten einde. Er werd onder meer besloten 2 speciale werkgroepen op te richten, één voor de energie en één voor de handel. In de slotmededeling werd trouwens verwezen naar het E.E.G.-beleid : de deelnemers hebben de belangrijkste geïndustrialiseerde landen verzocht hun beloften betreffende het vrijmaken van de wereldhandel in praktijk om te zetten; zij wensten dat de E.E.G. gepaste maatregelen zou treffen om de handelsproblemen van de Aziatische landen ten gevolge van de toetreding van Groot-Brittannië tot de Gemeenschappelijke Markt op te lossen.

Van 3 tot 6 april werd te Venezuela de 4de gewone zitting gehouden van de Ministerraad van het Latijs-Amerikaans Economisch Stelsel (S.E.L.A.). De Raad maakte de balans op van de activiteiten van het S.E.L.A. in 1977 en keurde het jaarverslag goed, evenals de begroting voor 1978 en een actieprogramma voor het lopende jaar. Het S.E.L.A. werd in oktober 1975 opgericht bij de ondertekening van de Conventie van Panama. Het is een staatsinstelling met als doel de samenwerking tussen de staten van Latijns-Amerika te bevorderen om een meer evenwichtige ontwikkeling en een betere benutting van de bronnen mogelijk te maken.

Van 11 tot 21 april werd te Genève de 33ste jaarlijkse zitting gehouden van de Economische Commissie van de U.N.O. voor Europa (E.E.G.-U.N.O.) tijdens welke een resolutie werd goedgekeurd waarin de voorbereidende werkzaamheden werden uitgestippeld voor een topvergadering inzake milieubescherming in het kader van de E.E.G.-U.N.O. De twee belangrijkste thema's van deze vergadering zouden zijn : de plurinationale luchtverontreiniging en het gebruik van weinig polluerende technieken of technieken zonder afval en het wedergebruik en de hercyclering van de afvalprodukten.

Naast de activiteiten van de Commissie besprak de Conferentie ook de economische samenwerking in het Middellandse Zeegebied in het licht van de uiteindelijke Akte van de Conferentie van Helsinki en de ontwikkeling van de handel en de industriële samenwerking. Tevens werd de economische toestand in Europa bestudeerd. Diverse resoluties werden goedgekeurd inzake de taak van de E.E.G.-U.N.O. als samenwerkingsmiddel; de energieproblemen; de pendelarbeid; de vrouw; de wetenschap en de techniek; de vergassing en het vloeibaar maken van steenkool; de waterproblemen; de mechanische en elektrische nijverheid; de automatisering; de normalisering; het bodemgebruik en de planning ervan... enz.

Van 27 tot 29 juni werd de 32ste zitting van de Regeringsraad voor wederzijdse economische bijstand (C.O.M.E.C.O.N.) gehouden. Tijdens de zitting werden verscheidene programma's op lange termijn goedgekeurd in verband met de aardolienijverheid, de energie en de voeding. Een tekst met toevoegsels inzake de C.O.M.E.C.O.N.-betrekkingen met de E.E.G. werd naar de redactiecommissie verwezen, nadat de voorzitter van de Poolse Raad een voorbehoud had geformuleerd. Vietnam werd ten slotte als 10de lidstaat van de C.O.M.E.C.O.N. aanvaard.

Op 28 juni legde de Organisatie voor Amerikaanse Staten (O.A.S.) een reeks richtlijnen vast inzake de uitwerking van een gedragscode voor de bedrijvigheid van de multinationale ondernemingen die in Latijns-Amerika en in de Caraïbische Eilanden werkzaam zijn. Onder de 10 goedgekeurde richtlijnen zijn er de volgende verplichtingen : zij zijn onderworpen aan de wetten van het gastland en, in geval van geschil, aan de exclusieve rechtspraak van die rechtbanken; ze mogen zich in geen geval inmengen in de interne aangelegenheden van dat land; ze mogen geen instrument of dienst aanwenden die een politieke invloed kan uitoefenen van het ene land tot het andere; ze moeten bijdragen tot de welvaart en de verrijking van het gastland in het besef van hun volmacht inzake de natuurlijke bronnen van dat land.

Op 16 en 17 juli kwamen de staatshoofden en de regeringshoofden van de zeven belangrijkste industrielanden van de Westerse wereld te Bonn bijeen en werden het eens over een globale strategie voor de groei, de werkgelegenheid, de inflatie, het internationaal monetair beleid, de energie, de handel en andere vraagstukken van bijzonder belang voor de ontwikkelingslanden. De deelnemers legden de klemtoon op de noodzaak meer werkgelegenheid te verschaffen en de inflatie te bestrijden, de internationale handel te verstevigen, het gebrek aan evenwicht op de betalingsbalansen te verminderen en een betere wisselstabiliteit te bereiken. In het slotcommuniqué wordt bevestigd dat deze strategie samenhangend is en de onderdelen ervan onderling afhankelijk zijn.

Op 20 september publiceerde de E.V.A. haar 18de jaarverslag over de periode juli 1977-juni 1978. Een belangrijk gedeelte ervan is gewijd aan het intern verloop van de associatie. Op het gebied van de buitenlandse betrekkingen menen de gemengde bilaterale comités voor het beheer van de akkoorden inzake de vrijhandel die de landen van de E.V.A. en de E.E.G. groeperen, dat de akkoorden gunstig werken. Verschillende E.V.A.-landen wijzen evenwel op de verslechtering van het handelstekort met de E.E.G. : de handel tussen de E.V.A. en de Gemeenschap, die zowat 47 % van de uitvoer vertegenwoordigt en 54 % van de invoer van de E.V.A. levert nam sneller toe dan de totale handel van de E.V.A. of de handel binnen de zone.

Van 29 november tot 1 december werd te Georgetown (Guyana) de 13de zitting gehouden van de Ministerraad van de Gemeenschappelijke Markt van de Caraïbische Eilanden. De tijdens de vergadering genomen besluiten betreffen de datum van de invoering van een gemeenschappelijk buitenlands tarief en van de toepassing van de nieuwe herkomstregels; de omschakeling om het metriekstelsel; de herziening van het protocol inzake de landbouwmarkten; de expansie van de regionale handel en het probleem van de financiering ervan; de industriële programmatie. De Raad onderzocht eveneens het verloop van de A.C.P.-E.E.G.-onderhandelingen inzake de vernieuwing van het Verdrag van Lomé. Op 17 en 18 juli werd te Kingstown (Jamaïca) de 12de zitting gehouden van de Ministerraad van de Gemeenschappelijke Markt van de Caraïbische Eilanden. De deelnemers bespraken een reeks voorstellen om de problemen op te lossen inzake de regionale integratie, meer bepaald op het commercieel gebied. De vordering van het regionaal plan voor de voeding was het voorwerp van een grondig uitgediepte studie. De Raad wijdde tevens aandacht aan de monetaire problemen, de nieuwe reglementeringen inzake de oorsprong van de goederen en de werkzaamheden met het oog op het uitwerken van een voor 1 januari 1979 voorgesteld gemeenschappelijk buitenlands tarief. Hij heeft een nieuwe berekeningsbasis voor de suikerprijs aanvaard voor de binnenlandse markt, de prijzen van de ruwe en geraffineerde olie bepaalt, evenals de prijzen voor de volgende campagne van produkten waarop het protocol inzake landbouwmarkten betrekking heeft. Het tweede gedeelte van de werkzaamheden werd gewijd aan de betrekkingen met de E.E.G., de voorbereiding van de onderhandelingen over de tweede overeenkomst van Lomé en de studie van een eventueel handelsakkoord met Canada.

Op 18 december hebben de ministers van de Organisatie van de Petroleumexporterende landen (O.P.E.C.) die te Abou-Dhabi vergaderden, besloten de prijs van de ruwe aardolie in 1979 te verhogen. Deze van kwartaal tot kwartaal gespreide verhoging zal op 1 oktober 14,5 % (de prijs gaande van 12,70 dollar per barrel tot 14,52 dollar) bereiken en zal aan de 9 lidstaten van de E.E.G. zowat 5 miljard dollar per jaar kosten. Van 17 tot 19 juni vergaderden te Genève de aardolieministers van de 13 lidstaten (O.P.E.C.) en besloten zij de aardolieprijs op het niveau van januari 1977, dit is 12,70 dollar per barrel, te handhaven. De ministers besloten tot de oprichting van een commissie van deskundigen, die wordt belast met de studie van de gevolgen van de lagere dollarnotering op de inkomsten van de producenten. De vermindering van de inkomsten van de lidstaten vanaf januari 1977, ten gevolge van de wereldinflatie en de dollarontwaarding wordt door de O.P.E.C. op 15 % geraamd. Op 9 mei had de aardolieminister van Saoedi-Arabië, sjeik Yamami, verklaard dat zijn land de aardolie in 1978 tot gemiddeld 8 miljoen barrels beperkt, dit is 1,5 miljoen barrels per dag minder dan in 1977 (volgens sommige ramingen bereikte het

overschot van het aanbod ten opzichte van de vraag in 1977 2,5 miljoen barrels per dag).

Op 6 en 7 mei hadden de ministers van de O.P.E.C. besloten :

— de dollar als fixatiemunt te behouden;

— een commissie op te richten voor de uitwerking van een strategisch beleid op lange termijn van de O.P.E.C.

Op 3 april kondigde de Middle East Economic Survey aan dat Algerije, Libië en Nigeria hun aardolieprijs met 15 à 23 cent per barrel hadden verlaagd om weerstand te kunnen bieden aan de toenemende concurrentie van de petroleum uit de Noordzee. Op 1 februari konden de 5 landen die deelnamen aan de « mini-top »-conferentie van de O.P.E.C. te Genève (Saoedi-Arabië, Iran, Irak, Koeweit, Venezuela) het niet eens worden over een harmonisatie van de prijs van de ruwe aardolie. Op 17 januari had Koeweit onder druk van de petroleummaatschappijen besloten de prijs van de ruwe aardolie op 12 dollar 27 cents per barrel vast te stellen, of een verlaging van 10 cents per barrel.

§ 3. — INTERNATIONAAL MONETAIR FONDS

Op 1 april werd de hervorming van het internationaal muntstelsel waartoe in januari 1976 te Jamaïca werd besloten van toepassing. Door deze hervorming wordt het muntstelsel dat tijdens de conferentie van Bretton-Woods in juli 1946 werd uitgewerkt, vervangen door het stelsel der zwevende munten en wordt de officiële prijs van het goud afgeschaft nadat het I.M.F. daarover de instemming had ontvangen van de landen die meer dan 80 % van de stemmen vertegenwoordigen.

De nieuwe reglementering die in het tweede amendement van het statuut van het I.M.F. is vervat behelst onder meer :

— de vrijheid van de landen om hun wisselstelsel te kiezen, maar onder toezicht van het I.M.F.;

— het feit dat de officiële waarde van de munten niet meer in goud kan worden vastgesteld;

— de liberalisering van het gebruik van speciale trekkingsrechten (S.T.R.) die de rekeneenheid van het muntstelsel worden.

Door de hervorming beschikt het I.M.F. eveneens over een « raad » bestaande uit een twintigtal ministers van financiën van de lidstaten met hoger beslissingsrecht dan dat van het huidige « Interimcomité ». Ten slotte zullen de I.M.F. quota worden verhoogd en komen de middelen van het Fonds van 35 op 48 miljard dollar. Voorts werden de Iraanse rial en de Saoediaanse rial opgenomen onder de munten die de S.T.R. vormen, terwijl de Zuidafrikaanse rand et de Deense kroon er uit wegvallen.

Op 17 september publiceerde het Internationaal Monetair Fonds zijn jaarverslag. Volgens het I.M.F. zou de betalingsbalans van de U.S.A. naar het einde van het jaar toe verbeteren, maar wellicht zal pas in 1980 een substantiële gezondmaking op internationaal gebied waar te nemen vallen. Op langere termijn zou de daling van de dollar en de hausse van de DM en de Japanse yen in 1980 « een aanzienlijke verbetering van de handelsbalans van de Verenigde Staten en een sterke vermindering van de overschotten van de D.B.R. en Japan voor gevolg moeten hebben ». De terugkeer van een betrekkelijk monetair evenwicht hangt van dit verloop af, zo meent het I.M.F.

Op 13 december heeft de Raad van Gouverneurs van de lidstaten van het Internationaal Monetair Fonds de voorstellen goedgekeurd ter vermeerdering van de middelen van het I.M.F. waartoe werd besloten op 24 september door het Interimcomité van het I.M.F., met name :

— een toeneming naar rata van 50 % van de quota, zodat de middelen van het I.M.F. van 39 tot 58,5 miljard S.T.R. stijgen. Opdat dit besluit uitvoerbaar zou kunnen worden, dient het te worden geratifieerd door de lidstaten, hetgeen wel een of twee jaar in beslag kan nemen. In dat geval, zal het quotum van elk land met de helft worden verhoogd en voor 25 % gestort worden in S.T.R. en voor het overige in nationale munten;

— een nieuwe toelage van 4 miljard S.T.R. tijdens 3 jaar te rekenen vanaf de toekomende lente. Het rentepercentage voor de S.T.R.-gebruikers zal van 60 tot 80 % van het gewogen gemiddelde van de percentages op korte termijn in de 5 belangrijkste lidstaten van het Fonds stijgen; het percentage van het rendement beloopt 90 % van het rentepercentage;

— de vorming van nieuwe liquide middelen ten belope van 32 miljard S.T.R.

Op 22 december kondigde de Heer Witteveen, oud-directeur-generaal van het I.M.F. de oprichting aan van een raadgevende groep inzake internationale, economische en monetaire aangelegenheden, waarvan hij het voorzitterschap zou waarnemen. Deze werkgroep zou de problemen bestuderen inzake het internationaal monetair stelsel en de economie van de Westerse landen en de ontwikkelingslanden.

§ 4. — FINANCIERING VAN DE ONTWIKKELING

Op 20 april werd de 19de jaarvergadering van de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank (I.O.B.) beëindigd. De wens kwam tot uiting, de taak van deze instelling te herwaarderen en het voorstel van de raad van goeverneurs, om 41 lidstaten te verzoeken om een nieuwe bijdrage van 8 miljard dollar tot het kapitaal van de bank, werd goedgekeurd.

Van 1 tot 3 mei werd te Wenen de 11de jaarvergadering van de Aziatische Ontwikkelingbank (A.O.B.) gehouden. Naar aanleiding van deze vergadering kondigde de voorzitter van de bank aan dat 16 industrielanden ermee instemden 2 miljard dollar ter beschikking te stellen van een speciaal fonds ten einde tussen 1979 en 1982 aan de armste landen renteloze kredieten op lange termijn toe te kunnen staan. De Aziatische Ontwikkelingsbank, opgericht in 1966, verzekert de financie-

ring van investeringskredieten aan ontwikkelingslanden van Azië en de Stille Oceaan. Vanaf de oprichting heeft zij ongeveer 4,3 miljard dollar verleend voor de financiering van 310 projekten in 23 landen.

Op 13 september heeft de Wereldbank zijn jaarverslag over de bedrijvigheid van de bank en haar filialen gepubliceerd (I.O.A. en de I.F.M.). Voor het begrotingsjaar dat op 30 juni 1978 verstreek, beliepen de vastleggingen van de 3 instellingen 8 749,1 miljoen dollar. Van dit bedrag werden 3 269,7 miljoen dollar verstrekt voor leningen aan de landbouw en de landbouwontwikkeling, hetgeen neerkomt op een toeneming met 42 % ten opzichte van het voorgaande jaar. Het verslag van de bank legt de klemtoon op de noodzaak aan deze sector voorkeur te verlenen, want ook al is de economische groei van de ontwikkelingslanden in 1978 sneller blijven toenemen dan die van de industrielanden, toch blijft de onvoldoende produktie van voedingsmiddelen en de armoede van de landbouwbevolking een probleem van primordiaal belang.

§ 5. — GRONDSTOFFEN

Op 23 januari heeft de Internationale Suikerraad, de landen die aangesloten zijn bij de nieuwe internationale overeenkomst inzake suiker, die per 1 januari voor 5 jaar van kracht werd, verzocht hun uitvoer te beperken tot 85 % van hun jaarlijkse basisquota. De Raad heeft eveneens besloten, dat, wanneer de richtprijzen van suiker op het huidige niveau gehandhaafd blijven de uitgevoerde hoeveelheden tijdens de komende weken, nog zullen verlaagd worden en op 82,5 % van het basisniveau zullen gebracht worden.

Op 3 februari hebben de belangrijkste koperproducenten en -consumenten besloten een Intergouvernementeel Koperagentschap op te richten, belast met het toezicht op de markten en het formuleren van aanbevelingen inzake aanbodvolume en prijs van het koper.

Van 6 tot 24 november werd te Genève in het kader van de U.N.C.T.A.D., de internationale conferentie inzake graan gehouden, ten einde een internationale regeling tot stand te brengen betreffende de voedselhulp, de uitwerking van een handelsakkoord inzake graan en een handelsakkoord inzake de secundaire graangewassen. De conferentie liep op een sisser uit.

Op 30 juni werden de huidige bepalingen van het internationaal akkoord inzake het graan voor een jaar hernieuwd. Het akkoord dat in 1971 afgesloten werd, omvat administratieve bepalingen en maatregelen inzake de voedselhulp. Op 23 maart werden de onderhandelingen over het graan uitgesteld zonder afsluiting van een nieuw akkoord, maar met het besluit de duur van het huidige akkoord dat op 30 juni verviel met één jaar te verlengen. De E.E.G. en andere landen menen dat een verbintenis betreffende maximum- en minimumprijzen nodig is voor de goede werking van de overeenkomst, terwijl de U.S.A. die mening niet toegedaan is. Bovendien zijn er meningsverschillen betreffende het belang van de aan te leggen voorraden : van 10 miljoen ton tot 35 miljoen ton.

Van 3 tot 5 juli werd te Kinshasa (Zaïre) de 13de ministerconferentie van de intergouvernementele Raad van de koperuitvoerende landen gehouden (I.R.K.L.). De conferentie besloot ertoe een organisme in het leven te roepen dat alle producerende en consumerende landen groepeert ten einde de prijzen te stabiliseren. Tevens werd besloten dat de producenten een grotere inspanning zouden leveren om het gebruik van het koper te verdedigen en te bevorderen. Van 6 tot 8 december 1977 werd te Djakarta (Indonesië) de 12de Ministerconferentie van de Intergouvernementele Raad van de koperuitvoerende landen gehouden. Er werd geen akkoord bereikt inzake de te nemen maatregelen met het oog op de verhoging van de koers.

Op 14 juli kwamen de belangrijkste tinproducerende en -consumerende landen van de wereld tot een akkoord om de door de internationale tinovereenkomst gewaarborgde prijs van dit metaal met ongeveer 13 % te verhogen. De bodemkoers stijgt dienvolgens van 1 200 tot 1 350 Maleise dollar per pikol (62,5 kg) terwijl de maximumgrens van 1 500 tot 1 700 dollar stijgt. Van 12 tot 15 april kwam te Londen de Internationale Tinraad bijeen, zonder dat een overeenkomst tot stand kwam tussen de producerende en consumerende landen. Van 17 tot 20 januari werd te Londen de 8ste zitting van de Internationale Tinraad gehouden, zonder dat de deelnemers evenwel tot een akkoord kwamen betreffende de minimum en maximumprijzen voor tin, ter vervanging van die waartoe tijdens de jongste zomer besloten werd.

AFDELING V. — BELGISCH-NEDERLANDS-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE (BENELUX)

Het afgelopen jaar was voor Benelux geen jaar van grote verwezenlijkingen. Wat niet betekent dat geen vermeldenswaardige activiteiten zouden hebben plaats gehad. Voor de eerste maal sedert zijn bestaan, was Benelux als entiteit vertegenwoordigd op een internationale jaarbeurs te Dakar in Senegal en volgens de Secretaris-generaal van de Economische Unie zou dit initiatief met succes bekroond zijn geweest. De resultaten waren bemoedigend zodat in de toekomst getracht zou worden opnieuw als eenheid op te treden. Er werd vooral nadruk gelegd op het feit dat Benelux, met zijn 24 miljoen inwoners, de vierde handelsmogendheid ter wereld is en, per inwoner uitgedrukt, de grootste invoerder van Europa.

Op 27 februari 1978 kwam de Ministeriële Werkgroep van Sociale Zaken te Brussel bijeen. De Ministers onderlijnden daar de wenselijkheid van een geïntegreerde benadering in Benelux-verband van de sociale en economische aspecten met betrekking tot het tewerkstellings- en industrieel beleid. Zij wisselden uitvoerig van gedachten over de economische toestand en de te verwachten ontwikkelingen op de arbeidsmarkt in de drie landen, over het gevoerde tewerkstellingsbeleid en de toekomstige richting die aan dit beleid zou moeten worden gegeven. Besloten werd dat regelmatig overleg zal plaats hebben tussen de Beneluxlanden omtrent de toepassing van internationale verdragen op sociaal gebied.

Ingevolge de beslissing van het Comité van Ministers van 24 mei 1976 om de B.T.W.-vrijstellingsgrens voor reizigersbagage te verhogen, werd de bestaande vrijstelling vanaf 1 juli 1978 van 7 250 BF op 8 250 BF gebracht. Trapsgewijze streeft men er naar, dat reizigers vanaf 1 juli 1980 de mogelijkheid zouden hebben, goederen tot een waarde van 10 000 BF in te voeren zonder dat zij hiervoor aan omzetbelasting zouden onderworpen zijn.

Op 6 november 1978 vergaderde de Benelux Ministeriële Werkgroep voor Milieuhygiëne te Den Haag. Op gebied van luchtverontreiniging werd overeenstemming bereikt over een ontwerp voor een waarschuwings- en consultatieprocedure bij het overschrijden van critische grenzen voor een tweetal stoffen (SO_2 en NO_2). Afgesproken werd dat in 1980 een kaart gereed zal zijn, waaruit de kwaliteit van het oppervlaktewater in het Benelux gebied blijkt. Ten slotte is besloten de samenwerking op het gebied van de geluidshinder te versterken.

Op de Ministeriële Werkgroep van Justitie ten slotte, die op 20 november eveneens te Den Haag plaats had, werden een aantal actuele vraagstukken op het gebied van de eenmaking van het recht en de onderlinge rechtshulp in Beneluxverband besproken. De aanwezige ministers stelden met genoegen vast dat sedert hun vorige bijeenkomst goede vorderingen werden gemaakt bij de parlementaire behandeling en de goedkeuring van een aantal nieuwe regelingen met name betreffende de dwangsom, de agentuurovereenkomst en de bevoegdheid van het Beneluxgerechtshof.

*
* *

Ontwikkeling van de buitenlandse handel der B.L.E.U.

Waarde

JAARTAL	Invoer			Uitvoer		
	Totaal (miljarden franken)	Uit Nederland		Totaal (miljarden franken)	Naar Nederland	
		Miljarden franken	% van het totaal		Miljarden franken	% van het totaal
1967	364,3	54,2	14,9	354,1	75,8	21,4
1968	419,8	60,8	14,5	408,6	85,9	21,0
1969	501,1	71,3	14,2	504,5	97,5	19,3
1970	570,6	83,3	14,6	580,0	112,6	19,4
1971	629,1	103,4	16,4	620,2	118,5	19,1
1972	681,8	109,0	16,0	711,0	132,1	18,6
1973	856,1	137,8	16,1	870,1	155,2	17,8
1974	1 160,7	191,7	16,5	1 099,8	188,8	17,2
1975	1 130,9	192,3	17,0	1 056,9	181,2	17,1
1976	1 369,0	240,8	17,6	1 266,5	214,6	16,9
1977	1 448,0	245,3	16,9	1 344,7	226,0	16,8
1978	1 519,0	244,9	16,1	1 407,6	231,3	16,4

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Ontwikkeling van de buitenlandse handel van Nederland

Waarde

JAARTAL	Invoer			Uitvoer		
	Totaal (miljoenen guldens)	Uit de B.L.E.U.		Totaal (miljoenen guldens)	Naar de B.L.E.U.	
		Miljoenen guldens	% van het totaal		Miljoenen guldens	% van het totaal
1968	33 638	6 046	18,0	30 197	4 319	14,3
1969	39 797	7 045	17,7	36 074	5 030	13,9
1970	48 603	8 187	16,8	42 622	5 942	13,9
1971	52 294	7 334	14,0	48 775	6 960	14,3
1972	54 721	8 584	15,7	53 899	8 130	15,1
1973	66 560	9 763	14,7	66 879	9 694	14,5
1974	87 821	11 665	13,3	87 993	12 362	14,0
1975	88 010	11 510	13,1	88 655	12 280	13,9
1976	104 250	13 165	12,6	106 017	15 656	14,8
1977	111 974	13 255	11,8	107 195	15 721	14,7
1978	114 378	14 398	12,6	108 208	16 090	14,9

Bron : Centraal Bureau voor de Statistiek.

Handelsverkeer van de B.L.E.U. met Nederland

Indeling naar de graad van bewerking

JAARTAL	Voedings- en genotmiddelen		Grond- en hulpstoffen		Fabrikaten		Totaal
	Miljarden franken	% van de totale waarde	Miljarden franken	% van de totale waarde	Miljarden franken	% van de totale waarde	Miljarden franken
	INVOER						
1971	15,7	15,2	20,9	20,2	66,8	64,6	103,4
1972	18,1	16,6	19,6	18,0	71,3	65,4	109,0
1973	24,0	17,4	24,9	18,1	88,9	64,5	137,8
1974	26,7	13,9	41,3	21,6	123,7	64,5	191,7
1975	31,8	16,5	42,5	22,1	118,0	61,4	192,3
1976	43,1	17,9	58,5	24,3	139,2	57,8	240,8
1977	46,8	19,1	56,9	23,2	140,0	57,1	245,3
1978	45,1	18,4	54,8	22,4	143,3	58,5	244,9
	UITVOER						
1971	10,2	8,6	5,9	5,0	102,4	86,4	118,5
1972	15,1	11,4	6,9	5,2	110,1	83,4	132,1
1973	18,1	11,7	8,9	5,7	128,2	82,6	155,2
1974	20,7	11,0	12,3	6,5	155,8	82,5	188,8
1975	20,9	11,6	13,8	7,6	146,5	80,8	181,2
1976	27,7	12,9	16,1	7,5	170,8	79,6	214,6
1977	33,2	14,7	17,3	7,7	173,1	76,6	226,0
1978	33,7	14,6	17,0	7,3	178,6	77,2	231,3

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Handelsverkeer van de B.L.E.U. met Nederland

Belangrijkste fabrikaten ingedeeld per nijverheidssector
(miljoenen franken)

OMSCHRIJVING	Invoer				Uitvoer			
	1975	1976	1977	1978	1975	1976	1977	1978
Metaalvoortbrengende nijverheid	**12 269**	**15 109**	**16 390**	**18 077**	**19 176**	**22 558**	**20 657**	**19 600**
IJzer en staal	6 932	7 565	7 153	8 833	13 238	16 143	14 051	13 901
Non-ferrometalen	5 337	7 544	9 237	9 244	5 938	6 415	6 606	5 699
Metaalverwerkende nijverheid	**36 511**	**41 608**	**41 658**	**43 652**	**50 351**	**59 899**	**62 672**	**61 005**
Machines	9 391	9 589	10 636	11 807	7 080	8 504	8 793	9 288
Elektrotechniek	15 209	16 964	16 396	14 766	15 484	16 621	18 025	14 209
Vervoermaterieel	6 703	8 991	8 449	10 579	21 179	27 823	28 210	29 093
Overige metaalwaren	5 208	6 064	6 177	6 500	6 608	6 951	7 644	8 415
Textiel- en kledingnijverheid	**16 691**	**19 708**	**20 511**	**20 578**	**24 616**	**25 961**	**25 563**	**25 501**
Garens	2 708	3 296	3 386	2 732	3 445	4 557	4 854	4 282
Weefsels	5 430	6 402	5 939	6 514	6 760	7 220	6 934	7 602
Overige textielprodukten	1 190	1 490	1 724	1 756	2 079	2 127	2 358	2 652
Kleding	7 363	8 520	9 462	9 576	12 332	12 057	11 417	10 965
Chemische nijverheid	**22 934**	**27 659**	**28 366**	**29 917**	**17 760**	**22 516**	**23 001**	**25 559**
Eigenlijke chemische produkten	10 796	13 201	13 154	14 036	5 192	6 125	6 170	8 137
Kunstmeststoffen	620	582	739	889	659	1 043	1 269	1 406
Fotografische produkten	266	365	431	464	559	689	824	996
Overige chemische produkten	11 252	13 511	14 042	14 528	11 350	14 659	14 738	15 020
Steenkolennijverheid	**864**	**764**	**930**	**1 041**	**273**	**147**	**71**	**59**
Petroleumderivaten	**14 323**	**22 856**	**17 033**	**15 730**	**6 715**	**8 037**	**8 469**	**8 184**
Voedings- en genotmiddelen	**13 791**	**17 384**	**19 829**	**20 134**	**11 506**	**13 731**	**15 394**	**16 275**
Bouwmaterialen	**846**	**1 075**	**1 216**	**1 365**	**2 570**	**3 261**	**4 223**	**4 451**
Glasnijverheid	**1 591**	**1 840**	**2 276**	**1 854**	**3 121**	**3 823**	**4 251**	**4 527**
Papier- en kartonnijverheid	**5 092**	**6 273**	**6 409**	**6 277**	**5 808**	**6 672**	**5 818**	**5 910**

Bron : Nationaal Instituut voor de Statistiek.

ACHTSTE DEEL

BELANGRIJKSTE FEITEN

BELANGRIJKSTE FEITEN

Algemene overeenkomst voor handel en tarieven (G.A.T.T.)

De multilaterale handelsbesprekingen die in september 1973 te Tokio in het kader van de G.A.T.T. werden aangevat, konden op de voorgestelde datum, 15 juli 1978, niet worden afgesloten. Op 13 juli hebben de vertegenwoordigers van verscheidene industrielanden een verklaring gepubliceerd over de stand der besprekingen, waaruit blijkt dat een « schema van overeenkomst » werd opgesteld voor de belangrijkste elementen van een globale transactie.

Op 14 juli publiceerden de vertegenwoordigers van de ontwikkelingslanden een verklaring waaruit blijkt dat zij niet werden geraadpleegd omtrent dat « schema van overeenkomst » en dat een volkomen evenwichtige balans van de huidige stand van de besprekingen van de Tokio-round niet kan worden opgemaakt zonder de volledige deelneming van al de betrokken landen.

Wanneer het jaar 1978 verstreek was geen enkel akkoord bereikt, ondanks de hervatting van de besprekingen in september.

Het jaarverslag van het secretariaat van de G.A.T.T. werd op 9 november gepubliceerd onder de titel « Internationale Handel 1977-1978 ». Het eerste hoofdstuk schetst in grote trekken het verloop van de internationale handel van januari 1977 tot augustus 1978. Vervolgens handelt het meer bepaald over het verloop van de aardolieproduktie en de wereldhandel in dat produkt.

Arbeid (Zie ook Lonen en Sociale Voorzorg)

ALGEMEEN

Het koninklijk besluit nr 20 van 8 december 1978 wijzigt de afdelingen 1, Stage van Jongeren, en 3, Bijzonder tijdelijk kader, van hoofdstuk III van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 (« Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978).

De koninklijke besluiten van 10 augustus 1978 en 8 december 1978, de ministeriële besluiten van 17 januari 1978, van 1 maart 1978 en van 23 augustus 1978, ter uitvoering van de artikelen 56, 63, 64, 76, 77 en 90 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978, verschenen in het « Belgisch Staatsblad » van 12 september 1978, 20 december 1978, 25 mei 1978 en van 2 december 1978.

Het koninklijk besluit van 27 december 1977 tot uitvoering van afdeling 4 — Humanisering van de arbeid — van hoofdstuk III van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 26 januari 1978.

Het koninklijk besluit van 16 juni 1978 en het ministerieel besluit van 4 april 1978 vullen dit koninklijk besluit van 27 december 1977 tot uitvoering van afdeling 4, Humanisering van de arbeid, van hoofdstuk III van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978, verder aan (« Belgisch Staatsblad » van 30 juni 1978 en van 8 juli 1978).

Het koninklijk besluit van 27 december 1977 tot uitvoering van artikel 56 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978, wordt aangevuld door het koninklijk besluit van 7 juni 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 28 juli 1978).

Het koninklijk besluit van 8 december 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 27 december 1977 tot uitvoering van de afdeling 3, Bijzonder tijdelijk kader, van hoofdstuk III van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 (« Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978).

Het koninklijk besluit van 12 mei 1978 tot vaststelling van sommige uitvoeringsbepalingen in verband met de stage van jongeren in de ministeries en instellingen van openbaar nut, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 1 augustus 1978.

Het koninklijk besluit n^{r} 4 van 11 oktober 1978 wijzigt de wet van 20 september 1948 houdende organisatie van het bedrijfsleven en van de wet van 10 juni 1952 betreffende de gezondheid en de veiligheid van de werknemers, alsmede de salubriteit van het werk en van de werkplaatsen (« Belgisch Staatsblad » van 31 oktober 1978).

Het koninklijk besluit van 10 augustus 1978 regelt de aanvullende vorming opgelegd aan de diensthoofden voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen en aan hun adjuncten (« Belgisch Staatsblad » van 3 oktober 1978).

Twee koninklijke besluiten van 18 oktober 1978 hebben betrekking op de ondernemingsraden en de comités voor veiligheid, gezondheid en verfraaiing van de werkplaatsen (« Belgisch Staatsblad » van 14 november 1978 en van 9 december 1978).

De wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 22 augustus 1978 en van 30 augustus 1978.

Het koninklijk besluit van 16 oktober 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 19 juni 1978, gesloten in het Paritair Comité voor de voedingsnijverheid betreffende het collectief contract van de werklieden en werksters tewerkgesteld in de ondernemingen waar veevoeder wordt vervaardigd (« Belgisch Staatsblad » van 2 december 1978).

Het koninklijk besluit van 5 januari 1978 tot aanwijzing van de ambtenaren en beambten, belast met het toezicht op de toepassing van de wet van 8 juni 1972 betreffende de havenarbeid en van de uitvoeringsbesluiten ervan, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 11 februari 1978.

Het koninklijk besluit van 22 december 1977 betreft de voorwaarden en modaliteiten van de erkenning van havenarbeiders in het havengebied van Oostende en Nieuwpoort (« Belgisch Staatsblad » van 15 februari 1978).

Koninklijk besluit van 16 november 1977 tot vaststelling van de intrekkingsprocedure van de erkenning als havenarbeider alsmede de modaliteiten van zijn verdediging voor de administratieve commissie opgericht in de schoot van het Paritair Subcomité voor de haven van Zeebrugge, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 17 januari 1978.

Het koninklijk besluit van 16 november 1977 tot vaststelling van de referteperiode en de wijze van berekening van het aantal taken met betrekking tot de intrekking van de erkenning als havenarbeider in het havengebied van Zeebrugge, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 17 januari 1978.

De wet van 28 december 1977 tot bescherming van de arbeidsgeneesheren, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 18 januari 1978.

Het ministerieel besluit van 17 januari 1978 stelt de criteria van toekenning der toelagen voor onderhoud van de beschutte werkplaatsen vast (« Belgisch Staatsblad » van 26 januari 1978).

De wet van 30 december 1977 tot verlenging van de wet van 24 januari 1977 houdende tijdelijke vermindering van de werkgeversbijdragen van sociale zekerheid ter bevordering van de tewerkstelling, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 27 januari 1978.

Het ministerieel besluit van 12 januari 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 9 april 1974 houdende afwijking, ten titel van experiment, van de modaliteiten van de stages tot het bekomen van het diploma van vroedvrouw, gegradueerde verpleger en verpleegster, en van de stages tot het bekomen van het brevet van verpleegassistent en verpleegassistente (« Belgisch Staatsblad » van 2 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 22 december 1977 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 13 juli 1977, gesloten in het Paritair Comité voor de handel in voedingswaren, tot vaststelling van de beroepenclassificatie van de werklieden en werksters van de handel in voedingswaren, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 18 februari 1978.

Het ministerieel besluit van 28 november 1977 wijzigt het ministerieel besluit van 6 april 1973 betreffende de toekenning van sommige voordelen aan de personen die een beroepsopleiding ontvangen (« Belgisch Staatsblad » van 24 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 13 januari 1978 tot intrekking van sommige bepalingen van het koninklijk besluit van 8 maart 1977 tot oprichting van de graad van eerste sociaal bemiddelaar en houdende wijziging van het koninklijk besluit van 23 juli 1969 tot oprichting van een Dienst van de collectieve arbeidsbetrekkingen en tot vaststelling van het statuut van het personeel van deze dienst, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 28 februari 1978.

Het koninklijk besluit van 3 april 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 13 juli 1977 betreffende het gebruik van vloeibaar gemaakt petroleumgas (L.P.G.) als motorbrandstof voor het aandrijven van auto's (« Belgisch Staatsblad » van 27 april 1978).

De wet van 24 februari 1978 betreffende de arbeidsovereenkomst voor betaalde sportbeoefenaars, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 9 maart 1978.

Het koninklijk besluit van 5 januari 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 2 december 1974 houdende oprichting van de Commissie Vrouwenarbeid (« Belgisch Staatsblad » van 14 april 1978).

Het koninklijk besluit van 5 januari 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 24 december 1968 betreffende de vrouwenarbeid (« Belgisch Staatsblad » van 12 april 1978).

Het ministerieel besluit van 20 december 1977 houdende inwerkingtreding van het Nationaal Coördinatie- en Overlegcomité voor Voortdurende Vorming van de Middenstand en van het Nederlandstalig en van het Franstalig Instituut voor Voortdurende Vorming van de Middenstand, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 11 maart 1978.

Het koninklijk besluit van 5 januari 1978 houdende verbod van tewerkstelling van werklieden-uitzendkrachten in de verhuisondernemingen, meubelbewaring en de aanverwante activiteiten ervan die onder de bevoegdheid van het Paritair Comité voor het vervoer ressorteren, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 11 april 1978.

Het koninklijk besluit van 28 april 1978 ter uitvoering van artikel 45 van de wet van 28 juni 1976 houdende voorlopige regeling van de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en het ter beschikking stellen van werknemers ten behoeve van gebruikers, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 12 mei 1978.

Het ministerieel besluit van 13 april 1978 betreft de erkenning van het « Onthaal- en Vormingscentrum voor de Textielindustrie » te Gent (« Belgisch Staatsblad » van 7 juni 1978).

Het koninklijk besluit van 31 mei 1978 tot vaststelling van de toegelaten grenswaarden voor de concentratie van lood in de lucht op het grondgebied van de gemeente Hoboken, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 10 juni 1978.

Het koninklijk besluit van 7 juni 1978 tot uitvoering van het koninklijk besluit n^{r} 34 van 20 juli 1967 betreffende de tewerkstelling van werknemers van vreemde nationaliteit, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 30 juni 1978.

Het koninklijk besluit van 27 april 1978 verklaart algemeen verbindend de bijzondere collectieve arbeidsovereenkomst van 12 september 1977 gesloten in het Paritair Comité voor de petroleumnijverheid en -handel betreffende de toepassing van de collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten in het Nationaal Paritair Comité voor de petroleumnijverheid en -handel (« Belgisch Staatsblad » van 13 juli 1978).

Het koninklijk besluit van 15 maart 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 20 december 1977, gesloten in het Paritair Comité voor de handel in brandstoffen, betreffende de ondernemingen welke vanaf 26 oktober 1977 onder dit paritair comité ressorteren (« Belgisch Staatsblad » van 14 juli 1978).

Het koninklijk besluit van 11 april 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 24 mei 1977, gesloten in het Paritair Comité voor het verzekeringswezen, betreffende de vastheid van betrekking (« Belgisch Staatsblad » van 27 juli 1978).

Het koninklijk besluit van 15 maart 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 12 juli 1965 tot oprichting van een Adviserende Raad voor de immigratie, en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 9 augustus 1978.

Het koninklijk besluit van 7 juli 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 17 april 1970 betreffende de aanneming van de werkplaatsen van de diamantnijverheid, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 31 augustus 1978.

Het koninklijk besluit van 19 april 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst n^{r} 32 van 28 februari 1978, gesloten in de Nationale Arbeidsraad betreffende het behoud van de rechten van de werknemers bij wijziging van werkgever ingevolge de overgang van ondernemingen krachtens overeenkomst (« Belgisch Staatsblad » van 25 augustus 1978).

De koninklijke besluiten van 15 februari 1978 en 7 juni 1978 betreffende de arbeidsduur, de tewerkstelling op zon- of feestdagen en de nachtarbeid van jeugdige werknemers in de ondernemingen welke ressorteren onder het Paritair Comité voor het filmbedrijf, verschenen in het « Belgisch Staatsblad » van 18 april 1978 en van 1 juli 1978.

Het koninklijk besluit van 21 februari 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 4 mei 1977, gesloten in het Nationaal Paritair Comité voor de scheikundige nijverheid, betreffende op zon- en feestdagen te verrichten arbeid (« Belgisch Staatsblad » van 10 juni 1978).

Het koninklijk besluit van 7 juli 1978 tot vaststelling, voor het rijdend personeel tewerkgesteld in de autocarondernemingen die onder het Paritair Comité voor het vervoer ressorteren, van afwijkende regelen betreffende de inhaalrust in geval van tewerkstelling op zon- en feestdagen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 31 augustus 1978.

Het koninklijk besluit van 22 juni 1978 betreft de zondagsrust van sommige categorieën werklieden tewerkgesteld in de ondernemingen die onder het Paritair Comité voor de petroleumnijverheid en -handel ressorteren (« Belgisch Staatsblad » van 8 september 1978).

Het koninklijk besluit van 14 juni 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 6 maart 1978, gesloten in het Paritair Comité voor de schoonmaak- en ontsmettingsondernemingen, betreffende de feestdagen welke samenvallen met een gewone dag van inactiviteit (« Belgisch Staatsblad » van 12 september 1978).

Het koninklijk besluit van 7 juni 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 maart 1978, gesloten in het Paritair Comité voor import, export, doorvoer en buitenlandse handel en voor de maritieme en expeditiekantoren betreffende het tewerkstellingsbeleid (« Belgisch Staatsblad » van 13 september 1978).

Het koninklijk besluit van 16 juni 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juli 1977, gesloten in het Paritair Comité voor de bewakingsdiensten, betreffende de werkgelegenheids- en werkzekerheidspolitiek en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 13 september 1978.

Het koninklijk besluit van 13 juli 1978 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 19 mei 1978, gesloten in het Paritair Comité voor de zeevisserij tot toekenning van een vergoeding voor verlies van zeegoed ingevolge scheepsramp, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 5 oktober 1978.

Het koninklijk besluit van 4 oktober 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 9 december 1969 betreffende het bijhouden van de individuele rekening van de werknemers (« Belgisch Staatsblad » van 7 oktober 1978).

Het koninklijk besluit van 27 april 1978 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 12 december 1977, gesloten in het Paritair Comité voor het garagebedrijf, betreffende de carenstijd bij arbeidsongeschiktheid, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 23 augustus 1978.

Het koninklijk besluit van 31 augustus 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 22 maart 1978, gesloten in het Nationaal Paritair Comité voor de sectoren welke aan de metaal-, machine- en elektrische bouw verwant zijn, betreffende de carenstijd bij arbeidsongeschiktheid van de werklieden en werksters tewerkgesteld in de koetswerkondernemingen, welke onder dat comité ressorteren (« Belgisch Staatsblad » van 10 oktober 1978).

Het ministerieel besluit van 12 juli 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 9 juli 1973 houdende reglement van de Pool van de zeelieden ter koopvaardij (« Belgisch Staatsblad » van 18 oktober 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 31 oktober 1978 verscheen het koninklijk besluit van 11 oktober 1978 houdende verruiming van het toepassingsgebied van de wet van 20 september 1948, die de organisatie van het bedrijfsleven, tot de ondernemingen die ten minste 100 werknemers tewerkstellen, omvat.

De omvorming van de Belgische Dienst Opvoering Productiviteit in een openbare instelling genaamd Instituut voor Verbetering van de Arbeidsvoorwaarden, werd vastgelegd bij koninklijk besluit n^{r} 11 van 11 oktober 1978 en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 31 oktober 1978.

Het koninklijk besluit van 23 oktober 1978 betreffende de aanwerving en de plaatsing van werknemers door de Rijksdienst voor arbeidsvoorziening met het oog op het verrichten van tijdelijke arbeid, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 11 november 1978.

In het « Belgisch Staatsblad » van 28 november 1978 verscheen het koninklijk besluit n^{r} 12 van 23 oktober 1978 betreffende de arbeidsinspectie.

ARBEIDSBESCHERMING

Het koninklijk besluit van 5 januari 1978 tot wijziging van artikel 283*bis* van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming en tot wijziging van het koninklijk besluit van 2 februari 1976 tot wijziging van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, wat betreft hefbruggen, dommekrachten, vijzels en gelijkaardige toestellen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 23 maart 1978.

Het koninklijk besluit van 10 maart 1978 wijzigt het artikel 723*bis* 15 van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 21 januari 1978.

Het koninklijk besluit van 19 januari 1978 wijzigt artikel 2 van het koninklijk besluit van 16 april 1975 tot wederinvoering van een artikel 467*bis* in het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming (« Belgisch Staatsblad » van 31 januari 1978).

Het ministerieel besluit van 6 maart 1978 tot afwijking van de voorschriften van de artikel 52.5.11 en 652 van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 10 mei 1978.

Een ander ministerieel besluit van 6 maart 1978 tot afwijking van de voorschriften van de artikelen 52.3.3.3. en 52.9.3. van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 26 april 1978.

Het koninklijk besluit van 17 mei 1978 wijzigt artikel 120*bis* van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming (« Belgisch Staatsblad » van 30 mei 1978).

Het ministerieel besluit van 18 mei 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 20 september 1977 genomen met toepassing van artikel 120*bis* van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming (« Belgisch Staatsblad » van 30 mei 1978).

Het « Belgisch Staatsblad » van 23 juni 1978 publiceert het koninklijk besluit van 29 mei 1978 tot wijziging van de bijlage I, van hoofdstuk III, van titel III, van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming.

Het koninklijk besluit van 28 november 1978 wijzigt titel II, hoofdstuk III, afdeling I, onderafdeling II, van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 8 december 1978.

Het ministerieel besluit van 13 maart 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 24 april 1964 betreffende de goedkeuring van een type van toestellen die radioaktieve stoffen bevatten, bij toepassing van artikel 3.1.d/2 van het koninklijk besluit van 28 februari 1963 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking en van de werknemers tegen het gevaar van de ioniserende stralingen (Belgisch Staatsblad » van 27 juli 1978).

Het koninklijk besluit van 7 april 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 15 maart 1976 betreffende het vervoer van gevaarlijke goederen over de weg met uitzondering van ontplofbare en radio-actieve stoffen (« Belgisch Staatsblad » van 18 april 1978).

Het koninklijk besluit van 15 februari tot wijziging van artikel 829*ter* van het algemeen reglement voor de arbeidsbescherming, werd gepubliceerd in het « Belgisch Staatsblad » van 26 april 1978.

ARBEIDSDUUR

Volgende koninklijke besluiten verklaren verbindend de collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten in de Nationale Paritaire Comités in verband met de arbeidsduur.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Bedienden uit de scheikundige nijverheid	27 april 1978	30 augustus 1978
Bewakingsdiensten	14 september 1978	22 december 1978
Haarsnijderijen	24 februari 1978	13 juni 1978
	28 juli 1978	25 oktober 1978
Handel in voedingswaren	25 oktober 1978	28 november 1978
Havenbedrijf	19 juli 1978	22 november 1978
Notarisbedienden	10 augustus 1978	17 oktober 1978
Petroleumnijverheid en -handel	22 juni 1978	8 september 1978
Scheikundige nijverheid	24 februari 1978	20 juni 1978
Schoonmaak- en ontsmettingsondernemingen	10 mei 1978	2 augustus 1978
Stoffering en houtbewerking	4 september 1978	12 december 1978
Technische land- en tuinbouwwerken	19 juli 1978	24 oktober 1978
Textielnijverheid en breiwerk	15 februari 1978	17 mei 1978
Verhuisondernemingen	19 januari 1978	25 februari 1978
Vervoerwerken in betoncentrales	16 oktober 1978	7 november 1978
Voedingsnijverheid	30 maart 1978	18 mei 1978
Wasserij-, ververij- en ontvettingsbedrijf	21 februari 1978	6 juni 1978

ARBEIDSPREMIES

Volgende koninklijke besluiten verklaren verbindend de collectieve arbeidsovereenkomsten, gesloten in de Paritaire Comités, betreffende de vaststelling en de toekenning van eindejaarspremies, van premies voor ploeg- en nachtarbeid en van sociale premies.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Bedienden uit de scheikundige nijverheid	27 april 1978	30 augustus 1978
Binnenscheepvaart	13 juli 1978	14 oktober 1978
Gezins- en bejaardenhelpsters	3 maart 1978	28 juni 1978
Haarsnijderijen	15 maart 1978	15 juli 1978
Handel in voedingswaren	12 januari 1978	25 februari 1978
Hotelbedrijf	5 juli 1978	5 september 1978
Maatschappijen voor hypothecaire leningen, sparen en kapitalisatie	22 juni 1978	14 september 1978
Metaal-, machine- en electrische bouw	3 maart 1978	29 juni 1978
	3 maart 1978	4 juli 1978
Scheikundige nijverheid	13 december 1977	24 februari 1978
	13 december 1977	8 maart 1978
Steenbakkerij	30 maart 1978	20 mei 1978
	30 maart 1978	27 juni 1978
Terugwinning van metalen	28 april 1978	18 juli 1978
Tuinbouwbedrijf	10 augustus 1978	7 oktober 1978
Vervoer :		
— openbare autobusdiensten	10 november 1978	28 november 1978
	19 december 1977	24 februari 1978

— speciale autobusdiensten en autocarondernemingen	19 december 1977	24 februari 1978
— verhuisondernemingen, meubelbewaring en aanverwante artikelen	19 juli 1978	24 november 1978
Voedingsnijverheid :		
— groentennijverheid	9 december 1977	18 januari 1978
— industriële en ambachtelijke bakkerijen en banketbakkerijen	9 maart 1978	23 december 1978
— koelnijverheid	22 december 1977	17 februari 1978
— visnijverheid	22 december 1977	14 februari 1978
— voedingsspecialiteiten	8 februari 1978	7 maart 1978

ARBEIDSVOORWAARDEN

Volgende koninklijke besluiten verklaren verbindend de collectieve arbeidsovereenkomsten in de Paritaire Comités tot vaststelling van de arbeidsvoorwaarden.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Banken	27 april 1978	25 juli 1978
	27 april 1978	2 augustus 1978
Bedienden :	5 januari 1978	31 januari 1978
— uit kleding- en confectiebedrijf	11 april 1978	27 juli 1978
— uit papiernijverheid	18 mei 1978	14 oktober 1978
Bewakingsdiensten	15 maart 1978	20 april 1978
	19 juli 1978	19 augustus 1978
	10 augustus 1978	5 september 1978
	11 juli 1978	6 september 1978
	10 augustus 1978	6 september 1978
	10 augustus 1978	14 september 1978
Binnenscheepvaart :		
— duw- en continuvaart	21 februari 1978	24 maart 1978
Bouwbedrijf	14 november 1977	20 januari 1978
Ceramiekbekleding en vloertegels	8 februari 1978	19 april 1978
Diamantnijverheid en -handel	19 april 1978	7 juli 1978
	1 juni 1978	5 september 1978
	14 september 1978	1 december 1978
Faience- en porseleinbedrijf	5 januari 1978	18 maart 1978
Filmbedrijf	19 juli 1978	5 december 1978
Gesubsidieerde inrichtingen van het vrij onderwijs	28 september 1977	26 januari 1978
Gewoon pottengoed in potaarde	12 juli 1977	25 januari 1978
	30 maart 1978	15 september 1978
Gezondheidsdiensten	26 juli 1977	4 januari 1978
Glasbedrijf	16 januari 1978	7 maart 1978
Groefbedrijf :		
— marmergroeven en -zagerijen	22 juni 1978	7 oktober 1978
Haarsnijderijen	15 maart 1978	21 september 1978
Havens :		
— Brussel en Vilvoorde	9 maart 1978	12 mei 1978
— Zeebrugge	13 december 1977	11 februari 1978
Houtnijverheid	19 januari 1978	3 maart 1978
Huiden- en lederbedrijf :		
— handschoenbedrijf	16 mei 1978	8 november 1978
— leerlooierijen, zeemtouwerijen en witlooierijen	19 december 1977	2 maart 1978
— reisartikelen en marokijnwerk	8 mei 1978	19 september 1978
Import, export en doorvoer	18 juli 1977	11 februari 1978
	8 mei 1978	17 november 1978
Kappersbedrijf en schoonheidszorgen	21 februari 1978	16 juni 1978
Kleding- en confectiebedrijf	15 maart 1978	19 juli 1978
	28 juli 1978	8 december 1978

Leerlooierij	27 april 1978	7 september 1978
Makelarij- en verzekeringsagentschappen	8 augustus 1977	12 januari 1978
Meesterkleermakers, kleermaaksters en naaisters	10 augustus 1978	9 november 1978
Metaal-, machine- en electrische bouw :	8 september 1978	21 oktober 1978
— uurwerkmakerij, bijouterie	31 augustus 1978	12 oktober 1978
Naai- en snijwerk voor dames	1 juni 1978	25 augustus 1978
Scheepsherstellingsbedrijf	9 maart 1978	5 september 1978
Scheikundige nijverheid :		
— bewerking van plastieken stoffen	1 juni 1978	21 juli 1978
— plastiekverwerkende nijverheid	28 juni 1978	28 november 1978
Schoonmaak- en ontsmettingsondernemingen	22 juni 1978	19 oktober 1978
Steenbakkerij	30 maart 1978	27 juni 1978
Stoffering en houtbewerking	30 maart 1978	19 september 1978
Technische land- en tuinbouwwerken	24 januari 1978	7 maart 1978
	31 augustus 1978	13 december 1978
Terugwinning van lompen	29 september 1978	25 november 1978
Textielnijverheid	29 november 1977	18 januari 1978
Tuinbouwbedrijf :		
— bloementeelt	21 november 1978	15 december 1978
— boomkwekerijen	14 september 1978	7 oktober 1978
— inplanten en onderhouden van planten en tuinen	16 november 1977	1 februari 1978
Vervaardigen van en de handel in jutezakken	9 juni 1978	8 september 1978
Vervoer :		
— verhuisondernemingen	22 november 1977	18 januari 1978
	19 juli 1978	7 december 1978
— goederenvervoer	1 juni 1978	1 juli 1978
	19 juli 1978	14 december 1978
— openbare autobusdiensten	7 juni 1978	1 juli 1978
Voedingsnijverheid :		
— banketbakkerijen, roomijsfabrikanten, suikerbakkers	20 oktober 1977	4 januari 1978
Wapensmederij	3 maart 1978	29 juni 1978

FAMILIAAL VERLOF (Zie ook Maatschappelijke voorzorg)

Volgende koninklijke besluiten verklaren verbindend de collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten in de Paritaire Comités in verband met afwezigheidsdagen ter gelegenheid van familiegebeurtenissen of voor de vervulling van staatsburgerlijke verplichtingen of van burgerlijke opdrachten.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Binnenscheepvaart	16 januari 1978	11 februari 1978
Handel in brandstoffen	28 juli 1978	13 september 1978
Luchtvaartmaatschappijen andere dan de SABENA	12 oktober 1978	11 november 1978
Metaal-, machine- en electrische bouw	3 maart 1978	15 augustus 1978
Schoonmaak- en ontsmettingsondernemingen	12 juni 1978	12 september 1978
Terugwinning van metalen	9 maart 1978	24 augustus 1978
	28 april 1978	18 oktober 1978
Voedingsnijverheid :		
— groentennijverheid	9 december 1977	18 januari 1978

FONDSEN VOOR BESTAANSZEKERHEID

Volgende koninklijke besluiten verklaren verbindend de collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten in de Paritaire Comités tot oprichting van fondsen voor bestaanszekerheid, van compensatiefondsen, van sociale en waarborgfondsen en tot vaststelling of wijziging van de statuten ervan.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Bedienden van het kleding- en confectiebedrijf	19 april 1978	5 september 1978
Bewakingsdiensten	16 juni 1978	13 september 1978
Bouwbedrijf	20 oktober 1977	18 april 1978
	27 april 1978	3 oktober 1978
	20 november 1978	20 december 1978
Cementagglomeratennijverheid	30 oktober 1978	2 december 1978
Diamantnijverheid en -handel	16 januari 1978	25 februari 1978
	16 januari 1978	2 maart 1978
	24 januari 1978	3 maart 1978
	15 februari 1978	27 juni 1978
Drukkerij-, grafische kunst- en dagbladbedrijf	8 februari 1978	9 juni 1978
Garagebedrijf	12 oktober 1978	1 december 1978
Gesubsidieerde inrichtingen van het vrij onderwijs	5 juli 1978	12 september 1978
Grote kleinhandelszaken	9 maart 1978	6 april 1978
Havens :		
— Antwerpen	24 januari 1978	18 februari 1978
	9 maart 1978	13 oktober 1978
— Brussel en Vilvoorde	19 december 1977	3 februari 1978
	15 maart 1978	19 juli 1978
— Gent	3 maart 1978	14 april 1978
	9 maart 1978	12 mei 1978
— Zeebrugge	3 maart 1978	30 juni 1978
	6 oktober 1978	7 november 1978
Houtnijverheid	24 januari 1978	4 maart 1978
	8 februari 1978	17 maart 1978
	22 mei 1978	23 augustus 1978
	6 oktober 1978	8 december 1978
Import, export, doorvoer	10 augustus 1978	31 augustus 1978
Kleding- en confectiebedrijf	9 december 1977	21 februari 1978
	13 april 1978	29 juni 1978
Luchtvaartmaatschappijen andere dan de SABENA	12 oktober 1978	11 november 1978
Metaal-, machine- en electrische bouw :	3 maart 1978	4 juli 1978
	31 augustus 1978	4 oktober 1978
— electriciens	3 maart 1978	29 juni 1978
— koetsbouwondernemingen	31 augustus 1978	4 oktober 1978
	14 september 1978	2 december 1978
— metaalverwerkende nijverheid	19 april 1978	4 juli 1978
	29 september 1978	20 december 1978
Papier- en kartonbewerking	28 april 1978	23 augustus 1978
Scheepsherstellingsbedrijf	15 februari 1978	20 april 1978
	3 maart 1978	20 april 1978
	3 maart 1978	27 juni 1978
Schoonmaak- en ontsmettingsondernemingen	10 augustus 1978	22 december 1978
Steenbakkerijen	16 oktober 1978	6 december 1978
Stoffering en houtbewerking	30 maart 1978	18 juli 1978
Terugwinning van lompen	11 april 1978	4 augustus 1978
Terugwinning van metalen	15 maart 1978	24 augustus 1978
Textielnijverheid en breiwerk	5 januari 1978	25 februari 1978
	8 februari 1978	7 maart 1978
	8 februari 1978	15 maart 1978
	11 april 1978	23 augustus 1978
	11 april 1978	2 september 1978

Tuinbouwbedrijf	8 februari 1978	15 maart 1978
Uitzendarbeid	8 september 1978	11 oktober 1978
Vervoer :		
— taxi- en taxibestelwagenbedrijven	1 juni 1978	14 juli 1978
— verhuizingen, meubelbewaring	19 juli 1978	14 september 1978
	19 juli 1978	5 oktober 1978
— vervoer van goederen met motorvoertuigen	28 juli 1978	24 november 1978
Vlasbereiding	8 februari 1978	20 mei 1978
	5 juli 1978	7 november 1978
Voedingsnijverheid :		
— industriële bakkerij, kleinbakkerij en kleinbanketbakkerij	16 november 1978	23 december 1978
— suikernijverheid	14 september 1978	23 november 1978
Warenhuizen	30 maart 1978	20 juli 1978
Wasserij-, ververij- en ontvettingsbedrijf	8 februari 1978	11 mei 1978
	29 september 1978	17 november 1978

JAARLIJKSE VAKANTIES

Volgende koninklijke besluiten verklaren algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten in de Paritaire Comités en betreffen de toekenning van bijkomend vakantiegeld.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Bedienden van het kleding- en confectiebedrijf	29 september 1978	5 december 1978
Bereiden en verven van pelterijen, andere dan konijnevellen	30 oktober 1978	1 december 1978
Beschutte werkplaatsen	19 april 1978	20 juli 1978
Haven van Zeebrugge	1 december 1977	24 januari 1978
Kleding- en confectiebedrijf	10 augustus 1978	8 november 1978
Technische land- en tuinbouwwerken	16 januari 1978	7 maart 1978

PARITAIRE COMITES

Het koninklijk besluit van 5 juli 1978 tot oprichting en tot vaststelling van de benaming en van de bevoegdheid van sommige paritaire comités en tot vaststelling van het aantal leden ervan, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 28 juli 1978.

Een koninklijk besluit van 1 juni 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 17 maart 1972 dat de oprichting van sommige paritaire comités en de vaststelling van de benaming en de bevoegdheid ervan regelt en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 21 oktober 1978.

Volgende koninklijke besluiten richten sommige Paritaire Comités op en stellen de benaming en de bevoegdheid ervan vast.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Bedienden van de ijzernijverheid	31 augustus 1978	13 september 1978
Binnenscheepvaart	31 augustus 1978	13 september 1978
Garagebedrijf	1 juli 1974	15 maart 1978
Gesubsidieerde inrichtingen van het vrij onderwijs	5 januari 1978	11 april 1978
Handel in brandstoffen	1 juni 1978	4 augustus 1978
Havenbedrijf	5 januari 1978	11 april 1978
Huiden- en lederbedrijf	19 juli 1978	14 september 1978
Huisbewaarders van flatgebouwen	1 juni 1978	5 augustus 1978
Houtnijverheid	14 september 1978	16 december 1978
Metaal-, machine- en elektrische bouw	29 september 1978	25 oktober 1978
Sport	10 augustus 1978	17 oktober 1978

Het koninklijk besluit van 12 oktober 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 5 juli 1978, gesloten in het Paritair Comité voor de grote kleinhandelszaken, betreffende de uitbreiding tot de werkneemsters van vijfenvijftig jaar en ouder, van de toepassing van de collectieve arbeidsovereenkomst gesloten op 19 december 1974 in de Nationale Arbeidsraad, tot invoering van een regeling van aanvullende vergoeding ten gunste van sommige bejaarde werknemers indien zij worden ontslagen (« Belgisch Staatsblad » van 12 december 1978).

Een koninklijk besluit van 11 april 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 16 december 1977 gesloten in het Paritair Comité voor het drukkerij-, grafische kunst en dagbladbedrijf, tot bepaling van het bedrag, de wijzen van toekenning en vereffening van een sluitingstoelage aan de werknemers getroffen door de sluiting van een bedrijf waar minder dan twintig werknemers zijn tewerkgesteld op het ogenblik dat het bedrijf zijn activiteit stillegt (« Belgisch Staatsblad » van 26 augustus 1978).

Het koninklijk besluit van 22 juni 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 13 april 1978, gesloten in het Paritair Comité voor het groefbedrijf, tot toekenning van een uitkering in geval van werkloosheid wegens vorst, sneeuw of ijzel aan de werklieden en de werksters tewerkgesteld in de marmergroeven en -zagerijen (« Belgisch Staatsblad » van 12 september 1978).

Het koninklijk besluit van 28 juli 1978, getroffen in uitvoering van de artikelen 3 en 10 van de wet van 30 juni 1967 tot verruiming van de opdracht van het Fonds tot vergoeding van de in geval van sluiting van ondernemingen ontslagen werknemers, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 8 augustus 1978.

Een koninklijk besluit van 13 december 1977 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 16 februari 1977, gesloten in het Nationaal Paritair Comité voor de scheikundige nijverheid, tot vaststelling van aanvullende werkloosheidsuitkeringen en vergoedingen bij ontslag om economische of technologische redenen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 24 februari 1978.

De collectieve arbeidsovereenkomst van 29 maart 1976, gesloten in het Paritair Comité voor de bedienden uit de voedingsnijverheid, waarbij in de sector « voedingsnijverheid », de waarborg en de faciliteiten van vereffening van de aanvullende vergoeding ten gunste van sommige bejaarde bedienden, indien zij worden ontslagen, worden geregeld, werd algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 12 januari 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 2 februari 1978).

De collectieve arbeidsovereenkomst van 29 maart 1976, gesloten in het Paritair Comité voor de bedienden uit de voedingsnijverheid, waarbij in de sector « suikernijverheid en haar bijprodukten » eveneens de waarborg en de faciliteiten van vereffening van de aanvullende vergoeding ten gunste van sommige bejaarde bedienden indien zij worden ontslagen, worden geregeld, werd algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 12 januari 1978 en verscheen ook in het « Belgisch Staatsblad » van 2 februari 1978.

Het koninklijk besluit van 11 april 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 24 mei 1977, gesloten in het Paritair Comité voor het verzekeringswezen, betreffende de opschorting van de arbeid om persoonlijke redenen (« Belgisch Staatsblad » van 20 juli 1978).

De collectieve arbeidsovereenkomst van 4 mei 1977, gesloten in het Nationaal Paritair Comité voor de scheikundige nijverheid, betreffende het kort verzuim, werd algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 21 februari 1978 en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 10 juni 1978.

Volgende koninklijke besluiten wijzigen het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid :

Datum van het koninklijk besluit	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
27 december 1977	7 maart 1978
24 februari 1978	25 mei 1978
11 april 1978	26 april 1978
7 juli 1978	9 september 1978
10 augustus 1978	14 september 1978
31 augustus 1978	15 september 1978

De koninklijke besluiten van 5 januari 1978, 12 juni 1978, 28 juli 1978 en 15 december 1978 wijzigen de wet van 28 juni 1966 betreffende de schadeloosstelling van de werknemers die ontslagen worden bij sluiting van ondernemingen (« Belgisch Staatsblad » van 17 februari 1978, 30 juni 1978, 8 augustus 1978 en 23 december 1978).

De volgende koninklijke besluiten stellen de voorwaarden vast, waaronder het gebrek aan werk wegens economische oorzaken de uitvoering van de arbeidsovereenkomst schorst.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Glasbedrijf	15 maart 1978	13 april 1978
Kleding- en confectiebedrijf	9 juni 1978	29 juni 1978
Ondernemingen die klederen of stofferingsvoorwerpen verven, chemisch reinigen of strijken	3 maart 1978	17 mei 1978
Papier- en kartonbewerking	16 januari 1978	11 april 1978
Schoeiselindustrie, laarzenmakers	21 februari 1978	15 maart 1978
Textielnijverheid en breiwerk	22 december 1977	25 januari 1978
Witwasserijen, zelfwasserijen en strijkondernemingen	3 maart 1978	17 mei 1978

SYNDIKALE DELEGATIES - SOCIALE VORMING - SYNDIKALE VORMING

Volgende koninklijke besluiten verklaren verbindend de collectieve arbeidsovereenkomsten, gesloten in de Paritaire Comités en betreffen het statuut van de syndicale delegaties en de syndicale en sociale vorming.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Bedienden uit papiernijverheid	3 maart 1978 8 mei 1978	15 juli 1978 3 augustus 1978
Bedienden uit scheikundige nijverheid	27 april 1978	30 augustus 1978
Bedienden uit voedingsnijverheid	19 december 1977	14 februari 1978
Drukkerij, grafische kunst- en dagbladbedrijf	9 maart 1978	23 augustus 1978
Gezins- en bejaardenhelpsters	11 april 1978	13 juli 1978
Handel in brandstoffen	5 juli 1978	13 september 1978
Handel in voedingswaren	30 oktober 1978	15 december 1978
Hotelbedrijf	5 juli 1978	5 september 1978
Metaal-, machine- en elektrische bouw	31 augustus 1978	11 oktober 1978
Opvoedings- en huisvestingsinrichtingen	3 maart 1978	19 augustus 1978
Schoonmaak- en ontsmettingsondernemingen	22 juni 1978	6 september 1978
Vervoer : — openbare en speciale autobusdiensten en autocardiensten	16 november 1977	27 januari 1978

VERVOERKOSTEN

Volgende koninklijke besluiten verklaren verbindend de collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten in de Paritaire Comités tot vaststelling van de bijdrage van de werkgevers in de vervoerkosten van de werknemers.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Bedienden uit papiernijverheid	13 april 1978	27 juni 1978
Bedienden uit voedingsnijverheid	8 februari 1978	23 maart 1978
Bosbouwbedrijf	19 juli 1978	12 september 1978

Handelsluchtvaart :		
— luchtvaartmaatschappijen andere dan de N.V. Sabena	9 maart 1978	23 augustus 1978
Houtnijverheid	22 november 1977	18 januari 1978
Import, export, doorvoer	1 juni 1978	5 september 1978
Maatschappijen voor hypothecaire leningen, sparen en kapitalisatie	9 juni 1978	14 september 1978
Papier- en kartonbewerking	19 juli 1978	30 november 1978
Scheikundige nijverheid	3 maart 1978	29 juni 1978
Schoeiselindustrie, laarzenmakers en maatwerkers	1 juni 1978	19 juli 1978
Vervoer :		
— verhuisondernemingen	17 juni 1977	21 januari 1978

Benelux

Door het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie werden in 1978 verschillende « Beschikkingen » genomen waarvan de belangrijkste hierna zijn opgesomd :

— Beschikking van het Comité van Ministers tot wijziging van Beschikking M (62) 7 van 21 mei 1962 inzake afmetingen en gewichten van bedrijfsvoertuigen welke in het intra-Beneluxverkeer zijn toegelaten.

— Beschikking van het Comité van Ministers tot vervanging van Beschikking M (71) 37 van 9 juni 1971 inzake veterinairrechtelijke voorschriften voor de doorvoer van dieren en produkten.

Op 22 september 1978 heeft het Comité voor Ministers de tekst opgesteld en ondertekend van een Derde Protocol tot wijziging van de Beneluxovereenkomst tot unificatie van accijnzen, ondertekend te Luxemburg op 29 mei 1972.

Buitenlandse handel

ECONOMISCHE EN HANDELSAKKOORDEN [Zie Europese Gemeenschappen (Buitenlandse Betrekkingen)]

INVOERRECHTEN

In de loop van het jaar werden de volgende beschikkingen in het « Belgisch Staatsblad » gepubliceerd :

— koninklijk besluit van 7 februari 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 10 februari 1978) betreffende het tarief van invoerrechten;

— protocol tot vaststelling van een Benelux-Tarief van Invoerrechten, en Bijlage, ondertekend te Brussel op 15 juni 1970 — Beschikkingen van het Comité van Ministers van de Benelux Economische Unie tot wijziging van het Benelux-Tarief van Invoerrechten [M (77) 17 en M (77) 18], opgemaakt te Luxemburg op 28 december 1977 (« Belgisch Staatsblad » van 25 maart 1978);

— wet van 31 maart 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 19 mei 1978) tot bekrachtiging van zes koninklijke besluiten betreffende het tarief van invoerrechten getroffen in de loop van het jaar 1976;

— ministerieel besluit van 5 juni 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 13 juni 1978) tot wijziging van de bijlage 5 bij het koninklijk besluit van 29 december 1975 tot regeling inzake actieve veredeling, van de vrijstelling van de rechten bij invoer;

— wet van 6 juli 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 12 augustus 1978) inzake douane en accijnzen.

IN- EN UITVOERVERGUNNINGEN

De volgende besluiten werden, in 1978, bekendgemaakt betreffende :

a) *de invoervergunningen :*

de ministeriële besluiten van 20 februari 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 21 maart 1978), 3 mei 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 23 mei 1978), 22 juni 1978 (« Belgisch Staatsblad »

van 11 juli 1978) en van 27 september 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 6 oktober 1978) wijzigen het ministerieel besluit van 20 maart 1973 waarbij de invoer van sommige goederen aan vergunning onderworpen wordt;

het ministerieel besluit van 23 november 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 5 december 1978) waarbij de invoer van sommige goederen aan vergunning onderworpen wordt, vernietigt en vervangt het ministerieel besluit van 20 maart 1973 en zijn wijzigende besluiten.

b) *de uitvoervergunningen :*

het ministerieel besluit van 22 juni 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 11 juli 1978) wijzigt het ministerieel besluit van 20 maart 1973 waarbij de uitvoer van sommige goederen aan vergunning onderworpen wordt;

het ministerieel besluit van 23 november 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 5 december 1978) waarbij de uitvoer van sommige goederen aan vergunning onderworpen wordt, vernietigt en vervangt het ministerieel besluit van 20 maart 1973 en zijn wijzigende besluiten.

Economische coördinatie (Zie Reglementering van de produktie en van de handel)

Economische expansie (Zie Investeringen)

Energie [Zie Reglementering van de produktie en van de handel (Reglementering van de energie)]

Europese Economische Gemeenschap

ALGEMENE PROBLEMEN EN WERKING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE MARKT

Met ingang van 1 januari 1978 tot en met 30 juni nam Denemarken het voorzitterschap waar van de Raad der Europese Gemeenschap en van de eronder sorterende organen. Op 1 juli nam de Duitse Bondsrepubliek op haar beurt het voorzitterschap van de Raad waar voor een periode van 6 maanden.

Per 1 januari vallen het Verenigd Koninkrijk, Denemarken en Ierland onder het gemeenschappelijk stelsel, aangezien de door het toetredingsverdrag voorziene overgangsperiode op 31 december 1977 eindigde.

Op 5 december heeft de Raad van de Europese Gemeenschappen de 3 wijzen aangeduid om de institutionele gevolgen na te gaan van een verruiming van de E.E.G.

Van 6 tot 7 juli kwam te Bremen onder voorzitterschap van Kanselier Schmidt de Europese Raad bijeen. Er werd een akkoord bereikt inzake een nauwere samenwerking op het gebied van het monetair beleid binnen de Gemeenschap.

Op 19 december werden de mandaten van de heer Jenkins, voorzitter en de heren Haferkamp, Ortoli, Gundelach en Vredeling, ondervoorzitters van de Commissie van de Europese Gemeenschap met 2 jaar verlengd.

DOUANE-UNIE

Op 1 december keurde de Raad van de Europese Gemeenschappen het E.E.G.-douanetarief voor 1979 goed. Het omvat geen belangrijke wijzigingen ten opzichte van het tarief voor 1978, de jongste douaneverminderingen met de G.A.T.T. overeengekomen, uitgezonderd.

ECONOMISCH, MONETAIR EN FINANCIEEL BELEID

Op 1 januari werd het nieuw reglement inzake de algemene gemeenschapsbegroting van kracht. Dit reglement bepaald de nieuwe indeling van de budgettaire markten tussen de Europese instellingen, houdt een vereenvoudiging in van de begrotingsprocedures en slaat vooral op de algemene toepassing van de Europese rekeneenheid (E.U.C.) voor de algemene begroting.

Per 1 januari diende de E.E.G. eveneens te beschikken over een begroting, door eigen middelen gefinancierd. Aangezien de voorwaarden om de eigen middelen te kunnen gebruiken voor de begroting van de Gemeenschappen niet vervuld zijn, zullen de lidstaten gedurende nog een jaar voor de begroting financiële bijdragen leveren op basis van hun bruto nationaal produkt ter aanvulling van de overmaking uit hoofde van de douanerechten en landbouwheffingen.

Op 10 februari besloten de Ministers en directeurs van de centrale banken van de landen van de slang de kroon van Noorwegen met 8 % te devalueren, gezien het verloop van de betalingsbalans van Noorwegen.

Op 16 oktober heeft de Raad van de Europese Economische Gemeenschappen een besluit goedgekeurd waarbij een nieuw financieel middel voor de leningen ter bevordering van produktieve investeringen tot stand komt.

Op 6 december heeft de Europese Raad een resolutie goedgekeurd met het oog op het toepassen per 1 januari 1979 van het Europees Muntstelsel (E.M.S.). Op 18 december hebben de Raad van de Europese Gemeenschappen en de gouverneurs van de centrale banken voorbereidselen getroffen voor het toepassen van het E.M.S. op 1 januari 1979. De tekst inzake de van krachtwording van het E.M.S. werd voor de gehele Gemeenschap opgevat. Niettemin heeft het Verenigd Koninkrijk verklaard zich er niet te zullen aan houden. Frankrijk liet evenwel verstek gaan en blijft op zijn standpunt zolang het probleem van de compenserende landbouwbedragen niet beslecht is.

Op 12 december heeft de regering van Noorwegen besloten zijn munt uit de Europese muntslang te trekken.

ENERGIEBELEID

Op 8 maart heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen het verslag goedgekeurd over de toestand van de energie in de Gemeenschap in 1977 en de vooruitzichten voor 1978.

HANDELSBELEID

Op 5 april besloot de Raad van de Europese Gemeenschappen de nieuwe richtlijnen inzake de voorwaarden van de uitvoerkredieten per 1 april toe te passen. Deze werden op 22 februari in het kader van de O.E.S.O. overeengekomen. De richtlijnen zijn van toepassing op de uitvoerkredieten die door de overheid gesteund worden en een terugbetalingstermijn hebben van 2 jaar of meer.

Deze richtlijn werd tot 31 mei 1979 verlengd door een besluit van de Raad van 20 november.

Op 30 mei keurde de Raad van de Europese Gemeenschappen een richtlijn van de E.E.G. goed inzake de coördinatie van de nationale bepalingen op het gebied van de medeverzekering die reeds op 17 april goedgekeurd werd.

Op 9 november onderzocht de Commissie van de Europese Gemeenschappen de problemen van de industrie der synthetische vezels, en meer bepaald die van de bestaande overcapaciteiten.

INDUSTRIEEL BELEID

Op 27 juni heeft de Raad een stelsel van borgstelling in geval van inbreuk op de minimumprijs voor staal voor een proefperiode van 3 maand goedgekeurd. Dit stelsel werd op 29 september door de Commissie voor 2 maand verlengd.

Gezien de aanhoudende crisis in de ijzer- en staalnijverheid besloot de Raad van de Europese Gemeenschappen op 19 december het anti-crisisstelsel in de ijzer- en staalnijverheid voor 1979 te verlengen.

INTERNE MARKT

Op 27 juni keurde de Raad de vierde richtlijn inzake de jaarlijkse rekeningen van de kapitaalvennootschappen goed.

Op 27 juni keurde de Raad de vierde richtlijn over het vennootschapsrecht goed met het oog op de harmonisering van de jaarrekeningen en balansen van de kapitaalvennootschappen.

Op 9 oktober hechtte de Raad van de Europese Gemeenschappen zijn goedkeuring aan de derde richtlijn inzake het vennootschapsrecht met het oog op eenvormige gemeenschappelijke bepalingen inzake de nationale fusies van naamloze vennootschappen.

Op 27 juni keurde de Raad 2 richtlijnen goed. Een eerste heeft betrekking op de wederzijdse erkenning van diploma's, getuigschriften en andere titels van tandartsen en omvat een reeks maatregelen ten einde de daadwerkelijke uitoefening van het vestigingsrecht en de vrije uitoefening van diensten te vergemakkelijken. Een tweede heeft betrekking op de coördinatie van de wettelijke bepalingen, reglementeringen en administratieve bepalingen betreffende de tandartsen.

Op 22 december heeft de Raad van de Europese Gemeenschappen een reeks bepalingen goedgekeurd met het oog op de daadwerkelijke verwezenlijking van het vestigingsrecht en de vrije uitoefening van het beroep van veearts in de Gemeenschap.

LANDBOUW- EN VISSERIJBELEID

Op 12 mei werden de Ministers van Landbouw van de E.E.G. het eens over de landbouwprijzen voor de campagne 1978-1979 en over een aantal bijkomende maatregelen. Het algemeen prijzenniveau werd gemiddeld met 2,25 % verhoogd; agri-monetaire aanpassingen veroorzaakten een verschillende verhoging van de prijzen voor bepaalde lidstaten. Een reeks maatregelen werd eveneens aangenomen, onder meer ten gunste van de landbouw in het Middellandse Zeegebied en van de wijnsector.

Op 19 december kwam de Raad van de Europese Gemeenschap tot een akkoord betreffende de nog hangende problemen in verband met de wijnbouw, met name de minimumprijzen en de verplichte distillatie in geval van overschot.

MEDEDINGINGSBELEID

Op 18 mei heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen haar zevende verslag gepubliceerd over het concurrentiebeleid samen met het Elfde Algemeen verslag over de werkzaamheden van de Europese Gemeenschappen.

MILIEU EN BESCHERMING VAN DE CONSUMENTEN

Op 30 mei heeft de Raad van de Europese Gemeenschap een reeks richtlijnen inzake de milieubescherming goedgekeurd. De Raad bevestigde eveneens zijn instemming met richtlijnen die de Commissie op 4 mei inzake de strijd tegen de zeevervuiling door koolwaterstoffen vastlegde.

SOCIAAL BELEID

Het verloop van de sociale toestand in de Gemeenschap in 1977 en het door de Commissie beoogde beleid om de stijgende werkloosheid in de lidstaten tegen te gaan, werden geanalyseerd in de « Uiteenzetting over het verloop van de sociale toestand in de Gemeenschap in 1977, die op 20 april gepubliceerd werd.

Op 7 juni werd de overeenkomst ondertekend die op het Europees Vakbondinstituut van toepassing is. Dit Instituut heeft ten doel, de arbeiders en hun organisaties een betere vorming en informatie te geven en aldus bij te dragen tot de ontwikkeling van een Europees bewustzijn en een verbetering van de levens- en arbeidsvoorwaarden in de E.E.G.

Op 12 oktober legde de Commissie van de Europese Gemeenschappen de Raad en het Europese Parlement het zesde jaarverslag van het Europees Sociaal Fonds over 1977 voor.

Op 27 november heeft de Raad van de Europese Gemeenschappen besloten de aanwerving van jonge werklozen door middel van een reeks subsidies in de hand te werken. De Raad heeft bovendien een richtlijn goedgekeurd waardoor de gelijke behandeling van man en vrouw inzake sociale zekerheid bewerkelijkt wordt.

Op 9 november had te Brussel een drieledige conferentie plaats over de expansie en de werkgelegenheid, waaraan de vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties en de leden van de Raad en de Europese Economische Commissie deelnamen. Tijdens de conferentie konden geen besluiten worden gevormd en het dossier werd doorgestuurd naar het Permanent Comité voor de Werkgelegenheid.

Verruiming

Op 19 december heeft de Raad het verzoek tot toetreding van Spanje van 28 juli aanvaard en is bereid in februari 1979 de onderhandelingen aan te vatten.

Op 21 december werden de onderhandelingen afgesloten met het oog op de toetreding tot de E.E.G. van Griekenland, dat op 1 januari 1981 de 10de lidstaat van de Gemeenschap zou worden.

Op 17 oktober werden de onderhandelingen met het oog op de toetreding van Portugal tot de E.E.G. officieel aangevat.

Vervoerbeleid

Op 1 januari werd, bij wijze van experiment, het nieuwe gemeenschappelijk tariefstelsel voor 5 jaar van kracht voor het internationaal vervoer van goederen over de weg binnen de E.E.G. en dit, ter vervanging van het stelsel van tariefreferenties.

Op 23 november besloot de Raad van de Europese Gemeenschappen een reeks bepalingen uit te werken inzake het vervoer over zee en over de binnenwateren, en dit, in het licht van de recente ernstige ongevallen langs de kusten van de Lidstaten.

Wetenschap en onderzoek

Op 30 mei besloot de Raad de oprichting van een gemeenschappelijke onderneming « Joint European Torus (JET). Tevens besloot de Raad de wijziging van het onderzoek- en onderwijsprogramma (1976-1980) voor de E.G.K.S. op het gebied van de fusie en de fysica van het plasma, door het project in dit programma in te schakelen.

BUITENLANDSE BETREKKINGEN VAN DE GEMEENSCHAP

Derde landen

Op 24 maart ondertekenden de E.E.G. en Japan een gemeenschappelijke verklaring nopens hun economische en handelsbetrekkingen. In de bewoording van deze verklaring wordt het licht geworpen op de ernstige problemen die rijzen door het toenemend tekort van het handelsverkeer van de Gemeenschap ten aanzien van Japan.

Op 1 juni werd de handelsovereenkomst tussen de Europese Gemeenschap en de Volkrepubliek China, met een looptijd van 5 jaar, van kracht.

Van 20 tot 25 november werden te Brussel besprekingen gehouden tussen de Comecon-secretaris en de Europese commissaris voor de buitenlandse betrekkingen, maar de partijen konden geen overeenstemming over de toekomst van hun betrekkingen bereiken.

Internationale Organisaties

Op 24 oktober ondertekende de E.E.G., namens de negen lidstaten en met de andere acht landen (Canada, Ijsland, Noorwegen, Portugal, D.D.R., Roemenië, U.S.S.R. en Denemarken voor de Faroëreilanden) een overeenkomst omtrent de toekomstige multilaterale samenwerking inzake de visvangst in de Noord-Atlantische Oceaan, waarbij o.m. de oprichting per 1 januari 1979 van de Organisatie van de visvangst in het noord-westen van de Atlantische Oceaan wordt beoogd.

Op 15 november hechtte de Raad zijn goedkeuring aan de overeenkomst tussen de E.E.G. en de Bank voor internationale regelingen (B.I.R.) betreffende de gebeurlijke herfinanciering van de schuldvorderingen in reeks van de financiële bijstand op middellange termijn van de E.E.G.

LANDEN IN AFRIKA, HET CARAIBISCHE GEBIED EN DE STILLE OCEAAN

Op 20 februari werd de republiek Djiboeti de 50ste ACS-Lidstaat van het Verdrag van Lomé.

Op 23 maart werd het handelsstelsel ten voordele van Papouasië, Nieuw-Guinea, Sao-Tomé, Principe en Cabo Verde tot 31 december verlengd gezien de vertraging in de ondertekening van de toetredingsakkoorden tot de overeenkomst van Lomé van deze 3 landen.

Op 18 juli keurde de Raad een ontwerpbesluit van de Ministerraad A.C.S.-E.E.G. goed in verband met de goedkeuring van de toetreding van de Salomon-eilanden tot de overeenkomst van Lomé.

Op 24 juli openden te Brussel de E.E.G., de Afrikaanse landen, de Caraïbische eilanden en de landen van de Stille Oceaan (A.C.S.) die de overeenkomst van Lomé ondertekenden, plechtig de onderhandelingen met het oog op de hernieuwing van de overeenkomst van Lomé, die in 1975 ondertekend werd en op 1 maart 1980 vervalt.

Op 1 november werden de akkoorden van kracht die op 28 maart 1977 ondertekend werden met de toetreding van de Republiek Cabo Verde, Papouasië-Nieuw Guinea en de Republiek Sao-Tomé en Principe.

Op 14 december traden drie vroegere Britse kolonies, de Salamon-eilanden, Tuvalu en de Dominikaanse eilanden tot de conventie toe.

MIDDELLANDSE ZEELANDEN

Op 1 januari werd het aanvullend protocol bij de associatie E.E.G./Malta dat op 27 oktober 1977 ondertekend werd, van kracht.

Op 26 juni heeft de Raad de interimakkoorden tussen de E.E.G. en de landen van Maghreb (Algerië, Marokko, Tunesië) en Mackrek (Egypte, Jordanië, Libanon, Syrië) tot 31 december verlengd.

Op 1 juli werden de twee aanvullende protocols bij de associatie-overeenkomst E.E.G./Malta van kracht die het invoerstelsel regelen voor de landbouwprodukten van Cyprus in 1978 en 1979.

Op 1 augustus werd het tweede op 28 februari 1977 ondertekende financieel protocol tussen de E.E.G. en Griekenland van kracht.

Op 23 november keurde de Raad een reglement goed inzake het sluiten van een op 15 september 1977 ondertekend financieel protocol tussen de Gemeenschap en de Republiek Cyprus.

Op 1 november werden de samenwerkingsakkoorden tussen de E.E.G. enerzijds en Algerije, Marokko, Tunesië, Egypte, Libanon, Syrië en Jordanië anderzijds van kracht; tevens werden de procedures goedgekeurd betreffende de financiële en aanvullende protocollen met Israël, Portugal en Malta.

SAMENWERKING EN ONTWIKKELING

Op 1 februari heeft de Raad van de Europese Economische Gemeenschap zijn hulpprogramma voor 1978 goedgekeurd inzake graangewassen dat slaat op 1 287 000 t.

Op 7 februari heeft de Raad van de Europese Gemeenschappen bevestigd dat het volume van de voedselhulp in afgeroomd melkpoeder voor 1978 op 150 000 t vastgesteld werd.

Op 2 mei werd er tussen de E.E.G. en de lidstaten enerzijds en de Internationale Ontwikkelingsassociatie anderzijds een overeenkomst ondertekend inzake de « speciale actie » waartoe besloten werd tijdens de Conferentie inzake de Internationale Economische Samenwerking. De bijdrage van de E.E.G. beloopt 385 miljoen dollar.

Op 18 december heeft de Raad van de Europese Gemeenschap het algemeen preferentiestelsel ten voordele van de ontwikkelingslanden voor 1979 goedgekeurd.

FISCALITEIT

Belastingen op het inkomen en daarmee gelijkgestelde belastingen

Een wet van 20 februari 1978 betreft de wijziging van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (« Belgisch Staatsblad » van 11 maart 1978).

Een koninklijk besluit van 1 maart 1978 betreft de erkenning van culturele instellingen inzake belastingvrijstelling van bepaalde giften (« Belgisch Staatsblad » van 12 mei 1978).

Bij koninklijk besluit van 24 mei 1978 wordt het koninklijk besluit van 8 juli 1970 houdende de algemene verordening betreffende de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde belastingen, gewijzigd (« Belgisch Staatsblad » van 7 juni 1978).

Een koninklijk besluit van 22 maart 1978 betreft de erkenning van culturele instellingen inzake belastingvrijstelling van bepaalde giften (« Belgisch Staatsblad » van 15 september 1978).

Een koninklijk besluit van 5 oktober 1978 betreft de uitvoering van de artikelen 299*bis* van het Wetboek van inkomstenbelastingen en 30*bis* van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (« Belgisch Staatsblad » van 7 oktober 1978).

Een koninklijk besluit van 25 september 1978 betreft de wijziging met het oog op het bevorderen van de privé-investeringen, van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (« Belgisch Staatsblad » van 19 oktober 1978).

Een koninklijk besluit van 24 oktober 1978 betreft de wijziging van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelasting (« Belgisch Staatsblad » van 25 november 1978).

Een koninklijk besluit van 24 oktober 1978 betreft de wijziging, op het stuk van de provisies bestemd om het hoofd te bieden aan de waarschijnlijke verliezen of lasten, van het koninklijk besluit van 4 maart 1965 tot uitvoering van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (« Belgisch Staatsblad » van 25 november 1978).

Belasting over de toegevoegde waarde

Een koninklijk besluit van 28 november 1977 betreft de vaststelling van de op de opbrengst van de belasting over de toegevoegde waarde van het jaar 1977 vooraf te nemen sommen (« Belgisch Staatsblad » van 21 januari 1978).

Een koninklijk besluit van 8 maart 1978 betreft de wijziging van de koninklijke besluiten n^{r} 1, van 23 juli 1969 en n^{r} 12, van 3 juni 1970, genomen ter uitvoering van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (« Belgisch Staatsblad » van 14 maart 1978).

Een wet van 27 februari 1978 betreft de wijziging van het Wetboek der registratie-, hypotheek- en griffierechten (« Belgisch Staatsblad » van 1 april 1978).

Een koninklijk besluit van 31 maart 1978 betreft de wijziging van de koninklijke besluiten, genomen ter uitvoering van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, n^{r} 1 van 23 juli 1969, n^{r} 3 van 10 december 1969, n^{r} 4 van 29 december 1969, n^{r} 13 van 3 juni 1970, n^{r} 14 van 3 juni 1970, n^{r} 15 van 3 juni 1970, n^{r} 16 van 3 juni 1970, n^{r} 17 van 20 juli 1970, n^{r} 19 van 20 juli 1970, n^{r} 22 van 15 september 1970, n^{r} 23 van 19 oktober 1970, n^{r} 24 van 23 oktober 1970 en n^{r} 28 van 23 december 1970, en tot opheffing van het koninklijk besluit n^{r} 25 van 13 november 1970 (« Belgisch Staatsblad » van 11 april 1978).

Een ministerieel besluit van 31 maart 1978 betreft de wijziging van de ministeriële besluiten, genomen ter uitvoering van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde, n^{r} 3 van 24 november 1970, n^{r} 5 van 9 december 1970, n^{r} 6 van 9 december 1970 en tot opheffing van de ministeriële besluiten n^{r} 4 van 9 december 1970 en n^{r} 7 van 27 januari 1971 (« Belgisch Staatsblad » van 11 april 1978).

Een koninklijk besluit van 19 april 1978 betreft de wijziging van het koninklijk besluit nr 20 van 20 juli 1970, tot vaststelling van de tarieven van de belasting over de toegevoegde waarde en tot indeling van de goederen en de diensten bij die tarieven (« Belgisch Staatsblad » van 25 april 1978).

Een koninklijk besluit van 19 april 1978 betreft de wijziging van het koninklijk besluit nr 26 van 2 december 1970, met betrekking tot het onderwerpen van de openbare instellingen aan de belasting over de toegevoegde waarde (« Belgisch Staatsblad » van 25 april 1978).

Een koninklijk besluit van 15 juni 1978 wijzigt het koninklijk besluit nrs 7 en 18 van 27 december 1977, genomen ter uitvoering van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (« Belgisch Staatsblad » van 22 juni 1978).

Een koninklijk besluit van 25 september 1978 betreft de inrichting van de terugbetaling in speciën van de fiscale zegels waarvan de intrekking bij koninklijk besluit van 7 december 1977 werd bevolen (« Belgisch Staatsblad » van 30 september 1978).

Een koninklijk besluit van 9 oktober 1978 betreft de wijziging van het koninklijk besluit nr 1 van 23 juli 1969, met betrekking tot de regeling voor de voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde (« Belgisch Staatsblad » van 13 oktober 1978).

Een koninklijk besluit van 29 september 1978 betreft de wijziging van het koninklijk besluit van 6 mei 1975 betreffende het heffen van taksen en bijkomende taksen inzake de exploitatie van taxidiensten (« Belgisch Staatsblad » van 24 oktober 1978).

Een koninklijk besluit nr 37 van 6 december 1978 betreft de aftrek van de belasting over de toegevoegde waarde op bedrijfsmiddelen tijdens het jaar 1979 (« Belgisch Staatsblad » van 19 december 1978).

DOUANEN EN ACCIJNZEN

Een ministerieel besluit van 30 december 1977 betreft het verlenen van een toelage aan tuinders als gedeeltelijke compensatie van de verhoging der accijnsrechten op gasolie en lichte stookolie en ter volledige terugbetaling van de accijnsrechten op zware en extra zware stookoliën (« Belgisch Staatsblad » van 7 februari 1978).

Een ministerieel besluit van 29 juni en een koninklijk besluit van 19 juli 1978 betreffen de wijziging van de tabel der fiscale bandjes voor tabak (« Belgisch Staatsblad » van 1 juli en van 28 juli 1978).

Een ministerieel besluit van 28 juli 1978 betreft het fiscaal stelsel van gefabriceerde tabak (« Belgisch Staatsblad » van 29 juli 1978).

Een koninklijk besluit van 2 augustus 1978 betreft de wijziging van het accijnsstelsel voor suiker vervaardigd in den lande (« Belgisch Staatsblad » van 1 september 1978).

Een koninklijk besluit van 12 juli 1978 betreft de coördinatie van de wetsbepalingen betreffende het accijnsregime van alcohol (« Belgisch Staatsblad » van 21 september 1978).

Een koninklijk besluit van 12 juli 1978 betreft de coördinatie van de wetsbepalingen betreffende het accijnsregime van alcohol (« Belgisch Staatsblad » van 21 september en van 14 oktober 1978).

Een ministerieel besluit van 10 oktober 1978 betreft het verlenen van een toelage aan tuinders als gedeeltelijke compensatie van de verhoging der accijnsrechten op gasolie en lichte stookolie en ter volledige terugbetaling van de accijnsrechten op zware en extra zware stookoliën (« Belgisch Staatsblad » van 25 oktober 1978).

Een wet van 20 juli 1978 betreft de goedkeuring van het Zesde Protocol ondertekend te Brussel op 26 januari 1976, bij het Verdrag van 's Gravenhage van 18 februari 1950, tussen het Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het Koninkrijk der Nederlanden tot unificatie van accijnzen en van het waarborgrecht (« Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978).

DUBBELE BELASTING

De overeenkomst van 19 juni 1975 tussen België en Tsjechoslowakije tot het vermijden van dubbele belasting (« Belgisch Staatsblad » van 13 december 1977) is op 17 december 1977 in

werking getreden en is in beide landen van toepassing op de bij de bron verschuldigde belastingen op inkomsten die zijn toegekend of betaalbaar gesteld vanaf 1 januari 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 14 februari 1978).

Een koninklijk besluit van 24 februari 1978 betreft een wijziging van het koninklijk besluit n^{r} 2, van 7 november 1969 en n^{r} 19 van 20 juli 1970, genomen ter uitvoering van het Wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde (« Belgisch Staatsblad » van 2 maart 1978).

Het bericht op 19 augustus 1978 medegedeeld aan de inwoners van België die dividenden, intrest of royaltie's uit bronnen in Israël verkrijgen en aan de Belgische banken en andere tussenpersonen bij de betaling van de hierboven vermelde inkomsten, betrof de op 13 juli 1972 tussen België en Israël gesloten overeenkomst tot het vermijden van dubbele belasting (« Belgisch Staatsblad » van 1 november 1975 en van 19 augustus 1978).

Een wet van 8 juni 1978 betreft de goedkeuring van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Poolse Volksrepubliek tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belasting naar het inkomen en naar het vermogen en van het Slotprotocol, ondertekend te Brussel op 14 september 1976 (« Belgisch Staatsblad » van 19 september 1978).

Een wet van 10 augustus 1978 betreft de goedkeuring van de Overeenkomst tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van de Socialistische Republiek Roemenië tot het vermijden van dubbele belasting inzake belasting naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Boekarest op 14 oktober 1976. (« Belgisch Staatsblad » van 4 oktober 1978).

Een bericht van 26 oktober 1978 betreft de Overeenkomst van 4 mei 1972 tussen België en Marokko tot het vermijden van dubbele belasting (« Belgisch Staatsblad » van 8 maart 1975 en van 26 oktober 1978).

Een wet van 2 maart 1978 betreft de goedkeuring van de Overeenkomst tussen het Koninkrijk België en de Republiek Finland tot het vermijden van dubbele belasting en tot het voorkomen van het ontgaan van belasting inzake belasting naar het inkomen en naar het vermogen, ondertekend te Brussel op 18 mei 1976 (« Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978).

Invoerrechten [Zie Buitenlandse handel (Invoerrechten)]

LENINGEN

Lijst der machtigingsbesluiten

Bij de wet van 14 december 1977 werd de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd, onder waarborg van de Staat, leningen aan te gaan tot een beloop van maximum 5,5 miljard frank, ten einde het haar mogelijk te maken een bedrijfskapitaal samen te stellen (« Belgisch Staatsblad » van 5 januari 1978).

Een koninklijk en een ministerieel besluit van 20 januari 1978 en een ministerieel besluit van 23 januari 1978 betreffen de uitgifte van de 9,50 % lening 1978-1986 (« Belgisch Staatsblad » van 21 januari 1978 en van 25 januari 1978).

Bij de wet van 10 januari 1978 wordt de Regie van Telegrafie en Telefonie gemachtigd uit te geven onder waarborg van de Staat, enerzijds, leningen voor een totaal nominaal bedrag van 20 miljard, tot dekking van nieuwe uitgaven van eerste aanleg; anderzijds, leningen voor vernieuwing van de uitgiften gedaan of te doen tot dekking van de investeringsuitgaven (« Belgisch Staatsblad » van 28 januari 1978).

Bij koninklijk besluit van 21 november 1977 wordt de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting gemachtigd, onder staatswaarborg, een lening van vijf miljard frank per tranche uit te geven (« Belgisch Staatsblad » van 4 februari 1978).

Een koninklijk en een ministerieel besluit van 27 januari 1978 betreffen de vernieuwing van de obligaties van de 3,5 % schuld van 1937 (« Belgisch Staatsblad » van 7 februari 1978).

Een koninklijk besluit van 20 februari 1978 en een ministerieel besluit van 23 februari 1978 betreffen de uitgifte van de 9 % lening 1978-1986 van het Wegenfonds (« Belgisch Staatsblad » van 21 en van 25 februari 1978).

Een koninklijk en een ministerieel besluit van 21 april 1978 en een ministerieel besluit van 24 april 1978 betreffen de uitgifte van de 8,50 % lening 1978-1985 (« Belgisch Staatsblad » van 22 april en van 26 april 1978).

Bij ministerieel besluit van 21 oktober 1977 wordt het Fonds voor de Ontwikkeling van de Vrije Universiteiten gemachtigd met staatswaarborg, een lening uit te geven nominaal groot vijfhonderd miljoen frank (« Belgisch Staatsblad » van 19 mei 1978).

Bij koninklijk besluit van 12 april 1978 wordt de coöperatiënvennootschap « Woningfonds van de Bond der Kroostrijke Gezinnen van België » gemachtigd, onder staatswaarborg, een lening aan te gaan, voor een effectief bedrag van 4 miljard frank (« Belgisch Staatsblad » van 21 juni 1978).

Bij koninklijk besluit van 8 juni 1978 wordt de Regie van Telegrafie en Telefonie gemachtigd, met staatswaarborg, een 8,5 % lening 1978-1986 aan te gaan (« Belgisch Staatsblad » van 10 juni 1978).

Bij koninklijk besluit van 23 mei 1978 wordt de Nationale Landmaatschappij gemachtigd, onder staatswaarborg, een lening uit te geven van twee miljard frank (« Belgisch Staatsblad » van 24 juni 1978).

Bij de wet van 3 juli 1978 wordt de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd, onder waarborg van de Staat, leningen uit te schrijven ten belope van een som van 917 miljoen frank tot dekking van de kosten voor eerste aanleg (« Belgisch Staatsblad » van 8 augustus 1978).

Bij ministerieel besluit van 10 augustus 1978 wordt het Fonds voor de ontwikkeling van de Vrije Universiteiten gemachtigd met staatswaarborg, een lening uit te geven nominaal groot drie miljard achthonderd miljoen frank (« Belgisch Staatsblad » van 12 augustus 1978).

Een ministerieel besluit van 28 juli 1978 betreft de goedkeuring voor het Vlaamse gewest, van wijzigingen in het reglement van de leningen toe te staan door het Woningfonds van de Bond der Kroostrijke Gezinnen van België door middel van de kapitalen die voortkomen van het Fonds B 2. (« Belgisch Staatsblad » van 15 augustus 1978).

Bij koninklijk besluit van 26 juni 1978 wordt de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting gemachtigd, onder staatswaarborg, een lening van vijf miljard frank uit te geven (« Belgisch Staatsblad » van 19 augustus 1978).

Een koninklijk en een ministerieel besluit van 29 augustus 1978 en een ministerieel besluit van 31 augustus 1978 betreffen de uitgifte van de 8,75 % lening 1978-1986 (« Belgisch Staatsblad » van 30 augustus en van 1 september 1978).

Een koninklijk besluit van 31 juli 1978 betreft de vaststelling van de intrest- en delgingslasten, te dragen door de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting op de gedurende het jaar 1978 te lichten tranches van haar leningen (« Belgisch Staatsblad » van 12 september 1978).

Een koninklijk besluit van 31 juli 1978 betreft de vaststelling van de intrest- en delgingslasten te dragen door de Nationale Landmaatschappij op de gedurende het jaar 1978 te lichten tranches van haar leningen (« Belgisch Staatsblad » van 15 september 1978).

Een koninklijk besluit van 28 augustus 1978 betreft de machtiging van de Belgische Radio en Televisie van de Franse Cultuurgemeenschap om bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas een lening aan te gaan onder waarborg van de Staat voor een bedrag van driehonderd vierentwintig miljoen frank (« Belgisch Staatsblad » van 10 oktober 1978).

Een koninklijk besluit van 22 mei 1978 betreft de machtiging van de Belgische Radio en Televisie van de Franse Cultuurgemeenschap om bij de Algemene Spaar- en Lijfrentekas een lening aan te gaan, onder waarborg van de Staat, voor een bedrag van honderd zesenzeventig miljoen frank (« Belgisch Staatsblad » van 12 oktober 1978).

Bij koninklijk besluit van 18 augustus 1978 wordt de Nationale Maatschappij voor de Huisvesting gemachtigd, onder staatswaarborg, een lening uit te geven van één miljard frank (« Belgisch Staatsblad » van 18 oktober 1978).

Een koninklijk besluit van 17 november 1978 en een ministerieel besluit van 20 november 1978 betreffen de uitgifte van de 8,75 % lening 1978-1985 van het Wegenfonds (« Belgisch Staatsblad » van 18 en van 22 november 1978).

Een koninklijk besluit van 20 december 1977 betreft de bestemming van het provisioneel krediet voorzien bij de decreten houdende de begroting van de Culturele Zaken van de Franse en Nederlandse Cultuurgemeenschappen voor het begrotingsjaar 1977, sector Volksgezondheid en Gezin (« Belgisch Staatsblad » van 12 januari 1978).

Een wet van 19 december 1977 betreft de aanpassing van de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het begrotingsjaar 1977 (« Belgisch Staatsblad » van 13 januari 1978).

Een koninklijk besluit van 4 januari 1978 betreft de uitvoering van artikel 42 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 (« Belgisch Staatsblad » van 14 januari 1978).

Een wet van 22 december 1977 betreft de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1977 (« Belgisch Staatsblad » van 21 januari 1978).

Een koninklijk besluit van 5 januari 1978 betreft de instelling van een ministerieel comité voor budgettair beleid (« Belgisch Staatsblad » van 2 februari 1978).

Een koninklijk besluit van 24 januari 1978 betreft de uitvoering van artikel 176 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 (« Belgisch Staatsblad » van 15 februari 1978).

Een wet van 24 januari 1978 betreft de begroting van Pensioenen voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 23 februari 1978).

Een wet van 1 februari 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Sociale Voorzorg voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 7 maart 1978).

Een wet van 9 februari 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Landbouw voor het begrotingsjaar 1978. (« Belgisch Staatsblad » van 18 maart 1978).

Bij decreet van 30 maart 1978 wordt de bestemming vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten welke in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 31 maart 1978).

Bij decreet van 30 maart 1978 wordt de bestemming vastgesteld van nieuwe voorlopige kredieten die in mindering komen van de begroting van de Culturele Zaken van de Franse Cultuurgemeenschap en van de begroting van Nationale Opvoeding, franstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 31 maart en van 6 april 1978).

Een wet van 15 februari 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Justitie voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 5 april 1978).

Een koninklijk besluit van 7 april 1978 betreft de uitvoering van artikel 181 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 (« Belgisch Staatsblad » van 20 april 1978).

Een wet van 10 maart 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Financiën voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 26 april 1978).

Een wet van 11 mei 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 25 mei 1978).

Een ministerieel besluit van 17 januari 1978 betreft de uitvoering van artikel 90 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 (« Belgisch Staatsblad » van 25 mei 1978).

Een ministerieel besluit van 1 maart 1978 betreft een wijziging van het ministerieel besluit van 17 januari 1978 houdende uitvoering van artikel 90 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 (« Belgisch Staatsblad » van 25 mei 1978).

Een koninklijk besluit van 7 juni 1978 betreft de vaststelling van de cijfers overeenstemmend met de verdelingscriteria van de globale som voorbehouden voor de uitgaven van het gewestelijk beleid voor 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 15 juni 1978).

Een wet van 21 april 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Binnenlandse Zaken voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 17 juni 1978).

Een wet van 31 mei 1978 betreft de begroting van de Diensten van de Eerste Minister voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 20 juni 1978).

Bij wet van 30 juni 1978 worden nieuwe voorlopige kredieten geopend die in mindering komen van de begrotingen voor het begrotingsjaar 1978 en die bestemd zijn om tijdens de maanden juli, augustus, september en oktober 1978 de werking van de openbare diensten te waarborgen (« Belgisch Staatsblad » van 4 juli 1978).

Een wet van 9 mei 1978 betreft de begroting van de Rijkswacht voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 5 juli 1978).

Een wet van 14 maart 1978 betreft de begroting van Posterijen, Telegrafie en Telefonie voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 8 juli 1978).

Een wet van 14 juni 1978 betreft de verdeelsleutels van het gedeelte van het Gemeentefonds bestemd voor het Waalse gewest (« Belgisch Staatsblad » van 13 juli 1978).

Een wet van 4 juli 1978 betreft de aanpassing van de begroting van het Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 18 juli 1978).

Een wet van 10 april 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Economische Zaken voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 19 juli 1978).

Een wet van 11 mei 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Openbare Werken voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 26 juli 1978).

Een koninklijk besluit van 7 juni 1978 betreft de aanvulling van het koninklijk besluit van 27 december 1977 tot uitvoering van artikel 56 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 (« Belgisch Staatsblad » van 28 juli 1978).

Een wet van 21 april 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Verkeerswezen voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 2 augustus 1978).

Een wet van 3 april 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Middenstand voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 17 augustus 1978).

Een wet van 5 augustus 1978 betreft de economische en budgettaire hervormingen (« Belgisch Staatsblad » van 17 augustus 1978).

Een koninklijk besluit van 8 augustus 1978 betreft de vaststelling van de inwerkingtreding van de bepalingen van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen (« Belgisch Staatsblad » van 17 augustus 1978.

Een decreet van 28 april 1978 betreft de begroting van Nationale Opvoeding, nederlandstalig regime voor het begrotingsjaar 1978, kredieten doe door de Cultuurraad werden aangenomen (« Belgisch Staatsblad » van 29 augustus 1978).

Een wet van 9 augustus 1978 betreft de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 14 september 1978).

Bij decreet van 23 juni 1978 wordt de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Gemeenschap, sector Landbouw, voor het begrotingsjaar 1978 vastgesteld (« Belgisch Staatsblad » van 20 september 1978).

Een wet van 27 juni 1978 betreft de begroting der Dotatiën voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 27 september 1978).

Een decreet van 23 juni 1978 betreft de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, sector Verkeerswezen, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 27 september 1978).

Een decreet van 23 juni 1978 betreft de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, sector Economische Zaken, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 28 september 1978).

Een wet van 19 juni 1978 betreft de begroting van Nationale Opvoeding, nederlandstalig regime, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 10 oktober 1978).

Een decreet van 23 juni 1978 betreft de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, sector Middenstand, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 13 oktober 1978).

Een wet van 11 augustus 1978 betreft de begroting van de Vlaamse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 14 oktober 1978).

Een wet van 14 juli 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Landsverdediging voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 21 oktober 1978).

Een decreet van 23 juni 1978 betreft de begroting van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, sector Nederlandse Cultuur, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 21 oktober 1978).

Een wet van 6 oktober 1978 betreft de begroting van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 25 oktober 1978).

Een wet van 15 juni 1978 betreft de begroting der Culturele Dotaties voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 27 oktober 1978).

Een decreet van 23 juni 1978 betreft de begroting van de Culturele Zaken van de Nederlandse Cultuurgemeenschap, sector Volksgezondheid en Gezin, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 28 oktober 1978).

Een wet van 19 juni 1978 betreft de begroting van Nationale Opvoeding — gemeenschappelijke sector voor de franstalige en nederlandstalige regimes, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 31 oktober 1978).

Een wet van 23 augustus 1978 betreft de begroting van de Waalse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 7 november 1978).

Een decreet van 9 augustus 1978 betreft de begroting van de Culturele Zaken van de Franse Cultuurgemeenschap, sector Verkeerswezen, voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 10 november 1978).

Een reglementair besluit van 12 juni 1978 betreft de vaststelling van de begroting van de Culturele Zaken van de Duitse Cultuurgemeenschap, voor het begrotingsjaar 1978 — sector Cultuur (« Belgisch Staatsblad » van 18 november 1978).

Een wet van 15 juni 1978 betreft de begroting van Nationale Opvoeding, franstalig regime voor het begrotingsjaar 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 30 november 1978).

Een koninklijk besluit n^{r} 23 van 27 november 1978 betreft de uitvoering van artikel 71 van de wet houdende economische en budgettaire hervormingen (« Belgisch Staatsblad » van 13 december 1978).

G.A.T.T. (Zie algemene overeenkomst voor Handel en Tarieven)

Geld en Krediet

De Nationale Bank van België verlaagt met ingang van 5 januari 1978 haar officiële disconto- en voorschottentarieven van 9 % tot 8,5 % en met ingang van 19 januari 1978 van 8,5 tot 7,5 % (Nationale Bank van België — kennisgevingen van 4 en 18 januari 1978).

Een ministerieel besluit van 13 januari 1978 betreft de vaststelling van de rentevoet van de in 1978 uit te keren intresten voor de bij de Deposito's- en Consignatiekas in bewaring gegeven consignaties, vrijwillige deposito's en borgtochten (« Belgisch Staatsblad » van 24 januari 1978).

Begin februari verlaagt de Nationale Bank haar officiële disconto- en voorschottentarieven van 7,5 tot 6,5 %. De discontoverlaging wordt nagevolgd door de banken waar de debetrente op korte termijn met 0,75 % werd verminderd. (Tijdschrift van de Nationale Bank — februari 1978).

Een wet van 20 januari 1978 betreft de organisatie van de associatie der holdings bij de economische planning en tot wijziging van het statuut der portefeuillemaatschappijen (« Belgisch Staatsblad » van 10 februari 1978).

Een ministerieel besluit van 22 februari 1978 betreft de wijzigingen van dit van 15 december 1965 betreffende de waarden die worden aangenomen voor het vestigen van borgtochten bij de Deposito'- en Consignatiekas (« Belgisch Staatsblad » van 4 maart 1978).

De Nationale Bank verlaagt met ingang van 16 maart 1978 haar officiële disconto- en voorschottentarieven van 6,5 tot 6 % en met ingang van 30 maart 1978 van 6 tot 5,5 % (Nationale Bank — Kennisgeving van 15 en van 29 maart 1978).

De debetrente voor investeringskredieten werden met ingang van 11 april verlaagd met een half procent. (Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid — Kennisgeving van 10 april 1978).

De wet van 24 maart 1978 betreft de openbaarmaking van de akten en de jaarrekening van de handelsvennootschappen en vereenvoudigt de modaliteiten van bekendmaking (« Belgisch Staatsblad » van 7 april 1978).

Een wet van 24 maart 1978 betreft de goedkeuring van de Resoluties aangaande het tweede amendement op de statuten van het Internationaal Muntfonds, de verhoging van de quota van de leden van dit Fonds, de speciale verhogingen van de inschrijvingen op het maatschappelijk kapitaal van de Internationale Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling en aangaande de verhoging van het maatschappelijk kapitaal van de Internationale Financieringsmaatschappij (« Belgisch Staatsblad » van 14 april 1978).

Een wet van 7 april 1978 betreft de wijziging van de wet van 23 augustus 1948 strekkende tot het in stand houden en het uitbreiden van de koopvaardij- en de vissersvloot en houdende instelling, te dien einde, van een Fonds voor het intreden en aanbouwen van zeeschepen (« Belgisch Staatsblad » van 6 mei 1978).

Bij koninklijk besluit van 25 januari 1978 wordt de grens van de omloop der verbintenissen van het bij de Nationale Kas voor Beroepskrediet ingesteld Waarborgfonds, met ingang van 1 januari 1978, op vijftien miljard gebracht door vrijgeving van de laatste tranche van één miljard frank (« Belgisch Staatsblad » van 13 mei 1978).

Een ministerieel besluit van 19 april 1978 betreft de wijziging van het ministerieel besluit van 13 januari 1978 tot vaststelling van de rentevoet van de in 1978 uit te keren intresten voor de bij de Deposito's- en Consignatiekas in bewaring gegeven consignaties, vrijwillige deposito's en borgtochten (« Belgisch Staatsblad » van 17 mei 1978).

Een koninklijk besluit van 15 februari 1978 betreft de verhoging van het bedrag ten belope waarvan de Staat zijn waarborg verleent ten gunste van de ambachtsbewerking (« Belgisch Staatsblad » van 24 mei 1978).

Een wet van 31 maart 1978 betreft de wijziging van het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet (« Belgisch Staatsblad » van 24 mei 1978).

Bij wet van 31 maart 1978 wordt de wet van 16 maart 1919 houdende oprichting van een Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, gewijzigd. Voortaan mag de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid deposito's opnemen en kasbons en delegaties uitgeven, ongeacht de looptijd ervan, tot beloop van in totaal 240 miljard. De koning kan dit bedrag opvoeren tot 280 miljard door achtereenvolgens vier tranches van elk tien miljard frank vrij te geven (« Belgisch Staatsblad » van 1 juni 1978).

Een wet van 8 mei 1978 betreft de wijziging van de wet van 24 mei 1959 tot verruiming van de mogelijkheden inzake beroeps- en ambachtskredietverlening aan de middenstand. Het uitstaande bedrag van de verbintenissen van het Fonds voor beroeps- en ambachtskredietverlening wordt voortaan vastgesteld op 17 miljard frank; deze grens mag bij koninklijk besluit worden verhoogd met vier tranches van twee miljard frank ieder (« Belgisch Staatsblad » van 17 juni 1978).

Een koninklijk besluit van 31 maart 1978 betreft de goedkeuring van de wijziging aan de statuten van de Nationale Investeringsmaatschappij (« Belgisch Staatsblad » van 21 juni 1978).

Een koninklijk besluit van 14 april 1978 betreft de wijziging van het koninklijk besluit van 22 juni 1935, tot vaststelling van de statuten van het Herdiscontering- en Waarborginstituut (« Belgisch Staatsblad » van 21 juni 1978).

Het plafond van de voorschotten bij de Nationale Bank waarop de Schatkist een beroep kan doen wordt verhoogd met 10 miljard frank tot 77 miljard. Het rechtstreekse voorschottenplafond dat op 15 juli 1977 op 37 miljard werd vastgesteld, blijft onveranderd, maar het plafond op de onrechtstreekse voorschotten (via het Rentenfonds) wordt van 30 op 40 miljard gebracht (Nationale Bank — juni 1978).

Een ministerieel besluit van 30 juni 1978 betreft de uitgifte van de spaarbons van de Algemene Spaar- en Lijfrentekas (« Belgisch Staatsblad » van 6 juli 1978).

Een koninklijk besluit van 5 mei 1978 betreft een aanpassing van het koninklijk besluit van 20 december 1977 tot regeling van de toekenning van kredieten, waarvan de intresten door de Staat worden gedragen, ten gunste van ondernemingen uit de kleding- en confectiesector alsook uit de breigoedsector, evenals van de ondernemingen uit de sector die onder het Paritair Comité van de vlasvezel vallen(« Belgisch Staatsblad » van 18 juli 1978).

Met ingang van 27 juli 1978 verhoogt de Nationale Bank haar officiële disconto- en voorschottentarieven van 5,5 % tot 6 % (Nationale Bank; Kennisgeving van 26 juli 1978).

Een koninklijk besluit van 18 juli 1978 betreft de wisselcontrole (« Belgisch Staatsblad » van 12 september 1978).

Een ministerieel besluit van 4 oktober 1978 betreft de goedkeuring van het besluit van de Bankcommissie van 25 juli 1978 houdende het reglement betreffende het eigen vermogen van de private spaarkassen (« Belgisch Staatsblad » van 12 oktober 1978).

In een mededeling van 11 oktober 1978 licht de Nationale Bank haar maatregelen van monetair beleid toe. Het betreft haar beslissingen inzake de splitsing van de herdiscontoplafonds, de verhoging van de rente op de voorschotten in rekening-courant en de andere bijzondere rentetarieven, de vaststelling om een minimumgrens voor de portefeuille overheidspapier en -fondsen in het bezit van de financiële instellingen en de begrenzing van het krediet op korte termijn aan de bedrijven (Nationale Bank — Mededeling van 11 oktober 1978).

In haar aanbevelingen van monetair beleid van 23 oktober 1978 richt de Nationale Bank zich tot de banken, de privéspaarkassen, de Algemene Spaar- en Lijfrentekas, het Gemeentekrediet, de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid, de Nationale Kas voor Beroepskrediet, het Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet en tot het Centraal Bureau voor Hypothecair krediet (Tijdschrift van de Nationale Bank — november 1978).

De wijzigingen aangebracht in de loop van de maand november aan de aanbevelingen van monetair beleid die de Nationale Bank op 23 oktober 1978 tot de financiële instellingen richtte betreffen de samenstelling van minimumportefeuille overheidspapier en overheidsfondsen en de uitbreiding van het kortlopend krediet aan de bedrijven (Tijdschrift van de Nationale Bank — december 1978).

Bij koninklijk besluit van 27 november 1978 wordt de Nationale Investeringsmaatschappij gemachtigd een kapitaalverhoging door te voeren ten belope van één miljard frank en worden de modaliteiten vastgesteld voor het verlenen van de staatswaarborg voor elk der tranches (« Belgisch Staatsblad » van 15 december 1978).

Handelswetgeving [Zie Reglementering van de produktie en van de handel (Handelswetgeving)]

Internationale economische samenwerking

Op 23 januari heeft de Internationale Suikerraad, de landen die aangesloten zijn bij de nieuwe internationale overeenkomst inzake suiker verzocht, hun uitvoer in 1978 te beperken tot 85 % van hun jaarlijks basisquota.

Op 3 februari hebben de belangrijkste koperproducenten en consumenten besloten een Intergouvernementeel Koperagentschap op te richten, belast met het toezicht op de markten en het formuleren van aanbevelingen inzake aanbodvolume en prijs van het koper.

Op 1 april werd hervorming van het internationaal muntstelsel waartoe in januari 1976 te Jamaïca werd besloten van toepassing. Door deze hervorming wordt het muntstelsel dat tijdens de conferentie van Bretton-Woods in juli 1946 werd uitgewerkt, vervangen door het stelsel der zwevende munten en wordt de officiële prijs van het goud afgeschaft.

Op 20 april werd de 19de jaarvergadering van de Interamerikaanse Ontwikkelingsbank (I.O.B.) beëindigd.

Op 1 en 3 mei werd te Wenen de 11de jaarvergadering van de Aziatische Ontwikkelingsbank (A.O.B.) gehouden.

Van 7 tot 28 juni had te Genève de 64ste conferentie van de Internationale Arbeidsorganisatie (I.A.O.) plaats.

Van 3 tot 5 juli werd te Kinshasa (Zaïre) de 13de Ministerconferentie van de intergouvernementele Raad van de koperuitvoerende landen gehouden (I.R.K.L.).

Op 14 juli kwamen de belangrijkste tinproducerende en- consumerende landen van de wereld tot een akkoord om de door de internationale tinovereenkomst gewaarborgde prijs van dit metaal met ongeveer 13 % te verhogen.

Van 30 augustus tot 12 september, organiseerden de Verenigde Naties een Conferentie over de technische samenwerking onder de ontwikkelingslanden.

Op 7 november verklaarde de U.N.C.T.A.D. dat elf van de rijkste landen de schulden van de negentwintig armste landen voor 6,2 miljard dollar hebben uitgewist.

Van 6 tot 24 november werd te Genève in het kader van de U.N.C.T.A.D., de internationale conferentie inzake graan gehouden, ten einde een internationale regeling tot stand te brengen betreffende de voedselhulp, de uitwerking van een handelsakkoord inzake graan en een handelsakkoord inzake de secundaire graangewassen. De conferentie liep op een sisser uit.

Op 11 november nam te Genève de conferentie van de U.N.C.T.A.D. inzake een internationale gedragscode voor de overdracht van technologie aan de ontwikkelingslanden een einde.

Op 13 december heeft de Raad van Gouverneurs van de lidstaten van het Internationaal Monetair Fonds de voorstellen goedgekeurd ter vermeerdering van de middelen van het I.M.F. waartoe werd besloten op 24 september door het Interimcomité van het I.M.F.

Op 18 december hebben de Ministers van de landen van de Organisatie van de Petroleumexporterende landen (O.P.E.C.) die te Abou-Dhabi vergaderden, besloten de prijs van de ruwe aardolie in 1979 te verhogen.

Investeringen

De wet van 20 januari 1978 organiseert de associatie der holdings bij de economische planning en wijzigt het statuut der portefeuillemaatschappijen (« Belgisch Staatsblad » van 10 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 27 december 1977 verlengt de regionale tegemoetkoming als bepaald in artikel 2, *b*, van de wet van 30 december 1970 betreffende de economische expansie (« Belgisch Staatsblad » van 13 januari 1978).

De wet van 30 december 1977 (« Belgisch Staatsblad » van 15 februari 1978) en het koninklijk besluit van 4 oktober 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 31 oktober 1978) wijzigen het globale bedrag waarvoor de staatswaarborg bij toepassing van de wet van 30 december 1970 betreffende de economische expansie, kan verleend worden.

Het koninklijk besluit van 24 januari 1978 houdende uitvoering van artikel 176 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978 zorgt voor het verlenen van kapitaalpremies voor de kleine en middelgrote ondernemingen (« Belgisch Staatsblad » van 15 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 17 februari 1978 stelt een Comité voor Economische Expansie van het Brussels Gewest in (« Belgisch Staatsblad » van 4 april 1978).

Het koninklijk besluit van 5 mei 1978 past het koninklijk besluit van 20 december 1977 aan, tot regeling van de toekenning van kredieten waarvan de interesten door de Staat worden gedragen ten gunste van de ondernemingen uit de textielsector (« Belgisch Staatsblad » van 18 juli 1978).

In februari 1978 wordt een communicatie aan het Parlement medegedeeld door de Minister van Economische Zaken betreffende een nieuw industrieel beleid. Een fonds voor industriële vernieuwing zal worden opgericht (Kamer van Volksvertegenwoordigers n^{r} 301, zitting 1977-1978).

De wet tot economische heroriëntering (Wet van 4 augustus 1978, « Belgisch Staatsblad » van 17 augustus 1978) bevat een reeks van belangrijke maatregelen ter bevordering van de oprichting en de uitbreiding van kleine en middelgrote ondernemingen, van de industriële investeringen en ter hervorming van de Nationale Maatschappij voor Investeringen.

De wet houdende economische en budgettaire hervorming (Wet van 5 augustus 1978, « Belgisch Staatsblad » van 17 augustus 1978) bevat een reeks van voorstellen betreffende economische en financiële hervormingen.

De Financiewet voor het begrotingsjaar 1979 (« Belgisch Staatsblad » van 14 december 1978) verlengt de wettelijke bepalingen inzake de B.T.W. op investeringen. Het koninklijk besluit van 6 december 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 19 december 1978) regelt de aftrek van de B.T.W. op investeringen tijdens het jaar 1979.

Het « Belgisch Staatsblad » van 29 december 1978 publiceert de koninklijke besluiten n^{rs} 34, 35, 36 betreffende de opneming door de Staat van participaties in de staalmaatschappijen, de invoering van het Nationaal Comité voor Planning en Controle van de Staalnijverheid en van het Fonds voor Industriële Vernieuwing.

Het koninklijk besluit van 10 oktober 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 24 oktober 1978) bepaalt de voorwaarden tot machtiging van de versnelde afschrijving in de kleine en middelgrote ondernemingen, van de vrijstelling van de onroerende voorheffing en bevat de toepassingsmaatregelen betreffende het Waarborgfonds voorzien door de wet van 4 augustus 1978 voor economische heroriëntering.

Landbouw

ALGEMENE REGLEMENTERING

Het koninklijk besluit van 25 november 1977 wijst de plantensoorten aan voor dewelke een kwekerscertificaat kan worden verleend en tot bepaling van de duur van de bescherming voor die soorten (« Belgisch Staatsblad » van 20 januari 1978).

Het ministerieel besluit van 6 december 1977, de ministeriële besluiten van 22 juni 1965 betreffende de in-, uit- en doorvoer van levende dieren en van 28 juli 1971 betreffende de invoer, de uitvoer, de doorvoer en het verkeer tussen de Beneluxlanden, van levende dieren en van bepaalde produkten van dierlijke en plantaardige oorsprong (« Belgisch Staatsblad » van 10 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 16 december 1977 betreft de erkenning van bedrijven die fytofarmaceutische produkten voortbrengen of invoeren (« Belgisch Staatsblad » van 19 januari 1978).

De wet van 10 januari 1978 houdt bijzondere maatregelen inzake ruilverkaveling van landeigendommen in der minne (« Belgisch Staatsblad » van 9 maart 1978).

Het ministerieel besluit van 1 februari 1978 betreft de ruilverkaveling uit kracht van wet en de sanering van de landbouw en van de tuinbouw (« Belgisch Staatsblad » van 19 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 17 februari 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 23 augustus 1974 betreffende de scholing van personen die in de landbouw werkzaam zijn. Het ministerieel besluit van 17 februari 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 23 augustus 1974 tot

toepassing van het koninklijk besluit van 23 augustus 1974 betreffende de scholing van de personen die in de landbouw werkzaam zijn (« Belgisch Staatsblad » van 6 juli 1978).

Het ministerieel besluit van 31 maart 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 26 augustus 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige produkten schadelijke organismen (« Belgisch Staatsblad » van 31 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 10 mei 1978 bepaalt de voorwaarden waaraan een Belgische beroepsvereniging, bedoeld in artikel 49, § 1, *c*, van de wet van 20 mei 1975 tot bescherming van kweekprodukten, moet voldoen (« Belgisch Staatsblad » van 27 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 23 juni 1978 wijzigt een bijlage van het koninklijk besluit van 1 juli 1971 waarbij een jaarlijkse landbouw- en tuinbouwtelling op 15 mei wordt voorgeschreven (« Belgisch Staatsblad » van 16 augustus 1978).

De wet van 11 augustus 1978 vult de wet aan van 22 juli 1970, op de ruilverkaveling van landeigendommen uit kracht van de wet met bijzondere bepalingen eigen aan het Vlaamse gewest (« Belgisch Staatsblad » van 22 september 1978).

Het koninklijk besluit van 18 september 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 6 oktober 1977 betreffende de handel in meststoffen en bodemverbeterende middelen (« Belgisch Staatsblad » van 24 oktober 1978).

Het koninklijk besluit van 18 oktober 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 22 juli 1977 tot bescherming van kweekprodukten (« Belgisch Staatsblad » van 28 november 1978).

LANDBOUWTELLING [Zie Statistieken (Landbouw)]

REGLEMENTERING VAN DE TUINBOUW

Het koninklijk besluit van 27 december 1977 houdt reglementering van de handel in teeltmateriaal van fruitgewassen (« Belgisch Staatsblad » van 24 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 25 mei 1978 richt de keuring in van begoniazaad en -knollen. Het ministerieel besluit van 25 mei 1978 betreft de uitvoeringsmodaliteiten van het koninklijk besluit van 25 mei 1978 tot inrichting van de keuring van begoniazaad en -knollen (« Belgisch Staatsblad » van 29 juni 1978).

Het ministerieel besluit van 19 mei 1978 betreft tijdelijke maatregelen om het inbrengen en het verspreiden van bakterievuur (Erwinia amylovora (Burr.) Winsl. et al.) te voorkomen (« Belgisch Staatsblad » van 6 juni 1978).

Het ministerieel besluit van 10 augustus 1978 stelt de procedure vast van indiening der aanvragen tot inschrijving in de nationale rassencatalogus voor groentegewassen (« Belgisch Staatsblad » van 10 oktober 1978).

Het ministerieel besluit van 10 augustus 1978 stelt de rassenlijst vast van de fruitgewassen en aardbeien die aan de keuring van de Nationale Dienst voor de afzet van land- en tuinbouwprodukten kunnen onderworpen worden (« Belgisch Staatsblad » van 7 november 1978).

Het koninklijk besluit van 12 augustus 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 13 juni 1973 betreffende het in de handel brengen van groentezaad (« Belgisch Staatsblad » van 23 september 1978).

REGLEMENTERING VAN DE VEETEELT

Het ministerieel besluit van 10 november 1977 betreft veterinairrechtelijke voorschriften voor het intra-Benelux-verkeer en de invoer van melen van dierlijke oorsprong. (« Belgisch Staatsblad » van 28 januari 1978). Het wordt gewijzigd door het ministerieel besluit van 4 april 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 31 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 27 november 1977 wijzigt het koninklijk besluit van 22 april 1976 inzake veterinairrechtelijke voorschriften voor het intra-Benelux-verkeer en de invoer van melen van dierlijke oorsprong (« Belgisch Staatsblad van 19 januari 1978).

Het ministeireel besluit van 28 november 1977 houdt opheffing van tijdelijke maatregelen inzake invoer van vers varkensvlees uit Nederland (« Belgisch Staatsblad » van 27 januari 1978).

Het koninklijk besluit van 21 december 1977 wijzigt het koninklijk besluit van 12 juli 1972 betreffende de handel en het gebruik van stoffen bestemd voor dierenvoeding (« Belgisch Staatsblad » van 17 januari 1978).

Het koninklijk besluit van 22 december 1977 en het ministerieel besluit van 6 maart 1978 betreffen voor menselijke voeding bestemde melkconserven (« Belgisch Staatsblad » van 25 januari en van 15 april 1978).

Het koninklijk besluit van 20 januari 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 16 april 1966 betreffende de verbetering der geite- en schaperassen. Het ministerieel besluit van 27 januari 1978 betreft de verbetering der geite- en schaperassen (« Belgisch Staatsblad » van 22 en van 19 april 1978).

Het koninklijk besluit van 27 januari 1978 en het ministerieel besluit van 30 januari 1978 betreffen de organisatie van de gezondheidszorg voor varkens (« Belgisch Staatsblad » van 14 april en van 20 juni 1978).

Het koninklijk besluit van 3 april 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 7 mei 1963 houdende inrichting van de bestrijding der veeziekten (« Belgisch Staatsblad » van 21 juni 1978).

Het ministerieel besluit van 3 mei 1978 betreft de handel en het gebruik van stoffen bestemd voor diervoeding (« Belgisch Staatsblad » van 2 oktober 1978).

Het ministerieel besluit van 9 juni 1978 houdt wijziging van het ministerieel besluit van 26 oktober 1977 betreffende de medeverantwoordelijkheidsheffing in de sector melk en zuivelprodukten (« Belgisch Staatsblad » van 26 augustus 1978).

Het ministerieel besluit van 24 november 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 10 november 1976 betreffende de openbare dekdienst van de hengsten van het halfbloeddravers-paarderas (« Belgisch Staatsblad » van 21 december 1978).

Het koninklijk besluit van 6 december 1978 betreft de bevordering van de runderbrucello-sebestrijding. Een tweede koninklijk besluit van 6 december 1978 betreft de bestrijding van de runderbrucellose (« Belgisch Staatsblad » van 12 december 1978).

VERGOEDINGEN EN PREMIEN

Het koninklijk besluit van 18 november 1977 houdt opheffing van het koninklijk besluit van 25 april 1973 betreffende de toekenning van een toelage tot aanmoediging van het melkverbruik (« Belgisch Staatsblad » van 10 februari 1978).

Het ministerieel besluit van 30 december 1977 betreft het verlenen van een toelage aan tuinders als gedeeltelijke compensatie van de verhoging der accijnsrechten op gasolie en lichte stookolie en ter volledige terugbetaling van de accijnsrechten op zware en extra zware stookoliën (« Belgisch Staatsblad » van 7 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 8 februari 1978 houdt sommige maatregelen ter uitvoering van de wet van 3 mei 1971 tot bevordering van de sanering van de landbouw en van de tuinbouw (« Belgisch Staatsblad » van 15 april 1978).

Twee ministeriële besluiten van 21 februari 1978 betreffen de toekenning van een steun voor struktuurmaatregelen in de sector hop en de steun aan de producenten in de sector hop (« Belgisch Staatsblad » van 11 april 1978).

Het koninklijk besluit van 7 april 1978 houdt tot vaststelling van de percentages, veranderlijk per gedeelten van het netto totaal bedrag van de geleden schade, evenals van het bedrag van de vrijstelling en van het abattement voor de berekening van de herstelvergoeding van zekere schade veroorzaakt aan private goederen door landbouwrampen (« Belgisch Staatsblad » van 30 augustus 1978).

Het koninklijk besluit van 12 juni 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 27 mei 1975 betreffende de toekenning van een vergoeding voor sociale promotie aan de zelfstandigen en

helpers uit de landbouwsector die met goed gevolg bepaalde leergangen beëindigd hebben waardoor zij hun beroepskwalificatie kunnen verhogen (« Belgisch Staatsblad » van 23 augustus 1978).

Het ministerieel besluit van 18 juli 1978 houdt wijziging van het ministerieel besluit van 19 september 1977 betreffende de verstrekking van melk en zuivelprodukten tegen verlaagde prijs aan leerlingen van onderwijsinrichtingen (« Belgisch Staatsblad » van 23 september 1978).

Het ministerieel besluit van 27 september 1978 houdt wijziging van het ministerieel besluit van 19 september 1977 betreffende de verstrekking van melk en zuivelprodukten tegen verlaagde prijs aan leerlingen van onderwijsinstellingen (« Belgisch Staatsblad » van 24 november 1978).

Het ministerieel besluit van 10 oktober 1978 betreft het verlenen van een toelage aan tuinders als gedeeltelijke compensatie van de verhoging der accijnsrechten op gasolie en lichte stookolie en ter volledige terugbetaling van de accijnsrechten op zware en extra zware stookoliën (« Belgisch Staatsblad » van 25 oktober 1978).

Het ministerieel besluit van 20 oktober 1978 heeft betrekking tot de steun voor gedroogde voedergewassen. Een tweede ministerieel besluit van 20 oktober 1978 heeft betrekking tot de steun voor erwten, tuin- en veldbonen die voor diervoeding worden gebruikt (« Belgisch Staatsblad » van 24 november 1978).

Het koninklijk besluit van 7 december 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 21 juni 1974 betreffende de modernisering van de landbouwbedrijven. Een tweede koninklijk besluit van 7 december 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 19 juli 1976 betreffende de modernisering van de landbouwbedrijven in probleemgebieden (« Belgisch Staatsblad » van 21 december 1978).

Lonen (Zie ook Arbeid en Sociale voorzorg)

COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMSTEN

Loonvaststellingen, belonings- en arbeidsvoorwaarden

Het koninklijk besluit van 19 april 1978 verklaart algemeen bindend de collectieve arbeidsovereenkomst (nr 33) van 28 februari 1978, gesloten in de Nationale Arbeidsraad betreffende de waarborg van een gemiddeld minimum maandinkomen voor de minderjarigen die tewerkgesteld zijn aan werkzaamheden of in sectoren die van geen paritair comité afhangen of die afhangen van een paritair comité dat niet is samengesteld (« Belgisch Staatsblad » van 7 september 1978).

Volgende koninklijke besluiten verklaren bindend de collectieve arbeidsovereenkomsten van de Nationale Paritaire Comités :

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Banken	27 april 1978	25 juli 1978
	27 april 1978	2 augustus 1978
Bereiden en verven van konijnevellen	9 maart 1978	13 oktober 1978
Bewakingsdiensten	15 maart 1978	20 april 1978
	19 juli 1978	19 augustus 1978
	11 juli 1978	6 september 1978
	10 augustus 1978	6 september 1978
	10 augustus 1978	14 september 1978
Binnenscheepvaart :		
— duw- en continuvaart	21 februari 1978	24 maart 1978
— sommige matrozen	19 augustus 1978	14 oktober 1978
— varend personeel	15 februari 1978	13 april 1978
Bosbouwbedrijf	19 juli 1978	12 september 1978
Bouwbedrijf	14 november 1977	20 januari 1978
Ceramiekbekleding en vloertegels	8 februari 1978	19 april 1978

Diamantnijverheid en -handel	19 april 1978	7 juli 1978
	1 juni 1978	5 september 1978
	14 september 1978	1 december 1978
Faïence- en porseleinbedrijf	5 januari 1978	18 maart 1978
Filmbedrijf	19 juli 1978	5 december 1978
Garagebedrijf	8 mei 1978	27 juli 1978
	11 april 1978	2 augustus 1978
Gesubsidieerde inrichtingen van het vrij onderwijs	28 september 1977	26 januari 1978
Gewoon pottengoed in potaarde	12 juli 1977	25 januari 1978
	30 maart 1978	15 september 1978
Gezondheidsdiensten	26 juli 1977	4 januari 1978
Glasbedrijf	16 januari 1978	7 maart 1978
Groefbedrijf :		
— marmergroeven en -zagerijen	22 juni 1978	7 oktober 1978
Haarsnijderijen	15 maart 1978	21 september 1978
Havens	13 december 1977	11 februari 1978
	9 maart 1978	12 mei 1978
Hotelbedrijf	11 juli 1978	6 september 1978
Houtnijverheid	19 januari 1978	3 maart 1978
Huiden- en lederbedrijf :		
— handschoenbedrijf	16 mei 1978	8 november 1978
— leerlooierijen, zeemtouwerijnen en witlooierijen	19 december 1977	2 maart 1978
— reisartikelen en marokijnwerk	8 mei 1978	19 september 1978
Import, export, doorvoer en buitenlandse handel	12 juli 1977	11 februari 1978
	8 mei 1978	17 november 1978
Kappersbedrijf en schoonheidszorgen	21 februari 1978	16 juni 1978
Kleding- en confectiebedrijf	15 maart 1978	19 juli 1978
	28 juli 1978	8 december 1978
Landbouw	15 februari 1978	28 april 1978
Leerlooierij	27 april 1978	7 september 1978
Makelarij- en verzekeringsagentschappen	8 augustus 1978	12 januari 1978
Meesterkleermakers, kleermaaksters en naaisters	10 augustus 1978	9 november 1978
Metaal-, machine- en elektrische bouw	8 september 1978	21 oktober 1977
— koetswerkondernemingen	4 september 1978	20 oktober 1978
— sommige handelsondernemingen	3 maart 1978	6 juli 1978
	31 augustus 1978	11 oktober 1978
	4 september 1978	11 oktober 1978
— uurwerkmakerij, bijouterie, edelsmeed- en juwelierskunst	31 augustus 1978	12 oktober 1978
	4 september 1978	12 oktober 1978
Naai- en snijwerk voor dames	1 juni 1978	25 augustus 1978
Scheepsherstellingsbedrijf	9 maart 1978	5 september 1978
	7 juli 1978	8 september 1978
Scheikundige nijverheid	21 februari 1978	16 maart 1978
	1 juni 1978	21 juli 1978
	28 juni 1978	28 november 1978
Schoonmaak- en ontsmettingsondernemingen	22 juni 1978	19 oktober 1978
Steenbakkerij	30 maart 1978	27 juni 1978
Stoffering en houtbewerking	30 maart 1978	19 september 1978
Technische land- en tuinbouwwerken	24 januari 1978	7 maart 1978
	31 augustus 1978	13 december 1978
Terugwinning van lompen	29 september 1978	25 november 1978
Terugwinning van metalen	11 april 1978	18 juli 1978
Textielnijverheid	29 november 1977	18 januari 1978
Tuinbouwbedrijf :		
— bloementeelt	21 november 1978	15 december 1978
— boomkwekerijen	14 september 1978	7 oktober 1978

— inplanten en onderhouden van parken en tuinen	16 november 1977	1 februari 1978
— Sommige ondernemingen van het tuinbouwbedrijf	10 augustus 1978	7 oktober 1978
Vervoer :		
— autocarondernemingen	19 januari 1978	25 februari 1978
	19 juli 1978	7 december 1978
— ondernemingen van goederenvervoer	1 juni 1978	1 juli 1978
	19 juli 1978	24 november 1978
	19 juli 1978	14 december 1978
— ondernemingen van openbare autobusdiensten	7 juni 1978	1 juli 1978
— verhuisondernemingen	22 november 1977	18 januari 1977
	19 december 1977	24 februari 1978
	19 juli 1978	7 december 1978
Voedingsnijverheid :		
— ambachtelijke banketbakkerijen, roomijsfabrikanten en suikerbakkers	20 oktober 1977	4 januari 1978
— banketbakkerijen (ambachtelijke)	15 maart 1978	26 juli 1978
— banketbakkerijen (industriële)	14 september 1978	28 november 1978
— bakkerijen (ambachtelijke)	3 maart 1978	1 juli 1978
— bakkerijen (industriële)	15 maart 1978	26 juli 1978
— beschuitfabrieken	14 september 1978	25 oktober 1978
— darmslijmerijen	31 oktober 1978	21 december 1978
— kandijfabrieken	14 september 1978	21 december 1978
— koekjesfabriek, speculaas, jodenpaasbrood en peperkoek	14 september 1978	21 december 1978
— koffiebranderijen	12 oktober 1978	21 december 1978
— mouterijen	12 oktober 1978	21 december 1978
— ondernemingen waar dieet- voedingsmiddelen, produkten voor tussen- en nagerechten, essences en extracten, voedingspecialiteiten en onoplosbare koffies worden vervaardigd	12 oktober 1978	14 december 1978
— slachthuizen	16 oktober 1978	28 november 1978
— suikerfabrieken en -raffinaderijen, fabrieken van invertsuiker en citroenzuur	29 september 1978	8 november 1978
— vetsmelterijen	12 oktober 1978	22 november 1978
— visnijverheid	29 september 1978	22 november 1978
— vleesbereiding	30 oktober 1978	31 december 1978
— zoutziederijen, mostaardfabrieken en azijnfabrieken	6 oktober 1978	14 december 1978
Voedingswaren (handel in)	31 oktober 1978	29 december 1978
Wapensmederij	3 maart 1978	29 juni 1978
	3 maart 1978	6 juli 1978
Wasserij-, ververij- en ontsmettingsbedrijf	12 juli 1977	24 januari 1978
	15 maart 1978	11 mei 1978
	3 maart 1978	16 september 1978
Zeevisserij	13 april 1978	16 september 1978

KOPPELING VAN DE LONEN AAN HET INDEXCIJFER VAN DE CONSUMPTIEPRIJZEN

Volgende koninklijke besluiten verklaren bindend de collectieve arbeidsovereenkomsten van de nationale paritaire comités in verband met de loonkoppeling aan het indexcijfer van de consumptieprijzen voor werklieden en werksters :

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum in het « Belgisch Staatsblad »*
Binnenscheepvaart :		
— varendpersoneel	15 februari 1978	13 april 1978
Gesubsidiëerde inrichtingen van het vrij onderwijs	16 november 1977	27 januari 1978

Havenbedrijf	19 juli 1978	8 september 1978
Kleding- en confectiebedrijf	14 september 1978	23 november 1978
Landbouw	15 februari 1978	28 april 1978
Luchtvaartmaatschappijen	25 oktober 1978	30 november 1978
Papier- en kartonbewerking	10 mei 1978	22 november 1978
Vlasbereiding	5 juli 1978	22 november 1978
Voedingsnijverheid :		
— groentennijverheid	9 december 1977	28 februari 1978

BEDIENDENLONEN

Het koninklijk besluit van 5 januari 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 29 april 1977, gesloten in het Aanvullend Nationaal Paritair Comité voor de bedienden, tot vaststelling van de arbeids- en beloningsvoorwaarden (« Belgisch Staatsblad » van 31 januari 1978).

Volgende koninklijke besluiten verklaren bindend een reeks van collectieve arbeidsovereenkomsten :

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Bewakingsdiensten	19 juli 1978	19 augustus 1978
	10 augustus 1978	5 september 1978
Kleding- en confectiebedrijf	11 april 1978	27 juli 1978
Papiernijverheid	1 september 1978	14 oktober 1978
Scheikundige nijverheid	14 maart 1978	20 juli 1978
Voedingsnijverheid	22 december 1977	21 februari 1978

Nijverheid (Zie Investeringen en Reglementering van de produktie en van de handel)

Organisatie voor economische samenwerking en ontwikkeling (O.E.S.O.)

Op 14 en 15 juni werd de Ministerconferentie van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling gehouden. De Ministers van de 24 lidstaten keurden er een algemeen actieprogramma goed met het oog op een duurzaam economisch herstel op internationaal vlak; zij waren het ook eens over de verantwoordelijkheid van de verschillende lidstaten om bij te dragen tot een snellere groei, een grotere stabiliteit der prijzen, een beter evenwicht van de betalingen en een versteviging van het energiebeleid.

Op 14 en 15 november had te Parijs de 17de topvergadering plaats van het Comité voor Ontwikkelingshulp. De Ministers en directeurs van hulporganisaties onderzochten hun samenwerkings- en ontwikkelingsbeleid en wisselden van gedachte over de komende tendens in het licht van de voorbereiding van een nieuw internationaal ontwikkelingsbeleid. Meer bepaald namen zij de mogelijkheden in ogenschouw om het volume te doen toenemen en de doeltreffendheid van de overheidshulp inzake ontwikkeling te vermeerderen.

Tijdens de 35ste vergadering van de directieraad van het Internationaal Energieagentschap op 12 en 13 april te Tokyo werden onder meer de nationale energieprogramma's van de lidstaten nagegaan aan de hand van de 12 principes van het energiebeleid, de raming van de nationale onderzoek- en ontwikkelingsprogramma's, de studie van het secretariaat van de Agentschap : « Vooruitzichten voor de stoomsteenkolen tot 2000 » en de voorafgaande evaluatie van het verloop van de kernenergie in de lidstaten.

De Ministers van Landbouw van de O.E.S.O. die op 9 en 10 februari te Parijs bijeenkwamen, hebben getracht de middelen te bepalen om de gevolgen van de schommelingen en het gebrek aan evenwicht op de internationale landbouwmarkten te milderen en gevolgtrekkingen te maken uit het recent verloop van de landbouwvoedselindustrie. Ruime besprekingen werden gewijd aan de betrekkingen tussen de industrielanden en de ontwikkelingslanden op het gebied van de landbouw en de voeding.

Het Comité voor opvoeding van de O.E.S.O. kwam voor het eerst op ministerniveau te Parijs op 19 en 20 oktober bijeen. Het legde zich vooral toe op de verbetering van de kwaliteit van de

opvoeding in het algemeen en beklemtoonde de taak van de opvoeding om de jongeren voor te bereiden op een actief leven en de toegang tot de uitoefening van een beroep te vergemakkelijken.

Prijzen

PRIJSREGLEMENTERING PER PRODUKT

Bakstenen

Bij ministerieel besluit van 16 februari 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 25 februari 1978) werden de maximumprijzen van bakstenen verhoogd.

Elektrische laagspanningsenergie

Het ministerieel besluit van 12 december 1977 (« Belgisch Staatsblad » van 7 februari 1978) wijzigt het ministerieel besluit van 5 november 1955 houdende reglementering der prijzen van de elektrische laagspanningsenergie.

Farmaceutische specialiteiten

De wet van 24 november 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978) verlengt het huidige stelsel betreffende de prijzen van de farmaceutische produkten tot 31 december 1980.

Gloeilampen

Het ministerieel belsuit van 4 oktober 1978 verhoogt de maximumverkoopprijzen van gloeilampen met 5 % (« Belgisch Staatsblad » van 13 oktober 1978).

Huurprijzen

De wet van 13 november 1978 tot tijdelijke regeling van de huur- en andere overeenkomsten die het genot van een onroerend goed verlenen (« Belgisch Staatsblad » van 29 november 1978) regelt de aanpassing van de huurprijzen en de duur van de huurovereenkomsten voor de periode van 1 januari tot 31 december 1979. De huurprijs mag niet hoger zijn dan het bedrag per 30 november 1978, verhoogd met 4 %.

Melk

Het ministerieel besluit van 29 mei 1978 bepaalt dat de maximumverkoopprijs voor consumptiemelk niet meer mag bedragen dan 16 F en 16,75 F per liter, naargelang het de verkoop in kleinhandelszaken of de levering aan huis betreft (« Belgisch Staatsblad » van 1 juni 1978).

Het ministerieel besluit van 6 oktober 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 10 oktober 1978) staat een prijsberhoging van 0,50 F per liter toe voor gepasteuriseerde volle melk.

Parfumerie

Bij ministerieel besluit van 2 juni 1978 wordt het ministerieel besluit van 3 april 1974 tot vaststelling van de prijzen van de parfumerieprodukten, de toiletartikelen en de cosmetische produkten opgeheven (« Belgisch Staatsblad » van 9 juni 1978).

Trein, tram en autobus

Een ministerieel besluit van 24 juli 1978 keurt de verhoogde tarieven goed voor het vervoer van reizigers per trein, tram en autobus, die vanaf 1 augustus 1978 mogen worden geïnd (« Belgisch Staatsblad » van 27 juli 1978).

Vlees

De ministeriële besluiten van 6 januari, 6 maart, 28 april, 30 mei, 26 juni en 14 november 1978 (« Belgische Staatsbladen » van 11 januari, 9 maart, 4 mei, 2 juni, 29 juni en 17 november 1978) bepalen per categorie de verbruikersprijzen van rund- en varkensvlees.

Reglementering van de produktie en van de handel

HANDELSWETGEVING

In het « Belgisch Staatsblad » van 17 augustus 1978 verschijnt de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering, houdende bepaalde maatregelen betreffende handel, ambacht en beroepen.

— de tweede afdeling van hoofdstuk I van Titel I betreft het Waarborgfonds opgericht in de schoot van de Nationale Kas voor Beroepskrediet.

— het hoofdstuk II van Titel I wijzigt het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet.

— het hoofdstuk IV van Titel I wijzigt de wet van 15 december 1970 op de uitoefening van beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen.

— de afdeling I van het hoofdstuk IV van Titel III wijzigt de wetten betreffende het handelsregister gecoördineerd op 20 juli 1964.

— de afdeling III van het hoofdstuk IV van Titel III wijzigt de gecoördineerde wetten op de handelsvennootschappen.

— de afdeling IV van het hoofdstuk IV van Titel III wijzigt de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken.

— de Titel V betreft de gelijke behandeling van mannen en vrouwen, namelijk ten aanzien de toegang tot een zelfstandig beroep (afdeling I).

De wet van 31 maart 1978 wijzigt het statuut van de Nationale Kas voor Beroepskrediet (« Belgisch Staatsblad » van 24 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 15 februari 1978 houdt verhoging van het bedrag ten belope waarvan de Staat zijn waarborg verleent ten gunste van de ambachtsbewerktuiging (« Belgisch Staatsblad » van 24 mei 1978).

De wet van 4 augustus 1978 brengt op 20 miljard frank de grens van de verbintenissen van het bij Nationale kas voor Beroepskrediet ingesteld Waarborgfonds (« Belgisch Staatsblad » van 17 augustus 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 24 oktober 1978 verschijnt het koninklijk besluit van 10 oktober tot uitvoering van de artikelen van de wet van 4 augustus 1978 die het Waarborgfonds betreffen.

Bij het koninklijk besluit van 29 juni 1978 wordt, met ingang van 1 mei 1978, de grens der verbintenissen van de Nationale Kas voor Beroepskrediet op 75 miljard frank gebracht (« Belgisch Staatsblad » van 25 augustus 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 18 oktober 1978 verschijnt het ministerieel besluit van 9 oktober 1978 waarbij de ambtenaren en beambten van de Economische Algemene Inspectie belast worden met het toezicht op de uitvoering van de wet van 29 juni 1975 betreffende de handelsvestigingen.

In het « Belgisch Staatsblad » van 6 juni en van 28 november 1978 verschijnen de koninklijke besluiten van 26 mei en 16 november betreffende de prijsaanduiding van behangpapier.

De wet van 24 maart 1978, het koninklijk besluit van 25 maart 1978, het ministerieel besluit van 28 maart 1978 en het ministerieel besluit van 29 november 1978 betreffen de akten en stukken aangaande de handelsvennootschappen en burgerlijke vennootschappen die de rechtsvorm van een handelsvennootschap hebben aangenomen (« Belgisch Staatsblad » van 7 april 1978 en van 23 december 1978).

Bij arrest van 15 maart 1978 van de Raad van State is vernietigd artikel 1 van het koninklijk besluit van 22 april 1974 houdende sommige afwijkingen van het verbod van reizende verkopen (« Belgisch Staatsblad » van 28 april 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 13 mei 1978 — Errata in het « Belgisch Staatsblad » van 10 november 1978 — verschijnt het koninklijk besluit van 7 maart 1978 tot bepaling van de inhoud en van de indeling van een als minimum geldend genormaliseerd rekeningsstelsel.

In het « Belgisch Staatsblad » van 26 augustus 1978 verschijnt het koninklijk besluit van 20 juli 1978 houdende wijziging van het koninklijk besluit van 23 december 1975 tot uitvoering van de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekeningen van de ondernemingen.

In het « Belgisch Staatsblad » van 11 maart 1978 verschijnt het ministerieel besluit van 20 december 1977 betreffende de voortdurende vorming van de Middenstand.

In het « Belgisch Staatsblad » van 2 februari 1978 verschijnt het ministerieel besluit van 2 januari 1978 tot wijziging van de richtlijnen betreffende de tussenkomst van het Fonds.

De wet van 8 mei 1978 houdt wijziging van de wet van 24 mei 1959 tot verruiming van de mogelijkheden inzake beroeps- en ambachtskredietverlening aan de Middenstand (« Belgisch Staatsblad » van 17 juni 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 12 mei 1978 verschijnt het koninklijk besluit van 24 februari 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 april 1977 tot organisatie van de Middenstand.

In het « Belgisch Staatsblad » van 25 mei 1978 verschijnt de wet van 10 april 1978 tot wijziging van de wet van 6 maart 1964 tot organisatie van de Middenstand.

In het « Belgisch Staatsblad » van 21 september 1978 verschijnt de wet van 7 augustus 1978 waarbij de Minister of Staatssecretaris tot wiens bevoegdheid de middenstand behoort, ermede belast wordt een jaarlijks middenstandsverslag op te stellen.

In het « Belgisch Staatsblad » van 21 april 1978 verschijnt het koninklijk besluit van 24 februari 1978 tot bepaling van de eisen tot uitoefening van de beroepswerkzaamheden van droogkuisen, verven en van wassen in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen.

In het « Belgisch Staatsblad » van 28 oktober 1978 verschijnt het koninklijk besluit van 3 oktober 1978 tot uitvoering van het artikel 48 van de wet van 4 augustus 1978 tot economische heroriëntering.

Het koninklijk besluit van 28 juni 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 25 februari 1971 tot vaststelling van de uitvoeringsmaatregelen van de wet van 15 december 1970 op de uitoefening van beroepswerkzaamheden in de kleine en middelgrote handels- en ambachtsondernemingen (« Belgische Staatsblad » van 8 september 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 26 oktober 1978 verschijnt het koninklijk besluit van 6 oktober 1978 ter uitvoering van artikel 22*bis* van de gecoördineerde wetten betreffende het handelsregister.

Het koninklijk besluit van 14 november 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 8 april 1965 tot invoering van een wekelijkse rustdag in de handelstakken van de brood- en banketbakkerij (« Belgisch Staatsblad » van 29 december 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 27 januari 1978 verschijnt het koninklijk besluit van 9 december 1977 tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 april 1953 tot regeling van de uitvoering van de wetsbepalingen inzake de slijterijen van gegiste dranken, gecoördineerd op 3 april 1953.

Het koninklijk besluit van 7 maart 1978 betreft de continutotaliserende bandwegers (« Belgisch Staatsblad » van 19 april 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 24 mei 1978 verschijnt het koninklijk besluit van 27 december 1977 houdende reglementering van de handel in teeltmateriaal van fruitgewassen.

Het koninklijk besluit van 12 augustus 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 13 juni 1973 betreffende het in de handel brengen van groentezaad (« Belgisch Staatsblad » van 23 september 1978).

Het koninklijk besluit van 18 september 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 6 oktober 1977 betreffende de handel in meststoffen en bodemverbeterende middelen (« Belgisch Staatsblad » van 24 oktober 1978).

Het koninklijk besluit van 9 augustus 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 9 september 1975 betreffende de niet automatische weegwerktuigen (« Belgisch Staatsblad » van 19 augustus 1978).

Het koninklijk besluit van 9 augustus 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 9 september 1975 betreffende de gewichten van 1 mg tot 50 kg (« Belgisch Staatsblad » van 19 augustus 1978).

Twee koninklijke besluiten van 9 augustus 1978 betreffen de alcoholtabellen en alcoholmeters en aerometers voor alcohol (« Belgisch Staatsblad » van 21 september 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 24 maart 1978 verschijnt de opzegging, door België, van de overeenkomst van 's-Gravenhage van 6 juni 1947 betreffende de oprichting van een Internationaal Octrooibureau, herzien te 's-Gravenhage op 16 februari 1961.

In het « Belgisch Staatsblad » van 23 mei 1978 verschijnen wijzigingen aan het Uitvoeringsreglement van het Beneluxverdrag inzake tekeningen of modellen en bijlage, ondertekend te Brussel, op 25 oktober 1966.

De koninklijke besluiten van 9 maart en 10 juli 1978 wijzigen het koninklijk besluit van 23 december 1957 houdende bepaalde uitvoerings-maatregelen van de wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en van zijn financiering (« Belgisch Staatsblad » van 23 maart en van 6 september 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 30 september 1978 verschijnt de wet van 26 juni 1978 houdende wijziging van de wet van 24 mei 1854 op de uitvindingsoctrooien en van de wet van 30 december 1925 houdende wijziging der wetten betreffende de uitvindingsoctrooien, de fabrieks- en handelsmerken, de nijverheidstekeningen en modellen en de nijverheidseigendom in het algemeen.

REGLEMENTERING VAN DE ENERGIE

Het koninklijk besluit van 30 december 1977 betreft het vullen van flessen met vloeibaar gemaakt petroleumgas en met gassen die ermee gelijk kunnen worden gesteld (« Belgisch Staatsblad » van 20 januari 1978).

Het koninklijk besluit van 30 december 1977 wijzigt het koninklijk besluit van 2 juni 1977 betreffende het gebruik van petroleumbrandstoffen en aardgas en het aanhouden van voorraden van fossiele brandstoffen door de elektrische centrales (« Belgisch Staatsblad » van 26 januari 1978).

Het koninklijk besluit van 20 januari 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 2 juni 1977 betreffende het gebruik van petroleumbrandstoffen en aardgas en het aanhouden van voorraden van fossiele brandstoffen door de elektrische centrales (« Belgisch Staatsblad » van 8 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 26 juni 1978 wijzigt sommige koninklijke besluiten genomen in uitvoering van de wet van 10 maart 1925 op de elektriciteitsvoorziening (« Belgisch Staatsblad » van 19 juli 1978).

De wet van 20 juli 1978 houdt geëigende beschikkingen teneinde de Internationale Organisatie Voor Atoomenergie toe te laten inspectie- en verificatiewerkzaamheden door te voeren op Belgisch grondgebied, in uitvoering van het Internationaal Akkoord van 5 april 1973 bij toepassing der §§ 1 en 4 van artikel III van het Verdrag van 1 juli 1968 inzake de niet-verspreiding van kernwapens (« Belgisch Staatsblad » van 17 oktober 1978).

Het koninklijk besluit van 25 september 1978 reglementeert het gebruik der benamingen en kenmerken van de zware minerale oliën bestemd om als brandstof te worden gebruikt (« Belgisch Staatsblad » van 23 november 1978).

REGLEMENTERING VAN DE PRODUKTIE

De wet van 20 januari 1978 organiseert de associatie der holdings bij de economische planning en tot wijziging van het statuut der portefeuillemaatschappijen (« Belgisch Staatsblad » van 10 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 11 april 1978 betreft de exploitatievoorwaarden verbonden aan het concessiebesluit n^{r} 78/A/25 d.d. 10 april 1978 voor de exploitatie van zand van het continentaal plat van België, verleend aan de Minister van Openbare Werken (« Belgisch Staatsblad » van 5 juli 1978).

Het koninklijk besluit van 5 juni 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 21 april 1976 tot reglementering van het gebruik van grondwater (« Belgisch Staatsblad » van 20 juni 1978).

De wet van 26 juni 1978 houdt wijziging van de wet van 24 mei 1854 op de uitvindingsoctrooien en van de wet van 30 december 1925 houdende wijziging der wetten betreffende de uitvindingsoctrooien, de fabrieks- en handelsmerken, de nijverheidstekeningen en -modellen en de nijverheidseigendom in het algemeen (« Belgisch Staatsblad » van 30 september 1978).

Het koninklijk besluit van 20 juli 1978 houdt wijziging van het koninklijk besluit van 23 december 1975 tot uitvoering van de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van de ondernemingen (« Belgisch Staatsblad » van 26 augustus 1978).

Het koninklijk besluit van 4 augustus 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 23 september 1958 houdende algemeen reglement betreffende het fabriceren, opslaan, onder zich houden, verkopen, vervoeren en gebruiken van springstoffen (« Belgisch Staatsblad » van 31 augustus 1978).

Twee koninklijk besluiten van 9 augustus 1978 betreffende de alcoholtabellen en de alcoholmeters en areometers voor alcohol (« Belgisch Staatsblad » van 21 september 1978).

Sociale voorzorg

ALGEMEEN

Het koninklijk besluit van 20 november 1978 tot uitvoering van het artikel 149 van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgettaire voorstellen 1977-1978, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 25 november 1978.

De koninklijke besluiten van 10 augustus 1978, 29 september 1978 en 5 oktober 1978 wijzigen het koninklijk besluit van 28 november 1969 tot uitvoering van de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944, betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders (« Belgisch Staatsblad » van 20 oktober 1978, 18 november 1978 en van 7 oktober 1978).

Het koninklijk besluit n^{r} 13, van 11 oktober 1978, tot aanvulling van artikel 7, § 1, der besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 31 oktober 1978.

Het « Belgisch Staatsblad » van 11 april 1978 publiceert het koninklijk besluit van 10 maart 1978 tot wijziging van het artikel 5, vierde lid, van het besluit van de Regent van 16 januari 1945 betreffende de werking van de Rijksdienst voor maatschappelijke zekerheid.

Het koninklijk besluit van 10 augustus 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 15 maart 1978, gesloten in het Paritair Comité voor de papier- en kartonbewerking, betreffende de bestaanszekerheid (« Belgisch Staatsblad » van 17 oktober 1978).

Het koninklijk besluit van 5 janauri 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 29 maart 1977, gesloten in het Paritair Comité voor het tuinbouwbedrijf, tot toekenning van een bestaanszekerheidsuitkering (« Belgisch Staatsblad » van 21 januari 1978).

Het koninklijk besluit van 27 februari 1978 en het ministerieel besluit van 13 maart 1978 wijzigen het koninklijk besluit van 19 april 1968 houdende vaststelling van de regelen betreffende de belegging van.de beschikbare gelden van de Rijksdienst voor werknemerspensioenen (« Belgisch Staatsblad » van 18 maart 1978).

Het koninklijk besluit van 11 oktober 1978 en het koninklijk besluit n^{r} 6 van 11 oktober 1978 wijzigen de wet van 20 juli 1971 tot instelling van gewaarborgde gezinsbijslag (« Belgisch Staatsblad » van 15 december 1978 en van 30 december 1978).

Het koninklijk besluit van 27 oktober 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 25 mei 1972 tot oprichting van een gemeenschappelijke sociale dienst ten behoeve van het personeel van de gemeenten, de openbare instellingen die ervan afhangen en de verenigingen van gemeenten (« Belgisch Staatsblad » van 15 december 1978).

Twee koninklijke besluiten van 27 oktober 1978 wijzigen het koninklijk besluit van 10 november 1972 betreffende de bijdrage verschuldigd aan de gemeenschappelijke sociale dienst

ten behoeve van het personeel van de gemeenten, de openbare instellingen die ervan afhangen en de verenigingen van gemeenten (« Belgisch Staatsblad » van 5 december 1978 en van 7 december 1978).

Het koninklijk besluit van 3 februari 1978 tot vaststelling voor het jaar 1978 van de herwaarderingscoëfficiënt toe te passen op de loongrenzen van sommige sociale bijdragen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 10 februari 1978.

Een ander koninklijk besluit van 3 februari 1978 heeft betrekking op de herwaarderingscoëfficiënt van de bedragen van sociale uitkeringen (« Belgisch Staatsblad » van 10 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 2 maart 1978 betreft de toe te passen herwaarderingscoëfficiënt voor de bedragen van het bestaansminimum (« Belgisch Staatsblad » van 25 maart 1978).

Het koninklijk besluit van 19 april 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 25 augustus 1969 houdende de voorwaarden waaronder pensioenkassen opgericht op het initiatief van één of meer representatieve organisaties van het geneesherenkorps, van de tandheelkundigen of van de apothekers kunnen erkend worden (« Belgisch Staatsblad » van 29 april 1978).

De financiering van de sociale hulp aan bepaalde bejaarde zelfstandige arbeiders gerepatrieerd uit Afrika, wordt geregeld bij koninklijk besluit van 31 januari 1978 en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 18 februari 1978.

Het koninklijk besluit van 18 juli 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 24 oktober 1936 houdende wijziging en samenordening van de statuten der Hulp- en Voorzorgkas voor zeevarenden onder Belgische vlag (« Belgisch Staatsblad » van 10 augustus 1978).

Een ministerieel besluit van 27 december 1978 wijzigt daarentegen het ministerieel besluit van 10 april 1958 ter uitvoering van de statuten van de Hulp- en Voorzorgskas voor zeevarenden onder Belgische vlag (« Belgisch Staatsblad » van 30 december 1978).

Het koninklijk besluit van 6 juni 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 april 1969 houdende algemeen reglement betreffende het gewaarborgd inkomen voor bejaarden verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 15 september 1978.

Het koninklijk besluit van 16 mei 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 20 mei 1974 tot vaststelling, wat de diensten voor gezinshulp betreft, van de wijze waarop het Fonds voor collectieve uitrustingen en diensten werkt en van de regelen voor het verlenen van tegemoetkomingen (« Belgisch Staatsblad » van 9 september 1978).

Het koninklijk besluit van 15 maart 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 13 december 1977, gesloten in het Paritair Comité voor de voedingsnijverheid betreffende de bestaanszekerheid voor de werklieden en werksters van de industriële en ambachtelijke bakkerijen en de ambachtelijke banketbakkerijen (« Belgisch Staatsblad » van 15 juli 1978).

Het akkoord tussen het Koninkrijk België en de Franse Republiek gesloten in toepassing van artikel 92 van de E.E.G.-verordening n^{r} 1408/71 van 14 juni 1971 inzake de sociale zekerheid van migrerende werknemers, en bijlage, werd ondertekend te Parijs op 3 oktober 1977 (« Belgisch Staatsblad » van 31 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 30 maart 1978 houdende goedkeuring van de nieuwe statuten van de Eerste Gemeenschappelijke Verzekeringskas tegen de gevolgen van ouderdom en vroegtijdige dood der bedienden verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 31 mei 1978.

Het koninklijk besluit n^{r} 15 van 23 oktober 1978 tot verlenging van de verjaringstermijnen van de strafvordering die in sommige sociale wetten zijn ingeschreven, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 9 november 1978.

Een wet van 24 november 1978 verlengt de wet van 22 december 1977, houdende verlenging van de wet van 9 juli 1975, tot opheffing van artikel 62 van de wet van 14 februari 1961 voor de economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel en tot instelling van een regime betreffende de prijzen van de farmaceutische produkten, en andere medicamenten (« Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978).

Het « Belgisch Staatsblad » van 18 oktober 1978 publiceert het koninklijk besluit van 25 september 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 maart 1971 tot instelling van een regeling van sociale voordelen voor sommige apothekers.

Het koninklijk besluit van 16 mei 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 mei 1974 tot vaststelling wat de diensten voor gezinshulp betreft, van de wijze waarop dit Fonds voor collectieve uitrustingen en diensten werkt en van de regelen voor het verlenen van tegemoetkomingen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 3 oktober 1978.

Het koninklijk besluit van 21 augustus 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 25 september 1974 tot vaststelling wat de bewaarplaatsen voor kinderen van 0 tot 3 jaar betreft, van de wijze waarop het Fonds voor collectieve uitrustingen en diensten werkt en van de regelen voor het verlenen van tegemoetkomingen (« Belgisch Staatsblad » van 3 oktober 1978).

Volgende koninklijke besluiten verklaren algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomsten, gesloten in de Paritaire Comités, tot vaststelling van de bedragen, de toekenningsvoorwaarden en uitkeringsmodaliteiten van sociale voordelen.

Sector	*Datum van het koninklijk besluit*	*Datum van het « Belgisch Staatsblad »*
Grote kleinhandelszaken	11 april 1978	25 juli 1978
Huiden- en lederbedrijf	3 maart 1978	15 juli 1978
Scheikundige nijverheid	21 februari 1978	10 juni 1978
Technische land- en tuinbouwwerken	16 januari 1978	7 maart 1978
	31 augustus 1978	13 december 1978
	14 september 1978	22 december 1978
Tuinbouwbedrijf	8 februari 1978	8 april 1978

LOON- EN WEDDETREKKENDEN

Arbeidsongevallen en beroepsziekten

De arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, gewijzigd bij wet van 7 juli 1978, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 12 oktober 1978.

Een koninklijk besluit van 15 februari 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 december 1977 waarbij, vanaf 1 januari 1978, voor sommige gerechtigden van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, de aanvullende of de bijzondere bijslag wordt verhoogd, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 21 maart 1978.

Het koninklijk besluit van 16 juni 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 28 december 1971 tot vaststelling van de bijzondere regelen inzake toepassing van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 op de zeelieden (« Belgisch Staatsblad » van 31 augustus 1978).

Een koninklijk besluit van 25 mei 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 21 december 1971 dat sommige bepalingen van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 uitvoert (« Belgisch Staatsblad » van 2 september 1978).

Het koninklijk besluit van 3 augustus 1978 waarbij voor het jaar 1978 een vergoeding wordt toegekend aan sommige gerechtigden van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 12 september 1978.

Een koninklijk besluit van 19 september 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 25 oktober 1971 dat het toepassingsgebied van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 uitbreidt (« Belgisch Staatsblad » van 20 oktober 1978).

Een koninklijk besluit van 17 augustus 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 30 maart 1978 waarbij de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 3 juni 1970, in overeenstemming worden gebracht met de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders en met de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 (« Belgisch Staatsblad » van 23 mei 1978 en van 30 augustus 1978).

Het koninklijk besluit van 15 februari 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 21 december 1971 betreffende de bijslagen en de sociale bijstand verleend door het Fonds voor arbeidsongevallen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 5 april 1978.

De goedkeuring van wijzigingen in de statuten van de gemeenschappelijke verzekeringskas tegen arbeidsongevallen « Belgische Nationale Assurantiekas tegen Arbeidsongevallen » (Asubel), gevestigd te Brussel, wordt geregeld bij koninklijk besluit van 19 december 1977 en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 24 februari 1978.

Het koninklijk besluit nr 9 van 23 oktober 1978 tot wijziging en aanvulling van de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 21 december 1978.

Het koninklijk besluit van 22 mei 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 22 december 1977 waarbij, vanaf 1 januari 1978, voor sommige gerechtigden van de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970, de aanvullende of bijzondere bijslag wordt verhoogd (« Belgisch Staatsblad » van 30 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 3 augustus 1978 waarbij voor het jaar 1978 een vergoeding wordt toegekend aan sommige gerechtigden van de wetten betreffende de schadeloosstelling voor beroepsziekten, gecoördineerd op 3 juni 1970, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 14 september 1978.

Jaarlijkse vakantie

De koninklijke besluiten van 29 september 1978 en 17 oktober 1978 wijzigen het koninklijk besluit van 30 maart 1967 dat de algemene uitvoeringsmodaliteiten van de wetten betreffende de jaarlijkse vakantie der loonarbeiders bepaalt (« Belgisch Staatsblad » van 26 oktober 1978 en van 18 november 1978).

Het « Belgisch Staatsblad » van 16 december 1978 publiceerde het koninklijk besluit nr 8 van 23 oktober 1978 dat de besluitwet van 14 april 1945 betreffende het jaarlijks verlof van de ondergrondse mijnwerkers wijzigt.

Een koninklijk besluit van 10 maart 1978 tot bepaling voor de handarbeiders onderworpen aan de wet van 27 juni 1969 tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders, van het fictieve loon voor de inactiviteitsdagen welke met werkelijke arbeidsdagen worden gelijkgesteld door de wetgeving betreffende de jaarlijkse vakantie van de werknemers, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 7 april 1978.

Een koninklijk besluit van 24 april 1978 tot wijziging inzake jaarlijks vakantieverlof van het koninklijk besluit van 1 juni 1964 betreffende sommige verloven toegestaan aan personeelsleden van de rijksbesturen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 31 mei 1978.

De collectieve arbeidsovereenkomst van 16 september 1977, gesloten in het Paritair Comité voor de wapensmederij met de hand, betreffende de toekenning van een bijkomende dag anciënniteitsverlof aan de werklieden en werksters, werd algemeen verbindend verklaard bij koninklijk besluit van 3 maart 1978 en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 1 juli 1978.

Het « Belgisch Staatsblad » van 2 september 1978 publiceerde het koninklijk besluit van 9 juni 1978 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 14 februari 1978, gesloten in het Paritair Comité voor de diamantnijverheid en -handel tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst van 3 april 1975 betreffende de jaarlijkse vakantie.

Kinderbijslag

Het « Belgisch Staatsblad » van 29 december 1978 publiceert het koninklijk besluit nr 27 van 15 december 1978 dat de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders wijzigt.

De koninklijke besluiten van 13 januari 1978 en van 16 mei 1978 verhogen het bedrag van de bijdragen vastgesteld bij de artikelen 77 en 78 van de samengeordende wetten betreffende de kinderbijslag voor loonarbeiders (« Belgisch Staatsblad » van 26 januari 1978 en van 6 juni 1978).

Een koninklijk besluit van 21 augustus 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 30 december 1975 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder kinderbijslag wordt verleend ten behoeve van het kind dat onderwijs volgt (« Belgisch Staatsblad » van 25 oktober 1978).

Het ministerieel besluit van 29 juni 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 26 mei 1958 tot vaststelling der dagen van werkloosheid welke, in het stelsel van de kinderbijslag voor loonarbeiders, met werkelijk volbrachte arbeidsdagen worden gelijkgesteld om redenen van

burgerlijke stand van burgerschap of syndicale verplichtingen (« Belgisch Staatsblad » van 24 augustus 1978).

Het koninklijk besluit van 16 februari 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 26 september 1977 tot vaststelling van het bedrag der bijdragen te betalen door de werkgevers aangesloten bij het Bijzonder Kinderbijslagfonds voor de plaatselijke en gewestelijke onverheidsdiensten voor de door hen te werk gestelde werknemers die niet sociaal verzekeringsplichtig zijn (« Belgisch Staatsblad » van 25 maart 1978).

PENSIOENEN

Het « Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978 publiceerde het koninklijk besluit n^{r} 26 van 15 december 1978 dat de werknemerspensioenen verhoogt.

Het koninklijk besluit van 11 oktober 1978 herwaardeert het bedrag van het wettelijk brugpensioen (« Belgisch Staatsblad » van 11 november 1978).

Het koninklijk besluit van 31 mei 1978 tot wijziging van sommige bepalingen betreffende de werknemerspensioenen verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 15 september 1978.

Een koninklijk besluit van 29 maart 1978 verhoogt het minimumbedrag van zekere rust- en overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist (« Belgisch Staatsblad » van 27 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 4 januari 1978 tot vaststelling van de herwaarderingscoëfficiënten beoogd in het koninklijk besluit n^{r} 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 13 januari 1978.

Twee koninklijke besluiten van 6 april 1978 tot uitvoering van artikel 22*bis*, § 2, van het koninklijk besluit n^{r} 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers, verschenen in het « Belgisch Staatsblad » van 25 april 1978 en van 23 mei 1978.

Het koninklijk besluit n^{r} 17 van 30 november 1978 wijzigt het koninklijk besluit n^{r} 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers (« Belgisch Staatsblad » van 2 december 1978).

Het koninklijk besluit van 15 december 1978 tot vaststelling van de in hoofde van de rechthebbenden op een werknemerspensioen toegelaten beroepsbezigheid, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978.

Het koninklijk besluit n^{r} 21 van 7 december 1978 houdende vervanging van afdeling 2, wettelijk brugpensioen, in hoofdstuk III van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgetaire voorstellen 1977-1978, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 23 december 1978.

Een koninklijk besluit van 28 april 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 27 december 1977 tot uitvoering van het hoofdstuk III, afdeling 5 — bijzonder brigpensioen voor oudere werklozen — en van het hoofdstuk V, afdeling 6 — bijzondere brugpensioen voor bejaarde invaliden — van de wet van 22 december 1977 betreffende de budgetaire voorstellen 1977-1978 (« Belgisch Staatsblad » van 11 mei 1978).

Het koninklijk besluit van 7 juli 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 19 november 1970 betreffende het invaliditeitspensioenstelsel voor de mijnwerkers (« Belgisch Staatsdblad » van 18 oktober 1978).

Het koninklijk besluit n^{r} 16 van 29 november 1978 tot uitvoering van een verwarmingstoelage — ten gunste van bepaalde rechthebbenden op een pensioen ten laste van de werknemerspensioenregeling, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 2 december 1978.

Een koninklijk besluit van 30 november 1978 betreft de toekenningsvoorwaarden en de betalingswijze van de aan bepaalde rechthebbenden op een pensioen ten laste van de werknemerspensioenregeling toegekende verwarmingstoelage (« Belgisch Staastblad » van 2 december 1978).

Het koninklijk besluit van 15 december 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 mei 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 28 mei 1958 tot vaststelling van het statuut van het Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers inzake inrichting van de rust- en weduwenpensioenregeling, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978.

Het koninklijk besluit van 27 juni 1978 en het koninklijk besluit van 10 november 1978 verlengt de uitwerking van artikel 22, § 3, eerste lid, van het koninklijk besluit van 3 november 1969 houdende vaststelling voor het vliegend personeel van de burgerlijke luchtvaart, van de bijzondere regelen betreffende het ingaan van het pensioenrecht en van de bijzondere toepassingsmodaliteiten van het koninklijk besluit n^{r} 50 van 24 oktober 1967 betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers (« Belgisch Staatsblad » van 18 november 1978).

Het koninklijk besluit van 12 juli 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 10 mei 1963 betreffende de ouderdoms- en weduwenrentebijslagen, bepaald bij de wet van 12 februari 1963 betreffende de inrichting van een ouderdoms- en overlevingspensioenregeling ten behoeve van de vrijwillige verzekerden (« Belgisch Staatsblad » van 15 september 1978).

Een koninlijk besluit van 13 juli 1978 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 26 april 1978, gesloten in het Paritair Comité voor de binnenscheepvaart, tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst van 13 november 1975, tot toekenning van een bijkomend pensioen ten laste van het « Fonds voor de Rijn- en binnenscheepvaart », verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 8 september 1978).

Het « Belgisch Staatsblad » van 31 januari 1978 publiceerde de wet van 27 december 1977 die de wetgeving betreffende de oorlogspensioenen en -renten, alsmede deze inzake de rust- en overlevingspensioenen van de openbare sector wijzigt.

Een koninklijk besluit van 7 juli 1978 tot uitvoering van de artikelen 20 en 23 van de wet van 27 december 1977, tot wijziging van de wetgeving betreffende de oorlogspensioenen en -renten, alsmede deze inzake de rust- en overlevingspensioenen van de openbare sector, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 9 augustus 1978.

Een ministerieel besluit van 5 juli 1978 stelt de waarde in geld van de aan gepensioneerde mijnwerkers en aan hun weduwen verleende steenkolen vast (« Belgisch Staatsblad » van 15 juli 1978).

Een koninklijk besluit van 7 juli 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 28 mei 1958 dat het statuut van het Nationaal Pensioenfonds voor mijnwerkers inzake inrichting van de rust- en weduwenpensioenregeling vaststelt (« Belgisch Staatsblad » van 15 juli 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 27 mei 1978 verscheen een koninklijk besluit van 29 maart 1978 betreffende de pensioenen en de overlevingsrenten van het beroepspersoneel der kaders in Afrika.

Het koninklijk besluit van 29 maart 1978 tot uitvoering van artikel 4 van de wet van 20 juli 1977 tot wijziging van de wet van 21 juli 1844 op de burgerlijke en kerkelijke pensioenen, van de wet van 14 februari 1961 voor economische expansie, sociale vooruitgang en financieel herstel en van de wet van 16 juni 1970 betreffende de bonificaties wegens diploma's inzake pensioenen van de leden van het onderwijs, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 27 mei 1978.

Het « Belgisch Staatsblad » van 20 mei 1978 publiceerde de wet van 5 april 1978 betreffende de toekenning van een toelage aan de gepensioneerden van de openbare diensten.

Een koninklijk besluit van 12 april 1978 waarbij de pensioenregeling ingesteld bij de wet van 28 april 1958, op het personeel van het Economisch en Sociaal Instituut voor de Middenstand toepasselijk wordt verklaard, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 17 mei 1978.

De wet van 30 december 1977 tot wijziging en aanvulling van de wetgeving betreffende de pensioenen en renten voor burgerlijke slachtoffers van beide oorlogen en hun rechthebbenden, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 17 februari 1978.

De koninklijke besluiten van 22 december 1977 en van 8 februari 1978 wijzigen het koninklijk besluit van 21 december 1967 tot vaststelling van het algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen voor werknemers (« Belgisch Staatsblad » van 5 januari 1978 en van 11 februari 1978).

De wet van 29 november 1977 tot aanvulling van de wet van 11 juli 1973 strekkende tot valorisatie, met het oog op het rustpensioen, van niet-bezoldigde diensten welke door vrijwillige bedienden in de griffies en de parketten gepresteerd zijn, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 7 januari 1978.

De koninklijke besluiten van 15 december 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 november 1970 betreffende het invaliditeitspensioen voor mijnwerkers, zijn verschenen in het « Belgisch Staatsblad » van 22 december 1978.

Werkloosheid

De koninklijke besluiten van 29 mei 1978, 1 juni 1978 en 6 oktober 1978 wijzigen verscheidene artikelen van het koninklijk besluit van 20 december 1963 betreffende arbeidsvoorziening en werkloosheid (« Belgisch Staatsblad » van 22 augustus 1978 en van 22 december 1978).

Het ministerieel besluit van 4 juni 1964 inzake werkloosheid werd gewijzigd bij ministerieel besluit van 1 december 1978 en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 22 december 1978.

Een koninklijk besluit van 10 augustus 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 19 februari 1975 betreffende het recht van bejaarde werknemers op werkloosheidsuitkeringen (« Belgisch Staatsblad » van 2 september 1978).

Het koninklijk besluit van 29 mei 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst n^{r} 17*quater*, gesloten op 27 april 1978 in de Nationale Arbeidsraad tot uitvoering van de collectieve arbeidsovereenkomst n^{r} 17 van 19 december 1974 tot invoering van een regeling van aanvullende vergoeding ten gunste van sommige bejaarde werknemers, indien zij worden ontslagen (« Belgisch Staatsblad » van 29 juli 1978).

Een koninklijk besluit van 12 oktober 1978 verklaart algemeen verbindend de collectieve arbeidsovereenkomst van 5 juli 1978, gesloten in het Paritair Comité voor de grote kleinhandelszaken, tot regeling van de waarborg en de vereffeningsmodaliteiten van de aanvullende vergoeding ten gunste van sommige bejaarde werknemers indien zij worden ontsalgen (« Belgisch Staatsblad » van 22 november 1978).

Ziekte en invaliditeit

Een koninklijk besluit van 12 januari 1978 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de verstrekkingen van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering worden toegekend aan de personen afkomstig uit Indo-China die als politieke vluchtelingen werden erkend, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 20 januari 1978.

Een koninklijk besluit van 15 februari 1978 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de verstrekkingen van de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering worden toegekend aan de personen afkomstig uit Latijns-Amerika die als politieke vluchtelingen werden erkend, verscheen in het « Belgisch Staatsblad van 21 februari 1978.

Het koninklijk besluit van 14 maart 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 16 december 1974 tot vaststelling van een persoonlijk aandeel van de rechthebbenden bij langdurige hospitalisatie (« Belgisch Staatsblad » van 18 maart 1978).

Een ministerieel besluit van 17 januari 1978 stelt de erkenningscriteria in de huisartsgeneeskunde vast en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 23 maart 1978.

Een koninklijk besluit van 31 mei 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 16 december 1963 tot samenstelling van de bestendige commissies belast met het onderhandelen over en het sluiten van de nationale overeenkomsten in het kader van de verzekering voor geneeskundige verzorging en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 9 juni 1978.

Een koninklijk besluit van 14 maart 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 16 december 1974 tot vaststelling van een persoonlijk aandeel van de rechthebbenden bij langdurige hospitalisatie (« Belgisch Staatsblad » van 8 april 1978).

Het koninklijk besluit van 23 juni 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 10 januari 1969 tot vaststelling van de administratieve sancties die toepasselijk zijn op de rechthebbenden van de regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (« Belgisch Staatsblad » van 29 juni 1978).

De koninklijke besluiten van 7 juli 1978 en van 15 december 1978 wijzigen het koninklijk besluit van 19 november 1970 betreffende het invaliditeitspensioenstelsel voor de mijnwerkers (« Belgisch Staatsblad » van 15 juli 1978 en 22 december 1978).

De koninklijke besluiten van 9 januari 1978, 10 november 1977, 3 april 1978, 1 juni 1978 en 21 november 1978 wijzigen de koninklijke besluiten van 16 november 1973 en 27 december 1967 tot vaststelling van de nomenclatuur van de geneeskundige verstrekkingen inzake verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (« Belgisch Staatsblad » van 20 januari 1978, 25 februari 1978, 8 april 1978, 13 juni 1978 en van 25 november 1978).

Volgende koninklijke besluiten wijzigen het koninklijk besluit van 24 december 1963 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering tegemoetkomt in de kosten van farmaceutische verstrekkingen : 9 januari 1978, 17 februari 1978, 17 maart 1978 (2), 21 april 1978, 22 juni 1978, 3 juli 1978, 19 juli 1978, 21 augustus 1978 en 14 november 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 13 januari 1978, 23 februari 1978, 24 maart 1978, 31 maart 1978, 26 april 1978, 29 juni 1978, 28 juli 1978 (2), 30 augustus 1978 en van 25 november 1978.

De wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering wordt gewijzigd door de koninklijke besluiten van 10 mei 1978, 23 juni 1978, 24 juli 1978, 11 augustus 1978, 25 september 1978, 11 oktober 1978, 4 december 1978, 13 december 1978 en 14 december 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 17 mei 1978, 29 juni 1978, 28 juli 1978, 19 augustus 1978, 4 november 1978 (2), 14 december 1978 en van 22 december 1978 (2).

MINDER-VALIDEN

Twee koninklijke besluiten van 31 oktober 1978 tot wijziging van hoofdstuk XIV van het koninklijk besluit van 5 juli 1963 betreffende de sociale reclassering van de minder-validen verschenen in het « Belgisch Staatsblad » van 14 november 1978 en van 2 december 1978.

Een koninklijk besluit n^{r} 14 van 23 oktober 1978 wijzigt de wet van 16 april 1963, betreffende de sociale reclassering van de minder-validen (« Belgisch Staatsblad » van 1 november 1978).

Twee ministeriële besluiten van 27 september 1977 houdende vaststelling van de nomenclatuur en de betrekkelijke waarde der verstrekkingen voor functionele revalidatie en apparatuur op het gebied van de sociale reclassering van de minder-validen verschenen in het « Belgisch Staatsblad » van 11 januari 1978 en van 8 februari 1978.

Een ministerieel besluit van 17 januari 1978 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 april 1964 tot vaststelling van de voorwaarden waaronder de lasten die voor de minder-validen voortvloeien uit de verplaatsing naar en het verblijf op de plaats die aangewezen werd voor hun beroepsopleiding, omscholing of herscholing, worden gedragen door het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 26 januari 1978.

Een ministerieel besluit van 13 maart 1978 stelt de modaliteiten en de voorwaarden vast van erkenning van logopedisten en ergotherapeuten inzake sociale reclassering van de minder-validen (« Belgisch Staatsblad » van 13 juli 1978).

Het ministerieel besluit van 10 maart 1978 houdende aanduiding voor het Brusselse gewest, van de lijst van de specialisten inzake arbeidsbemiddeling voor minder-validen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 5 oktober 1978.

Het ministerieel besluit van 20 april 1978 betreft de toekenning door het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen, van een aanvullende tegemoetkoming in het loon en de sociale lasten die door de beschutte werkplaatsen worden gedragen (« Belgisch Staatsblad » van 26 oktober 1978).

De koninklijke besluiten van 10 maart 1978 en van 12 juni 1978 wijzigen het koninklijk besluit van 30 maart 1973 tot bepaling van de gemeenschappelijke regels voor de vaststelling van de toelagen per dag toegekend voor onderhoud, opvoeding en behandeling van minderjarigen en van gehandicapten, geplaatst ten laste van de openbare besturen (« Belgisch Staatsblad » van 20 april 1978 en van 23 juni 1978).

Het ministerieel besluit van 14 juni 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 24 april 1973 tot bepaling, wat betreft het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, van de te volgen bijzondere regels voor de vaststelling van de toelagen per dag, toegekend voor het onderhoud en de behandeling van de gehandicapten, geplaatst ten laste van de openbare besturen (« Belgisch Staatsblad » van 23 juni 1978).

Het ministerieel besluit van 14 juni 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 18 juni 1975 tot bepaling van de te volgen regels voor de vaststelling van het bedrag van de tegemoetkoming uit het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten in de kosten voor onderhoud, opvoeding en behandeling van gehandicapten die geplaatst zijn in inrichtingen die onder het stelsel van het semi-internaat werken (« Belgisch Staatsblad » van 23 juni 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 7 september 1978 verscheen het ministerieel besluit van 20 april 1978, betreffende de toekenning door het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen, van een aanvullende tegemoetkoming in het loon en de sociale lasten die door de beschutte werkplaatsen worden gedragen.

Het koninklijk besluit van 19 januari 1978 betreft de toepassing van bepaalde collectieve arbeidsovereenkomsten inzake jaarlijkse vakantie op de minder-validen in beroepsopleiding of omscholing (« Belgisch Staatsblad » van 12 april 1978).

Een ministerieel besluit van 11 maart 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 24 april 1973 tot bepaling, wat betreft het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, van de te volgen bijzondere regels voor de vaststelling van de toelagen per dag toegekend voor het onderhoud en de behandeling van de gehandicapten, geplaatst ten laste van de openbare besturen en van het ministerieel besluit van 18 juni 1975 tot bepaling van de te volgen regels voor de vaststelling van het bedrag van de tegemoetkoming uit het Fonds voor medische, sociale en pedagogische zorg voor gehandicapten in de kosten van onderhoud, opvoeding en behandeling van de gehandicapten die geplaatst zijn in inrichtingen die onder het stelsel van het semi-internaat werken (« Belgisch Staatsblad » van 20 april 1978).

Het ministerieel besluit van 13 februari 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 14 mei 1965 houdende vaststelling van de criteria van toekenning der toelagen voor de oprichting, de vergroting of de inrichting van centra of diensten voor revalidatie (« Belgisch Staatsblad » van 28 februari 1978).

De vaststelling van de nieuwe enige bedragen van de uitkeringen, pensioenen en vergoedingen van de burgerlijke invaliden van de oorlogen 1914-1918 en 1940-1945 en hun rechthebbenden werd geregeld bij koninklijk besluit van 28 februari 1978 en verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 25 maart 1978.

Het « Belgisch Staatsblad » van 25 maart 1978 publiceerde het koninklijk besluit van 6 maart 1978 tot vaststelling van het aantal minder-validen die door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn moeten worden tewerkgesteld.

Een koninklijk besluit van 16 november 1977 stelt de voorwaarden vast voor de toekenning van de toelagen ter bevordering van het beoefenen door de gehandicapten van lichamelijke activiteiten, de sport en het openluchtleven en de modaliteiten voor het indienen van de aanvragen tot betoelaging (« Belgisch Staatsblad » van 16 februari 1978).

Het koninklijk besluit van 2 mei 1977 houdende wijziging, voor het Brussels gewest, van het koninklijk besluit van 11 september 1974, betreffende toekenning van staatstoelagen voor de aankoop en het uitrusten van bestaande gebouwen bestemd als inrichting voor gehandicapten, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 26 januari 1978.

Een ander koninklijk besluit van 2 mei 1977 houdende wijziging voor het Brussels gewest, van het koninklijk besluit van 4 juni 1969, betreffende de staatstussenkomst inzake toelagen aan de ondergeschikte besturen, aan instellingen van openbaar nut en aan verenigingen zonder winstoogmerken voor het bouwen van tehuizen voor alleenstaande volwassen gehandicapten, voor de aanpassing met dat doel van bestaande inrichtingen, alsmede voor hun uitrusting en eerste meubilering, verscheen in hetzelfde « Staatsblad » van 26 januari 1978.

Het koninklijk besluit van 2 mei 1977 houdende wijziging, voor het Brussels gewest, van het koninklijk besluit van 27 april 1971 tot vaststelling van het percentage en de toekenningsvoorwaarden van de door de Staat verleende subsidies voor het bouwen, inrichten, uitbreiden, moderniseren en uitrusten van speciale inrichtingen voor intellectueel of fysisch gehandicapten, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 26 januari 1978.

Een ministerieel besluit van 17 januari 1978 wijzigt het ministerieel besluit van 23 mei 1969 tot vaststelling van de perken binnen en de voorwaarden onder welke de lasten die voor de minder-validen voortvloeien uit de verplaatsing, naar en het verblijf op de plaats aangewezen voor hun schoolopleiding, door het Rijksfonds voor sociale reclassering van de minder-validen gedragen kunnen worden (« Belgisch Staatsblad » van 26 januari 1978).

ZELFSTANDIGEN

Het koninklijk besluit van 22 december 1967 houdende algemeen reglement betreffende het rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen werd gewijzigd door de koninklijke besluiten van 13 februari 1978 en 3 augustus 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 24 mei 1978 en van 14 september 1978).

In het « Belgisch Staatsblad » van 5 december 1978 verscheen het koninklijk besluit van 18 september 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 december 1967 betreffende de rechten van de gewezen kolonisten binnen het raam van het stelsel voor rust- en overlevingspensioen der zelfstandigen.

Een koninklijk besluit van 15 december 1978 stelt de toegelaten beroepsbezigheid vast in hoofde van de gerechtigden op een pensioen als zelfstandige (« Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978).

Het koninklijk besluit van 15 december 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 20 juli 1971, houdende instelling van een verzekering tegen arbeidsongeschiktheid ten voordele van de zelfstandigen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 23 december 1978.

Een koninklijk besluit van 18 oktober 1978 tot aanpassing van sommige verwijzingen in de wettelijke bepalingen betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 18 november 1978.

Een koninklijk besluit van 15 december 1978 tot toekenning voor 1978 van een tweede speciale toelage ten voordele van de kinderen van de zelfstandigen, verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 20 december 1978.

Het koninklijk besluit van 15 december 1978 wijzigt het koninklijk besluit van 30 juli 1964 houdende de voorwaarden waaronder de toepassing van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering tot de zelfstandigen wordt verruimd (« Belgisch Staatsblad » van 23 december 1978).

Een ministerieel besluit van 20 januari 1978 tot verdeling van het administratief tekort van de Nationale Hulpkas voor de sociale verzekeringen der zelfstandigen, voor elk der jaren vanaf 1968, tussen het R.S.V.Z. en het R.I.Z.I.V., verscheen in het « Belgisch Staatsblad » van 1 april 1978.

Het « Belgisch Staatsblad » van 11 januari 1978 publiceerde het koninklijk besluit van 20 december 1977 tot vaststelling van de invloed van de schommelingen van het indexcijfer van de consumptieprijzen op de inning van de bijdragen verschuldigd voor het jaar 1978 binnen het raam van het sociaal statuut der zelfstandigen.

Statistiek

ALGEMEEN

Het « Belgisch Staatsblad » van 13 januari 1978 publiceert het koninklijk besluit van 30 december 1977, tot verlenging van het koninklijk besluit d.d. 27 januari 1970 tot verplichte aangifte van de voorraden niet-geslepen diamant, alsmede van de bewerking dezer goederen.

Het « Belgisch Staatsblad » van 1 maart 1978 publiceert het koninklijk besluit van 24 oktober 1977 tot wijziging van het koninlijk besluit van 10 januari 1975 houdende uitvoering van artikel 19, eerste lid, 1°, van de wet van 4 juli 1962 waarbij de regering gemachtigd wordt statistische en andere onderzoekingen te houden betreffende de demografische, economische en sociale toestand van het land.

Het « Belgisch Staatsblad » van 14 juni 1978 publiceert het koninklijk besluit van 2 juni 1978 waarbij een jaarlijks steekproefonderzoek naar de activiteit van de groot- en kleinhandelsondernemingen wordt voorgeschreven.

Het « Belgisch Staatsblad » van 28 juni 1978 publiceert het koninklijk besluit van 20 februari 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 januari 1970 waarbij het opmaken van een maandelijkse statistiek van de bedrijvigheid in de metaalverwerkende nijverheid wordt voorgeschreven.

Het « Belgisch Staatsblad » van 30 juni 1978 publiceert het koninklijk besluit van 31 maart 1978 tot instandhouding van zekere besluiten waarbij statistieken van de voortbrenging, de bedrijvigheid en de voorraden voorgeschreven worden.

Het « Belgisch Staatsblad » van 16 september 1978 publiceert het koninklijk besluit van 23 juni 1978 tot wijziging van een bijlage van het koninklijk besluit van 1 juli 1971 waarbij een jaarlijkse landbouw- en tuinbouwtelling op 15 mei wordt voorgeschreven.

In 1977 werden officiële statistieken in de verschillende tijdschriften van het N.I.S. gepubliceerd :

BEVOLKING EN HUISVESTING

Betreffende de bevolking en de huisvesting verschenen in het « Statistisch Tijdschrift » statistieken over :

— de ontwikkeling van de vruchtbaarheidscijfers in België (n^r 6);
— de trendanalyse van de zuigelingsterfte in België en Nederland (n^{rs} 7 en 8);
— de loop van de bevolking in 1977 (n^r 9).

FINANCIEN

Betreffende financiën verschenen in het « Statistisch Tijdschrift — 1978 : volgende studies :

— De spaarinlagen en beleggingen van de private Hypotheek-, Spaar- en Kapitalisatiemaatschappijen, 1973-1976 (n^r 3)
— Nalatenschap en overgangen bij overlijden — jaren 1970-1974 (n^r 3)
— De belastingaangiften van de natuurlijke personen voor de aanslagjaren 1972 en 1974. Indeling van de inkomens naar hun aard, naar de sociale beroepsgroep van de belastingsplichtige of naar de samenstelling van het gezin (n^{rs} 7 en 8)
— De belastbare inkomens van de natuurlijke personen en hun regionale verdeling volgens het niveau van het inkomen. — Aanslagjaar 1976 (n^{rs} 7 en 8)
— De Nationale Rekeningen van België 1967-1976 (n^r 4) en 1968-1977 (n^r 10)
— Bijkomende karakteristieken van de economische ontwikkeling op grond van de Nationale Rekeningen 1967-1976 (n^r 5)
— De Europese Sociale Rekeningen (n^r 11).

Iedere maand publiceerden het Ministerie van Verkeerswezen en van Posterijen, Telegrafie en Telefonie een kort verslag in het « Belgisch Staatsblad » van de verrichtingen van het Bestuur der Postchecks.

Beschouwde maanden	*Datum van publikatie in het « Belgisch Staatsblad »*
Januari	10 maart 1978
februari	11 april 1978
maart	11 mei 1978
april	30 juni 1978
mei	30 juli 1978
juni	2 augustus 1978
juli	5 september 1978
augustus	12 oktober 1978
september	10 november 1978
oktober	5 december 1978
november	12 januari 1979
december	13 februari 1979

De Nationale Bank van België publiceerde iedere maand her verloop van de algemen staat der Belgische banken.

Beschouwde maanden	*Datum van publikatie in het « Belgisch Staatsblad »*
Januari	22 maart 1978
februari	19 april 1978
maart	23 mei 1978
april	29 juni 1978
mei	29 juli 1978
juni	21 augustus 1978
juli	22 september 1978
augustus	19 oktober 1978
september	17 november 1978
oktober	19 december 1978
november	22 januari 1979
december	16 februari 1979

HANDEL

In de « Handelsstatistieken », naast de maandelijkse en driemaandelijkse gegevens betreffende de Buitenlandse- en Binnenlandse Handel en Toerisme, verschenen volgende halfjaarlijkse en jaarlijkse statistieken :

— jaarstatistiek van de groothandel in voedingswaren en dranken — jaren 1974 en 1975 (n^{rs} 1, 2, 3, 7, 8 en 9);

— statistiek van de exploitatie van bioscoopzalen — jaar 1976 (n^{rs} 1, 2 en 3);

— halfjaarlijkse statistiek van de voorraden huishoudkolen in het bezit van de handelaars die over een opslagvermogen van 200 ton en meer beschikken. — Toestand op 30 juni 1977 (n^{rs} 1, 2 en 3) en toestand op 31 december 1977 (n^{rs} 7, 8 en 9);

— statistiek van de verkopen en leningen op afbetalingen en van de persoonlijke leningen of leningen onder handtekening — 1ste halfjaar 1977 (n^{rs} 1, 2 en 3); 2de halfjaar 1977 (n^{rs} 4, 5 en 6);

— statistiek van de voorraden wijn in het bezit van de handelaars op 31.8.1977 (n^{rs} 4, 5 en 6);

— jaarstatistiek van de activiteit van de verkoopbedrijven en bedrijven voor reparatie en onderhoud van motorvoertuigen en fietsen — jaren 1975-1976 (n^{rs} 4, 5 en 6);

— statistiek van het toerisme en het hotelwezen — toeristisch seizoen 1977 (n^{rs} 4, 5 en 6);

— statistiek van het toerisme en het hotelwezen — jaar 1977 (n^{rs} 4, 5 en 6);

— verkooppunten van brandstoffen voor motorvoertuigen — toestand op 31 december 1975, 1976 en 1977 (n^{rs} 7, 8 en 9);

— vakanties van de Belgische bevolking (n^{rs} 7, 8 en 9).

In het « Statistisch Tijdschrift — 1978 » verschenen volgende statistieken :

— de buitenlandse handel van de B.L.E.U. in 1977 (n^{rs} 7 en 8);

— de vakanties van de Belgische bevolking in 1976 (n^{r} 9).

LANDBOUW

Naast de maandelijkse en driemaandelijkse gegevens werden in de « Landbouwstatistieken » in 1978 eveneens halfjaarlijkse en jaarlijkse statistieken gepubliceerd :

— de tuberculosebestrijding — jaren 1952 tot 1977 (n^{rs} 1 en 2);

— de indeling van de slachthuizen volgens het geslacht, gewicht in ton — jaren 1972 tot 1977 (n^{rs} 3, 4 en 5);

— de landbouw- en tuinbouwtelling op 15 mei 1977 (n^{rs} 3, 4, 5, 6, 7, 8 en 9), en op 1 december 1977 (n^{rs} 6 en 7);

— de telling van de groenteteelten in open lucht op 1 september 1977 (n^{rs} 3, 4 en 5);

— de lonen in de landbouw (n^{rs} 6 en 7);

— de opgave der jachtverloven (n^{rs} 6 en 7);

— de aan het bosbeheer onderworpen bossen (n^{rs} 6, 7, 10 en 11);

— de houtvoorraden op 31 december 1977 (n^{rs} 10 en 11).

In het « Statistisch Tijdschrift — 1978 » verschenen volgende statistieken :

— rangschikking van de landbouwbedrijven naar hun technisch- economisch gerichtheidsklasse op basis van de land- en tuinbouwtelling van 15 mei 1976 (n^r 11);

— land- en tuinbouwtelling op 15 mei 1976. Enkele structurele aspecten van de landbouw en hun evolutie sedert 1970 (n^r 11).

NIJVERHEID

Jaarlijkse statistieken inzake de produktie werden gepubliceerd in de reeks « Industriële Statistiek »; ze hebben betrekking op de volgende bedrijven en jaren :

— 1974 : zeepnijverheid, synthetische detergentia, onderhoudsprodukten, reukwaren en schoonheidsartikelen (n^{rs} 1 en 2); zuivelnijverheid en graanverwerkende nijverheid (n^r 4).

— 1975 : nijverheid van de bereiding en van de conserven van vis, week- en schaaldieren; chemische nijverheid; papier- en kartonnijverheid (producenten); zware metaalnijverheid (n^{rs} 1 en 2). Autonome koelpakhuizen — Ijs- en koolzuurijsfabrieken; tabaksnijverheid; nijverheid van de houtzagerij, van het vervaardigen van houtvezels en houtwol, het afrollen en het snijden van hout; produktie, vervoer en distributie van elektriciteit; nijverheid van het vervoer en de openbare verdeling van gas per canalisaties; waterindustrie; nijverheid der cementagglomeraten (n^r 3). Bontnijverheid en nijverheid der behaarde huiden; nijverheid van het wassen en de carbonisatie van wol; wolkammerij; kaardwolspinnerijen en spinnerijen van wol voor dekens; spinnerijen van harde vezels; weverij van kokosvezels en andere harde vezels; fabricage van vilt; wattenfabricage; breigoednijverheid; fabrieken van steenkoolagglomeraten; glasnijverheid; betoncentrales (n^r 4). Graverijen, groeven, aanverwante industrieën en exploitatie van terrils, confituur- en stroopfabrieken, fabrieken van fruitconserven en aanverwante industrieën; groenteconserven; koekjes-, beschuit- en peperkoeknijverheid; houtverwerkende nijverheid; papier- en kartonverwerkende nijverheid; vlas- en hennepspinnerij; katoenspinnerijen; kleding- en confectienijverheid (n^r 5). Slachterijen van pluimvee en van andere neerhofdieren; fabricage van vleespreparaten en -conserven; bakkerijen, bakkerijen — banketbakkerijen, banketbakkerijen; chocolade- en suikergoednijverheid; fabricatie van samengestelde veevoeders; ijs-, sorbet- en roomijsnijverheid; brouwerijen, brouwerijen-mouterijen, mouterijen; fabricatie van diverse dranken; rubbernijverheid; leerlooierijnijverheid; sorteren en uitrafelen van lompen en textielafval; kamwolspinnerijen; textielveredelingsindustrie; schoenen- en pantoffelnijverheid; nijverheid der non-ferrometalen; metaal verwerkende nijverheid (n^{rs} 6 en 7). Zuivelnijverheid; nijverheid der farmaceutische produkten; drukkerijen (drukkers, brocheerders en inbindersbedrijf); drukkerijen (drukken van dag- en weekbladen); weefnijverheid; valorisatienijverheid van oud ijzer en oude metalen; montage van metaalconstructies (n^r 8). Kleinijverheid en bouwnijverheid (n^r 9). Suikerfabrieken, suikerraffinaderijen en invertsuikerfabrieken; zeepnijverheid en nijverheid der synthetische wasmiddelen, onderhoudsprodukten, parfumerieën en schoonheidsprodukten; handschoen- en marokijnnijverheid en fabricage van andere lederen artikelen; fabricage van band, vlechten, passementwerk, bastband en soortgelijke artikelen; plastiekverwerkende nijverheid (n^{rs} 10 en 11).

— 1976 : Nijverheid der produkten in asbestcement (n^r 3). Cementnijverheid (n^r 4). Margarinenijverheid; nijverheid van het wassen en de carbonisatie van wol en weverij van kokosvezels en andere harde vezels (n^r 5). Steenkolenmijnen en hun elektriciteitscentrales; confituur- en stroopfabrieken, fabrieken van fruitconserven en aanverwante industrieën; autonome koelpakhuizen — ijs- en koolzuurijsfabrieken; nijverheid der plantaardige en dierlijke oliën; kaardwolspinnerijen en spinnerijen van wol voor dekens; nijverheid van het vervoer en de openbare verdeling van gas per canalisaties; fabrieken van steenkoolagglomeraten; betoncentrales; ijzer- en staalnijverheid en jutespinnerijen (n^{rs} 6 en 7). Nijverheid van de bereiding en van de conserven van vis, week- en schaaldieren; Alcoholstokerijen en gistfabrieken; wolkammerij; spinnerijen van harde vezels; wattenfabricage; schoenen- en pantoffelnijverheid; waterindustrie; watergebruik in de nijverheid; nijverheid der cementagglomeraten (n^r 8). Fabricatie van diverse dranken, rubbernijverheid, glasnijverheid en montage van metaalconstructies (n^r 9). Houtverwerkende nijverheid; fabricage van papier en karton; bontnijverheid en nijverheid der behaarde huiden; produktie, vervoer en distributie van elektriciteit; cokesfabrieken (n^{rs} 10 en 11).

— 1977 : Jaarstatistiek van de industriële investeringen; nijverheid der produkten in asbestcement; petroleumraffinaderijen (n^{rs} 10 en 11).
De statistieken van de toegestane en begonnen gebouwen werden gepubliceerd in de volgende nummers : 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 en 11.

In het « Statistisch Tijdschrift — 1978 : verschenen volgende statistieken :

— ontwikkeling van de industriële produktie in 1977 (n^r 4);

— evolutie van de tewerkstelling en van het aantal vestigingen in de textielnijverheid (1962-1977) (n^r 6);

— het energieverbruik in de nijverheid in 1971 en 1975 (n^r 9);
— regionale verdeling van de bedrijvigheid in de metaalverwerkende nijverheid in 1977 (n^r 9);
— de industriële produktie — 1ste semester 1978 (n^r 11).

REGIONALE STATISTIEK, STATISTISCHE METHODE EN ALGEMENE STUDIES

Betreffende de regionale statistieken, de statistische methode en de algemene studies, verschenen volgende statistieken in het « Statistisch Tijdschrift — 1978 » :
— exportgerichtheid van de verschillende provincies in 1974 en in 1975. Industriële leveringen aan het buitenland per bedrijfstak en geografisch gebied (n^{rs} 1, 2 en 12);
— woningvoorraad en gerieflijkheden van de woningen op 31 december 1976 (n^{rs} 1 en 2);
— het probleem van de officiële statistische informatie in België (n^r 5);
— industriële concentratie in een open economie : de toestand in België (n^r 5);
— de omzet van de ondernemingen en hun aankopen van investeringsgoederen tijdens het jaar 1977 op grond van de aangiften inzake de belasting over de toegevoegde waarde (n^r 5);
— de omzet van de ondernemingen en hun aankopen van investeringsgoederen tijdens het eerste halfjaar van 1978 op grond van de aangiften inzake de belasting over de toegevoegde waarde (n^r 11);
— de organisatie van de ambtelijke statistiek in België (n^r 12).

VERVOER EN VERKEER

In de « Vervoerstatistieken 1978 » verschenen volgende halfjaarlijkse en jaarlijkse statistieken betreffende :
— de motorvoertuigen op 1 augustus 1977 (n^{rs} 1, 2 en 3);
— de binnenscheepvaart — jaar 1976 (n^{rs} 1, 2 en 3);
— de nieuwe tot het verkeer toegelaten motorvoertuigen — jaar 1977 (n^{rs} 4, 5 en 6);
— de tot het verkeer toegelaten tweedehandsmotorvoertuigen — jaar 1977 (n^{rs} 4, 5 en 6);
— de luchtvaart — jaar 1976 (n^{rs} 4, 5 en 6);
— wijze van vervoer van in-, uit- en doorvoer van goederen in de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie — jaar 1976 (n^{rs} 4, 5 en 6);
— het goederenvervoer over de weg door Belgische voertuigen met minstens een ton laadvermogen in 1976 (n^{rs} 4, 5 en 6);
— investeringen van de ondernemingen voor personen- en/of goederenvervoer voor rekening van derden — jaren 1973-1976 (n^{rs} 4, 5 en 6);
— aantal houders van radio- en televisietoestellen — jaar 1978 (n^{rs} 4, 5 en 6);
— de fietsen, de bromfietsen en de lichte moto's — jaar 1977 (n^{rs} 7, 8 en 9);
— het postverkeer — jaren 1976 en 1977 (n^{rs} 7, 8 en 9);
— de N.M.B.S.-jaarstatistiek — jaar 1977 (n^{rs} 7, 8 en 9).

In het « Statistisch Tijdschrift » verschenen volgende statistieken :
— de vervallenverklaring van het recht een voertuig te besturen (n^r 4);
— het goederenvervoer over de weg — jaren 1965-1976 (n^r 6).

Toerisme

Koninklijk besluit van 26 mei 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 30 september 1978) wijzigt het koninklijk besluit van 29 oktober 1971 betreffende het kamperen.

Verkeer en vervoer

BINNENVAART EN RIJNVAART

In het « Belgisch Staatsblad » van 4 februari 1978 verscheen het koninklijk besluit van 25 oktober 1977 tot wijziging van het koninklijk besluit van 5 oktober 1962 tot vaststelling van de tarieven voor retributies voor het meten van schepen.

In het « Belgisch Staatsblad » van 14 februari 1978 verscheen het ministerieel besluit van 20 januari 1978 betreffende de vrachten en huurprijzen voor elk door bemiddeling van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart gesloten bevrachtings- of huurcontract.

In het « Belgisch Staatsblad » van 10 maart 1978 verscheen het ministerieel besluit van 20 januari 1978 betreffende de laad- en lostijd en het bedrag van het liggeld voor elk door bemiddeling van de Dienst voor Regeling der Binnenvaart gesloten bevrachtingscontract.

In het « Belgisch Staatsblad » van 1 april 1978 verscheen het koninklijk besluit van 24 februari 1978 met betrekking op de toepassing van artikel 3 van het Reglement voor het vervoer van gevaarlijke stoffen over de Rijn (A.D.N.R.).

In het « Belgisch Staatsblad » van 15 april 1978 verscheen het koninklijk besluit van 16 maart 1978 betreffende de laad- en lostijd en het bedrag van het liggeld inzake rivierbevrachting.

In het « Belgisch Staatsblad » van 15 juli 1978 verscheen het koninklijk besluit van 17 mei 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 maart 1966 betreffende de vlaggebrieven en de uitrusting van de pleziervaartuigen.

Het « Belgisch Staatsblad » van 7 oktober 1978 publiceert het koninklijk besluit van 22 augustus 1978 houdende goedkeuring van een wijziging aan het reglement, betreffende het verlenen van radardiploma's voor de Rijn.

Het « Belgisch Staatsblad » van 13 oktober 1978 publiceert het koninklijk besluit van 15 september 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 oktober 1935 houdende algemeen reglement der scheepvaartwegen van het Koninkrijk.

LUCHTVAART

Het « Belgisch Staatsblad » van 20 januari 1978 publiceert het ministerieel besluit van 6 oktober 1977 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 februari 1970 houdende reglement waarbij de technische maatregelen worden vastgesteld die moeten genomen worden voor de exploitatie van de vliegtuigen in het handelsluchtvervoer, met een hoogst toegelaten totaalgewicht van 5 700 kg en meer.

Het « Belgisch Staatsblad » van 11 maart 1978 publiceert het koninklijk besluit van 20 januari 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 22 oktober 1971 houdende instelling van een vergoeding voor het gebruik van het luchtruim.

In het « Belgisch Staatsblad » van 7 april 1978 verscheen het ministerieel besluit van 23 maart 1978 tot wijziging van het ministerieel besluit van 23 juni 1969 houdende regeling van de burgerlijke vergunningen van bestuurder van vliegtuigen.

Het « Belgisch Staatsblad » van 23 mei 1978 publiceert het koninklijk besluit van 15 februari 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 15 maart 1954 tot regeling der luchtvaart.

In het « Belgisch Staatsblad » van 27 mei 1978 verscheen het ministerieel besluit van 24 januari 1978 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juli 1957 tot vaststelling van de voor het luchtverkeer te gebruiken optische seinen.

In het « Belgisch Staatsblad » van 14 juli verscheen het koninklijk besluit van 13 juni 1978 houdende vaststelling van de procedure volgens dewelke de voorzitter van Sabena de verbinding tussen de Maatschappij en de nationale, regionale en lokale instanties verzekert.

In het « Belgisch Staatsblad » van 1 juni 1978 verscheen het koninklijk besluit van 23 mei 1978 waarbij de Belgische Naamloze Vennootschap tot Exploitatie van het Luchtverkeer (SABENA), gemachtigd wordt haar statuten te wijzigen.

TAXI'S

Het « Belgisch Staatsblad » van 24 oktober 1978 publiceert het koninklijk besluit van 29 september 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 6 mei 1975 betreffende het heffen van taksen en bijkomende taksen inzake de exploitatie van taxidiensten.

Het « Belgisch Staatsblad » van 5 december 1978 publiceert het ministerieel besluit van 29 november 1978 ter aanvulling van het ministerieel besluit van 25 juni 1975 tot vaststelling der perimeters voor het vervoer van taxi's, gewijzigd en aangevuld door de ministeriële besluiten van 22 januari, 12 februari, 5 mei 1976, 8 februari en 9 september 1977.

VERVOER PER SPOOR

Het « Belgisch Staatsblad » van 5 januari 1978 publiceert de wet van 14 december 1977 waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt, onder waarborg van de Staat, leningen aan te gaan tot een beloop van maximum 5,5 miljard frank ten einde het haar mogelijk te maken een bedrijfskapitaal samen te stellen.

Het « Belgisch Staatsblad » van 11 maart 1978 publiceert de Aanvullende Overeenkomst bij de Internationale Overeenkomst betreffende het verkeer van reizigers en bagage per spoorweg van 25 februari 1961, nopens de aansprakelijkheid van de spoorweg voor dood en verwonding van reizigers, opgemaakt te Bern op 26 februari 1966 (Toetreding. — Bekrachtiging).

Het « Belgisch Staatsblad » van 8 augustus 1978 publiceert de wet van 3 juli 1978 waarbij de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen gemachtigd wordt, onder waarborg van de Staat, leningen uit te schrijven ten belope van een som van 917 miljoen frank tot dekking van de kosten voor eerste aanleg.

WEGVERVOER

Het « Belgisch Staatsblad » van 18 januari 1978 publiceert de wet van 27 december 1977 tot wijziging van de besluitwet van 30 december 1946 houdende herziening en coördinatie van de wetgeving betreffende het bezoldigd vervoer van personen door middel van automobielen.

Het « Belgisch Staatsblad » van 11 juli 1978 publiceert het akkoord tussen de Regering van het Koninkrijk België en de Regering van het Koninkrijk Zweden betreffende het internationaal vervoer over de weg, ondertekend te Stockholm op 10 februari 1978.

Het « Belgisch Staatsblad » van 12 juli 1978 publiceert de wet van 10 februari 1975 houdende goedkeuring van de Europese Overeenkomst nopens de arbeidsvoorwaarden voor de bemanningen van motorrijtuigen in het internationale vervoer over de weg, Bijlage en Protocol van ondertekening, opgemaakt te Genève op 1 juli 1970.

In het « Belgisch Staatsblad » van 30 september 1978 verscheen het Europees Verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg (A.D.R.), en Bijlagen A en B, opgemaakt te Genève op 30 september 1957. Wijziging van de Bijlagen A en B.

In het « Belgisch Staatsblad » van 4 oktober 1978 verscheen het Protocol tot wijziging van artikel 14, derde lid, van de Europese Overeenkomst van 30 september 1957 betreffende het internationale vervoer van gevaarlijke goederen over de weg (A.D.R.), opgemaakt te New York op 21 augustus 1975.

In het « Belgisch Staatsblad » van 19 oktober 1978 verscheen het koninklijk besluit van 5 september 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 9 september 1967 houdende algemeen reglement betreffende het vervoer van zaken met motorvoertuigen tegen vergoeding.

Het « Belgisch Staatsblad » van 19 oktober 1978 publiceert het koninklijk besluit van 5 september 1978 tot vaststelling van de voorwaarden inzake de toegang tot het beroep van ondernemer van nationaal en internationaal personenvervoer over de weg.

Het « Belgisch Staatsblad » van 19 oktober 1978 publiceert het koninklijk besluit van 5 september 1978 tot vaststelling van de voorwaarden inzake de toegang tot het beroep van ondernemer van nationaal en internationaal goederenvervoer over de weg.

Het « Belgisch Staatsblad » van 24 november 1978 publiceert het koninklijk besluit van 7 november 1978 tot wijziging van het koninklijk besluit van 1 februari 1977 betreffende het rijbewijs.

Het « Belgisch Staatsblad » van 30 november 1978 publiceert het koninklijk besluit van 27 juni 1978 houdende wijziging van het koninklijk besluit van 9 september 1967 houdende algemeen reglement betreffende het vervoer van zaken met motorvoertuigen tegen vergoeding.

Het « Belgisch Staatsblad » van 30 november 1978 publiceert het koninklijk besluit van 16 november 1978 tot toekenning van een toelage voor het uitblijven van ongevallen aan de personeelsleden van het Fonds voor arbeidsongevallen, belast met het besturen van een autovoertuig.

Het « Belgisch Staatsblad » van 29 december 1978 publiceert het ministerieel besluit van 19 december 1978 tot wijziging van het ministerieel besluit van 2 januari 1976 genomen ter uitvoering van artikel 28 van het koninklijk besluit van 15 maart 1968 houdende algemeen reglement op de technische eisen waaraan de auto's en hun aanhangwagen moeten voldoen.

ZEEVAART

Het « Belgisch Staatsblad » van 6 mei 1978 publiceert de wet van 7 april 1978 tot wijziging van de wet van 23 augustus 1948 strekkende tot het in stand houden en het uitbreiden van de koopvaardij- en de vissersvloot en houdende instelling, te dien einde, van een Fonds voor het uitreden en aanbouwen van zeeschepen.

Het « Belgisch Staatsblad » van 12 mei 1978 publiceert het koninklijk besluit van 5 januari 1978 tot wijziging van het organiek kader van het personeel van de Pool van de zeelieden ter koopvaardij.

Het « Belgisch Staatsblad » van 18 oktober 1978 publiceert het ministerieel besluit van 12 juli 1978 tot wijziging van het ministerieel besluit van 9 juli 1973 houdende reglement van de Pool van de zeelieden ter koopvaardij.

Verzekeringen

In het « Belgisch Staatsblad » van 3 augustus 1978 verscheen het koninklijk besluit van 30 juni 1978 houdende de inwerkingstelling van artikelen 44, 45, 46 en 62 alinea 7 van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen; deze artikelen handelen over de vereffeningsbepalingen.

In opdracht van de Controledienst voor Verzekeringen wordt in het « Belgisch Staatsblad » van 12 augustus 1978 de lijst opgenomen der gemachtigde kapitalisatie-indernemingen overeenkomstig het koninklijk besluit n^{r} 43 van 15 december 1934 betreffende de controle op de kapitalisatieondernemingen. — Toestand op 30 juni 1978.

Een koninklijk besluit van 20 oktober 1978, verschenen in het « Belgisch Staatsblad » van 8 november 1978, wijzigt het koninklijk besluit van 12 maart 1976 houdende algemeen reglement betreffende de controle op de verzekeringsondernemingen en tot vaststelling van speciale regelen voor de activiteiten in de takken « transport ».

Bij ministerieel besluit van 17 oktober 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 8 november 1978) werd de verordening n^{r} 1 goedgekeurd van 5 juli 1978 van de Controledienst voor verzekeringen tot vaststelling van de toepassingsmodaliteiten van artikel 63, § 3, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle der verzekeringsondernemingen.

In het « Belgisch Staatsblad » van 17 november 1978 verscheen het koninklijk besluit van 20 oktober 1978 houdende inwerkingstelling van de artikelen 38, 39 en 40 van de wet van 9 juli 1975 betreffende de controle van de verzekeringsondernemingen; deze artikelen handelen over het staat der erkende commissarissen.

Bij ministerieel besluit van 27 november 1978 (« Belgisch Staatsblad » van 15 december 1978) werd de verordening n^{r} 2 goedgekeurd van 20 november 1978 van de Controledienst van de Verzekeringen tot vaststelling van het toelatings- en tuchtreglement van de erkende commissarissen bij de verzekeringsondernemingen.

Bij ministerieel besluit van 19 december 1978, verschenen in het « Belgisch Staatsblad » van 30 december 1978, werd de verordening n^{r} 3 goedgekeurd van 8 november 1978 van de Controledienst voor de verzekeringen tot vaststelling van de regelen betreffende de doorlopende inventaris van de dekkingswaarden, uitgevaardigd in uitvoering van artikel 16, § 2, laatste lid, van de wet van 9 juli 1975 betreffende de Controle der verzekeringsondernemingen.

Werkgelegenheid (Zie Arbeid)

Werkloosheid [Zie Arbeid (Werkloosheid)]

Wetenschappelijk Onderzoek

Het « Belgisch Staatsblad » van 15 april 1978 publiceert de wet van 28 december 1977 houdende goedkeuring van de overeenkomst tussen de regering van het Koninkrijk België en de regering van de Bondsrepubliek Duitsland voor de Gemeenschappelijke verwezenlijking van een onderzoeksprogramma dat kan leiden tot industriële toepassingen van methodes voor ondergrondse vergassing van steenkool en ligniet, ondertekend te Brussel op 1 oktober 1976.

Het « Belgisch Staatsblad » van 19 april 1978 publiceert het koninklijk besluit van 13 februari 1978 houdende financiering van de schijf 1978 van het meerjarenplan 1976-1981 der onderzoeksacties die onderling werden overlegd tussen de Staat en bepaalde universitaire instellingen.

Het « Belgisch Staatsblad » van 17 mei 1978 publiceert het koninklijk besluit van 17 maart 1978 tot vaststelling van de taalkaders van de Diensten voor programmatie van het wetenschapsbeleid.

Het « Belgisch Staatsblad » van 7 september 1978 publiceert het koninklijk besluit van 20 juli 1978 houdende financiering van de schijf 1978 van sommige onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten.

LIJST DER STATISTISCHE TABELLEN[1]

BENELUX. Blz.

Ontwikkeling van de buitenlandse handel der B.L.E.U. Waarde 489
Onwikkeling van de buitenlandse handel van Nederland. Waarde 489
Handelsverkeer van de B.L.E.U. met Nederland. Indeling naar de graad van bewerking 490
Handelsverkeer van de B.L.E.U. met Nederland. Belangrijkste fabrikaten ingedeeld per nijverheidssector 491

BEVOLKING.

Loop van de bevolking in 1978 8-9
Geboorten, sterfgevallen, bevolkingsaangroei en totale bevolking 10

BEZOLDIGINGEN.

Indexcijfers van de regelingslonen 317
Loonindexcijfers 318
Gemiddelde bruto verdienste per uur, per bedrijfstak en per gewest van de arbeider in de nijverheid. Enquête april 1978 319
Gemiddelde verdiende bruto-uurlonen van de arbeiders en gemiddelde maandelijkse brutowedden van de bedienden in de nijverheid volgens de zesmaandelijkse geharmoniseerde enquête 320
Lonen van de in de maatschappelijke zekerheid en het N.P.F.M. opgenomen werknemers 322
Verdeling der ontvangsten van de R.M.Z. en het N.P.F.M. 322

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE.

Bijzondere handel (naar gewicht en waarde) 421
Uitvoer per nijverheidssector 424-425
Uitvoer per goederengroep. Miljoenen franken 426
Relatieve belangrijkheid van de uitvoer per goederengroep. Ten honderd 427
Geografische indeling van de uitvoer per goederengroep in 1978 428-429
Verschil van de uitvoer in 1978 t.o.v. 1977 430
Verschil van de invoer in 1978 t.o.v. 1977 431
Invoer per nijverheidssector 432-433
Invoer per goederengroep. Miljoenen franken 434
Relatieve belangrijkheid van de invoer per goederengroep. Ten honderd 435
Geografische indeling van de invoer per goederengroep in 1978 436-437
Hoeveelheidsindexcijfers en indexcijfers van de gemiddelde waarde bij de invoer en bij de uitvoer 439

---

(1) — Volgens alfabetische rangschikking der hoofdtrefwoorden.
— Betekenis der in de tabellen gebruikte tekens :
.. niet beschikbaar;
— nul of onbeduidend;
/ gemiddelde.
— Wanneer de in de statistische tabellen opgenomen getallen werden afgerond, stemmen de totalen niet altijd overeen met de optelling van de partiële gegevens.

Blz.

Analyse van de handelsbalans volgens de secties en afdelingen van de Type-Classificatie voor de Internationale Handel 442
In-en uitvoersaldi van vlees 52
Boter (netto-invoer uit de B.L.E.U.) 52
In- en uitvoer van landbouwprodukten 53
In- en uitvoer van tuinbouwprodukten 54
In- en uitvoer van vis, schelp- en weekdieren 55
Balans van alle gassoorten 88
Samengevatte energiebalans naar vorm van energie 101
Balans van de totale energie 102-103
Buitenlandse handel van de B.L.E.U. betreffende de voornaamste vormen van energie 104-105
Buitenlandse handel in ijzer- en staalprodukten 113
Buitenlandse handel in non-ferrometalen. Waarde 114
Buitenlandse handel in non-ferrometalen. Gewicht 115
Buitenlandse handel van nieuwe auto's en rijwielen met of zonder motor 123
Buitenlandse handel in de voornaamste metaalwaren. Waarde 124-125-128
Buitenlandse handel in de voornaamste metaalwaren. Gewicht 126-127-129
Invoer van de voornaamste voor de chemische nijverheid bestemde grondstoffen 132
Buitenlandse handel in scheikundige produkten. Waarde 133
Buitenlandse handel in scheikundige produkten. Gewicht 134
Buitenlandse handel in textielstoffen. Waarde 138
Buitenlandse handel in textielstoffen. Gewicht 139
Buitenlandse handel in textielwaren. Waarde 140-141
Buitenlandse handel in textielwaren. Gewicht 142-143
Buitenlandse handel in voedingswaren en aanverwante produkten. Waarde 148
Buitenlandse handel in voedingswaren en aanverwante produkten. Gewicht 149
Buitenlandse handel in bouwstoffen en andere aanverwante fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen. Waarde 156
Buitenlandse handel in bouwstoffen en andere aanverwante fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen. Gewicht 156
Buitenlandse handel van de papiernijverheid 162
Buitenlandse handel in huiden, leder en lederwaren 164
Buitenlandse handel in hout, kurk en andere stoffen gebruikt in de borstel- en mandenmakerij en dgl., evenals de afgewerkte produkten hiervan 166
Buitenlandse handel in tabak en tabakswaren 167
Invoer en uitvoer van diamant 168
Ontwikkeling van de buitenlandse handel der B.L.E.U. (met Nederland). Waarde 489
Ontwikkeling van de buitenlandse handel van Nederland (met de B.L.E.U.). Waarde 489
Handelsverkeer van de B.L.E.U. met Nederland. Indeling naar de graad van bewerking 490
Handelsverkeer van de B.L.E.U. met Nederland. Belangrijkste fabrikaten ingedeeld per nijverheidssector 491
Uitvoer per land van bestemming 443
Invoer per land van herkomst 444
Invoer, uitvoer en zichtbare handelsbalans per landengroep 445
Evolutie van de in- en uitvoer met de landen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling 447
Saldo van de handelsbalans per landengroep 448
Verrichtingen met het buitenland, verrichtingen in buitenlandse valuta's van de ingezetenen met de Belgische en Luxemburgse geldscheppende instellingen en termijnvalutatransacties 452-453
Betalingsbalans van de B.L.E.U. (op transactiebasis) in 1977 en 1978 .. 454-455-456

Blz.

DISTRIBUTIE.

Leurhandel. Indeling van de leurhandelaars volgens de aard van de handel .. 191
Belgische handelsvennootschappen met hoofdbedrijf in België 192
Inschrijvingen en schrappingen in het Handelsregister 193
Faillietverklaring en aanvragen om gerechtelijke akkoorden 194
Ontwikkeling van de zelfbedieningswinkels per 1 januari 194
Balans inzake toepassing van de wet van 29 juni 1975 betreffende de handelsvestigingen 195
Ontwikkeling van de kleinhandelsomzet per distributietype 196
Detailhandelsomzetten naar bedrijfsvorm 197
Verkoop van verbruiksgoederen in 1978 200
Nationale Kas voor Beroepskrediet. Verstrekte kredieten 201
Faillissementen per gewest 408
Spreiding van de faillissementen per provincie 408

FINANCIEN (Zie Overheidsfinanciën, Geld en krediet, Inkomens uit vennootschappen).

GELD EN KREDIET.

Gezamelijke balansen van de overwegend geldscheppende instellingen 254-255
Totale geldhoeveelheid 256
Geldhoeveelheid bij de overwegend geldscheppende instellingen 257
Oorzaken van de veranderingen in de geldhoeveelheid bij de overwegend geldscheppende instellingen 258-259
Goud- en nettodeviezenvoorraad van de Nationale Bank van België 260
Algemene staat der banken 261
Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren en commerciële vorderingen op het buitenland oorspronkelijk door de geldscheppende instellingen toegestaan 262
Kredieten aan bedrijven en particulieren gespijsd door de depositobanken 263
Daggeldmarkt. Daggemiddelden 264
Herdiscontering van handelswissels door de depositobanken 265
Bedrijvigheid van het H.W.I. Daggemiddelden der wissels in omloop 266
Discontokredieten, voorschotten en acceptkredieten aan bedrijven en particulieren en aan het buitenland, ondergebracht bij de Nationale Bank van België 267
Kredieten van de Nationale Bank van België aan de Staat 268
Evolutie van de voornaamste rentepercentages op de geldmarkt 268
Voornaamste uitgiften van de overheidssector in Belgische franken 273
Netto-uitgiften van aandelen en obligaties van de Belgische vennootschappen 274-275
Emissies van de Belgische handels- en nijverheidsvennootschappen 276
Beurs van Brussel. Omzet van de kontantmarkt 277
Rendement van effecten met vast rendement op de beurs van Brussel 278
Uitgiften en rendement van de leningen uitgegeven door middel van openbare inschrijving door de openbare besturen en de instellingen van openbaar nut. Leningen in Belgische franken 279-280
Evolutie van het bedrag der hypothecaire inschrijvingen 281
Financiële activa 281
Evolutie van de voornaamste balansposten van het Rentenfonds 283
Algemene Spaar- en Lijfrentekas. Algemene staat van de beleggingen 284-285
Algemene Spaar- en Lijfrentekas. Evolutie van het particuliere sparen 286
Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid. Verdeling over de economische sectoren 288
Nationale Kas voor Beroepskrediet 289

Blz.

GEWESTEN (Economische ontwikkeling).

Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in werkelijke prijzen 399
Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in prijzen van 1970 399
Bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten in werkelijke prijzen 400
Indexcijfers van de bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten in prijzen van 1970 401
Verdeling per provincie en per gewest van de investeringsuitgaven 402
Verdeling per provincie en per gewest van de investeringsuitgaven van de nieuwe vestigingen 402
Gewestelijke spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970 403
Voorziene buitenlandse investeringen. Regionale en sectoriële spreiding 404
Bruto indexcijfers van de industriële bedrijvigheid 405
Beroepsbevolking naar positie in het bedrijf en naar geslacht 406
Uitkeringtrekkende volledig werklozen 407
Verloop van de werkloosheidsgraad per regio 407
Sluiting van ondernemingen 408
Faillissementen per gewest 408
Spreiding van de faillissementen per provincie 408

INKOMENS (Zie Bezoldigingen, Inkomens uit vennootschappen, Geld en krediet).

INKOMENS UIT VENNOOTSCHAPPEN.

Rendabiliteit en schuldenlast van de Belgische bedrijven 325
Ontwikkeling van de netto winsten, de dividenden en de belastingen van de maatschappijen, volgens verschillende bronnen 326
Rendabiliteit in enkele sectoren 326
Winstmakende Belgische vennootschappen op aandelen. Gemiddelde jaarlijkse winstsaldi en dividenden van 1949 tot 1974 der getelde vennootschappen met bedrijfszetel in België 327
Rendement van de Belgische vennootschappen op aandelen. Vennootschappen die hun voornaamste bedrijfszetel in België hebben 328-329-330-331
Rendement van de Belgische vennootschappen op aandelen volgens de plaats van hun hoofdbedrijf 332-333
Ontwikkeling van de resultaten van de Belgische ondernemingen volgens de Kredietbank 334-335

INVESTERINGEN.

Investeringen ten behoeve van de economie 348-349
Sectoriële spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970 350
Sectoriële spreiding van de voorziene buitenlandse investeringen 351
Indeling van de voorziene buitenlandse investeringen volgens land van oorsprong 352
Regionale indeling van de voorziene buitenlandse investeringen in de fabrieksnijverheid 352
Nationale Investeringsmaatschappij. Sectoriële spreiding van de portefeuille tot 30 september 1978 353
Verdeling per provincie en per gewest van de investeringsuitgaven 402
Verdeling per provincie en per gewest van de investeringsuitgaven van de nieuwe vestigingen 402
Gewestelijke spreiding van de investeringen die de voordelen genoten hebben voorzien door de wetten van 17 en 18 juli 1959, van 14 juli 1966 en van 30 december 1970 403
Voorziene buitenlandse investeringen. Regionale en sectoriële spreiding 404

Blz.

LANDBOUW.

Bebouwde oppervlakte. Totale getelde oppervlakte 47
Graangewassen. Totale getelde oppervlakte 47
Nijverheidsgewassen. Totale getelde oppervlakte 48
Wortelplanten en knolgewassen. Totale getelde oppervlakte 48
Fruitteelt. Totale getelde oppervlakte 49
Groenteteelt. Totale getelde oppervlakte 49
Verloop van de opbrengst van sommige teelten. Gemiddelde produktie per hectare 50
Landbouwopbrengst 50
Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet. Gewone verrichtingen 51
Veestapel 51
Brutoproduktie van inlands vlees 51
Vleesverbruik 52
In- en uitvoersaldi van vlees 52
Boter 52
In- en uitvoer van landbouwprodukten 53
In- en uitvoer van tuinbouwprodukten 54

LONEN (Zie Bezoldiging).

NATIONALE BOEKHOUDING.

Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in werkelijke prijzen 399
Bruto regionaal produkt tegen factorkosten in prijzen van 1970 399
Bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten in werkelijke prijzen 400
Indexcijfers van de bruto toegevoegde waarde tegen factorkosten in werkelijke prijzen 401

NIJVERHEID.

Kwartaalgemiddelden van het seizoenverbeterd maandelijks indexcijfer van de industriële produktie 61
Internationale vergelijking van het verloop der industriële produktie 63
Bruto-indexcijfers van de industriële produktie 64
Bruto kwartaal- en jaarindexcijfers der industriële bedrijvigheid 65-66-67
Personeelsbezetting in de steenkoolmijnen 79
Rendement in de steenkoolmijnen 79
Steenkoolbalans 80
Op de boekhouding gesteunde exploitatieresultaten der steenkoolmijnen van 1976 tot 1978 83
Cokesbalans 84
Beschikbare elektrische energie 85
Balans van alle gassoorten 88
Vervoer en distributie van gas met pijpleidingen 90
Produktie en verbruik van aardolieprodukten 92
Zichtbaar brutoverbruik van primaire energie 95
Eindverbruik van energie per energiedrager 98
Samengevatte energiebalans naar vorm van energie 101
Balans van de totale energie 102-103
Buitenlandse handel van de B.L.E.U. betreffende de voornaamste vormen van energie 104-105
Ruwstaalproduktie in de Gemeenschap en in de wereld 110
Vergelijking van het verloop van de hoogst mogelijke jaarproduktie van ruwijzer en ruwstaal met de werkelijke produktie per land 111
Produktie van ruwijzer in de landen van de E.E.G. 112
Buitenlandse handel in ijzer- en staalprodukten 113

Blz.

Buitenlandse handel in non-ferrometalen. Waarde 114
Buitenlandse handel in non-ferrometalen. Gewicht 115
Produktie van non-ferrometalen 116
Metaalverwerkende nijverheid. Bestellingen en leveringen 118
Metaalverwerkende nijverheid. Evolutie van de totale tewerkstelling naar categorieën en produktensectoren 120
Metaalverwerkende nijverheid. Evolutie van de bestellingen naar categorieën en produktensectoren 121
Metaalverwerkende nijverheid. Evolutie van de leveringen naar categorieën en produktensectoren 122
Buitenlandse handel van nieuwe auto's en rijwielen met of zonder motor 123
Buitenlandse handel in de voornaamste metaalwaren. Waarde 124-125-128
Buitenlandse handel in de voornaamste metaalwaren. Gewicht 126-127-129
Produktie in sommige takken der scheikundige nijverheid 131
Invoer van de voornaamste voor de chemische nijverheid bestemde grondstoffen 132
Buitenlandse handel in scheikundige produkten. Waarde 133
Buitenlandse handel in scheikundige produkten. Gewicht 134
Produktie van gebreide goederen 136
Voorraden weefsels 136
Textielproduktie. Spinnerijen, weverijen, wolbereiding 137
Buitenlandse handel in textielstoffen. Waarde 138
Buitenlandse handel in textielstoffen. Gewicht 139
Buitenlandse handel in textielwaren. Waarde 140-141
Buitenlandse handel in textielwaren. Gewicht 142-143
Bedrijvigheid in sommige takken van de voedingsmiddelenindustrie 146
Bedrijvigheid in de zuivelnijverheid 147
Buitenlandse handel in voedingswaren en aanverwante produkten. Waarde 148
Buitenlandse handel in voedingswaren en aanverwante produkten. Gewicht 149
Cementproduktie 153
Produktie van de kleinijverheid 154
Produktie van kalk, kalksteen en kalkderivaten 154
Produktie van de keramieknijverheid 155
Buitenlandse handel in bouwstoffen en andere aanverwante fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen. Waarde 156
Buitenlandse handel in bouwstoffen en andere aanverwante fabrikaten van niet-metaalhoudende mineralen. Gewicht 157
Papier- en kartonnijverheid. Produktie en verwerking 161
Buitenlandse handel van de papiernijverheid 162
Produktie van leder, schoenen en pantoffels 163
Buitenlandse handel in huiden, leder en lederwaren 164
Houtverwerkende nijverheid en aanverwante produkten 165
Buitenlandse handel in hout, kurk en andere stoffen gebruikt in de borstel- en mandenmakerij en dgl., evenals de afgewerkte produkten hiervan 166
Buitenlandse handel in tabak en tabakswaren 167
Tabaksindustrie. Verwerkte hoeveelheid 168
Invoer en uitvoer van diamant 168
Bruto indexcijfers van de industriële bedrijvigheid 405

OVERHEIDSFINANCIEN.

Kastoestand en Financieringsbehoefte van de Schatkist 226
Toestand inzake belastingontvangsten 227
Uitvoering der begrotingen van 1969 tot 1974. Stelsel van beheer 229
Uitvoering der begroting vanaf 1975. Eenheidsbegroting 229
Budgettaire uitgaven per begroting 230
Indeling van de budgettaire uitgaven volgens de aard der uitgaven 231

Blz.

Rijksschuld. Toestand einde jaar 232
Verloop van de Rijksschuld 233
Algemeen overzicht van de provinciale financiën. Alle provinciën samen. Gewone dienst 239
Provinciale financiën. Gewone dienst. Ontvangsten. Voornaamste onderverdelingen van hoofdstuk « Aandeel in het Fonds der provinciën en Provinciale belastingen » 239
Geografische verdeling van de provinciale financiën. Gewone dienst 240-241
Provinciale financiën. Gewone dienst. Functioneel-economische indeling 242
Algemeen overzicht van de gemeentebegrotingen. Gewone dienst 243
Evolutie van de belangrijkste gemeenteontvangsten 243
Financiële verhouding van de Staat tot de lagere publiekrechtelijke lichamen 244

PRIJZEN.

Indexcijfers van de groothandelsprijzen 306
Deelindexcijfers van de groothandelsprijzen 308
Indexcijfer van de consumptieprijzen 309-310-311
Gemiddelde jaarstijging van het prijsindexcijfer in enkele landen 313

PRODUKTIE (Zie Nijverheid, Landbouw).

TOERISME.

Indeling der overnachtingen volgens het land van gewone verblijfplaats 206
Indeling der overnachtingen per toeristische streek en volgens het land van verblijfplaats der toeristen in 1978 207
Spreiding der overnachtingen 207
Aantal overnachtingen op de kampeerterreinen per seizoen en volgens land van herkomst 208
Ontvangsten en uitgaven uit het vreemdelingen- en reizigersverkeer 209
Verloop en ontvangsten van het reizigersverkeer. Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen 209
Inrichtingen voor volksvakantie 210

TRANSPORT (Zie Verkeer en vervoer).

VERBRUIK.

Verkoop van verbruiksgoederen in 1978 200
Verkoop van verbruiksgoederen. Indexcijfers per sector en per goederensoort 363
Ontwikkeling van de verkoop in de kleinhandel in 1978 364
Ontwikkeling van de kleinhandelsafzet 365
Verloop naar waarde van de omzet in de kleinhandel volgens de B.T.W.-gegevens in 1978 368
Uitrustingsgraad van de Belgische gezinnen in duurzame goederen 368
Verkoop van verbruiksgoederen 369
Inschrijving van nieuwe autovoertuigen 369
Verkoop op afbetaling. Aantal contracten en jaarlijks verleend krediet volgens de aard der goederen 371
Verkoop op afbetaling. Jaarlijks verleend krediet 372
Verkoop op afbetaling. Achterstallen van drie of meer vervallen termijnen .. 372
Persoonlijke leningen. Verleende kredieten per semester 373
Persoonlijke leningen gefinancierd door banken, financieringsorganismen en particulieren. Indeling volgens het aantal contracten, hun waarde en hun termijn 373

Blz.

VERKEER EN VERVOER.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Vervoer van goederen bij wagenladingen 175
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Vervoer van goederen bij wagenladingen : indeling naar de aard der vervoerde goederen 175
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Reizigersverkeer 176
Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen. Aantal reizigers 176
Aantal wegvoertuigen 178
Binnenvaart. Vervoerde goederen 178
Binnenvaart. Indeling van het vervoer volgens de aard der goederen 179
Binnenvaart. Indeling van het vervoer volgens bekken 179
Samenstelling van de Belgische binnenvaartvloot 180
Belgische koopvaardijvloot 181
Toestand van de Belgische koopvaardijvloot 181
Haven van Antwerpen. Zeevaart 182
Haven van Gent. Zeevaart 183
Havens van Brugge en Zeebrugge. Zeevaart en binnenscheepvaart 184
Handelsverkeer in de Belgische luchthavens 185
Luchtverkeer van de SABENA 186

VERZEKERINGEN.

Toegelaten maatschappijen naar belgisch en buitenlands recht, volgens de uitgeoefende takken op 31 december 1978 295
Indeling der maatschappijen op 31 december 1978 295
Levensverzekeringen. Geïnde premiën en wiskundige reserves 296
Levensverzekeringen. Dekkingswaarden 296
Kapitalisatieverrichtingen 297
Kapitalisatieverrichtingen. Dekkingswaarden 297
Hypothecaire leningen 298
Hypothecaire leningen met tussenkomst. Dekkingswaarden 298
Verplichte verzekeringen van de burgerlijke verantwoordelijkheid betreffende de autovoertuigen 299
Verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid betreffende motorrijtuigen. Dekkingswaarden 300

VISSERIJ (Zie Zeevisserij).

WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID.

Sluiting van ondernemingen 13-409
Aantal arbeiders en uren-arbeiders in sommige bedrijfstakken 20
Totale bevolking en beroepsbevolking naar burgerlijke staat 21
Actieve bevolking. Indeling per bedrijfstak 22-23
Werknemers opgenomen in de sociale zekerheid 23
Indeling (N.A.C.E.) naar activiteitsklasse van de op 30 juni in de maatschappelijke zekerheid opgenomen werknemers 24
Indeling naar de grootte van de inrichtingen der op 30 juni 1977 in de sociale zekerheid opgenomen werkgevers en werknemers 25
Indeling per provincie en taalstreek van de onder de sociale zekerheid ressorterende werkgevers en arbeiders op 30 juni 1977 26
Verloop van de werkloosheid 27
Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen, per provincie en taalstreek. Mannen en vrouwen 27-28
Indeling der werkzoekenden, vergoede volledig werklozen, normale geschiktheid, per provincie en taalstreek. Mannen en vrouwen 29-30
Indeling van de volledig werklozen per bedrijfstak en taalstreek in 1978 31

Blz.

Indeling van de volledig werklozen volgens leeftijdsgroep, duur en taalstreek 32-33
Volledig werklozen (alle categorieën) op 31 december 1978. Per leeftijdsgroep, geslacht en taalstreek 34
Uitkeringtrekkende volledig werklozen, door de openbare besturen tewerkgesteld in 1977 en 1978. Per provincie en taalstreek 35
Plan tot opslorping van de werkloosheid 36
Beroepsbevolking naar positie in het bedrijf en naar geslacht 406
Uitkeringtrekkende volledig werklozen 407
Verloop van de werkloosheidsgraad per regio 407

ZEEVISSERIJ.

Visaanvoer. Hoeveelheid 55
Visaanvoer. Waarde 55
In- en uitvoer van vis, schelp- en weekdieren 55

LIJST DER GRAFIEKEN[1]

BEZOLDIGINGEN. Blz.

Ontwikkeling van het gemiddeld bruto uurloon in Belgische franken van een mannelijk arbeider in enkele nijverheidssectoren 321

BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCHE-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE.

Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie. Waarde ..422-423
Structuur van de in- en uitvoer in 1968 en 1978 438
Speciale handel van de Belgisch-Luxemburgse Economische Unie. Hoeveelheidsindexcijfers 440-441
In- en uitvoer per landengroep 446
Saldo van de handelsbalans der B.L.E.U. per geografische zone 449

DISTRIBUTIE.

Verloop van de omzet in de kleinhandel 198
Verloop van de indexcijfers van de omzet in de kleinhandel 199
Nationale Kas voor Beroepskrediet. In 1978 toegekende kredieten volgens het doel 201

GELD EN KREDIET.

Nationale Kas voor Beroepskrediet. In 1978 toegekende kredieten volgens het doel 201
Financiële activa van bedrijven en particulieren 253
Aandeel van de activa op ten hoogste één jaar in het totaal der financiële activa van bedrijven en particulieren 253
Voornaamste determinanten van de tendens op de markt van het privaat disconto 266
Gemiddeld koersverloop van enkele geldeenheden op de Beurs te Brussel 269
Ontwikkeling van de rentepercentages van enkele beleggingen in Belgische franken die open staan voor het publiek vergeleken met de gemiddelde jaarlijkse procentuele stijging der kleinhandelsprijzen 270
Beurs van Brussel. Bedrijvigheid 273
Evolutie van de spaardeposito's en van de netto-uitgiften van obligaties en kasbons 282
Stortingen en terugbetalingen op particuliere spaarboekjes bij de Spaarkas .. 287

INVESTERINGEN.

Bruto binnenlandse kapitaalvorming 354
Bedrijfstaksgewijze ontwikkeling van de bruto binnenlandse kapitaalvorming 355

NATIONALE BOEKHOUDING.

Conjunctuurindicator XIII

NIJVERHEID.

Synthetische curve van de voornaamste gegevens van de maandelijkse conjunctuurtest van de Nationale Bank en de gemiddelde verzekerde activiteitsduur in de fabrieksnijverheid 62

(1) Volgens alfabetische rangschikking der hoofdtrefwoorden.

Blz.

Evolutie van de industriële produktie volgens goederengroepen 68
Evolutie van de industriële produktie van 1967 tot 1978 69
Evolutie van de industriële produktie per taalstreek 70
Steenkoolbalans 81
Steenkoolleveringen aan de grote binnenlandse verbruikssectoren 82
Hoogovencokes 84
Netto produktie van elektriciteit per energiedrager 86
Elektriciteitsverbruik 87
Beschikbaar gas 89
Netto gasverbruik. Alle gas, inclusief vloeibaar en raffinaderijgas 91
Produktie, invoer, uitvoer en binnenlandse leveringen voor aardolieprodukten 93
Op de binnenlandse markt geleverde petroleumprodukten 94
Zichtbaar verbruik van primaire energie 96
Vergelijking tussen het verloop van de indexcijfers der industriële produktie en dat van de indexcijfers van het brutoverbruik van primaire energie .. 97
Eindverbruik van energie per energiedrager 99
Eindverbruik van energie per sector 100
Enkele elementen van de ijzer- en staaleconomie 112
Nijverheid der non-ferrometalen. Produktie en tewerkstelling 116
Nijverheid der non-ferrometalen. Ruwe produkten 117
Metaalverwerkende nijverheid. Produktie, bestellingen, totale leveringen en tewerkstelling 119
Scheikundige nijverheid en rubbernijverheid. Produktie en tewerkstelling 131
Textielnijverheid. Produktie en tewerkstelling 144
Bouwnijverheid en nijverheid der niet metaalhoudende mineralen. Produktie en tewerkstelling 153
Bouwmaterialen. Produktie 155
Papier- en kartonnijverheid. Produktie, verwerking en tewerkstelling 161
Leder-, schoen- en pantoffelnijverheid. Produktie en tewerkstelling 163

OVERHEIDSFINANCIEN.

Schatkisttoestand 228
Rijksschuld 232

PRIJZEN.

Indexcijfers van de groothandelsprijzen 307
Indexcijfers van de groothandelsprijzen voor nijverheidsprodukten 307
Indexcijfers van de consumptieprijzen 312
Indexcijfers van de consumptieprijzen van 1976 tot 1978 312

VERBRUIK.

Ontwikkeling van de kleinhandelsomzet 366
Verloop van de indexcijfers van de omzet in de kleinhandel 367
Verloop van de globale indicator van conjunctuurvoeling bij de consumenten 370

VERKEER EN VERVOER.

Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Reizigersverkeer 177
Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen. Vervoer van goederen bij wapenladingen 177
Zeeverkeer in de haven van Antwerpen 182
Zeeverkeer in de haven van Gent 183

Blz.

WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID.

Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand. Alle categorieën 37-38
Werkzoekenden, uitkeringtrekkende volledig werklozen, ingeschreven op het einde van de maand. Normale geschiktheid 39-40

LIJST DER AFKORTINGEN

A.D.S.D.	Algemene Directie voor Studiën en Documentatie van het Ministerie van Economische Zaken.
AGEFI	Agence économique et financière.
A.S.L.K.	Algemene Spaar- en Lijfrentekas.
B.D.B.H.	Belgische Dienst voor de Buitenlandse Handel.
B.D.B.L.	Belgische Dienst voor Bedrijfsleven en Landbouw.
B.D.O.P.	Belgische Dienst Opvoering Produktiviteit.
BENELUX	Belgisch-Nederlands-Luxemburgse Economische Unie.
B.I.B.	Bank voor Internationale Betalingen. (Bank for International Settlements).
B.I.T.	Bureau International du Travail (U.N.O.). (Internationaal Arbeidsbureau).
B.L.E.U.	Belgisch-Luxemburgse Economische Unie.
B.L.I.W.	Belgisch-Luxemburgs Instituut voor de Wissel.
B.N.P.	Bruto Nationaal Produkt.
B.N.T.	Belgische Netto Ton.
B.R.T.	Belgische Radio en Televisie.
B.R.T.	Bruto Register Ton.
B.T.W.	Belasting over de toegevoegde waarde.
B.V.V.O.	Beroepsvereniging der Verzekeringsondernemingen.
C.A.O.	Collectieve Arbeidsovereenkomst.
C.B.H.K.	Centraal Bureau voor Hypothecair Krediet.
C.D.C.V.	Centrale Dienst voor Contingenten en Vergunningen.
COBECHAR	Comptoir Belge des Charbons. (Belgisch Steenkolenkantoor).
C.O.H.	Comité voor Ontwikkelingshulp.
d.i.	dit is.
D.I.S.C.	Domestic International Sales Corporation.
DISTRIGAS	Maatschappij voor Gasvoorziening.
D.M.V.Z.K.	Dienst voor Maatschappelijke Veiligheid der Zeelieden ter Koopvaardij.
D.T.	Douanetarief.
D.W.T.	Death Weight Ton.
E.A.V.W.	Europees Akkoord Voor Wegvervoer.
E.B.U.	Europese Betalingsunie.
E.C.A.	Economic Cooperation Administration.
E.E.G.	Europese Economische Gemeenschap.
E.F.M.S.	Europees Fonds voor Monetaire Samenwerking.
E.F.T.A.	European Free Trade Association (Europese Vrijhandelsassociatie).
E.G.A.	Europese Gemeenschap voor Atoomenergie (zie ook : EURATOM).
E.G.K.S.	Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.
E.M.O.	Europese Monetaire Overeenkomst.
E.O.F.	Europees Ontwikkelingsfonds.
E.O.G.F.L.	Europees Oriëntatie, en Garantiefonds voor de Landbouw.
E.R.P.	European Recovery Program.
E.S.R.A.	Economische en Sociale Raad (Benelux).
EURATOM	Europese Gemeenschap voor Atoomenergie.
EUROCHEMIC	Société Européenne pour le Traitement Chimique des Combustibles Irradiés. (Europese Vennootschap voor de Scheikundige Behandeling van Bestraalde Kernbrandstoffen).
E.V.A.	Europese Vrijhandelsassociatie.
EXIMBANK	Export-Import Bank.
FABRIMETAL	Fédération des Entreprises de l'Industrie des Fabrications Métalliques. (Federatie van de Ondernemingen der Metaalverwerkende Nijverheid).
F.A.O.	Food and Agricultural Organization (U.N.O.). (Voedsel- en Landbouworganisatie).
FEBELTEX	Federatie der Belgische Textielnijverheid.
FEBEVO	Federatie van de Belgische Voedingshandel.
G.A.S.M.	Geassocieerde Afrikaanse Staten en Madagaskar.
G.A.T.T.	General Agreement on Tariffs and Trade. (Algemene Overeenkomst voor Handel en Tarieven).
G.D.T.	Gemeenschappelijk Douanetarief.

H.W.I.	Herdiscontering- en Waarborginstituut.
I.A.T.A.	International Air Transport Association.
I.B.R.D.	International Bank for Reconstruction and Development. (Internationale Bank voor Herstel en Ontwikkeling).
I.E.A.	Internationaal Energie-Agentschap.
I.E.S.P.O.	Instituut voor Economisch, Sociaal en Politiek Onderzoek (Leuven).
I.M.F.	Internationaal Muntfonds.
I.T.C.I.	Internationale Type-Classificatie per Industrie.
I.W.O.N.L.	Instituut tot Aanmoediging van het Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw.
kWh	Kilowattuur.
L.A.SH.	« Lighter Aboard Ship ».
L.E.I.	Landbouw Economische Instituut.
L.G.O.	Landen en Gebieden Overzee.
M.I.V.B.	Maatschappij voor het Intercommunaal Vervoer te Brussel.
m.k.	metrisch kwintaal.
MW	Megawat.
N.A.C.E.	Nomenclature générale des activités économiques dans les Communautés Européennes (Algemene systematische bedrijfsindeling in de Europese Gemeenschappen).
N. A. M.	Nederlandse Aardgas Maatschappij.
N.A.T.O.	North Atlantic Treaty Organization.
N.A.V.O.	(Noord-Atlantisch Verdrag Organisatie).
N.B.B.	Nationale Bank van België.
N.D.D.	Nationale Delcrederedienst.
n.e.v.	niet elders vernoemd.
N.I.L.K.	Nationaal Instituut voor Landbouwkrediet.
N.I.M.	Nationale Investeringsmaatschappij.
N.I.S.	Nationaal Instituut voor de Statistiek.
N.K.B.K.	Nationale Kas voor Beroepskrediet.
N.M.B.S.	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen.
N.M.K.N.	Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid.
N.M.V.B.	Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen.
N.P.F.M.	Nationaal Pensioenfonds voor Mijnwerkers.
N.R.T.	Netto Register Ton.
N.S.F.W.O.	Nationale Stichting voor de Financiering van het Wetenschappelijk Onderzoek.
O.E.E.S.	Organisatie voor Europese Economische Samenwerking.
O.E.S.O.	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling.
OOSTAF	Partnerstaten uit Oost-Afrika.
O.P.E.C.	« Organisation of Petroleum exporting Countries ».
R.D.R.	Rechtstreekse Directe Regeling.
R.E.	Rekeneenheid.
R.S.V.Z.	Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen.
R.S.Z.	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.
R.V.A.	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening.
R.I.Z.I.V.	Rijksinstituut voor Ziekte en Invaliditeit.
SABENA	Société Anonyme Belge d'Exploitation de la Navigation Aérienne.
ske	steenkoolequivalent.
SIDMAR	Maritime Staalnijverheid N. V.
SOCOREC	« Société coopérative d'étude et d'assistance pour la reconversion économique des régions touchées par la fermeture des charbonnages ».
S.T.R.	Speciale trekkingsrechten.
Tcal	Teracalorie.
T.C.I.H.	Type-Classificatie voor de Internationale Handel.
T.o.e.	ton olie equivalent.
t.o.v.	ten opzichte van.
Tske	ton steenkoolequivalent.
U.N.O.	United Nations Organization.
U.N.C.T.A.D.	United Nations Conference on Trade and Development.
U.S.A.	United States of America.
U.S.S.R.	Unie der Socialistische Sovjetrepublieken.
V.A.R.	Verenigde Arabische Republiek.
V.B.B.K.V.	Vaste bruto binnenlandse kapitaalvorming.
VENEX	Vennootschap ter bevordering van de economische expansie.
W.V.P.	Wereldvoedselprogramma.

INHOUDSTAFEL

Blz.

VOORBERICHT VII

ALGEMENE BESCHOUWINGEN IX

EERSTE DEEL : Bevolking en werkgelegenheid

HOOFDSTUK I. — BEVOLKING 3

HOOFDSTUK II. — WERKGELEGENHEID EN WERKLOOSHEID 11

Afdeling I. — Werkgelegenheid 11

§ 1. — *Algemeen* 11

§ 2. — *Sociaal-economisch onderzoek* 13

Afdeling II. — Werkloosheid 14

TWEEDE DEEL : Produktie van goederen en diensten

HOOFDSTUK I. — LANDBOUW EN VISVANGST 43

Afdeling I. — Landbouw 43

§ 1. — *Teeltomstandigheden* 43
1. — Weersomstandigheden 43
2. — Landbouwoppervlakte 43

§ 2. — *Toestand per sector* 43
1. — Akkerbouw 43
2. — Veeteelt 45
3. — Tuinbouw 45

§ 3. — *Globale landbouweconomische aspecten* 46
1. — Werkgelegenheid 46
2. — Buitenlandse handel 46
3. — Prijsverloop 46

Afdeling II. — Zeevisserij 46

HOOFDSTUK II. — NIJVERHEID 57

Afdeling I. — Algemeen overzicht van de industriële bedrijvigheid 57

Afdeling II. — Ontwikkeling in de sector energie 71

§ 1. — *De evolutie van de energiesector op wereldvlak* 71

§ 2. — *De evolutie van de energiesector in België* 73
1. — Energiebeleid 73
2. — De energiesector in 1978 75

Afdeling III. — Productieverloop in de fabrieksnijverheid 106

§ 1. — *Metaalnijverheid* 106
1. — IJzer- en staalnijverheid 106
2. — Nijverheid van de non-ferrometalen 107
3. — Metaalverwerkende nijverheid 107

Blz.

§ 2. — *Scheikundige nijverheid* 130

§ 3. — *Textielindustrie* 135

§ 4. — *Voedingsmiddelennijverheid en aanverwante bedrijfstakken* 145

§ 5. — *Bouwbedrijf, bouwstoffennijverheid en aanverwante sectoren* 150
1. — Bouwbedrijf 150
2. — Bouwmaterialen 151

§ 6. — *Diverse industrieën* 158
1. — Papier- en kartonnijverheid 158
2. — Ledernijverheid 158
3. — Houtverwerkende nijverheid 159
4. — Tabaksnijverheid 159
5. — Diamantnijverheid 160

HOOFDSTUK III. — VERKEER EN VERVOER 169

§ 1. — *Spoorwegverkeer* 169

§ 2. — *Wegvervoer* 170

§ 3. — *Scheepvaart* 170
1. — Binnenscheepvaart 170
2. — Zeehavens 171
3. — Belgische koopvaardijvloot 173

§ 4. — *Luchtverkeer* 174

HOOFDSTUK IV. — DISTRIBUTIE 187

HOOFDSTUK V. — TOERISME 203

DERDE DEEL : Financiën, Geld en Krediet

HOOFDSTUK I. — ALGEMEEN OVERZICHT VAN HET MONETAIR EN FINANCIEEL BELEID 213

HOOFDSTUK II. — OVERHEIDSFINANCIEN 219

Afdeling I. — Rijksfinancien 219

Afdeling II. — Provinciale en gemeentelijke financien 234

HOOFDSTUK III. — GELD EN KREDIET 245

Afdeling I. — Geldmarkt 245

Afdeling II. — Kapitaalmarkt 271

HOOFDSTUK IV. — VERZEKERINGEN 291

VIERDE DEEL : Prijzen en Inkomens

HOOFDSTUK I. — PRIJZEN 303

HOOFDSTUK II. — INKOMENS 315

Afdeling I. — Inkomens uit arbeid 315

Afdeling II. — Inkomens uit vennootschappen 323

VIJFDE DEEL : Invèsteringen en Verbruik

HOOFDSTUK I. — INVESTERINGEN 339

HOOFDSTUK II. — GEZINSVERBRUIK 357

Blz.

ZESDE DEEL : Overzicht van de economische ontwikkeling der gewesten

ECONOMISCHE ONTWIKKELING DER GEWESTEN 377

AFDELING I. — BRUSSEL 377

§ 1. — *Structuurgegevens* 377
1. — Bruto regionaal produkt 377
2. — Investeringen 378

§ 2. — *Industriële produktie* 378

§ 3. — *Werkgelegenheid en werkloosheid* 381

§ 4. — *Investeringen* 382

§ 5. — *Handel en diensten* 382

AFDELING II. — VLAANDEREN 383

§ 1. — *Bruto regionaal produkt* 383

§ 2. — *Industriële produktie* 384

§ 3. — *Tewerkstelling* 386

§ 4. — *Werkloosheid* 387

§ 5. — *Sluiting van bedrijven* 388

§ 6. — *Investeringen* 389

§ 7. — *Handel en diensten* 389

AFDELING III. — WALLONIE 391

§ 1. — *Bruto regionaal produkt* 391

§ 2. — *Industriële produktie* 391

§ 3. — *Werkgelegenheid* 393

§ 4. — *Werkloosheid* 395

§ 5. — *Sluiting van bedrijven* 396

§ 6. — *Investeringen* 396

§ 7. — *Handel en diensten* 397

ZEVENDE DEEL : Economische betrekkingen met het buitenland

HOOFDSTUK I. — BUITENLANDSE HANDEL VAN DE BELGISCH-LUXEMBURGSE ECONOMISCHE UNIE 413

AFDELING I. — ALGEMEEN 413

AFDELING II. — ALGEMENE ONTWIKKELING VAN DE BIJZONDERE HANDEL 416

§ 1. — *Uitvoer* 417
1. — Sectoriële spreiding 418
2. — Geografische spreiding 419

§ 2. — *Invoer* 420
1. — Sectoriële spreiding 420
2. — Geografische spreiding 421

§ 3. — *Handelsbalans* 421

AFDELING III. — BETALINGSBALANS 452

HOOFDSTUK II. — INTERNATIONALE ECONOMISCHE SAMENWERKING 459

AFDELING I. — ALGEMENE OVEREENKOMST VOOR HANDEL EN TARIEVEN (G.A.T.T.) 459

Blz.

§ 1. — *Multilaterale handelsbesprekingen* 459

§ 2. — *Jaarverslag* 461

Afdeling II. — Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (O.E.S.O.) 462

§ 1. — *Raad van Ministers van de O.E.S.O.* 462

§ 2. — *Comité voor ontwikkelingshulp* 462

§ 3. — *Internationaal Energieagentschap* 463

§ 4. — *Landbouw* 464

§ 5. — *Opvoeding* 464

Afdeling III. — Europese gemeenschappen 465

§ 1. — *Europese Economische Gemeenschap* (E.E.G.) 465

1. — Interne markt 465

2. — Gemeenschappelijke beleidsvoering 468

3. — Buitenlandse betrekkingen 474

§ 2. — *Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal* (E.G.K.S.) 477

§ 3. — *Europese Gemeenschap voor Atoomenergie* (EURATOM) 480

Afdeling IV. — Diverse aspecten 482

§ 1. — *Organisatie van de Verenigde Naties* 482

§ 2. — *Regionale economische groeperingen* 483

§ 3. — *Internationaal Monetair Fonds* 486

§ 4. — *Financiering van de ontwikkeling* 487

§ 5. — *Grondstoffen* 488

Afdeling V. — Belgisch-Nederlands-Luxemburgse Economische Unie (Benelux) 489

ACHTSTE DEEL : Belangrijkste feiten

Belangrijkste feiten 497

*
* *

Lijst der statistische tabellen 555

Lijst der grafieken 565

Lijst der gebruikte afkortingen 569

Inhoudstafel 571

*
* *

Lijst van de publikaties van de Algemene Directie voor Studiën en Documentatie van het Ministerie van Economische Zaken 575

PUBLIKATIES

van de Algemene Directie voor Studiën en Documentatie van het Ministerie van Economische Zaken

I. — ALGEMENE PUBLIKATIES.

— *De Belgische economie in 19...* Jaarlijkse uitgave. Prijs : 400 F.

— *Handels- en nijverheidsondernemingen in België. In acht te nemen formaliteiten. Fiscaal en sociaal stelsel. Hulpverlening bij oprichting en expansie.* 12e Uitg. Prijs : 120 F. Juni 1978.

— *Overzicht van de economische ontwikkeling.* Maandelijks. (Tweetalig). Jaarabonnement voor België en het Groothertogdom Luxemburg : 100 F (andere landen : 150 F); per nummer of bijlage : 10 F (andere landen : 15 F).

Regelmatige bijlagen :

Energiebalansen (Driemaandelijks, samen met de Administratie van de Energie).
Belangrijkste economische, financiële en sociale beleidsmaatregelen.
Voornaamste economische feiten op het internationaal gebied. (Driemaandelijks).

— *Voornaamste conjunctuurindicatoren.* Halfmaandelijks. (Beperkte oplage).

— *Beknopt overzicht van de conjunctuur.* Wekelijks. (Beperkte oplage).

— *Economisch budget voor 19...;* van 1968 tot 1977; verscheidene parlementaire en andere documenten; sommige ervan geven een proeve tot regionale en sectoriële benadering.

— *De hervorming van het indexcijfer van de consumptieprijzen in 1976.* Juni 1976. Bijlage : oktober 1977. (In samenwerking met de Administratie van de Handel), 32 blz.

II. — PUBLIKATIES VAN DE CENTRALE BIBLIOTHEEK QUETELETFONDS.

— *Centrale Bibliotheek Queteletfonds (van het) Ministerie van Economische Zaken. Reglement.* 15+15 blz. (Tweetalig).

— *Aanwinsten van de Centrale Bibliotheek (Queteletfonds).* Maandelijkse lijst. (Tweetalig). Jaarabonnement voor België en het Groothertogdom Luxemburg : 250 F (andere landen : 375 F); per nummer : 25 F (andere landen : 37 F).

— *Economische en sociale documentatie.* Referatentijdschrift. (Tweetalig). Jaarabonnement voor België en het Groothertogdom Luxemburg : 250 F (andere landen : 375 F).

— *De vrouw in de samenleving.* Keuzebibliografie. Boeken en Tijdschriftartikelen in verscheidene Belgische bibliotheken. (Philips A., De Keyser H.), 2 boekdelen (700 en 512 blz.). Prijs : 400 F, 1975. (Tweetalig).

— *Franchising.* Bibliografie. (De Buck J.), 1975, 16 blz. (Tweetalig).

— *De automatisering van de tijdschriftenadministratie in het Queteletfonds.* (De Saedeleer G.), 1975, 104 blz. (Nieuwe uitgave in voorbereiding).

— *Aperçu de l'automatisation intégrée de la Bibliothèque Fonds Quetelet.* (De Saedeleer G.), 1975, p.m. (**)

— *La Bibliothèque Fonds Quetelet : l'automatisation raisonnée.* (Philips A.), Lausanne, Fédération internationale des associations de bibliothécaires, 1976, p.m. (**)

— *De volledige automatisering van een speciale bibliotheek : het Queteletfonds.* 2e Uitgave, (Philips A.), 1977, 16 blz.

— *Les bibliothèques de sciences sociales en Belgique.* (Philips A.), La Haye, Fédération internationale des associations de bibliothécaires, 1977, 38 p. (**)

III. — SPECIALE STUDIEN.

— *La situation économique de la Belgique en 19...* (Letist D., Molitor M.) Documentation annuelle depuis 1974 à l'intention des délégations nationales participant aux sessions de la Commission économique pour l'Europe (**)

— *Kwartaalramingen voor België 1954-1971. Bestedingen van het Bruto Nationaal Produkt : ramingen in lopende prijzen en in prijzen van 1970.* (Verlaeten M.P., Kepenne M.), maart 1975, 44 blz. (Tweetalig).

— *Bagatelle ou une tentative pour formaliser la procédure d'estimation et de prévision du budget économique belge.* (Verlaeten M.P.), Bonn, 28-29 avril 1975. (Colloque sur les méthodes d'élaboration des budgets économiques à l'intérieur de la Communauté). (**)

— *Estimations de données trimestrielles pour la Belgique 1954-1972.* (Verlaeten M.P.), septembre 1975, 152 p. (**)

— *Localisation des investissements au plan international.* (Letist D.), (Contribution de la Belgique au séminaire sur les « facteurs de la croissance et les politiques d'investissement — une approche à long terme », organisé par les Conseillers économiques des Gouvernements des pays membres de la Commission économique pour l'Europe), 1976, 21 p. (**)

— *Sectoriële analyse van de regionaal economische structuur 1955-1971* (Verlaeten M.P.), januari 1976, 33 blz.

— *Enkele specifieke aspecten van het werkloosheidsprobleem in België.* (De Trazegnies M.), januari 1976, 40 blz. (Tweetalig).

— *België, een der rijkste landen van de wereld ?* (Heyerick E.), (Tijdschrift van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, 1976, n° 5).

— *Hervorming van het Belgische indexcijfer van de consumptieprijzen* (Heyerick E.), (Tijdschrift Benelux, 1976, n° 4). (Tweetalig).

— *Bagatelle 01 : Prévisions du budget économique.* (Verlaeten M.P.), La Haye, mai 1976. (**)

— *Aspects méthodologiques de la statistique des salaires en Belgique.* (Verlaeten M.P.), juillet 1976, 40 p. (**)

— *De conjunctuurindicator van het Ministerie van Economische Zaken.* (Nackaerts J., Frans E.), juli 1976, 12 blz. (Tweetalig).

— *Opstelling van een globale indicator van conjunctuurvoeling bij de consumenten uitgaande van de viermaandelijkse geharmoniseerde E.G.-Enquête* (Nackaerts J., Frans E.), december 1976, 10 blz. (Tweetalig).

— *Sectoriële uitsplitsing van enkele macro-economische ramingen en vooruitzichten voor 1976 en 1977* (Nackaerts J., Frans E.), februari 1977, 15 blz. (Tweetalig).

— *Analyse macro-économique d'une hausse des prix de 10 %, du pétrole brut.* (Verlaeten M.P.), 31 décembre 1976, 15 p. (**)

— *Onderzoek naar de oorzaken van de inflatie en van de economische groei in België gedurende de periode 1965-1976.* (Swevers C., Gallon E., Nackaerts J.), 1977, 150 blz. (*)

— *Distribution des revenus et évolution de la structure de la consommation : le cas de la Belgique.* (Letist D.), (Contribution de la Belgique au séminaire sur les changements dans la structure à long terme de l'emploi, de la distribution de revenu et de la consommation, organisé par les Conseillers économiques des Gouvernements des pays membres de la Commission économique pour l'Europe), 1977, 31 p. (**)

— *Estimation de la tendance à long terme d'une série chronologique par régression mobile.* (Verlaeten M.P.), janvier 1977, 4°, 8 p. (**)

— *Influence du niveau des prix relatifs sur le commerce extérieur de l'U.E.B.L. (Verlaeten M.P.), mars 1977, 35 p. (**)*

— *Un modèle d'allocation d'exportation.* (Verlaeten M.P.), avril 1977, 54 p. (**)

— *La méthode des composantes principales.* (Verlaeten M.P.), juillet 1977, 52 p. (**)

— *Croissance potentielle de l'économie belge : mesure et application.* (Verlaeten M.P.), septembre 1977, 30 p. (**)

— *Croissance potentielle de l'économie belge : mesure et application. Considération régionale.* (Verlaeten M.P.), octobre 1977, 22 p. (**)

— *De betalingsbalans van de Belgisch-Luxemburgse economische Unie.* (Nackaerts J.), (Tijdschrift Benelux, 1978, n° 1). (Tweetalig).

— *Influence des allocations de chômage sur le taux de chômage.* (Verlaeten M.P.), mars 1978, 21 p. (**)

— *Verloop van de indicator van conjunctuurvoeling bij de consumenten op basis van de geharmoniseerde viermaandelijkse E.G.-enquête.* (Nackaerts J.), juni 1978, 34 blz. (*)

— *Un mouvement de longue durée dans l'économie belge ? Première partie : l'approche théorique. Deuxième partie : l'approche statistique. Analyse spectrale de la production industrielle 1958-1977.* (Verlaeten M.P.), juillet 1978, 44+71 p. (**)

— *Pourquoi l'économie américaine croît-elle plus rapidement que celle de l'Europe ?* (De Voecht G., Verlaeten M.P.), juillet 1978, 38 p. (**)

— *Le Brabant wallon. Aspects démographiques, Navette, Emploi.* (Verlaeten M.P.), août 1978, 22 p. (**)

— *Methodologie betreffende de samenvatting van het conjunctuurverloop in enkele belangrijke landen.* (Nackaerts J.), juli 1978, 18 blz. (*)

— *Proeve tot meting van de macro-economische weerslag der budgettaire verrichtingen.* (Nackaerts J.), augustus 1978, 15 blz. (*)

— *Beknopte monografie van de Rupelstreek.* (De Trazegnies M., Maes J.), augustus 1978, 24 blz. (*)

— *Beknopte monografie van de Kempen.* (De Trazegnies M., Maes J.), augustus 1978, 63 blz. (*)

— *Enkele gegevens betreffende de sector scheepsbouw en scheepsherstellingen.* (Nackaerts J.), september 1978, 17 blz.+tab. (*)

— *Economisch budget voor 1979.* (Verlaeten M.P.), september 1978, 38 blz.+tab.

— *Analyse van de spaarneiging in België.* (Frans E., Nackaerts J.), oktober 1978, 36 blz. (*)

— *Naar een hervorming van het indexcijfer van de groothandelsprijzen voor landbouwprodukten en voor industriële produkten in België.* (Gallon E.), oktober 1978, 131 blz.+tab. (*)

— *Une nouvelle politique industrielle par Willy Claes.* — Synthèse par Verlaeten M.P., Bruxelles, octobre 1978. (**)

— *Beknopte monografie van het arrondissement Hasselt.* (De Trazegnies M., Maes J.), november 1978, 65 blz. (*)

— *Quelques aspects des relations économiques entre la Belgique et l'Iran.* (Letist D.), novembre 1978. (**)

— *Effet de la dévaluation de la couronne suédoise.* (Verlaeten M.P.), Bruxelles, novembre 1978. (**)

— *Beknopte monografie van het arrondissement Brugge.* (De Trazegnies M., Maes J.), december 1978, 79 blz. (*)

— *Reflexion statistique préalable à la conduite d'une nouvelle politique industrielle.* (Verlaeten M.P.), janvier 1979, 6 p. (**)

— *Monographie sectorielle : le secteur de la construction. Version définitive.* (Verlaeten M.P.), février 1979, 111 p. (**)

— *Situering van de weerslag der begrotingsverrichtingen in de tijd (een niet-parametrische benadering).* (Nackaerts J.), maart 1979, 23 blz.

— *Influence de la conjoncture pétrolière sur l'économie belge (version corrigée).* (Verlaeten M.P.), mars 1979, 35 p. (**)

— *Economisch budget voor 1979. Economisch budget voor 1980. Eerste strekkingen.* (Verlaeten M.P.), mei 1979, 46 blz.

— *Les exportations de la Belgique : quelques éléments de reflexion. Bulletin de Benelux.* (Verlaeten M.P.), mai 1979. (**)

*
* *

Deze publikaties, voorzover zij nog voorradig zijn, zijn te verkrijgen bij het Ministerie van Economische Zaken, Algemene Directie voor Studiën en Documentatie, Nijverheidsstraat 6, 3e verdieping, 1040 Brussel (postrekening 000-2005876-13); zij kunnen ook in de Centrale Bibliotheek (Queteletfonds) op hetzelfde adres worden ingezien.

* Enkel in de Nederlandse taal beschikbaar.
** Enkel in de Franse taal beschikbaar.

Ministerie van Economische Zaken

ALGEMENE DIRECTIE VOOR STUDIEN
EN DOCUMENTATIE

BIJLAGE

DE BELGISCHE ECONOMIE IN 1978

HET BRUTO NATIONAAL PRODUKT VAN 1972 TOT 1978

Het Nationaal Instituut voor de Statistiek publiceerde onlangs de opnieuw berekende nationale rekeningen over de jaren 1970 tot 1978. De tabellen bij deze tekst bevatten gegevens over de jaren 1972 tot 1978; de gegevens over het laatste jaar zijn voorlopig. Voorts dient vermeld dat de ramingen in vaste prijzen voortaan worden uitgedrukt in prijzen van 1975 en niet meer van 1970, dit als gevolg van een beslissing die in het raam van de Europese Economische Gemeenschap werd genomen.

Blijkens de nieuwe gegevens bedroeg de reële groei van het ***bruto nationaal produkt*** in 1977 minder dan 1 % en niet 1,2 % zoals een jaar geleden werd geraamd; deze lagere uitkomst is vooral een gevolg van de totaal verschillende ontwikkeling van de buitenlandse handel, die blijkt uit de nieuwe ramingen. De overgang van vaste prijzen van 1970 naar vaste prijzen van 1975 heeft echter ook gevolgen voor de groeicijfers. Te oordelen naar de voorlopige cijfers beliep de groei in 1978 2,5 %.

De bruto ***toegevoegde waarde*** tegen vaste prijzen die in 1975 in nagenoeg alle produktietakken verminderde, nam in 1976 weer aanzienlijk toe, behalve in de landbouw en in de mijnen en groeven, waar de achteruitgang al jaren duurt, maar gaf in 1977 nauwelijks enige groei te zien, afgezien dan van de toeneming in de landbcuw, de bouwnijverheid en de diensten. Voor 1978 blijkt uit de voorlopige gegevens een matige reële groei (2,5 %). De vooruitgang was aanzienlijk in de landbouw, iets minder groot voor de elektriciteit, gas en water en toch nog aanmerkelijk groter dan het gemiddelde in de produktie van metalen en in de banken en verzekeringen. De groei was gering in de bouwnijverheid, de fabrieksnijverheid, met uitzondering van de staalindustrie en de voortbrenging van non-ferrometalen, en het vervoer en verkeer. Zoals in de voorgaande jaren, behalve in 1974, ging de achteruitgang in de mijnen verder.

BRUTO NATIONAAL PRODUKT TEGEN MARKTPRIJZEN

JAARTAL	In werkelijke prijzen		In prijzen van 1975		Groeipercentage van het prijsindexcijfer
	Absoluut bedrag (miljarden franken)	Groeipercentage	Absoluut bedrag (miljarden franken)	Groeipercentage	
1972 (a)	1 580,3	12,0	2 137,0	5,5	5,4
1973 (a)	1 790,7	13,3	2 263,9	5,9	7,0
1974 (a)	2 104,4	17,5	2 367,9	4,6	12,7
1975 (a)	2.325,3	10,5	2 325,3	- 1,8	12,8
1976 (a)	2 646,4	13,8	2 450,9	5,4	9,2
1977 (a)	2 850,4	7,7	2 474,1	0,9	7,1
1978	3 056,7	7,2	2 535,8	2,5	4,5

(a) Verbeterde gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Het ***nationaal inkomen*** steeg in 1978 t.o.v. het voorafgaande jaar nagenoeg in dezelfde verhouding als in 1977 t.o.v. 1976. Het netto nationaal inkomen per hoofd bedroeg 250.900 F. De loonsom nam met 7,3 % toe en het aandeel van de loonsom in het nationaal inkomen liep op tot 71,9 % tegen 62,3 % in 1970 en 54,2 % in 1953. Het inkomen uit bezit toevloeiend aan particulieren steeg met 10 % en het inkomen van zelfstandigen en personenvennootschappen met 6,1 %. Nadat het in 1977 sterk verminderde (- 21,6 %) gaf het inkomen uit de land-, tuin- en bosbouw een toeneming met 10,3 % te zien. De rente op de overheidsschuld steeg met 19 %.

In 1978 versnelde de groei van de binnenlandse ***bestedingen***. De particuliere consumptie steeg met 2,4 % tegen vaste prijzen en het overheidsverbruik met 6,4 %. De ontwikkeling van de bruto binnenlandse kapitaalvorming was licht positief en niet licht negatief zoals in 1977. In de fabrieksnijverheid en de bouwindustrie stegen de investeringen slechts met 0,5 %; tegenover de teruggang in de diensten staat een aanzienlijke toeneming in de landbouw, bosbouw en visvangst, in de mijnen en in het vervoer en verkeer.

BRUTO TOEGEVOEGDE WAARDE TEGEN MARKTPRIJZEN PER ACTIVITEITSKLASSE

OMSCHRIJVING	Groeipercentage van de ramingen in prijzen van 1975						
	1972 (b)	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	1976 (b)	1977 (b)	1978
1. Landbouw, bosbouw en visserij	0,6	3,3	3,2	- 15,5	- 5,6	4,1	10,8
2. Extractieve nijverheid	- 4,8	-10,3	2,4	- 8,9	- 5,3	- 5,8	- 7,9
3. Fabrieksnijverheid	8,0	9,6	4,3	- 6,4	7,5	- 0,2	1,2
4. Bouwnijverheid	1,5	5,2	4,2	- 0,2	6,5	2,7	0,4
5. Elektriciteit, gas en water	16,4	9,4	7,2	12,9	3,8	0,8	6,3
6. Handel, bank- en verzekeringswezen	5,5	6,6	2,5	- 0,1	5,5	1,0	3,1
7. Vervoer en verkeer	1,7	6,7	8,0	- 11,7	4,0	0,8	0,5
8. Diensten	5,9	6,5	3,8	3,0	4,4	2,3	3,1
Bruto binnenlands produkt tegen marktprijzen	5,3	6,2	4,5	- 1,8	5,3	1,2	2,5
Bruto nationaal produkt tegen marktprijzen (aangepast)	5,5	5,9	4,6	- 1,8	5,4	0,9	2,5

(a) Verbeterde gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Bruto toegevoegde waarde tegen marktprijzen per activiteitsklasse (a)
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1972 (b)	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	1976 (b)	1977 (b)	1978
	Werkelijke prijzen						
1. Landbouw, bosbouw en visserij	63,47	69,09	61,84	68,03	76,08	68,20	75,86
2. Extractieve nijverheid	13,09	11,68	15,57	18,65	17,67	17,08	16,06
3. Fabrieksnijverheid	475,96	544,44	644,22	635,28	723,64	750,50	780,48
4. Bouwnijverheid	102,78	119,35	148,08	167,02	195,66	215,93	230,94
5. Elektriciteit, gas en water	40,01	44,66	52,23	72,24	78,25	78,99	88,72
6. Vervoer en verkeer	118,99	136,85	172,04	184,15	206,77	225,40	241,18
7. Handel	287,84	325,42	385,21	417,31	495,51	533,67	576,63
8. Bank- en verzekeringswezen	51,98	63,31	74,58	85,99	106,97	119,66	136,17
9. Woningbezit	68,77	73,88	85,77	101,27	108,82	122,83	134,38
10. Overige diensten	189,82	221,32	249,60	288,66	332,39	376,10	407,13
11. Overheid	181,59	208,93	250,97	306,41	349,64	388,22	429,41
12. Correctie voor investeringen met eigen arbeidskrachten	3,20	3,30	4,30	4,41	4,10	4,08	4,26
13. Intermediair verbruik van toegegerekende intresten i.v.m. kosteloze diensten van financiële tussenpersonen	- 15,26	- 18,68	- 23,13	- 26,18	- 35,14	- 39,47	- 47,31
14. Aftrekbare B.T.W. op investeringen	- 14,72	- 21,69	- 27,24	- 27,79	- 29,52	- 30,44	- 32,04
15. Bijdrage van het buitenland	12,20	9,30	11,80	12,70	17,30	12,20	12,90
16. Statistische aanpassing	0,62	- 0,51	- 1,39	17,17	- 1,72	7,49	1,93
Bruto nation. produkt tegen marktprijzen	1.580,32	1.790,66	2.104,44	2.325,32	2.646,42	2.850,42	3.056,69
	Prijzen van 1975						
1. Landbouw, bosbouw en visserij	75,51	78,01	80,50	68,03	64,20	66,86	74,06
2. Extractieve nijverheid	22,30	20,00	20,48	18,65	17,65	16,63	15,32
3. Fabrieksnijverheid	594,04	650,78	678,85	635,28	682,99	681,69	689,95
4. Bouwnijverheid	152,75	160,62	167,42	167,02	177,86	182,59	183,29
5. Elektriciteit, gas en water	54,59	59,73	64,01	72,24	75,00	75,58	80,36
6. Vervoer en verkeer	180,85	192,97	208,44	184,15	191,45	193,03	193,96
7. Handel	387,13	411,59	421,13	417,31	441,63	441,56	453,70
8. Bank- en verzekeringswezen	72,86	82,57	85,19	85,99	92,21	96,28	101,89
9. Woningbezit	93,58	96,07	98,65	101,27	103,70	106,13	108,53
10. Overige diensten	253,34	270,85	277,91	288,66	302,19	309,53	313,33
11. Overheid	269,21	285,74	299,71	306,41	319,08	325,89	342,02
12. Correctie voor investeringen met eigen arbeidskrachten	4,16	4,12	4,71	4,41	3,91	3,70	3,75
13. Intermediair verbruik van toegerekende intresten i.v.m. kosteloze diensten van financiële tussenpersonen	- 22,28	- 25,15	- 26,73	- 26,18	- 28,64	- 30,07	- 33,02
14. Aftrekbare B.T.W. op investeringen	- 25,26	- 27,15	- 30,01	- 27,79	- 27,98	- 27,48	- 28,81
15. Bijdrage van het buitenland	16,40	11,80	13,30	12,70	16,00	10,70	10,60
16. Statistische aanpassing	7,79	- 8,62	4,30	17,17	19,64	21,52	26,82
Bruto nationaal produkt tegen marktprijzen	2.136,97	2.263,93	2.367,87	2.325,32	2.450,88	2.474,14	2.535,76

(a) De gegevens zijn afgerond, waardoor de optelling niet altijd klopt.
(b) Verbeterde gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Verdeling van het nationaal produkt over de produktiefactoren (a)
(miljarden franken - werkelijke prijzen)

OMSCHRIJVING	1972 (b)	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	1976 (b)	1977 (b)	1978
1. Het inkomen uit bezoldigde arbeid	830,21	955,48	1 148,19	1 322,73	1 512,58	1 652,71	1 773,90
a) Wedden en lonen der werknemers onderworpen aan alle of aan sommige bepalingen der maatschappelijke zekerheid	*492,13*	*571,51*	*690,36*	*796,13*	*885,73*	*973,02*	*1 033,69*
b) Werkgeversbijdrage voor de maatschappelijke zekerheid	*115,18*	*133,39*	*158,79*	*189,45*	*212,95*	*235,99*	*247,94*
c) Wedden en lonen der werknemers niet onderworpen aan de wetgeving inzake maatschappelijke zekerheid	*189,66*	*213,57*	*255,91*	*313,33*	*357,75*	*392,96*	*429,31*
d) Correcties en aanvullingen	*32,98*	*36,40*	*43,36*	*40,82*	*58,52*	*60,09*	*65,04*
e) Statistische aanpassing	*0,25*	*0,63*	- *0,22*	- *17,00*	- *2,36*	- *9,36*	- *2,08*
2. Ondernemersinkomen van zelfstandigen en personenvennootschappen	245,83	270,01	281,69	304,51	346,05	355,10	376,72
a) Land-, tuin- en bosbouw	*45,91*	*49,39*	*41,04*	*46,49*	*55,61*	*43,60*	*48,11*
b) Vrije beroepen	*39,78*	*45,95*	*52,74*	*61,38*	*70,65*	*80,42*	*89,04*
c) Handelaars en ambachtslieden	*148,10*	*160,40*	*172,70*	*187,70*	*205,80*	*218,30*	*224,80*
d) Inkomen der personenvennootschappen	*11,96*	*14,09*	*15,26*	*12,86*	*14,53*	*14,79*	*15,22*
e) Statistische aanpassing	*0,07*	*0,18*	- *0,06*	- *3,91*	- *0,54*	- *2,01*	- *0,44*
3. Inkomen uit vermogen uitgekeerd aan particulieren	161,97	178,21	223,71	242,97	274,94	304,36	330,69
a) Interesten	*73,64*	*87,64*	*116,63*	*130,87*	*157,19*	*181,27*	*200,84*
b) Huur	*45,11*	*46,36*	*51,67*	*60,04*	*61,02*	*67,47*	*72,30*
c) Dividenden, tantièmes, giften	*43,22*	*44,22*	*55,41*	*52,06*	*56,73*	*55,63*	*57,56*
4. Gereserveerde winsten van vennootschappen	34,59	47,21	44,88	14,91	32,75	30,04	46,62
5. Directe belastingen der vennootschappen van alle juridische vormen	41,61	54,59	64,35	70,12	72,72	76,44	81,46
6. Inkomen uit vermogen en ondernemersinkomen uitgekeerd aan de Overheid	3,77	1,52	5,96	6,56	2,82	4,29	- 0,38
7. Interest der Overheidsschuld	- 51,78	- 59,14	- 73,17	- 82,48	- 98,20	- 117,79	- 140,21
Nationaal inkomen	1 266,19	1 1447,87	1 695,61	1 879,32	2 143,65	2 305,14	2 468,80
8. Afschrijvingen	148,99	161,64	193,20	212,44	230,98	250,37	267,25
9. Indirecte belastingen	185,51	206,52	240,64	261,08	308,33	335,15	365,41
10. Subsidies	- 20,37	- 25,37	- 25,01	- 27,53	- 36,54	- 40,24	- 44,78
Bruto nationaal produkt tegen marktprijzen	1 580,32	1 790,66	2 104,44	2 325,32	2 646,42	2 850,42	3 056,69

(a) De gegevens zijn afgerond, waardoor de optelling niet altijd klopt.
(b) Verbeterde gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Besteding van het nationaal produkt (a)
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1972 (b)	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	1976 (b)	1977 (b)	1978
	Werkelijke prijzen						
1. Particuliere consumptie	947,24	1 082,65	1 256,44	1 419,85	1 624,24	1 767,27	1 890,82
2. Overheidsconsumptie	232,44	264,32	314,32	388,40	440,98	490,19	546,34
3. Bruto investeringen (bedrijven en Overheid)	338,14	399,19	514,68	500,27	579,69	615,06	647,34
a) In vaste activa	*328,35*	*374,21*	*467,87*	*511,93*	*568,52*	*605,04*	*645,69*
b) Voorraden	*10,04*	*25,07*	*46,33*	*- 12,64*	*9,96*	*9,02*	*1,50*
c) Statistische aanpassing	*- 0,25*	*- 0,08*	*0,48*	*0,98*	*1,21*	*1,00*	*0,15*
Totaal nationale bestedingen	1 517,82	1 746,16	2 085,44	2 308,52	2 644,92	2 872,52	3 084,49
4. Uitvoer van goederen en diensten	729,60	900,70	1 205,90	1 156,50	1 341,40	1 572,10	1 647,70
5. Invoer van goederen en diensten	- 667,10	- 856,20	-1 186,90	-1 139,70	-1 339,90	-1 594,20	-1 675,50
Bruto nationaal produkt tegen marktprijzen	1 580,32	1 790,66	2 104,44	2 325,32	2 646,42	2 850,42	3 056,69
	Prijzen van 1975						
1. Particuliere consumptie	1 270,66	1 369,53	1 413,19	1 419,85	1 496,78	1 524,54	1 560,77
2. Overheidsconsumptie	338,95	356,71	370,11	388,40	404,44	417,09	443,74
3. Bruto investeringen (bedrijven en Overheid)	469,05	522,99	577,27	500,27	537,46	536,80	538,84
a) In vaste activa	*453,77*	*484,36*	*520,32*	*511,93*	*527,33*	*528,27*	*538,56*
b) Voorraden	*12,13*	*30,49*	*52,03*	*-12,64*	*9,46*	*8,37*	*1,31*
c) Statistische aanpassing	*3,15*	*8,14*	*4,91*	*0,98*	*0,67*	*0,16*	*- 1,03*
Totaal nationale bestedingen	2 078,67	2 249,23	2 360,57	2 308,52	2 438,68	2 478,44	2 543,36
4. Uitvoer van goederen en diensten	1 021,00	1 164,40	1 270,10	1 156,50	1 264,90	1 442,40	1 498,10
5. Invoer van goederen en diensten	- 962,70	-1 149,70	-1262,80	-1 139,70	-1 252,70	-1 446,70	-1 505,70
Bruto nationaal produkt tegen marktprijzen	2 136,97	2 263,93	2 367,87	2 325,32	2 450,88	2 474,14	2 535,76

(a) De gegevens zijn afgerond, waardoor de optelling niet altijd klopt.
(b) Verbeterde gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Investeringen ten behoeve van de economie
Landsverdediging niet inbegrepen
(miljoenen franken, in werkelijke prijzen)

OMSCHRIJVING	1972 (a)	1973 (a)	1974 (a)	1975 (a)	1976 (a)	1977 (a)	1978
1. Landbouw, bosbouw en visserij	7.832	10.140	12.008	10.909	13.471	14.683	17.629
2. Extractieve nijverheid	2.828	2.319	2.467	2.088	1.848	2.036	2.369
a) Steenkoolmijnen en hun elektrische centrales	421	330	220	419	442	553	822
b) Andere extractieve nijverheid	2.407	1.989	2.247	1.669	1.406	1.483	1.547
3. Be- en verwerkende nijverheid	73.096	80.700	110.137	106.409	93.468	81.194	83.392
a) Voedingsm., dranken en tabak	9.920	11.202	14.387	12.718	10.463	12.732	15.172
b) Textiel	4.639	5.711	6.793	5.562	4.285	4.340	3.557
c) Kleding en schoeisel	1.865	1.543	1.575	1.170	1.249	1.139	1.081
d) Hout en meubelen	3.169	4.404	5.114	2.896	3.650	3.490	3.212
e) Papier, drukkerij, uitgeverij	4.348	4.011	5.266	2.860	4.292	4.405	5.868
f) Chemie en aanverwante activit.	16.738	16.090	23.196	31.356	34.527	21.104	21.209
g) Klei, keramiek, glas en cement	3.510	4.335	7.524	6.821	4.601	5.192	5.757
h) IJzer, staal en non-ferrometalen	11.071	10.385	21.156	23.085	13.868	7.879	4.920
i) Metaalverwerkende nijverheid en scheepsbouw	15.746	20.779	23.096	17.401	14.843	18.933	19.896
j) Diverse activiteiten n.e.g.	2.090	2.240	2.030	2.540	1.690	1.980	2.720
4. Bouwnijverheid	6.352	8.410	8.308	7.917	11.081	12.665	13.403
5. Elektriciteit, gas en water	23.718	19.456	23.351	35.692	33.736	38.379	42.294
6. Handel, bank- en verzekeringswezen, woongebouwen	104.690	136.810	179.224	194.339	241.055	265.855	286.107
a) Handel, bank- en verzekeringswezen	35.800	42.200	48.700	49.500	56.400	63.100	63.300
b) Woongebouwen	68.890	94.610	130.524	144.839	184.655	202.755	222.807
7. Vervoer en verkeer	35.877	43.481	47.205	56.693	57.634	60.537	70.198
a) Spoorwegvervoer	12.476	13.889	11.660	14.435	19.597	19.967	22.456
b) Wegvervoer	2.648	3.432	3.471	2.881	3.327	4.150	4.452
c) Zeevervoer, binnenscheepvaart, havens	9 265	12 231	14 021	17 077	16 710	18 041	24 734
d) Luchtvervoer	1 012	1 923	3 569	4 481	572	360	851
e) Post, telegraaf, telef., radio en televisie	10 476	12 006	14 484	17 819	17 428	18 019	17 705
8. Diensten	73 959	72 889	85 165	97 881	116 224	129 689	130 293
a) Overheid (exclusief onderwijs)	47 369	43 369	46 089	52 999	61 860	64 443	66 065
b) Onderwijs	14 990	16 120	19 976	26 082	30 464	35 346	35 228
c) Andere	11 600	13 400	19 100	18 800	23.900	29 900	29 000
Bruto binnenl. vaste kapitaalvorming (1 tot 8)	328 352	374 205	467 865	511 928	568 517	605 038	645 685
9. Veranderingen der voorraden	10 036	25 065	46 329	- 12 636	9 960	9 017	1 501
a) Veestapel	2 936	4 465	29	- 2 136	460	- 83	1 501
b) Andere voorraden	7 100	20 600	46 300	- 10 500	9 500	9 100	0
Totaal van 1 tot 9	338 388	399 270	514 194	499 292	578 477	614 055	647 186
Statistische aanpassing	- 249	- 78	484	976	1 214	1 003	149
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	338 139	399 192	514 678	500 268	579 691	615 058	647 335

(a) Verbeterde gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Investeringen ten behoeve van de economie
Landsverdediging niet inbegrepen
(miljoenen franken, in prijzen 1975)

OMSCHRIJVING	1972 (a)	1973 (a)	1974 (a)	1975 (a)	1976 (a)	1977 (a)	1978
1. Landbouw, bosbouw en visserij	10 429	12 882	13 266	10 909	12 740	13 195	15 390
2. Extractieve nijverheid	3 580	2 860	2 686	2 088	1 783	1 897	2 162
a) *Steenkoolmijnen en hun elektrische centrales*	*519*	*394*	*242*	*419*	*432*	*508*	*737*
b) *Andere extractieve nijverheid*	*3 061*	*2 466*	*2 444*	*1 669*	*1 351*	*1 389*	*1 425*
3. Be- en verwerkende nijverheid	94 223	100 106	120 310	106 409	89 493	74 453	74 497
a) *Voedingsm., dranken en tabak*	*12 874*	*13 900*	*15 752*	*12 718*	*9 989*	*11 623*	*13 534*
b) *Textiel*	*5 896*	*7 027*	*7 390*	*5 562*	*4 120*	*4 022*	*3 212*
c) *Kleding en schoeisel*	*2 418*	*1 928*	*1 732*	*1 170*	*1 190*	*1 034*	*956*
d) *Hout en meubelen*	*4 100*	*5 514*	*5 617*	*2 896*	*3 477*	*3 153*	*2 813*
e) *Papier, drukkerij, uitgeverij*	*5 611*	*4 969*	*5 744*	*2 860*	*4 138*	*4 069*	*5 288*
f) *Chemie en aanverwante activit.*	*21 583*	*20 098*	*25 481*	*31 356*	*33 004*	*19 369*	*18 994*
g) *Klei, keramiek, glas en cement*	*4 469*	*5 320*	*8 190*	*6 821*	*4 401*	*4 774*	*5 171*
h) *IJzer, staal en non-ferrometalen*	*13 737*	*12 616*	*22 919*	*23 085*	*13 397*	*7 304*	*4 458*
i) *Metaalverwerkende nijverheid en scheepsbouw*	*20 812*	*25 939*	*25 280*	*17 401*	*14 164*	*17 342*	*17 731*
j) *Diverse activiteiten n.e.g.*	*2 723*	*2 795*	*2 205*	*2 540*	*1 613*	*1 763*	*2 340*
4. Bouwnijverheid	8 069	10 489	9 137	7 917	10 577	11 573	11 926
5. Elektriciteit, gas en water	32 218	25 027	26 090	35 692	31 544	34 061	36 312
6. Handel, bank- en verzekeringswezen, woongebouwen	154 229	186 156	204 208	194 339	220 089	225 889	228 684
a) *Handel, bank- en verzekeringswezen*	*48 986*	*54 692*	*54 542*	*49 500*	*52 478*	*55 322*	*53 504*
b) *Woongebouwen*	*105 243*	*131 464*	*149 666*	*144 839*	*167 611*	*170 567*	*175 180*
7. Vervoer en verkeer	46 702	53 309	50 775	56 693	54 268	54 764	62 112
a) *Spoorwegvervoer*	*16 187*	*17 151*	*12 557*	*14 435*	*18 115*	*17 516*	*19 018*
b) *Wegvervoer*	*3 513*	*4 460*	*3 966*	*2 881*	*3 090*	*3 637*	*3 768*
c) *Zeevervoer, binnenscheepvaart, havens*	*12 506*	*14 883*	*14 921*	*17 077*	*15 759*	*16 516*	*22 497*
d) *Luchtvervoer*	*1 326*	*2 283*	*3 762*	*4 481*	*499*	*267*	*675*
e) *Post, telegraaf, telf., radio en televisie*	*13 170*	*14 532*	*15 569*	*17 819*	*16 805*	*16 828*	*16 154*
8. Diensten	104 323	93 526	93 848	97 881	106 835	112 437	107 472
a) *Overheid (exclusief onderwijs)*	*66 589*	*54 876*	*49 909*	*52 999*	*56 709*	*56 225*	*54 652*
b) *Onderwijs*	*21 795*	*21 318*	*22 515*	*26 082*	*27 966*	*30 257*	*28 583*
c) *Andere*	*15 939*	*17 332*	*21 424*	*18 800*	*22 160*	*25 955*	*24 237*
Bruto binnenl. vaste kapitaalvorming (1 tot 8)	453 773	484 355	520 320	511 928	527 329	528 269	538 555
9. Veranderingen der voorraden	12 128	30 493	52 033	-12 636	9 463	8 370	1 314
a) *Veestapel*	*2 628*	*4 693*	*- 167*	*- 2 136*	*563*	*- 30*	*1 314*
b) *Andere voorraden*	*9 500*	*25 800*	*52 200*	*-10 500*	*8 900*	*8 400*	*0*
Totaal van 1 tot 9	465 901	514 848	572 353	499 292	536 792	536 639	539 869
Statistische aanpassing	3 151	8 138	4 913	976	669	164	- 1 025
Bruto binnenlandse kapitaalvorming	469 052	522 986	577 266	500 268	537 461	536 803	538 844

(a) Verbeterde gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Verbruik per goederengroep
Ramingen in werkelijke prijzen (a)
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1972 (b)	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	1976 (b)	1977 (b)	1978
1. Voedingsmiddelen	212,35	232,31	265,39	291,90	333,55	349,03	364,56
a) Brood en produkten op basis van graan	24,91	26,81	31,36	35,39	38,16	43,92	46,14
- *Brood- en broodbakkerij-produkten*	*14,37*	*15,49*	*17,47*	*20,01*	*22,63*	*24,78*	*26,54*
- *Banketgebak en koekjes*	*9,11*	*9,81*	*11,94*	*13,36*	*12,84*	*16,34*	*17,24*
- *Beschuiten, deegwaren en rijst*	*1,43*	*1,51*	*1,95*	*2,03*	*2,69*	*2,80*	*2,36*
b) Vlees en aanverwante produkten	83,40	91,35	105,65	114,71	129,54	133,68	145,36
c) Vis	8,37	9,84	11,77	11,92	15,13	16,32	17,02
d) Melk, kaas, eieren	23,23	25,53	28,30	31,61	35,97	38,60	40,30
- *Verse en verduurzaamde melk*	*10,15*	*11,25*	*12,05*	*13,92*	*15,85*	*17,13*	*17,81*
- *Kaas*	*8,01*	*8,77*	*10,37*	*11,62*	*13,38*	*14,39*	*15,70*
- *Eieren*	*5,08*	*5,52*	*5,88*	*6,08*	*6,74*	*7,08*	*6,79*
e) Oliën en vetten	15,25	15,79	18,37	19,90	20,49	21,32	21,63
- *Boter*	*9,30*	*9,70*	*9,66*	*10,97*	*12,11*	*12,50*	*12,51*
- *Oliën en margarine*	*5,94*	*6,09*	*8,71*	*8,94*	*8,38*	*8,82*	*9,12*
f) Aardappelen, groenten en fruit	31,47	34,98	37,07	42,46	51,60	45,55	44,05
- *Aardappelen*	*4,36*	*5,68*	*4,42*	*6,27*	*12,16*	*7,00*	*4,14*
- *Uitheems vers fruit*	*5,79*	*6,61*	*6,32*	*7,24*	*7,23*	*7,67*	*7,74*
- *Inheems vers fruit*	*8,05*	*7,54*	*8,15*	*10,30*	*9,87*	*10,25*	*13,50*
- *Gedroogd en ingelegd fruit*	*1,13*	*1,18*	*1,12*	*1,16*	*1,47*	*1,40*	*1,35*
- *Verse groenten*	*9,94*	*11,42*	*13,99*	*14,70*	*17,18*	*17,06*	*13,99*
- *Gedroogde en ingelegde groenten*	*2,21*	*2,56*	*3,07*	*2,81*	*3,70*	*2,18*	*3,34*
g) Koffie, thee en cichorei	7,82	8,09	8,73	9,01	11,17	16,93	14,55
h) Suiker, jam en suikergoed	11,24	11,96	14,74	16,21	19,31	18,89	20,99
- *Chocolade en artikelen van chocolade*	*4,59*	*4,84*	*6,46*	*7,73*	*9,01*	*9,33*	*10,62*
- *Overige produkten*	*6,65*	*7,12*	*8,28*	*8,48*	*10,30*	*9,56*	*10,37*
i) Andere voedingsmiddelen	6,67	7,95	9,41	10,68	12,18	13,82	14,53
2. Dranken	50,99	59,45	62,21	70,08	75,07	79,58	83,94
a) Mineraalwater en limonade	10,47	12,54	12,39	14,89	17,49	16,32	17,56
b) Bier	22,06	24,94	26,51	28,99	31,13	31,70	31,96
c) Alcohol	7,85	9,15	10,09	10,42	10,61	11,58	12,65
d) Wijn en andere dranken	10,61	12,82	13,21	15,79	15,85	19,99	21,77
3. Tabakswaren	18,26	20,29	22,79	25,29	28,43	31,55	31,43
4. Kleding en ander persoonlijk goed	82,67	92,33	108,50	115,05	131,24	138,40	147,38
a) Kleding, exclusief wat volgt	61,51	68,30	80,17	84,54	96,07	99,38	106,50
b) Schoeisels	10,24	11,28	13,81	15,41	17,55	19,80	20,18
c) Bont, handschoenen en marokijnwerk	4,01	4,51	4,88	5,60	6,59	7,22	7,25
d) Uurwerken, juwelen, zilversmidwerk, brillen	6,91	8,23	9,63	9,50	11,02	12,00	13,46
5. Huur, taxes, water	89,78	98,26	115,62	136,44	148,71	168,36	185,52
6. Verwarming, verlichting	46,48	52,52	64,80	80,91	89,01	95,43	103,28
a) Kolen, enz.	9,13	9,05	9,88	10,42	9,16	8,99	9,32
b) Stadsgas en aardgas	5,23	6,09	7,48	9,54	11,49	13,62	16,14
c) Elektriciteit	14,28	15,48	18,88	26,31	29,87	33,46	37,20
d) Butaangas, stookolie, hout	17,84	21,91	28,56	34,64	38,49	39,36	40,62

(*Vervolg op volgende bladz.*)

Verbruik per goederengroep (vervolg)
Ramingen in werkelijke prijzen (a)
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1972 (b)	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	1976 (b)	1977 (b)	1978
7. Duurzame huishoudartikelen	97,79	119,72	146,91	150,35	175,68	185,44	189,13
a) Textiel, glas en kristal	24,56	27,25	32,34	34,41	38,88	40,70	42,59
b) Meubels en artikelen in hout	28,96	38,83	47,46	45,56	56,81	61,32	60,22
c) Artikelen in plaatijzer, metalen toebehoren voor woningbouw, artikelen van de staaldraadtrekkerij en de koudwalserij	14,66	16,50	20,66	21,28	24,11	24,93	25,40
d) Elektrische huishoudtoestellen	11,05	14,45	18,94	19,54	22,28	21,88	21,76
e) Radio- en televisietoestellen	9,45	12,00	14,70	16,01	18,37	20,06	20,55
f) Overige artikelen	9,11	10,69	12,82	13,55	15,23	16,55	18,61
8. Onderhoud van de woning	41,70	48,89	55,29	62,20	70,04	78,05	85,19
a) Huispersoneel	18,10	21,71	22,69	25,67	27,92	31,92	35,21
b) Niet-duurzame huishoudartikelen	7,91	8,80	10,15	10,55	12,32	12,81	13,18
c) Onderhoudsdiensten	15,69	18,39	22,45	25,98	29,80	33,32	36,81
9. Persoonsverzorging en hygiëne	79,32	95,31	112,79	138,83	160,56	183,76	200,22
a) Persoonsverzorging (toiletartikelen, haarverzorging)	15,99	18,25	20,48	24,60	27,55	31,30	33,82
b) Hygiëne (genees-, heelkundige en aanverwante zorgen)	63,34	77,07	92,30	114,23	133,01	152,46	166,40
10. Vervoer	95,72	108,17	125,79	150,37	177,96	195,11	213,25
a) Aankoop van vervoermiddelen	34,38	39,69	41,73	49,72	62,37	68,31	75,21
b) Gebruik van eigen vervoermiddelen	47,28	53,49	67,96	83,55	97,28	107,01	116,86
c) Stadsvervoer-, vervoer per buurtspoorweg of intercommunale autobussen	4,23	4,44	4,48	4,58	4,85	5,64	6,10
d) Vervoer per spoorweg	6,06	6,49	6,82	7,12	7,46	7,81	8,81
e) Andere vervoerdiensten	3,77	4,07	4,80	5,41	6,00	6,35	6,28
11. Verkeer : P.T.T.	7,33	8,29	8,88	11,29	12,34	14,50	16,24
12. Vrije tijdsbesteding	84,83	96,20	107,86	119,54	136,05	152,45	163,67
a) Vermakelijkheden	6,64	7,29	8,55	9,90	11,50	13,12	15,10
b) Hotels, restaurants, café's	47,16	52,98	54,98	61,49	67,88	76,86	80,75
c) Boeken, dagbladen en tijdschriften	7,42	8,36	10,44	12,21	13,99	15,12	16,12
d) Andere ontspanning	23,61	27,58	33,90	35,94	42,68	47,34	51,70
13. Onderwijs en onderzoek	1,97	2,12	2,55	3,18	3,42	3,72	3,95
14. Financiële diensten	26,30	32,98	38,21	42,21	55,13	62,67	72,94
15. Diverse diensten	7,05	8,32	9,58	10,45	12,97	14,64	16,39
16. Uitgaven van Belgische ingezetenen in het buitenland	26,50	34,50	37,80	43,00	46,10	56,00	58,80
17. Minus uitgaven van niet-ingezetenen in België	-26,10	- 26,80	- 29,70	- 34,00	- 35,40	- 44,30	- 45,50
Totaal der rubrieken 1 tot 17	947,94	1.082,86	1.255,26	1.417,08	1.620,84	1.764,39	1.890,38
Statistische aanpassing	- 0,70	- 0,21	1,18	2,77	3,40	2,88	0,44
Private consumptie	947,24	1.082,65	1.256,44	1.419,85	1.624,24	1.767,27	1.890,82

(a) De gegevens zijn afgerond, waardoor de optelling niet altijd klopt.
(b) Verbeterde gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.

Verbruik per goederengroep
Ramingen in prijzen van 1975 (a)
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1972 (b)	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	1976 (b)	1977 (b)	1978
1. Voedingsmiddelen	279,57	285,56	295,92	291,90	298,19	296,62	306,76
a) Brood en produkten op basis van graan	34,95	35,33	36,19	35,39	34,55	36,70	36,05
- *Brood- en broodbakkerijprodukten*	*20,45*	*20,30*	*20,16*	*20,01*	*19,83*	*19,67*	*19,50*
- *Banketgebak en koekjes*	*12,51*	*12,96*	*13,88*	*13,36*	*12,05*	*14,28*	*14,22*
- *Beschuiten, deegwaren en rijst*	*1,99*	*2,07*	*2,14*	*2,03*	*2,67*	*2,76*	*2,33*
b) Vlees en aanverwante produkten	106,28	106,68	115,29	114,71	115,52	115,04	119,66
c) Vis	11,30	12,03	12,34	11,92	13,68	14,45	15,44
d) Melk, kaas, eieren	30,25	31,59	31,70	31,61	33,38	33,87	34,64
- *Verse en verduurzaamde melk*	*13,82*	*14,67*	*14,18*	*13,92*	*14,75*	*14,89*	*15,05*
- *Kaas*	*10,40*	*10,97*	*11,71*	*11,62*	*12,62*	*12,79*	*13,38*
- *Eieren*	*6,03*	*5,95*	*5,81*	*6,08*	*6,01*	*6,19*	*6,20*
e) Oliën en vetten	20,33	20,87	20,59	19,90	20,08	19,71	19,53
- *Boter*	*10,64*	*11,06*	*10,99*	*10,97*	*11,14*	*10,97*	*10,75*
- *Oliën en margarine*	*9,69*	*9,81*	*9,59*	*8,94*	*8,94*	*8,75*	*8,79*
f) Aardappelen, groenten en fruit	42,73	43,32	43,33	42,46	42,13	39,74	43,63
- *Aardappelen*	*6,58*	*6,47*	*6,37*	*6,27*	*5,56*	*5,81*	*5,93*
- *Uitheems vers fruit*	*7,05*	*7,83*	*6,98*	*7,24*	*7,31*	*7,47*	*7,60*
- *Inheems vers fruit*	*10,60*	*9,63*	*9,81*	*10,30*	*10,51*	*8,58*	*12,33*
- *Gedroogd en ingelegd fruit*	*1,26*	*1,29*	*1,20*	*1,16*	*1,41*	*1,31*	*1,26*
- *Verse groenten*	*14,82*	*15,24*	*15,73*	*14,70*	*13,82*	*14,60*	*13,39*
- *Gedroogde en ingelegde groenten*	*2,43*	*2,86*	*3,25*	*2,81*	*3,53*	*1,96*	*3,12*
g) Koffie, thee en cichorei	8,73	8,93	8,78	9,01	8,97	8,65	8,54
h) Suiker, jam en suikergoed	16,43	16,90	17,65	16,21	18,28	16,46	16,87
- *Chocolade en artikelen van chocolade*	*7,38*	*7,53*	*7,80*	*7,73*	*8,82*	*8,11*	*8,13*
- *Overige produkten*	*9,05*	*9,37*	*9,85*	*8,48*	*9,46*	*8,35*	*8,74*
i) Andere voedingsmiddelen	8,56	9,91	10,06	10,68	11,60	12,01	12,40
2. Dranken	62,98	68,42	66,82	70,08	71,82	71,80	72,40
a) Mineraalwater en limonade	12,90	13,90	13,73	14,89	16,60	15,23	15,53
b) Bier	29,36	31,49	29,38	28,99	30,64	28,90	27,71
c) Alkohol	7,96	9,24	10,21	10,42	10,02	11,08	12,20
d) Wijn en andere dranken	12,76	13,79	13,50	15,79	14,57	16,60	16,96
3. Tabakswaren	25,81	26,88	26,60	25,29	24,81	23,93	21,53
4. Kleding en ander persoonlijk goed	106,55	111,32	117,69	115,05	123,13	122,09	122,25
a) Kleding, exclusief wat volgt	76,80	80,74	86,43	84,54	91,29	90,41	92,65
b) Schoeisels	14,70	14,75	15,82	15,41	15,77	15,63	14,15
c) Bont, handschoenen en marokijnwerk	5,05	5,36	5,22	5,60	5,97	5,85	5,35
d) Uurwerken, juwelen, zilversmidwerk, brillen	10,00	10,47	10,21	9,50	10,10	10,20	10,11
5. Huur, taxes, water	125,99	129,51	132,97	136,44	139,94	143,12	146,33
6. Verwarming, verlichting	70,28	77,19	75,60	80,91	84,68	87,53	94,09
a) Kolen, enz.	14,83	14,29	12,53	10,42	8,83	8,31	8,15
b) Stadsgas en aardgas	6,44	7,28	8,06	9,54	10,74	11,94	13,86
c) Elektriciteit	18,44	20,55	22,28	26,31	29,23	31,77	34,45
d) Butaangas, stookolie, hout	30,56	35,07	32,74	34,64	35,88	35,52	37,63

(Vervolg op volgende bladz.)

Verbruik per goederengroep (vervolg)
Ramingen in prijzen van 1975 (a)
(miljarden franken)

OMSCHRIJVING	1972 (b)	1973 (b)	1974 (b)	1975 (b)	1976 (b)	1977 (b)	1978
7. Duurzame huishoudartikelen	121,08	140,99	157,80	150,35	167,79	170,53	171,73
a) Textiel, glas en kristal	30,76	32,30	35,21	34,41	36,82	36,60	36,56
b) Meubels en artikelen in hout	35,95	45,72	50,05	45,56	53,97	55,23	52,70
c) Artikelen in plaatijzer, metalen toebehoren voor woningbouw, artikelen van de staaldraadtrekkerij en de koudwalserij	19,93	21,28	23,58	21,28	22,56	22,35	22,37
d) Elektrische huishoudtoestellen	12,38	15,89	19,58	19,54	21,43	20,57	20,62
e) Radio- en televisietoestellen	9,85	12,38	14,93	16,01	18,29	20,41	22,03
f) Overige artikelen	12,21	13,43	14,46	13,55	14,72	15,37	17,44
8. Onderhoud van de woning	59,02	61,39	62,81	62,20	64,55	66,32	67,49
a) Huispersoneel	26,92	26,83	25,74	25,67	25,10	25,65	25,58
b) Niet-duurzame huishoudartikelen	9,82	10,73	11,52	10,55	11,90	12,12	12,43
c) Onderhoudsdiensten	22,29	23,83	25,55	25,98	27,55	28,54	29,48
9. Persoonsverzorging en hygiëne	108,59	121,42	127,99	138,83	147,43	157,55	162,21
a) Persoonsverzorging (toiletartikelen, haarverzorging)	22,40	23,39	23,95	24,60	25,47	26,31	26,92
b) Hygiëne (genees-, heelkundige en aanverwante zorgen)	86,19	98,03	104,04	114,23	121,95	131,23	135,30
10. Vervoer	129,52	135,43	140,91	150,37	161,38	168,16	176,06
a) Aankoop van vervoermiddelen	43,52	47,02	45,95	49,72	55,62	58,33	62,31
b) Gebruik van eigen vervoermiddelen	69,40	71,60	77,71	83,55	89,22	93,59	97,89
c) Stadsvervoer, vervoer per buurtspoorweg of intercommunale autobussen	4,78	4,74	4,63	4,58	4,31	4,51	4,41
d) Vervoer per spoorweg	7,00	6,95	7,11	7,12	7,05	6,86	6,68
e) Andere vervoerdiensten	4,82	5,12	5,51	5,41	5,19	4,88	4,76
11. Verkeer : P.T.T.	10,88	11,21	11,60	11,29	12,26	12,89	13,25
12. Vrije tijdsbesteding	107,13	114,76	118,20	119,54	126,63	127,72	128,31
a) Vermakelijkheden	8,16	8,68	9,38	9,90	10,73	11,63	12,90
b) Hotels, restaurants, café's	55,82	59,40	58,26	61,49	62,74	60,72	58,50
c) Boeken, dagbladen en tijdschriften	11,69	12,36	12,37	12,21	12,53	13,28	13,92
d) Andere ontspanning	31,46	34,32	38,20	35,94	40,64	42,10	42,99
13. Onderwijs en onderzoek	2,96	3,03	3,11	3,18	3,26	3,34	3,41
14. Financiële diensten	35,74	41,91	43,73	42,21	46,95	49,91	54,01
15. Diverse diensten	9,33	10,40	10,72	10,45	12,09	12,99	13,71
16. Uitgaven van Belgische ingezetenen in het buitenland	32,70	39,60	40,70	43,00	43,10	46,10	44,90
17. Minus uitgaven van niet-ingezetenen in België	- 26,00	- 30,80	- 32,00	- 34,00	- 33,10	- 36,50	- 34,70
Totaal de rubrieken 1 tot 17	1.262,12	1.348,22	1.401,17	1.417,08	1.494,92	1.524,08	1.563,74
Statistische aanpassing	8,54	21,32	12,03	2,77	1,86	0,46	- 2,97
Private consumptie	1.270,66	1.369,53	1.413,19	1.419,85	1.496,78	1.524,54	1.560,77

(a) De gegevens zijn afgerond, waardoor de optelling niet altijd klopt.
(b) Verbeterde gegevens.

Bron: Nationaal Instituut voor de Statistiek.